Plan-MER omgevingsvisie De Ronde Venen

3 april 2025

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Verantwoording

Titel	Plan-MER omgevingsvisie De Ronde Venen
Opdrachtgever	RUIMTEVOLK B.V.
Projectleider	Marieke van der Linde, Neelke de Fijter
Auteur(s)	Tristan van Herk
Tweede lezer	Martijn Gerritsen en Neelke de Fijter
Kenmerk	R004-1292474TKH-V01-agv-NL
Aantal pagina's	132 (exclusief bijlagen)
Datum	3 april 2025
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Inhoud

0 Samenvatting 8

0.1 Milieueffectrapportage voor de omgevingsvisie 8

0.2 Het doel en de opzet van het plan-MER 9

0.3 Hoofdpunten omgevingsvisie 9

0.4 Stappen die zijn doorlopen 11

0.5 Conclusies effecten alternatieven (‘sporen’) 13

0.6 Conclusies effecten omgevingsvisie 15

0.7 Conclusies passende beoordeling Natura 2000-gebieden 19

0.8 Conclusies synergiën en strijdigheden 19

0.9 Conclusies doelbereik 20

0.10 Aanbevelingen 24

0.10.1 Aanbevelingen visie 24

0.10.2 Aanbevelingen uitwerking 25

0.11 Leemten in kennis 27

0.12 Monitoring en evaluatie van beleid 27

1 Inleiding 29

1.1 Aanleiding 29

1.2 Het plan-MER 29

1.2.1 Plicht en doel van het plan-MER 29

1.2.2 Uitgangspunten van het plan-MER 30

1.2.3 Wisselwerking omgevingsvisie en plan-MER 30

1.2.4 Procedure van het plan-MER 31

1.3 Leeswijzer 31

2 Onderzoeksmethodiek 32

2.1 Stap 1: Vaststellen beoordelingskader 32

2.2 Stap 2: Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie) 33

2.3 Stap 3: Beoordelen effecten alternatieven (sporen) 34

2.4 Stap 4: Uitvoeren effectbeoordeling, opstellen passende beoordeling, in beeld brengen doelbereik en synergiën en strijdigheden in beeld brengen 34

2.4.1 Effectbeoordeling per indicator 34

2.4.2 Passende beoordeling 35
2.4.3 Doelbereik 35
2.4.4 Synergie en strijdigheden 36
2.5 Stap 5: Aanbevelingen, leemten in kennis en monitoring en evaluatie 36
3 Effecten alternatieven (sporen) 36
3.1 Beschrijving van de sporen 37
3.1.1 Spoor 1 – Lokaal en verbonden 37
3.1.2 Spoor 2 – Op eigen kracht 38
3.1.3 Spoor 3 – Dynamische schakel in de regio 39
3.2 Samenvatting effecten sporen 40
3.3 Conclusies naar aanleiding van effectbeoordeling 41
4 Omgevingsvisie De Ronde Venen 42
4.1 Totstandkoming omgevingsvisie en participatie 42
4.2 Omgevingsvisie 44
4.2.1 Integrale strategische kernambities 46
4.2.2 Gebiedsgerichte uitwerkingen 48
5 Effecten omgevingsvisie 49
5.1 Wonen en voorzieningen 51
5.1.1 Woningvoorraad 51
5.1.2 Voorzieningenniveau 52
5.2 Gezondheid en welzijn 54
5.2.1 Luchtkwaliteit 54
5.2.2 Geluid 56
5.2.3 Externe veiligheid 58
5.2.4 Gezondheidsbevordering 59
5.3 Recreatie en cultuurhistorie 60
5.3.1 Landschappelijke waarden 60
5.3.2 Cultuurhistorische waarden 62
5.3.3 Aardkundige waarden 63
5.4 Werken 65
5.4.1 Werklocaties 65
5.5 Mobiliteit 66

5.5.1 Bereikbaarheid 66
5.5.2 Modal shift 68
5.5.3 Verkeersveiligheid 70
5.6 Energie 71
5.6.1 Energiebesparing 71
5.6.2 Aandeel duurzame energie 72
5.7 Landbouw 73
5.7.1 Duurzame landbouw 73
5.8 Klimaat 76
5.8.1 Overstromingsrisico 76
5.8.2 Wateroverlast 77
5.8.3 Hittestress 78
5.8.4 Droogte 80
5.9 Natuur 81
5.9.1 Biodiversiteit 81
5.9.2 Gebruik ondergrond 83
5.9.3 Bodemkwaliteit 84
5.9.4 Bodemdaling 86
5.9.5 Natura 2000 87
5.9.6 Natuurnetwerk Nederland (NNN) 88
5.9.7 Waterkwaliteit 90
5.10 Naar aanleiding van de werksessie effectbeoordeling 91
6 Passende beoordeling 92
6.1 Waarom een passende beoordeling? 92
6.2 Ontwikkelen omgevingsvisie 92
6.3 Doel passende beoordeling 92
6.4 Natura 2000-gebieden 93
6.4.1 Natura 2000-gebied Botshol 94
6.5 Potentiële effecten 96
6.6 Storingsfactoren 96
6.6.1 Effecten op hydrologie (verdroging en vernatting) 96
6.6.2 Effecten door natuurontwikkeling (verdroging, vernatting, connectiviteit, verstoring) 97

6.6.3 Effecten op connectiviteit 97
6.6.4 Effecten door stikstofdepositie 97
6.6.5 Effecten door verstoring 98
6.7 Conclusie 99
7 Doelbereik 99
7.1 Ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen 100
7.2 Ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio 105
7.3 Ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied 108
7.4 Naar aanleiding van de werksessie doelbereik 110
8 Synergie en strijdigheden 111
8.1 Toelichting analyse synergie en strijdigheden 111
8.1.1 Binnen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen 111
8.1.2 Tussen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen en kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio 112
8.1.3 Tussen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen en kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied 112
8.1.4 Binnen kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio 113
8.1.5 Tussen kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio en kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied 113
8.1.6 Binnen kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied 114
9 Conclusie en aanbevelingen 114
9.1 Conclusie effecten van de omgevingsvisie 115
9.2 Conclusie passende beoordeling (Natura 2000) 118
9.3 Conclusie synergie en strijdigheden 119
9.4 Conclusie doelbereik 120
9.5 Aanbevelingen 123
9.5.1 Aanbevelingen visie 124
9.5.2 Aanbevelingen uitwerking 125
9.5.3 Conclusie voor visie en vervolg 126
10 Leemten in kennis, evaluatie en monitoring van beleid 127
10.1 Leemten in kennis 127
10.2 Monitoring en evaluatie 127

10.2.1 Belang van monitoring en evaluatie 128
10.2.2 Instrumenten voor uitvoering 129
10.2.3 Monitoring voor de omgevingsvisie De Ronde Venen 131

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen
Bijlage 2 Startnotitie plan-MER omgevingsvisie
Bijlage 3 Leefomgevingsfoto MER omgevingsvisie
Bijlage 4 Raamwerk De Ronde Venen 2040
Bijlage 5 Drie ontwikkelsporen voor De Ronde Venen
Bijlage 6 Effectbeoordeling sporen Omgevingsvisie
Bijlage 7 Beleidsmatrix
Bijlage 8 Visiekaart De Ronde Venen 2040
Bijlage 9 Gebiedsgerichte tegels omgevingsvisie De Ronde Venen
Bijlage 10 Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden
Bijlage 11 Overzicht aanpassingen na plan-MER

0 Samenvatting

Het MER voor de omgevingsvisie De Ronde Venen is gelijktijdig opgesteld met de concept-omgevingsvisie en heeft gedurende dit traject waardevolle informatie opgeleverd voor de omgevingsvisie. De bevindingen uit het MER en aanbevelingen voor het vervolg zijn in dit hoofdstuk samengevat.

0.1 Milieueffectrapportage voor de omgevingsvisie

De gemeente De Ronde Venen stelt een omgevingsvisie op. Dit betreft één integrale visie voor de fysieke leefomgeving voor het gehele gemeentelijke grondgebied. De omgevingsvisie beschrijft hoe gemeente zich wil voorbereiden op de toekomst en hoe wordt omgegaan met ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. De omgevingsvisie hanteert een planhorizon tot 2040. Een lokale omgevingsvisie is, onder de Omgevingswet, een verplicht instrument voor gemeenten om de gewenste ontwikkeling en bescherming van de fysieke leefomgeving te waarborgen. Gelijktijdig met het opstellen van de omgevingsvisie is voorliggend plan-MER opgesteld.

Een omgevingsvisie is een wettelijk voorgeschreven plan en daardoor mogelijk plan-mer-plichtig[1] (artikel 16.34, eerste lid van de Omgevingswet) wanneer deze kaderstellend is voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten (artikel 16.36 Omgevingswet). Voorgenoemde projecten zijn terug te vinden in kolom 1 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Daarnaast is de vraag of voor het plan een passende beoordeling in het kader van Natura 2000[2] gemaakt moet worden. Ook in dit geval is er sprake van een plan-mer-plicht.

De omgevingsvisie van gemeente De Ronde Venen is kaderstellend voor een aantal categorieën die zijn opgenomen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Het betreft in ieder geval categorie J10 (Industrieterrein) in verband met de uitbreiding van bedrijventerreinen en transformatie naar woon-werkmilieus of gemengde functies, J11 (Stedelijk ontwikkelingsproject) vanwege de woningbouwopgave en bijbehorende ontwikkelingen en J12 (Landinrichtingsproject).

Daarnaast is niet op voorhand uit te sluiten dat significante effecten op Natura 2000-gebieden zoals Botshol, de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck en de Oostelijke Vechtplassen optreden. Deze effecten kunnen optreden door de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt door de omgevingsvisie. Om deze reden is ten behoeve van de omgevingsvisie ook een passende beoordeling opgesteld wat eveneens leidt tot een mer-plicht. De passende beoordeling maakt integraal onderdeel uit van dit plan-MER (hoofdstuk 6).

[1] In een aantal gevallen is het mogelijk om eerst een plan-mer-beoordeling te doen. Hieruit blijkt of het plan of programma aanzienlijke milieueffecten heeft. Als dat niet het geval is, kan een plan-milieueffectrapportage achterwege blijven. Een plan-mer-beoordeling is mogelijk als:

- Het om een kleine wijziging van een plan of programma gaat.
- Het plan betrekking heeft op een klein gebied op lokaal niveau.
- Het plan het kader vormt voor projecten die niet in bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn opgenomen maar die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

[2] Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. (Bron: Natura 2000)

0.2 Het doel en de opzet van het plan-MER

Het doel van het plan-MER is inzichtelijk maken wat de effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving zijn en in hoeverre de voorgestelde koers bijdraagt aan het behalen van de door de gemeente gestelde ambities. Het plan-MER geeft de (milieu-)informatie die nodig is om een besluit te nemen over de vaststelling van de omgevingsvisie. Een besluit waarbij de milieubelangen op basis van het plan-MER volwaardig worden meegewogen. De uitgangspunten van dit plan-MER voor de omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen zijn als volgt:

- Het plan-MER en de passende beoordeling sluiten aan op het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De effectbeoordeling is kwalitatief van aard. Als het gaat om meer (in relatieve zin) concretere acties/projecten, dan sluit de effectbeoordeling in het plan-MER daarop aan
- De omgevingsvisie is een integrale ontwikkelkoers voor de lange termijn. Bestaand beleid en toekomstige plannen en omgevingsprogramma's moeten passen bij en bijdragen aan dit integrale toekomstbeeld. Het doel van de milieueffectrapportage is om de onderlinge strijdigheid of synergie tussen de ambities in de voorgestelde koers te onderzoeken en in beeld te brengen. Dit kan echter niet los gezien worden van de verdere uitwerking waarvoor de omgevingsvisie het kader vormt. Daarom omvat het plan-MER een doorkijk naar de haalbaarheid van ambities (doelbereik). In het verlengde hiervan geeft het plan-MER aanbevelingen voor de verdere uitwerking. Deze aanbevelingen helpen om de gestelde ambities in de omgevingsvisie daadwerkelijk te behalen
- De omgevingsvisie richt zich op de periode tot 2040. Het plan-MER sluit hierop aan
- In het plan-MER is niet alleen gekeken naar de 'traditionele' milieuthema's, maar ook naar andere thema's binnen de fysieke leefomgeving, zoals de Omgevingswet voorstaat. Zo wordt integraal gekeken naar de gevolgen van klimaatverandering, energie(verbruik) en duurzame opwekking, circulariteit, woningvoorraad en bedrijvigheid. In die zin is dit MER ook te zien als een OER (omgevingseffectrapport)

0.3 Hoofdpunten omgevingsvisie

De gemeente De Ronde Venen is, door het iteratieve proces van de omgevingsvisie en het plan-MER en op basis van de varianten, gekomen tot de keuzes en ambities in de omgevingsvisie. De visie bestaat uit een toekomstverhaal, wat het streefbeeld is waar de gemeente wil staan en hoe ze eruit wil zien in 2040. Om toe te kunnen werken naar deze stip op de horizon, is een aantal belangrijke keuzes gemaakt. In deze keuzes probeert de gemeente de ruimtelijke opgaven op een integrale manier te benaderen. Dit is gedaan aan de hand van de uitwerking van drie strategische en gebiedsgerichte kernambities. Deze ambities zijn vertaald in gebiedsgerichte keuzes, onderscheiden in 3 hoofdgebieden en 9 deelgebieden. Op deze manier wil de gemeente aan elke plek een passende ontwikkelrichting meegeven voor de toekomst. Uiteindelijk zijn de kernambities en gebiedsgerichte keuzes verwerkt in een visiekaart (figuur 0.1, in bijlage 8 in een hogere resolutie).

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

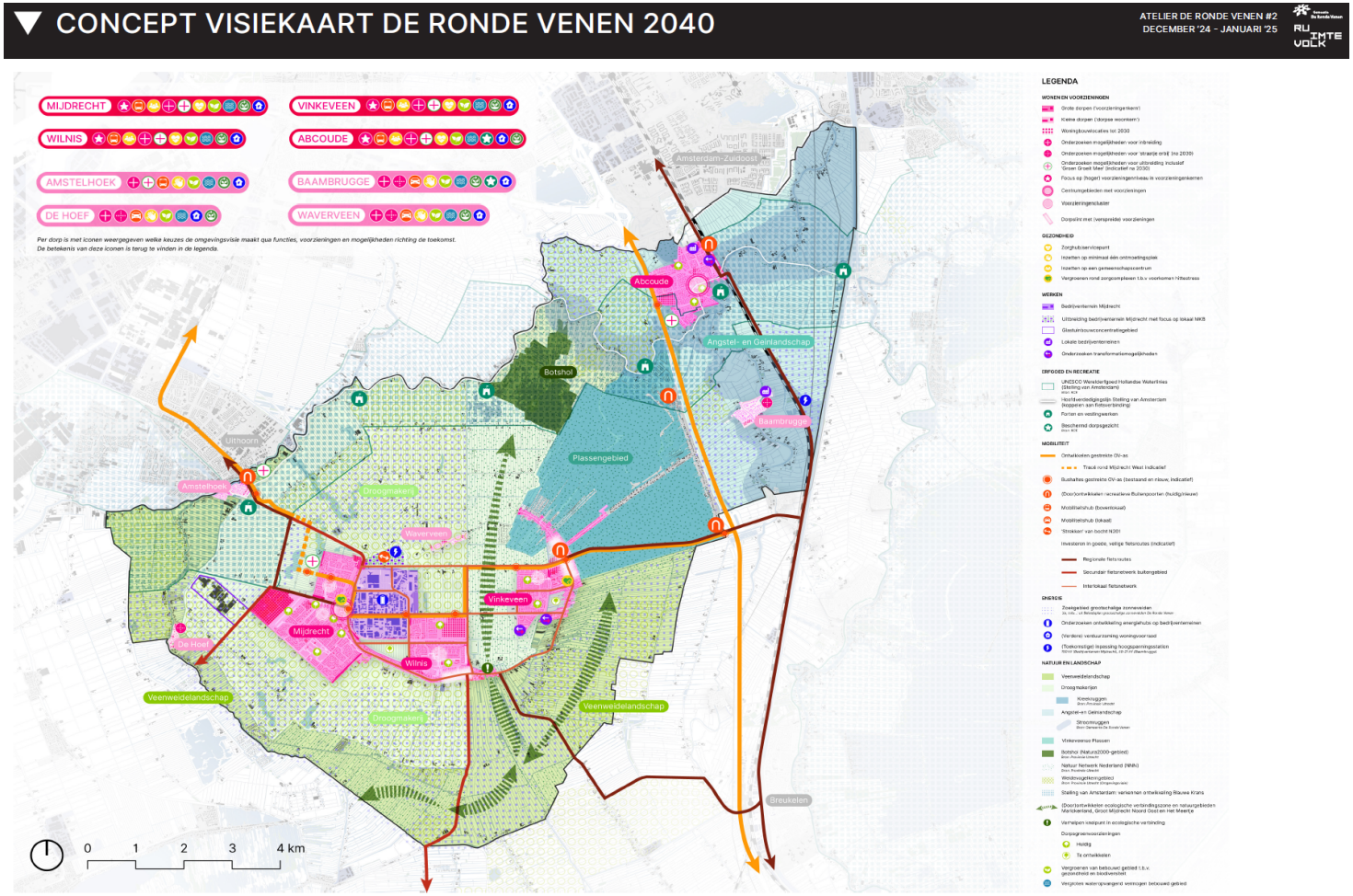

Figuur 0.1 Visiekaart De Ronde Venen 2040

De drie integrale strategische kernambities zijn:

- Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen (dorpen)
- Lokaal sterk in een dynamische regio (werklocaties)
- Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied (buitengebied)

De gebiedsgerichte uitwerking is onderverdeeld in drie gebiedstypen met daaronder negen deelgebieden.

1. **Dorpen**
    a. Grote dorpen
    b. Kleine dorpen

2. **Werklocaties**
    a. Bedrijventerrein Mijdrecht
    b. Lokale bedrijventerreinen

3. **Buitengebied**
    a. Droogmakerijen
    b. Veenweidelandschap
    c. Angstel- en Gein landschap
    d. Plassengebied
    e. Botshol

0.4 Stappen die zijn doorlopen

Stap 1 Vaststellen beoordelingskader

Tot 2024 was het verplicht om een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op te stellen, sinds 2024 is dit niet meer verplicht. De gemeente De Ronde Venen heeft ervoor gekozen geen NRD op te stellen aan de start van de mer-procedure. In plaats van een NRD is een startdocument opgesteld. Onderdeel van het startdocument is het beoordelingskader. Dit kader bevat per thema verschillende indicatoren waarmee de effecten van de omgevingsvisie worden beoordeeld.

Stap 2 Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie)

De tweede stap was het in beeld brengen van de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen (HSAO). Autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van de huidige situatie zonder dat er nieuw beleid van kracht is. De huidige situatie en autonome ontwikkeling tezamen wordt de referentiesituatie genoemd. In deze fase is het kwaliteitsniveau van de indicatoren van het beoordelingskader beschreven. Het kwaliteitsniveau is uitgedrukt in goed, redelijk of slecht, zie tabel 0.1. Beschrijving en beoordeling van de referentiesituatie helpen om vast te stellen waar de opgaves liggen, zodat de gemeente kan bepalen of en in hoeverre ze daarop in wil zetten in de visie. De HSAO is te vinden in bijlage 3 bij het plan-MER.

Tabel 0.101 Legenda beoordeling kwaliteitsniveau

Goed	Redelijk	Slecht

De belangrijkste inzichten uit de HSAO zijn opgenomen in het Raamwerk De Ronde Venen 2040. Dit document vormde het fundament voor het bepalen van de koers richting 2040.

Stap 3 Beoordelen effecten alternatieven (sporen)
Om tot een omgevingsvisie te komen heeft de gemeente in samenwerking met RUIMTEVOLK verschillende onderscheidende sporen opgesteld. In het kader van dit MER is gecheckt of de contouren van de sporen voldoende onderscheidend waren. In de derde stap van het plan-MER zijn deze verschillende sporen vervolgens getoetst en op hoofdlijnen beoordeeld. Deze beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van de meest relevante en/of onderscheidende indicatoren van het beoordelingskader. De beoordelingen hebben inzicht gegeven voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Stap 4 Effectbeoordeling per indicator
De effecten van de omgevingsvisie worden vergeleken met de referentiesituatie (zoals beschreven in de HSAO) in 2040. De maatregelen die/het beleid dat de gemeente De Ronde Venen in de omgevingsvisie beschrijft (opgehangen aan drie kernambities, onderverdeeld in drie gebiedstypen) zijn beschreven en beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader (zie tabel 0.2).

Tabel 0.202 Visualisatie van de beoordelingsniveaus voor de beoordeling van de omgevingsvisie

Positieve invloed	Licht positieve invloed	Geen of neutrale invloed	Licht negatieve invloed	Negatieve invloed

De beoordeling van de omgevingsvisie is kwalitatief uitgevoerd op basis van een deskundigenoordeel. Daarna is deze beoordeling gepresenteerd en besproken in een werksessie met specialisten en het kernteam omgevingsvisie van de gemeente om deze te checken op compleetheid, correctheid en navolgbaarheid.

Stap 5 Passende beoordeling
Wanneer significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, is een passende beoordeling conform de Omgevingswet (voorheen: Wet natuurbescherming) noodzakelijk. Rondom en in gemeente De Ronde Venen bevinden zich de volgende Natura 2000-gebieden: Botshol (218 ha), de Nieuwkoopse Plassen & De Heack (2008 ha) en de Oostelijke Vechtplassen (6475 ha). Het gebied Botshol ligt in de gemeente, de overige gebieden liggen aan de gemeentelijke grenzen. Aangezien de omgevingsvisie ontwikkelingen zoals woningbouw mogelijk maakt zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten.

Er is daarom, als onderdeel van het plan-MER, een passende beoordeling opgesteld die aansluit bij het abstractieniveau van de visie. De beoordeling is kwalitatief, want een gedetailleerd kwantitatieve beoordeling is pas mogelijk bij een omgevingsplan of specifiek programma. De passende beoordeling bestaat uit een beschrijving van de negatieve effecten van de omgevingsvisie op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden, een overzicht van welke ambities zorgen voor minder stikstofdepositie en mogelijke mitigerende maatregelen of randvoorwaarden voor verlaging van stikstofdepositie.

Stap 6 Doelbereik
Bij het opstellen van het doelbereik is beoordeeld in welke mate de vooraf gestelde ambities in de omgevingsvisie behaald kunnen worden. De omgevingsvisie De Ronde Venen kent drie integrale kernambities. Voor de beoordeling van het doelbereik is kwalitatief beoordeeld hoe de beleidskeuzes bijdragen aan het behalen van die ambities. In de beoordeling zijn naast de beleidskeuzes in de omgevingsvisie ook maatschappelijke en milieugerelateerde trends en de rol en invloed van de gemeente meegenomen.

Per ambitie is in beeld gebracht of er geen tot zeer beperkte kans is om de ambitie te behalen, een redelijke kans om de ambitie te behalen of een zeer grote kans om de ambitie te behalen. Aanvullend is aangegeven hoe groot de onzekerheidsmarge is bij het behalen van de ambitie. De onzekerheid wordt groter naarmate autonome ontwikkelingen meespelen en/of als de gemeente afhankelijk is van andere partijen. De onzekerheidsmarge geeft dus aan hoeveel de gemeente zelf kan doen aan het behalen van de gestelde ambities.

Stap 7 Synergie en strijdigheden
Een van de kernvragen binnen de plan-mer-procedure is hoe en met welke voorwaarden de gemeente De Ronde Venen een goede balans kan behouden in het ruimtegebruik en de kwaliteiten van de gemeente. Het plan-MER heeft daarom op strategisch niveau de kansen op synergiën en strijdigheden tussen de verschillende gestelde ambities in beeld gebracht. Anders gezegd: welke ambities en acties versterken elkaar (synergie) en welke belemmeren elkaar (strijdigheid). Op basis van deze analyse kan worden bepaald of er maatregelen moeten worden genomen om de negatieve effecten te verminderen of de positieve effecten te versterken.

Stap 8 Aanbevelingen, leemten in kennis en monitoring en evaluatie
Aan de hand van de effectbeoordeling zijn aanbevelingen voor de visie of het vervolg beschreven en, indien van toepassing, aanbevelingen voor mitigerende[3] maatregelen gedaan waardoor problemen of knelpunten verminderd of weggenomen kunnen worden. De aanbevelingen zijn het startpunt voor de verdere uitwerking van het beleid in bijvoorbeeld omgevingsprogramma's. Aanvullend zijn de onderdelen leemten in kennis en monitoring en evaluatie toegevoegd.

Op basis van het concept-MER heeft de gemeente, samen met RUIMTEVOLK, bekeken welke aanbevelingen wel en welke niet meegenomen worden in de visie en voor het vervolg.

0.5 Conclusies effecten alternatieven ('sporen')

Na het opstellen van de leefomgevingsfoto (HSAO) is het onder de mer-plicht noodzakelijk om als onderdeel van de plan-MER varianten, in dit geval sporen, te beoordelen. Voor het plan-MER zijn de sporen kwalitatief beoordeeld en is de milieu-informatie die van belang is bij het maken van de ruimtelijke keuzes weergeven. De sporen zijn middels een kwalitatieve effectbeoordeling met elkaar vergeleken. De gemeente De Ronde Venen heeft drie sporen uitgewerkt, elk met een eigen focus en impact op de leefomgeving. Deze sporen brengen de bandbreedtes van ruimtelijke keuzes in beeld en vormen het fundament van de nieuwe omgevingsvisie.

[3] Mitigeren betekent verzachten of verminderen.

Er zijn drie sporen ontwikkeld voor De Ronde Venen:

1. Lokaal en verbonden
2. Op eigen kracht
3. Dynamische schakel in de regio

Onderstaande tabel (tabel 0.3) toont een samenvatting van de effectbeoordeling van de drie sporen van de omgevingsvisie. Voor deze effectbeoordeling is in samenspraak met de gemeente een selectie gemaakt van milieu-indicatoren.

Tabel 0.303 Overzicht effectbeoordeling alternatieven (sporen)

Milieu-indicator		Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Spoor 1	Spoor 2	Spoor 3
Woningvoorraad						
Voorzieningenniveau						
Gezondheidsbevordering						
Cultuurhistorische waarden						
Werklocaties						
Bereikbaarheid						
Aandeel duurzame energie						
Landbouw						
Wateroverlast						
Hittestress						
Beschermde natuurgebieden	*Natura-2000*					
	NNN					

De conclusies die zijn voortgekomen uit de effectbeoordeling van de sporen zijn hieronder beschreven.

Spoor 1:

- Een toename van het aantal woningen draagt bij aan de woningvoorraad. Tegelijkertijd zorgt deze toename voor meer druk op de bestaande infrastructuur. Deze toename wordt niet opgevangen omdat er geen investeringen in de bestaande wegen worden gedaan
- Woningbouw leidt tot meer verharding, waardoor het infiltrerend vermogen van water afneemt. Daarnaast zorgt meer verharding ook voor hogere temperaturen, wat kan leiden tot hittestress

- Er wordt in dit spoor niet expliciet ingezet op het behoud of versterking van de beschermde natuurgebieden. Hierdoor neemt de kwaliteit van deze gebieden potentieel verder af
- Initiatieven voor duurzame energieopwekking worden gefaciliteerd. De rol van de gemeente is echter afwachtend

Spoor 2:

- Inbreiding zorgt voor meer verdichting en verharding, wat nadelige gevolgen kan hebben voor de hittestress en wateroverlast, ondanks dat er veel wordt ingezet op klimaatadaptieve maatregelen
- In dit spoor ontstaan er twee clusters waarbinnen het voorzieningenniveau wordt geconcentreerd. Dit kan een negatief effect hebben op het voorzieningenniveau in andere dorpskernen
- Gemengde woon-werkgebieden kunnen spanningen veroorzaken tussen bewoners en bedrijven, bijvoorbeeld vanwege geluidsoverlast of verkeersbewegingen
- Strenge klimaatadaptieve maatregelen kunnen de realisatie van bedrijventerrein lastig maken. Daarnaast worden de vestigingsmogelijkheden op bedrijventerreinen beperkt door de transformatie naar woon-werkgebieden

Spoor 3:

- De grote toename van woningen en voorzieningen kan leiden tot congestie op wegen en druk op openbaar vervoer
- De aanzienlijke uitbreiding zorgt voor een grote toename van verharding, waardoor het risico op wateroverlast en hittestress toeneemt
- De uitbreiding van woningen vindt deels plaats in het landelijke gebied, wat de landschappelijke en cultuurhistorische waarden binnen de gemeente aan kan tasten
- In dit spoor is geen expliciete aandacht voor het behouden of versterken van beschermde natuurgebieden. Daarnaast valt een deel van de uitbreiding binnen de stikstofgevoeligheid contouren van Natura 2000-gebieden. Dit kan resulteren in aantasting van de beschermde gebieden

Aan de hand van de sporen is met bewoners en met het college integraal het gesprek gevoerd over de gewenste ontwikkelrichting van de gemeente. Hierbij is de nadruk gelegd op de belangrijkste, meest significante effecten die optraden in het spoor. Zo is geborgd dat de effectbeoordeling integraal onderdeel werd van het gesprek over de sporen. De aanpak was niet om één spoor te kiezen, maar om met drie sporen de hoeken van het speelveld te verkennen en te verkennen welke bouwstenen uit de sporen relevant, kansrijk en passend werden bevonden voor verdere uitwerking tot een omgevingsvisie. De visie is daarmee eigenlijk een combinatie van de drie sporen, waarbij spoor 3 – mede op basis van de inzichten uit de effectbeoordeling – door college en raad de minst passend ruimtelijke keuzes bevatte.

0.6 Conclusies effecten omgevingsvisie

Onderstaande tabel (tabel 0.4) geeft een totaaloverzicht van de beoordeling per indicator van de omgevingsvisie. Eronder volgt een toelichtende samenvatting.

Tabel 0.4 Totaaloverzicht effectbeoordeling omgevingsvisie

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking		
			Dorpen	Werklocaties	Buitengebied
Woningvoorraad			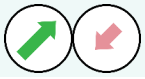		
Voorzieningenniveau			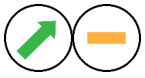		
Luchtkwaliteit			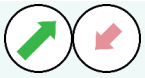	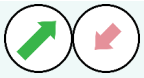	
Geluid			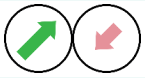	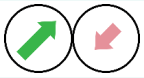	
Externe veiligheid				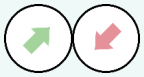	
Gezondheidsbevordering					
Landschappelijke waarden					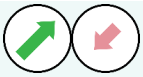
Cultuurhistorische waarden			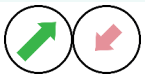		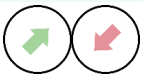
Aardkundige waarden					
Werklocaties					
Bereikbaarheid					
Modal shift					
Verkeersveiligheid					
Energiebesparing					
Aandeel duurzame energie					
Duurzame landbouw					
Overstromingsrisico					
Wateroverlast					
Hittestress					
Droogte					
Biodiversiteit					

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking		
			Dorpen	Werklocaties	Buitengebied
Gebruik ondergrond					
Bodemkwaliteit					
Bodemdaling					
Natura 2000			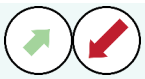		
Natuurnetwerk Nederland (NNN)					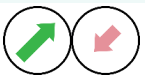
Waterkwaliteit					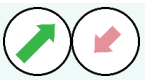

Veel van de indicatoren die voor dit plan-MER zijn geselecteerd, worden om verschillende redenen positief beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen in de omgevingsvisie. De invloed van de omgevingsvisie kan daarom over het algemeen als (licht) positief worden beoordeeld. Een aantal indicatoren scoort in alle deelgebieden (licht) positief, namelijk gezondheidsbevordering, modal shift, verkeersveiligheid, aandeel duurzame energie, wateroverlast, droogte en bodemkwaliteit. Dit betekent dus dat de visie positief bijdraagt op deze thema's. Voor sommige indicatoren is de invloed naast (licht) positief ook licht negatief. Slechts drie indicatoren scoren deels of volledig negatief, dit zijn bereikbaarheid (geldt met name voor de dorpen), gebruik ondergrond (dorpen, werklocaties en buitengebied) en Natura 2000 (dorpen en werklocaties). Bereikbaarheid van de dorpen is als negatief beoordeeld omdat deze onder druk zal blijven staan als gevolg van het toevoegen van 4.800 woningen, ondanks het feit dat er ook maatregelen worden getroffen om de bereikbaarheid te verbeteren (zoals door toepassing van het STOMP-principe en inzet op ov). Voor gebruik ondergrond kunnen ontwikkelingen als het toevoegen van woningen en de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht een negatieve invloed hebben, maar ook ontwikkelingen als energiehubs en meer recreatieve voorzieningen doen een beroep op de ruimte in de ondergrond. De extra woningen en uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht zorgen ook voor meer vervoersbewegingen wat kan zorgen voor extra stikstofdepositie, wat weer een negatief effect op de Natura 2000-gebieden kan hebben.

Als er per deelgebied wordt gekeken kan er geconcludeerd worden dat de dorpen over het algemeen (licht) positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen in de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente zet in op het toevoegen van 4.800 woningen voor 2040, wat leidt tot een positieve invloed op de woningvoorraad. Door meer woningen toe te voegen is er ook meer vraag naar voorzieningen, wat eveneens positief is. Aan de andere kant heeft deze groei ook negatieve invloeden op onder andere de gezondheid indicatoren, bereikbaarheid, klimaat indicatoren, biodiversiteit, gebruik ondergrond en Natura 2000. Om sommige negatieve invloeden te verminderen wordt zo veel mogelijk het principe 'water en bodem sturend' gehanteerd en wordt voldaan aan de eisen uit het Convenant Toekomstbestendig Bouwen.

De negatieve impact op het landschap en de cultuurhistorie wordt vermeden door in te zetten op inbreiding en enkel op uitbreiding waar dat nodig is. De huidige woningvoorraad wordt aangepakt via een wijkgerichte aanpak, wat positief is voor energiebesparing. In de dorpen wordt bij nieuwe ontwikkelingen het STOMP-principe toegepast en de gemeente zet in op een gestrekte ov-as met frequente verbindingen: dit heeft een positieve invloed op de gezondheidsindicatoren, bereikbaarheid en de modal shift. Daarnaast is de gemeente, ondanks de inbreiding, zuinig op de huidige groenstructuren in de dorpen en wil ze deze verbeteren, wat een positieve invloed heeft op de biodiversiteit en de klimaatindicatoren.

De algemene conclusie voor de werklocaties is dat deze licht positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen van de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook enkele (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente ziet een rol voor zichzelf om de huidige economische structuur te verbeteren. Een belangrijk onderdeel hiervan is de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht. Deze uitbreiding heeft een positieve invloed op de indicator werklocaties, maar heeft ook negatieve invloeden op onder andere de gezondheidsindicatoren (mogelijk afname luchtkwaliteit, mogelijke toename geluid, andere milieucontouren), energiebesparing, de klimaatindicatoren (meer verharding, dus mogelijk meer kans op wateroverlast en hittestress), biodiversiteit, gebruik van de ondergrond en op Natura 2000 (meer bedrijven, mogelijk meer vervoersbewegingen en daarmee gepaard gaande stikstofemissie). De andere bedrijventerreinen worden herstructureerd of getransformeerd tot woon-werk milieus wanneer nodig. Dit is positief voor de woningvoorraad en de werklocaties. Er wordt ingezet op zon-op-dak van de gebouwen wat positief is voor het aandeel duurzame energie en er worden energiehubs met bijbehorende batterijopslag ontwikkeld op de werklocaties. Dit is positief voor de werklocaties maar heeft mogelijk een negatieve invloed op het gebruik van de ondergrond, tenzij daar specifiek beleid op wordt ontwikkeld. Datzelfde geldt voor het toevoegen van twee hoogspanningsstations. Daarnaast zet de gemeente ook op de werklocaties in op alternatieve vormen van mobiliteit, zoals de fiets en het openbaar vervoer. Dit heeft een positieve invloed op de gezondheidsindicatoren, bereikbaarheid en de modal shift.

De algemene conclusie voor het buitengebied is dat deze (licht) positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen van de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente zet in het buitengebied in op de landbouw als drager van de kwaliteit van het landschap. Dit heeft een positieve invloed op duurzame landbouw en op landschappelijke waarden. Gronden van stoppende agrariërs kunnen worden overgenomen door bestaande bedrijven om zo bij te dragen aan extensivering van de landbouw. Daarnaast wordt er ingezet op transformatiemogelijkheden voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB): afhankelijk van de functie waarnaar ze worden getransformeerd heeft dit een positieve invloed op de woningvoorraad, het voorzieningenniveau (wanneer de ruimte bijvoorbeeld wordt ingezet voor boerderijwinkels), gezondheidsbevordering, het aandeel duurzame energie (wanneer er ruimte is voor bijvoorbeeld energieopwekking), klimaatindicatoren (wanneer de ruimte wordt ingezet voor bijvoorbeeld vergroening), biodiversiteit of bodemdaling. Verder worden natuur en ecologische verbindingszones ontwikkeld in het buitengebied wat positief is voor de natuurindicatoren. Daarnaast worden ook de mogelijkheden voor vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is verkend. Dit is positief voor onder andere wateroverlast, droogte, bodemdaling en waterkwaliteit.

De recreatieve potentie van het buitengebied wil de gemeente ook beter gaan benutten door de zichtbaarheid en herkenbaarheid ervan te versterken en door de recreatieve mogelijkheden te vergroten. Dit heeft een positieve invloed op het voorzieningenniveau en op gezondheidsbevordering, maar kan ook negatieve gevolgen hebben voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, en op geluid (meer vervoersbewegingen) en natuur (grotere druk op natuurgebieden). Onderdeel van de recreatieve potentie van de gemeente is het UNESCO Werelderfgoed, de Hollandse Waterlinies (waarvan de Stelling van Amsterdam onderdeel is): deze wordt uitgedragen, gekoesterd en beschermd, maar ook gebruikt voor recreatie. Dat het gebruikt wordt voor recreatie kan zowel positief als negatief uitpakken voor de cultuurhistorische waarden. Het kan zorgen voor een versterking en erkenning van de waarden, maar tegelijkertijd kan het deze ook schaden door de extra druk die er door toerisme op kan komen. Als laatste onderzoekt de gemeente de locaties voor zonnevelden, wat een positieve invloed heeft op het aandeel duurzame energie. Tegelijkertijd is kan dit ook negatief zijn voor de landschappelijke waarden, het gebruik van de ondergrond en voor landbouw en natuur.

0.7 Conclusies passende beoordeling Natura 2000-gebieden

De omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente tot aan 2040. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente De Ronde Venen op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significante negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze om verstoringsfactoren, zoals licht, geluid en optische verstoring, te voorkomen en (met name in het geval van stikstofdepositie) het gebruik van emissiearm of volledig emissieloos (elektrisch) materieel of de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt, in bijvoorbeeld opvolgende programma’s en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, kan nader onderzoek nodig zijn naar effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om deze te beperken (passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

0.8 Conclusies synergiën en strijdigheden

Naar aanleiding van de analyse van mogelijke strijdigheden en kansen voor synergie springen er een aantal uit die hieronder zijn benoemd. Het gaat daarbij met name om strijdige ruimteclaims.

Mogelijke strijdigheden:

- Er kan strijdigheid ontstaan tussen de karakteristieke (beschermde) dorpsgezichten en inbreiding in de dorpen
- Vergroening en behoud van groen is strijdig met het feit dat de gemeente in het verleden wel eens openbaar groen heeft verkocht. Ook inbreiding en verdichting kunnen een strijdigheid/strijdige ruimteclaim opleveren met vergroening en behoud van groen

- Beoogde woningbouw of uitbreiding van bedrijventerreinen in het buitengebied kunnen een strijdige ruimteclaim opleveren met erfgoed (de Stelling van Amsterdam) en landbouw
- Zoekgebieden voor zonnevelden zijn gelegen in weidevogelkerngebieden, NNN en op landbouwgronden en leveren daarmee een (mogelijke) strijdige ruimteclaim op
- Ontwikkeling van natuurgebieden en ecologische verbindingszones, maar ook het indicatief tracé van de N201 rond Mijdrecht west op landbouwgronden kunnen een strijdigheid opleveren met het uitgangspunt van de landbouw als drager van de kwaliteit van het landschap en zorgen voor een strijdige ruimteclaim
- Het toevoegen van woningen en bedrijven draagt bij aan de belasting van de provinciale wegen waardoor de bereikbaarheid van de gemeente op termijn onder druk kan komen te staan. In de dorpen zelf dragen de beoogde ontwikkelingen bij aan het belasten van knelpunten in het gemeentelijke wegennet. Mobiliteitsmaatregelen, zoals investeren in ov en nieuwe wegen en fietspaden, maar ook het bouwen op slimme locaties zijn noodzakelijk om de bereikbaarheid op termijn te waarborgen
- Woningen op bedrijventerrein Bovenkamp bij Abcoude vergt zorgvuldige inpassing in verband met mogelijke geluidbelasting door het spoor. Woningen en bedrijven, en zeker waar dat ook nog in combinatie met spoor is, leveren mogelijke tegenstrijdigheden op (met het oog op luchtkwaliteit, geluid, milieucontouren, etc.)
- Afhankelijk van de randvoorwaarden kan het ruimte bieden aan de circulaire economie op bedrijventerrein Mijdrecht strijdigheid opleveren met omliggende woningen en natuur

Kansen voor synergie:

- Herbestemming van bebouwd erfgoed kan synergie opleveren met de woningbouwopgave wanneer dit erfgoed gebruikt wordt voor woningen of de recreatieve functie ervan beter benut wordt
- De mobiliteitstransitie zou kunnen leiden tot minder benodigde ruimte voor auto’s op straat, ruimte die voor andere doeleinden ingevuld kan worden
- Vergroening heeft veel positieve gevolgen en kan dan ook bijdragen aan een gezonde leefomgeving, klimaatadaptiviteit, fysieke en mentale gezondheid en aantrekkelijkheid van de gemeente voor recreanten en toeristen
- Veel energieopwekking op werklocaties via zon-op-dak of andere slimme oplossingen biedt kansen om de omvang van benodigde zonnevelden in het buitengebied te verkleinen en deze gronden voor andere doeleinden in te kunnen zetten
- Herbestemming van VAB kan bijdragen aan recreatie en aan de klimaatadaptiviteit van het buitengebied en kan ook bijdragen aan het terugdringen van het woningtekort

0.9 Conclusies doelbereik

Figuur 0.2 geeft het doelbereik weer voor de drie hoofdambities. Het doelbereik is kwalitatief beoordeeld; de grafiek zoals hieronder opgenomen dient als visualisering van de uitgeschreven toelichting.

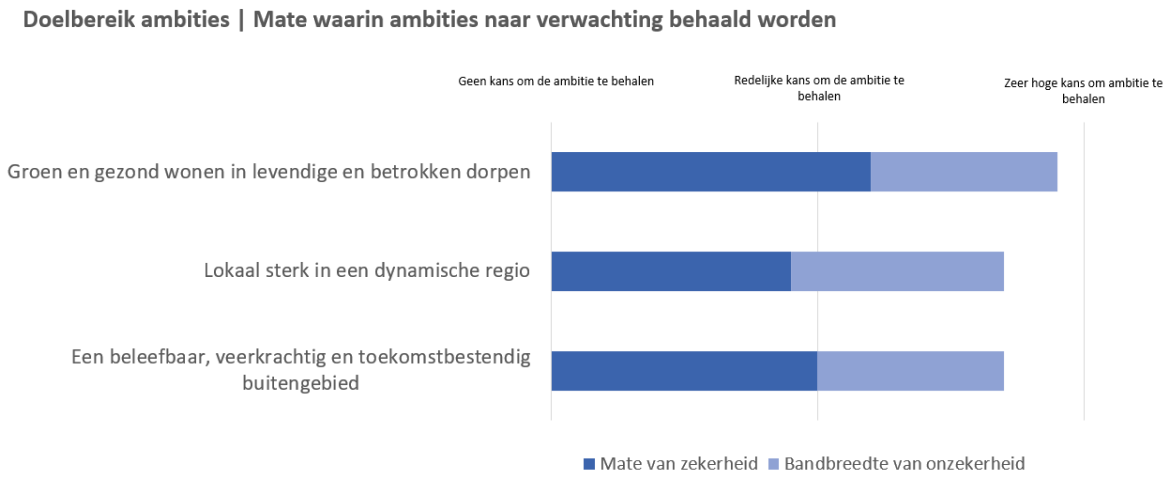

Figuur 0.2 Totaaloverzicht doelbereik

Ambitie 1 (Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen) heeft een redelijk grote mate van zekerheid om de ambitie te behalen, al zit hier ook een bandbreedte van onzekerheid bij. Voor ambitie 2 (Lokaal sterk in een dynamische regio) is de mate van zekerheid een stuk kleiner en daarnaast is de bandbreedte van onzekerheid ook groter, wat betekent dat deze ambitie minder waarschijnlijk is om behaald te worden dan ambitie 1. De mate van zekerheid van ambitie 3 (Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied) zorgt voor een redelijke kans om de ambitie te behalen, al geldt voor deze ambitie ook een bepaalde bandbreedte van onzekerheid, vergelijkbaar met die van ambitie 1.

Hierna volgt steeds eerst de grafiek met een overzicht van het doelbereik van de subambities, met daaronder een korte concluderende samenvatting.

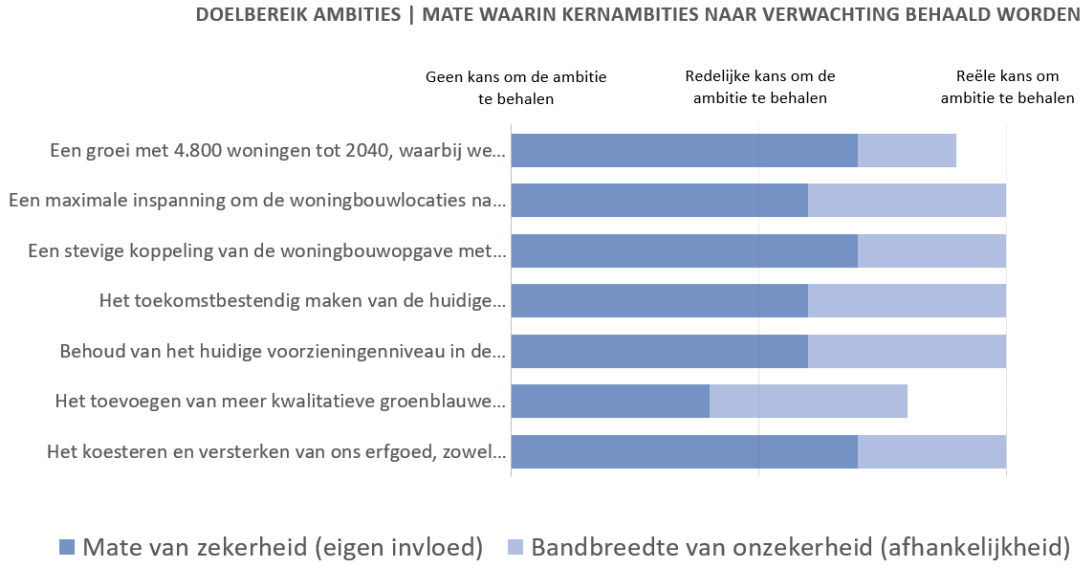

Figuur 0.3 Grafiek voor doelbereik ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

Over het algemeen hebben de subambities onder ambitie 1 een redelijke tot reële kans om behaald te worden. Dit heeft er voor wat betreft de beoogde groei met 4.800 woningen mee te maken dat er al behoorlijk vaste plannen zijn voor 3.000 woningen. Voor het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad is een wijkgerichte aanpak gepland om in 2050 aardgasvrije bebouwing te hebben. Voor het behoud van het voorzieningenniveau wordt beschreven wat de gemeente daarmee voor de verschillende dorpen voor ogen heeft. Koesteren en behoud van erfgoed gebeurt door transformatie en herbestemming. Er zijn echter ook veel afhankelijkheden. Zo is de gemeente voor de bouw van woningen met name afhankelijk van private partijen (ontwikkelaars), maar ook van woningbouwcorporaties en speelt de stikstofproblematiek een rol in de haalbaarheid van de plannen voor bijvoorbeeld woningbouw. Daarnaast is de gemeente afhankelijk van particulieren, energieleveranciers, inwoners, vrijwilligers, ondernemers, organisaties, regionale ov-partners, de provincie en het rijk. Dit toont aan dat er een grote afhankelijkheid bestaat, wat leidt tot een grote mate van onzekerheid bij het behalen van de ambitie. Daarnaast zijn er andere onduidelijkheden, zoals het feit dat de benoemde wijkgerichte aanpak om in 2050 aardgasvrije bebouwing te hebben nog verder uitgewerkt moet worden. Verder wordt er alleen gesproken over het beschermen van het huidige groen in de dorpen, maar niet over het toevoegen van kwalitatief groen (een van de subambities), behalve daar waar het principe ‘Groen groeit mee’ wordt toegepast of waar het gaat om ‘vergroenen’ van de openbare ruimte. ‘Vergroening’ klinkt niet direct als toevoeging van ‘kwalitatief groen’. Geconcludeerd kan worden dat de ambitie een relatief grote mate van zekerheid kent, maar dat er binnen de subambities ook afhankelijkheden zijn die tot enige onzekerheid leiden rondom het behalen van de ambitie.

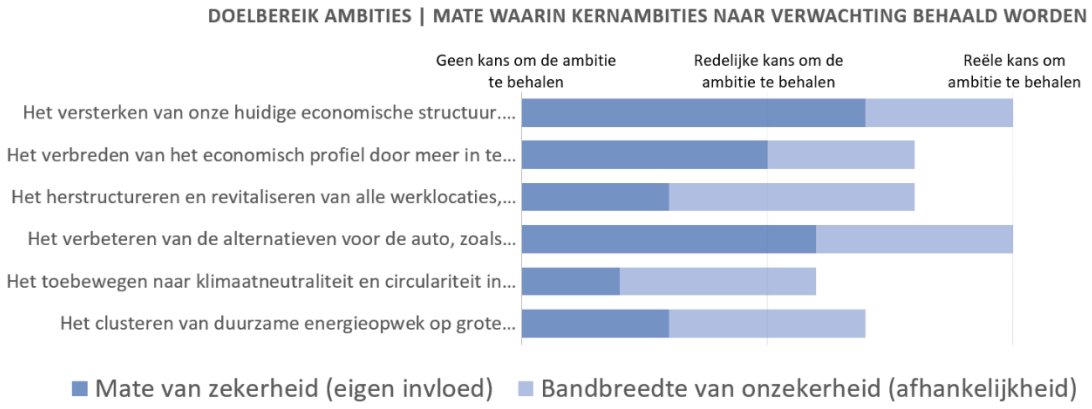

Figuur 0.4 Grafiek voor doelbereik ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio

Tussen de subambities onder ambitie 2 zitten grote verschillen als het gaat om het doelbereik, namelijk van een reële kans om behaald te worden tot een kleine kans. Wat de mate van zekerheid ten goede komt is onder andere dat de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht vrij concreet is en er een uitgifteprotocol wordt opgesteld. Daarnaast heeft de gemeente duidelijke plannen voor hoe ze het economisch profiel van de gemeente wil verbreden. Er is een analyse gemaakt van wat op welke bedrijventerreinen nodig is. Verder zijn er duidelijke ideeën over alternatieven voor de auto, zoals het toepassen van het STOMP-principe en het ontwikkelen van de ov-as. Er zijn echter ook nog een heel aantal afhankelijkheden, zoals de samenwerking met de regio en het lokale MKB voor de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht en van ondernemers en (pand)eigenaren voor de transformatie van de overige bedrijventerreinen.

Daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van inwoners, lokale economie, toeristen, bedrijven, agrariërs, ontwikkelaars, de politiek en de provincie. Verder is het doel van klimaatneutraal en circulair zijn in 2050 erg ambitieus. Er zijn nog onduidelijkheden over hoe de gemeente dit denkt te gaan behalen. Ook is onduidelijk wat een circulaire economie voor de gemeente inhoudt. In de subambities zijn soms zinnen en termen niet nader toegelicht of onduidelijk, waardoor het niet helemaal helder wordt wat de gemeente ermee voor ogen heeft. Zo wordt niet duidelijk wat 'een balans' tussen de economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid bij verbreding van het economisch profiel van de gemeente betekent, wat 'leefbaarheid' daarbij inhoudt en wat wordt bedoeld met 'toebewegen naar' klimaatneutraal en circulair in 2050. Tot slot is de subambitie over het clusteren van duurzame energieopwek en het faciliteren van bottom-up initiatieven onduidelijk geformuleerd en wordt uit de tekst niet duidelijk wat de gemeente verstaat onder 'bottom-up initiatieven' en het faciliteren daarvan. Verder wordt niet concreet gemaakt wat het algehele doel van deze subambitie is, waar naartoe wordt gewerkt en wanneer deze subambitie geslaagd is. Geconcludeerd kan dus worden dat er ondanks zekerheden rondom doelbereik als gevolg van beschreven maatregelen vooral ook nog onduidelijkheden zijn, en ook veel afhankelijkheden van andere partijen.

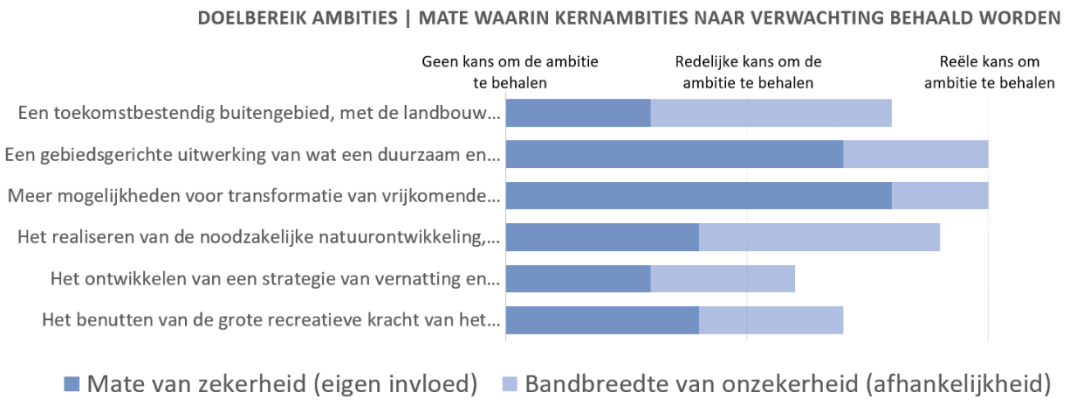

Figuur 0.5 Grafiek voor doelbereik ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Waar de subambities rondom een gebiedsgerichte uitwerking voor het buitengebied en de mogelijkheden voor transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) een hoge mate van zekerheid hebben is dit voor de overige subambities onder ambitie 3 een stuk lager. Maatregelen die bijdragen aan het doelbereik zijn onder andere dat er planologische ruimte geboden wordt aan agrariërs om werk te maken van een leefbaar, klimaatrobuust en toekomstbestendig buitengebied, zoals door meervoudige verdienmodellen, innovatie en experimenten. Daarnaast wordt in een gebiedsgerichte uitwerking en uitvoeringsprogramma uitgewerkt wat een duurzaam en klimaatrobuust buitengebied inhoudt. Verder werkt de gemeente aan een VAB-visie voor de transformatie van VAB naar wonen, recreatie, klimaatadaptatie of natuur. Er zijn concrete plannen voor natuurontwikkelingen en de gemeente benut de recreatieve potentie door wandel- en fietsroutes te optimaliseren en recreatieve voorzieningen aan te leggen. Een afhankelijkheid is echter dat er weinig budget beschikbaar is voor recreatie en dat de gemeente erg afhankelijk is van ondernemers, recreanten en regionale partners. Daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van agrariërs, de regio, het waterschap, de provincie en het rijk en liggen er grote opgaven zoals bodemdaling, klimaat en natuur en is de druk vanuit provinciaal en nationaal niveau op die thema's hoog. Al deze opgaven leggen een claim op de ruimte, wat ervoor zorgt dat het nog maar de vraag is of alle doelen behaald kunnen worden.

Tot slot is het onduidelijk wat de rol van de landbouw is als drager van de kwaliteit van het landschap in het buitengebied, en hoe vernatting en waterberging worden ontwikkeld. Geconcludeerd kan worden dat er als gevolg van de beschreven maatregelen in de visie een bepaalde mate van zekerheid is over het behalen van de doelen, maar dat er ook veel afhankelijkheden zijn voor het behalen van ambitie 3.

0.10 Aanbevelingen

Vanuit de effectbeoordeling, de beoordeling van het doelbereik en de analyse van synergie en strijdigheden volgt een heel aantal aanbevelingen voor de visie zelf en voor het vervolg.

0.10.1 Aanbevelingen visie

1. In het buitengebied is veel **loodverontreiniging** door het toemaakdek, maar dit wordt niet benoemd in de visie. Het is aan te bevelen om hierover iets op te nemen in de visie, net zoals dat bij de dorpen is gedaan
2. Uit de beschrijving van de referentiesituatie blijkt dat in het gebied ten noorden van Waverveen **verzilting** plaatsvindt op 0-5 meter onder het maaiveld. Aanbevolen wordt om hier – net als bij bodemdaling – specifiek aandacht aan te besteden in de visie over hiermee wordt omgegaan bij ruimtelijke keuzes
3. Op de visiekaart wordt een **knelpunt in de ecologische verbindingszone** aangegeven (oostelijke bebouwing van Wilnis). In de visie wordt in de tekst momenteel niets geschreven over hoe de gemeente dit knelpunt aan wil gaan pakken
4. Het verdient aanbeveling om het **Convenant Toekomstbestendig Bouwen** meer integraal op te nemen/eraan te refereren in de visie. Momenteel wordt hier alleen naar verwezen in het kader van het toevoegen woningen, namelijk dat dit dient te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Het Convenant gaat echter ook over Duurzame mobiliteit, Klimaatadaptatie, Natuurinclusiviteit en biodiversiteit en Gezonde leefomgeving
5. Omdat er maar beperkte plek is voor inbreiding worden er ook beperkte dorpsuitbreidingen toegestaan, onder andere in de vorm van clusteringen rond grote dorpen met koppelkansen met klimaatadaptatie en ov-bereikbaarheid. Er wordt aanbevolen om deze **koppelkansen** in de visie nog meer te **concretiseren** (hoe gaat dit vorm en invulling krijgen?), want dit blijft nu beperkt
6. Op de visiekaart staat de ‘Hoofdverdedigingslijn Stelling van Amsterdam (**koppelen aan fietsverbinding**)’, maar deze koppeling wordt verder niet uitgewerkt in de visie. Er wordt aanbevolen om dit punt te benoemen in de visie en ook de koppeling te maken met de fietsverbinding
7. Op de visiekaart staat **‘’Strekken’ van bocht N201’**, dit wordt verder in de tekst van de visie niet nader toegelicht of uitgewerkt. Aanbevolen wordt om dit alsnog op te nemen in de visie
8. Er wordt aanbevolen om de **overbelaste kruispunten**, N212-Oudhuijzerweg-Dorpsstraat, N201-Hofland en N201-N212, aan te pakken om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren en hierover iets op te nemen in de visie
9. Er wordt aanbevolen om de **parkeernorm** naar beneden te brengen om zo autogebruik verder te ontmoedigen en tegelijkertijd ruimte vrij te maken voor andere functies

10. In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 ‘Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied’ de ambitie ‘Het realiseren van de noodzakelijke natuurontwikkeling, in lijn met landelijke en provinciale doelstellingen’. Wanneer in de visie niet alleen noodzakelijke natuurontwikkelingen gerealiseerd worden, maar de gemeente ook nog **andere natuurontwikkelingen** realiseert, dan wordt aanbevolen om deze ook mee te nemen en te benoemen in de visie
11. De visie draagt momenteel weinig bij aan de waterkwaliteit in de gemeente. Simpele maatregelen kunnen soms al de **waterkwaliteit verbeteren**, bijvoorbeeld door bepaalde onderhoudsmaatregelen, de inrichting van de openbare ruimte, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, baggerwerkzaamheden en het reguleren van afstromend water van wegen en daken. Aanbevolen wordt om in de visie concreter (voor alle deelgebieden) te beschrijven hoe de gemeente gaat werken aan - het verbeteren of handhaven van - de waterkwaliteit
12. In de visie spreekt de gemeente van ‘een geregisseerde groei met kwaliteit’, het is echter onduidelijk wat deze kwaliteit inhoudt. Er wordt aanbevolen om te **specificeren** wat de gemeente verstaat onder **‘groei met kwaliteit’**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
13. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het toebewegen naar klimaatneutraliteit en circulariteit in 2050, via slimme strategieën in energieopwek, -opslag en -verbruik’. Het wordt in de visie niet duidelijk wat wordt bedoeld met ‘toebewegen naar’. Dit kan betekenen een paar kleine stappen in de goede richting maar kan ook betekenen dat de gemeente het doel bijna of zelfs helemaal wil behalen. Er wordt aanbevolen om in de visie duidelijker te **definiëren** wat wordt verstaan onder **‘toebewegen naar’**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
14. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het clusteren van duurzame energieopwek op grote daken en in het buitengebied, maar ook voor het faciliteren van bottom-up initiatieven vanuit de dorpen’. Deze ambitie is erg onduidelijk en er wordt daarom aanbevolen om meer **duiding en invulling te geven aan deze ambitie**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
15. In de visie staat onder hoofdstuk 3.1 ‘Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen’ de ambitie ‘Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk’. Er wordt aanbevolen om deze **subambitie op te knippen** in ‘Het koesteren en versterken van ons gebouwd erfgoed’ onder kernambitie 1 en ‘Het koesteren en versterken van ons landschappelijk erfgoed’ onder kernambitie 3. Op die manier is het beter navolgbaar per deelgebied wat de ambitie is en wat de daarbij behorende maatregelen zijn

0.10.2 Aanbevelingen uitwerking

1. In de visie wordt wel een en ander geschreven over beschermde dorpsgezichten, maar de visie geeft misschien nog te weinig houvast over hoe initiatieven kunnen bijdragen aan het versterken van de identiteit van dorpen zonder zo’n beschermde status. Daarom is het aan te bevelen om in de uitvoering vervolgstappen op te nemen die meer **duiding** geven aan de **waarden en ruimtelijke eigenschappen** die de **identiteit van de dorpen** vormen
2. Er wordt aanbevolen om **randvoorwaarden** op te stellen voor de **bedrijven** bij uitbreiding ‘de Bocht’ voor wat betreft typen bedrijven en milieucontouren om zo geluidhinder te voorkomen en de externe veiligheid te waarborgen. Dit kan goed gekoppeld worden aan het uitgifteprotocol dat de gemeente aan het opstellen is

3. Het toevoegen van woningen dient altijd te gebeuren met oog voor de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit, waarbij het Convenant Toekomstbestendig Bouwen wordt gevolgd. Aanbevolen wordt om in dat kader ook **randvoorwaarden** op te stellen voor **bedrijven**, namelijk dat nieuwe bedrijven o.a. energieneutraal gebouwd moeten worden
4. Aanbevolen wordt om een programma of strategie op te stellen om het **gebruik** van (en de druk op) de **ondergrond** beter te kunnen sturen. Uit de effectbeoordeling is namelijk gebleken dat de druk op de ondergrond alleen maar verder gaat toenemen. Het is belangrijk om te zorgen dat de impact op en ruimte in de ondergrond wordt meegenomen in toekomstige plannen en ontwikkelingen
5. Er vindt **bodemdaling** plaats in de gemeente, daarom wordt aanbevolen om **randvoorwaarden/eisen** mee te geven bij de bouw van woningen in gebieden waar er een risico op bodemdaling is
6. Aanbevolen wordt om ook een **visie voor de landgoederenzone** op te stellen waarin de ruimtelijke kwaliteiten ervan vastgelegd kunnen worden, zodat die ook beter meetbaar en duidelijk zijn
7. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme, maar met oog voor de beheersbaarheid ervan voor zowel inwoners als bezoekers en het zoeken van een goede balans tussen economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid’. Momenteel is het echter nog onduidelijk wat deze **balans** inhoudt en hoe deze ook bewaakt gaat worden. Er wordt aanbevolen om dit uit te werken in bijvoorbeeld een **omgevingsprogramma recreatie**
8. In de visie wordt omschreven dat de gemeente in 2050 circulair wil zijn. Er wordt aanbevolen om concrete doelen en bijbehorend beleid rondom circulariteit uit te werken, bijvoorbeeld in een **programma circulaire economie**, om zo de juiste stappen te zetten richting 2040 en 2050. Maak concreet voor bijvoorbeeld afvalstromen, materiaalgebruik en de gemeentelijke organisatie wat het doel is en waar de gemeente zelf aan gaat werken. Maak daarnaast verder concreet wat een circulaire economie inhoudt voor De Ronde Venen en wat de ambities (circulair bouwen en een circulaire inrichting van de openbare ruimte) op dit vlak betekenen qua ruimtelijke impact en qua benodigde milieu-ruimte. Dit komt nog niet tot uiting in de visie terwijl de ruimteclaim mogelijk wel van invloed is op andere ambities binnen de gemeente
9. Aanbevolen wordt om een visie op de (transitie) van het landelijk gebied op te stellen met daarin bijvoorbeeld beschreven welke ruimte agrariërs moeten of mogen krijgen om nevenactiviteiten te ontwikkelen. Het verdient aanbeveling om dit in het vervolg op de visie uit te werken in bijvoorbeeld een **integraal programma landelijk gebied**
10. In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 ‘Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied’ de ambitie ‘Het ontwikkelen van een strategie van vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is’. In de visie staat echter niks benoemd over de daadwerkelijke ontwikkeling van een **strategie voor vernatting en waterberging**. Er wordt aanbevolen om deze strategie wel op te stellen voor het vervolg

11. In het algemeen wordt aanbevolen om een **programma/actieplan op te stellen voor klimaatadaptatie**, o.a. voor hittestress, wateroverlast en droogte. Daarin kan bijvoorbeeld worden ingezet op het verkleinen van de kans op overstromingen, maar ook op het beperken van de gevolgen ervan (meerlaagsveiligheid). Voorbeelden hiervan zijn noodplannen, een andere ruimtelijke inrichting of aangepast bouwen. Eventueel kan hierin ook beleid worden opgenomen om de overstromingsgevoeligheid op bestaande bedrijventerreinen te verminderen. Verder is het buitengebied gevoelig voor zware regenval: herbestemmen voor natuurontwikkeling zou schade aan agrarische functies kunnen voorkomen. Dit zou ook weer bij kunnen dragen aan verduurzaming van landbouwgronden

0.11 Leemten in kennis

De effectbeoordeling in dit plan-MER is kwalitatief van aard, gericht op kansen en risico's en sluit aan bij het strategische en lange termijn karakter van de omgevingsvisie. De visie is richtinggevend voor verdere uitwerking en doorwerking in programma´s of andere instrumenten. Voor dit plan-MER zijn de gedane aannames afdoende om een voldoende betrouwbaar beeld te verkrijgen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten op de leefomgeving op de langere termijnen. Op dit abstractieniveau is er dan ook geen sprake van leemtes in kennis of onzekerheden met betrekking tot de in dit plan-MER beschreven kansen en risico's. Meer gedetailleerde effectbeoordeling, kwantificering daarvan en toetsing aan wettelijke kaders kan alleen plaatsvinden bij verdere uitwerking tot beleid in bijvoorbeeld programma's. De effecten die zich uiteindelijk in de praktijk voor zullen doen, moeten op basis van monitoring en evaluatie in beeld worden gebracht.

Een onderdeel van het plan-MER dat verdere uitwerking behoeft, wanneer het beleid van de omgevingsvisie verder is uitgewerkt, zijn de effecten van **stikstof** op de Natura 2000-gebieden. Een passende beoordeling op projectniveau dient plaats te vinden wanneer concretisering van de omgevingsvisie plaatsvindt. Deze berekening moet plaatsvinden op basis van een gedetailleerd verkeersmodel en een nauwkeurige ligging van de nieuwe woon- en werklocaties. Een nieuwe berekening met de juiste referentiejaren kan de daadwerkelijke effecten in beeld brengen en de mogelijkheden om deze te beperken.

0.12 Monitoring en evaluatie van beleid

De omgevingsvisie is een dynamisch document, omdat de wereld voortdurend in beweging is. Maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en het is onbekend hoe de wereld er over vijf of tien jaar uitziet. Er kan uitvoering gegeven worden aan de omgevingsvisie door de inzet van verschillende instrumenten. In de Omgevingswet zijn voor de gemeente drie relevante beleidsinstrumenten geformuleerd, elk met hun eigen rol: het omgevingsprogramma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Op elk van de instrumenten, inclusief de omgevingsvisie zelf, is monitoring en evaluatie mogelijk.

De omgevingsvisie De Ronde Venen 2040 is nu klaar, maar is in feite nooit af. De gemeente kijkt regelmatig of ze nog op de juiste weg zit. Nieuwe inzichten en opgaven vragen om steeds opnieuw te kijken naar de relevantie van het beleid en de rol die de gemeente daarin speelt. Om zichzelf snel aan te kunnen passen vormen monitoring en evaluatie een belangrijke pijler.

Zo kan de gemeente controleren of ambities nog steeds behaald kunnen worden of dat ze moeten worden aangepast. Hiervoor wordt een beleidscyclus gebruikt. Op deze manier zorgt de gemeente ervoor dat de visie blijft aansluiten bij de behoeften en ontwikkelingen in de gemeente.

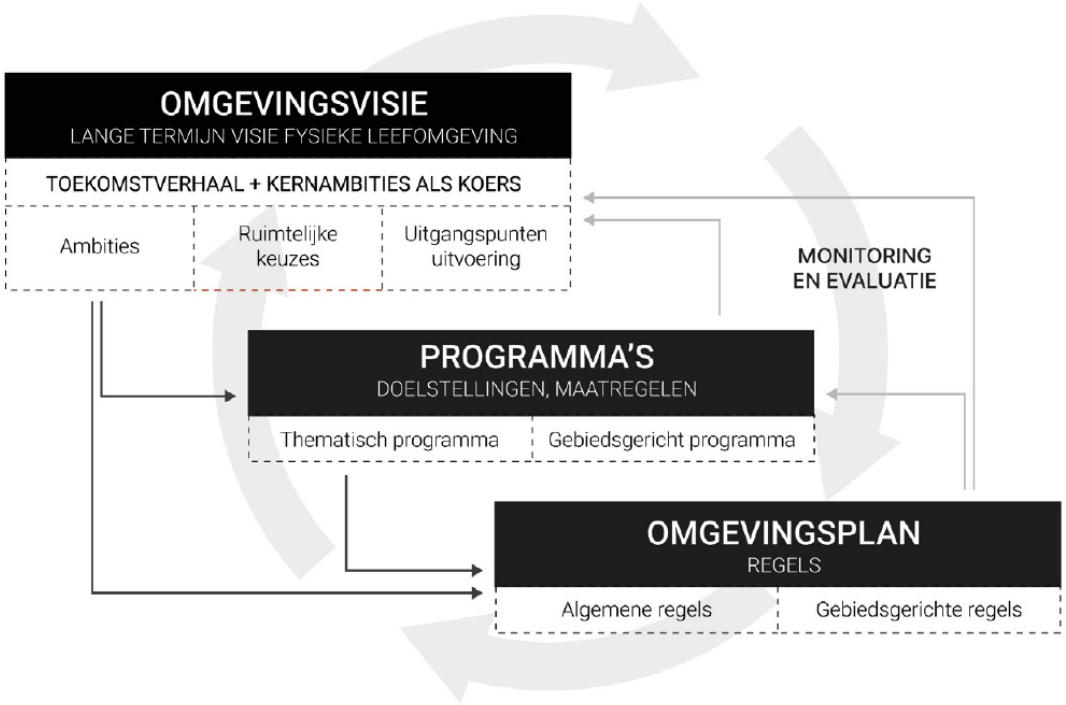

Figuur 0.6 Deze omgevingsvisie is de start van de beleidscyclus van de Omgevingswet. Deze cyclus biedt structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen volgens een logisch proces: beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling. De figuur laat de samenhang zien tussen omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan binnen de beleidscyclus (Bron: Informatiepunt Leefomgeving, bewerking RUIMTEVOLK)

Om de omgevingsvisie zo actueel mogelijk te houden, kiest de gemeente ervoor om de visie periodiek te evalueren. Het tempo waarin de visie wordt aangepast hangt af van de ervaringen die worden opgedaan met andere instrumenten en met de monitoring van de doelen, en van de staat van de fysieke leefomgeving. Voornemen is om de omgevingsvisie in ieder geval elke vier jaar te evalueren, in het jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen, en daarmee te starten in 2030. Dit leidt mogelijk tot een herijking. Daarnaast is het mogelijk om de visie van een herijking te voorzien wanneer (maatschappelijke) opgaven in de fysieke leefomgeving daar aanleiding toe geven.

1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de aanleiding, de verplichtingen en het doel van het opstellen van het plan-MER beschreven. Verder worden de uitgangspunten voor het plan-MER toegelicht, evenals de interactie tussen de omgevingsvisie en het plan-MER, en de besluitvormingsprocessen met betrekking tot het plan-MER. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De gemeente De Ronde Venen stelt een omgevingsvisie op. Dit betreft één integrale visie voor de fysieke leefomgeving voor het gehele gemeentelijke grondgebied. De omgevingsvisie beschrijft hoe gemeente zich wil voorbereiden op de toekomst en hoe wordt omgegaan met ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. De omgevingsvisie hanteert een planhorizon tot 2040.

Een lokale omgevingsvisie is, onder de Omgevingswet, een verplicht instrument voor gemeenten om de gewenste ontwikkeling en bescherming van de fysieke leefomgeving te waarborgen. Gelijktijdig met het opstellen van de omgevingsvisie is voorliggend plan-MER opgesteld.

1.2 Het plan-MER

1.2.1 Plicht en doel van het plan-MER

Een omgevingsvisie is een wettelijk voorgeschreven plan en daardoor mogelijk plan-mer-plichtig[4] (artikel 16.34, eerste lid van de Omgevingswet) wanneer deze kaderstellend is voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten (artikel 16.36 Omgevingswet). Voorgenoemde projecten zijn terug te vinden in kolom 1 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Daarnaast is de vraag of voor het plan een passende beoordeling in het kader van Natura 2000[5] gemaakt moet worden. Ook in dit geval is er sprake van een plan-mer-plicht.

De omgevingsvisie van gemeente De Ronde Venen is kaderstellend voor een aantal categorieën die zijn opgenomen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Het betreft in ieder geval categorie J10 (Industrieterrein) in verband met de uitbreiding van bedrijventerreinen en transformatie naar woon-werkmilieus of gemengde functies, J11 (Stedelijk ontwikkelingsproject) vanwege de woningbouwopgave en bijbehorende ontwikkelingen en J12 (Landinrichtingsproject).

Daarnaast is niet op voorhand uit te sluiten dat significante effecten op Natura 2000-gebieden zoals Botshol, de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck en de Oostelijke Vechtplassen optreden. Deze effecten kunnen optreden door de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt door de omgevingsvisie. Om deze reden is ten behoeve van de omgevingsvisie ook een passende beoordeling opgesteld wat eveneens leidt tot een mer-plicht. De passende beoordeling maakt integraal onderdeel uit van dit plan-MER (hoofdstuk 6).

[4] In een aantal gevallen is het mogelijk om eerst een plan-mer-beoordeling te doen. Hieruit blijkt of het plan of programma aanzienlijke milieueffecten heeft. Als dat niet het geval is, kan een plan-milieueffectrapportage achterwege blijven. Een plan-mer-beoordeling is mogelijk als:

- Het om een kleine wijziging van een plan of programma gaat.
- Het plan betrekking heeft op een klein gebied op lokaal niveau.
- Het plan het kader vormt voor projecten die niet in bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn opgenomen maar die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

[5] Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. (Bron: Natura 2000)

Het doel van het plan-MER is inzichtelijk maken wat de effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving zijn en in hoeverre de voorgestelde koers bijdraagt aan het behalen van de door de gemeente gestelde ambities. Het plan-MER geeft de (milieu-)informatie die nodig is om een besluit te nemen over de vaststelling van de omgevingsvisie. Een besluit waarbij de milieubelangen op basis van het plan-MER volwaardig worden meegewogen.

1.2.2 Uitgangspunten van het plan-MER

De uitgangspunten van dit plan-MER voor de omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen zijn als volgt:

- Het plan-MER en de passende beoordeling sluiten aan op het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De effectbeoordeling is kwalitatief van aard. Als het gaat om meer (in relatieve zin) concretere acties/projecten, dan sluit de effectbeoordeling in het plan-MER daarop aan
- De omgevingsvisie is een integrale ontwikkelkoers voor de lange termijn. Bestaand beleid en toekomstige plannen en omgevingsprogramma's moeten passen bij en bijdragen aan dit integrale toekomstbeeld. Het doel van de milieueffectrapportage is om de onderlinge strijdigheid of synergie tussen de ambities in de voorgestelde koers te onderzoeken en in beeld te brengen. Dit kan echter niet los gezien worden van de verdere uitwerking waarvoor de omgevingsvisie het kader vormt. Daarom omvat het plan-MER een doorkijk naar de haalbaarheid van ambities (doelbereik). In het verlengde hiervan geeft het plan-MER aanbevelingen voor de verdere uitwerking. Deze aanbevelingen helpen om de gestelde ambities in de omgevingsvisie daadwerkelijk te behalen
- De omgevingsvisie richt zich op de periode tot 2040. Het plan-MER sluit hierop aan
- In het plan-MER is niet alleen gekeken naar de 'traditionele' milieuthema's, maar ook naar andere thema's binnen de fysieke leefomgeving, zoals de Omgevingswet voorstaat. Zo wordt integraal gekeken naar de gevolgen van klimaatverandering, energie(verbruik) en duurzame opwekking, circulariteit, woningvoorraad en bedrijvigheid. In die zin is dit MER ook te zien als een OER (omgevingseffectrapport)

1.2.3 Wisselwerking omgevingsvisie en plan-MER

Het doel van een plan-MER is om de milieugevolgen van een ruimtelijk plan in beeld te brengen en deze te beoordelen. Voor de omgevingsvisie van De Ronde Venen was de ambitie dat het opstellen van het plan-MER met een iteratief proces gebeurde. Iteratief betekent dat een proces herhaaldelijk wordt uitgevoerd, waarbij de uitkomsten van de vorige stap worden gebruikt als input voor de volgende stap. In het geval van een iteratief ontwerpproces bijvoorbeeld, betekent dit dat er niet één definitieve versie van het ontwerp wordt gemaakt, maar dat het ontwerp steeds opnieuw wordt geëvalueerd en aangepast op basis van feedback en nieuwe inzichten. Deze feedback en nieuwe inzichten worden vervolgens meegenomen in de volgende iteratie van het ontwerpproces. Op deze manier wordt het ontwerp steeds verder verfijnd en verbeterd, totdat het uiteindelijk voldoet aan alle gestelde eisen en wensen. Figuur 1.1 geeft de wisselwerking tussen de omgevingsvisie en het plan-MER weer.

Door de omgevingsvisie en plan-MER zij aan zij op te stellen, is beoogd om een omgevingsvisie te ontwikkelen waarbij zoveel mogelijk voor de hand liggende negatieve milieueffecten worden voorkomen. TAUW heeft meerdere keren feedback en aanbevelingen gegeven op tussentijdse versies van de omgevingsvisie. Het doel van het plan-MER is om de milieugevolgen van de omgevingsvisie inzichtelijk te maken voor de gemeenteraad, die verantwoordelijk is voor de besluitvorming.
Meer over het proces van het plan-MER en de interactie die heeft plaatsgevonden is terug te vinden in hoofdstuk 2 van dit document.

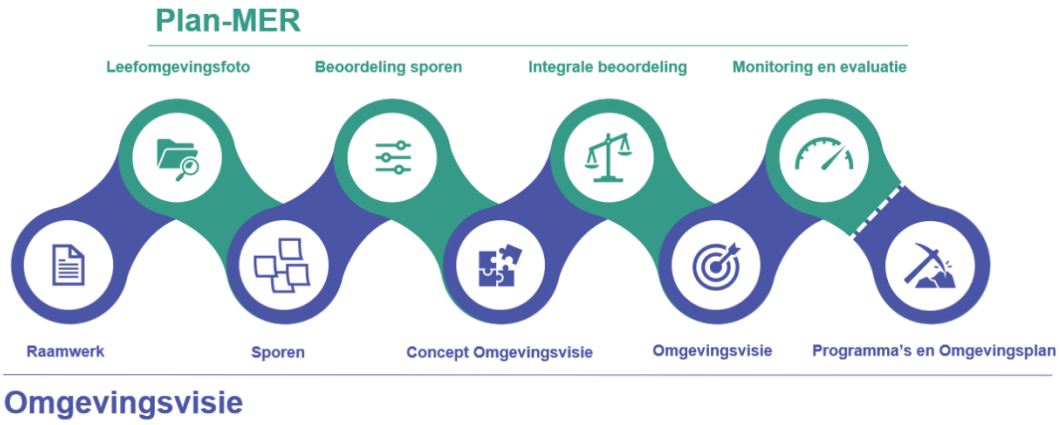

Figuur 1.1 Samenhang plan-MER - Omgevingsvisie

1.2.4 Procedure van het plan-MER

De procedure van het plan-MER is gekoppeld aan de procedure voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie die met het plan-MER voorligt is het ontwerp. De ontwerp-omgevingsvisie en het plan-MER worden gelijktijdig zes weken ter inzage gelegd. Het plan-MER is als bijlage bij de ontwerp-omgevingsvisie gevoegd. Tijdens de terinzagelegging worden relevante bestuursorganen geraadpleegd en mag eenieder een zienswijze indienen op het plan-MER en de ontwerp-omgevingsvisie. Parallel aan de terinzagelegging en besluitvorming toetst de Commissie voor de mer de kwaliteit van het plan-MER en beoordeelt zij of de juiste (milieu-)informatie aanwezig is om een besluit over de omgevingsvisie te kunnen nemen.

De zienswijzen en het advies van de Commissie mer kunnen aanleiding geven tot het bijstellen van de ontwerp-omgevingsvisie. De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast.

1.3 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 2, beschrijft de onderzoeksmethodiek, uiteengezet in een aantal stappen. In hoofdstuk 3 staat de beoordeling van de sporen. In hoofdstuk 4 staat een beschrijving van het totstandkomingsproces van de omgevingsvisie en de manier waarop de gemeente de voorgestelde ontwikkelkoers gaat uitwerken en inhoud wil geven. In hoofdstuk 5 staan de effecten op de leefomgeving als gevolg van de omgevingsvisie beschreven. Hoofdstuk 6 bevat de passende beoordeling van Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk 7 wordt het doelbereik van de ambities beschreven. Hoofdstuk 8 beschrijft de kansen voor synergie en de strijdigheden tussen de (kern)ambities in de omgevingsvisie. Hoofdstuk 9 bestaat uit de conclusies en aanbevelingen. Hoofdstuk 10 behandelt de leemten in kennis en de manieren waarop deze kunnen worden gemonitord.

2 Onderzoeksmethodiek

Dit hoofdstuk beschrijft in de verschillende paragrafen de stappen binnen het plan-MER. Figuur 2.1 toont een weergave van het proces en de verschillende stappen.

Dit plan-MER is opgesteld in de volgende stappen:

- Stap 1: Vaststellen beoordelingskader
- Stap 2: Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling referentiesituatie)
- Stap 3: Beoordelen effecten alternatieven (sporen)
- Stap 4: Uitvoeren effectbeoordeling, in beeld brengen doelbereik en opstellen passende beoordeling
- Stap 5: Beschrijven mitigerende maatregelen, leemten in kennis en monitoring en evaluatie

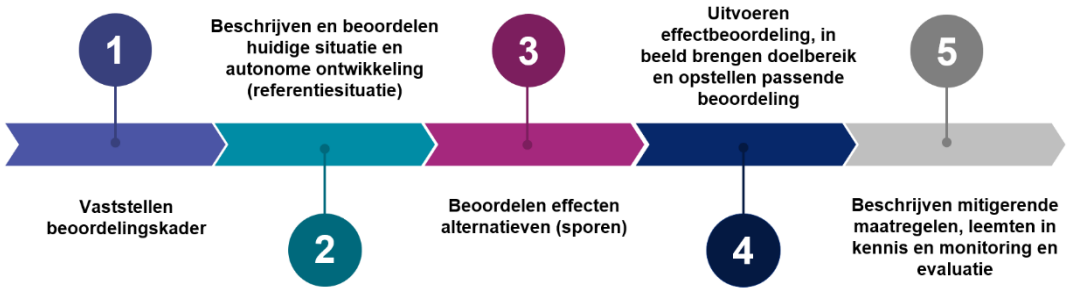

Figuur 2.1 De stappen van de plan-mer-procedure

2.1 Stap 1: Vaststellen beoordelingskader

Tot 2024 was het verplicht om een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op te stellen, sinds 2024 is dit niet meer verplicht. De gemeente De Ronde Venen heeft ervoor gekozen geen NRD op te stellen aan de start van de mer-procedure. In plaats van een NRD is een startdocument opgesteld. Onderdeel van het startdocument is het beoordelingskader. Dit kader bevat per thema verschillende indicatoren waarmee de effecten van de omgevingsvisie worden beoordeeld. In de onderstaande tabel (tabel 2.1) is het beoordelingskader weergegeven. Het startdocument is opgenomen in bijlage 2.

Tabel 2.1 Beoordelingskader effecten

Thema	Indicator
Wonen en voorzieningen	Woningvoorraad
	Voorzieningenniveau
Gezondheid en welzijn	Luchtkwaliteit
	Geluid
	Externe veiligheid
	Gezondheidsbevordering
Recreatie en cultuurhistorie	Landschappelijke waarden
	Cultuurhistorische waarden
	Aardkundige waarden
Werken	Werklocaties
Mobiliteit	Bereikbaarheid
	Modal shift
	Verkeersveiligheid
Energie	Energiebesparing
	Aandeel duurzame energie
Landbouw	Landbouw
Klimaat	Overstromingsrisico
	Wateroverlast
	Hittestress
	Droogte
Natuur	Biodiversiteit
	Gebruik ondergrond
	Bodemkwaliteit
	Bodemdaling
	Natura-2000
	Natuurnetwerk Nederland
	Waterkwaliteit

2.2 Stap 2: Beschrijven en beoordelen huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie)

De tweede stap was het in beeld brengen van de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen (HSAO). Autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van de huidige situatie zonder dat er nieuw beleid van kracht is. De huidige situatie en autonome ontwikkeling tezamen wordt de referentiesituatie genoemd. In deze fase is het kwaliteitsniveau van de indicatoren van het beoordelingskader beschreven. Het kwaliteitsniveau is uitgedrukt in goed, redelijk of slecht, zie tabel 2.2. Beschrijving en beoordeling van de referentiesituatie helpen om vast te stellen waar de opgaves liggen, zodat de gemeente kan bepalen of en in hoeverre ze daarop in wil zetten in de visie. De HSAO is te vinden in bijlage 3.

Tabel 2.2 Legenda beoordeling kwaliteitsniveau

Goed	Redelijk	Slecht

De belangrijkste inzichten uit de HSAO zijn opgenomen in het Raamwerk De Ronde Venen 2040 (bijlage 4). Dit document vormde het fundament voor het bepalen van de koers richting 2040.

2.3 Stap 3: Beoordelen effecten alternatieven (sporen)

Om tot een omgevingsvisie te komen heeft de gemeente in samenwerking met RUIMTEVOLK verschillende onderscheidende sporen opgesteld (bijlage 5). In het kader van dit MER is gecheckt of de contouren van de sporen voldoende onderscheidend waren. In de derde stap van het plan-MER zijn deze verschillende sporen vervolgens getoetst en op hoofdlijnen beoordeeld (bijlage 6). Deze beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van de meest relevante en/of onderscheidende indicatoren van het beoordelingskader. De beoordelingen hebben inzicht gegeven voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

2.4 Stap 4: Uitvoeren effectbeoordeling, opstellen passende beoordeling, in beeld brengen doelbereik en synergiën en strijdigheden in beeld brengen

In stap 4 is de effectbeoordeling van de beleidskeuzes van de omgevingsvisie per indicator uitgevoerd. Het opstellen van een passende beoordeling op hoofdlijnen is eveneens onderdeel van het uitvoeren van de effectbeoordeling. Daarnaast is het doelbereik in beeld gebracht en zijn de ambities met elkaar in ‘botsing’ gebracht om de synergie en strijdigheden te bepalen.

2.4.1 Effectbeoordeling per indicator

De effecten van de omgevingsvisie worden vergeleken met de referentiesituatie (zoals beschreven in de HSAO) in 2040. De maatregelen die/het beleid dat de gemeente De Ronde Venen in de omgevingsvisie beschrijft (opgehangen aan drie kernambities, onderverdeeld in drie gebiedstypen) zijn beschreven en beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader (zie tabel 2.1). Daartoe is een beleidsmatrix gemaakt (bijlage 7 Beleidsmatrix) waarin bij de maatregelen uit de omgevingsvisie is weergegeven op welke thema’s en indicatoren die maatregelen invloed kunnen hebben.[6]

Om aan te sluiten bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie spreken we liever van ‘invloed’ dan van ‘effect’. In het startdocument is benoemd dat de invloeden van de omgevingsvisie beoordeeld worden aan de hand van een driepuntschaal. Na overleg is er besloten om er een vijfpuntschaal van te maken om de beoordeling gedetailleerder te maken, zie tabel 2.3 voor de beoordelingsniveaus. Hierdoor wordt duidelijk of de keuzes in de omgevingsvisie een (licht) positieve invloed, een neutrale of beperkte invloed, of een (licht) negatieve invloed hebben ten opzichte van de referentiesituatie. Een combinatie is ook mogelijk: beleidskeuzes uit de omgevingsvisie kunnen op één indicator bijvoorbeeld zowel een (licht) positieve invloed als (licht) negatieve invloed hebben. Omdat het belangrijk is om effecten inzichtelijk te maken is er in een dergelijk geval gekozen om twee pijlen te gebruiken voor de beoordeling. Deze beoordelingen zijn dus naast elkaar weergegeven, zodat de nuances niet alleen in tekst, maar ook visueel zichtbaar zijn. Door deze beoordeling ontstaat een beeld van de mate waarin de omgevingsvisie effect kan hebben op de betreffende indicator.

[6] Na het opstellen van deze tabel is de visie nog aangepast. Deze wijzigingen zijn – waar relevant - wel verwerkt in het MER, maar de tabel heeft geen update meer gehad.

Tabel 2.3 Visualisatie van de beoordelingsniveaus voor de beoordeling van de omgevingsvisie

Positieve invloed	Licht positieve invloed	Geen of neutrale invloed	Licht negatieve invloed	Negatieve invloed

2.4.2 Passende beoordeling

Wanneer significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, is een passende beoordeling conform de Omgevingswet (voorheen: Wet natuurbescherming) noodzakelijk. Rondom en in gemeente De Ronde Venen bevinden zich de volgende Natura 2000-gebieden: Botshol (218 ha), de Nieuwkoopse Plassen & De Heack (2008 ha) en de Oostelijke Vechtplassen (6475 ha). Het gebied Botshol ligt in de gemeente, de overige gebieden liggen aan de gemeentelijke grenzen. Aangezien de omgevingsvisie ontwikkelingen zoals woningbouw mogelijk maakt zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten.

Er is daarom, als onderdeel van het plan-MER, een passende beoordeling opgesteld die aansluit bij het abstractieniveau van de visie. De beoordeling is kwalitatief, want een gedetailleerd kwantitatieve beoordeling is pas mogelijk bij een omgevingsplan of specifiek programma. De passende beoordeling bestaat uit een beschrijving van de negatieve effecten van de omgevingsvisie op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden, een overzicht van welke ambities zorgen voor minder stikstofdepositie en mogelijke mitigerende maatregelen of randvoorwaarden voor verlaging van stikstofdepositie. De passende beoordeling is opgenomen in hoofdstuk 6.

2.4.3 Doelbereik

Bij het opstellen van het doelbereik is beoordeeld in welke mate de vooraf gestelde ambities in de omgevingsvisie behaald kunnen worden. De omgevingsvisie De Ronde Venen kent drie integrale kernambities. Voor de beoordeling van het doelbereik is kwalitatief beoordeeld hoe de beleidskeuzes bijdragen aan het behalen van die ambities. In de beoordeling zijn naast de beleidskeuzes in de omgevingsvisie ook maatschappelijke en milieugerelateerde trends en de rol en invloed van de gemeente meegenomen.

Per ambitie is in beeld gebracht of er geen tot zeer beperkte kans is om de ambitie te behalen, een redelijke kans om de ambitie te behalen of een zeer grote kans om de ambitie te behalen. Aanvullend is aangegeven hoe groot de onzekerheidsmarge is bij het behalen van de ambitie. De onzekerheid wordt groter naarmate autonome ontwikkelingen meespelen en/of als de gemeente afhankelijk is van andere partijen. De onzekerheidsmarge geeft dus aan hoeveel de gemeente zelf kan doen aan het behalen van de gestelde ambities.

De conceptbeoordeling van de effecten en het doelbereik is in een werksessie besproken met een brede ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeente De Ronde Venen. Aanwezig waren beleidsadviseurs van uiteenlopende beleidsvelden, waaronder wonen, sociaal domein, landelijk gebied, erfgoed en cultuurhistorie, recreatie en toerisme, grondzaken, milieu, klimaat en duurzaamheid, ruimtelijke ordening en stedenbouw. Op basis van de feedback uit deze sessie zijn de effectbeoordeling en het doelbereik uitgewerkt in het plan-MER.

2.4.4 Synergie en strijdigheden

Een van de kernvragen binnen de plan-mer-procedure is hoe en met welke voorwaarden de gemeente De Ronde Venen een goede balans kan behouden in het ruimtegebruik en de kwaliteiten van de gemeente. Het plan-MER heeft daarom op strategisch niveau de kansen op synergiën en strijdigheden tussen de verschillende gestelde ambities in beeld gebracht. Anders gezegd: welke ambities en acties versterken elkaar (synergie) en welke belemmeren elkaar (strijdigheid). Op basis van deze analyse kan worden bepaald of er maatregelen moeten worden genomen om de negatieve effecten te verminderen of de positieve effecten te versterken.

2.5 Stap 5: Aanbevelingen, leemten in kennis en monitoring en evaluatie

Aan de hand van de effectbeoordeling zijn aanbevelingen voor de visie of het vervolg beschreven. De aanbevelingen zijn het startpunt voor de verdere uitwerking van het beleid in bijvoorbeeld omgevingsprogramma's. Aanvullend zijn de onderdelen leemten in kennis en monitoring en evaluatie toegevoegd.

Op basis van het concept-MER heeft de gemeente, samen met RUIMTEVOLK, bekeken welke aanbevelingen wel en welke niet meegenomen worden in de visie en voor het vervolg.

3 Effecten alternatieven (sporen)

Na het opstellen van de leefomgevingsfoto (HSAO) is het onder de mer-plicht noodzakelijk om als onderdeel van de plan-MER varianten, in dit geval sporen, te beoordelen. Voor het plan-MER zijn de sporen kwalitatief beoordeeld en is de milieu-informatie die van belang is bij het maken van de ruimtelijke keuzes weergeven. De sporen zijn middels een kwalitatieve effectbeoordeling met elkaar vergeleken. De gemeente De Ronde Venen heeft drie sporen uitgewerkt, elk met een eigen focus en impact op de leefomgeving. Deze sporen brengen de bandbreedtes van ruimtelijke keuzes in beeld en vormen het fundament van de nieuwe omgevingsvisie.

De sporen zijn beoordeeld aan de hand van een selectie indicatoren uit het beoordelingskader. Op deze manier wordt duidelijk wat de effecten van de sporen zijn op de leefomgeving van de gemeente en kunnen de sporen onderling worden vergeleken op basis van milieueffecten. Hierbij is gebruikgemaakt van een vijfpuntschaal (tabel 3.1). Deze vijfpuntsschaal wijkt af van de vijfpuntsschaal die uiteindelijk is gebruikt bij de effectbeoordeling van de visie zoals die is beschreven in hoofdstuk 2.4.1 en toegepast in hoofdstuk 5; dit heeft te maken met voortschrijdend inzicht tijdens het proces. Na de beoordeling van de sporen is voor de beoordeling van de visie gekozen om een eenvoudigere schaal toe te passen, die juist ook meer ruimte voor nuance biedt.

Tabel 3.1 Vijfpuntschaal voor de beoordeling van de sporen

	Positieve invloed
	Voornamelijk positieve invloed en beperkt negatieve invloed
	Geen of neutrale invloed
	Voornamelijk negatieve invloed en beperkt positieve invloed
	Negatieve invloed

3.1 Beschrijving van de sporen

Er zijn drie sporen ontwikkeld voor De Ronde Venen:

1. Lokaal en verbonden
2. Op eigen kracht
3. Dynamische schakel in de regio

Deze sporen zijn bedoeld om het denken over mogelijke en wenselijke ‘toekomsten’ op scherp te stellen en de diversiteit aan opgaven met elkaar in samenhang te bekijken. In het kader van dit MER zijn de sporen beoordeeld om deze te kunnen vergelijken voor wat betreft de milieueffecten die ze kunnen hebben. Hierdoor krijgt de gemeente meer inzicht in de verschillende keuzes, ruimtelijke consequenties en (omgevings)effecten die daarmee gepaard gaan. De sporen zijn bewust verschillend en complementair aan elkaar; dit helpt om in het proces om te komen tot de omgevingsvisie de juiste scherpte te vinden en te benadrukken dat keuzes maken nodig is. Daarnaast zijn de sporen geworteld in het actuele strategische beleid van de gemeente De Ronde Venen. Het werken met deze sporen dient ertoe om in diverse gesprekken, met de samenleving, ketenpartners, maar ook ambtelijk, bestuurlijk en met de gemeenteraad, tot concrete bouwstenen te komen voor de koersbepaling van de omgevingsvisie. De tekstuele uitwerking van de drie sporen is te vinden in bijlage 5. Hieronder worden de drie sporen kort samengevat.

3.1.1 Spoor 1 – Lokaal en verbonden

Dit spoor wordt gekenmerkt door de kernwoorden: samen, lokale behoefte, behoud voorzieningen, sociale cohesie, leefbaarheid, gezonde leefomgeving, brede welvaart.

De focus in dit spoor ligt op gezondheid, gevolgd door recreatie en erfgoed. De focus is gevisualiseerd in figuur 3.1.

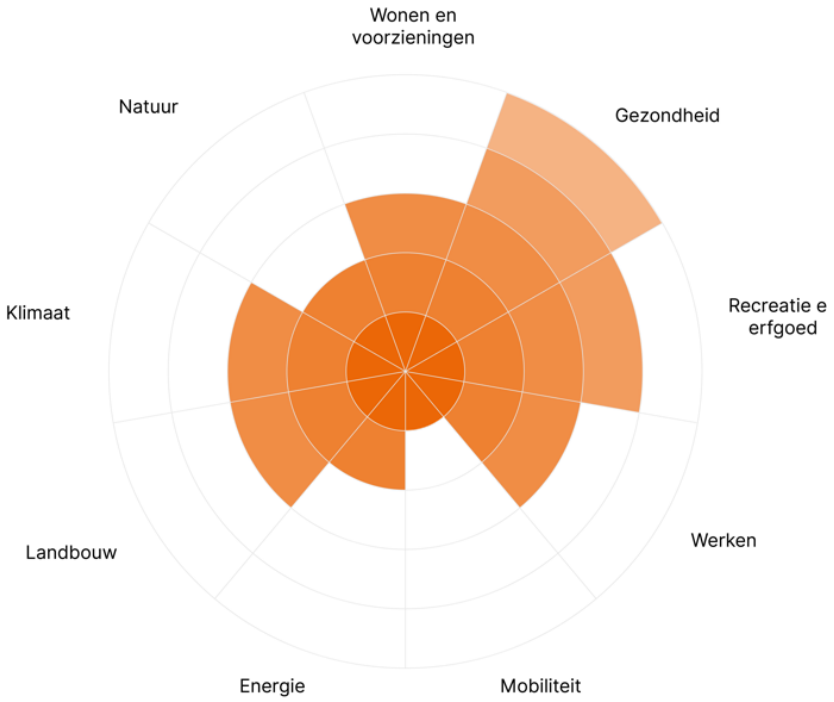

Figuur 3.1 Focus spoor 1 – Lokaal en verbonden

3.1.2 Spoor 2 – Op eigen kracht

Dit spoor wordt gekenmerkt door de kernwoorden: aanpakken klimaatopgave, omslag naar toekomstbestendige landbouw, vitaal landelijk gebied, behoud landschappelijke waarden, in harmonie met de natuurlijke onderlaag, circulaire economie.

De focus in dit spoor ligt op natuur en klimaat, gevolgd door landbouw. De focus is gevisualiseerd in figuur 3.2.

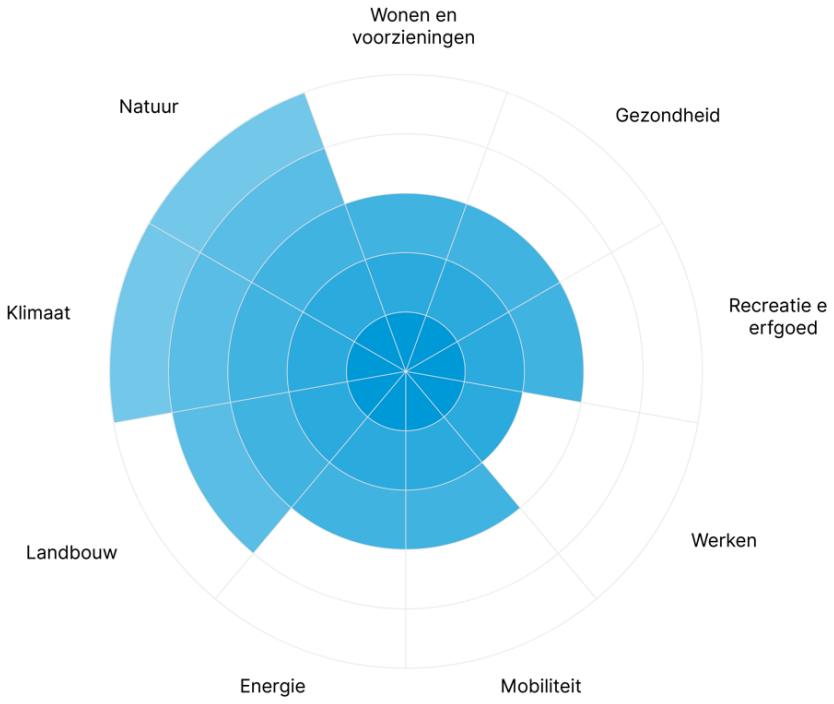

Figuur 3.2 Focus spoor 2 – Op eigen kracht

3.1.3 Spoor 3 – Dynamische schakel in de regio

Dit spoor wordt gekenmerkt door de kernwoorden: stevige groei, verbreding economisch profiel, duurzame economische ontwikkeling, regionale bereikbaarheid, modal shift.

De focus in dit spoor ligt op werken, gevolgd door recreatie en erfgoed, energie en mobiliteit. De focus is gevisualiseerd in figuur 3.3.

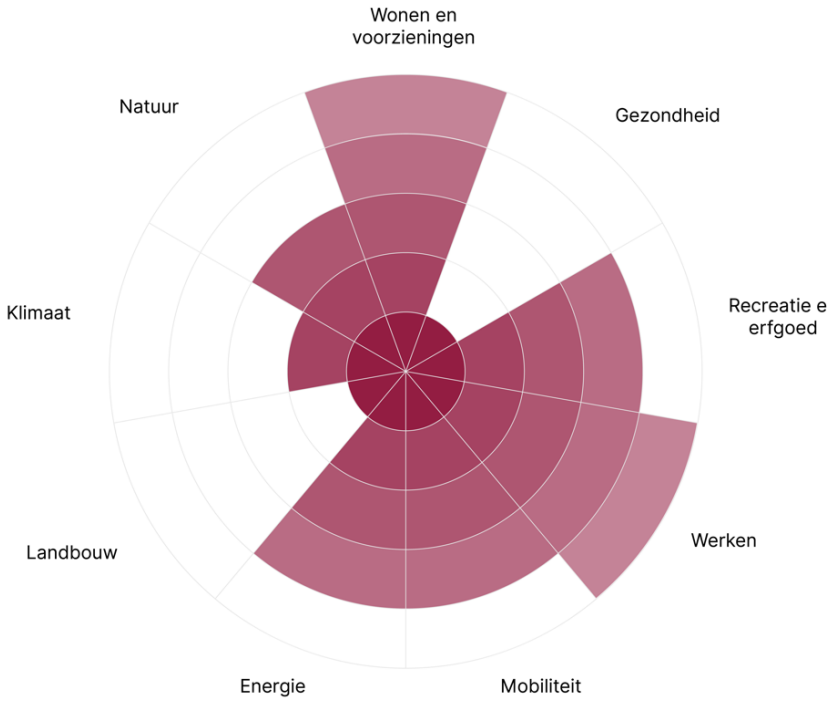

Figuur 3.3 Focus spoor 3 – Dynamische schakel in de regio

3.2 Samenvatting effecten sporen

Onderstaande tabel (tabel 3.2) toont een samenvatting van de effectbeoordeling van de drie sporen van de omgevingsvisie. Voor deze effectbeoordeling is in samenspraak met de gemeente een selectie gemaakt van milieu-indicatoren. De volledige beoordeling van de sporen is te vinden in bijlage 6.

Tabel 3.2 Overzicht effectbeoordeling alternatieven (sporen)

Milieu-indicator		Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Spoor 1	Spoor 2	Spoor 3
Woningvoorraad						
Voorzieningenniveau						
Gezondheidsbevordering						
Cultuurhistorische waarden						
Werklocaties						
Bereikbaarheid						
Aandeel duurzame energie						
Landbouw						
Wateroverlast						
Hittestress						
Beschermde natuurgebieden	*Natura-2000*					
	NNN					

3.3 Conclusies naar aanleiding van effectbeoordeling

Spoor 1:

- Een toename van het aantal woningen draagt bij aan de woningvoorraad. Tegelijkertijd zorgt deze toename voor meer druk op de bestaande infrastructuur. Deze toename wordt niet opgevangen omdat er geen investeringen in de bestaande wegen worden gedaan
- Woningbouw leidt tot meer verharding, waardoor het infiltrerend vermogen van water afneemt. Daarnaast zorgt meer verharding ook voor hogere temperaturen, wat kan leiden tot hittestress
- Er wordt in dit spoor niet expliciet ingezet op het behoud of versterking van de beschermde natuurgebieden. Hierdoor neemt de kwaliteit van deze gebieden potentieel verder af
- Initiatieven voor duurzame energieopwekking worden gefaciliteerd. De rol van de gemeente is echter afwachtend

Spoor 2:

- Inbreiding zorgt voor meer verdichting en verharding, wat nadelige gevolgen kan hebben voor de hittestress en wateroverlast, ondanks dat er veel wordt ingezet op klimaatadaptieve maatregelen
- In dit spoor ontstaan er twee clusters waarbinnen het voorzieningenniveau wordt geconcentreerd. Dit kan een negatief effect hebben op het voorzieningenniveau in andere dorpskernen
- Gemengde woon-werkgebieden kunnen spanningen veroorzaken tussen bewoners en bedrijven, bijvoorbeeld vanwege geluidsoverlast of verkeersbewegingen
- Strenge klimaatadaptieve maatregelen kunnen de realisatie van bedrijventerrein lastig maken. Daarnaast worden de vestigingsmogelijkheden op bedrijventerreinen beperkt door de transformatie naar woon-werkgebieden

Spoor 3:

- De grote toename van woningen en voorzieningen kan leiden tot congestie op wegen en druk op openbaar vervoer
- De aanzienlijke uitbreiding zorgt voor een grote toename van verharding, waardoor het risico op wateroverlast en hittestress toeneemt
- De uitbreiding van woningen vindt deels plaats in het landelijke gebied, wat de landschappelijke en cultuurhistorische waarden binnen de gemeente aan kan tasten
- In dit spoor is geen expliciete aandacht voor het behouden of versterken van beschermde natuurgebieden. Daarnaast valt een deel van de uitbreiding binnen de stikstofgevoeligheid contouren van Natura 2000-gebieden. Dit kan resulteren in aantasting van de beschermde gebieden

4 Omgevingsvisie De Ronde Venen

Dit hoofdstuk legt ten eerste in paragraaf 4.1 verslag van het totstandkomingsproces van de omgevingsvisie. Daarna worden in paragraaf 4.2 de ambities en gebiedsuitwerkingen van de omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen omschreven.

4.1 Totstandkoming omgevingsvisie en participatie

In vier fasen is toegewerkt naar een omgevingsvisie: (1) verdiepen, (2) koers bepalen, (3) het ontwikkelen van de omgevingsvisie en (4) de besluitvorming en vaststelling. In de eerste fase is een verdiepingsslag gemaakt op recente analyses – zoals het Ruimtelijk Perspectief 2040 – en waar nodig aanvullingen gedaan. Dit is gedaan via uitgebreide bureaustudie, gerichte participatie en een beleidsinventarisatie. De resultaten van deze eerste, verdiepende fase zijn gebundeld in het Raamwerk De Ronde Venen 2040. Hierin zijn eveneens de belangrijkste inzichten uit de HSAO opgenomen. Dit document vormde het fundament voor de tweede fase. In deze fase is begonnen met het bepalen van de koers richting 2040. Om richting te geven aan de toekomst, is het gesprek gevoerd langs ‘drie sporen voor De Ronde Venen’. De sporen brachten drie verschillende ‘toekomsten’ in beeld, inclusief de mogelijke omgevingseffecten ervan. Ze gaven inzicht in de keuzes en gevolgen voor verschillende gebieden in De Ronde Venen. Deze sporen-methodiek is toegepast in verschillende gespreksrondes, zoals met de ambtelijke organisatie, de gemeenteraad, het college en met de samenleving.

Via deze gesprekken hebben de meest kansrijke toekomstige ontwikkelingen een plek gekregen in de kernambities van het Koersdocument. Het Koersdocument[7] weerspiegelt dan ook de conclusies van de gesprekken in de tweede fase. In de derde fase is het Koersdocument uitgewerkt in een volwaardige omgevingsvisie, inclusief gebiedsgerichte uitwerkingen en een uitvoeringsparagraaf.

Participatie

In elke fase van het proces naar de omgevingsvisie zijn inwoners, ondernemers, ketenpartners, maatschappelijke organisaties, medewerkers van de gemeente en de gemeenteraad betrokken. Er is zorg besteed aan het betrekken van een diverse groep met een verschillende achtergrond en leeftijd en een goede ruimtelijke spreiding over de gemeente. Zo is in het najaar van 2023 – in de eerste fase – een luisterend oor bij de samenleving gelegd in de vorm van een goed ingevulde online peiling en een honderdtal straatgesprekken. Daarna is in de tweede fase met zo'n 70 bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van belangenverenigingen bij elkaar gekomen in Vinkeveen, voor het eerste Atelier De Ronde Venen 2040. Op deze avond is het gesprek gevoerd over interessante en kansrijke toekomstrichtingen voor De Ronde Venen. In de derde fase zijn tijdens vijf dorpsavonden de gebiedsgerichte uitwerkingen besproken. Deelnemers konden aangeven welke keuzes ze goed en passend vonden en waar ze zorgen bij hadden of welke aanscherpingen of suggesties ze wilden aandragen. In totaal hebben zo'n 160 bewoners, ondernemers en agrariërs meegepraat in deze bijeenkomst. Van elke bijeenkomst is een verslag gemaakt. Daarnaast zijn alle participatieve stappen opgenomen in de Nota van Participatie. Hierin staat per fase, per participatie-moment, vermeld hoe de inbreng is verwerkt in de omgevingsvisie. Aan de hand van de sporen is met bewoners en met het college integraal het gesprek gevoerd over de gewenste ontwikkelrichting van de gemeente. De aanpak was niet om één spoor te kiezen, maar om met drie sporen de hoeken van het speelveld te verkennen en te verkennen welke bouwstenen uit de sporen relevant, kansrijk en passend werden bevonden voor verdere uitwerking tot een omgevingsvisie. De visie is daarmee eigenlijk een combinatie van de drie sporen, waarbij spoor 3 – mede op basis van de inzichten uit de effectbeoordeling – door college en raad de minst passend ruimtelijke keuzes bevatte.

In een brede ambtelijke werksessie is de effectbeoordeling van de sporen besproken – tegelijk met het inhoudelijk bespreken van de sporen zelf. Hierbij is de nadruk gelegd op de belangrijkste, meest significante effecten die optraden in het spoor. Deze waren in een apart kader op de poster van het betreffende spoor weergegeven. Zo is geborgd dat de effectbeoordeling integraal onderdeel werd van het gesprek over de sporen. Op dezelfde manier zijn deze kanttekeningen die uit de effectbeoordeling naar voren kwamen, ook meegenomen in het gesprek met de samenleving over de sporen.

De effectbeoordeling van de sporen en de benoemde kanttekeningen bij elk van de sporen zijn benoemd bij het college en meegenomen in een uitgebreide werksessie met de gemeenteraad over de sporen. Op deze wijze zijn de effecten meegenomen in de afwegingen en in de keuzes die gemaakt zijn. Zo is bij spoor 1 het punt van een toename van woningen in relatie tot de (druk op de) huidige infrastructuur en het gebrek aan investering daarin besproken.

[7] Dit Koersdocument is de versie van de visie die in hoofdstuk 5-9 uitgangspunt is geweest voor de beoordeling.

Het is een politieke keus geweest om genoegen te nemen met deze extra druk op de infrastructuur en geen specifiek beleid op te nemen om deze te verbeteren ten behoeve van doorstroming en bereikbaarheid, maar om vooral in te zetten op ov. Zoals ook al is benoemd in 2.4.3 wordt echter mede naar aanleiding van de sessie effectbeoordeling, maar ook naar aanleiding van input vanuit bewoners toch overwogen om iets te doen aan de autobereikbaarheid op de N201.

Naar aanleiding van de conclusies bij spoor 2 is een ‘hiërarchie’ binnen de dorpen gemaakt, waarbij per type is beschreven wat het voorzieningenniveau zal zijn. Ook is benoemd op welke manieren de negatieve effecten vanuit de sporen-analyse gedempt worden, binnen de mogelijkheden (ov-bereikbaarheid voor kleinere dorpen bijvoorbeeld).

Naar aanleiding van de opmerkingen bij spoor 3 is een aanscherping geformuleerd op het meer inzetten op clustering van grootschalige zonnevelden. Ook is er mede n.a.v. de in beeld gebrachte effecten in spoor 3 de keuze gemaakt om met uitbreidingslocaties het buitengebied zo min mogelijk te belasten en in te zetten op bijbouwen op goed bereikbare plekken.

4.2 Omgevingsvisie

De gemeente De Ronde Venen is, door het iteratieve proces van de omgevingsvisie en het plan-MER en op basis van de varianten, gekomen tot de keuzes en ambities in de omgevingsvisie. De visie bestaat uit een toekomstverhaal, wat het streefbeeld is waar de gemeente wil staan en hoe ze eruit wil zien in 2040. Om toe te kunnen werken naar deze stip op de horizon, is een aantal belangrijke keuzes gemaakt. In deze keuzes probeert de gemeente de ruimtelijke opgaven op een integrale manier te benaderen. Dit is gedaan aan de hand van de uitwerking van drie strategische en gebiedsgerichte kernambities, deze worden in paragraaf 4.2.1 nader toegelicht. Deze ambities zijn vertaald in gebiedsgerichte keuzes, onderscheiden in 3 hoofdgebieden en 9 deelgebieden. Op deze manier wil de gemeente aan elke plek een passende ontwikkelrichting meegeven voor de toekomst. De gebiedsgerichte keuzes worden nader toegelicht in paragraaf 4.2.2. Uiteindelijk zijn de kernambities en gebiedsgerichte keuzes verwerkt in een visiekaart (figuur 4.1, in bijlage 8 in een hogere resolutie).

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

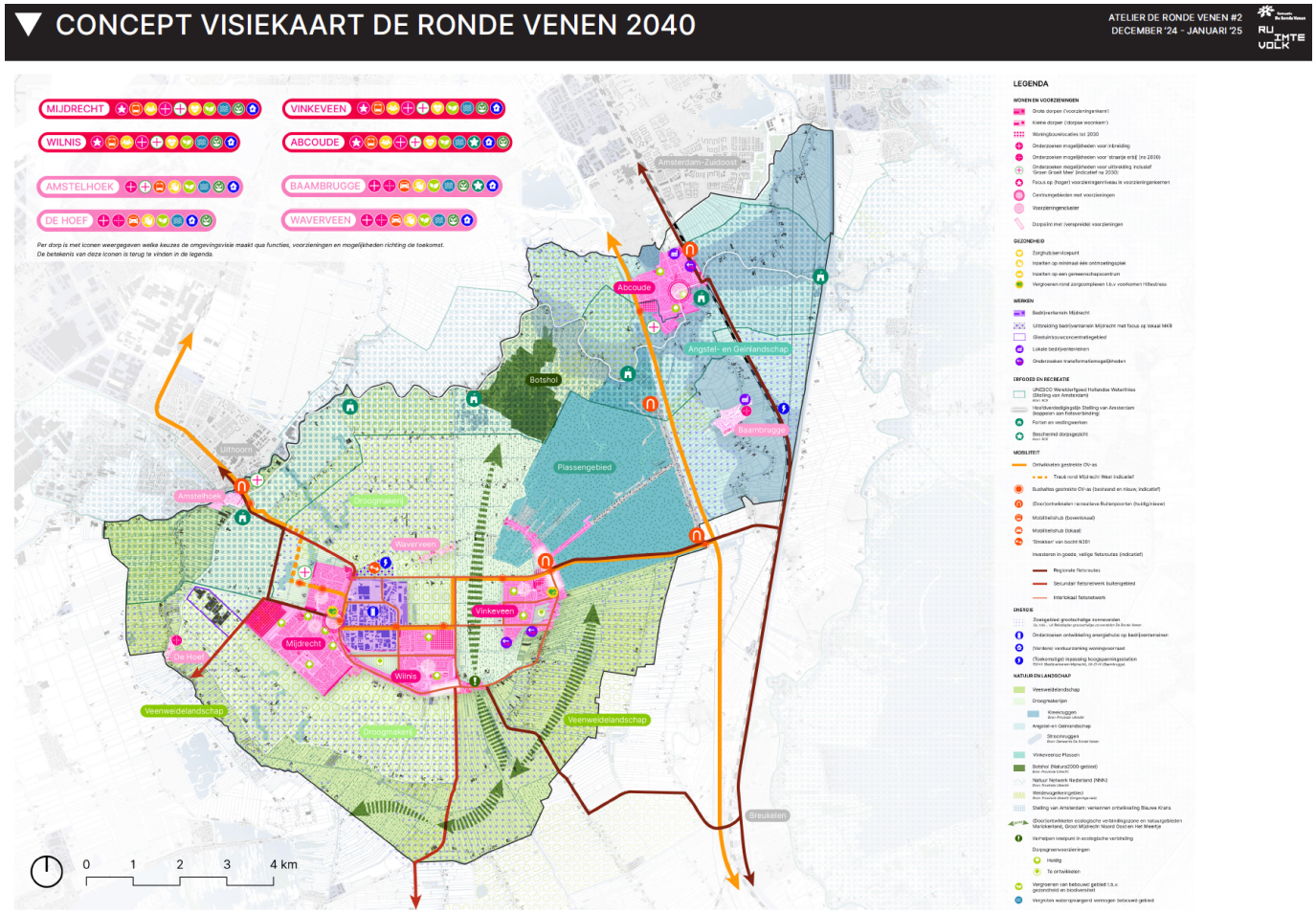

Figuur 4.1 Visiekaart De Ronde Venen 2040

4.2.1 Integrale strategische kernambities

De drie integrale strategische kernambities zijn:

- Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen (dorpen)
- Lokaal sterk in een dynamische regio (werklocaties)
- Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied (buitengebied)

Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

De gemeente De Ronde Venen heeft een sterke sociale basis en hechte gemeenschappen in haar dorpen. De onderlinge netwerken, maatschappelijke voorzieningen en het gevoel van saamhorigheid zijn kernwaarden waarop de gemeente de komende decennia wil voortbouwen. Tegelijkertijd neemt de druk op de woningmarkt toe, zowel lokaal als regionaal, en verandert de samenstelling van de bevolking, met een groeiend aantal ouderen dat leidt tot een andere woon- en zorgvraag. In de kleinere dorpen, zoals Amstelhoek, Baambrugge, De Hoef en Waverveen, is het een uitdaging om het voorzieningenniveau op peil te houden. Richting 2040 streeft de gemeente naar groei door gebruik te maken van de bestaande kwaliteiten en verschillen tussen de dorpen, met als doel groene, gezonde en levendige gemeenschappen te creëren. Hierbij wordt ernaar gestreefd dat het toevoegen van nieuwe woningen altijd een bredere meerwaarde oplevert, zoals verduurzaming, vergroening van de leefomgeving, verbetering van de klimaatbestendigheid, inspelen op demografische veranderingen, mobiliteitstransitie en versterking van de vitaliteit en leefbaarheid.

Deze kernambitie in het kort: de gemeente kiest voor…

➔ Een groei met 4.800 woningen tot 2040, waarbij we duidelijke kaders meegeven om te borgen dat de kwaliteit van de omgeving meegroeit en het bestaande karakter van dorpen wordt versterkt.

➔Waar mogelijk realiseren we woningbouwlocaties binnen de contouren van de dorpen. Daarnaast kijken wij voor nieuwe woningbouwlocaties naar plekken in de gemeente die goed bereikbaar zijn met het ov, de fiets en de auto. Hier ligt de focus op geclusterde woningbouw om de impact op het groen en landelijke karakter in zijn totaliteit te beperken. Daarnaast bieden we dorpen via maatwerk de mogelijkheid voor een ‘straatje erbij’ op goed bereikbare locaties.

➔ Een stevige koppeling van de woningbouwopgave met andere opgaven, zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie en water en bodem sturend.

➔ Het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad via een wijkgerichte aanpak.

➔ Behoud van het huidige voorzieningenniveau in de gemeente, via concentratie van voorzieningen in Mijdrecht, Wilnis, Abcoude en Vinkeveen en met minimaal één ontmoetingsplek in alle dorpen.

➔ Het toevoegen van meer kwalitatieve groenblauwe openbare ruimte in de dorpen, zowel ten behoeve van de (mentale) gezondheid van inwoners en als voor klimaatrobuustheid van de bebouwde omgeving;

➔ Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk.

Lokaal sterk in een dynamische regio
De gemeente De Ronde Venen erkent de waarde van lokale kracht en eigenheid, gelegen tussen de stedelijke regio's van Utrecht en Amsterdam, wat invloed heeft op de regionale dynamiek. Economisch gezien is er veel interregionaal woon-werkverkeer en speelt het bedrijventerrein Mijdrecht een belangrijke rol met aanzienlijke uitbreidingsmogelijkheden. De gemeente staat voor de uitdaging om de bereikbaarheid van de dorpen te waarborgen, zowel onderling als naar omliggende steden, met aandacht voor auto-, (snel)fietsverkeer en openbaar vervoer. Daarnaast zijn de opgaven op het gebied van energietransitie lokaal maar ook regionaal van aard. Richting 2040 wil de gemeente deze uitdagingen aanpakken vanuit eigen kracht, in synergie met de regio, door het versterken van het economisch profiel en het benutten van regionale kansen op het gebied van wonen, economie en mobiliteit. Hierbij wordt zorgvuldig gekeken naar wat past bij de lokale schaal en eigenheid, waarbij economische kansen moeten bijdragen aan brede welvaart en vitaliteit. De gemeente streeft naar een multimodale bereikbaarheid en stappen richting een klimaatneutrale en circulaire gemeente in 2050.

Deze kernambitie in het kort: de gemeente kiest voor…

➔ Het versterken van onze huidige economische structuur. Daarbij zien we een hoofdrol voor Bedrijventerrein Mijdrecht, waar we vooral ruimte willen geven aan het lokale MKB en de circulaire economie.

➔Het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme, maar met oog voor de beheersbaarheid ervan voor zowel inwoners als bezoekers en het zoeken van een goede balans tussen economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid.

➔ Het herstructureren en revitaliseren van alle werklocaties, waarbij we – indien mogelijk – ook ruimte bieden aan functiemenging.

➔ Het verbeteren van de alternatieven voor de auto, zoals de fiets en het openbaar vervoer, en het beter aansluiten van deze netwerken op de regio.

➔ Het toebewegen naar klimaatneutraliteit en circulariteit in 2050, via slimme strategieën in energieopwek, -opslag en -verbruik.

➔ Het clusteren van duurzame energieopwek op grote daken en in het buitengebied, maar ook voor het faciliteren van bottom-up initiatieven vanuit de dorpen.

Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied
De gemeente De Ronde Venen hecht waarde aan haar buitengebied, dat wordt gekenmerkt door het karakteristieke veenweidelandschap met smalle percelen, lintbebouwing en veel watergangen. Dit gebied heeft niet alleen een agrarische identiteit, maar biedt ook ruimte voor recreatie en natuur, wat wordt gewaardeerd door inwoners en bezoekers. Daarnaast zijn er cultuurhistorisch waardevolle structuren en watersystemen die een stevige basis voor de toekomst vormen. In de komende decennia zal het buitengebied blijven veranderen, met uitdagingen zoals de transitie naar duurzame landbouw, de bodemdalingsopgave en de verbetering van water- en natuurkwaliteit. In 2040 blijft landbouw een belangrijke identiteitsdrager, maar zal deze toekomstbestendig zijn, en in balans met het natuurlijke bodem- en watersysteem.

Het buitengebied zal ook worden gekleurd door recreatie, cultuurhistorie en energieopwekking. De gemeente benadrukt het belang van een heldere visie op de toekomst van het buitengebied, die in lijn zal worden ontwikkeld met gesprekken op provinciaal en nationaal niveau.

Deze kernambitie in het kort: de gemeente kiest voor…

➔ Een toekomstbestendig buitengebied, met de landbouw als drager van de kwaliteit van het buitengebied en met een belangrijke rol in de voedselvoorziening.

➔ Een gebiedsgerichte uitwerking van wat een duurzaam en klimaatrobuust buitengebied is dat past bij De Ronde Venen. Zo kunnen we agrariërs in de gemeente duidelijkheid en houvast bieden.

➔ Meer mogelijkheden voor transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), met duidelijke kaders over wat waar wel en niet goed past.

➔ Het realiseren van de noodzakelijke natuurontwikkeling, in lijn met landelijke en provinciale doelstellingen.

➔Het ontwikkelen van een strategie van vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is.

➔ Het benutten van de grote recreatieve kracht van het buitengebied, zowel landschappelijk als cultuurhistorisch. Hier bieden we meer ruimte voor nieuwe, alternatieve verdienmodellen.

4.2.2 Gebiedsgerichte uitwerkingen

De gebiedsgerichte uitwerking is onderverdeeld in drie gebiedstypen met daaronder negen deelgebieden en een nadere uitsplitsing van die deelgebieden. De gebiedsgerichte uitwerkingen van de gebieden zijn uitgewerkt in gebiedsgerichte tegels, deze zijn te vinden in bijlage 9.

4. **Dorpen**
    a. Grote dorpen
        i. Mijdrecht
        ii. Wilnis
        iii. Vinkeveen
        iv. Abcoude
    b. Kleine dorpen
        i. Amstelhoek
        ii. Baambrugge
        iii. De Hoef
        iv. Waverveen
5. **Werklocaties**
    a. Bedrijventerrein Mijdrecht
    b. Lokale bedrijventerreinen
        i. Hollandse Kade
        ii. Bovenkamp
        iii. Baambrugge Noord
        iv. Spoorlaan
        v. Voorbancken

6. **Buitengebied**
    a. Droogmakerijen
        i. Eerste bedijking, Tweede bedijking, Derde Bedijking, Groot-Mijdrecht West, Wilnis Veldzijde
        ii. Groot-Mijdrecht Oost
    b. Veenweidelandschap
        i. Groot Wilnis-Vinkeveen
        ii. Wilnisse Bovenlanden
        iii. Mijdrechtse bovenlanden en Blokland
        iv. Polder Nellestein
    c. Angstel- en Gein landschap
        i. Broekzijdse polder, Baambrugge Oostzijds, Baambrugge Westzijds, Holendrecht-Waardassacker
    d. Plassengebied
        i. Vinkeveense plassen
        ii. Achterbos West
    e. Botshol
        i. Botshol

In hoofdstuk 5 van de visie is voor de drie gebiedstypen een kenschets opgenomen, waarna de overkoepelende keuzes worden beschreven die gelden voor het betreffende gebiedstype. Daarna wordt per deelgebied een kenschets gegeven, met daarbij per deelgebied de gebiedsspecifieke keuzes voor dat deelgebied. Voor de inhoud hiervan wordt verwezen naar de omgevingsvisie.

5 Effecten omgevingsvisie

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving. De effecten van de omgevingsvisie worden vergeleken met de referentiesituatie (zoals beschreven in de HSAO (bijlage 3, samenvatting in figuur 5.1) in 2040. De maatregelen die de gemeente De Ronde Venen in de omgevingsvisie beschrijft (Koersdocument, versie 3.0 van december 2024; opgehangen aan drie kernambities, onderverdeeld in drie gebiedstypen) zijn beschreven en beoordeeld. Daartoe is een beleidsmatrix gemaakt (bijlage 7 Beleidsmatrix) waarin bij de maatregelen uit de omgevingsvisie is weergegeven op welke thema's en indicatoren die maatregelen invloed kunnen hebben.[8] Dit is vervolgens gebruikt bij het opstellen van de beoordeling.

Om aan te sluiten bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie spreken we liever van 'invloed' dan van 'effect'.

In deze beoordeling is het doelbereik nog niet meegenomen. Oftewel in hoeverre de ambities uit de omgevingsvisie ook echt uitvoerbaar zijn is in deze stap nog niet getoetst. Dit komt aan bod in hoofdstuk 7 van dit plan-MER.

[8] Na het opstellen van deze tabel is de visie nog aangepast. Deze wijzigingen zijn – waar relevant - wel verwerkt in het MER, maar de tabel heeft geen update meer gehad.

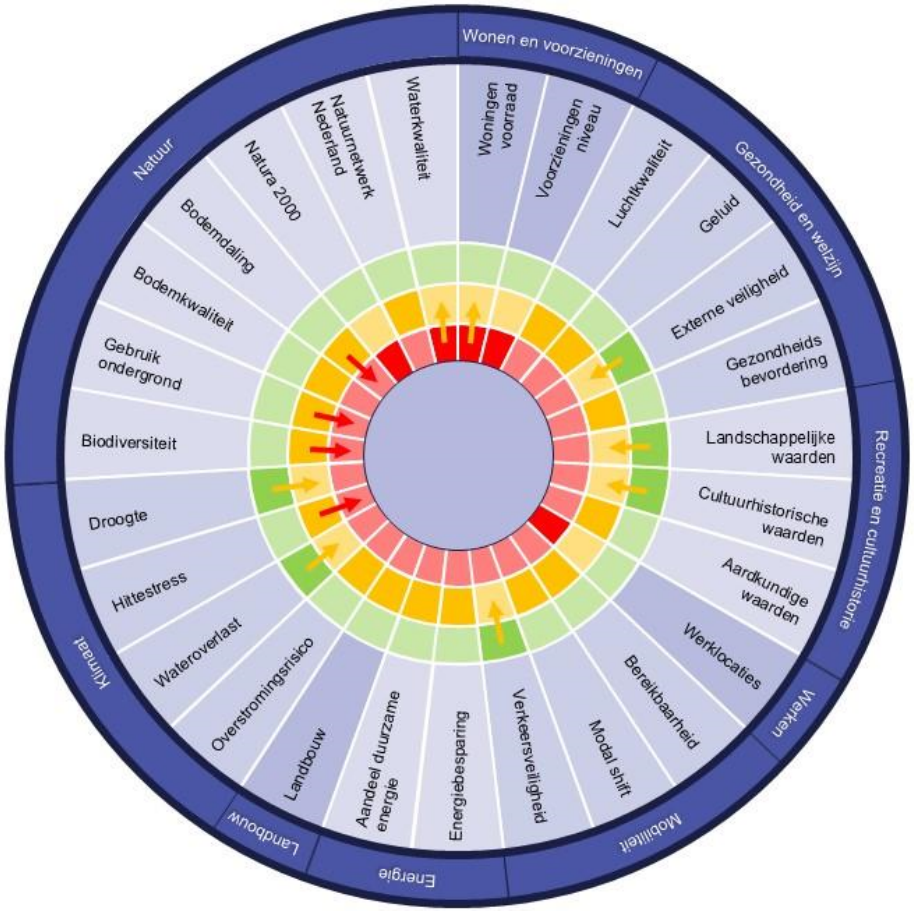

Huidige situatie		Autonome ontwikkeling	
	Goed		Wordt goed
	Redelijk		Wordt redelijk
	Slecht		Wordt slecht

Figuur 5.1 Visualisatie overzicht huidige situatie en autonome ontwikkeling

5.1 Wonen en voorzieningen

5.1.1 Woningvoorraad

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Verhouding vraag en aanbod*			Dorpen	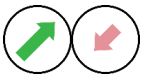
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. De gemeente ziet voor deze uitbreiding kansen binnen de bestaande woningvoorraad, met mogelijkheden voor verdichting door woningdelen, woningsplitsing, optoppen of transformatie. Aangezien de woningbouwopgave niet volledig binnen de bestaande contouren past, onderzoekt de gemeente ook beperkte dorpsuitbreidingen[9], met als strategie clustering rond grote dorpen met als principe ‘Groen Groeit Mee’ en in kleinere dorpen kleinschalige uitbreiding met als principe ‘straatje erbij’. Deze in- en uitbreiding heeft een positieve invloed op de woningvoorraad.

Verder moet elk nieuwbouwplan voor tweederde uit een betaalbaar woningaanbod bestaan. Op grotere ontwikkellocaties wordt er altijd een mix van woningtypen en prijsklassen voor verschillende leeftijdsgroepen, huishoudenstypen en inkomensgroepen gerealiseerd, om aan evenwichtige wijken te werken. Deze ontwikkeling is positief omdat er vraag is naar betaalbare woningen in de gemeente. Tegelijkertijd moet bij nieuwbouw wel altijd rekening gehouden worden met de eisen voor duurzaamheid en circulariteit, en nieuwe ontwikkelingen dienen ook de kwaliteit van het landschap, de identiteit van de dorpen en het welzijn van de inwoners te versterken. Dit kan tot vertraging leiden bij het realiseren van woningen en wordt daarom gezien als een licht negatieve invloed op de woningvoorraad (kwantitatief). Als laatste is bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen het principe ’water en bodem sturend’ het vertrekpunt. Dit kan leiden tot minder mogelijke locaties voor woningbouw, wat een licht negatieve invloed heeft op de woningvoorraad.

De invloed van de omgevingsvisie op de woningvoorraad als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

[9] In de effectbeoordeling wordt vaker gesproken over de dorpsuitbreidingen. Deze worden onder de gebiedsgerichte uitwerking van de dorpen behandeld omdat het een uitbreiding van de dorpen betreft en deze in de omgevingsvisie ook onder de dorpen omschreven staan, ondanks dat de uitbreidingen plaats gaan vinden in momenteel buitengebied.

Werklocaties
Op bedrijventerrein Bovenkamp in Abcoude zet de gemeente in op de transformatie tot een gemixt woon-werkgebied. De ligging nabij het station maakt het een aantrekkelijke locatie voor woningbouw. Op bedrijventerrein Spoorlaan lijkt het voortzetten van het huidige profiel lastig haalbaar. Daarom zet de gemeente in op transformatie om zo ruimte te maken voor woningen. Deze ontwikkelingen hebben vanwege de omvang een licht positieve invloed op de woningvoorraad.

De invloed van de omgevingsvisie op de woningvoorraad als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente bestempelt de kreekruggen in de droogmakerijen met een dermate hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde dat deze worden beschermd. Dit betekent dat op deze ruggen geen nieuwbouw mag plaatsvinden, tenzij deskundig kan worden aangetoond dat dit de landschappelijke kwaliteit niet onevenredig schaadt. Ook kiest de gemeente in de bebouwingslinten van het veenweidelandschap, de rivierlinten van het Angstel- en Geinlandschap en de linten in het plassengebied, voor het behouden en versterken van de relatie tussen de linten, het omliggende landschap en de nabijgelegen dorpen. Dit gebeurt door het voorkomen van verdere verdichting, de bescherming van zichtlijnen en het zorgen voor een zorgvuldige inpassing van nieuwe bebouwing. Dit wordt verder uitgewerkt in een nieuwe Lintenvisie en heeft als gevolg dat nieuwe woningen op deze locaties lastiger te realiseren zijn.

Tegelijkertijd zet de gemeente zich in om vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) onder andere te transformeren tot woonfunctie of woon-zorgconcepten dichterbij Mijdrecht, Wilnis of Vinkeveen. Dit heeft een licht positieve invloed op de woningvoorraad.

De invloed van de omgevingsvisie op de woningvoorraad als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt al met al als **licht positief** beoordeeld.

5.1.2 Voorzieningenniveau
Voorzieningen die binnen deze beoordeling als voorzieningen worden meegenomen zijn: ziekenhuizen, grote supermarkten, cafés, kinderdagverblijven, treinstations, bibliotheken, podiumkunsten en zwembaden.

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Gemiddelde afstand tot voorzieningen*			Dorpen	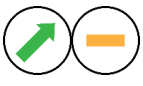
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De vier grote dorpen, Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude, zijn de voorzieningenkernen van de gemeente. Richting 2040 zet de gemeente in op verdere concentratie van voorzieningen (maatschappelijke voorzieningen, detailhandel, horeca) in deze dorpen. Hierbij ligt het zwaartepunt aan voorzieningen in Mijdrecht en Abcoude. In de vier grote dorpen zet de gemeente ook in om een zogeheten dorpshuis of 'Multifunctionele Accommodatie' te faciliteren. Elk van de vier kleine dorpen, Amstelhoek, De Hoef, Waverveen en Baambrugge, houdt minimaal één ontmoetingsplek per dorp. Deze zijn passend bij de schaal van het dorp, bijvoorbeeld groene zitplekken in de openbare ruimte, een kleinschalige sportaccommodatie of een dorpshuiskamer. Hierbij vormen de inzet en draagkracht van vrijwilligers en het daadwerkelijk gebruik ervan wel belangrijke randvoorwaarden. Daarnaast gaat de gemeente mobiele voorzieningen faciliteren, zoals een 'mobiele bieb'. Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op het voorzieningenniveau van de dorpen.

De gemeente zet voor de kleine dorpen ook in op het verbeteren van de bereikbaarheid en nabijheid van voorzieningen in de vier grote dorpen via veilige, snelle fietspaden en kleinschalige mobiliteitshubs in elk dorp. Dit heeft echter geen invloed op de gemiddelde afstand tot voorzieningen en heeft daarom voor de kleine dorpen geen invloed voor deze indicator.

De invloed van de omgevingsvisie op het voorzieningenniveau als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom voor de grote dorpen als **positief** en voor de kleine dorpen als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente stimuleert dat bedrijven die hun milieuruimte nu niet gebruiken - bijvoorbeeld doordat ze meer kantoorfuncties of een sportschool herbergen – zich verplaatsen naar plekken in het dorpscentrum. Dit zorgt ervoor dat – in geval van een sportschool - voorzieningen meer in het dorpscentrum terechtkomen. Daarnaast gaat er op bedrijventerrein Bovenkamp in Abcoude ingezet worden op de transformatie tot een gemixt woon-werkgebied. Menging met functies zoals sport en maatschappelijke voorzieningen zijn hier goed denkbaar.

De invloed van de omgevingsvisie op het voorzieningenniveau als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
Er komen of verdwijnen geen voorzieningen in het buitengebied, de situatie in het buitengebied verbetert of verslechtert daardoor niet.

De invloed van de omgevingsvisie op het voorzieningenniveau als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

5.2 Gezondheid en welzijn

5.2.1 Luchtkwaliteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Concentraties PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_2*			Dorpen	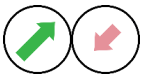
			Werklocaties	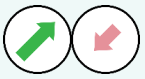
			Buitengebied	

Dorpen
Niet-duurzame mobiliteit kan een negatief effect hebben op luchtkwaliteit. De gemeente neemt verschillende maatregelen om duurzame mobiliteit te stimuleren. Dit kan positief bijdragen aan de luchtkwaliteit omdat elektrische (vracht)auto's geen uitstoot hebben waar (vracht)auto's met verbrandingsmotoren (benzine, diesel, lpg etc.) dit wel hebben. Zo wordt bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen het STOMP-principe[10] gehanteerd, wordt er gezorgd voor snelle, veilige en toegankelijke fietsverbindingen tussen de dorpen en naar de ov-haltes, worden de haltes voorzien van veilige stallingsplekken en worden de mogelijkheden voor goede flexbus-aantakkingen op de ov-haltes onderzocht. Deze maatregelen om duurzame mobiliteit te stimuleren hebben een positieve invloed op de luchtkwaliteit. Verder wordt in alle dorpen ingezet op een toereikende laadinfrastructuur, zowel voor de auto als de fiets. Dit draagt indirect bij aan schoner vervoer. Het toevoegen van woningen dient ook altijd te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Hiertoe volgt de gemeente het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, waarin luchtkwaliteit een van de thema's is. Daarnaast dienen nieuwe (gebieds)ontwikkelingen gepaard te gaan met een versterking van de gezondheid en het welzijn van inwoners. Dit kan ook positief bijdragen aan de luchtkwaliteit.

Aan de andere kant zet de gemeente in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Deze groei kan een verkeersaantrekkende werking hebben, waarbij nog niet al het vervoer duurzaam zal zijn. Dit heeft een licht negatieve invloed op de luchtkwaliteit.

Ook worden er woningen toegevoegd juist in de gebieden waar de luchtkwaliteit al minder is, namelijk in en rondom de dorpen.

De invloed van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

[10] Het STOMP-principe houdt in dat eerst gekeken wordt naar de mogelijkheden voor voetgangers (Stappen), gevolgd door fietsers (Trappen), Openbaar vervoer en MaaS (Mobility as a Service: deelmobiliteit), en als laatste naar de Privé-auto.

Werklocaties
De gemeente zet in op een betere fiets- en ov-bereikbaarheid van de werklocaties en de verkeersveiligheid voor fietsers en wandelaars wordt verbeterd op de terreinen. Daarnaast worden initiatieven voor deelmobiliteit gestimuleerd. Deze ontwikkeling heeft een positieve invloed op de luchtkwaliteit omdat wordt ingezet op duurzamere vormen van mobiliteit ten opzichte van de auto. Met het oog op de transitie naar duurzame mobiliteit werkt de gemeente ook aan een toereikende laadinfrastructuur op de werklocaties, zowel voor de (vracht)auto als voor de fiets. Dit kan positief bijdragen aan de luchtkwaliteit omdat elektrische (vracht)auto's geen uitstoot hebben waar (vracht)auto's met verbrandingsmotoren (benzine, diesel, lpg etc.) dit wel hebben. Daarnaast zet de gemeente in op gebiedsgerichte uitwerkingen van de bedrijventerreinen, waarbij op sommige terreinen wordt ingezet op een transformatie tot een gemixt woon-werkgebied of menging met functies zoals sport, maatschappelijke voorzieningen en lichte bedrijvigheid zonder omgevingshinder. Deze uitwerkingen kunnen als gevolg hebben dat er bedrijven verdwijnen en dit kan bijdragen aan een betere luchtkwaliteit op de bedrijventerreinen.

De gemeente zet ook in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daartoe kiest de gemeente voor uitbreiding van dat bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding kan een verkeersaantrekkende werking hebben en niet al deze extra vervoersbewegingen zullen meteen duurzaam zijn. Dit kan een licht negatieve invloed op luchtkwaliteit hebben.

De invloed van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De ontwikkelingen omtrent de landbouw in het buitengebied zijn onzeker. Het is daarom nog onduidelijk wat de invloeden van deze ontwikkelingen op luchtkwaliteit gaan zijn. Wel wil de gemeente inzetten op alternatieve of aanvullende verdienmodellen voor agrariërs en is het de wens dat de grond van stoppende agrariërs bijvoorbeeld wordt ingezet voor extensivering van bestaande bedrijven. Deze ontwikkelingen zouden positief kunnen bijdragen aan de luchtkwaliteit in het buitengebied. Tegelijkertijd kan de verbreding van de landbouw een verkeersaantrekkende werking hebben, maar gezien de schaal van deze ontwikkelingen zal de invloed hiervan gering zijn.

De invloed van de omgevingsvisie op de luchtkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt gezien bovenstaande als **licht positief** beoordeeld.

5.2.2 Geluid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Europese Richtlijn wegverkeer* • *Europese Richtlijn railverkeer* • *Hinder door vliegverkeer*			Dorpen	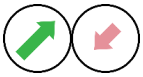
			Werklocaties	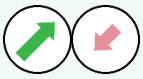
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente stimuleert om gebruik te maken van duurzame vormen van mobiliteit. Zo wordt bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen het STOMP-principe gehanteerd. Verder wordt er gezorgd voor snelle, veilige en toegankelijke fietsverbindingen tussen de dorpen en naar de ov-haltes, worden de haltes voorzien van veilige stallingsplekken en worden de mogelijkheden voor goede flexbus-aantakkingen op de ov-haltes onderzocht en als laatste wordt er ingezet op een toereikende laadinfrastructuur, zowel voor de auto als de fiets. Al deze maatregelen hebben een positieve invloed op de indicator geluid, omdat duurzame vormen van mobiliteit – tot een snelheid van 50 km/u - minder geluidshinder veroorzaken dan de verbrandingsauto. Daarnaast zet de gemeente in op een veilige en gezonde leefomgeving volgens de geldende normen. Zo houdt zij bij gebiedsontwikkelingen - bijvoorbeeld via zonering - slim rekening met geluidsoverlast door (lucht)verkeer, om zo kwetsbare groepen te ontzien. Ook dient het toevoegen van woningen altijd te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Hierbij volgt de gemeente het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, waarin geluid een van de thema's is. Daarnaast dienen nieuwe (gebieds)ontwikkelingen gepaard te gaan met een versterking van de gezondheid en het welzijn van inwoners. Deze maatregelen kunnen een positieve invloed op de indicator geluid hebben.

Daarentegen zet de gemeente zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Deze groei brengt de nodige extra vervoersbewegingen met zich mee en niet al deze extra vervoersbewegingen zullen meteen duurzaam zijn. Dit kan een licht negatieve invloed hebben op de mate van geluidbelasting als gevolg van toegenomen wegverkeer, maar gezien de geringe groei zal dit meevallen.

De invloed van de omgevingsvisie op geluid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op een betere fiets- en ov-bereikbaarheid van de werklocaties en het verbeteren van de verkeersveiligheid voor fietsers en wandelaars op de terreinen. Daarnaast worden initiatieven voor deelmobiliteit gestimuleerd. Deze ontwikkeling heeft een positieve invloed op de indicator geluid omdat de autogebruiker wordt verleid tot andere vormen van mobiliteit die minder geluidshinder veroorzaken dan de auto.

Met oog op de transitie naar duurzame mobiliteit werkt de gemeente ook aan een toereikende laadinfrastructuur op werklocaties, zowel voor de (vracht)auto als voor de fiets. Dit heeft indirect een licht positieve invloed op de indicator geluid omdat elektrische auto's minder geluid produceren dan auto's met verbrandingsmotoren. Verder stimuleert de gemeente op bedrijventerrein Mijdrecht dat het juiste bedrijf op de juiste locatie terechtkomt. Zo zorgt de gemeente ervoor dat bedrijven met een hoge milieucategorie zich op meer afstand van de woongebieden (gaan) bevinden. Dit kan positief bijdragen aan een vermindering van geluidhinder voor de woongebieden.

Verder stimuleert de gemeente overlastgevende bedrijven (bijvoorbeeld in verband met een verkeersaantrekkende werking, geluid of geur) die nu buiten de werklocaties en in het buitengebied, een woonkern of lint gevestigd zijn om zich te verplaatsen naar een bedrijventerrein. Ook op die manier wil de gemeente waar mogelijk stimuleren om het 'juiste bedrijf op de juiste plek' te krijgen.

Tegelijkertijd zet de gemeente in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daartoe kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Het is nog onduidelijk of er voorwaarden worden opgenomen voor geluid bij deze uitbreiding, maar het brengt in ieder geval de nodige extra vervoersbewegingen met zich mee, wat indirect een licht negatieve invloed kan hebben op de mate van geluidbelasting als gevolg van de uitbreiding.

Verder is het een aandachtspunt dat er goed gekeken wordt naar de menging van wonen en bedrijvigheid rondom het spoor in Abcoude. Het is belangrijk om op te merken dat er op sommige plekken sprake kan zijn van geluidsoverlast door het spoor. Daarom is het niet gunstig wanneer woningen worden toegevoegd in gebieden met een hogere geluidbelasting.

De invloed van de omgevingsvisie op geluid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente zet in op meer recreatieve mogelijkheden in het buitengebied. Dit kan een verkeersaantrekkende werking hebben en kan daardoor een licht negatieve invloed op geluid in het buitengebied als gevolg hebben.

De invloed van de omgevingsvisie op geluid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

5.2.3 Externe veiligheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aantal kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour 10-6 (PR)* • *Aantal kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden*			Dorpen	
			Werklocaties	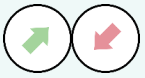
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet in op een veilige en gezonde leefomgeving volgens de geldende normen en bij de inrichting van de leefomgeving kiest de gemeente voor ontwikkelingen die een veilige en gezonde leefomgeving versterken en gezondheidsschade en veiligheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen. In hoeverre dit ook specifiek gaat over externe veiligheid wordt niet duidelijk.

De invloed van de omgevingsvisie op de externe veiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente stimuleert op bedrijventerrein Mijdrecht dat het juiste bedrijf op de juiste locatie terechtkomt. Zo borgt de gemeente dat bedrijven met een hoge milieucategorie zich op meer afstand van de woongebieden (gaan) bevinden. Dit heeft een licht positieve invloed op de indicator externe veiligheid omdat de woongebieden, waar de meeste kwetsbare objecten zich bevinden, dan op grotere afstand komen te liggen van de bedrijven met een hoge milieucategorie. Omdat de gemeente dit principe 'juiste bedrijf op de juiste locatie' stimuleert, wordt dit als licht positief beoordeeld.

Verder stimuleert de gemeente overlastgevende bedrijven (bijvoorbeeld in verband met veiligheid) die nu buiten de werklocaties en in het buitengebied, een woonkern of lint gevestigd zijn om zich te verplaatsen naar een bedrijventerrein. Ook op die manier wil de gemeente waar mogelijk stimuleren om het 'juiste bedrijf op de juiste plek' te krijgen.

Aan de andere kant zet de gemeente in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Zij kiest voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Afhankelijk van het type bedrijven kan dit een negatieve invloed voor externe veiligheid betekenen, omdat hierdoor nieuwe aandachtsgebieden en PR-contouren kunnen ontstaan. Omdat het nog niet duidelijk is om wat voor bedrijven het gaat, wordt dit als licht negatief beoordeeld.

De invloed van de omgevingsvisie op de externe veiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De omgevingsvisie bevat geen beleid dat invloed heeft op de externe veiligheid in het buitengebied. De invloed van de omgevingsvisie op de externe veiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

5.2.4 Gezondheidsbevordering

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Balans vraag en aanbod recreatieve voorzieningen buiten en binnen*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet zich op verschillende manieren in om de gezondheidsbevordering te verbeteren. Allereerst zet de gemeente zich in voor een openbare ruimte die ontmoeting, ontspanning en bewegen stimuleert. Dit heeft een positieve op het aanbod recreatieve voorzieningen buiten. Ten tweede zet de gemeente zich in om te borgen dat er voldoende sportvoorzieningen in en nabij de dorpen zijn, dat er genoeg (groene) speelplekken in de dorpen zijn en dat er voldoende (aantrekkelijke) ommetjes in en vanuit de dorpsrand zijn. Ten derde behoudt elk van de vier kleine dorpen minimaal één ontmoetingsplek per dorp, wat ook een kleinschalige sportaccommodatie kan zijn.

De invloed van de omgevingsvisie op de gezondheidsbevordering als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Werklocaties
Op bedrijventerrein Bovenkamp in Abcoude zet de gemeente in op een transformatie tot een gemixt woon-werkgebied. Menging met functies zoals sport, maatschappelijke voorzieningen en lichte bedrijvigheid zonder omgevingshinder zijn hier goed denkbaar.

De invloed van de omgevingsvisie op de gezondheidsbevordering als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
Richting de toekomst wil de gemeente het diverse, recreatieve profiel van de Vinkeveense Plassen versterken. Zo zet zij zich in op het verbeteren van kleine toervaartroutes vanuit de Vinkeveense plassen richting Amstel en Loosdrechtse plassen. Dit alles heeft een licht positieve invloed op de indicator gezondheidsbevordering. In het veenweidelandschap en het Angstel- en Geinlandschap kiest de gemeente om de recreatieve potentie beter te benutten.

In het veenweidelandschap ziet de gemeente onder andere kansen voor het aanleggen van fietsroutes in (nieuwe) natuurgebieden als de Wilnisse Bovenlanden, de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en de polders Groot Mijdrecht Noord en Zuid. In het Angstel- en Geinlandschap zet de gemeente zich in op het verbeteren van de recreatieve verbindingen, met aandacht voor fietsers en wandelaars, vooral in gebieden met hoge verkeersdrukte. Daarnaast wordt er rond station Abcoude gewerkt aan de ontwikkeling van een buitenpoort, een ov-knooppunt dat toegang biedt tot het landschap en bezoekers aanmoedigt om met het openbaar vervoer te komen en per fiets te verkennen. Ook wordt er ruimte geboden voor kleinschalige recreatieve voorzieningen met kansen voor het verbinden van recreatieve functies aan (voormalige) buitenplaatsen. Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de gezondheidsbevordering. Door de recreatieve waarden in de deelgebieden te vergroten wil de gemeente de recreatie beter spreiden in de gemeente. Daarmee wil de gemeente voorkomen dat de recreatieve druk op Botshol te groot wordt.

De invloed van de omgevingsvisie op de gezondheidsbevordering als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.3 Recreatie en cultuurhistorie

5.3.1 Landschappelijke waarden

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Status van landschappelijke waarden*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	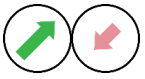

Dorpen
De gemeente zet zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Waar mogelijk worden deze woning gerealiseerd in bestaand bebouwd gebied door middel van verdichting en transformatie, maar sommige dorpen zullen ook moeten uitbreiden om alle woningen te kunnen realiseren. De gemeente stelt daarbij dat nieuwe (gebieds)ontwikkelingen gepaard moeten gaan met onder andere een versterking van de kwaliteit en gebruikswaarde van het landschap en de identiteit en ruimtelijke samenhang in de dorpen. Dit heeft een licht positieve invloed op de landschappelijke waarden van de gemeente.

De invloed van de omgevingsvisie op de landschappelijke waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest ze voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding kan een negatieve invloed hebben op de landschappelijke waarden van de droogmakerij omdat de uitbreiding in dit gebied plaats gaat vinden.

De invloed van de omgevingsvisie op de landschappelijke waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente kiest voor een toekomstbestendig en robuust buitengebied, waarin water en bodem, maar ook het (agrarisch) cultuurhistorisch landschap leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Dit betekent gebiedsspecifieke keuzes voor de vijf deelgebieden in het buitengebied met ieder een eigen ontstaansgeschiedenis, karakter en waarden. Zo zet de gemeente in op een zorgvuldige bescherming van het karakteristieke landschap van het veenweidelandschap en van het Angstel- en Geinlandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de landschappelijke kwaliteit. In de droogmakerij wordt er, gezien de relatief gunstige condities en historische rol, gekozen voor een voortzetting van de landbouw als voornaamste drager van het landschap. Voor het veenweidelandschap kiest de gemeente voor een karakter dat nadrukkelijk wordt bepaald door de afwisseling van en symbiose tussen natuur en landbouw. Gezamenlijk vormen zij de drager van het landschap. In de bebouwingslinten van het veenweidelandschap, de rivierlinten van het Angstel- en Geinlandschap en de linten in het plassengebied kiest de gemeente voor het behouden en versterken van de relatie tussen de linten, het omliggende landschap en de nabijgelegen dorpen. Dit gebeurt door het voorkomen van verdere verdichting, de bescherming van zichtlijnen en het zorgen voor een zorgvuldige inpassing van o.a. nieuwe functies. Dit wordt verder uitgewerkt in een nieuwe Lintenvisie. Daarnaast zet de gemeente in op het in stand houden van de karakteristieken, de landschappelijke kwaliteit en de natuurwaarden van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Dit betekent het beschermen van de legakkers tegen afkalving en het naar boven halen van verzonken legakkers. Als laatste kiest de gemeente voor een clustering van kassen in het glastuinbouwconcentratiegebied in Polder Derde Bedijking. Dit betekent dat buiten de concentratiegebieden geen mogelijkheden worden geboden voor uitbreiding of nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, met oog op de landschappelijke kwaliteit. Al deze ontwikkelingen en maatregelen hebben een positieve invloed op de landschappelijke kwaliteit van de gemeente.

Aan de andere kant zet de gemeente in op de opwek van duurzame energie, onder andere in het buitengebied. Voor de opwek van duurzame energie, in de vorm van zonnevelden, worden richtlijnen m.b.t. de inpassing gegeven. Hierbij geldt in ieder geval dat zonnevelden bij voorkeur geclusterd worden, dat mogelijkheden worden verkend om ze te plaatsen dicht bij een hoogspanningsstation/onderstation of nabij infrastructuur, en dat de landschappelijke structuur altijd de basis vormt voor goede inpassing. Ondanks deze richtlijnen kunnen zonnevelden een negatieve invloed hebben op de landschappelijke waarden. Daarnaast is een schaalvergroting van agrariërs in de droogmakerijen mogelijk wanneer de landschappelijke impact beperkt blijft en de functionele noodzaak aantoonbaar is.

Om de agrariërs genoeg mogelijkheden te geven wat betreft alternatieve verdienmodellen, is de gemeente in het Angstel- en Geinlandschap bereid om landschappelijke consequenties, tot op bepaalde hoogte, te accepteren. Deze ontwikkelingen hebben een licht negatieve invloed op de landschappelijke waarden van de gemeente.

De invloed van de omgevingsvisie op de landschappelijke waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.3.2 Cultuurhistorische waarden

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Status van cultuurhistorische waarden*			Dorpen	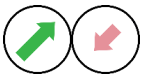
			Werklocaties	
			Buitengebied	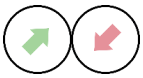

Dorpen
De gemeente koestert en versterkt de monumenten en het erfgoed in de dorpen. De gemeente zet de toekomst niet op slot, maar zoekt naar manieren om via het inpassen van nieuwe en eigentijdse functies bij te dragen aan het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten. Daarnaast zet de gemeente in alle dorpen in op het behoud van de cultuurhistorische waarden en een zorgvuldige omgang hiermee bij eventuele ontwikkelingen. Dit geldt in het bijzonder voor Baambrugge en Abcoude, waarvan een groot deel is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. De gemeente zet in op ‘behoud door ontwikkeling’. Historische bebouwing krijgt bestaansrecht door nieuwe functies toe te staan wanneer dit nodig is, zolang deze geen afbreuk doen aan de historische waarden. Genoemde maatregelen hebben een positieve invloed op de cultuurhistorische waarden in de gemeente.

Aan de andere kant zet de gemeente zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Afhankelijk van waar deze woningen gebouwd gaan worden en de manier waarop de woningen ingepast worden, kan dit een licht negatieve invloed hebben op de cultuurhistorische waarden.

De invloed van de omgevingsvisie op de cultuurhistorische waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De omgevingsvisie bevat geen beleid dat invloed heeft op de cultuurhistorische waarden op de werklocaties. De invloed van de omgevingsvisie op de cultuurhistorische waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied

In meerdere deelgebieden van het buitengebied bevinden zich gebieden die binnen de begrenzing van de Hollandse Waterlinies zijn gelegen. De gemeente kiest hier voor beperkte ontwikkelruimte voor bijvoorbeeld nieuwe woningen en nadrukkelijk voor de bescherming van de unieke cultuurhistorische waarden van het gebied, deze ontwikkelruimte kan alsnog een licht negatieve invloed hebben.[11] Verder zijn de kreekruggen in de droogmakerijen van dermate hoge historische landschappelijke en cultuurhistorische waarde dat de gemeente kiest voor (blijvende) bescherming. Dit betekent onder andere dat op deze ruggen geen nieuwbouw mag plaatsvinden, tenzij dit de landschappelijke kwaliteit niet onevenredig schaadt. Daarnaast zijn activiteiten als vergraven, afgraven, egaliseren of ophogen omgevingsvergunningplichtig. Verder liggen er in het Angstel- en Geinlandschap veel cultuurhistorische waarden. De gemeente kiest nadrukkelijk voor de bescherming hiervan en draagt waar dit kan de bijzondere historie van het gebied nadrukkelijker uit. Voor de landgoederenzone geldt dat deze wisselend herkenbaar is in het landschap. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze zone mogen geen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarden in het gebied en deze waarden bij voorkeur versterken. Hierbij gaat het om monumentale waarden van historische bebouwing, maar bijvoorbeeld ook het behoud van historische zichtlijnen. Daarnaast zet de gemeente in op een zorgvuldige bescherming van het karakteristieke landschap van het Angstel- en Geinlandschap. Voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) wordt bijvoorbeeld alleen medewerking verleend voor activiteiten die bij voorkeur bevorderlijk zijn voor de cultuurhistorische waarden van het gebied. Als laatste zijn ruimtelijke ontwikkelingen in Botshol niet mogelijk gezien de grote natuurwaarden en cultuurhistorische waarden in het gebied. Dit alles heeft een licht positieve invloed op de cultuurhistorische waarden in de gemeente.

De invloed van de omgevingsvisie op de cultuurhistorische waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

5.3.3 Aardkundige waarden

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Status van aardkundige waarden*	😐	😐	Dorpen	↙
			Werklocaties	−
			Buitengebied	↗ ↙

[11] In de provinciale omgevingsverordening van Utrecht staan instructieregels rondom de instandhouding en versterking van onder meer de Hollandse Waterlinies en wordt bepaald dat activiteiten de waarde ervan niet mogen aantasten. In de omgevingsvisie van de provincie Utrecht staat beschreven dat voor deze linies de cultuurhistorische waarden zijn gelegen in het samenhangende systeem van het strategische landschap, het watermanagement en de militaire werken, de openheid en het groene en overwegend rustige karakter daarvan. Deze waarden mogen niet worden aangetast.

Dorpen
De gemeente zet zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Mijdrecht-West ligt in een gebied met aardkundige waarden. Dit is een aandachtspunt voor eventuele woningbouw in dat gebied. Het lijkt er op de visiekaart vooralsnog niet op dat er verder uitbreidingen komen op locaties waar sprake is van aardkundige waarden.
De invloed van de omgevingsvisie op de aardkundige waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze ontwikkeling zal echter geen invloed hebben op de indicator aardkundige waarden, want de ontwikkeling komt in een gebied waar geen aardkundige waarden zijn.

De invloed van de omgevingsvisie op de aardkundige waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente zet in op het in stand houden van de karakteristieken, de landschappelijke kwaliteit en de natuurwaarden van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Dit betekent het beschermen van de legakkers tegen afkalving en het naar boven halen van verzonken legakkers. Dit heeft een licht positieve invloed op de aardkundige waarden in het buitengebied, omdat daadwerkelijk ‘verbeteren’ van aardkundige waarden lastig is (vergelijkbaar met archeologische waarden die aangetast zijn of niet, maar niet verbeterd kunnen worden), maar er wel wordt ingezet op bescherming ervan. Daarentegen zijn de kreekruggen in de droogmakerijen van dermate hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde dat de gemeente kiest voor (blijvende) bescherming. Dit betekent onder andere dat op deze ruggen geen nieuwbouw mag plaatsvinden, tenzij dit de landschappelijke kwaliteit niet onevenredig schaadt. Daarnaast zijn activiteiten als vergraven, afgraven, egaliseren of ophogen omgevingsvergunningplichtig. Dit betekent dat het uitvoeren van activiteiten lastiger maar niet onmogelijk wordt op deze locaties, wat een licht negatieve invloed heeft op de aardkundige waarden.

De invloed van de omgevingsvisie op de aardkundige waarden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.4 Werken

5.4.1 Werklocaties

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Verhouding vraag en aanbod* • *Kans op leegstand*			Dorpen	
			Werklocaties	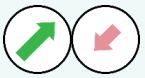
			Buitengebied	

Dorpen
Werklocaties worden gebiedsgericht behandeld, daarom is er geen beleid opgenomen in de dorpen voor de werklocaties. De invloed van de omgevingsvisie op de indicator werklocaties als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op het behouden van voldoende, passende ruimte op de werklocaties zodat er ook in de toekomst ruimte is om te (blijven) ondernemen in De Ronde Venen. De gemeente zet in op het beter benutten van de bouwvlakken, bouwhoogtes en milieuruimte. Hiertoe stelt de gemeente randvoorwaarden op, per bedrijventerrein. Voor het bedrijventerrein Spoorlaan geldt dat de toekomstbestendigheid onder druk staat. Het voortzetten van het huidige profiel lijkt lastig haalbaar. Daarom wordt er ingezet op transformatie om zo het profiel beter aansluitend te maken op het vraag en aanbod dat daar speelt, wat een licht positieve invloed heeft op de indicator werklocaties omdat hiermee leegstand wordt voorkomen. Op bedrijventerrein Mijdrecht ziet de gemeente nog onbenutte ruimte. Dit betreft met name onbenutte bouwhoogte. Om het bedrijventerrein naar de toekomst toe beter te benutten, kiest ze voor een strategie van intensiveren. Aan de hand van een versterking van bedrijventerrein Mijdrecht moet dit het economisch cluster van de gemeente gaan worden, met de focus op het lokale MKB (midden- en kleinbedrijf). Daarom kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze ruimte gaat gebruikt worden om te voorzien in doorgroeimogelijkheden van huidige, lokale bedrijven en voor het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid binnen het beoogde profiel van de economie. Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de indicator werklocaties.

Aan de andere kant zet de gemeente op bedrijventerrein Bovenkamp in Abcoude in op de transformatie tot een gemixt woon-werkgebied. De ligging nabij het station maakt het een aantrekkelijke locatie voor woningbouw. Menging met functies zoals lichte bedrijvigheid zonder omgevingshinder zijn goed denkbaar, maar toch zullen er bedrijven plaats moeten maken voor woningen. Dit heeft een licht negatieve invloed op de indicator werklocaties.

De invloed van de omgevingsvisie op de indicator werklocaties als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
Werklocaties worden gebiedsgericht behandeld, daarom is er geen beleid opgenomen in buitengebied voor de werklocaties. De invloed van de omgevingsvisie op de indicator werklocaties als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

5.5 Mobiliteit

5.5.1 Bereikbaarheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Het aantal knelpunten dat optreedt voor de auto* • *Het aantal knelpunten dat optreedt voor de fiets* • *Het aantal knelpunten dat optreedt voor het OV*			Dorpen	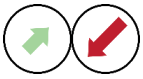
			Werklocaties	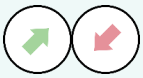
			Buitengebied	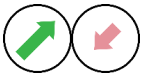

Dorpen
De gemeente neemt verschillende maatregelen die de bereikbaarheid van de dorpen ten goede komt. Allereerst wordt bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen het STOMP-principe gehanteerd. Verder wordt er gezorgd voor snelle, veilige en toegankelijke fietsverbindingen tussen de dorpen en naar regionale (ov-)knopen, worden haltes voorzien van veilige stallingsplekken en worden de mogelijkheden voor goede flexbus-aantakkingen op de ov-haltes onderzocht. In de vier grote dorpen wordt ingezet op een mobiliteitshub die past bij de maat, doelgroep en het voorzieningenaanbod van de kern. In de kleine dorpen worden kleinschalige mobiliteitshubs gerealiseerd. Elke mobiliteitshub is uitstekend aangetakt op het fietsnetwerk en daar komen verschillende mobiliteitsvormen samen, zoals (flex)bushaltes, deelvervoer, veilige stallingsmogelijkheden en oplaadpunten voor e-bikes. Verder zet de gemeente maximaal in op frequent vervoer langs de gestrekte ov-as die vanuit Uithoorn, via Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen naar Breukelen en Amsterdam Bijlmer Arena loopt. Deze as is te zien als hoofdader van de gemeente. Hierbij moet wel gemeld worden dat de busbaan (nog) niet apart ligt bij de N201 en dat de bus hierdoor bij drukte ook in de file staat. De gemeente kijkt ook naar het faciliteren van aanvullende, alternatieven vervoersdiensten (zoals een buurtbus). Als laatste zet de gemeente in Amstelhoek in op het nadrukkelijker meeprofiteren van de nabijgelegen tramhalte Uithoorn-centrum en de verbinding van de Uithoornlijn met Amstelveen en Amsterdam-Zuid. Al deze ontwikkelingen hebben een licht positieve invloed op de bereikbaarheid van de dorpen in de gemeente.

Aan de andere kant kan het toevoegen van 4.800 woningen zorgen voor extra knelpunten voor de auto, fiets en het ov. Deze ontwikkeling heeft daarom een negatieve invloed op de bereikbaarheid van de dorpen.

Aandachtspunt is dat er in de HSAO een tweetal knelpunten worden benoemd, namelijk één in Mijdrecht (N201-Hofland) en één in Wilnis (N212-Oudhuijzerweg-Dorpsstraat), waarvoor geen beleid in de visie is opgenomen om deze aan te pakken.

Gezien onderzoeken die zijn gedaan, zal het een hele uitdaging zijn om de bereikbaarheid van de gemeente op peil te houden, zeker wanneer er een behoorlijke hoeveelheid woningen toegevoegd gaat worden en twee bekende knelpunten niet actief aangepakt zullen worden.

De invloed van de omgevingsvisie op de bereikbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt gezien bovenstaande als **licht positief** en **negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op een betere fiets- en ov-bereikbaarheid van de werklocaties. Daartoe worden initiatieven voor deelmobiliteit gestimuleerd en wordt de verkeersveiligheid voor de fietsers en wandelaars verbeterd op de werklocaties. Dit wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan mobiliteit. Deze ontwikkeling heeft een licht positieve invloed op de bereikbaarheid van de werklocaties, omdat de locaties beter bereikbaar worden met de fiets en het ov. Tegelijkertijd neemt de druk op het wegennet als gevolg van de uitbreiding van werklocaties ook toe, wat een licht negatief effect als gevolg heeft.

De invloed van de omgevingsvisie op de bereikbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
In verschillende gebieden zet de gemeente zich op verschillende manieren in om de bereikbaarheid te verbeteren. In het veenweidelandschap kiest de gemeente om de recreatieve potentie beter te benutten. Zij zet zich daarom in om de recreatieve verbindingen in het gebied te verbeteren en ziet kansen voor het aanleggen van fietsroutes in (nieuwe) natuurgebieden als de Wilnisse Bovenlanden, de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en de polders Groot Mijdrecht Noord en Zuid. Dit heeft licht positieve invloed op de bereikbaarheid van het veenweidelandschap. Daarnaast richt de gemeente zich op het verbeteren van de bereikbaarheid van de Vinkeveense Plassen door recreatiedruk te spreiden en bezoekers te stimuleren om met het openbaar vervoer of de fiets te komen. Dit omvat de opwaardering van de ov-halte in Vinkeveen tot mobiliteitshub en de ontwikkeling van twee volwaardige buitenpoorten aan de oostzijde van de plas: één bij carpool Vinkeveen A2-N201, die fungeert als buitenpoort voor ov-reizigers, en één bij Zandeiland 1, dat goed bereikbaar is per auto, met parkeermogelijkheden in de Winkelpolder. Rond station Abcoude wordt ingezet op het ontwikkelen van een buitenpoort: een ov-knooppunt met verschillende vervoersopties vanuit waar men makkelijk toegang heeft tot het Angstel- en Geinlandschap. Hiermee hoopt de gemeente bezoekers aan te moedigen om met het ov naar het gebied te komen en het vervolgens per fiets te verkennen.

Als laatste kiest de gemeente in de bebouwingslinten en rivierlinten in het veenweidelandschap, Angstel-en Geinlandschap en plassengebied voor het behouden en versterken van de relatie tussen het bebouwingslint, het veenweidelandschap en de nabijgelegen grotere dorpen. Het inzetten op goede, veilige verbindingen van de linten naar de voorzieningen in grotere dorpen Vinkeveen en Wilnis is onderdeel hiervan. Al deze maatregelen hebben een positieve invloed op de bereikbaarheid van het buitengebied van de gemeente.

Wel zijn er in de referentiestudie meerdere verkeersknelpunten en een overbelast kruispunt (N201-N212) gesignaleerd in het buitengebied. In de visie wordt echter niets over deze knelpunten vermeld, waardoor deze knelpunten mogelijk blijven bestaan, wat wordt beoordeeld als een licht negatieve invloed.

De invloed van de omgevingsvisie op de bereikbaarheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.5.2 Modal shift

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aandeel fiets en ov als vervoersmiddel*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet zich sterk in om wandelen, fietsen en gebruik van het ov aantrekkelijker te maken. Zo wordt bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen het STOMP-principe gehanteerd. Daarnaast worden er snelle, veilige en toegankelijke fietsverbindingen tussen de dorpen en regionale (ov-)knopen gerealiseerd. Haltes worden voorzien van veilige stallingsplekken en de mogelijkheden voor goede flexbus-aantakkingen op de ov-haltes worden onderzocht. In de vier grote dorpen wordt ingezet op een mobiliteitshub die aansluit bij de maat, doelgroep en het voorzieningenaanbod van de kern, terwijl in de kleine dorpen kleinschalige mobiliteitshubs worden gerealiseerd. De mobiliteitshubs zijn goed aangetakt op het fietsnetwerk en brengen verschillende modaliteiten samen, zoals (flex)bushaltes en deelvervoer. De gemeente faciliteert elektrische mobiliteit en zet daarom in op een toereikende laadinfrastructuur, onder andere voor de fiets (maar ook voor de auto). De gemeente zet maximaal in op frequent vervoer langs de gestrekte ov-as van Uithoorn via Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen naar Breukelen en Amsterdam Bijlmer Arena, die als de hoofdader van de gemeente fungeert. In Amstelhoek wordt de nadruk gelegd op het profiteren van de nabijgelegen tramhalte Uithoorn-centrum en de verbinding van de Uithoornlijn met Amstelveen en Amsterdam-Zuid. De gemeente kijkt ook naar het faciliteren van aanvullende, alternatieve vervoersdiensten (zoals een buurtbus).

Dit alles heeft een positieve invloed op de modal shift, omdat mensen gestimuleerd worden de fiets te pakken of het ov te gebruiken en de auto te laten staan.

De invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op een betere fiets- en ov-bereikbaarheid van de werklocaties. Daartoe worden initiatieven voor deelmobiliteit gestimuleerd en wordt de verkeersveiligheid voor de fietsers en wandelaars op de terreinen verbeterd. Dit wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan mobiliteit. Deze ontwikkeling heeft een positieve invloed op de modal shift, omdat mensen hierdoor gestimuleerd worden om de fiets of ov te gebruiken in plaats van de auto. Daarnaast werkt de gemeente op de werklocaties aan een toereikende laadinfrastructuur voor de fiets (maar ook voor de auto). Dit heeft een licht positieve invloed op de modal shift, omdat dit fietsen stimuleert, doordat mensen hun fiets kunnen opladen.

De invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente richt zich op het verbeteren van de bereikbaarheid van de Vinkeveense Plassen door bezoekers te stimuleren om met het openbaar vervoer en de fiets te komen. Dit omvat het opwaarderen van de ov-halte in Vinkeveen tot mobiliteitshub en de ontwikkeling van twee buitenpoorten aan de oostzijde van de plas. De carpoolplaats Vinkeveen A2-N201 fungeert als toegangspunt voor ov-reizigers, met mogelijke pendelboten in het hoogseizoen. Dit heeft een positieve invloed op de modal shift. Zandeiland 1 is goed bereikbaar per auto en sluit aan op wandel- en fietsroutes. Hoewel mensen met de auto komen, worden ze aangemoedigd om te wandelen of een fiets te pakken in plaats van door te rijden, waardoor dit toch een licht positieve invloed kan hebben op de modal shift. Daarnaast wordt er rond station Abcoude ingezet op het ontwikkelen van een buitenpoort, een ov-knooppunt met verschillende vervoersopties, waar men makkelijk toegang heeft tot het Angstel- en Geinlandschap. Hiermee probeert de gemeente bezoekers te motiveren om met het ov naar het gebied te komen en het vervolgens per fiets te verkennen.

De invloed van de omgevingsvisie op de modal shift als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.5.3 Verkeersveiligheid

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aantal verkeersslachtoffers ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet in op het verbeteren van de fietsbereikbaarheid van en naar de (grote) dorpen en naar de regionale (ov-)knopen. Het veilig maken van de fietsroutes is een van de onderdelen van deze verbetering. Daarnaast heeft de gemeente expliciete aandacht voor de fietsveiligheid bij het Achterbos, zeker in de drukke periodes rondom de Vinkeveense Plassen. Beide maatregelen hebben een positieve invloed op de verkeersveiligheid.

Aandachtspunt is dat er in de HSAO een tweetal knelpunten in verband met verkeersdrukte worden benoemd, namelijk één in Mijdrecht (N201-Hofland) en één in Wilnis (N212-Oudhuijzerweg-Dorpsstraat). De grote drukte kan leiden tot verkeersonveilige situaties, maar er is geen beleid in de visie opgenomen om deze knelpunten – ook in relatie tot verkeersveiligheid - aan te pakken.

De invloed van de omgevingsvisie op de verkeersveiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente kiest voor het verbeteren van de verkeersveiligheid voor fietsers en wandelaars op de bedrijventerreinen. Dit wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan mobiliteit en daarom is de invloed op de verkeersveiligheid op dit moment beoordeling als licht positief.

De invloed van de omgevingsvisie op de verkeersveiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt gezien bovenstaande als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
De aantrekkelijkste recreatieve routes in het Angstel- en Geinlandschap lopen parallel aan de rivieren en worden gedeeld met automobilisten. De gemeente zet zich in om de veiligheid voor fietsers en wandelaars te vergroten. Dit gaat ze doen door waar mogelijk en nodig in te zetten op losliggende fietspaden of verkeersremmende maatregelen. In de bebouwingslinten en rivierlinten in het veenweidelandschap, Angstel-en Geinlandschap en plassengebied kiest de gemeente voor het behouden en versterken van de relatie tussen het bebouwingslint, het veenweidelandschap en de nabijgelegen grotere dorpen. Het inzetten op goede, veilige verbindingen van de linten naar de voorzieningen in grotere dorpen Vinkeveen en Wilnis is hier onderdeel van.

Verder heeft de gemeente expliciete aandacht voor de fietsveiligheid bij Achterbos in drukke periodes op de Vinkeveense Plassen. Deze ontwikkelingen hebben allemaal een positieve invloed op de verkeersveiligheid.

Aandachtspunt is dat er in de referentiestudie meerdere verkeersknelpunten en een overbelast kruispunt (N201-N212) gesignaleerd in het buitengebied die ook kunnen zorgen voor verkeersonveilige situaties. In de visie is geen beleid opgenomen om deze knelpunten – ook in relatie tot verkeersveiligheid - aan te pakken.

De invloed van de omgevingsvisie op de verkeersveiligheid als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.6 Energie

5.6.1 Energiebesparing

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Vermindering van energiegebruik*			Dorpen	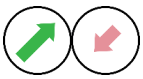
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente gaat in samenwerking met de bewoners en woningcorporaties aan de slag met het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad, waarbij energiebesparing een van de thema's is. Daarnaast dient het toevoegen van woningen altijd te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Hierbij wordt het Convenant Toekomstbestendig Bouwen gevolgd. Deze duurzaamheidseisen aan woningen dragen bij aan energiebesparing. Beide ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de indicator energiebesparing.

Daarentegen zet de gemeente zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Dit zorgt voor een absolute toename van het energieverbruik, wat een licht negatieve invloed op de indicator energiebesparing heeft.

De invloed van de omgevingsvisie op energiebesparing als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest zij voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding zorgt voor extra energiegebruik, wat een negatieve invloed heeft op de indicator energiebesparing.

Het faciliteren van twee nieuwe hoogspanningsstation bij bedrijventerrein Mijdrecht (bij uitbreiding De Bocht) en ten oosten van Baambrugge bij het spoor zorgen voor een grotere capaciteit van het netwerk. Daardoor ontstaan mogelijkheden voor de verdere verduurzaming en voor plaatselijke energieopwekking. Die mogelijkheden en ruimte moeten dan nog wel invulling krijgen.

De invloed van de omgevingsvisie op energiebesparing als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom per saldo als **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente kiest voor een clustering van de kassen. Binnen het concentratiegebied worden er mogelijkheden geboden voor uitbreiding, wat een negatieve invloed kan hebben op de indicator energiebesparing omdat kassen veel energie vragen.

De invloed van de omgevingsvisie op energiebesparing als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt als **licht negatief** beoordeeld, omdat er mogelijkheden worden geboden voor uitbreiding, maar het nog niet duidelijk is om hoeveel ruimte het precies gaat.

5.6.2 Aandeel duurzame energie

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Mate waarin aan de gestelde doelstelling in het klimaatakkoord wordt voldaan*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente stimuleert duurzame energieopwekking via lokale initiatieven, zoals energiecoöperaties. De gemeente doet dit echter niet zelf, maar moedigt anderen aan.

De invloed van de omgevingsvisie op het aandeel duurzame energie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
Op bedrijventerrein Mijdrecht werkt de gemeente samen met ondernemers aan de ontwikkeling van een energiehub, waarbij uitwisseling van lokale opwekking en opslag van duurzame energie mogelijk wordt gemaakt. Ook wordt ingezet op het vergroten van het oppervlak voor zon-op-dak op het bedrijventerrein; zowel bestaande als nieuwe bedrijven worden aangemoedigd om zonnepanelen op hun daken toe te voegen. Deze initiatieven hebben een licht positieve invloed op het aandeel duurzame energie, omdat de gemeente alleen samenwerkt met of aanmoedigt. Op de lokale bedrijventerreinen zet de gemeente ook in op het ontwikkelen van (kleinschaligere) energiehubs om te voldoen aan de duurzaamheidsambities en om netcongestie voor gebruikers van het bedrijventerrein tegen te gaan. Daarnaast staat de gemeente ook open om na te denken over eventuele kansrijke, toekomstige energiebronnen, en ook dit kan een licht positieve invloed hebben op het aandeel duurzame energie.

Dit gebeurt echter alleen als er vanuit ondernemers vraag naar is. De invloed van de omgevingsvisie op het aandeel duurzame energie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente zet in op het zorgvuldig beschermen van het karakteristieke landschap van het Angstel- en Geinlandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de landschappelijke kwaliteit. In het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die geen afbreuk doen aan het landschappelijk karakter. De productie van duurzame energie behoort hierbij tot de mogelijkheden wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast, bijvoorbeeld om bij te dragen aan het (financieel) mogelijk maken van extensivering. Dit heeft een licht positieve invloed op het aandeel duurzame energie, omdat de gemeente faciliterend is en het landschappelijk wel goed ingepast moet kunnen worden. Daarnaast zet de gemeente in op het opwekken van duurzame energie via zonnevelden. Hiervoor wordt de redeneerlijn van het Beleidsplan grootschalige zonnevelden De Ronde Venen en het Beleidsplan kleinschalige zonnevelden De Ronde Venen gevolgd. Daarnaast kunnen er ook richtlijnen m.b.t. de inpassing meegegeven worden. Het aanleggen van de zonnevelden heeft een positieve invloed op het aandeel duurzame energie.

De invloed van de omgevingsvisie op het aandeel duurzame energie als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.7 Landbouw

5.7.1 Duurzame landbouw
Voor de indicator duurzame landbouw[12] is gekeken naar verschillende aspecten die relevant zijn voor de ontwikkeling van de landbouwsector richting een duurzame toekomst. Daarbij wordt naar drie criteria gekeken: de CO2-uitstoot van de landbouw, de verbreding van de landbouw en naar de omvang van het areaal dat in de gemeente wordt gebruikt voor landbouwdoeleinden.

[12] In de Leefomgevingsfoto (bijlage 3) is de indicator ‘landbouw’ vastgesteld. Voor dit rapport wordt de naam ‘duurzame landbouw’ gebruikt omdat dit beter geschikt is voor de indicator.

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *CO2-uitstoot* • *Verbreding landbouw* • *Omvang areaal voor landbouwdoeleinden*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	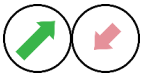

Dorpen
De gemeente zet zich in om 4.800 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. Meer mensen biedt mogelijk een grotere afzetmarkt voor de verbreding van de landbouw, bijvoorbeeld door gebruik van recreatieve activiteiten, verkoop van biologische producten, et cetera.

De invloed van de omgevingsvisie op de duurzame landbouw als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
De invloed van de omgevingsvisie op de duurzame landbouw als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties is beperkt en wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente biedt agrariërs de (planologische) ruimte om te werken aan een meer toekomstbestendig, duurzaam buitengebied. De gemeente ondersteunt het verbreden van verdienmodellen, innovatie en experiment, maar kijkt hierbij ook goed naar hoe zich dit verhoudt tot de landbouw in de omgeving. Daarnaast is er ook per deelgebied een verschillende aanpak. In het veenweidelandschap kiest de gemeente ervoor om de recreatieve potentie beter te benutten. Onderdeel hiervan is agrariërs de mogelijkheid te bieden om als alternatief verdienmodel recreatieve activiteiten te ontplooien. Dit heeft een positieve invloed op de verbreding van de landbouw en daarmee op deze indicator. In het veenweidelandschap en het Angstel- en Geinlandschap zet de gemeente in op een zorgvuldige bescherming van het karakteristieke landschap. In het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die geen afbreuk doen aan het landschappelijk karakter en bij voorkeur bevorderlijk zijn voor de natuurwaarden en/of klimaatopgaven in het gebied. Er liggen in het gebied veel kansen voor recreatieve nevenfuncties, landschappelijk wonen en woon-zorgconcepten. Dit heeft ook een positieve invloed op de verbreding van de landbouw. In de droogmakerijen is een schaalvergroting mogelijk wanneer de landschappelijke impact beperkt blijft en de functionele noodzaak aantoonbaar is. De schaalvergroting moet daarnaast gepaard gaan met een verduurzamingsslag en mag niet leiden tot een grotere milieu-impact, daarom heeft het een positieve invloed op de indicator duurzame landbouw. Verder werkt de gemeente aan de Blauwe Krans, een landschappelijke zone rond de Hollandse Waterlinies waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te combineren met waterberging, recreatie en het vergroten van natuurwaarden.

Dit zorgt voor een toename van verbredingsactiviteiten en heeft daarmee een positieve invloed op de indicator duurzame landbouw. In het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) staat de gemeente in de eerste plaats alleen activiteiten toe die goed samengaan met agrarisch gebruik. Voorbeelden hiervan zijn boerderijwinkels, (kleinschalige) transformatie tot woonfunctie of woon-zorgconcepten. Dit zorgt voor een verbreding van de landbouw en heeft daarmee een positieve invloed op de indicator duurzame landbouw. In het buitengebied zet de gemeente in op de opwek van duurzame energie in de vorm van zonnevelden. Deze zonnevelden zullen ook op landbouwgrond geplaatst worden waardoor het areaal voor landbouwdoeleinden zal afnemen. Tegelijkertijd liggen er – afhankelijk van hoe een en ander wordt geregeld - kansen voor verbreding van bedrijfsactiviteiten voor agrariërs. Dit heeft een positieve invloed op de indicator duurzame landbouw.

Aan de andere kant kiest de gemeente voor een clustering van kassen in het glastuinbouwconcentratiegebied in Polder Derde Bedijking. Binnen dit concentratiegebied wordt de mogelijkheid voor uitbreiding en nieuwvestiging geboden, wat een licht negatieve invloed kan hebben op de indicator duurzame landbouw, afhankelijk van bijvoorbeeld de duurzaamheidseisen die worden meegegeven bij de bouw van nieuwe kassen. Tegelijkertijd wordt het voor landbouw efficiënter, en overige gebieden worden gevrijwaard, wat meer ruimte biedt voor verbreding door bijvoorbeeld recreatie. Daarnaast hebben nieuwe kassen veel minder uitstoot dan oude kassen. Eventueel kan ook gebruik worden gemaakt van gezamenlijk warmtebronnen (geothermie). Buiten de concentratiegebieden worden geen mogelijkheden geboden voor uitbreiding of nieuwvestiging. Echter, wanneer er behoefte ontstaat om het economische profiel van het glastuinbouwconcentratiegebied te verbreden en de activiteiten in het gebied te verruimen, worden samen met de provincie Utrecht de mogelijkheden onderzocht. Dit heeft een positieve invloed op de indicator omdat het zorgt voor een verbreding van de landbouw.

Als laatste kiest de gemeente, gezien de relatief gunstige condities en historische rol van de landbouw in de droogmakerij, voor een voortzetting van de landbouw als voornaamste drager van de kwaliteit van het landschap, met de veehouderijen en haar graslanden als grootste sector. Het is echter onduidelijk hoe dit verder ingevuld gaat worden en of de effecten positief of negatief zullen zijn voor verduurzaming van de landbouw.

De invloed van de omgevingsvisie op de duurzame landbouw als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld, afhankelijk van hoe de uitvoering er daadwerkelijk uit gaat zien.

5.8 Klimaat

5.8.1 Overstromingsrisico

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aantal inwoners dat bloot wordt gesteld aan de gevolgen van een overstroming*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
Het is de bedoeling dat er 4.800 woningen bijkomen in de periode tot 2040. Dit kan leiden tot blootstelling van meer inwoners aan de gevolgen van overstromingen waar deze woningen gepland staan in gebieden die gevoelig zijn voor overstromingen (met name rond Mijdrecht, Baambrugge en Abcoude). Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe 'water en bodem sturend' echter het vertrekpunt. Dat betekent dat bij de locatiekeuze overstromingsgevoelige gebieden zoveel mogelijk worden vermeden, waardoor de invloed beperkt zal zijn.

De invloed van de omgevingsvisie op het overstromingsrisico als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Uit gesprek met de gemeente blijkt dat de uitbreiding door ophoging op een hoogte komt te liggen waardoor er nagenoeg geen last is van overstromingsgevaar.

Uit gesprek met de gemeente blijkt wel dat een aandachtspunt is dat de overige bedrijventerreinen gevoeliger zijn voor overstromingen en dat hier geen beleid voor is opgenomen in de visie.

De invloed van de omgevingsvisie op het overstromingsrisico als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied
In het buitengebied worden geen extra woningen gebouwd, wel komen op enkele VAB-locaties mogelijk extra woningen. De invloed van de visie op het aantal inwoners dat risico loopt op blootstelling aan de gevolgen van een overstroming is daardoor beperkt tot niet aanwezig in het buitengebied.

De invloed van de omgevingsvisie op het overstromingsrisico als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **neutraal** beoordeeld

5.8.2 Wateroverlast

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *De waterdiepte bij een hevige bui*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet in op het toevoegen van 4.800 woningen in de periode tot 2040, waardoor de hoeveelheid verharding toeneemt. Verharding heeft een negatieve invloed op de wateroverlast omdat water daardoor minder goed kan infiltreren in de bodem en dus op (langer) op straat blijft liggen, dit heeft een licht negatieve invloed. Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe 'water en bodem sturend' echter het vertrekpunt. Dit kan negatieve effecten in verband met wateroverlast helpen voorkomen. Verder koestert de gemeente het groenblauwe karakter in en om de dorpen, ook met het oog op de toenemende woningdruk. Zij zet daarom in op het behouden van het bestaande, open landschap tussen Wilnis en Mijdrecht en is zuinig op de waardevolle groene ruimtes binnen de dorpen, maar ook kleinere groene plekken hebben de aandacht. Daarnaast zet de gemeente ook in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte waarbij de nadruk ligt op waterberging en het vergroenen van de dorpen, ter voorkoming van onder andere wateroverlast. Hiertoe gaat de gemeente, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen en inzetten op het verwijderen van onnodige verharding. Deze maatregelen kunnen negatieve effecten in verband met wateroverlast helpen voorkomen en hebben daarmee een licht positieve invloed op deze indicator. Ook wil de gemeente particuliere eigenaren stimuleren hun tuinen te vergroenen.

De invloed van de omgevingsvisie op wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **positief** beoordeeld

Werklocaties
De gemeente zet op alle bedrijventerreinen in op een kwaliteitsverbetering door aan de slag te gaan met onder andere vergroening en verblauwing. Dit draagt bij aan waterberging om wateroverlast te voorkomen. Het is niet duidelijk waar en hoe deze vergroening en verblauwing ingepast kan worden.

Verder zet de gemeente in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daartoe kiest ze voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Door deze uitbreiding neemt de hoeveelheid verharding toe, wat een negatieve invloed kan hebben op de indicator wateroverlast. Bij uitgifte van de nieuwe kavels worden echter duidelijke kaders meegegeven op het gebied van onder andere vergroening en waterberging wat positief kan bijdragen aan klimaatadaptatie.

De invloed van de omgevingsvisie op wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt gezien bovenstaande als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente kiest voor een toekomstbestendig, robuust buitengebied, waarin water, bodem en het (agrarisch) cultuurhistorisch landschap leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Dit kan negatieve effecten in verband met wateroverlast helpen voorkomen. Verder wordt de vernattings- en waterbergingsopgave in elk deelgebied opgepakt; hiertoe wordt gekeken op welke plekken dit het meest effectief is. In de Wilnisse Bovenlanden werkt de gemeente in samenwerking met de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer, agrariërs en grondeigenaren aan de natuurontwikkeling voor de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Eerder werd 330 hectare getransformeerd naar natuur en nu is er gekozen voor de realisatie van de resterende 100 hectare in het gebied. De natuur kan dienen als bufferlocatie bij hevige neerslag en heeft daarmee een positieve invloed op het voorkomen van wateroverlast. De gemeente werkt ook aan de Blauwe Krans, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te combineren met onder meer waterberging, wat een positieve invloed heeft op de indicator wateroverlast. Op plekken waar de klimaatopgave (bodemdaling, waterberging) zeer urgent is, ziet de gemeente bij vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) meerwaarde in initiatieven die een directe meerwaarde bieden aan natuurherstel en klimaatadaptatie. Dit heeft een positieve invloed op het aantal locaties met wateroverlast in het buitengebied.
De landbouwgronden in het buitengebied zijn gevoelig voor zware regenval. Aandachtspunt is dat daarover geen beleid is opgenomen in de visie.
De invloed van de omgevingsvisie op wateroverlast als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.8.3 Hittestress

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *De mate waarin hittestress wordt ervaren in de gemeente*			Dorpen	
			Werklocaties	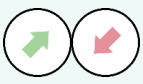
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet in op het toevoegen van 4.800 woningen in de periode tot 2040, waardoor de hoeveelheid verharding toeneemt. De extra verharding houdt meer warmte vast waardoor het in het bebouwd gebied sneller warm wordt en langer warm blijft, dit kan een negatieve invloed hebben op de mate waarin hittestress ervaren wordt. De gemeente zet echter in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte waarbij de nadruk ligt op waterberging en het vergroenen van de dorpen, ter voorkoming van onder andere hittestress. Hiertoe gaat de gemeente, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen, inzetten op het verwijderen van onnodige verharding en toezien op het creëren van voldoende schaduwrijke plekken. Vanuit gezondheidsoogpunt (tegengaan van hittestress) geeft de gemeente hierbij extra prioriteit aan buurten met kwetsbare ouderen en aan gebieden met zorggeschikte- en geclusterde woningen. Daarnaast koestert de gemeente het groenblauwe karakter in en om de dorpen, ook met het oog op de toenemende woningdruk. De gemeente is daarom zuinig op de waardevolle groene ruimtes binnen de dorpen, maar ook kleinere groene plekken hebben de aandacht. Dit kan positief bijdragen aan de mate waarin hittestress ervaren wordt. Verder wil de gemeente particuliere eigenaren stimuleren hun tuinen te vergroenen. Ook dat kan bijdragen om hittestress te voorkomen of te verminderen.

De invloed van de omgevingsvisie op hittestress als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt gezien het bovenstaande als **positief** beoordeeld.

Werklocaties
Op alle bedrijventerreinen wordt ingezet op een kwaliteitsverbetering door aan de slag te gaan met onder andere vergroening en verblauwing. Hoe dit ingepast gaat worden, wordt in de visie nog niet duidelijk en vraagt nadere uitwerking. Dit voornemen wordt daarom als licht positief beoordeeld in relatie tot hittestress.

Aan de andere kant zet de gemeente in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daartoe kiest ze voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Door deze uitbreiding neemt de hoeveelheid verharding toe, wat een negatieve invloed heeft op de indicator hittestress. Bij uitgifte van de nieuwe kavels worden echter duidelijke kaders meegegeven op het gebied van onder andere vergroening. Dit draagt positief bij aan het verminderen van hittestress en dit maakt dat de uitbreiding per saldo een beperkt negatieve invloed heeft op de indicator hittestress.

De invloed van de omgevingsvisie op hittestress als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
In het buitengebied is hittestress op dit moment geen probleem, er is dan ook geen beleid gevormd om hittestress in het buitengebied te voorkomen. De invloed van de omgevingsvisie op hittestress als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

5.8.4 Droogte

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Risico droogtestress*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe 'water en bodem sturend' het vertrekpunt. Dit is licht positief voor het risico op droogtestress omdat dit principe zorgt voor een betere wateropvang en daarmee een verminderd risico op droogtestress. Daarnaast zet de gemeente in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Daarbij ligt de nadruk op waterberging en het vergroenen van de dorpen, ter voorkoming van wateroverlast en hittestress. Hiertoe gaat ze, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen en inzetten op het verwijderen van onnodige verharding. Deze maatregelen hebben een licht positieve invloed op het risico droogtestress omdat ze zorgen voor een betere wateropvang waardoor droogte verminderd wordt.

De invloed van de omgevingsvisie op de indicator droogte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
Op alle bedrijventerreinen wordt ingezet op een kwaliteitsverbetering door aan de slag te gaan met onder andere vergroening en verblauwing. Deze maatregelen hebben een licht positieve invloed op het risico droogtestress omdat ze zorgen voor een betere wateropvang, waardoor het risico op droogte verminderd wordt.

De invloed van de omgevingsvisie op de indicator droogte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente kiest voor een toekomstbestendig, robuust buitengebied, waarin water, bodem en het (agrarisch) cultuurhistorisch landschap leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Dit is positief voor het risico op droogtestress. Wanneer water en bodem leidend zijn, kan dit zorgen voor een betere natuurlijke wateropvang en infiltratie en daarmee het risico op droogtestress als gevolg van nieuwe ontwikkelingen verminderen. Daarnaast wordt de vernattings- en waterbergingsopgave in elk deelgebied opgepakt. Er wordt gekeken op welke plekken dit het meest effectief is. Dit heeft een positieve invloed op de indicator droogte, omdat het aanpakken van deze opgave ook zorgt voor minder risico op droogtestress in het buitengebied.

Verder ziet de gemeente, in het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), op plekken waar de klimaatopgave (bodemdaling, waterberging) zeer urgent is meerwaarde in initiatieven die een directe meerwaarde bieden aan natuurherstel en klimaatadaptatie (o.a. vernatting). Deze maatregelen zorgen voor een verbeterde natuurlijke wateropvang en -infiltratie waarmee droogterisico wordt verminderd. Verder werkt de gemeente in samenwerking met de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer, agrariërs en grondeigenaren in de Wilnisse Bovenlanden aan natuurontwikkeling voor de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Eerder werd 330 hectare getransformeerd naar natuur en nu is er gekozen voor de realisatie van de resterende 100 hectare in het gebied. Delen in dit gebied wordt aangemerkt als natuurgebieden die gevoelig zijn voor droogte; het toevoegen van extra natuur kan dienen als bufferlocatie bij hevige neerslag en heeft daarmee een positieve invloed op het verminderen van droogterisico in deze gebieden.

De invloed van de omgevingsvisie op de indicator droogte als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.9 Natuur

5.9.1 Biodiversiteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aantal Rode-Lijstsoorten*			Dorpen	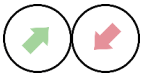
			Werklocaties	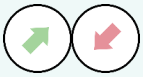
			Buitengebied	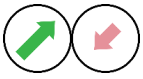

Dorpen
De gemeente zet in op de realisatie van 4.800 woningen in de periode tot 2040, waardoor de hoeveelheid verharding toeneemt. Het toevoegen van verharding biedt minder habitat voor de meeste plant- en diersoorten, wat een negatieve invloed op de biodiversiteit kan hebben. De gemeente zet echter ook in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte, met nadruk op onder meer vergroening van de dorpen. Hiertoe gaat de gemeente zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen en inzetten op het verwijderen van onnodige verharding. Daarnaast koestert de gemeente het groenblauwe karakter in en om de dorpen en zet ze in op het behoud van het open landschap tussen Wilnis en Mijdrecht, evenals op behoud van waardevolle groene ruimtes en kleinere groene plekken binnen de dorpen. Dit heeft een licht positieve invloed op de indicator biodiversiteit.

De invloed van de omgevingsvisie op de biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
Op alle bedrijventerreinen wordt ingezet op een kwaliteitsverbetering door aan de slag te gaan met onder andere vergroening en verblauwing. Dit heeft een licht positieve invloed op de indicator biodiversiteit. Aan de andere kant zet de gemeente in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Door deze uitbreiding neemt de hoeveelheid verharding toe, waardoor er minder habitat voor de meeste plant- en diersoorten is, wat een negatieve invloed heeft op de biodiversiteit. Bij uitgifte van de nieuwe kavels worden echter duidelijke kaders meegegeven op het gebied van onder andere vergroening en verblauwing. Deze maatregel heeft een licht positieve invloed op de biodiversiteit, daardoor wordt deze per saldo als licht negatief wordt beoordeeld. Daarnaast wil de gemeente op bedrijventerrein De Bocht en Baambrugge een hoogspanningsstation toevoegen. In verband met de nabijheid van een weidevogelkerngebied kunnen de hoogspanningsmasten mogelijk een licht negatieve invloed hebben op de vliegroutes van vogels.

De invloed van de omgevingsvisie op de biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** en **licht negatief** beoordeeld.

Buitengebied
In verschillende gebieden zet de gemeente in op maatregelen die een positieve invloed hebben op de biodiversiteit. Aan de noord- en oostrand van de droogmakerijen werkt de gemeente aan natuurontwikkeling en wateropvang. In het oosten van polder Groot Mijdrecht werkt de gemeente zowel aan biodiversiteit als aan verbetering van de waterkwaliteit. In de Wilnisse Bovenlanden werkt de gemeente in samenwerking met de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer, agrariërs en grondeigenaren aan de natuurontwikkeling voor de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Eerder werd 330 hectare getransformeerd naar natuur en nu is er gekozen voor de realisatie van de resterende 100 hectare in het gebied, wat kan bijdragen aan biodiversiteit. In het Angstel- Geinlandschap zet de gemeente zich waar mogelijk in om de natuurwaarden te vergroten. In het gebied ten zuiden van Abcoude en rond het Gein werkt de gemeente aan de Blauwe Krans, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam. Daarnaast ziet de gemeente kansen om de stroomruggen en dijken in het gebied (verder) te benutten als ecologische verbindingen en het in stand houden van onder meer de natuurwaarden van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Verder zet de gemeente zich langs de Baambrugse Zuwe en de N201 in op het minimaliseren van de barrièrewerking voor fauna. Al deze maatregelen kunnen positief bijdragen aan de biodiversiteit in de gemeente.

Daarnaast ziet de gemeente in het kader van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) meer mogelijkheden voor omschakeling naar recreatieve functies (dit zou de biodiversiteit negatief kunnen beïnvloeden) of natuur (dit zou kunnen bijdragen aan de biodiversiteit) in en rond de natuurontwikkelingszones aan de noord- en oostrand van de droogmakerijen. Verder is in de droogmakerijen een schaalvergroting voor agrariërs mogelijk, wat een negatieve invloed kan hebben op de biodiversiteit.

Daarnaast wordt voor de opwek van duurzame energie in de vorm van zonnevelden de redeneerlijn van beleidsplannen gebruikt: voor grootschalige zonnevelden schrijft het beleidsplan voor waar deze wel en niet ingepast mogen worden, met weidevogelkerngebieden en NNN-gebieden als bijzondere aandachtsgebieden. Voor zowel kleinschalige als grootschalige zonnevelden worden richtlijnen m.b.t. de inpassing gegeven. In de omgevingsvisie staan zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden in weidevogelkerngebieden ingetekend (veenweidelandschap, droogmakerij en Angstel- en Geinlandschap), als deze zonnevelden hier komen kan dit een negatieve invloed hebben op de biodiversiteit, afhankelijk van de precieze locatiekeuze en inpassing ervan.

De invloed van de omgevingsvisie op de biodiversiteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.9.2 Gebruik ondergrond

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Intensiviteit gebruik ondergrond*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente wil 4.800 woningen toevoegen in de periode tot 2040. Allereerst wordt gekeken naar inbreiding en transformatie. De gemeente ziet in de bestaande woningvoorraad kansen voor verdichting door verschillende mogelijkheden te bieden zoals woningdelen, woningsplitsing, optoppen of transformatie. Binnen de dorpen kan verdichting en inbreiding zorgen voor extra drukte in de ondergrond als gevolg van extra kabels en leidingen. Naast de inbreiding zal er ook beperkte uitbreiding plaatsvinden, deze uitbreiding zorgt ook voor extra drukte in de ondergrond, door bijvoorbeeld extra riolering, elektriciteit, waterbergende voorzieningen en een warmtenet. Er is in de visie nog geen beleid opgenomen hoe zal worden omgegaan met deze toenemende drukte in de ondergrond.

De invloed van de omgevingsvisie op de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht. Daarom kiest de gemeente voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding zorgt voor extra drukte in de ondergrond, door bijvoorbeeld extra riolering, elektriciteit en warmtenet. Daarnaast wil de gemeente op bedrijventerreinen De Bocht en Baambrugge een hoogspanningsstation toevoegen.

Dit vergroot de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond, omdat er veel elektriciteitskabels toegevoegd zullen worden. Verder zet de gemeente in op de ontwikkeling van (kleinschalige) energiehubs op bedrijventerrein Mijdrecht en op lokale bedrijventerreinen. Dit vergroot ook de druk op de ondergrond omdat er veel elektriciteitskabels toegevoegd zullen worden. Deze ontwikkeling kan daarom een negatieve invloed op de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond. Ook voor dit deelgebied is namelijk in de visie nog geen beleid opgenomen over hoe zal worden omgegaan met deze toenemende drukte in de ondergrond.

De invloed van de omgevingsvisie op de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **negatief** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente zet in op de opwek van duurzame energie in de vorm van zonnevelden in het buitengebied. Dit zorgt voor extra kabels in de grond, wat een negatieve invloed heeft op de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond. Daarnaast kiest de gemeente voor een clustering van kassen in het glastuinbouwconcentratiegebied. Binnen dit concentratiegebied worden er mogelijkheden geboden voor uitbreiding en nieuwvestiging. Wanneer er extra kassen bijkomen heeft dit een negatieve invloed op het gebruik van de ondergrond omdat er veel elektriciteitskabels nodig zijn voor kassen en zeker bij een clustering zorgt dit voor extra drukte. Verder wil de gemeente richting de toekomst het diverse recreatieve profiel van de Vinkeveense Plassen versterken. Onderdeel hiervan is het versterken van recreatieve voorzieningen en toevoegen van kwalitatieve dagrecreatie. Dit kan mogelijk een licht negatieve invloed hebben op het gebruik van de ondergrond als er extra bebouwing gebouwd wordt die riolering, elektriciteit, warmtenet etc. nodig hebben. Ook voor dit deelgebied is in de visie nog geen beleid opgenomen over hoe zal worden omgegaan met deze toenemende drukte in de ondergrond.

De invloed van de omgevingsvisie op de intensiviteit van het gebruik van de ondergrond als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **negatief** beoordeeld.

5.9.3 Bodemkwaliteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Aantal bodemverontreinigingen*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente zet in op een veilige en gezonde leefomgeving volgens de geldende normen. Onderdeel hiervan is dat de gemeente bij nieuwbouw (op plekken waar dit speelt) extra maatregelen neemt om de bestaande loodverontreiniging aan te pakken. Dit heeft een licht positieve invloed op het verminderen van het aantal bodemverontreinigingen.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht en daarom kiest ze voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. De bodemkwaliteit van bedrijventerrein Mijdrecht is slecht, wat als gevolg van bedrijvigheid vaker het geval is in industriegebied. Als blijkt dat de bodemkwaliteit van de grond waar de uitbreiding moet komen ook slecht is, zal deze gesaneerd worden, waardoor de bodemkwaliteit per saldo zal verbeteren. Deze ontwikkeling heeft – in geval van sanering - daarom een positieve invloed op de bodemkwaliteit.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **licht positief** beoordeeld, omdat deze alleen zal verbeteren in het geval dat sanering nodig is.

Buitengebied
Voor het buitengebied zijn geen maatregelen opgenomen in de visie om de bodemkwaliteit te verbeteren. Als er ontwikkelingen plaatsvinden en er blijken verontreinigingen te zitten, zullen deze gesaneerd worden. Een concreet voorbeeld hiervan zijn de zonnevelden: de grond waarop deze terechtkomen zal worden gecontroleerd op verontreinigingen en gesaneerd worden wanneer nodig. In geval sanering nodig is, is er sprake van een positief effect op de bodemkwaliteit. Aandachtspunt is wel dat er veel bodemverontreiniging in het buitengebied is, als gevolg van de aanwezigheid van toemaakdekken[13]. Hierover staat niets beschreven in de visie over hoe de gemeente hiermee om wil gaan.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **licht positief** beoordeeld, omdat er alleen verbetering van de bodemkwaliteit is wanneer sanering nodig blijkt.

[13] Deze zijn gevormd door het gebruik van aardmest, wat bestond uit bagger uit sloten, stadsvuil, mest en zand uit de stallen.

5.9.4 Bodemdaling

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Mate waarin de gemeente bodemdalingsgevoelig is* • *Mate van verzilting tot onder het maaiveld*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	

Dorpen
De gemeente wil 4.800 woningen toevoegen in de periode tot 2040. In en rondom de meeste dorpen wordt bodemdaling verwacht in de periode 2020-2050. Het toevoegen van extra woningen in dit gebied kan door extra belasting van de bodem een negatieve invloed hebben op de bodemdaling. Echter, bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe 'water en bodem sturend' het vertrekpunt. Dat betekent dat bij de locatiekeuze kwetsbare gebieden voor onder andere bodemdaling zoveel mogelijk moeten worden vermeden.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **licht negatief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht en kiest voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. In het gebied waar de uitbreiding gepland is, is er nauwelijks sprake van bodemdaling en daarom zal de invloed van de visie beperkt zijn.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **beperkt** beoordeeld.

Buitengebied
Op plekken waar de klimaatopgave (bodemdaling) zeer urgent is, ziet de gemeente in het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) meerwaarde in initiatieven die een directe meerwaarde bieden aan natuurherstel en klimaatadaptatie (o.a. vernatting). Dit heeft een licht positieve invloed op de indicator bodemdaling. Verder komt in grote delen van het buitengebied bodemdaling voor. Maatregelen die dit tegengaan, zoals vernatting, worden aangemoedigd en waar mogelijk ondersteund. Dit heeft een positieve invloed op de indicator bodemdaling. Daarnaast wil de gemeente richting de toekomst het diverse recreatieve profiel van de Vinkeveense Plassen versterken. Rondom de Vinkeveense Plassen is er echter een verwachting van een zeer sterke bodemdaling. Dit is een aandachtspunt bij deze ontwikkelingen, maar gezien het beperkte aantal ontwikkelingen zal de invloed op bodemdaling ook beperkt zijn.

Een aandachtspunt is dat uit de referentiestudie blijkt dat er boven Waverveen verzilting plaatsvindt op 0-5 meter onder het maaiveld. In de visie wordt hier geen aandacht aan besteed, terwijl dit wel negatieve gevolgen kan hebben voor het bodemgebruik op deze locatie.

De invloed van de omgevingsvisie op de bodemkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt per saldo als **licht positief** beoordeeld, omdat de gemeente vooral volgend en niet zo zeer proactief beleid heeft om bodemdaling te voorkomen.

5.9.5 Natura 2000

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Staat van instandhouding soorten en habitattypen*			Dorpen	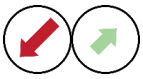
			Werklocaties	
			Buitengebied	

In het kader van dit plan-MER is ook een passende beoordeling opgesteld. Deze is te lezen in hoofdstuk 6. In deze paragraaf wordt slechts kort ingegaan op de effecten op Natura 2000.

Dorpen
De gemeente wil 4.800 woningen toevoegen in de periode tot 2040. Dit kan negatieve gevolgen hebben op de kwaliteit van Natura 2000-gebieden als gevolg van de stikstofuitstoot door de extra voertuigbewegingen van de nieuwe bewoners. In het Natura 2000-gebied Botshol is sprake van overbelasting door stikstof. Een toename van stikstofdepositie kan daardoor leiden tot een significant effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied, ongeacht of het een kleine of grote toename van stikstofdepositie betreft. Elke toename in een al overbelast Natura 2000-gebied kan namelijk al een effect hebben op de aangewezen habitattypen en/of soorten. Significant effect is daarom op voorhand niet uit te sluiten.

Door de uitbreiding met 4.800 woningen kan de druk op de Natura 2000-gebieden als gevolg van meer bezoekers ook toenemen. Daarentegen zet de gemeente zich sterk in om fietsen en gebruik van het ov aantrekkelijker te maken. Wanneer dit leidt tot minder voertuigbewegingen met de auto, hebben de maatregelen een licht positieve invloed op de Natura 2000-gebieden door verminderde stikstofdepositie.

De invloed van de omgevingsvisie op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **negatief** en **licht positief** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht en kiest voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding brengt ook de nodige extra vervoersbewegingen met zich mee en de bijkomende stikstofuitstoot, dit kan negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van Natura 2000-gebieden als gevolg van meer stikstofdepositie. Daarentegen zet de gemeente in op een betere fiets- en ov-bereikbaarheid van de werklocaties en werkt ze aan een toereikende laadinfrastructuur om ook duurzame automobiliteit te faciliteren. Wanneer dit leidt tot minder voertuigbewegingen of meer gebruik van elektrische auto's, hebben de maatregelen een licht positieve invloed op de Natura 2000-gebieden door verminderde stikstofdepositie.

De invloed van de omgevingsvisie op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **negatief** en **licht positief** beoordeeld.

Buitengebied
Gezien de grote natuur- en cultuurhistorische waarden van Natura 2000-gebied Botshol zijn ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied niet mogelijk. In de gebieden die aan Botshol grenzen wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het natuurgebied en wordt gezorgd dat ontwikkelingen op deze plekken de natuurwaarden van Botshol bij voorkeur ten goede komen, of op zijn minst niet schaden. Daarnaast zorgt de gemeente ervoor dat de recreatieve druk op Botshol niet te groot wordt door de recreatieve waarden in andere deelgebieden te vergroten om zo de recreatie in de gemeente beter te spreiden. Ook gaat de gemeente monitoren of ruimtelijke ontwikkelingen of recreatieve druk in de directe omgeving van Botshol geen negatieve effecten teweegbrengen op de natuurwaarden. Verder werkt de gemeente in het oosten van polder Groot Mijdrecht aan de ontwikkeling van natuurgebied Marickenland en het Derde Moerasblok in Groot Mijdrecht Noordoost. Dit vormt een nieuwe ecologische verbinding in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. Deze ontwikkeling heeft een positieve invloed op Botshol. Verder leidt inzet op duurzame landbouw tot minder stikstofemissie, wat ook gunstig is voor Natura 2000.

De invloed van de omgevingsvisie op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** beoordeeld.

5.9.6 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Oppervlak samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	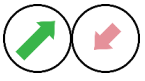

Dorpen
De gemeente wil 4.800 woningen toevoegen in de periode tot 2040. De uitbreiding van sommige dorpen zorgt ervoor dat woningen dichter bij NNN-gebieden komen te liggen, maar deze nieuwbouw zal niet in of in de nabijheid van NNN komen of een grote invloed hebben.

De invloed van de omgevingsvisie op het NNN als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **beperkt** beoordeeld.

Werklocaties
De gemeente zet in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht en kiest voor uitbreiding van het bedrijventerrein met 12 hectare netto, op bedrijventerrein De Bocht. Deze uitbreiding komt niet in of tegen een NNN-gebied (aan) te liggen en heeft dan ook geen grote negatieve invloed op dit gebied.

De invloed van de omgevingsvisie op het NNN als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **beperkt** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente kiest voor een toekomstbestendig en robuust buitengebied, waarin onder andere water en bodem leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Dit heeft een positieve invloed op het daar gelegen NNN. Daarnaast zet de gemeente in op of werkt ze aan ontwikkelingen in specifieke gebieden met positieve invloeden op het NNN. In het oosten van polder Groot Mijdrecht werkt de gemeente aan de ontwikkeling van natuurgebied Marickenland en het Derde Moerasblok in Groot Mijdrecht Noordoost. Dit vormt een nieuwe ecologische verbinding in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. In de Wilnisse Bovenlanden werkt de gemeente aan natuurontwikkeling voor de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Verder zet de gemeente in op het versterken en uitbreiden van de natuurwaarden van de Vinkeveense Plassen. In het Angstel-en Geinlandschap ziet de gemeente kansen om de stroomruggen en dijken in het gebied (verder) te benutten als ecologische verbindingen onder andere tussen NNN-gebieden. De gemeente zet ook in op zorgvuldige bescherming van het karakteristieke veenweidelandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de landschappelijke kwaliteit. Schaalvergroting en nieuwvestiging zijn daarom in beginsel niet mogelijk in het veenweidelandschap. In het kader van alternatieve of aanvullende verdienmodellen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die bij voorkeur bevorderlijk zijn voor bijvoorbeeld de natuurwaarden in het gebied. Verder zet de gemeente in op het in stand houden van de karakteristieken, de landschappelijke kwaliteit en de natuurwaarden van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Hiertoe gaat de gemeente actief aan de slag met het beschermen van de legakkers tegen afkalving en het naar boven halen van verzonken legakkers. Om dit te borgen kiest de gemeente ervoor om op basis van het Bestemmingsplan Plassengebied een bepaalde mate van ruimte te bieden voor wat betreft bebouwing en het gebruik van de legakkers, om ervoor te zorgen dat eigenaren de legakkers goed beheren en in stand houden.

Aan de noord- en oostrand van de droogmakerijen ziet de gemeente mogelijkheden om in en rond natuurontwikkelingszones vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) meer mogelijkheden te bieden voor omschakeling naar recreatieve functies of natuur. In het gebied ten zuiden van Abcoude, rond het Gein en aan de noordrand van polders Tweede Bedijking, Derde Bedijking en Groot Mijdrecht West werkt de gemeente aan de Blauwe Krans, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te combineren met waterberging, recreatie en het vergroten van natuurwaarden. Dit zou dan bij kunnen dragen aan het ontwikkelen van een natuurverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen (gemeente Wijdemeren) en de Vinkeveense Plassen. Afhankelijk van de uiteindelijke keuzes kunnen bovengenoemde plannen positief of negatief bijdragen aan het NNN. Verder leidt inzet op duurzame landbouw tot minder stikstofemissie, wat ook gunstig is voor NNN.

De gemeente kiest voor het beter benutten van de recreatieve potentie van het veenweidelandschap en Angstel- en Geinlandschap en versterken van het diverse recreatieve profiel van de Vinkeveense plassen. Dit kan een licht negatieve invloed hebben op het NNN-gebied de Vinkeveense plassen en NNN-gebieden in het veenweidelandschap, namelijk wanneer de recreatieve druk op deze gebieden daardoor toeneemt.

De invloed van de omgevingsvisie op het NNN als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt daarom als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.9.7 Waterkwaliteit

Criterium	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking	
• *Kwaliteit van het oppervlaktewater (Toxiciteit)* • *Mate waarin wordt voldaan aan de KRW-criteria*			Dorpen	
			Werklocaties	
			Buitengebied	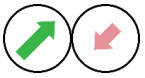

Dorpen
De omgevingsvisie bevat geen beleid op de dorpen dat invloed heeft op de waterkwaliteit. De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de dorpen wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Werklocaties
De omgevingsvisie bevat geen beleid op de werklocaties dat invloed heeft op de waterkwaliteit. De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor de werklocaties wordt daarom als **neutraal** beoordeeld.

Buitengebied
De gemeente zet in op het in stand houden van de karakteristieken, de landschappelijke kwaliteit en de natuurwaarden van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Dit heeft een positieve invloed op de waterkwaliteit in het gebied. Daarnaast werkt de gemeente in het oosten van polder Groot Mijdrecht aan de ontwikkeling van natuurgebied Marickenland en het Derde Moerasblok in Groot Mijdrecht Noordoost. Dit vormt een nieuwe ecologische verbinding in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. Met de provincie werkt ze hier zowel aan biodiversiteit als aan verbetering van de waterkwaliteit. Dit heeft een positieve invloed op de waterkwaliteit.

Richting de toekomst wil de gemeente het diverse recreatieve profiel van de Vinkeveense Plassen versterken. Onderdeel hiervan is het inzetten op een aantrekkelijk plassengebied voor waterrecreatie en het verbeteren van kleine toervaartroutes vanuit de Vinkeveense Plassen richting Amstel en Loosdrechtse Plassen. Deze ontwikkelingen kunnen een licht negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit in het gebied vanwege vervuiling door dit waterverkeer. Daarnaast kiest de gemeente, gezien de relatief gunstige condities en historische rol van de landbouw in de droogmakerij, voor een voortzetting van de landbouw als voornaamste drager van het landschap, met de veehouderijen en haar graslanden als grootste sector. Instandhouding van landbouw als belangrijkste drager van het landschap kan zorgen voor uitspoeling van meststoffen in het water, wat een negatieve invloed kan hebben op de waterkwaliteit.

De invloed van de omgevingsvisie op de waterkwaliteit als gevolg van de gebiedsgerichte keuzes voor het buitengebied wordt gezien bovenstaande als **positief** en **licht negatief** beoordeeld.

5.10 Naar aanleiding van de werksessie effectbeoordeling

Zoals in paragraaf 2.4.3 beschreven, is de conceptbeoordeling van de effecten in een werksessie besproken. Dit is gedaan met een brede, ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeente De Ronde Venen, met beleidsadviseurs van uiteenlopende thema’s waaronder wonen, sociaal domein, buitengebied, erfgoed en cultuurhistorie, grondzaken, milieu, ruimtelijke ordening en stedenbouw. Op basis van de feedback uit deze sessie is de effectbeoordeling aangescherpt, aangevuld en uitgewerkt in het plan-MER.

Omgekeerd heeft de sessie effectbeoordeling de gemeente ook input gegeven om de visie verder aan te scherpen en uit te werken om zo gesignaleerde mogelijk negatieve effecten te voorkomen. Zo leidde de effectbeoordeling tot het inzicht dat de omgevingsvisie wellicht nog te weinig haakjes bevat om gericht te kunnen sturen hoe initiatieven specifieke landschappelijke kwaliteiten kunnen beschermen of versterken. Hieruit is – in analogie met de Lintenvisie - het idee ontstaan om wellicht ook een visie voor de landgoederenzone op te stellen waarin de ruimtelijke kwaliteiten ervan vastgelegd kunnen worden, zodat die ook beter meetbaar en duidelijk zijn. Verder bleek uit de effectbeoordeling dat de omgevingsvisie wel richting geeft aan de omgang met beschermde dorpsgezichten, maar dat de visie misschien nog te weinig houvast geeft hoe initiatieven kunnen bijdragen aan het versterken van de identiteit van dorpen zonder zo’n beschermde status. Daarom is aanvullend ook het idee ontstaan in de uitvoering vervolgstappen op te nemen die meer duiding geven aan de waarden en ruimtelijke eigenschappen die de identiteit van de dorpen vormen.

Ook bleek uit het gesprek n.a.v. de effectbeoordeling dat er behoefte was om de kwaliteiten en waarden in het buitengebied beter meetbaar te maken, zodat ontwikkelingen en initiatieven in het buitengebied hieraan getoetst kunnen worden. Dit wordt meegenomen in het op te stellen VAB-beleid. Rond het punt van bereikbaarheid is naar aanleiding van de werksessie over de effectbeoordeling de discussie rondom een nieuwe aansluiting op de N201 weer voortgezet. Hierin waren eerder andere keuzes gemaakt, omdat de gemeente bereid was om knelpunten voor wegverkeer te accepteren met het oog op de gewenste modal split en gebruik van ov. Een nieuwe westelijke aansluiting op de N201 bij Mijdrecht zou echter positieve effecten kunnen hebben. De wenselijkheid hiervan wil de gemeente in de toekomst nader onderzoeken, in samenwerking met de provincie. Ten slotte is in de visie een aanscherping opgenomen om de mogelijkheden te verkennen om vrachtverkeer via het hoofdwegennet te leiden, met eveneens als doel om de verkeersdrukte te spreiden.

6 Passende beoordeling

6.1 Waarom een passende beoordeling?

De omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen schetst een beeld voor de fysieke leefomgeving van de gemeente op de langere termijn (2040). In de visie worden op hoofdlijnen keuzes gemaakt voor onder andere wonen, werken, recreëren en mobiliteit. Op voorhand is niet uit te sluiten dat deze keuzes afzonderlijk of in samenhang leiden tot significante gevolgen op Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente. Daarom dient op grond van Artikel 16.53c van de Omgevingswet een passende beoordeling te worden opgesteld.

6.2 Ontwikkelen omgevingsvisie

De omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen kent drie ambities die richtinggevend zijn voor de fysieke leefomgeving en het leven en werken in de gemeente De Ronde Venen.

- Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen
- Lokaal sterk in een dynamische regio
- Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Deze ambities landen in de gebiedsgerichte uitwerkingen voor de dorpen, de werklocaties en het buitengebied. Voor deze passende beoordeling zijn met name de ontwikkelingen rondom woon- en werklocaties, infrastructuur, recreatie, natuurontwikkeling en klimaat van belang. De mogelijke ontwikkelingen zijn opgenomen in de keuzes die in de omgevingsvisie worden genoemd.

6.3 Doel passende beoordeling

De passende beoordeling is een wettelijk verplichte toets voor zowel projecten als voor (kaderstellende) plannen waarvan significante gevolgen op Natura 2000-gebieden op voorhand niet uitgesloten kunnen worden. Voor projecten kan de passende beoordeling de basis vormen voor een noodzakelijke vergunningaanvraag (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)). Voor plannen is geen sprake van een vergunningplicht, maar wel dient voldoende aannemelijk te worden gemaakt dat het plan uitvoerbaar is. Dat betekent concreet dat er voor de uitvoering van het plan geen onoverkomelijke belemmeringen mogen zijn en dat er zo nodig uitzicht moet zijn op de vergunbaarheid van binnen het plan mogelijk gemaakte ontwikkelingen. De omgevingsvisie kan worden gezien als een plan.

De doelen van de passende beoordeling zijn:

- Het in beeld brengen van de risico's op significante gevolgen op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-netwerk als gevolg van de omgevingsvisie
- Het beschrijven van bronmaatregelen, mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om significante gevolgen te kunnen voorkomen en de vergunbaarheid van voorgestelde ruimtelijke ontwikkelingen aannemelijk te maken
- Het zo mogelijk benoemen van kansen op positieve effecten voor het Natura 2000-netwerk

Het detailniveau van de passende beoordeling sluit aan bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van de ambities en bijhorende uitwerkingen in de omgevingsvisie is deze op hoofdlijnen. De passende beoordeling bestaat achtereenvolgens uit een beschrijving van de relevante Natura 2000-gebieden, zoals aangewezen onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vervolgens wordt ingegaan op de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelen, en wordt beoordeeld of er sprake kan zijn van significante effecten en wat de consequenties daarvan zijn voor de omgevingsvisie.

Het aspect stikstofdepositie speelt een bijzondere rol. Stikstof verspreidt zich door de lucht en komt, bijvoorbeeld bij regen, weer op de grond. Diverse bronnen dragen (op kleine schaal) bij aan stikstofdepositie. Een (nieuwe) activiteit waardoor stikstof wordt uitgestoten kan echter grote effecten hebben op natuur. Voor Natura 2000-gebieden is vastgelegd welke soorten en habitats beschermd worden. Hiervoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Een groot aantal beschermde soorten en habitattypen is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Voor deze habitattypen zijn kritische depositiewaarden vastgesteld. Als de stikstofdepositie boven deze waarde komt, zijn negatieve gevolgen voor de natuur niet uit te sluiten. Voor een aantal habitattypen in Natura 2000-gebieden in en om de gemeente De Ronde Venen geldt dat zij stikstofgevoelig zijn.

6.4 Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Binnen de gemeentegrenzen van De Ronde Venen ligt het Natura 2000-gebied 'Botshol'. Daarnaast zijn op relatief korte afstand buiten de gemeentegrens gelegen de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (360 meter) en Oostelijke Vechtplassen (2 kilometer) gelegen. In figuur 6.2 is de ligging van de Natura 2000-gebieden Botshol, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Oostelijke Vechtplassen weergegeven. In de ruime omgeving van de gemeente De Ronde Venen (binnen 25 kilometer afstand of minder) liggen nog 15 Natura 2000-gebieden in Nederland (tabel 6.1, figuur 6.1). Deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als ofwel Habitatrichtlijngebieden ofwel Habitat- en Vogelrichtlijngebieden.

In de aanwijzingsbesluiten van de afzonderlijke Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Deze zijn gericht op het behoud of de uitbreiding van de omvang (populatiegrootte, oppervlakte habitattype of leefgebied van de soort) en behoud en verbetering van de kwaliteit (van het habitattype of leefgebied van de soort). In paragraaf 6.4.1 is een omschrijving gegeven van het Natura 2000-gebied Botshol en de bijbehorende instandhoudingsdoelen. In bijlage 10 is een omschrijving van de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Oostelijke Vechtplassen opgenomen met de bijhorende instandhoudingsdoelen.

Tabel 6.1 Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 kilometer rondom de gemeentegrens De Ronde Venen

Botshol	Kennemerland-Zuid	Oostvaardersplassen
Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	Lepelaarsplassen	Polder Westzaan
Coepelduynen	Markermeer & IJmeer	Polder Zeevang
De Wilck	Naardermeer	Uiterwaarden Lek
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	Oostelijke Vechtplassen	Zouweboezem

6.4.1 Natura 2000-gebied Botshol

Botshol is een gevarieerd laagveengebied met een areaal aan water (variabel in diepte), verlande petgaten, legakkers, rietlanden en moerasbos. Het Natura 2000-gebied heeft een geïsoleerd watersysteem en ligt hoger in het landschap dan omringende polders waar droogmaling heeft plaatsgevonden. Vanwege de hoge ligging is een continue toestroom van water noodzakelijk om het water op peil te houden (www.provincie-Utrecht.nl).

Het Natura 2000-gebied Botshol ligt volledig binnen de gemeentegrenzen van De Ronde Venen. Botshol is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Om deze reden worden de instandhoudingsdoelen in tabel 6.2 en 6.3 opgenomen.

Tabel 6.2 Habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Botshol (www.natura2000.nl) (=behoud, >uitbreiding)

Habitattype	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3140 – Kranswierwateren	=	=
H3150 – Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	=	=
H6430A – Ruigten en zomen	=	=
H6510A – Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	=	=
H7140B – Overgangs- en trilvenen	>	>
H7210* – Galigaanmoerassen	>	=
H91D0* – Hoogveenbossen	=	=

* Prioritair habitattype

Tabel 6.3 Habitatrichtlijnsoorten met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Botshol (www.natura2000.nl) (=behoud)

Habitatrichtlijnsoorten	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1149 – Kleine modderkruiper	=	=	=
H1318 – Meervleermuis	=	=	=

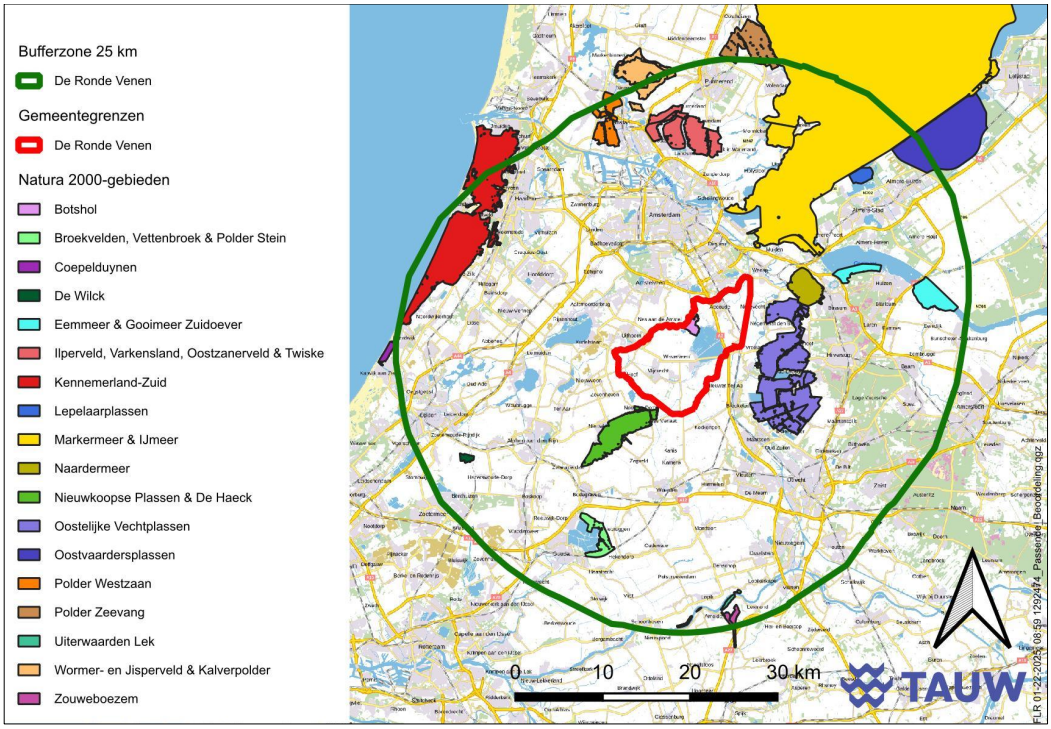

Figuur 6.1 Ligging Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 kilometer van de gemeentegrenzen van De Ronde Venen

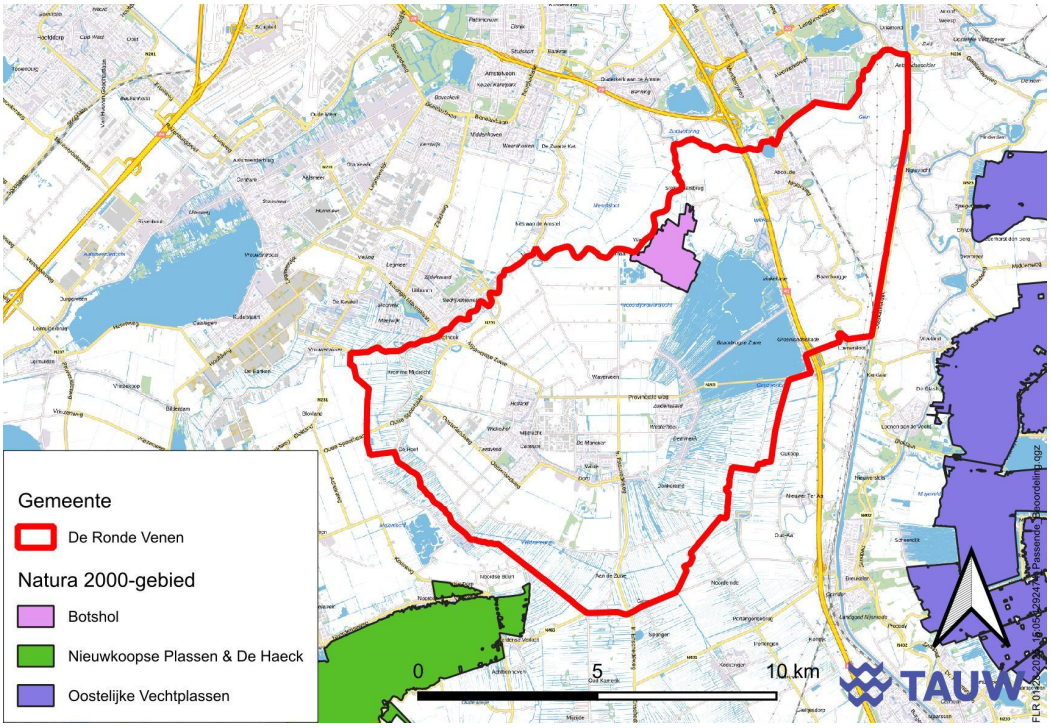

Figuur 6.2 Ligging Natura 2000-gebieden binnen en direct rondom de gemeentegrenzen van De Ronde Venen

6.5 Potentiële effecten

Voor diverse voorgenomen ontwikkelingen in de omgevingsvisie is niet uit te sluiten dat deze afzonderlijk of in samenhang kunnen leiden tot significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente. Zo voorziet de omgevingsvisie in nieuwbouw van woningen en de versterking van de groenblauwe openbare ruimte, versterking van de lokale economie, verbetering van het openbaar vervoer en fietsnetwerk, toekomstbestendig maken van de gemeente en natuurontwikkeling.

De focus van de drie kernambities ligt op de dorpen en werklocaties in de gemeente De Ronde Venen en het omliggende buitengebied. Een andere ambitie is om de recreatiewaarden in natuurgebieden buiten het Natura 2000-gebied Botshol te vergroten zodat de recreatieve druk in het Natura 2000-gebied beter verspreid wordt binnen de gemeente. Alle beoogde ruimtelijke ontwikkelingen vinden buiten het Natura 2000-gebied Botshol plaats gezien de grote natuurwaarden en cultuurhistorische waarden van het gebied en Natura 2000-bescherming die van toepassing is op dit gebied. Doordat geen werkzaamheden binnen het Natura 2000-gebied plaatsvinden zijn geen directe negatieve effecten, zoals oppervlakteverlies of versnippering, aan de orde.

Het is aannemelijk dat effecten door diverse storingsfactoren optreden in de Natura 2000-gebieden binnen en direct rondom de gemeente tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit betreft de Natura 2000-gebieden Botshol, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Oostelijke Vechtplassen. Daarom zijn deze effecten nader uitgewerkt. Mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden bestaan daardoor enkel uit externe effecten. Dit zijn in potentie vooral stikstofdepositie, vernatting, verdroging, connectiviteit en diverse verstoringsfactoren.

Voor de overige Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving geldt dat alleen effecten met een grotere reikwijdte gevolgen kunnen hebben. Van de diverse storingsfactoren zijn dat alleen effecten als gevolg van stikstofdepositie. Andere effecten op deze Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

6.6 Storingsfactoren

In deze paragraaf worden alle storingsfactoren behandeld die kunnen optreden door de beoogde ontwikkelingen binnen de gemeente op zowel de korte als de lange termijn.

6.6.1 Effecten op hydrologie (verdroging en vernatting)

Door toepassen van het principe ‘water en bodem sturend’ kan sprake zijn van vernatting. De omgevingsvisie voorziet in het bevorderen van waterberging, tegengaan van bodemdaling en natuurontwikkeling binnen 500 meter afstand. In het Natura 2000-gebied Botshol is hydrologie (waterkwantiteit en waterkwaliteit) een van de belangrijke drukfactoren, onder andere vanwege de verzilting door inlaat van CL-rijk water en zakkende grondwaterstanden die plaatsvinden in het Natura 2000-gebied (Provincie Utrecht, 2023)[14]. De verandering van de lokale groeiomstandigheden door vernatting kan de aanwezigheid van vegetatietypen en leefgebied van soorten bevorderen.

[14] Provincie Utrecht, 2023. Natuurdoelanalyse Natura 2000; Botshol [83]. Eindversie. Utrecht, maart 2023.

Een toename van verharding, bebouwing en meer bedrijvigheid binnen een straal van 500 meter tot een Natura 2000-gebied, kan leiden tot verdroging in Natura 2000-gebieden. De verandering van de lokale groeiomstandigheden door verdroging kan de aanwezigheid van vegetatietypen en leefgebied van soorten beïnvloeden. Het effect van verdroging is afhankelijk van de grootte van ontwikkelingen, de locaties van ontwikkelingen, of een vergroting van wateronttrekking plaatsvindt en tot welke bodem- en waterlaag ontwikkelingen plaatsvinden. Door een zorgvuldige locatiekeuze en inpassing van maatregelen kunnen negatieve effecten worden voorkomen.

6.6.2 Effecten door natuurontwikkeling (verdroging, vernatting, connectiviteit, verstoring)

Er wordt gewerkt aan een nieuwe natuurverbinding tussen Botshol, Marickenland en de Nieuwkoopse Plassen. Ook wordt ingezet op natuurontwikkeling in de Blauwe Krans, een groenblauwe verbinding rond de Stelling van Amsterdam. Op de lange termijn kan de natuurontwikkeling bij gaan dragen aan de robuustheid van Natura 2000-gebieden. Wel kan er gedurende de aanleg sprake zijn van tijdelijke (onbedoelde) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, zoals (tijdelijke) verdroging, vernatting, aantasting van de connectiviteit en verstoring. Door een zorgvuldige locatiekeuze en inpassing van maatregelen kunnen tijdelijke negatieve effecten zoveel als mogelijk beperkt worden en kunnen permanente effecten worden voorkomen.

6.6.3 Effecten op connectiviteit

De omgevingsvisie zet ook in op vergroting van duurzaam opgewekte energie. In de eerste instantie is dit door middel van zon-op-dak (onder andere bij bedrijven) en zonnevelden. De zonnevelden worden geclusterd waar mogelijk om versnippering tegen te gaan en de aanwezige landschappelijke waarden zo min mogelijk aan te tasten. De aanleg van zonnevelden kan leiden tot een effect op de connectiviteit tussen Natura 2000-gebieden. Een toename van schaduwwerking en ruimtebeslag in open velden leidt mogelijk tot een effect op de verbindingen tussen Natura 2000-gebieden en leefgebied (foerageergebied, voortplantingsgebied en/of overwinteringsgebied) van Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten. Het effect van het opwekken van duurzame energie is afhankelijk van de grootte van ontwikkelingen en de locaties van ontwikkelingen. Door een zorgvuldige locatiekeuze en inpassing van maatregelen kunnen negatieve effecten worden voorkomen.

6.6.4 Effecten door stikstofdepositie

Stikstofdepositie is een natuurlijke voedingsstof voor planten. Te veel stikstof kan echter leiden tot veranderingen in de vegetatiesamenstelling. Snelgroeiende soorten nemen toe, langzaam groeiende soorten nemen af. De kwaliteit van habitattypen en leefgebieden van soorten kan hierdoor verminderen, of zelfs helemaal verdwijnen. In de omgevingsvisie zijn diverse activiteiten benoemd die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie. Dit betreft zowel de aanlegfase als gebruiksfase.

Het Natura 2000-gebied Botshol is aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Binnen het Natura 2000-gebied liggen diverse overbelaste stikstofgevoelige habitats[15]. Een van de knelpunten bij de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen in Botshol is de hoge stikstofdepositie.

[15] Met een overbelast habitattype wordt bedoeld dat de huidige achtergronddepositie hoger ligt dan de kritische depositiewaarde van het habitattype.

Binnen het Natura 2000-gebied zijn drie stikstofgevoelige habitattypen aanwezig waarbij sprake is van een overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW). Voor de habitattypen glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A) en galigaanmoerassen (H7210) is sprake van een lokale kleine overschrijding van de KDW en voor het habitattype veenmosrietlanden (H7140B) is sprake van een grote overschrijding van de KDW (Provincie Utrecht, 2023)[16].

In zowel de aanleg- als gebruiksfase is het niet uit te sluiten dat er een mogelijke toename van stikstofdepositie plaatsvindt. Zo kan woningbouw in de aanlegfase zorgen voor een toename van stikstofdepositie. Ditzelfde geldt voor een toename aan verkeersbewegingen bij de uitbreiding van woon- en werklocaties. Tijdelijke effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de aanlegfase kunnen beperkt worden door bijvoorbeeld gebruik te maken van emissiearm materieel. Significant negatieve gevolgen door toenamen van stikstofdepositie zijn op dit moment niet met zekerheid uit te sluiten. Dit betekent niet dat het plan niet uitvoerbaar is. Door het betrekken van mitigerende maatregelen en een zorgvuldige inpassing kan het plan alsnog uitvoerbaar zijn binnen het Natura 2000-beschermingsregime.

6.6.5 Effecten door verstoring

Onder verstoring worden bijvoorbeeld verstoring door licht, geluid en optische verstoring door werkzaamheden en een toename van (recreatief) gebruik bedoeld. Er is uitsluitend sprake van verstoring wanneer deze nabij het Natura 2000-gebied plaatsvinden. Om die reden zijn deze effecten enkel van toepassing voor ontwikkelingen binnen een straal van 500 meter van een Natura 2000-gebied, zoals woningbouw, herstructureren van werklocaties, transformatie van het buitengebied en energieopwekking en een toename van recreatie; deze ontwikkelingen kunnen zorgen voor verstoring door licht en geluid en optische verstoring op aangewezen habitatrichtlijnsoorten en doelsoorten. In het Natura 2000-gebied Botshol zijn instandhoudingsdoelstellingen bepaald voor de habitatrichtlijnsoorten kleine modderkruiper en meervleermuis. De kleine modderkruiper is gevoelig voor verstoring die doorwerkt tot in het watersysteem, zoals trillingen die vrijkomen bij werkzaamheden. De meervleermuis is gevoelig voor verstoring die tussen zonsopkomst en zonsondergang plaatsvindt, zoals verlichting, en verstoring, zoals trillingen die doorwerken tot hun verblijfplaats in bebouwing.

De mate van verstoring is afhankelijk van de grootte van de ontwikkelingen, de locaties van de ontwikkelingen, de duur van de werkzaamheden en de mate van recreatieve druk. Door een zorgvuldige locatiekeuze en inpassing van maatregelen tegen licht, geluid en optische verstoring kunnen mogelijk negatieve effecten worden beperkt dan wel voorkomen. Significant negatieve gevolgen door toenamen van verstoringsfactoren zijn op dit moment niet met zekerheid uit te sluiten. Dit betekent niet dat het plan niet uitvoerbaar is. Door het nemen van mitigerende maatregelen, de uitvoeringsperiode af te stemmen op de kwetsbare periode van soorten en een zorgvuldige inpassing kan het plan alsnog uitvoerbaar zijn binnen het Natura 2000-beschermingsregime.

[16] Provincie Utrecht, 2023. Natuurdoelanalyse Natura 2000; Botshol [83]. Eindversie. Utrecht, maart 2023.

6.7 Conclusie

De omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente tot aan 2040. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente De Ronde Venen op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significante negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze om verstoringsfactoren, zoals licht, geluid en optische verstoring, te voorkomen en (met name in het geval van stikstofdepositie) het gebruik van emissiearm of volledig emissieloos (elektrisch) materieel of de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt, in bijvoorbeeld opvolgende programma's en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, kan nader onde Doelbereik ambities | Mate waarin ambities naar verwachting behaald wordenden om deze te beperken (passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

7 Doelbereik

In dit hoofdstuk wordt beschreven in hoeverre de doelen die de gemeente voor zichzelf stelt ook daadwerkelijk behaald kunnen worden.[17] Om een uitspraak te doen over het doelbereik is gekeken wat de belangrijkste belemmeringen en kansen zijn in het behalen van deze doelen. Naast belemmeringen die het doelbereik beperken kan ook sprake zijn van onzekerheden. De onzekerheid wordt groter naarmate autonome ontwikkelingen meespelen (bijvoorbeeld: wanneer rijden alle voertuigen emissieloos?) en/of als de gemeente afhankelijk is van andere partijen (zoals het Rijk, de provincie, het waterschap, projectontwikkelaars, woningcorporaties en particuliere woningeigenaren).

Figuur 7.1 geeft het doelbereik weer voor de drie hoofdambities. Het doelbereik is kwalitatief beoordeeld; de grafiek zoals hieronder opgenomen dient als visualisering van de uitgeschreven toelichting in de onderstaande paragrafen.

[17] Voor de analyse doelbereik is – net als voor de effectbeoordeling in hoofdstuk 5 – gekeken naar versie 3.0 van de visie van december 2024 (Koersdocument).

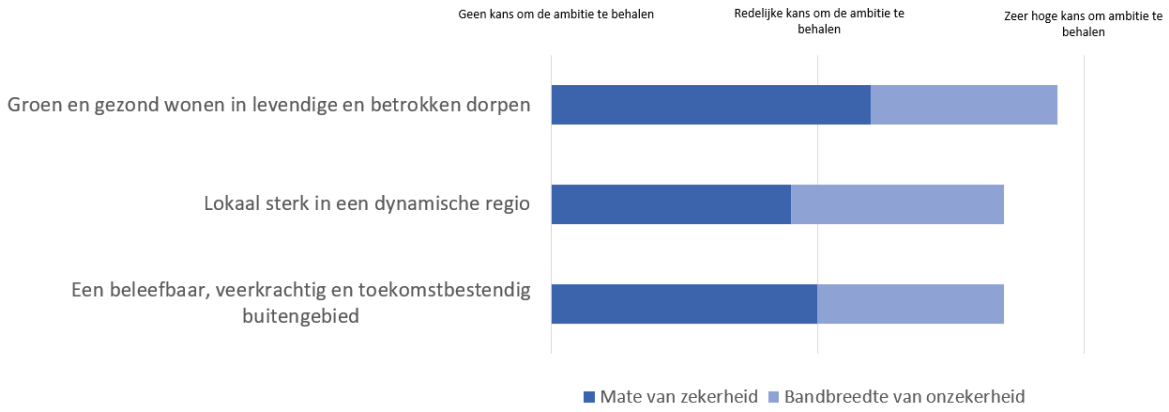

Figuur 7.1 Totaaloverzicht doelbereik

In de paragrafen 7.1, 7.2 en 7.3 wordt het doelbereik van de bijbehorende subambities toegelicht. Iedere paragraaf begint met een overzichtsgrafiek van alle subambities, waarna een tabel volgt met in de linkerkolom de in de visie geformuleerde subambitie en in de rechterkolom de onderbouwing en de beoordeling van het doelbereik.

7.1 Ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

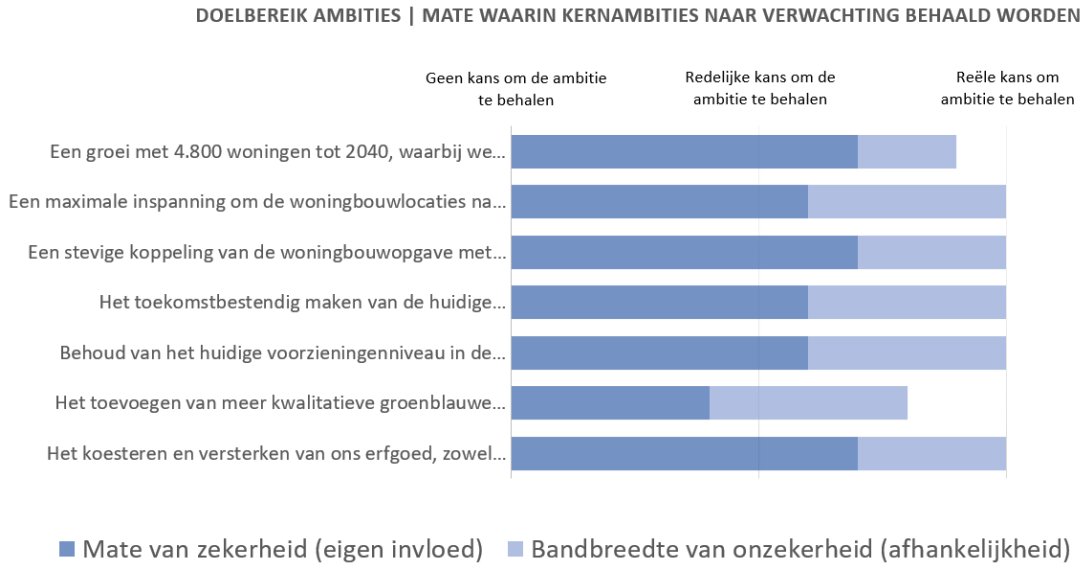

Figuur 7.2 Grafiek voor doelbereik ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

Tabel 7.1 Toelichting doelbereik subambities van ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

Subambities	Toelichting doelbereik
Een groei met 4.800 woningen tot 2040, waarbij we duidelijke kaders meegeven om te borgen dat de kwaliteit van de omgeving meegroeit en het bestaande karakter van kernen wordt versterkt.	In de omgevingsvisie wordt omschreven dat er tot 2030 in woningplannen wordt voorzien in circa 3.000 woning, en dat deze woningen er gaan komen kan daarom met een grote mate van zekerheid gezegd worden. Voor de periode na 2030 worden nog de locaties voor zo'n 1.800 woningen verkend, de uitwerking hiervan is daarom nog onzeker. De gemeente is voor deze resterende 1.800 woningen ook sterk afhankelijk van andere partijen. Zo ligt er een opgave rondom verkeer en bereikbaarheid en bleek uit de sessie doelbereik dat de gemeente ook afhankelijk is van de provincie. Verder zijn het veelal geen gronden van de gemeente, is de gemeente afhankelijk van de grondeigenaren en ligt een deel van de geplande uitbreidingslocaties in UNESCO-gebied. De gemeente spreekt van 'een geregisseerde groei met kwaliteit', het is echter onbekend wat deze kwaliteit inhoudt, waardoor de haalbaarheid van dit doel ook onzeker is. Daarnaast wordt er in verband met beperkte dorpsuitbreidingen gesproken van clusteringen rond grote dorpen met koppelkansen met klimaatadaptatie en ov-bereikbaarheid, maar hoe dit vorm en invulling gaat krijgen is nog onbekend. Als laatste worden de principes 'straatje erbij' en 'Groen Groeit Mee' toegepast, alleen wat deze principes inhouden staat nog niet concreet in de visie beschreven. Al met al is de uitvoering van 3.000 woningen tot 2030 vrij zeker, voor de overige 1.800 woningen is de gemeente afhankelijk van andere partijen en is het onzeker of het doel behaald kan worden.
Waar mogelijk realiseren we woningbouwlocaties binnen de contouren van de dorpen. Daarnaast kijken wij naar nieuwe woningbouwlocaties in de gemeente die goed bereikbaar zijn met het ov, de fiets en de auto. Hier ligt de focus op geclusterde woningbouw, om de impact op het groen en landelijke karakter in zijn totaliteit te beperken. Daarnaast bieden we dorpen via maatwerk de mogelijkheid voor een 'straatje erbij' op goed bereikbare locaties.	De ambitie is om waar mogelijk de woningbouwlocaties binnen de contouren van de dorpen te realiseren. Het is echter nu al duidelijk dat er na 2030 weinig ruimte is voor woningbouw binnen de contouren. Daarnaast moeten de nieuwe woningbouwlocaties goed bereikbaar zijn en moet worden bekeken hoe groene ruimtes gespaard kunnen worden om leefbaarheid te behouden. Om dit te bereiken wordt er onder andere ingezet op de gestrekte ov-as, maar het is onduidelijk hoe bereikbaar Baambrugge, de Hoef en Waverveen zijn gezien deze niet aan de ov-as liggen of op een gunstige locatie. Voor deze dorpen is het principe 'straatje erbij' het uitgangspunt en de inzet is om deze uitbreidingen dan aan de kant van het dorp te plannen die het beste bereikbaar is. Tegelijkertijd is de gemeente afhankelijk van regionale partners als het gaat over bereikbaarheid via ov. Verder is de gemeente ook afhankelijk van woningbouwcorporaties als het gaat over de realisatie van sociale huurwoningen (30% van de woningen). Tot slot is er ook nog de

Subambities	Toelichting doelbereik
	stikstofproblematiek waar de gemeente mee te maken heeft, al is dit minder van toepassing bij bescheiden uitbreidingen. Al met al is de ambitie dus goed te realiseren, al zijn er wel wat onduidelijkheden en afhankelijkheden.
Een stevige koppeling van de woningbouwopgave met andere opgaven, zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie en water en bodem sturend.	Er wordt in de omgevingsvisie een koppeling gelegd tussen de woningbouwopgave en andere opgaven, zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie en water en bodem sturend. Om deze koppeling ook 'stevig' te doen zijn, zou het vooral voor klimaatadaptatie goed zijn om daar nog iets specifieker op in te gaan in de visie door bijvoorbeeld te verwijzen naar het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. De koppeling tussen de opgaven wordt hieronder kort omschreven. Voor woningbouwontwikkelingen is het principe 'water en bodem sturend' het vertrekpunt. Als zeer kwetsbare gebieden voor overstroming en bodemdaling echt niet vermeden kunnen worden, realiseert de gemeente koppelkansen door duidelijke kaders mee te geven. Voorbeelden daarvan zijn het sturen op de realisatie van bijzondere woonvormen, zoals drijvende woningen of terpwoningen, in combinatie met vernatting of waterberging. In de dorpen wordt bij nieuwbouwontwikkelingen het STOMP-principe toegepast, daarnaast worden er een goede laadinfrastructuur, betere fiets- en ov- bereikbaarheid, deelmobiliteit en mobiliteitshubs gerealiseerd in de dorpen wat de koppeling met de mobiliteitstransitie weergeeft. Voor de koppeling met klimaatadaptatie wordt ingezet om het groen in de dorpen te beschermen en verbeteren en bij nieuwbouwlocaties wordt voor sommige uitbreidingen het 'Groen Groeit Mee' principe gehanteerd.
Het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad via een wijkgerichte aanpak.	Het doel van de gemeente is om de energiearmoede terug te dringen en in 2050 een aardgasvrije bebouwde omgeving te hebben. Het is echter een erg ambitieus doel om in 2050 aardgasvrij te willen zijn en nog maar de vraag of dit redelijkerwijs mogelijk is, mede omdat de gemeente hierbij afhankelijk is van de medewerking van particulieren, woningbouwcorporaties en energieleveranciers. Daarnaast is het nog onduidelijk wat een wijkgerichte aanpak inhoudt. Er wordt niet duidelijk gedefinieerd of hiervoor een eigen programma komt of dat er aangesloten wordt bij de wijkgerichte aanpak uit het klimaatakkoord. Wel wordt tijdens de sessie over doelbereik duidelijk dat er eind 2026 een warmteprogramma komt waarin helderder zal worden wat concreet mogelijk is in de gemeente.

Subambities	Toelichting doelbereik
	Gezien bovenstaande kan geconcludeerd worden dat het behalen van een aardgasvrije bebouwde omgeving in 2050 erg ambitieus is, maar dat een stap in de goede richting zeker mogelijk is.
Behoud van het huidige voorzieningenniveau in de gemeente, via concentratie van voorzieningen in Mijdrecht, Wilnis, Abcoude en Vinkeveen en met minimaal één ontmoetingsplek in alle dorpen.	De gemeente kiest voor een concentratie van voorzieningen (maatschappelijke voorzieningen, detailhandel, horeca) in de grote dorpen. Hierbij ligt het zwaartepunt aan voorzieningen in Mijdrecht en Abcoude. In de kleine dorpen zet de gemeente in op minimaal één ontmoetingsplek per dorp, maar hierbij vormen de inzet en draagkracht van vrijwilligers en het daadwerkelijk gebruik ervan belangrijke randvoorwaarden. Dit zorgt voor een grote afhankelijkheid waardoor ontmoetingsplekken uiteindelijk toch kunnen verdwijnen uit bepaalde dorpen. De gemeente geeft hierin wel aan een actieve rol op te pakken door vrijwilligers te stimuleren en actief te houden, maar of dit afdoende zal zijn, zal moeten blijken. Daarnaast geeft de gemeente ook aan een actieve rol op te pakken in het verbeteren van de nabijheid en bereikbaarheid van de grotere voorzieningendorpen. Wat in deze context een actieve rol van de gemeente inhoudt is echter onduidelijk. Geconcludeerd kan worden dat er wel degelijk ingezet wordt op het behouden van het huidige voorzieningenniveau in de gemeente en van minimaal één ontmoetingsplek in de dorpen, maar dat de gemeente hiervoor wel sterk afhankelijk is van haar inwoners en vrijwilligers. Het is onduidelijk wat de rol van de gemeente hierin precies gaat zijn.
Het toevoegen van meer kwalitatieve groenblauwe openbare ruimte in de dorpen, zowel ten behoeve van de (mentale) gezondheid van inwoners en als voor klimaatrobuustheid van de bebouwde omgeving	In de omgevingsvisie staat dat de gemeente zuinig wil zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen en werk wil maken van het verwijderen van onnodige verharding. Het toevoegen van extra groen wordt echter niet verder uitgewerkt en wordt alleen als doelstelling benoemd. Op de visiekaart worden enkele plekken aangeduid waar ‘vergroening’ gepland is, maar dit komt niet zo duidelijk in de tekst terug, behalve dat benoemd wordt dat op bepaalde plekken ruimte is voor o.a. ‘vergroenen’. Het wordt niet duidelijk of daarmee daadwerkelijk het ‘toevoegen van meer kwalitatieve groenblauwe openbare ruimte’ wordt bedoeld; dat klinkt ‘groter’ dan ‘vergroenen’. Buiten de bestaande dorpen zijn wel plannen om groen toe te voegen aan de hand van het uitbreidingsprincipe ‘Groen Groei mee’. In de omgevingsvisie wordt tegelijkertijd ook al aangegeven dat deze ambitie grenzen aan de verdichtingsopgave geeft en een nadere uitwerking vraagt. De gemeente wil met bewoners in gesprek gaan over het vergroenen van hun tuinen, maar daarin is zij dus sterk afhankelijk van haar inwoners. Verder is gebleken dat in het verleden soms openbaar groen door de gemeente is verkocht. Dit draagt niet bij aan het

Subambities	Toelichting doelbereik
	behalen van deze ambitie en is verder ook niet het beleid van de gemeente: wijkgroen, hoofdgroen en landschappelijke groen worden niet verkocht. Geconcludeerd kan worden dat het behalen van deze ambitie nog erg onzeker is, dat niet alles is uitgewerkt in de visie en dat de gemeente daarnaast ook sterk afhankelijk is van bijvoorbeeld de medewerking van inwoners.
Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk	In de omgevingsvisie wordt omschreven dat de gemeente het erfgoed in de gemeente gaat koesteren en versterken. De opgave wil ze oppakken met de provincie en het Rijk, wat een afhankelijkheid met zich meebrengt. Er wordt benoemd dat het versterken van het historisch erfgoed vaak ook verduurzaming en eventueel herbestemming of transformatie van panden betekent zodat deze panden ruimte kunnen bieden aan nieuwe functies. Hier biedt de gemeente ruimte voor want ze wil de toekomst niet op slot zetten maar juist manieren zoeken om via het inpassen van nieuwe en eigentijdse functies bij te dragen aan het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten. Dit doet de gemeente samen met inwoners, ondernemers en organisaties, wat ook een afhankelijkheid is. Geconcludeerd kan worden dat er duidelijke plannen zijn om het erfgoed te transformeren zodat het gekoesterd kan worden. De gemeente is hiervoor wel afhankelijk van verschillende partijen. De toelichting van deze ambitie gaat hier (bij dorpen) vooral over gebouwd erfgoed en niet zo zeer over landschappelijk erfgoed. Advies is ook om het deel over het landschappelijk erfgoed een plaats te geven bij kernambitie 3 die over het buitengebied gaat. Onder kernambitie 3 staat wel een en ander beschreven over het uitdragen, koesteren en beschermen van het UNESCO Werelderfgoed, wat bijdraagt aan het behalen van deze ambitie.

7.2 Ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio

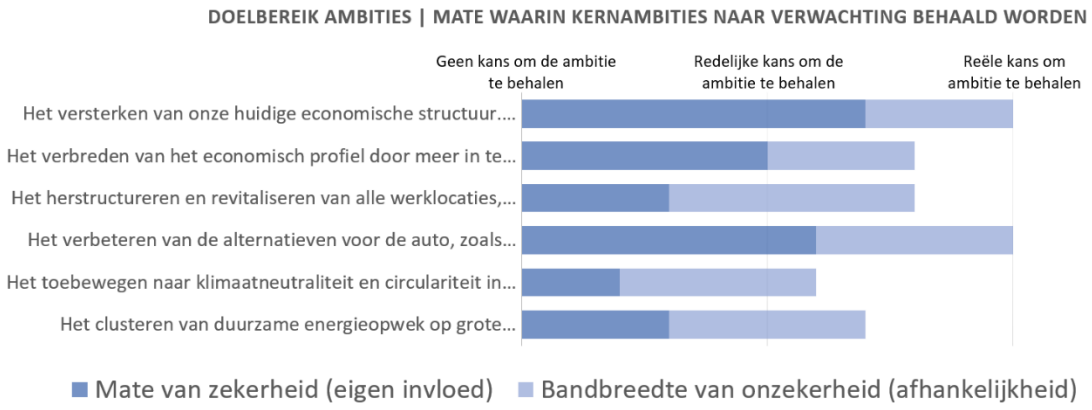

Figuur 7.3 Grafiek voor doelbereik ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio

Tabel 7.2 Toelichting doelbereik subambities van ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio

Subambities	Toelichting doelbereik
Het versterken van onze huidige economische structuur. Daarbij zien we een hoofdrol voor Bedrijventerrein Mijdrecht, waar we vooral ruimte willen geven aan het lokale MKB en de circulaire economie.	Voor de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht is al een locatie van 12 ha gekozen. De plannen voor deze uitbreiding zijn al vrij concreet. Door middel van een uitgifteprotocol wordt verzekerd dat de ruimte geboden wordt aan lokale MKB, dat grote (inter)nationale bedrijven in sectoren zoals logistiek en dataverwerking vermeden worden en wordt invulling gegeven aan welke milieucategorieën toegestaan worden. De gemeente is echter wel afhankelijk van lokale MKB dat deze daadwerkelijk op de bedrijventerreinen komen, daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van de samenwerking met de regio. Over de vraag wat de gemeente voor ogen heeft met ruimte geven aan de circulaire economie is minder toelichting te vinden in de omgevingsvisie. In de planvorming zal dit wellicht concreter worden, maar momenteel is dit nog onduidelijk.
Het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme, maar met oog voor de beheersbaarheid ervan voor zowel inwoners als bezoekers en het zoeken van een goede balans tussen economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid.	In de omgevingsvisie staan duidelijke plannen van de gemeente voor de verbreding van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme. De gemeente ziet hierin kansen omdat ze rijk is aan bijzonder erfgoed en landschap. Voorbeelden van deze verbreding zijn het realiseren van recreatieve verbindingen, een jaarrond horeca-aanbod bij de Vinkeveense Plassen, VAB omvormen naar kleinschalige verblijfsmogelijkheden. Het is echter nog onduidelijk wat de gemeente verstaat onder ‘een balans tussen…’: wat is voor de gemeente het belangrijkste of wat zijn de randvoorwaarden voor een dergelijke balans? Vervolgens is ook onduidelijk hoe de gemeente die balans gaat bewaren. Dit zou uitgewerkt kunnen worden in de vorm van eisen of randvoorwaarden in een programma, maar in de visie staat hier nu niets over beschreven. Verder is de gemeente ook afhankelijk van

Subambities	Toelichting doelbereik
	haar inwoners, de lokale economie (ondernemers) en toeristen voor het behalen van de ambitie. Tot slot is het onbekend wat er wordt verstaan onder leefbaarheid en hoe dat gemeten en gemonitord gaat worden: dit is een brede term waar ieder een eigen betekenis aan kan hangen. Er wordt wel aangegeven dat de recreatie een toevoeging moet hebben voor de inwoners, omdat inwoners belangrijker zijn dan toeristen. Hier wordt invulling aan gegeven door recreatie te spreiden om zo de gemeente leefbaar te houden. Geconcludeerd kan worden dat er duidelijke plannen zijn voor hoe de gemeente het economisch profiel wil verbreden. Het is echter onduidelijk wat balans inhoudt en hoe deze bewaard blijft. Daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van derden.
Het herstructureren en revitaliseren van alle werklocaties, waarbij we – indien mogelijk – ook ruimte bieden aan functiemenging.	Er is een analyse gedaan wat op welke werklocatie nodig is en waar behoefte aan is. Daarnaast zijn er ook manieren om het behalen van deze ambitie te faciliteren, bijvoorbeeld door ruimte op werklocaties beter te benutten, door het juiste bedrijf op de juiste locatie, door transformatie tot een gemixt woon-werkgebied en door functiemenging. De gemeente is daarbij wel heel erg afhankelijk van de ondernemers en (pand)eigenaren op de werklocaties. Dit maakt het behalen van deze ambitie erg onzeker en maakt het wellicht niet mogelijk om deze volledig te behalen.
Het verbeteren van de alternatieven voor de auto, zoals de fiets en het openbaar vervoer, en het beter aansluiten van deze netwerken op de regio.	In de omgevingsvisie staan duidelijke plannen voor de realisatie van deze ambitie. Zo wordt knooppuntontwikkeling als basis voor nieuwe (grootschalige) ontwikkelingen gebruikt, wordt bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen het STOMP-principe gehanteerd, zet de gemeente in op frequent vervoer langs de gestrekte ov-as, wil de gemeente de tramlijn van Uithoorn naar Mijdrecht doortrekken en wil zij mobiliteitshubs realiseren. De gemeente is echter wel erg afhankelijk van regionale partners voor het ov, al sluiten de plannen wel aan bij de provinciale plannen, wat positief is.
Het toebewegen naar klimaatneutraliteit en circulariteit in 2050, via slimme strategieën in energieopwek, -opslag en -verbruik.	De gemeente wil deze ambitie onder andere behalen middels zonne-energie, via zon-op-dak en zonnevelden, en energiehubs. Als zonnevelden onvoldoende opwekken of onvoldoende draagvlak hebben, is de gemeente bereid om op de lange termijn aanvullend ook andere duurzame opties te verkennen. De ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn is wel erg ambitieus. Uit de RES 1.0 blijkt dat de gemeente 0,35 TWh moet opwekken om klimaatneutraal te zijn in 2040. De gemeente heeft een bod uitgebracht van 0,114 TWh tot 2030, waarvan 0,088 zon op land (95 ha netto zonnevelden) en 0,026 zon op grote daken. In 2024 is de helft van zon op grote daken gerealiseerd. De prognose is dat de zon op land behaald

Subambities	Toelichting doelbereik
	gaat worden. Het huidige bod is daarmee slechts een stap in de goede richting en er blijft dan nog een flinke opgave over om naar klimaatneutraliteit in 2050 toe te werken. Een opgave die gaandeweg nader ingevuld en berekend moet worden. Voor wat betreft circulair in 2050 staat er in de omgevingsvisie weinig beschreven over hoe de gemeente dat wil bereiken (geen beleid behalve ruimte geven aan circulaire bedrijvigheid). Daarnaast stelt Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat er te weinig sturing en beleid is om een circulaire economie van de grond te krijgen in 2050, dit geldt voor heel Nederland. Verder is het onduidelijk wat er bedoeld wordt met 'toebewegen naar'…, dit kan een paar kleine stappen betekenen, maar kan ook betekenen dat de gemeente het doel bijna of zelfs helemaal wil behalen. Tot slot is de gemeente ook nog afhankelijk van bedrijven, inwoners, agrariërs, ontwikkelaars en provincie voor het behalen van de ambitie. Geconcludeerd wordt dat het behalen van deze ambitie een grote uitdaging zal zijn en dat de gemeente daarbij bovendien erg afhankelijk van anderen is.
Het clusteren van duurzame energieopwek op grote daken en in het buitengebied, maar ook voor het faciliteren van bottom-up initiatieven vanuit de dorpen.	Allereerst is de ambitie onduidelijk geformuleerd en wordt uit de tekst niet duidelijk wat de gemeente verstaat onder 'bottom-up initiatieven'. Verder wordt niet concreet gemaakt wat het algehele doel van de ambitie is, waar naartoe wordt gewerkt en wanneer deze ambitie geslaagd is. Daarnaast is het onduidelijk wat de rol van de gemeente is bij de clustering en het faciliteren van de initiatieven en of en welke randvoorwaarden gesteld worden aan de initiatieven. Uit de sessie over doelbereik is gebleken dat de gemeente in ieder geval samenwerkt met ondernemers en bijvoorbeeld gezamenlijk werkt aan een energiehub op bedrijventerrein Mijdrecht. De gemeente is voor het behalen van deze ambitie ook sterk afhankelijk van de politiek, bedrijven, ondernemers en inwoners.

7.3 Ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

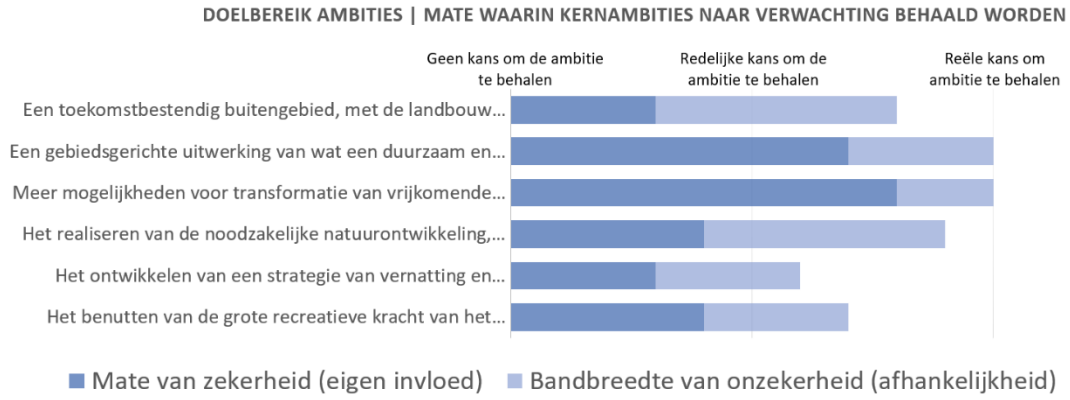

Figuur 7.4 Grafiek voor doelbereik ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Tabel 7.3 Toelichting doelbereik subambities van ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Subambities	Toelichting doelbereik
Een toekomstbestendig buitengebied, met de landbouw als drager van de kwaliteit van het buitengebied en met een belangrijke rol in de voedselvoorziening.	De ambitie luidt dat de landbouw de drager van de kwaliteit van het buitengebied blijft. Het is echter onduidelijk wat het inhoudt om 'de drager' te zijn. Daarnaast is het ook onduidelijk wat de gemeente verstaat onder 'de kwaliteit van het buitengebied'. In de omgevingsvisie wordt wel aangegeven dat waar nodig en wenselijk de gemeente planologische ruimte biedt voor agrariërs om werk te maken van een leefbaar, klimaatrobuust en toekomstbestendig buitengebied; zoals door meervoudige verdienmodellen, innovatie en experimenten. De gemeente is hiervoor zelfs bereid eventuele landschappelijke consequenties te accepteren. Verder spelen in het buitengebied ook grote opgaven zoals bodemdaling, klimaat en natuur en is er druk vanuit provinciaal en nationaal niveau: dit alles legt een claim op het ruimtegebruik en brengt daarom een mate van onzekerheid met zich mee. Daarnaast is de gemeente sterk afhankelijk van agrariërs en van provincie en rijksoverheid. Geconcludeerd kan dus worden dat de ambitie nog wat onduidelijkheden met zich meebrengt en dat de gemeente sterk afhankelijk is van andere partijen, voornamelijk van agrariërs.
Een gebiedsgerichte uitwerking van wat een duurzaam en klimaatrobuust buitengebied is dat past bij De Ronde Venen. Zo kunnen we agrariërs in de gemeente duidelijkheid en houvast bieden.	De gemeente wil met een gebiedsgerichte uitwerking agrariërs duidelijkheid en houvast bieden in de keuzes die ze te maken hebben. De gemeente denkt graag mee en biedt - waar nodig en wenselijk – planologische ruimte voor agrariërs om werk te maken van een leefbaar, klimaatrobuust en toekomstbestendig buitengebied; bijvoorbeeld door meervoudige verdienmodellen,

Subambities	Toelichting doelbereik
	innovatie en experimenten. De gemeente is hiervoor bereid eventuele landschappelijke consequenties te accepteren. Het blijft in deze ambitie nog onduidelijk wat een duurzaam en klimaatrobuust buitengebied is. Uit de sessie over het doelbereik blijkt dat de gemeente dit al deels heeft uitgewerkt in de gebiedsgerichte uitwerking en nog verder gaat uitwerken in een uitvoeringsprogramma buitengebied. Voor de uitvoering hiervan is de gemeente weer afhankelijk van de agrariërs.
Meer mogelijkheden voor transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), met duidelijke kaders over wat waar wel en niet goed past.	In de omgevingsvisie worden verschillende mogelijkheden voor de transformatie van VAB's benoemd, bijvoorbeeld transformatie naar wonen, recreatie, klimaatadaptatie of natuur. In de visie wordt ook benoemd welke functie het beste past op welke locatie. In de nabijheid van de dorpen komt meer ruimte voor herbestemming van VAB's voor wonen – waar mogelijk en wenselijk in combinatie met geclusterde zorg. Rondom recreatiegebieden zijn er juist meer mogelijkheden voor transformatie naar recreatieve doeleinden. Op plekken waar de klimaatopgave (bodemdaling, waterberging) zeer urgent is, is er meerwaarde van initiatieven die een directe meerwaarde bieden aan natuurherstel en klimaatadaptatie (o.a. vernatting). De verdere uitwerking hiervan komt terecht in een VAB-visie, deze wordt momenteel ontwikkeld. Uiteindelijk blijft de gemeente wel afhankelijk van agrariërs en ontwikkelaars. Al met al zijn er dus al concrete ideeën en wordt dit verwerkt in een VAB-visie, maar blijft er een bepaalde mate van afhankelijkheid bestaan.
Het realiseren van de noodzakelijke natuurontwikkeling, in lijn met landelijke en provinciale doelstellingen.	Er zijn al concrete plannen voor natuurontwikkeling, zoals een nieuwe ecologische verbinding tussen Botshol, Marickenland en de Nieuwkoopse Plassen. Daarnaast de ontwikkeling van natuurgebied Marickenland dat een nieuwe ecologische verbinding vormt in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en Natura 2000-gebied Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. En verder, in samenwerking met de regio, de ontwikkeling van de Blauwe Krans, een groenblauwe verbinding rond de Stelling van Amsterdam. Het is echter onduidelijk wat de doelstelling van deze ambitie precies is (de gemeente is afhankelijk van andere partijen voor het bepalen en realiseren van noodzakelijke natuurontwikkeling) en of er nog meer 'noodzakelijke natuurontwikkelingen' volgen.
Het ontwikkelen van een strategie van vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is.	In de omgevingsvisie wordt beschreven dat er voor de klimaatopgave (CO2-uitstoot/bodemdaling) en vanuit het principe 'bodem-water sturend' in samenwerking met de provincie mogelijkheden voor vernatting en waterberging worden 'verkend' op plekken waar dat het hardste nodig is: dit is nog vrij vaag. Daarnaast worden er in de visie ook mogelijkheden benoemd waar

Subambities	Toelichting doelbereik
	en hoe vernatting en waterberging gecombineerd zouden kunnen worden met andere functies. Bijvoorbeeld bij transformatie van VAB's, door koppeling met historische inundatiegebieden, in combinatie met agrarische activiteiten en bij dorps- en werklocatieuitbreidingen. Er staat echter niks benoemd over de daadwerkelijke ontwikkeling van een strategie voor vernatting en waterberging. Daarnaast wordt aangegeven dat de provincie, het waterschap en lokale agrariërs belangrijke strategische partners zijn, dit brengt ook nog een bepaalde mate van afhankelijkheid met zich mee. Conclusie is dat ondanks dat samen met de provincie gekeken wordt naar mogelijkheden, er nog geen plannen zijn voor het maken van een strategie en dat er daarnaast ook nog afhankelijkheden zijn.
Het benutten van de grote recreatieve kracht van het buitengebied, zowel landschappelijk als cultuurhistorisch. Hier bieden we meer ruimte voor nieuwe, alternatieve verdienmodellen.	In de omgevingsvisie bestaat een duidelijk idee over hoe de gemeente de recreatieve potentie beter wil benutten. Dit doet zij door het UNESCO Werelderfgoed in het buitengebied uit te dragen, te koesteren en te beschermen en te kijken hoe de recreatieve potentie beter benut kan worden. Verder doet de gemeente dit door de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het buitengebied in het algemeen te versterken en de recreatieve mogelijkheden ervan te vergroten. Voorbeelden hiervan zijn het optimaliseren en aanleggen van ommetjes, fiets- en wandelroutes, routes voor kleine toervaart, aanlegplekken en meer ruimte voor recreatieve voorzieningen zoals kleinschalige horecabedrijven (theetuin, bed & breakfast), een (natuur)speeltuin, kanoverhuur of de verkoop van streekproducten. Ook wil de gemeente inzetten op meer informatievoorziening en marketing. Er is op moment van opstellen van de visie echter weinig budget beschikbaar voor recreatie en daarnaast is de gemeente erg afhankelijk van ondernemers, recreanten en regionale partners. Dit maakt het dat er veel afhankelijkheden zijn en dan het behalen van de ambitie erg lastig wordt. Geconcludeerd kan worden dat ondanks dat er veel ideeën zijn voor het benutten van de recreatieve potentie, de gemeente ook erg afhankelijk is van andere partijen voor het realiseren ervan.

7.4 Naar aanleiding van de werksessie doelbereik

Zoals in paragraaf 2.4.3 beschreven, is de conceptbeoordeling van het doelbereik in een werksessie besproken. Dit is gedaan met een brede, ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeente De Ronde Venen, met beleidsadviseurs van uiteenlopende thema's waaronder wonen, sociaal domein, buitengebied, erfgoed en cultuurhistorie, grondzaken, milieu, ruimtelijke ordening en stedenbouw. Op basis van de feedback uit deze sessie is de beoordeling van het doelbereik aangescherpt, aangevuld en uitgewerkt in het plan-MER.

Omgekeerd heeft de analyse van het doelbereik input gegeven voor het uitvoeringshoofdstuk in de visie, waarin bijvoorbeeld wordt beschreven welke uitvoerings- en omgevingsprogramma's nog volgen. Naar aanleiding van de analyse doelbereik is helderder geworden welke ambities op welke onderdelen nog nadere uitwerking behoeven. Verder is uit de analyse doelbereik naar voren gekomen dat het voor de duidelijkheid goed zou zijn om de subambitie 'Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk' onder hoofdambitie 1 over de dorpen op te splitsen en eenzelfde subambitie op te nemen onder kernambitie 3 over het buitengebied. De uitwerking van de subambitie gebeurt namelijk ook zowel onder 'dorpen' als onder 'buitengebied'. Dit punt is naar aanleiding hiervan aangepast in de visie.

8 Synergie en strijdigheden

In dit hoofdstuk worden op een strategisch niveau de ambities vergeleken. Met de omgevingsvisie wil de gemeente inzetten op drie integrale strategische kernambities, namelijk groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen, lokaal sterk in een dynamische regio en een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied. Deze kernambities zijn in de omgevingsvisie onderverdeeld in subambities en uitgewerkt per deelgebied. In dit hoofdstuk wordt onderzocht in hoeverre de verschillende kernambities en daarbij behorende subambities van de omgevingsvisie elkaar versterken en/of verzwakken. Aangezien er in de omgevingsvisie sprake is van een groot aantal subambities zijn de ambities vergeleken op het niveau van de kernambities. In de beschrijving van de mogelijke synergie en strijdigheden tussen de kernambities worden relevante subambities betrokken. Er is gekeken of en in hoeverre er sprake is van mogelijke strijdigheden of kansen voor synergie **binnen** de kernambities en **tussen** de kernambities. Daarbij is ook goed gekeken naar de visiekaart om te zien waar er strijdige ruimteclaims ontstaan als gevolg van de ambities.

8.1 Toelichting analyse synergie en strijdigheden

8.1.1 Binnen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

Mogelijke strijdigheden:

- Inbreiding van de dorpen kan in strijd zijn met beschermde dorpsgezichten zoals die van Baambrugge en Abcoude
- De gemeente wil in de dorpen een deel van de woningbouwopgave invullen door middel van inbreiding. Tegelijkertijd is er ook een ambitie om het bebouwd gebied te vergroenen en het waterbergend vermogen ervan te vergroten. Deze ambities leggen allen een claim op de ruimte in de dorpen, zowel boven- als ondergronds

Kansen voor synergie:

- Het vergroenen van bebouwd gebied en het vergroten van waterbergend vermogen kunnen elkaar versterken. Bovendien worden woningen met inachtneming van klimaat en duurzaamheid gebouwd volgens het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, en creëert nieuwbouw ook kansen om hierin juist de synergie op te zoeken
- Auto's nemen meer ruimte in beslag dan gebruik van ov of fiets. Een mobiliteitstransitie kan zorgen voor meer beschikbare ruimte wanneer er bijvoorbeeld parkeerplaatsen verwijderd worden (parkeernorm omlaag) en deze ruimte benut wordt voor groen en/of waterberging

- Versterken en herbestemmen van bebouwd erfgoed kan samengaan met de woningbouwopgave als er bijvoorbeeld woningen komen in het erfgoed
- Het creëren van extra groen stimuleert niet alleen de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners, maar kan ook de lokale economie ondersteunen door de gemeente aantrekkelijker te maken voor recreatie en toerisme. Ook kan extra groen bijdragen aan het voorkomen van hittestress en het bevorderen van biodiversiteit (mits het kwalitatief groen betreft)
- Behoud van voorzieningen, met minimaal één ontmoetingsplek in alle dorpen kan bijdragen aan de sociale cohesie en mentale gezondheid in de dorpen

8.1.2 Tussen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen en kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio

Mogelijke strijdigheden:

- Het toevoegen van woningen en bedrijven draagt bij aan de belasting van de provinciale wegen waardoor de bereikbaarheid van de gemeente op termijn onder druk kan komen te staan. In de dorpen zelf dragen de beoogde ontwikkelingen bij aan het belasten van knelpunten in het gemeentelijke wegennet. Mobiliteitsmaatregelen, zoals investeren in ov en nieuwe wegen en fietspaden, maar ook het bouwen op slimme locaties zijn noodzakelijk om de bereikbaarheid op termijn te waarborgen
- De transformatie van een deel van bedrijventerreinen Spoorlaan en Bovenkamp tot woningen kan een strijdigheid opleveren met de behoefte aan ruimte voor bedrijven daar. Bovendien komen er dan bij Bovenkamp woningen in een gebied waar geluidbelasting door spoorverkeer is
- Afhankelijk van de exacte invulling en randvoorwaarden kan het ruimte bieden aan de circulaire economie op bedrijventerrein Mijdrecht andere milieucontouren en een verandering in bijvoorbeeld luchtkwaliteit en geluid als gevolg hebben, waar de naastgelegen wijk van Mijdrecht en Wilnis effect van kan ondervinden, evenals de omliggende natuur

Kansen voor synergie:

- De transformatie van bedrijventerreinen maakt deze aantrekkelijker en multifunctioneler, en de woningen liggen gunstig ten opzichte van ov
- Uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht voor lokale MKB zorgt mogelijk voor werkgelegenheid voor de inwoners

8.1.3 Tussen kernambitie 1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen en kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Mogelijke strijdigheden:

- De uitbreiding bij Abcoude en Amstelhoek met de opgave van ‘groen groeit mee’ liggen in de Hollandse Waterlinies en kunnen daarom een strijdigheid opleveren: inpassing van deze woningen vraagt grote zorgvuldigheid in verband met de bescherming van UNESCO Werelderfgoed
- Het knelpunt in de ecologische verbindingszone (aangeduid met een uitroepteken op de visiekaart) is gelegen in bebouwd gebied. Het verhelpen ervan kan daarom een uitdaging worden in verband met de benodigde ruimte

- Te ontwikkelen dorpsgroenvoorzieningen tussen Mijdrecht en Wilnis en in het oosten van Vinkeveen liggen op landbouwgrond, wat een strijdigheid kan creëren met landbouw als drager en behoud van landbouwgronden, afhankelijk van de precieze wijze van inpassing van deze dorpsgroenvoorzieningen
- Uitbreidingen van dorpen komen in het buitengebied en op landbouwgrond te liggen. Dit levert een tegenstrijdige ruimteclaim op

Kansen voor synergie:
- Het behoud van het voorzieningenniveau en het benutten van de recreatieve functie kan een synergie opleveren, namelijk doordat er wordt voorzien in voorzieningen voor bewoners én voor toeristen

8.1.4 Binnen kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio

Mogelijke strijdigheden:
- De nieuwe hoogspanningsstations kunnen een strijdigheid in ruimte opleveren met de ambitie van ruimte voor bedrijven en MKB. Tegelijkertijd zijn deze hoogspanningsstations noodzakelijk om het stroomnet robuuster te maken en netcongestie te voorkomen, wat juist nuttig en voorwaardelijk is voor ruimte voor bedrijven

Kansen voor synergie:
- Het verbeteren van de alternatieven voor de auto kan meer ruimte opleveren als parkeerplaatsen verdwijnen, dit kan gebruikt worden voor andere doeleinden op de bedrijventerreinen

8.1.5 Tussen kernambitie 2 Lokaal sterk in een dynamische regio en kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Mogelijke strijdigheden:
- Het glastuinbouwconcentratiegebied ligt in een weidevogelkerngebied en het is daarom belangrijk om daar bij uitbreiding en nieuwvestiging van glastuinbouw binnen dit gebied rekening mee te houden en zo strijdigheid te voorkomen
- Uitbreidingen van bedrijventerrein Mijdrecht komen op landbouwgrond te liggen wat mogelijk een strijdige ruimteclaim creëert en ook strijdig is met de ambitie voor landbouw als drager van de kwaliteit van het buitengebied, in de droogmakerij

Kansen voor synergie:
- Als er veel energie opgewekt kan worden op de werklocaties via zon-op-dak of andere slimme oplossingen, dan kan dit de omvang van zonnevelden in het buitengebied en de bijkomende landschappelijke impact mogelijk verkleinen en kunnen deze gronden voor andere doeleinden worden benut
- Functiemenging (wonen-werken-recreëren) en het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme kan een synergie creëren met de (versterking van de) recreatieve potentie van het buitengebied

8.1.6 Binnen kernambitie 3 Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Mogelijke strijdigheden:

- Investeren in goede en veilige fietsroutes kan een strijdigheid opleveren met het feit dat landbouwverkeer niet over de provinciale weg mag rijden en daarom van dezelfde routes gebruik zal maken. Dit laatste is een belangrijk aandachtspunt bij de investering in veilige fietsroutes
- Zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden zijn gelegen in weidevogelkerngebieden, dit creëert een strijdige ruimteclaim
- Zoekgebied voor grootschalige zonnevelden is gelegen op kreekruggen en stroomruggen, kan dit strijdig zijn met elkaar in verband met de waarde en bescherming van het cultuurhistorisch landschap
- Zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden zijn gelegen op landbouwgronden, dit kan een strijdigheid opleveren, maar het kan ook een synergie veroorzaken. Zo kunnen agrariërs het zien en exploiteren als verbreding van bedrijfsactiviteiten, maar kan het ook een verlies aan areaal betekenen. Dit is afhankelijk van de invulling/uitwerking ervan
- De (door)ontwikkeling van een ecologische verbindingszone en van natuurgebieden Marickenland, Groot Mijdrecht Noord Oost en Het Meertje zijn ingetekend op landbouwgrond, dit kan strijdig zijn met het uitgangspunt van de landbouw als drager van het landschap
- Het indicatief tracé van de gestrekte ov-as rond Mijdrecht west gaat over landbouwgrond en door open landschap, ook dit kan een tegenstrijdige ruimteclaim creëren
- De grote recreatieve kracht van het buitengebied benutten kan strijdigheid opleveren met andere ambities (rondom landbouw, natuur en landschap)
- Enkele van de recreatieve Buitenpoorten liggen in NNN-gebied, afhankelijk van de omvang en impact ervan kan dit een strijdigheid met natuur opleveren en een compensatieopgave creëren

Kansen voor synergie:

- Herbestemming van VAB kan bijdragen aan recreatie, het terugdringen van het woningtekort, waterberging, vernatting, duurzaam, klimaatrobuust etc. afhankelijk van de daadwerkelijke invulling ervan
- Natuurontwikkeling kan ook een bijdrage leveren aan het landschap. Ook daarbij hangt het af van de wijze waarop het wordt ingepast. Zo kunnen landschappelijke structuren hersteld worden, kan biodiversiteit worden vergroot en kan het landschap recreatief aantrekkelijker worden

9 Conclusie en aanbevelingen

De conclusie is opgebouwd uit vier onderdelen die overeenkomen met de beoordelingshoofdstukken in het plan-MER: de effecten van de omgevingsvisie, de passende beoordeling, het doelbereik van de visie en de synergie en strijdigheden tussen de ambities. In dit hoofdstuk komen de conclusies uit de voorgaande hoofdstukken aan bod. Het hoofdstuk wordt afgesloten met verschillende aanbevelingen voor de visie en uitwerking, deze zijn voortgekomen uit de effectbeoordeling, het doelbereik en de synergie en strijdigheden.

9.1 Conclusie effecten van de omgevingsvisie

Onderstaande tabel (tabel 9.1) geeft een totaaloverzicht van de beoordeling per indicator van de omgevingsvisie.

Tabel 9.1 Totaaloverzicht effectbeoordeling omgevingsvisie

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking		
			Dorpen	Werklocaties	Buitengebied
Woningvoorraad	☹	😐	↗ ↘	↗	↗
Voorzieningenniveau	☹	☹	↗ –	↗	–
Luchtkwaliteit	😐	😐	↗ ↘	↗ ↘	↗
Geluid	😐	😐	↗ ↘	↗ ↘	↘
Externe veiligheid	🙂	😐	↗	↗ ↘	–
Gezondheidsbevordering	😐	😐	↗	↗	↗
Landschappelijke waarden	🙂	😐	↗	↘	↗ ↘
Cultuurhistorische waarden	🙂	😐	↗ ↘	–	↗ ↘
Aardkundige waarden	😐	😐	↘	–	↗ ↘
Werklocaties	☹	☹	–	↗ ↘	–
Bereikbaarheid	😐	😐	↗ ↘	↗ ↘	↗ ↘
Modal shift	😐	😐	↗	↗	↗
Verkeersveiligheid	🙂	😐	↗	↗	↗
Energiebesparing	😐	😐	↗ ↘	↘	↘
Aandeel duurzame energie	😐	😐	↗	↗	↗
Duurzame landbouw	😐	😐	↗	–	↗ ↘
Overstromingsrisico	😐	😐	↘	–	–
Wateroverlast	🙂	😐	↗	↗	↗

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Invloed omgevingsvisie van de gebiedsgerichte uitwerking		
			Dorpen	Werklocaties	Buitengebied
Hittestress				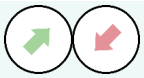	
Droogte					
Biodiversiteit			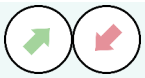	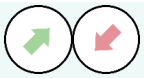	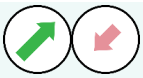
Gebruik ondergrond					
Bodemkwaliteit					
Bodemdaling					
Natura 2000			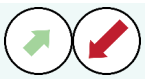	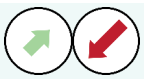	
Natuurnetwerk Nederland (NNN)					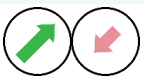
Waterkwaliteit					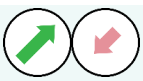

Veel van de indicatoren die voor dit plan-MER zijn geselecteerd, worden om verschillende redenen positief beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen in de omgevingsvisie. De invloed van de omgevingsvisie kan daarom over het algemeen als (licht) positief worden beoordeeld. Een aantal indicatoren scoort in alle deelgebieden (licht) positief, namelijk gezondheidsbevordering, modal shift, verkeersveiligheid, aandeel duurzame energie, wateroverlast, droogte en bodemkwaliteit. Dit betekent dus dat de visie positief bijdraagt op deze thema's. Voor sommige indicatoren is de invloed naast (licht) positief ook licht negatief. Slechts drie indicatoren scoren deels of volledig negatief, dit zijn bereikbaarheid (geldt met name voor de dorpen), gebruik ondergrond (dorpen, werklocaties en buitengebied) en Natura 2000 (dorpen en werklocaties). Bereikbaarheid van de dorpen is als negatief beoordeeld omdat deze onder druk zal blijven staan als gevolg van het toevoegen van 4.800 woningen, ondanks het feit dat er ook maatregelen worden getroffen om de bereikbaarheid te verbeteren (zoals door toepassing van het STOMP-principe en inzet op ov). Voor gebruik ondergrond kunnen ontwikkelingen als het toevoegen van woningen en de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht een negatieve invloed hebben, maar ook ontwikkelingen als energiehubs en meer recreatieve voorzieningen doen een beroep op de ruimte in de ondergrond. De extra woningen en uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht zorgen ook voor meer vervoersbewegingen wat kan zorgen voor extra stikstofdepositie, wat weer een negatief effect op de Natura 2000-gebieden kan hebben.

Als er per deelgebied wordt gekeken kan er geconcludeerd worden dat de dorpen over het algemeen (licht) positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen in de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente zet in op het toevoegen van 4.800 woningen voor 2040, wat leidt tot een positieve invloed op de woningvoorraad. Door meer woningen toe te voegen is er ook meer vraag naar voorzieningen, wat eveneens positief is. Aan de andere kant heeft deze groei ook negatieve invloeden op onder andere de gezondheid indicatoren, bereikbaarheid, klimaat indicatoren, biodiversiteit, gebruik ondergrond en Natura 2000. Om sommige negatieve invloeden te verminderen wordt zo veel mogelijk het principe ‘water en bodem sturend’ gehanteerd en wordt voldaan aan de eisen uit het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. De negatieve impact op het landschap en de cultuurhistorie wordt vermeden door in te zetten op inbreiding en enkel op uitbreiding waar dat nodig is. De huidige woningvoorraad wordt aangepakt via een wijkgerichte aanpak, wat positief is voor energiebesparing. In de dorpen wordt bij nieuwe ontwikkelingen het STOMP-principe toegepast en de gemeente zet in op een gestrekte ov-as met frequente verbindingen: dit heeft een positieve invloed op de gezondheidsindicatoren, bereikbaarheid en de modal shift. Daarnaast is de gemeente, ondanks de inbreiding, zuinig op de huidige groenstructuren in de dorpen en wil ze deze verbeteren, wat een positieve invloed heeft op de biodiversiteit en de klimaatindicatoren.

De algemene conclusie voor de werklocaties is dat deze licht positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen van de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook enkele (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente ziet een rol voor zichzelf om de huidige economische structuur te verbeteren. Een belangrijk onderdeel hiervan is de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht. Deze uitbreiding heeft een positieve invloed op de indicator werklocaties, maar heeft ook negatieve invloeden op onder andere de gezondheidsindicatoren (mogelijk afname luchtkwaliteit, mogelijke toename geluid, andere milieucontouren), energiebesparing, de klimaatindicatoren (meer verharding, dus mogelijk meer kans op wateroverlast en hittestress), biodiversiteit, gebruik van de ondergrond en op Natura 2000 (meer bedrijven, mogelijk meer vervoersbewegingen en daarmee gepaard gaande stikstofemissie). De andere bedrijventerreinen worden herstructureerd of getransformeerd tot woon-werk milieus wanneer nodig. Dit is positief voor de woningvoorraad en de werklocaties. Er wordt ingezet op zon-op-dak van de gebouwen wat positief is voor het aandeel duurzame energie en er worden energiehubs met bijbehorende batterijopslag ontwikkeld op de werklocaties. Dit is positief voor de werklocaties maar heeft mogelijk een negatieve invloed op het gebruik van de ondergrond, tenzij daar specifiek beleid op wordt ontwikkeld. Datzelfde geldt voor het toevoegen van twee hoogspanningsstations. Daarnaast zet de gemeente ook op de werklocaties in op alternatieve vormen van mobiliteit, zoals de fiets en het openbaar vervoer. Dit heeft een positieve invloed op de gezondheidsindicatoren, bereikbaarheid en de modal shift.

De algemene conclusie voor het buitengebied is dat deze (licht) positief worden beïnvloed door de voorgestelde ambities en bijbehorende uitwerkingen van de omgevingsvisie, met de kanttekening dat er ook (licht) negatieve invloeden zijn. De gemeente zet in het buitengebied in op de landbouw als drager van de kwaliteit van het landschap. Dit heeft een positieve invloed op duurzame landbouw en op landschappelijke waarden. Gronden van stoppende agrariërs kunnen worden overgenomen door bestaande bedrijven om zo bij te dragen aan extensivering van de landbouw.

Daarnaast wordt er ingezet op transformatiemogelijkheden voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB): afhankelijk van de functie waarnaar ze worden getransformeerd heeft dit een positieve invloed op de woningvoorraad, het voorzieningenniveau (wanneer de ruimte bijvoorbeeld wordt ingezet voor boerderijwinkels), gezondheidsbevordering, het aandeel duurzame energie (wanneer er ruimte is voor bijvoorbeeld energieopwekking), klimaatindicatoren (wanneer de ruimte wordt ingezet voor bijvoorbeeld vergroening), biodiversiteit of bodemdaling. Verder worden natuur en ecologische verbindingszones ontwikkeld in het buitengebied wat positief is voor de natuurindicatoren. Daarnaast worden ook de mogelijkheden voor vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is verkend. Dit is positief voor onder andere wateroverlast, droogte, bodemdaling en waterkwaliteit. De recreatieve potentie van het buitengebied wil de gemeente ook beter gaan benutten door de zichtbaarheid en herkenbaarheid ervan te versterken en door de recreatieve mogelijkheden te vergroten. Dit heeft een positieve invloed op het voorzieningenniveau en op gezondheidsbevordering, maar kan ook negatieve gevolgen hebben voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, en op geluid (meer vervoersbewegingen) en natuur (grotere druk op natuurgebieden). Onderdeel van de recreatieve potentie van de gemeente is het UNESCO Werelderfgoed, de Hollandse Waterlinies (waarvan de Stelling van Amsterdam onderdeel is): deze wordt uitgedragen, gekoesterd en beschermd, maar ook gebruikt voor recreatie. Dat het gebruikt wordt voor recreatie kan zowel positief als negatief uitpakken voor de cultuurhistorische waarden. Het kan zorgen voor een versterking en erkenning van de waarden, maar tegelijkertijd kan het deze ook schaden door de extra druk die er door toerisme op kan komen. Als laatste onderzoekt de gemeente de locaties voor zonnevelden, wat een positieve invloed heeft op het aandeel duurzame energie. Tegelijkertijd is kan dit ook negatief zijn voor de landschappelijke waarden, het gebruik van de ondergrond en voor landbouw en natuur.

9.2 Conclusie passende beoordeling (Natura 2000)

De omgevingsvisie van de gemeente De Ronde Venen is een langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente tot aan 2040. Door de lange doorlooptijd en het hoge abstractieniveau van de visie kunnen mogelijke significante effecten op Natura 2000-gebieden binnen en rondom de gemeente De Ronde Venen op dit moment niet met zekerheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd is ook niet op voorhand sprake van significante negatieve effecten of met zekerheid onuitvoerbare ontwikkelingen, omdat er zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase doorgaans mogelijkheden gevonden kunnen worden om negatieve effecten effectief te beperken of weg te nemen. Naast bronmaatregelen kan daarbij ook gedacht worden aan zorgvuldige locatiekeuze om verstoringsfactoren, zoals licht, geluid en optische verstoring, te voorkomen en (met name in het geval van stikstofdepositie) het gebruik van emissiearm of volledig emissieloos (elektrisch) materieel of de mogelijkheid van saldering met bestaande emissiebronnen.

Wanneer concretisering van keuzes plaatsvindt, in bijvoorbeeld opvolgende programma’s en het omgevingsplan, en er meer duidelijkheid is over de omvang van de verschillende ontwikkelingen, kan nader onderzoek nodig zijn naar effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om deze te beperken (passende beoordeling op projectniveau). Zo zullen er op dat moment onder meer concrete stikstofberekeningen nodig zijn om de daadwerkelijke omvang van effecten in beeld te brengen.

9.3 Conclusie synergie en strijdigheden

Naar aanleiding van de analyse van mogelijke strijdigheden en kansen voor synergie springen er een aantal uit die hieronder zijn benoemd. Het gaat daarbij met name om strijdige ruimteclaims.

Mogelijke strijdigheden:

- Er kan strijdigheid ontstaan tussen de karakteristieke (beschermde) dorpsgezichten en inbreiding in de dorpen
- Vergroening en behoud van groen is strijdig met het feit dat de gemeente in het verleden wel eens openbaar groen heeft verkocht. Ook inbreiding en verdichting kunnen een strijdigheid/strijdige ruimteclaim opleveren met vergroening en behoud van groen
- Beoogde woningbouw of uitbreiding van bedrijventerreinen in het buitengebied kunnen een strijdige ruimteclaim opleveren met erfgoed (de Stelling van Amsterdam) en landbouw
- Zoekgebieden voor zonnevelden zijn gelegen in weidevogelkerngebieden, NNN en op landbouwgronden en leveren daarmee een (mogelijke) strijdige ruimteclaim op
- Ontwikkeling van natuurgebieden en ecologische verbindingszones, maar ook het indicatief tracé van de N201 rond Mijdrecht west op landbouwgronden kunnen een strijdigheid opleveren met het uitgangspunt van de landbouw als drager van de kwaliteit van het landschap en zorgen voor een strijdige ruimteclaim
- Het toevoegen van woningen en bedrijven draagt bij aan de belasting van de provinciale wegen waardoor de bereikbaarheid van de gemeente op termijn onder druk kan komen te staan. In de dorpen zelf dragen de beoogde ontwikkelingen bij aan het belasten van knelpunten in het gemeentelijke wegennet. Mobiliteitsmaatregelen, zoals investeren in ov en nieuwe wegen en fietspaden, maar ook het bouwen op slimme locaties zijn noodzakelijk om de bereikbaarheid op termijn te waarborgen
- Woningen op bedrijventerrein Bovenkamp vergt zorgvuldige inpassing in verband met mogelijke geluidbelasting door het spoor. Woningen en bedrijven, en zeker waar dat ook nog in combinatie met spoor is, leveren mogelijke tegenstrijdigheden op (met het oog op luchtkwaliteit, geluid, milieucontouren, etc.)
- Afhankelijk van de randvoorwaarden kan het ruimte bieden aan de circulaire economie op bedrijventerrein Mijdrecht strijdigheid opleveren met omliggende woningen en natuur

Kansen voor synergie:

- Herbestemming van bebouwd erfgoed kan synergie opleveren met de woningbouwopgave wanneer dit erfgoed gebruikt wordt voor woningen of de recreatieve functie ervan beter benut wordt
- De mobiliteitstransitie zou kunnen leiden tot minder benodigde ruimte voor auto’s op straat, ruimte die voor andere doeleinden ingevuld kan worden
- Vergroening heeft veel positieve gevolgen en kan dan ook bijdragen aan een gezonde leefomgeving, klimaatadaptiviteit, fysieke en mentale gezondheid en aantrekkelijkheid van de gemeente voor recreanten en toeristen
- Veel energieopwekking op werklocaties via zon-op-dak of andere slimme oplossingen biedt kansen om de omvang van benodigde zonnevelden in het buitengebied te verkleinen en deze gronden voor andere doeleinden in te kunnen zetten
- Herbestemming van VAB kan bijdragen aan recreatie en aan de klimaatadaptiviteit van het buitengebied en kan ook bijdragen aan het terugdringen van het woningtekort

9.4 Conclusie doelbereik

Figuur 9.1 geeft het doelbereik weer voor de drie hoofdambities. Het doelbereik is kwalitatief beoordeeld; de grafiek zoals hieronder opgenomen dient als visualisering van de uitgeschreven toelichting.

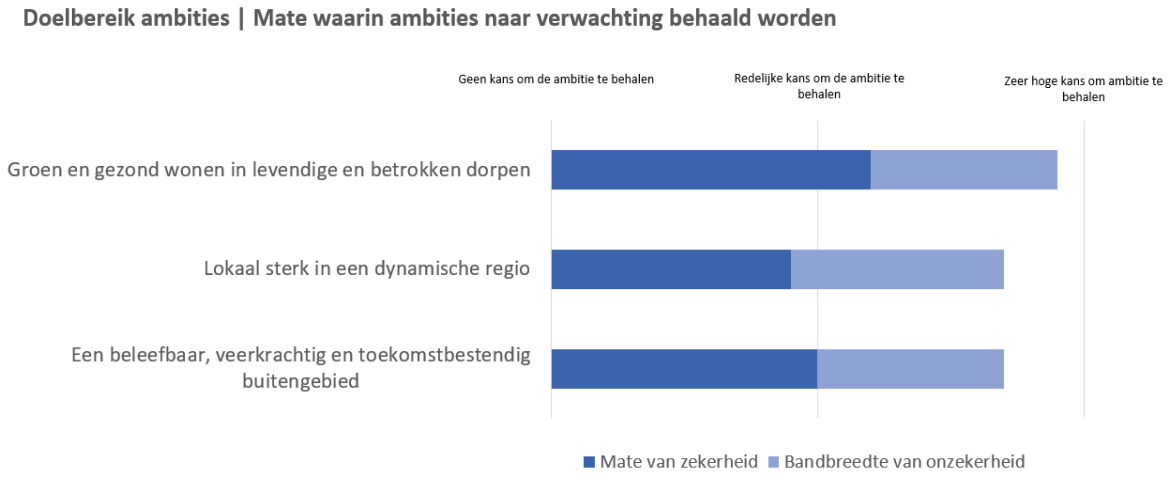

Figuur 9.1 Totaaloverzicht doelbereik

Ambitie 1 (Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen) heeft een redelijk grote mate van zekerheid om de ambitie te behalen, al zit hier ook een bandbreedte van onzekerheid bij. Voor ambitie 2 (Lokaal sterk in een dynamische regio) is de mate van zekerheid een stuk kleiner en daarnaast is de bandbreedte van onzekerheid ook groter, wat betekent dat deze ambitie minder waarschijnlijk is om behaald te worden dan ambitie 1. De mate van zekerheid van ambitie 3 (Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied) zorgt voor een redelijke kans om de ambitie te behalen, al geldt voor deze ambitie ook een bepaalde bandbreedte van onzekerheid, vergelijkbaar met die van ambitie 1.

Hierna volgt steeds eerst de grafiek met een overzicht van het doelbereik van de subambities, met daaronder een korte concluderende samenvatting.

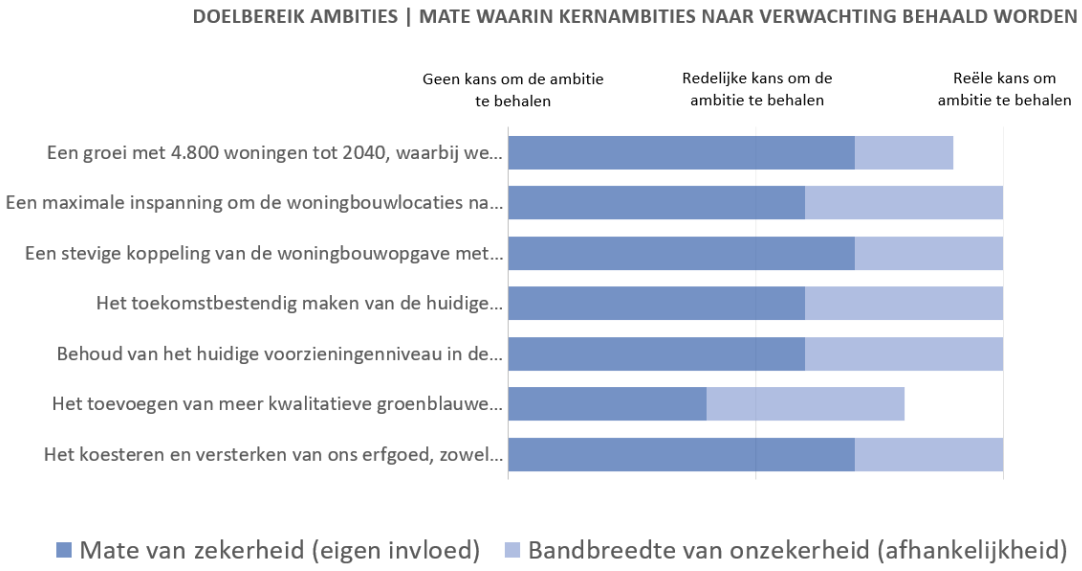

Figuur 9.2 Grafiek voor doelbereik ambitie 1: Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen

Over het algemeen hebben de subambities onder ambitie 1 een redelijke tot reële kans om behaald te worden. Dit heeft er voor wat betreft de beoogde groei met 4.800 woningen mee te maken dat er al behoorlijk vaste plannen zijn voor 3.000 woningen. Voor het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad is een wijkgerichte aanpak gepland om in 2050 aardgasvrije bebouwing te hebben. Voor het behoud van het voorzieningenniveau wordt beschreven wat de gemeente daarmee voor de verschillende dorpen voor ogen heeft. Koesteren en behoud van erfgoed gebeurt door transformatie en herbestemming. Er zijn echter ook veel afhankelijkheden. Zo is de gemeente voor de bouw van woningen met name afhankelijk van private partijen (ontwikkelaars), maar ook van woningbouwcorporaties en speelt de stikstofproblematiek een rol in de haalbaarheid van de plannen voor bijvoorbeeld woningbouw. Daarnaast is de gemeente afhankelijk van particulieren, energieleveranciers, inwoners, vrijwilligers, ondernemers, organisaties, regionale ov-partners, de provincie en het rijk. Dit toont aan dat er een grote afhankelijkheid bestaat, wat leidt tot een grote mate van onzekerheid bij het behalen van de ambitie. Daarnaast zijn er andere onduidelijkheden, zoals het feit dat de benoemde wijkgerichte aanpak om in 2050 aardgasvrije bebouwing te hebben nog verder uitgewerkt moet worden. Verder wordt er alleen gesproken over het beschermen van het huidige groen in de dorpen, maar niet over het toevoegen van kwalitatief groen (een van de subambities), behalve daar waar het principe ‘Groen groeit mee’ wordt toegepast of waar het gaat om ‘vergroenen’ van de openbare ruimte. ‘Vergroening’ klinkt niet direct als toevoeging van ‘kwalitatief groen’. Geconcludeerd kan worden dat de ambitie een relatief grote mate van zekerheid kent, maar dat er binnen de subambities ook afhankelijkheden zijn die tot enige onzekerheid leiden rondom het behalen van de ambitie.

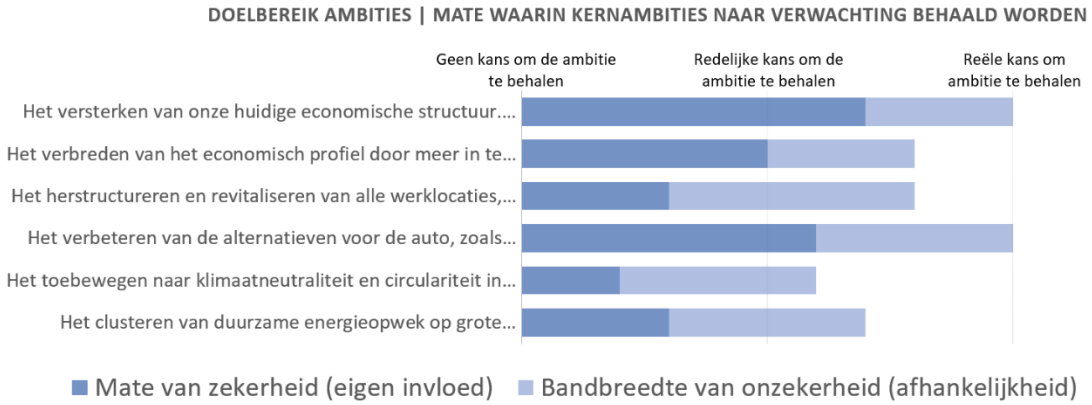

Figuur 9.3 Grafiek voor doelbereik ambitie 2: Lokaal sterk in een dynamische regio

Tussen de subambities onder ambitie 2 zitten grote verschillen als het gaat om het doelbereik, namelijk van een reële kans om behaald te worden tot een kleine kans. Wat de mate van zekerheid ten goede komt is onder andere dat de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht vrij concreet is en er een uitgifteprotocol wordt opgesteld. Daarnaast heeft de gemeente duidelijke plannen voor hoe ze het economisch profiel van de gemeente wil verbreden. Er is een analyse gemaakt van wat op welke bedrijventerreinen nodig is. Verder zijn er duidelijke ideeën over alternatieven voor de auto, zoals het toepassen van het STOMP-principe en het ontwikkelen van de ov-as. Er zijn echter ook nog een heel aantal afhankelijkheden, zoals de samenwerking met de regio en het lokale MKB voor de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht en van ondernemers en (pand)eigenaren voor de transformatie van de overige bedrijventerreinen. Daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van inwoners, lokale economie, toeristen, bedrijven, agrariërs, ontwikkelaars, de politiek en de provincie. Verder is het doel van klimaatneutraal en circulair zijn in 2050 erg ambitieus. Er zijn nog onduidelijkheden over hoe de gemeente dit denkt te gaan behalen. Ook is onduidelijk wat een circulaire economie voor de gemeente inhoudt. In de subambities zijn soms zinnen en termen niet nader toegelicht of onduidelijk, waardoor het niet helemaal helder wordt wat de gemeente ermee voor ogen heeft. Zo wordt niet duidelijk wat ‘een balans’ tussen de economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid bij verbreding van het economisch profiel van de gemeente betekent, wat ‘leefbaarheid’ daarbij inhoudt en wat wordt bedoeld met ‘toebewegen naar’ klimaatneutraal en circulair in 2050. Tot slot is de subambitie over het clusteren van duurzame energieopwek en het faciliteren van bottom-up initiatieven onduidelijk geformuleerd en wordt uit de tekst niet duidelijk wat de gemeente verstaat onder ‘bottom-up initiatieven’ en het faciliteren daarvan. Verder wordt niet concreet gemaakt wat het algehele doel van deze subambitie is, waar naartoe wordt gewerkt en wanneer deze subambitie geslaagd is. Geconcludeerd kan dus worden dat er ondanks zekerheden rondom doelbereik als gevolg van beschreven maatregelen vooral ook nog onduidelijkheden zijn, en ook veel afhankelijkheden van andere partijen.

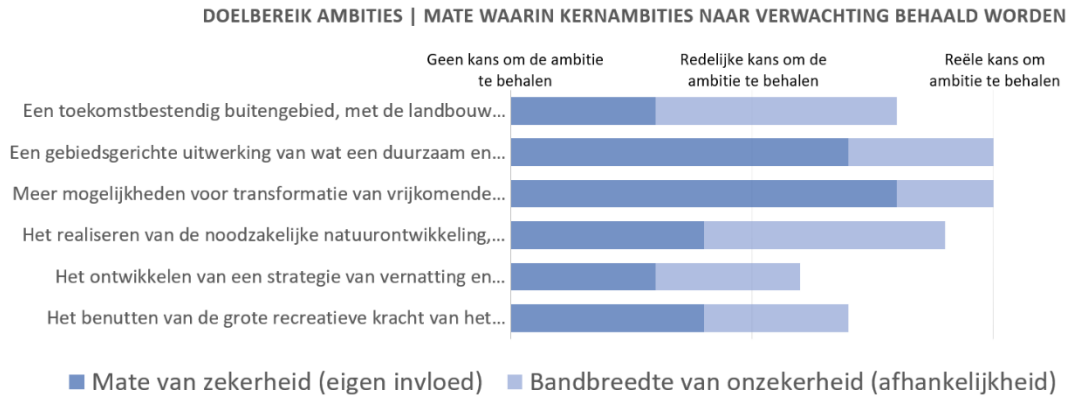

Figuur 9.4 Grafiek voor doelbereik ambitie 3: Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied

Waar de subambities rondom een gebiedsgerichte uitwerking voor het buitengebied en de mogelijkheden voor transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) een hoge mate van zekerheid hebben is dit voor de overige subambities onder ambitie 3 een stuk lager. Maatregelen die bijdragen aan het doelbereik zijn onder andere dat er planologische ruimte geboden wordt aan agrariërs om werk te maken van een leefbaar, klimaatrobuust en toekomstbestendig buitengebied, zoals door meervoudige verdienmodellen, innovatie en experimenten. Daarnaast wordt in een gebiedsgerichte uitwerking en uitvoeringsprogramma uitgewerkt wat een duurzaam en klimaatrobuust buitengebied inhoudt. Verder werkt de gemeente aan een VAB-visie voor de transformatie van VAB naar wonen, recreatie, klimaatadaptatie of natuur. Er zijn concrete plannen voor natuurontwikkelingen en de gemeente benut de recreatieve potentie door wandel- en fietsroutes te optimaliseren en recreatieve voorzieningen aan te leggen. Een afhankelijkheid is echter dat er weinig budget beschikbaar is voor recreatie en dat de gemeente erg afhankelijk is van ondernemers, recreanten en regionale partners. Daarnaast is de gemeente ook afhankelijk van agrariërs, de regio, het waterschap, de provincie en het rijk en liggen er grote opgaven zoals bodemdaling, klimaat en natuur en is de druk vanuit provinciaal en nationaal niveau op die thema's hoog. Al deze opgaven leggen een claim op de ruimte, wat ervoor zorgt dat het nog maar de vraag is of alle doelen behaald kunnen worden. Tot slot is het onduidelijk wat de rol van de landbouw is als drager van de kwaliteit van het landschap in het buitengebied, en hoe vernatting en waterberging worden ontwikkeld. Geconcludeerd kan worden dat er als gevolg van de beschreven maatregelen in de visie een bepaalde mate van zekerheid is over het behalen van de doelen, maar dat er ook veel afhankelijkheden zijn voor het behalen van ambitie 3.

9.5 Aanbevelingen

Vanuit de effectbeoordeling, de beoordeling van het doelbereik en de analyse van synergie en strijdigheden volgt een heel aantal aanbevelingen voor de visie zelf en voor het vervolg.

9.5.1 Aanbevelingen visie

1. In het buitengebied is veel **loodverontreiniging** door het toemaakdek, maar dit wordt niet benoemd in de visie. Het is aan te bevelen om hierover iets op te nemen in de visie, net zoals dat bij de dorpen is gedaan
2. Uit de beschrijving van de referentiesituatie blijkt dat in het gebied ten noorden van Waverveen **verzilting** plaatsvindt op 0-5 meter onder het maaiveld. Aanbevolen wordt om hier – net als bij bodemdaling – specifiek aandacht aan te besteden in de visie over hiermee wordt omgegaan bij ruimtelijke keuzes
3. Op de visiekaart wordt een **knelpunt in de ecologische verbindingszone** aangegeven (oostelijke bebouwing van Wilnis). In de visie wordt in de tekst momenteel niets geschreven over hoe de gemeente dit knelpunt aan wil gaan pakken
4. Het verdient aanbeveling om het **Convenant Toekomstbestendig Bouwen** meer integraal op te nemen/eraan te refereren in de visie. Momenteel wordt hier alleen naar verwezen in het kader van het toevoegen woningen, namelijk dat dit dient te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Het Convenant gaat echter ook over Duurzame mobiliteit, Klimaatadaptatie, Natuurinclusiviteit en biodiversiteit en Gezonde leefomgeving
5. Omdat er maar beperkte plek is voor inbreiding worden er ook beperkte dorpsuitbreidingen toegestaan, onder andere in de vorm van clusteringen rond grote dorpen met koppelkansen met klimaatadaptatie en ov-bereikbaarheid. Er wordt aanbevolen om deze **koppelkansen** in de visie nog meer te **concretiseren** (hoe gaat dit vorm en invulling krijgen?), want dit blijft nu beperkt
6. Op de visiekaart staat de ‘Hoofdverdedigingslijn Stelling van Amsterdam (**koppelen aan fietsverbinding**)’, maar deze koppeling wordt verder niet uitgewerkt in de visie. Er wordt aanbevolen om dit punt te benoemen in de visie en ook de koppeling te maken met de fietsverbinding
7. Op de visiekaart staat **‘’Strekken’ van bocht N201’**, dit wordt verder in de tekst van de visie niet nader toegelicht of uitgewerkt. Aanbevolen wordt om dit alsnog op te nemen in de visie
8. Er wordt aanbevolen om de **overbelaste kruispunten**, N212-Oudhuijzerweg-Dorpsstraat, N201-Hofland en N201-N212, aan te pakken om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren en hierover iets op te nemen in de visie
9. Er wordt aanbevolen om de **parkeernorm** naar beneden te brengen om zo autogebruik verder te ontmoedigen en tegelijkertijd ruimte vrij te maken voor andere functies
10. In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 ‘Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied’ de ambitie ‘Het realiseren van de noodzakelijke natuurontwikkeling, in lijn met landelijke en provinciale doelstellingen’. Wanneer in de visie niet alleen noodzakelijke natuurontwikkelingen gerealiseerd worden, maar de gemeente ook nog **andere natuurontwikkelingen** realiseert, dan wordt aanbevolen om deze ook mee te nemen en te benoemen in de visie
11. De visie draagt momenteel weinig bij aan de waterkwaliteit in de gemeente. Simpele maatregelen kunnen soms al de **waterkwaliteit verbeteren**, bijvoorbeeld door bepaalde onderhoudsmaatregelen, de inrichting van de openbare ruimte, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, baggerwerkzaamheden en het reguleren van afstromend water van wegen en daken. Aanbevolen wordt om in de visie concreter (voor alle deelgebieden) te beschrijven hoe de gemeente gaat werken aan - het verbeteren of handhaven van - de waterkwaliteit

12. In de visie spreekt de gemeente van ‘een geregisseerde groei met kwaliteit’, het is echter onduidelijk wat deze kwaliteit inhoudt. Er wordt aanbevolen om te **specificeren** wat de gemeente verstaat onder **‘groei met kwaliteit’**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
13. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het toebewegen naar klimaatneutraliteit en circulariteit in 2050, via slimme strategieën in energieopwek, -opslag en -verbruik’. Het wordt in de visie niet duidelijk wat wordt bedoeld met ‘toebewegen naar’. Dit kan betekenen een paar kleine stappen in de goede richting maar kan ook betekenen dat de gemeente het doel bijna of zelfs helemaal wil behalen. Er wordt aanbevolen om in de visie duidelijker te definiëren wat wordt verstaan onder ‘toebewegen naar’. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
14. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het clusteren van duurzame energieopwek op grote daken en in het buitengebied, maar ook voor het faciliteren van bottom-up initiatieven vanuit de dorpen’. Deze ambitie is erg onduidelijk en er wordt daarom aanbevolen om meer duiding en invulling te geven aan deze ambitie. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden
15. In de visie staat onder hoofdstuk 3.1 ‘Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen’ de ambitie ‘Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk’. Er wordt aanbevolen om deze subambitie op te knippen in ‘Het koesteren en versterken van ons gebouwd erfgoed’ onder kernambitie 1 en ‘Het koesteren en versterken van ons landschappelijk erfgoed’ onder kernambitie 3. Op die manier is het beter navolgbaar per deelgebied wat de ambitie is en wat de daarbij behorende maatregelen zijn

9.5.2 Aanbevelingen uitwerking

1. In de visie wordt wel een en ander geschreven over beschermde dorpsgezichten, maar de visie geeft misschien nog te weinig houvast over hoe initiatieven kunnen bijdragen aan het versterken van de identiteit van dorpen zonder zo’n beschermde status. Daarom is het aan te bevelen om in de uitvoering vervolgstappen op te nemen die meer duiding geven aan de waarden en ruimtelijke eigenschappen die de identiteit van de dorpen vormen
2. Er wordt aanbevolen om randvoorwaarden op te stellen voor de bedrijven bij uitbreiding ‘de Bocht’ voor wat betreft typen bedrijven en milieucontouren om zo geluidhinder te voorkomen en de externe veiligheid te waarborgen. Dit kan goed gekoppeld worden aan het uitgifteprotocol dat de gemeente aan het opstellen is
3. Het toevoegen van woningen dient altijd te gebeuren met oog voor de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit, waarbij het Convenant Toekomstbestendig Bouwen wordt gevolgd. Aanbevolen wordt om in dat kader ook randvoorwaarden op te stellen voor bedrijven, namelijk dat nieuwe bedrijven o.a. energieneutraal gebouwd moeten worden
4. Aanbevolen wordt om een programma of strategie op te stellen om het gebruik van (en de druk op) de ondergrond beter te kunnen sturen. Uit de effectbeoordeling is namelijk gebleken dat de druk op de ondergrond alleen maar verder gaat toenemen. Het is belangrijk om te zorgen dat de impact op en ruimte in de ondergrond wordt meegenomen in toekomstige plannen en ontwikkelingen
5. Er vindt bodemdaling plaats in de gemeente, daarom wordt aanbevolen om randvoorwaarden/eisen mee te geven bij de bouw van woningen in gebieden waar er een risico op bodemdaling is

6. Aanbevolen wordt om ook een visie voor de landgoederenzone op te stellen waarin de ruimtelijke kwaliteiten ervan vastgelegd kunnen worden, zodat die ook beter meetbaar en duidelijk zijn
7. In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 ‘Lokaal sterk in een dynamische regio’ de ambitie ‘Het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme, maar met oog voor de beheersbaarheid ervan voor zowel inwoners als bezoekers en het zoeken van een goede balans tussen economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid’. Momenteel is het echter nog onduidelijk wat deze balans inhoudt en hoe deze ook bewaakt gaat worden. Er wordt aanbevolen om dit uit te werken in bijvoorbeeld een omgevingsprogramma recreatie
8. In de visie wordt omschreven dat de gemeente in 2050 circulair wil zijn. Er wordt aanbevolen om concrete doelen en bijbehorend beleid rondom circulariteit uit te werken, bijvoorbeeld in een programma circulaire economie, om zo de juiste stappen te zetten richting 2040 en 2050. Maak concreet voor bijvoorbeeld afvalstromen, materiaalgebruik en de gemeentelijke organisatie wat het doel is en waar de gemeente zelf aan gaat werken. Maak daarnaast verder concreet wat een circulaire economie inhoudt voor De Ronde Venen en wat de ambities (circulair bouwen en een circulaire inrichting van de openbare ruimte) op dit vlak betekenen qua ruimtelijke impact en qua benodigde milieu-ruimte. Dit komt nog niet tot uiting in de visie terwijl de ruimteclaim mogelijk wel van invloed is op andere ambities binnen de gemeente
9. Aanbevolen wordt om een visie op de (transitie) van het landelijk gebied op te stellen met daarin bijvoorbeeld beschreven welke ruimte agrariërs moeten of mogen krijgen om nevenactiviteiten te ontwikkelen. Het verdient aanbeveling om dit in het vervolg op de visie uit te werken in bijvoorbeeld een integraal programma landelijk gebied
10. In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 ‘Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied’ de ambitie ‘Het ontwikkelen van een strategie van vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is’. In de visie staat echter niks benoemd over de daadwerkelijke ontwikkeling van een strategie voor vernatting en waterberging. Er wordt aanbevolen om deze strategie wel op te stellen voor het vervolg
11. In het algemeen wordt aanbevolen om een programma/actieplan op te stellen voor klimaatadaptatie, o.a. voor hittestress, wateroverlast en droogte. Daarin kan bijvoorbeeld worden ingezet op het verkleinen van de kans op overstromingen, maar ook op het beperken van de gevolgen ervan (meerlaagsveiligheid). Voorbeelden hiervan zijn noodplannen, een andere ruimtelijke inrichting of aangepast bouwen. Eventueel kan hierin ook beleid worden opgenomen om de overstromingsgevoeligheid op bestaande bedrijventerreinen te verminderen. Verder is het buitengebied gevoelig voor zware regenval: herbestemmen voor natuurontwikkeling zou schade aan agrarische functies kunnen voorkomen. Dit zou ook weer bij kunnen dragen aan verduurzaming van landbouwgronden

9.5.3 Conclusie voor visie en vervolg

Op basis van het concept-MER heeft de gemeente, samen met RUIMTEVOLK, bekeken welke aanbevelingen wel en welke niet meegenomen worden in de visie en voor het vervolg. Hieronder is kort aangegeven welke van de in de vorige paragrafen benoemde aanbevelingen wel en niet worden overgenomen. In bijlage 11 is de toelichting per keuze te lezen.

Aanbevelingen voor de visie die zijn overgenomen: 1, 3, 4, 6, 7, 10, 13, 14 en 15.
Aanbevelingen voor de visie die deels of in een andere vorm zijn overgenomen: 2 en 5.
Aanbevelingen voor de visie die niet zijn overgenomen: 8, 9, 11 en 12.
Aanbevelingen voor de uitwerking die zijn overgenomen: 16, 17, 18 en 21.
Aanbevelingen voor de uitwerking die niet zijn overgenomen: 19, 20, 22, 23, 24, 25 en 26.

10 Leemten in kennis, evaluatie en monitoring van beleid

10.1 Leemten in kennis

De effectbeoordeling in dit plan-MER is kwalitatief van aard, gericht op kansen en risico's en sluit aan bij het strategische en lange termijn karakter van de omgevingsvisie. De visie is richtinggevend voor verdere uitwerking en doorwerking in programma´s of andere instrumenten. Voor dit plan-MER zijn de gedane aannames afdoende om een voldoende betrouwbaar beeld te verkrijgen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten op de leefomgeving op de langere termijnen. Op dit abstractieniveau is er dan ook geen sprake van leemtes in kennis of onzekerheden met betrekking tot de in dit plan-MER beschreven kansen en risico's. Meer gedetailleerde effectbeoordeling, kwantificering daarvan en toetsing aan wettelijke kaders kan alleen plaatsvinden bij verdere uitwerking tot beleid in bijvoorbeeld programma's. De effecten die zich uiteindelijk in de praktijk voor zullen doen, moeten op basis van monitoring en evaluatie in beeld worden gebracht.
Een onderdeel van het plan-MER dat verdere uitwerking behoeft, wanneer het beleid van de omgevingsvisie verder is uitgewerkt, zijn de effecten van **stikstof** op de Natura 2000-gebieden. Een passende beoordeling op projectniveau dient plaats te vinden wanneer concretisering van de omgevingsvisie plaatsvindt. Deze berekening moet plaatsvinden op basis van een gedetailleerd verkeersmodel en een nauwkeurige ligging van de nieuwe woon- en werklocaties. Een nieuwe berekening met de juiste referentiejaren kan de daadwerkelijke effecten in beeld brengen en de mogelijkheden om deze te beperken.

10.2 Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie zijn essentieel om te kunnen bepalen of de ambities en bijbehorende effecten ook daadwerkelijk uitkomen. Met aanvullende maatregelen of door het herzien van de omgevingsvisie kan hierop worden bijgestuurd als dit niet het geval is. Deze paragraaf benadrukt het belang van monitoring en evaluatie van de omgevingsvisie en beschrijft hoe het plan-MER daarin kan ondersteunen.

Monitoring en evaluatie maken deel uit van de beleidscyclus. Onder de Omgevingswet hebben plannen geen specifieke einddatum meer, wat betekent dat ze in principe niet na tien jaar geactualiseerd hoeven te worden. Dit is anders dan onder de vorige wetgeving. Visies en plannen zijn onder de Omgevingswet flexibeler en bieden ruimte voor innovaties en maatschappelijke ontwikkelingen. Monitoring helpt bij het signaleren van de behoefte aan bijsturing of ingrijpen. Dit kan leiden tot het nemen van maatregelen, het aanpassen van bestaande plannen of het opstellen van nieuwe (deel)plannen. Monitoring en evaluatie zijn ook belangrijk bij de communicatie met belanghebbenden, zoals bewoners en ondernemers. Ze geven inzicht in de mate waarin projecten en plannen bijdragen aan de ambities en doelen van het beleid, zoals een overkoepelende (omgevings)visie.

10.2.1 Belang van monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie zijn belangrijk voor het daadwerkelijk realiseren van de gestelde ambities in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie heeft een lange looptijd, namelijk tot 2040. Dat vraagt om regelmatige monitoring en evaluatie. Ook geeft de omgevingsvisie ruimte aan partijen zoals inwoners, ondernemers en organisaties om hierover mee te denken en om initiatieven te ontplooien binnen de kaders van de visie. Monitoring en evaluatie zijn essentieel om te bepalen of de verschillende doelstellingen gedurende de looptijd van de visie nog kunnen worden bereikt en wat de effecten van het beleid zijn. Dit biedt bestuurders een basis om in de loop van de tijd, indien nodig, extra maatregelen te nemen.

Monitoring is een belangrijk aspect in zowel de EU-richtlijn voor milieueffectrapportage als de Nederlandse Omgevingswet. In de Omgevingswet zijn specifieke bepalingen opgenomen met betrekking tot monitoring, niet alleen voor milieueffectrapportage (zie Omgevingsbesluit artikel 11.5 en 11.20), maar ook voor andere onderwerpen (hoofdstuk 20). De verantwoordelijke instanties, zoals de gemeente, provincie of het Rijk, kunnen besluiten om bepaalde milieueffecten te monitoren. Het doel is om de monitoring in verhouding te laten zijn met de activiteit en de mogelijke milieugevolgen. Indien mogelijk wordt gebruikgemaakt van bestaande wettelijke monitoringsregelingen om dubbel werk te voorkomen, zoals de Kaderrichtlijn Water, NSL en actieplannen geluid.

Figuur 10.1 Beleidscyclus (Bron: Aan de slag met de Omgevingswet, Ministerie van BZK)

10.2.2 Instrumenten voor uitvoering

De omgevingsvisie is een dynamisch document, omdat de wereld voortdurend in beweging is. Maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en het is onbekend hoe de wereld er over vijf of tien jaar uitziet. Er kan uitvoering gegeven worden aan de omgevingsvisie door de inzet van verschillende instrumenten. In de Omgevingswet zijn voor de gemeente drie relevante beleidsinstrumenten geformuleerd, elk met hun eigen rol: het omgevingsprogramma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Deze instrumenten worden hieronder nader toegelicht. Op elk van de instrumenten, inclusief de omgevingsvisie zelf, is monitoring en evaluatie mogelijk, wat nader wordt toegelicht in de volgende paragraaf.

Omgevingsprogramma's

In een omgevingsprogramma worden ambities en keuzes die in de omgevingsvisie zijn vastgelegd nader uitgewerkt voor specifieke thema's of gebieden. Het omgevingsprogramma is het instrument van het college van burgemeester en wethouders, waarin zij de globale beleidslijnen uit de omgevingsvisie verder uitwerken. Een programma bevat maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. In een programma worden de ambities uitgewerkt in concrete maatregelen. Er staat ook in welke middelen nodig zijn om het doel te behalen en op welke manier we als gemeente gaan sturen (sturingsfilosofie). Daarbij gaat het om aspecten zoals financiering en benodigde ruimtelijke en juridische instrumenten.

Er zijn in feite twee soorten omgevingsprogramma's: verplichte en onverplichte (vrijwillige) programma's. De gemeente De Ronde Venen kent op dit moment (nog) geen wettelijk verplichte omgevingsprogramma's. Dit zal de komende jaren wel aan de orde zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een volkshuisvestingsprogramma, in het kader van de Wet versterking regie volkshuisvesting, en een warmteprogramma dat eind 2026 wordt vastgesteld in het kader van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, of het Actieplan Geluid.

Vrijwillige programma's zijn gericht op de nadere uitwerking en uitvoering van de omgevingsvisie. Ze kunnen themagericht zijn (bijvoorbeeld gericht op mobiliteit, wonen of omgevingsveiligheid) of gebiedsgericht (bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk of de herstructurering van een bedrijventerrein). Of en hoe de gemeente de komende tijd omgaat met het gebruik van het instrument Omgevingsprogramma wordt nu nog niet vastgelegd. Die keuze wordt gemaakt we op het moment dat de gemeente met de uitwerking van de visie aan de slag gaat of een nieuwe gebiedsontwikkeling gaat oppakken.

Uitvoeringsprogramma

In deze omgevingsvisie is bij een aantal thema's en gebieden aangegeven dat er nog nadere uitwerking nodig is. In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke onderwerpen opgepakt gaan worden. Hierbij wordt telkens de afweging gemaakt welk instrument hiervoor ingezet wordt, bijvoorbeeld een omgevingsprogramma of een beleidskader.

Instrument
Ruimtelijk kwaliteitskader (gemeentebreed)
Visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing [Q4 2025]
Uitvoeringsplan mobiliteit
Uitvoeringsprogramma/agenda recreatie?
Uitvoeringsprogramma/agenda circulaire economie?
Actieplan klimaatadaptatie
Herijking/verdieping beleidsplan kleinschalige en grootschalige zonnevelden?
Uitvoeringsplan bedrijventerrein Mijdrecht

Bovenstaande uitwerkingen zijn niet limitatief. Op het moment dat de actualiteit hierom vraagt, kunnen er ook andere gebieden en thema's opgepakt worden als uitwerking van de omgevingsvisie. Bestaande en toekomstige beleidsdocumenten en uitvoeringskaders blijven dus naast de omgevingsvisie bestaan. Zij bevatten geen nieuwe beleidskeuzes maar zijn een uitwerking van de strategische hoofdlijnen uit de omgevingsvisie om hieraan uitvoering te geven.

Omgevingsplan
De juridische verankering van deze omgevingsvisie vindt plaats in het omgevingsplan. Het omgevingsplan is de opvolger van de voormalige bestemmingsplannen, beheers- en gemeentelijke verordeningen. Dit omgevingsplan vertaalt de ambities uit beleid naar concrete regels en voorschriften. Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om voor bepaalde onderwerpen omgevingswaarden op te nemen in het omgevingsplan. Met de omgevingswaarden kunnen in bepaalde gebieden of op bepaalde thema's strengere eisen worden gesteld dan de in rijks- of provinciaal beleid vastgelegde waarden. Deze omgevingswaarden bieden de mogelijkheid om differentiatie in doelen aan te brengen voor verschillende gebieden/thema's.

In tegenstelling tot de omgevingsvisie is het omgevingsplan bindend voor inwoners, ondernemers en initiatiefnemers.

Omgevingsvergunning
Initiatiefnemers die met de fysieke leefomgeving aan de slag willen, hebben in veel gevallen een omgevingsvergunning nodig. In het gemeentelijke omgevingsplan wordt vastgelegd voor welke activiteiten een omgevingsvergunning vereist is.

Overige beleidsinstrumenten
Naast de instrumenten uit de Omgevingswet kan de gemeente ook op andere manieren uitwerking geven aan de omgevingsvisie, bijvoorbeeld in (sectorale) beleidsvisies, beleidskaders en beleidsregels. Bestaande en toekomstige (sectorale) beleidsdocumenten en uitvoeringsagenda's blijven dus naast de omgevingsvisie bestaan. Deze documenten bevatten in principe geen nieuw beleid, maar zijn een uitwerking van de strategische hoofdlijnen uit de omgevingsvisie. Mocht het toch gebeuren dat er sprake is van botsende belangen tussen beleidsnota's en de omgevingsvisie, dan is de omgevingsvisie leidend.

10.2.3 Monitoring voor de omgevingsvisie De Ronde Venen

De omgevingsvisie De Ronde Venen 2040 is nu klaar, maar is in feite nooit af. De gemeente kijkt regelmatig of ze nog op de juiste weg zit. Nieuwe inzichten en opgaven vragen om steeds opnieuw te kijken naar de relevantie van het beleid en de rol die de gemeente daarin speelt. Om zichzelf snel aan te kunnen passen vormen monitoring en evaluatie een belangrijke pijler. Zo kan de gemeente controleren of ambities nog steeds behaald kunnen worden of dat ze moeten worden aangepast. Hiervoor wordt een beleidscyclus gebruikt. Op deze manier zorgt de gemeente ervoor dat de visie blijft aansluiten bij de behoeften en ontwikkelingen in de gemeente.

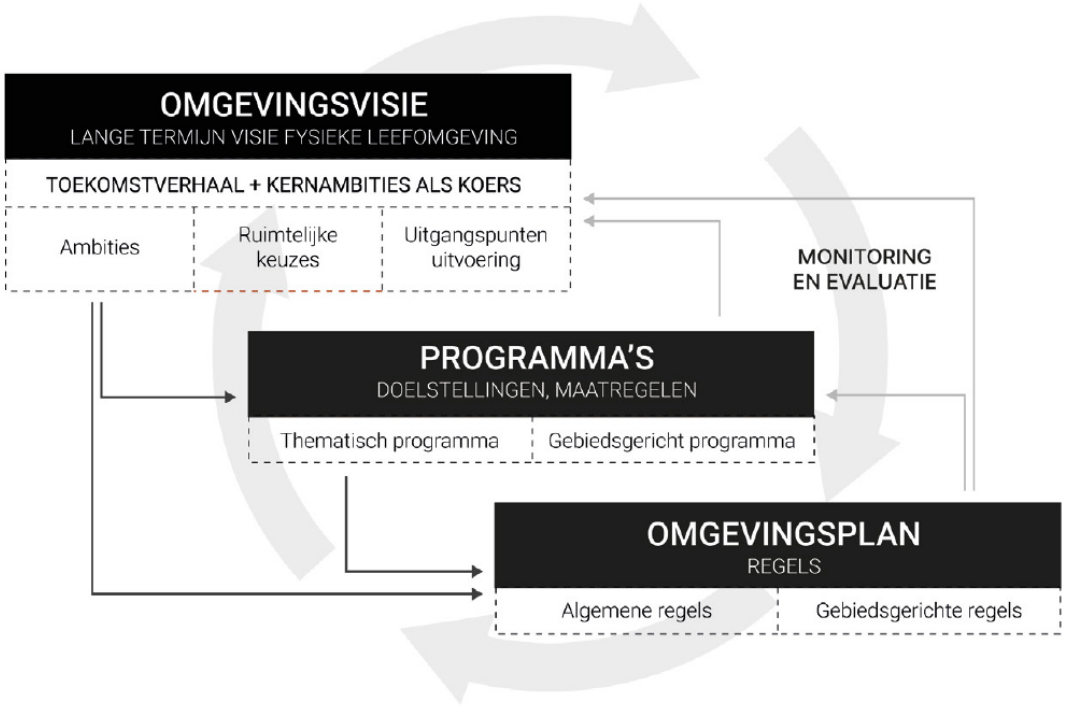

Figuur 10.2 Deze omgevingsvisie is de start van de beleidscyclus van de Omgevingswet. Deze cyclus biedt structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen volgens een logisch proces: beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling. De figuur laat de samenhang zien tussen omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan binnen de beleidscyclus (Bron: Informatiepunt Leefomgeving, bewerking RUIMTEVOLK)

Om de omgevingsvisie zo actueel mogelijk te houden, kiest de gemeente ervoor om de visie periodiek te evalueren. Het tempo waarin de visie wordt aangepast hangt af van de ervaringen die worden opgedaan met andere instrumenten en met de monitoring van de doelen, en van de staat van de fysieke leefomgeving. Voornemen is om de omgevingsvisie in ieder geval elke vier jaar te evalueren, in het jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen, en daarmee te starten in 2030. Dit leidt mogelijk tot een herijking. Daarnaast is het mogelijk om de visie van een herijking te voorzien wanneer (maatschappelijke) opgaven in de fysieke leefomgeving daar aanleiding toe geven.

Om te borgen dat de omgevingsvisie binnen de gemeente De Ronde Venen blijft leven en functioneren als spil tussen verschillende beleidsdomeinen wordt verkend of de rol van een aanjager omgevingsvisie belegd kan worden binnen de ambtelijke organisatie. Deze rol borgt dat er uitwisseling tussen de verschillende beleidsdomeinen blijft plaatsvinden, zoals gebeurd is tijdens het opstellen van deze omgevingsvisie. Daarnaast zorgt deze rol ervoor dat er structurele ‘voelsprieten’ zijn in de ambtelijke organisatie om te signaleren of er nieuwe of aangescherpte programma’s of beleidslijnen nodig zijn om doelen te verwezenlijken of dat er tussentijds aanleiding is om de omgevingsvisie te herijken.

Monitoring op programmaniveau
Op programmaniveau zal monitoring van de doelen van de omgevingsvisie plaatsvinden. In de programma’s worden de doelen, de realisatie met tijdspad en de monitoring concreter uitgewerkt. Getracht wordt om zoveel mogelijk de monitoring van de omgevingsvisie te laten voeden door de monitoring die in het kader van een programma wordt uitgevoerd. Doelstellingen worden zoveel mogelijk vertaald naar concrete beleidsindicatoren.

Bijstellen van de omgevingsvisie
In de toekomst kan blijken dat bepaalde ontwikkelingen ertoe leiden dat onderdelen van de omgevingsvisie onvoldoende uitwerking kennen of onvoldoende te handhaven zijn en bijstelling eerder nodig is. Bijvoorbeeld door ontwikkeling van nieuw nationaal, provinciaal en/of lokaal beleid. Het is dan mogelijk dat de huidige omgevingsvisie op onderdelen aangepast of aangescherpt moet worden.

Wanneer er sprake is van ingrijpende aanpassingen, dan kan de gemeente de omgevingsvisie bijstellen. Hierbij wordt de samenleving actief betrokken. De wijze waarop dit wordt gedaan wordt vooraf met de gemeenteraad van De Ronde Venen afgestemd. De gemeenteraad stelt uiteindelijk een (herijkte) omgevingsvisie vast.

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Begrip/afkorting	Betekenis
Ambitie	Toestand van de leefomgeving die de gemeente De -Ronde Venen nastreeft.
Autonome ontwikkeling	Verwachte situatie in de toekomst die optreedt zonder de veranderingen waar de omgevingsvisie specifiek in voorziet. Alle met besluitvorming vastgesteld beleid, ontwikkelingen of projecten behoren tot de autonome ontwikkeling.
Beoordelingskader	Set indicatoren waarmee beoordeeld wordt a) in hoeverre met het beoogde beleid de vooraf gestelde doelen worden gehaald ('doelbereik') en b) wat de effecten van het beleid zijn op de leefomgeving.
Beleidsinstrument	Middel dat een overheid inzet om beleid uit te voeren, bijvoorbeeld: omgevingsvisie, programma, omgevingsvergunning, subsidieregeling.
Bevoegd gezag	Eén of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen.
Commissie voor de mer	Een bij wet ingestelde landelijke commissie van onafhankelijke milieudeskundigen. Zij adviseren het bevoegd gezag over de kwaliteit van de informatie in het milieueffectrapport en naar wens ook over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport.
Criterium	Wijze waarop wordt gemeten (hoort bij de vastgestelde indicator)
Effect (in plan-MER)	Concreet gevolg van beleid op de leefomgeving.
Indicator	Belangrijk aspect binnen een thema om te meten.
KRW	Kaderrichtlijn Water
Modal shift	Verschuiving van vervoer van één transportmodaliteit naar een andere transportmodaliteit.
Modal split	De modal split geeft de verhouding van het aantal reizigers(kilometers) tussen de verschillende modaliteiten (vervoerwijzen) aan.
Omgevingsvisie	Plan waarin de gemeente haar beleid voor de leefomgeving op lange termijn vastlegt.
Plan-mer	Mer staat voor ‘milieueffectrapportage’ en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld. De toevoeging ‘Plan’ wil zeggen dat het om een mer voor een plan gaat, zoals een omgevingsvisie.
Plan-MER	MER staat voor ‘Milieueffectrapport’ en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een MER. De toevoeging ‘Plan’ wil zeggen dat het om een MER voor een plan gaat, zoals een omgevingsvisie.
Programma	Programma in de zin van de Omgevingswet waarin (lange termijn) beleidsdoelstellingen (wat gaan we doen?) worden vertaald naar (middellange termijn) concrete acties en interventies (hoe gaan we dat doen?).
Zienswijze	Reactie die een belanghebbende aan het bevoegd gezag kan sturen als reactie op de kennisgeving over een voornemen.

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 2 Startnotitie plan-MER omgevingsvisie

Startdocument planMER Omgevingsvisie

Gemeente De Ronde Venen

20 december 2023

Kenmerk R001-1292474DJB-V01-agv-NL

Verantwoording

Titel	Startdocument planMER Omgevingsvisie
Opdrachtgever	Gemeente Ronde Venen
Projectleider	Gemeente Ronde Venen
Auteur(s)	Daan Berkhout, Marieke van der Linde
Tweede lezer	Martijn Gerritsen
Kenmerk	R001-1292474DJB-V01-agv-NL
Aantal pagina's	10
Datum	20 december 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R001-1292474DJB-V01-agv-NL

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Doel startdocument 4
1.3 Leeswijzer 4
2 Omgevingsvisie de Ronde Venen 4
2.1 Waarom een Omgevingsvisie? 4
2.2 Omgevingsvisie De Ronde Venen 5
3 MER Omgevingsvisie De Ronde Venen 5
3.1 Wat is een MER? 5
Een integrale benadering 6
3.2 Waarom een MER? 6
3.3 Wisselwerking Omgevingsvisie en MER 7
4 Aanpak milieuonderzoek 7
4.1 Stappen MER 7
Stap 1: In beeld brengen huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie) 7
Stap 2: Toetsen bandbreedtes 7
Stap 3: Uitvoeren effectbeoordeling en in beeld brengen doelbereik 8
Stap 4: In beeld brengen synergie en strijdigheden 8
Stap 5: Beschrijven aanbevelingen en mitigerende maatregelen 8
Stap 6: Beschrijven aanzet monitoringsprogramma 8
4.2 Beoordelingskader 9
4.3 Beoordelingssystematiek 10
5 Vervolgstappen 10
5.1 Terinzagelegging MER 10
5.2 Besluit en vervolg 10

Bijlage 1 Proces opstellen MER

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft elke gemeente de plicht om een Omgevingsvisie op te stellen die de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving op lange termijn vastlegt. De gemeente De Ronde Venen werkt momenteel aan het opstellen van een dergelijke visie voor het hele grondgebied van de gemeente. Tijdens het proces worden er keuzes gemaakt over de inrichting van de gemeente. Het doorlopen van de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) is een belangrijk onderdeel van dit proces. Om de uiteindelijke Omgevingsvisie en de uitvoering ervan te bereiken, wordt er een startdocument en milieueffectrapportage (MER) opgesteld.

1.2 Doel startdocument

De gemeente De Ronde Venen heeft ervoor gekozen geen NRD op te stellen aan de start van de m.e.r.-procedure, maar in plaats hiervan een startdocument op te stellen. Dit is mogelijk omdat per 1 januari 2024 de wettelijke verplichting om de start van een m.e.r.-procedure aan te kondigen en het ter inzage leggen van de NRD vervalt. Voorliggend startdocument hoeft daarom niet formeel ter inzage gelegd te worden. Het doel van het startdocument is om inzicht te geven in de stappen die tijdens de m.e.r.-procedure worden doorlopen. In het document worden de omgevingsaspecten en effecten beschreven die onderzocht zullen worden in het milieueffectrapport (MER) en de manier waarop de effecten van de Omgevingsvisie onderzocht zullen worden.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 licht kort toe waarom de gemeente De Ronde Venen een Omgevingsvisie opstelt. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op het bijbehorende planMER. Het instrument m.e.r. wordt toegelicht en de samenhang tussen de Omgevingsvisie en het planMER wordt beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de aanpak van het milieuonderzoek. In hoofdstuk 5 wordt vooruit gekeken naar het vervolg van het proces.

2 Omgevingsvisie de Ronde Venen

2.1 Waarom een Omgevingsvisie?

De gemeente De Ronde Venen staat voor een aantal belangrijke uitdagingen in de komende jaren, die een beroep doen op de fysieke ruimte. De kwaliteit van de leefomgevingin de gemeente hangt af van de manier waarop de gemeente inspeelt op deze veranderingen en uitdagingen. Om de gemeente in samenhang te ontwikkelen, keuzes te maken in ruimtegebruik en balans te houden tussen allerlei functies en doelen, is een integrale visie nodig voor de leefomgeving. Deze visie biedt een richtinggevend kader voor ruimtelijke ontwikkelingen en een duidelijke koers richting 2040.

De Omgevingsvisie heeft de kracht om zowel klassieke thema's, zoals wonen, werken en mobiliteit, als relatief nieuwe thema's, zoals ecologie, gezondheid en duurzaamheid, in onderlinge samenhang te bekijken. De Omgevingsvisie dient daarmee als vertrekpunt om stap voor stap het huidige beleid indien nodig bij te stellen in thematische en gebiedsgerichte programma's om de voor de gemeente De Ronde Venen gestelde ambities te bereiken.

2.2 Omgevingsvisie De Ronde Venen

De gemeente De Ronde Venen ontwikkelt samen met adviesbureau RUIMTEVOLK de Omgevingsvisie. Daarbij worden verschillende fasen doorlopen (tabel 1).

Tabel 1 Fasen Omgevingsvisie De Ronde Venen

Fase	Beschrijving
Fase 1	Verdiepen: Inventarisatie en analyse
Fase 2	Koers bepalen: Koers en keuzes
Fase 3	Ontwikkelen Omgevingsvisie
Fase 4	Besluitvorming

De precieze invulling van de Omgevingsvisie is op dit moment nog niet bekend. De komende maanden zal dit stap voor stap duidelijker worden. Bekend is dat de thema’s uit het Ruimtelijk Perspectief een belangrijk uitgangspunt vormen voor de Omgevingsvisie:

- Wonen
- Gezondheid
- Recreatie
- Werken
- Mobiliteit
- Energie
- Landbouw
- Klimaat
- Natuur

3 MER Omgevingsvisie De Ronde Venen

3.1 Wat is een MER?

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten van een plan of project in beeld. M.e.r. (in kleine letters) staat voor ‘milieueffectrapportage’ en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld. MER (in hoofdletters) staat voor ‘milieueffectrapport’ en bevat de resultaten van het onderzoek naar de(milieu)effecten binnen een m.e.r. De toevoeging ‘plan’ (planMER) wil zeggen dat het om een MER voor een strategisch beleidsplan gaat, zoals een Omgevingsvisie. In dit startdocument hanteren we kortweg de term MER.

Met milieueffectrapportage (m.e.r) krijgt het milieu een plaats in de besluitvorming over een plan of project, dit kan gaan om concrete projecten maar ook om plannen en visies zoals de Omgevingsvisie voor De Ronde Venen. Het m.e.r helpt bij het proces van wikken en wegen van wat waar en hoeveel de ruimte krijgt binnen de Omgevingsvisie. Het eindproduct gaat samen met de ontwerp Omgevingsvisie ter inzage.

Een integrale benadering

Naast dat het MER stil staat bij de thema's uit de klassieke ruimtelijke ordening, zoals wonen, werken groen en mobiliteit, besteedt het MER aandacht aan nieuwe thema's onder de Omgevingswet. Voorbeelden hiervan zijn klimaatadaptatie, energietransitie, gezondheid en veiligheid. Hoewel in de Omgevingsvisie een integrale koers uitgezet wordt waarin al deze thema's uit het fysieke domein meedoen en er gestreefd wordt naar samenhang in functies en ambities, kunnen bepaalde ambities ook strijdig zijn met elkaar. De m.e.r.-procedure onderzoekt deze onderlinge synergiën en strijdigheden tussen ambities en brengt deze in beeld. Door daarin diverse nieuwe thema's mee te nemen ontstaat een vernieuwende aanpak met als uitgangspunt om niet enkel milieueffecten in beeld te brengen, maar de gehele fysieke leefomgeving integraal te benaderen. In lijn met deze aanpak kan het MER ook een Omgevingseffectrapportage (OER) genoemd worden.

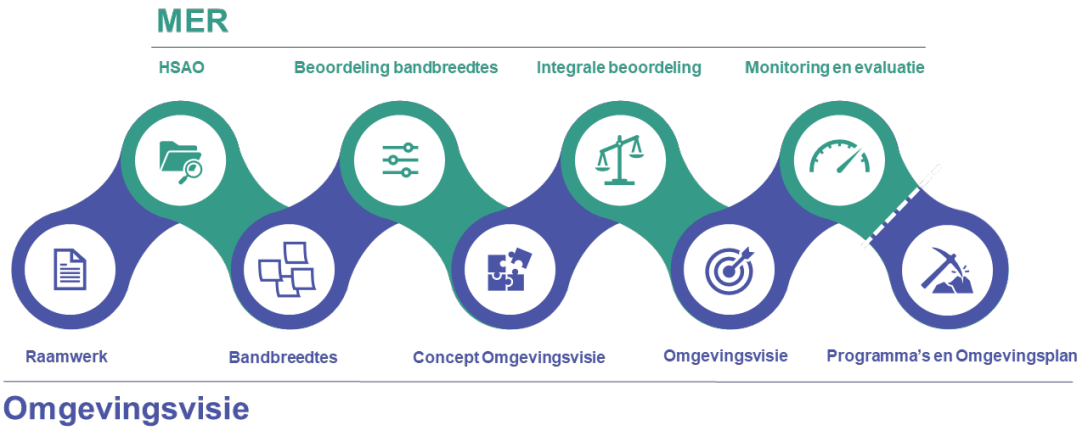

Figuur 1 Wisselwerking Omgevingsvisie en MER

3.2 Waarom een MER?

De Omgevingsvisie biedt mogelijk het kader voor zogenaamde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Dat betekent dat het verplicht is voor zulke activiteiten een milieueffectrapportage op te stellen (hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer). Het gaat hierbij om activiteiten die op de C of D lijst staan van het besluit m.e.r. Ook kan op voorhand niet worden uitgesloten dat ontwikkelingen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie significante gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden. Voorbeelden van Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente De Ronde Venen zijn de Botshol, de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck en de Oostelijke Vechtplassen. Daarom is ook een Passende Beoordeling nodig. Volgens de Wet milieubeheer zijn plannen waarvoor een Passende Beoordeling moet worden gemaakt m.e.r.-plichtig.
De Passende Beoordeling is een document waarin dieper wordt ingegaan op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Het detailniveau van de Passende Beoordeling moet passen bij het detailniveau van het plan. Omdat het in dit geval om een Omgevingsvisie gaat, zal een Passende Beoordeling ook een meer abstract karakter hebben. De Passende Beoordeling zal integraal onderdeel uitmaken van het MER.

3.3 Wisselwerking Omgevingsvisie en MER

Het MER wordt gelijktijdig en in samenhang met het opstellen van de Omgevingsvisie opgesteld. Het MER is daarbij het instrument om afgewogen keuzes te maken voor de Omgevingsvisie. Door het MER en de Omgevingsvisie in samenhang op te stellen kunnen gedurende het proces beide documenten elkaar gedurende het proces aanvullen en versterken. Figuur 1 geeft de wisselwerking tussen de Omgevingsvisie en het MER weer.

4 Aanpak milieuonderzoek

4.1 Stappen MER

In deze paragraaf wordt de aanpak van het milieuonderzoek beschreven. Figuur 2 toont de zes stappen die gezet worden in het MER. De stappen worden een voor een kort toegelicht.

Figuur 2 Stappen MER (zie bijlage 1 voor een uitvergrote versie)

Stap 1: In beeld brengen huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie)

De eerste stap is het in beeld brengen van de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen (HSAO). Autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van de huidige situatie zonder dat er nieuw beleid van kracht is. De huidige situatie en autonome ontwikkeling tezamen wordt de referentiesituatie genoemd. In deze fase wordt het kwaliteitsniveau van de indicatoren van het beoordelingskader beschreven. Het kwaliteitsniveau wordt uitgedrukt in goed, redelijk of slecht.

Stap 2: Toetsen bandbreedtes

Om tot een uiteindelijk Omgevingsvisie te komen stelt de gemeente in samenwerking met RUITMEVOLK verschillende onderscheidende bandbreedtes op. In de tweede stap van het MER worden deze verschillende bandbreedtes getoetst en op hoofdlijnen beoordeeld. Deze beoordeling vindt plaats aan de hand van de meest relevante en/of onderscheidende indicatoren van het beoordelingskader (4.2). De beoordelingen geven inzicht voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.

Stap 3: Uitvoeren effectbeoordeling en in beeld brengen doelbereik

In stap 3 wordt de effectbeoordeling van de beleidskeuzes van de Omgevingsvisie uitgevoerd. Van de beleidskeuzes wordt beoordeeld wat de invloed is op de verschillende indicatoren. Dit wordt getoetst aan de referentiesituatie. Daarnaast wordt het doelbereik in beeld gebracht. De gestelde doelen en opgaven in de Omgevingsvisie worden in het MER zo concreet mogelijk gemaakt. Daarnaast wordt gekeken naar de zogenaamde beïnvloedingsruimte van de gemeente: oftewel waar is en kan de gemeente zelf aan zet zijn en waar is zij afhankelijk van anderen partijen. Samen leidt dit tot een overzicht van mogelijke milieueffecten en vervolgens tot een vertaling in hoeverre doelen worden bereikt met de Omgevingsvisie. Dit kan aanleiding geven om negatieve effecten te voorkomen door aanpassing van de beleidskeuzes in de Omgevingsvisie en mogelijk ook om ambities in de Omgevingsvisie aan te scherpen. Het opstellen van een Passende Beoordeling op hoofdlijnen is eveneens onderdeel van het uitvoeren van de effectbeoordeling.

Stap 4: In beeld brengen synergie en strijdigheden

Een van de kernvragen binnen de m.e.r.-procedure is hoe en met welke voorwaarden de gemeente De Ronde Venen een goede balans kan behouden in het ruimtegebruik en de kwaliteiten van de gemeente. Het MER brengt daarom op strategisch niveau de kansen op synergiën en strijdigheden tussen de verschillende gestelde ambities in beeld.

Stap 5: Beschrijven aanbevelingen en mitigerende maatregelen

Aan de hand van de effectbeoordeling en de in beeld gebrachte synergiën en strijdigheden worden aanbevelingen en mogelijke mitigerende maatregelen beschreven waarmee problemen of knelpunten verminderd of weggenomen kunnen worden. Indien uit de beoordeling blijkt dat er geen verschil is of juist een verbetering optreedt dan wordt aangegeven hoe (positieve) effecten versterkt kunnen worden. De aanbevelingen zijn het startpunt voor verdere uitwerking van het beleid in omgevingsprogramma’s en gebiedsvisies.

Stap 6: Beschrijven aanzet monitoringsprogramma

Het is nodig om het kwaliteitsniveau van de fysieke leefomgeving op gezette tijden en geordend bij te houden. In het MER volgt daarom ook een eerste aanzet van een systeem voor monitoring en evaluatie. Een dergelijk systeem is nodig om te kunnen bepalen of gewenste doelen en voorspelde effecten ook daadwerkelijk uitkomen. Als dit niet het geval is, kan worden bijgestuurd door maatregelen in te zetten of door het beleid aan te passen. Het ontwikkelen van dit systeem begint al bij de beschrijving van de referentiesituatie waarbij is nagedacht over hoe de verschillende ambities en effecten gemeten en getoetst kunnen worden.

Door de monitoring blijft het MER actueel. Bij wijzigingen in het beleid kijkt de gemeente of de uitgangspunten overeenkomen met wat in het MER staat. Wanneer er kleine wijzigingen in het plan en of de referentiesituatie zijn, is een inhoudelijke wijziging in het MER een logische keuze. Aan het einde van het proces wordt bekeken of een aanvullende beoordeling nodig is. Er wordt dan gekeken of de wijzigingen leiden tot andere of meer nadelige milieugevolgen, dan wel andere keuzes, spelregels of maatregelen. Een volledig nieuwe m.e.r.-procedure, is alleen aan de orde als het plan zo wezenlijk wijzigt dat er eigenlijk sprake is van een nieuwe visie met andere milieugevolgen.

4.2 Beoordelingskader

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de onderzoeksthema's die in het MER aan bod komen en de indicatoren waarnaar wordt gekeken per thema.

Tabel 2 Beoordelingskader

Thema	Indicator	Criterium
Wonen en voorzieningen	Woningvoorraad	• Verhouding vraag en aanbod
	Niveau maatschappelijke voorzieningen	• Gemiddelde afstand tot (basis) voorzieningen
Gezondheid en welzijn	Luchtkwaliteit	• Concentraties PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_2.
	Geluid	• Europese Richtlijn wegverkeer
		• Europese Richtlijn railverkeer
		• Europese Richtlijn industrie
		• Hinder door vliegverkeer
	Externe veiligheid	• Aantal kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour 10-6 (PR)
		• Aantal kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden
	Gezondheidsbevordering	• Aanbod recreatieve voorzieningen buiten en binnen ten opzichte van de vraag
Recreatie en cultuurhistorie	Landschappelijke Waarden	• Status van landschappelijke waarden
	Cultuurhistorische waarden	• Status van cultuurhistorische waarden
	Aardkundige waarden	• Aantal gebieden met aardkundige waarden binnen de gemeentegrenzen
Werken	Werklocaties	• Verhouding vraag en aanbod
		• Vestigingsklimaat voor ondernemers (kans op leegstand)
Mobiliteit	Bereikbaarheid	• Het aantal knelpunten dat optreedt voor de auto
		• Het aantal knelpunten dat optreedt voor de fiets
		• Het aantal knelpunten dat optreedt voor het OV
	Modal-shift	• Aandeel fiets en OV als vervoersmiddel
	Verkeersveiligheid	• Aantal verkeersslachtoffers ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde
	Energiebesparing	• Vermindering van energiegebruik
Energie	Aandeel duurzame energie	• Mate waarin aan de gestelde doelstelling in het klimaatakkoord wordt voldaan
Landbouw	Landbouw	• CO2 uitstoot landbouw
		• Verbreding landbouw
Klimaat	Overstromingsrisico	• Aantal inwoners dat bloot wordt gesteld aan de gevolgen van een overstroming
	Wateroverlast	• Het risico op water in panden bij hevige neerslag
	Hittestress	• De mate waarin hittestress wordt ervaren in de gemeente
	Droogte	• Risico droogtestress
Natuur	Biodiversiteit	• Aantal rode lijstsoorten
	Gebruik ondergrond	• Intensiviteit gebruik ondergrond

Thema	Indicator	Criterium
	Bodemkwaliteit	• Aantal bodemverontreinigingen
	Bodemdaling	• Mate waarin de gemeente bodemdalingsgevoelig is • Mate van verzilting tot onder het maaiveld
	Natura-2000	• Staat van instandhouding soorten en habitattypen
	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	• Oppervlak samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden
	Waterkwaliteit	• Kwaliteit oppervlaktewater (toxiciteit)

4.3 Beoordelingssystematiek

In het MER worden de effecten van het beleid in de Omgevingsvisie in beeld gebracht ten opzichte van de referentiesituatie (HSAO). De effecten worden op een driepuntschaal beoordeeld (tabel 3).

Tabel 3 Beoordelingssystematiek

Beoordeling	Toelichting
Positieve invloed	Er treedt mogelijk een verbetering op ten opzichte van de referentiesituatie als gevolg van het beleid in de Omgevingsvisie.
Beperkte invloed	Er treedt geen tot zeer beperkt verschil op ten opzichte van de referentiesituatie (HSAO) indien er geen of beperkt effecten zijn van het beleid in de Omgevingsvisie
Negatief effect	Er treedt mogelijk een verslechtering op ten opzichte van de referentiesituatie als gevolg van het beleid in de Omgevingsvisie

5 Vervolgstappen

5.1 Terinzagelegging MER

Zoals toegelicht in paragraaf 1.2 hoeft voorliggend startdocument niet formeel ter inzage gelegd te worden. Dit geldt echter wel voor het uiteindelijke MER. De procedure van het MER is gekoppeld aan de Omgevingsvisie. Dit houdt in dat de ontwerp-Omgevingsvisie en het MER gelijktijdig zes weken ter inzage worden gelegd. Het MER wordt als bijlage bij de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegd. Relevante bestuursorganen worden geraadpleegd en iedereen mag een zienswijze indienen op het MER en op de ontwerp-Omgevingsvisie. Parallel aan de terinzagelegging en besluitvorming toetst de Commissie voor de m.e.r[1], de kwaliteit van het MER en beoordeelt de Commissie of de juiste (milieu) informatie aanwezig is om een besluit over de Omgevingsvisie te kunnen nemen.

5.2 Besluit en vervolg

De Omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente motiveert in de uiteindelijke Omgevingsvisie hoe met de uitkomsten van het MER en de inspraakreacties is omgegaan.

[1] De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijke organisatie die adviseert over de inhoud en kwaliteit van milieueffectrapporten.

Kenmerk R001-1292474DJB-V01-agv-NL

Bijlage 1 Proces opstellen MER

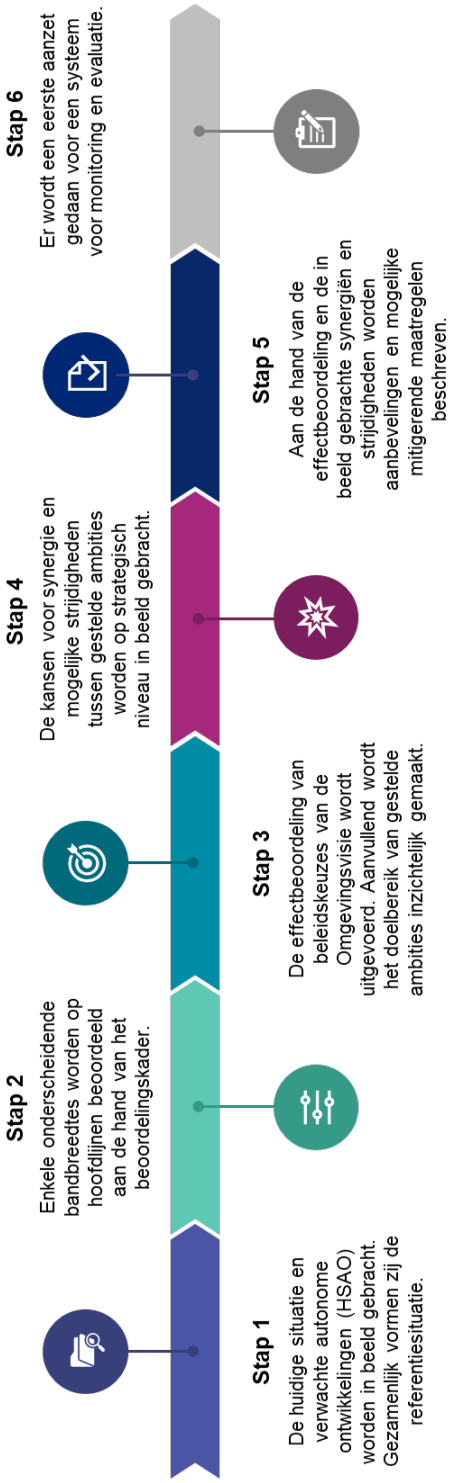

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 3 Leefomgevingsfoto MER omgevingsvisie

Leefomgevingsfoto MER Omgevingsvisie

Gemeente De Ronde Venen

1 maart 2024

Kenmerk R002-1292474DJB-V01-agv-NL

Verantwoording

Titel	Leefomgevingsfoto MER Omgevingsvisie, gemeente De Ronde Venen
Opdrachtgever	RUIMTEVOLK B.V.
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Daan Berkhout
Tweede lezer	Marieke van der Linde – van Persie
Kenmerk	R002-1292474DJB-V01-agv-NL
Aantal pagina's	95 (exclusief bijlagen)
Datum	1 maart 2024
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R002-1292474DJB-V01-agv-NL

Inhoud

1 Inleiding 4
2 Woningvoorraad 6
3 Voorzieningenniveau 10
4 Luchtkwaliteit 13
5 Geluid 17
6 Externe Veiligheid 22
7 Gezondheidsbevordering 25
8 Landschappelijke waarden 28
9 Cultuurhistorische waarden 32
10 Aardkundige waarden 35
11 Werklocaties 37
12 Bereikbaarheid 40
13 Modal shift 47
14 Verkeersveiligheid 49
15 Energiebesparing 52
16 Aandeel duurzame energie 54
17 Landbouw 57
18 Overstromingsrisico 61
19 Wateroverlast 64
20 Hittestress 67
21 Droogte 70
22 Biodiversiteit 74
23 Gebruik ondergrond 77
24 Bodemkwaliteit 78
25 Bodemdaling 81
26 Natura 2000 85
27 Natuurnetwerk Nederland 90
28 Waterkwaliteit 92

Bijlage 1 Cultuurhistorische kaart

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente De Ronde Venen werkt aan het opstellen van een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente. Een belangrijk onderdeel van het proces om tot een Omgevingsvisie te komen is het doorlopen van de procedure van een milieueffectrapportage (mer). Een eerste stap in deze procedure is het in kaart brengen van de huidige situatie en autonome ontwikkeling (HSAO). In de huidige situatie wordt omschreven wat de huidige stand van diverse thema's is. De autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van deze huidige situatie zonder dat nieuw beleid van kracht is. Samen worden de huidige situatie en autonome ontwikkeling de referentiesituatie genoemd. Deze referentiesituatie wordt beschreven in het voorliggende document, de Leefomgevingsfoto.

1.2 Opzet leefomgevingsfoto'

De referentiesituatie wordt in beeld gebracht aan de hand van indicatoren (zie paragraaf 1.3), welke in het beoordelingskader in de startnotitie zijn vastgelegd. Deze indicatoren sluiten aan op de thematische indeling die is opgenomen in het plan van aanpak van RUIMTEVOLK. Per indicator worden de volgende onderdelen beschreven:

1. Introductie van de indicator
2. Beoordelingscriteria en beoordelingssystematiek
3. Beleidskader (nationaal, provinciaal, lokaal)
4. Beschrijving en beoordeling van de huidige situatie
5. Beschrijving en beoordeling van de autonome ontwikkeling

Voor elke indicator is de huidige situatie en autonome ontwikkeling (HSAO; referentiesituatie) beschreven en beoordeeld aan de hand van een beoordelingscriterium. De beoordeling van het kwaliteitsniveau van de verschillende indicatoren is onderverdeeld in goed, redelijk en slecht. In paragraaf 1.3 'Overzichtstabel effecten' staat een overzicht met de beoordeling van de kwaliteitsniveaus van de verschillende indicatoren.

1.3 Overzichtstabel beoordelingen

In onderstaande tabel is de beoordeling zichtbaar van alle indicatoren voor gemeente De Ronde Venen. Bij de huidige situatie en autonome ontwikkeling is aangegeven hoe de indicator beoordeeld is. De groene kleur geeft aan dat de indicator beoordeeld is als 'goed'. De oranje kleur geeft aan dat de indicator als 'redelijk' is beoordeeld en de rode kleur geeft aan dat de indicator als 'slecht' beoordeeld is.

Kenmerk R002-1292474DJB-V01-agv-NL

Indicator	Huidige Situatie	Autonome ontwikkeling
Woningvoorraad	Slecht	Redelijk
Voorzieningenniveau	Slecht	Slecht
Luchtkwaliteit	Redelijk	Redelijk
Geluid	Redelijk	Redelijk
Externe Veiligheid	Goed	Redelijk
Gezondheidsbevordering	Redelijk	Redelijk
Landschappelijke waarden	Goed	Redelijk
Cultuurhistorische waarden	Goed	Redelijk
Aardkundige waarden	Redelijk	Redelijk
Werklocaties	Slecht	Slecht
Bereikbaarheid	Redelijk	Redelijk
Modal-Shift	Redelijk	Redelijk
Verkeersveiligheid	Goed	Redelijk
Energiebesparing	Redelijk	Redelijk
Aandeel duurzame energie	Redelijk	Redelijk
Landbouw	Redelijk	Redelijk
Overstromingsrisico	Redelijk	Redelijk
Wateroverlast	Goed	Redelijk
Hittestress	Redelijk	Slecht
Droogte	Goed	Redelijk
Biodiversiteit	Redelijk	Slecht
Gebruik ondergrond	Redelijk	Slecht
Bodemkwaliteit	Redelijk	Redelijk
Bodemdaling	Redelijk	Slecht
Natura-2000	Slecht	Slecht
Natuurnetwerk Nederland	Redelijk	Redelijk
Waterkwaliteit	Slecht	Redelijk

Tabel 1.1 Overzicht van de beoordeling van de indicatoren

2 Woningvoorraad

Een goede woonomgeving is een leefbare omgeving waar genoeg woningen zijn. Naast dat er voldoende woningen moeten zijn is het ook van belang dat het type woning aansluit bij de vraag van inwoners.

2.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Woningvoorraad	Verhouding vraag en aanbod	Vraag en aanbod in balans en geen tekort of overschot	Vraag en aanbod sluit niet volledig aan op elkaar en er is een tekort of overschot	Vraag en aanbod zijn uit balans en er is een groot tekort of overschot.

Voor de indicator woningvoorraad is gekeken naar de mate waarin er balans is tussen de vraag en het aanbod van woningen. Wanneer vraag en aanbod in balans zijn en er geen sprake is van een tekort of overschot wordt de woningvoorraad beoordeeld als goed. Wanneer vraag en aanbod uit balans zijn en er sprake is van een groot tekort of een groot overschot wordt de woningvoorraad beoordeeld als slecht.

2.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator woningvoorraad. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
	Nationale Woon- en Bouwagenda (2022)
	Staat van de Woningmarkt (2021)
Provinciaal/regionaal	Omgevingsvisie Provincie Utrecht (2021)
	Woondeal Regio U10 2022-2023 (2023)
	Provinciaal Programma Wonen en Werken (2023)
Lokaal	Woonstrategie Gemeente De Ronde Venen (2019)
	Maatschappelijke Agenda – MAG (2017)
	Woonvisie De Ronde Venen (2017)
	Woningbehoefteonderzoek 2023)

2.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De gemeente De Ronde Venen telt ongeveer 45.572 inwoners (op 1 januari 2023). Er wonen 19.748 huishoudens in de gemeente De Ronde Venen en de gemeente telt 8 dorpskernen, 8 wijken en 25 buurten (CBS, 2023). Volgens het Woonbehoefteonderzoek (Stec Groep, 2019) van de gemeente uit 2019 vormen meerpersoonshuishoudens met kinderen de grootste groep huishoudens. Zoals Figuur 2.1 toont, is de leeftijdsgroep 45-65 de grootste categorie binnen de gemeente De Ronde Venen.

Er is een grote behoefte aan woningen voor starters, ouderen en gezinnen. In 2019 heeft gemeente De Ronde Venen onderzoek uit laten voeren naar de lokale woningbehoefte door Stec Groep. Uit dit onderzoek is gebleken dat er tussen 2005 en 2018 een toename was van 9% van het aantal huishoudens. De snelst groeiende groep huishoudens was in de leeftijdscategorie tussen 65 en 75. In deze categorie nam namelijk het aantal eenpersoonshuishoudens het meeste toe. De gemeente De Ronde Venen kent een positief migratiesaldo. Het betreft met name personen afkomstig uit de aangrenzende gemeente Amsterdam en personen afkomstig uit de provincie Utrecht. Mijdrecht en Abcoude kennen de meeste binnengemeentelijke verhuizingen.

Uit de Woningmonitor (2022) blijk dat de gemeente De Ronde Venen ongeveer 18.716 woningen heeft. 35,7% van deze woningen is een tussen of geschakelde woning, 19,3% een appartement en 15,5% een hoekwoning. Ongeveer 66% van de woningen in de gemeente is een koopwoning. De druk op de woningmarkt is afgelopen jaren sterk toegenomen. Voor de provincie Utrecht geldt een tekort van 19.351 woningen ten opzichte van de woningbehoefte in de periode 2020-2024. Ook voor de gemeente De Ronde Venen geldt dat de druk op de woningmarkt is toegenomen. In 2015 lag de gemiddelde transactieprijs nog op ongeveer EUR 292.000. In 2023 was dat gemiddeld EUR 583.000, een forse stijging van ongeveer 99%. Ter vergelijking, de gemiddelde landelijke prijsstijging is ongeveer 44%. Deze hogere vraagprijzen beperken de mogelijkheden voor huishoudens met een lager inkomen die een woning willen kopen in de gemeente. Vooral jonge starters op de koopmarkt hebben hun mogelijkheden zien afnemen.

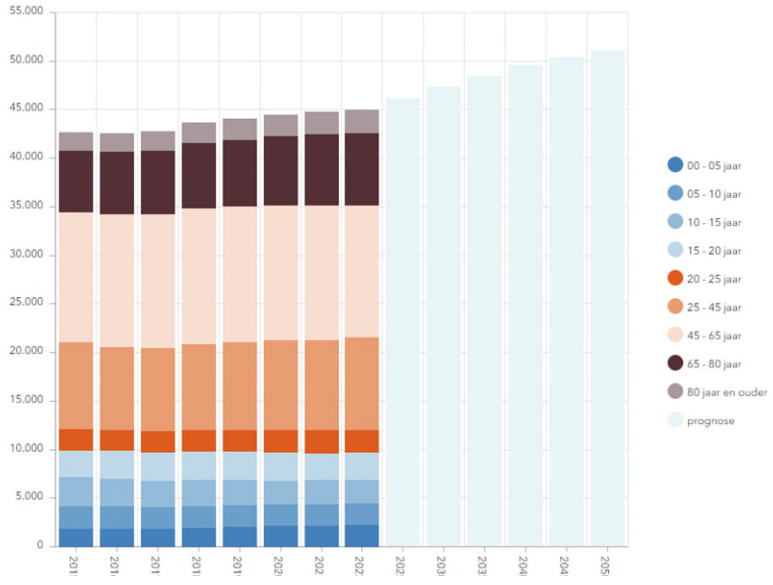

Figuur 2.1 Leeftijdscategorieën ontwikkeling 2015-2022 (Monitor Wonen, 2022)

Evenals voor veel andere gemeente geldt voor de gemeente De Ronde Venen dat door de toenemende vraag de huizenprijzen flink zijn gestegen en dat door de stijgende bouwkosten het aanbod achterblijft. In de huidige situatie is het aanbod van woningen niet in balans met de vraag. De balans tussen vraag en aanbod wordt in de huidige situatie beoordeeld als **slecht**, omdat zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten niet in overeenstemming zijn met de lokale behoefte en er sprake is van een tekort.

2.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling'

In Figuur 2.1 is de voorspelde bevolkingsgroei van gemeente De Ronde Venen weergegeven tot 2050. Er wordt uitgegaan van een groei tot 51.058 personen. De verwachting is dat aansluitend hierop de woningvraag toeneemt. Daarnaast is de verwachting dat het aantal eenpersoonshuishoudens binnen de leeftijdscategorie 65-75 verder zal toenemen doordat het aantal mensen in deze leeftijdscategorie toeneemt. Volgens het onderzoek naar de woningbehoefte in de gemeente zal ook de vraag naar levensloopbestendige woningen toenemen, omdat de huidige woningen niet aanpasbaar zijn. Figuur 2.4 toont de prognose uit het onderzoek van Stec Groep 2019. De verwachting is dat het aantal huishoudens tussen 2019 en 2030 toeneemt met 6% en tussen 2030 en 2040 met 9%.

Gemeente De Ronde Venen	Stand 2019	Stand 2030	Stand 2040	Ontwikkeling 2019 - 2030		Ontwikkeling 2030 - 2040	
				Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Alleenstaanden < 25 jaar	385	410	590	25	6%	180	44%
Alleenstaanden < 35 jaar	800	990	1.180	190	24%	190	19%
Stellen < 35 jaar	465	330	355	-135	-29%	25	8%
Gezinnen	6.895	6.485	6.965	-410	-6%	480	7%
Alleenstaanden / stellen 35 tot 55 jaar	4.685	4.460	4.390	-225	-5%	-70	-2%
Alleenstaanden / stellen 55 tot 75 jaar	2.670	3.130	2.945	460	17%	-185	-6%
Alleenstaanden / stellen > 75 jaar	2.595	3.750	4.870	1.155	45%	1.120	30%
Totaal	**18.495**[18]	**19.560**	**21.290**	**1.065**	**6%**	**1.730**	**9%**

Figuur 2.2. Overzicht van stand en ontwikkeling van het aantal huishoudens in De Ronde Venen (Stec Groep, 2019)

De Monitor Wonen van de provincie Utrecht toont welke type woningen gepland staan om gebouwd te worden. Hieruit blijkt dat het aantal geplande koopwoningen in de dure klasse het grootste is, op de onbekende categorie na. Van de geplande huurwoningen valt het grootste deel onder sociale huur (Figuur 2.3). Verder staan er in de periode 2023-2024 467 woningen gepland en in de periode 2025 – 2029 3209 woningen. Echter verschilt de concreetheid van de plannen. Qua planstatus geldt voor 163 van de geplande woningen een harde planstatus, voor 819 een zachte planstatus, voor 2.048 een zacht indicatieve planstatus en voor 1.956 woningen een onbekende planstatus (Figuur 2.4). In het Provinciaal Programma Wonen en Werken van de provincie Utrecht staat dat er in de gemeente De Ronde Venen tussen 2022 en 2030 2.950 woningen worden gerealiseerd.

Om de toenemende woningbehoefte tegemoet te komen moet het bouwtempo omhoog. Gezien de onzekerheid met betrekking tot de stikstofcrisis is dit een lastige opgave. Bovendien moet het aanbod van de woningvoorraad aansluiten op de vraag van verschillende doelgroepen. Op basis van de bovenstaande argumenten over de kwalitatieve en kwantitatieve woningbehoefte voor gemeente De Ronde Venen, is op korte termijn de verwachting dat het woningtekort binnen de gemeente de komende jaren wordt ingelopen. Echter zijn factoren zoals stikstofuitstoot beperkend voor het tempo van de realisatie van woningen. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als ***redelijk.***

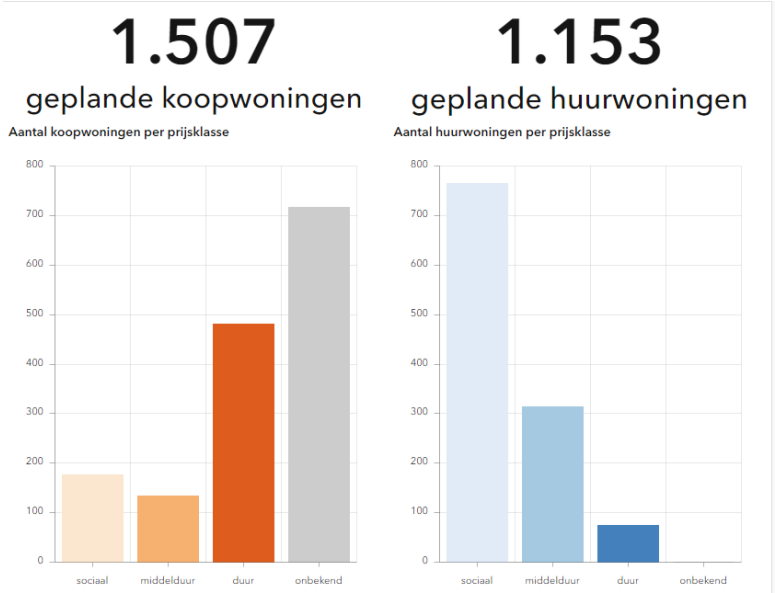

Figuur 2.3 Geplande huur en koopwoningen in gemeente De Ronde Venen (Planregistratie Wonen, 2023)

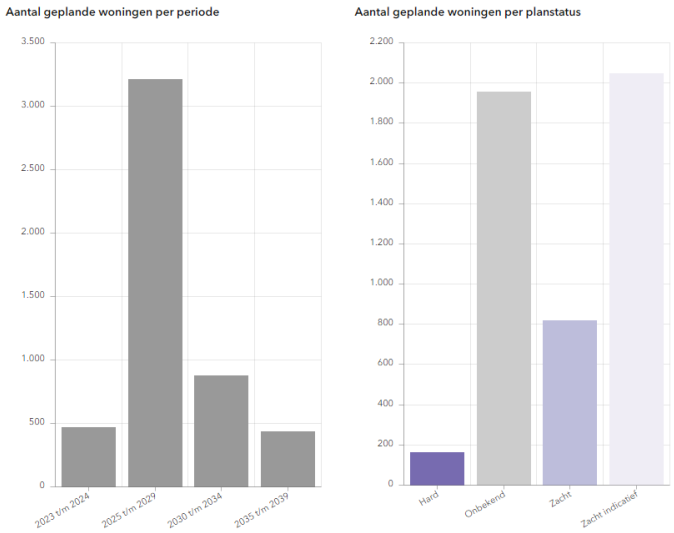

Figuur 2.4 Aantal geplande woningen per periode (links). Aantal geplande woningen per planstatus (rechts) Gemeente De Ronde Venen (Planregistratie Wonen, 2023)

3 Voorzieningenniveau

Activiteiten en diensten (voorzieningen) die de bedrijvigheid of het leven in een bepaald gebied ondersteunen, dragen bij aan een plezierige beleving van de leefomgeving. Voorzieningen bieden mogelijkheden voor contacten, deelname aan activiteiten en maatschappelijke betrokkenheid. De indicator ‘voorzieningen’ is opgenomen in deze analyse.

3.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Voorzieningenniveau	Gemiddelde afstand tot voorzieningen	Onder het Nederlandse gemiddelde	Gelijk aan het Nederlandse gemiddelde	Boven het Nederlandse gemiddelde

De indicator voorzieningenniveau wordt beoordeeld aan de hand van het criterium ‘afstand tot voorzieningen’. Voorzieningen die binnen deze beoordeling als voorzieningen worden meegenomen zijn: ziekenhuizen, grote supermarkten, cafés, kinderdagverblijven, treinstations, bibliotheken, podiumkunsten en zwembaden. De nabijheid van voorzieningen in de gemeente De Ronde Venen wordt afgezet tegen de gemiddelde nabijheid van voorzieningen in Nederland.

3.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator voorzieningenniveau. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	-
Provinciaal/regionaal	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
	Woondeal Regio U10 (2021)
Lokaal	Maatschappelijke Agenda - MAG (2017)
	Toegang 2.1 (2021)
	Woonvisie De Ronde Venen (2017)
	Nota Detailhandel structuur Gemeente De Ronde Venen (2023)
	Plan van aanpak centrum Abcoude (2023)
	Plan van aanpak centrum Mijdrecht (2023)
	Plan van aanpak centrum Wilnis (2023)

3.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De afstand tot voorzieningen binnen de gemeente De Ronde Venen ligt voor de meeste type voorzieningen boven het landelijke gemiddelde (tabel 3.1). De afstand tot een treinstation en tot een zwembad is gemiddeld kleiner in de gemeente De Ronde Venen ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Tabel 3.1 Gemiddelde afstand tot voorzieningen vergeleken met M50 gemeenten, provincie Utrecht, Nederland en gemeente De Ronde Venen

Type voorziening	De Ronde Venen, gemiddelde afstand in km (2021)	Utrecht (PV) gemiddelde afstand in km (2022)	M50 gemiddelde afstand (2022)	Nederland, gemiddelde afstand in km (2021)
Huisartsenpraktijk	1,2	1,0	1,1	1,1
Ziekenhuis	3,4	3,9	4,5	4,9
Grote supermarkt	1,1	0,9	1,0	0,9
Cafés en dergelijken	2,1	1,4	1,5	1,4
Kinderdagverblijf	0,9	0,6	0,7	0,7
Onderwijs	0,9	0,7	0,8	0,8
Treinstation	9,2	4,1	5,0	5,3
Bibliotheek	1,5	1,8	1,9	2,0
Zwembad	4,4*	3,0	3,1	3,3
Podiumkunsten	12,5	4,2	4,4	4,9

*In Abcoude is een zwembad welke onderdeel is van het lokale sporthuis. Waarschijnlijk heeft het CBS het zwembad niet als zijnde een zwembad geregistreerd omdat deze onderdeel is van het sporthuis. De reëel afstand tot een zwembad is naar verwachting lager dan wat in de tabel staat.

Uit de Leefbaarometer, een tool die wordt aangeboden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de bereikbaarheid en diversiteit van voorzieningen in de gemeente De Ronde Venen nog verbeterd kan worden omdat de afstanden relatief groot zijn. De data zijn afkomstig van respondenten uit het WoonOnderzoek Nederland (WoON). Figuur 3.1 laat de afwijking zien van het landelijk gemiddelde; te zien is dat de afwijking -0.1087 bedraagt. Een lagere score op voorzieningen is kenmerkend voor dorpen en kleinere steden, hierin wijkt de gemeente niet af.

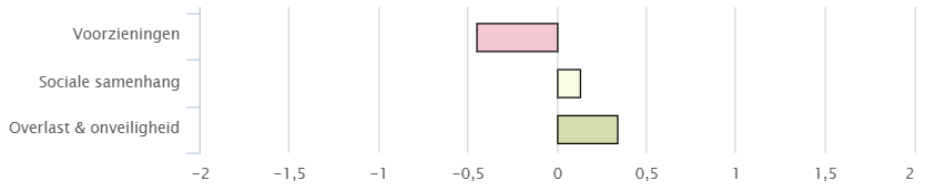

Figuur 3.1 Voorzieningenniveau Leefbaarometer (WoON)

Tabel 3.2 geeft een genuanceerd beeld van de afstanden zoals die gemiddeld gelden voor de verschillende dorpskernen binnen de gemeente De Ronde Venen. Rood geldt als het niveau boven het gemeentelijk gemiddelde ligt, oranje als dit gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde en groen als onder het gemeentelijk gemiddelde ligt.

Tabel 3.2. Afstand tot voorzieningen dorpskernen binnen gemeente De Ronde Venen (CBS, 2022)

Gebied	Huis-artsen-praktijk	Zieken-huis	Grote Super-markt	Cafés	Kinderdagverblijf	Trein-stations	Biblio-theek	Zwembad	Podium-kunsten
Gemeente De Ronde Venen	1,2	3,3	1,1	2,2	0,9	9,2	1,5	4,3	12,3
Mijdrecht	0,9	1,2	0,9	0,9	0,7	12,5	1,3	3,2	14
De Hoef	4,6	4,7	3,4	3,4	2,9	15,2	4	5,5	13,2
Amstelhoek	2,2	2,9	0,5	0,5	1,3	12,8	1,2	2,4	9,9
Vinkeveen	1,6	5,8	1,2	1,6	1,2	9,3	1,5	4,9	14,2
Waverveen	4,1	5,5	3,9	3,8	2,6	11,3	4,2	4,9	11,6
Wilnis	1,2	3,1	1,1	2,6	1,2	9,8	1,2	2,5	14,4
Abcoude	0,9	4	0,9	3,9	0,6	1,5	1	6,7	5,9
Baam-brugge	0,7	7,3	0,6	7	0,6	4,6	3,9	9,8	9,3

Zoals te zien is in de tabel is de voorzieningendichtheid voornamelijk beperkter voor de kleinere dorpskernen in de gemeente die meer in het agrarische gebied liggen (Waverveen en de Hoef). Mijdrecht is de grootste kern in de gemeente, hierdoor is de dichtheid van het aantal voorzieningen ook hoger en vrijwel altijd onder het gemiddelde van de gemeente.

Op basis van de beoordelingscriteria wordt de huidige situatie van de indicator voorzieningen in de gemeente De Ronde Venen beoordeeld als **slecht.** De gemiddelde afstand tot voorzieningen ligt veelal boven het Nederlandse gemiddelde.

3.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De beschikbaarheid van voorzieningen staat onder druk, zeker in de kleinere dorpskernen, en de verwachting is dat deze druk in de toekomst alleen maar toeneemt. Deze ontwikkeling is bekend bij de gemeente De Ronde Venen. In diverse onderzoeken wordt uitgelicht dat het belangrijk is het voorzieningenniveau te verbeteren, zowel voor de inwoners van de gemeente, als voor vestigende bedrijven. Echter is het onzeker of de vraag voldoende groot is om voorzieningen in de (kleine) dorpskernen in stand te houden. Ontwikkelingen zoals het sluiten van verschillende afdelingen binnen het ziekenhuis, zorgen ervoor dat men voor bepaalde behandelingen op een ander, verder gelegen, ziekenhuis is aangewezen. Naar verwachting stijgt echter het aantal inwoners van de gemeente De Ronde Venen. Dit kan een positief effect hebben op de vraag voor voorzieningen. In de nota Detailhandelsstructuur 2023-2025 is één van de ambities om compactere centra te realiseren waarin voorzieningen gecombineerd worden. Welke maatregelen hieraan zijn gekoppeld is echter nog onduidelijk. De verwachting is dat wanneer er geen nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd de druk op de bestaande voorzieningen zal toenemen doordat het aantal inwoners groeit. De autonome ontwikkeling wordt per saldo beoordeeld als **slecht**.

4 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in de gemeente De Ronde Venen is een belangrijke indicator voor een gezonde leefomgeving. De kwaliteit van de lucht wordt voornamelijk beïnvloed door verschillende bronnen, waaronder het wegverkeer, de scheepvaart en de industriële activiteiten.

4.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Luchtkwaliteit	Concentraties PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_2.	Voldoet aan WHO-waarde 2021	Voldoet aan WHO-waarde 2005	Voldoet aan EU-waarde

Metingen van fijnstof en stikstofdioxide (NO_2) zijn belangrijke indicatoren voor de beoordeling van de luchtkwaliteit. Fijnstof, gemeten aan de hand van PM_{10} (fijnstofdeeltjes kleiner dan 10 micrometer) en $PM_{2,5}$ (fijnstofdeeltjes kleiner dan 2,5 micrometer), en NO2 worden jaarlijks zowel op landelijk als provinciaal niveau gemeten en gerapporteerd.

Op dit moment voldoen de gemeenten in Nederland aan de Europese grenswaarden voor NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$, die sinds 2008 van kracht zijn. Echter zijn deze grenswaarden een compromis tussen haalbaarheid en gezondheid. De WHO heeft in september 2021 nieuwe advieswaarden uitgebracht die aanzienlijk strenger zijn dan de voormalige WHO-advieswaarden van 2005 en de Europese grenswaarden uit 2008. Toch kunnen er ook bij deze nieuwe advieswaarden nog steeds gezondheidseffecten optreden.

Stof	Nieuwe WHO-advieswaarden (2021)	WHO Advieswaarde (2005)	Europese grenswaarde (2008)
NO_2	10 µg/m3	40 µg/m3	40 µg/m3
PM_{10}	15 µg/m3	20 µg/m3	40 µg/m3
$PM_{2,5}$	5 µg/m3	20 µg/m3	25 µg/m3

In dit MER worden de verschillende advieswaarden van de WHO en de Europese grenswaarden gehanteerd als beoordelingscriterium. De situatie wordt als goed beoordeeld wanneer wordt voldaan aan de nieuwe WHO-advieswaarden die uitgebracht zijn in 2021. Wanneer wordt voldaan aan de WHO-advieswaarden uit 2005 wordt de situatie beoordeeld als redelijk. Wanneer de waarden de Europese grenswaarden overstijgen, wordt de situatie beoordeeld als slecht. Alle concentraties die hierna genoemd worden, zijn jaargemiddelde concentraties.

4.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator luchtkwaliteit. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Omgevingswet
Provinciaal/regionaal	Herijkte uitvoeringsagenda gezonde lucht regio Utrecht (2023)
Lokaal	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)

4.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De Europese grenswaarde voor NO_2, welke is overgenomen als rijksomgevingswaarde in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl), is 40 µg/m3. Deze grenswaarde is gelijk aan de WHO-advieswaarde voor NO_2 uit 2005. De WHO-advieswaarde uit 2021 ligt echter een stuk lager, namelijk op 10 µg/m3. De gemeente De Ronde Venen kent een luchtkwaliteit met een NO_2 waarde variërend tussen de 5 - ≥93 µg/m3. Zoals te zien is in Figuur 4.1 gelden de hogere NO_2 waarden voornamelijk rondom de A2 naast Abcoude. Daarnaast is de concentratie NO_2 relatief verhoogd rond de provinciale wegen die aangesloten zijn op de N201. Dit is zichtbaar waar de N212 overgaat op de Hoofdweg en kruist met de N201 in het midden van de gemeente. Verder van deze wegen af daalt de concentratie NO_2 tot ruim onder de WHO-advieswaarde uit 2021. Omdat de concentratie NO_2 rondom de snelweg boven de Europese grenswaarde ligt, maar in het overige deel onder de WHO-advieswaarde uit 2021, wordt de huidige situatie voor NO_2 beoordeeld als ***redelijk***.

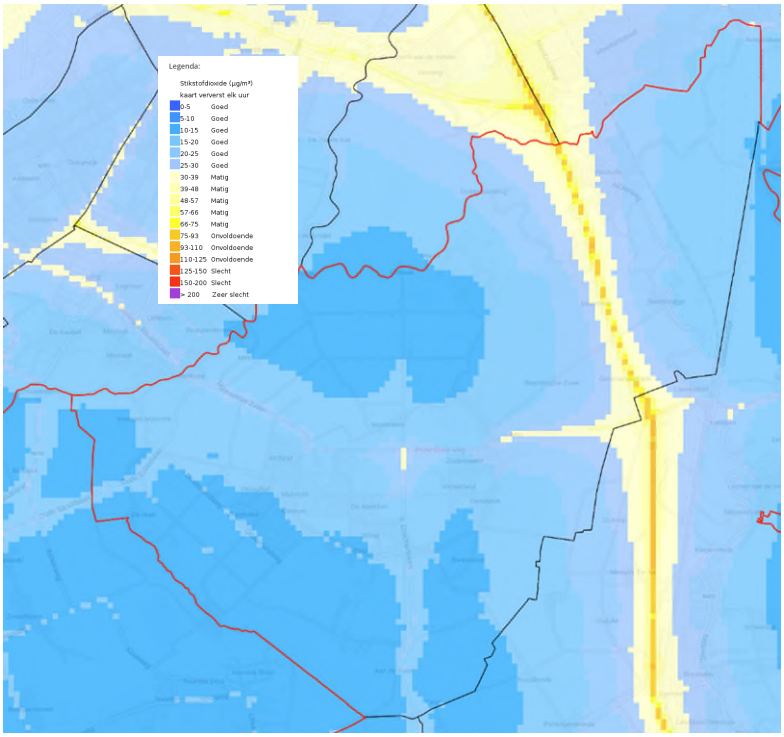

Figuur 4.1 Actuele NO2 concentratie µg/m3 2023 (Bron: RIVM, 2023)

De wettelijke grenswaarde voor fijnstof (PM_{10}) die is opgenomen in het Bkl is 40 µg/m3. De WHO-advieswaarde uit 2005 ligt de helft lager op 20 µg/m3. De WHO-advieswaarde uit 2021 is 15 µg/m3. Zoals te zien is in Figuur 4.2 ligt in de gemeente De Ronde Venen het gehalte PM_{10} tussen de 15-18 µg/m3. De verhoogde concentraties volgen de contouren van de dorpskernen van Mijdrecht, de A2 en de N201. Daarnaast is de concentratie voor PM_{10} ook verhoogd in Abcoude. Voor de hele gemeente liggen de concentraties voor PM_{10} boven de WHO-advieswaarde uit 2021. Omdat de gehalten PM_{10} boven de WHO-advieswaarde uit 2021 liggen, maar onder de advieswaarde uit 2005, wordt de huidige situatie voor PM_{10} beoordeeld als ***redelijk.***

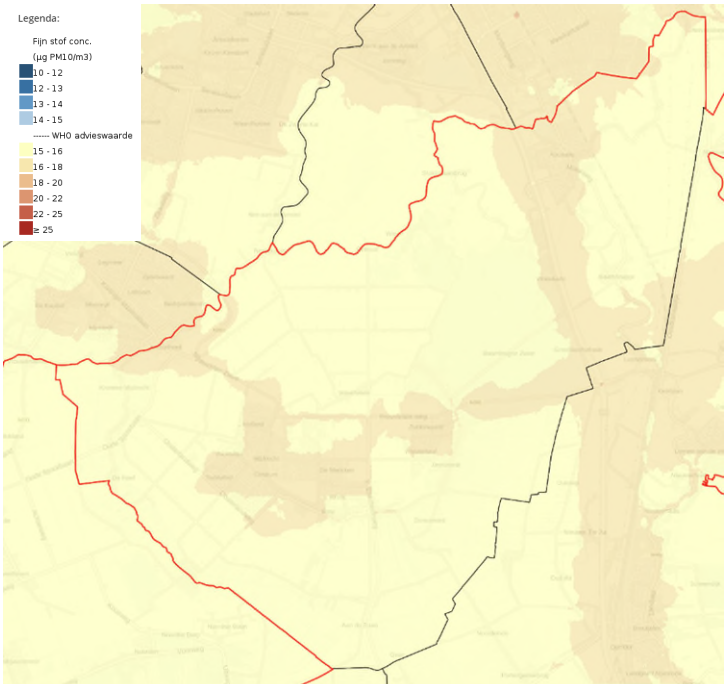

Figuur 4.2. Fijn stof concentratie PM10. (µg/m3). (RIVM, 2021)

De wettelijke grenswaarde voor fijnstof ($PM_{2,5}$) die is opgenomen in het Bkl is 25 µg/m3. De WHO-advieswaarde uit 2005 ligt lager op 20 µg/m3. De WHO-advieswaarde uit 2021 is 5 µg/m3. Voor de gemeente De Ronde Venen geldt een waarde tussen de 8-10 µg/m3. Deze waarde ligt boven de WHO-advieswaarde uit 2021. Net als voor PM_{10} volgen de concentraties voor $PM_{2,5}$ ook de contouren van de dorpskernen van Mijdrecht, de A2 en de N201. Daarnaast is de concentratie voor $PM_{2,5}$ ook verhoogd in Abcoude. Voor de hele gemeente liggen de concentraties voor $PM_{2,5}$ boven de WHO-advieswaarde uit 2021, maar onder de WHO-advieswaarde uit 2005. Omdat de gehalten $PM_{2.5}$ boven de WHO-advieswaarde uit 2021 liggen maar onder de advieswaarde uit 2005, wordt de huidige situatie voor $PM_{2.5}$ beoordeeld als ***redelijk.***

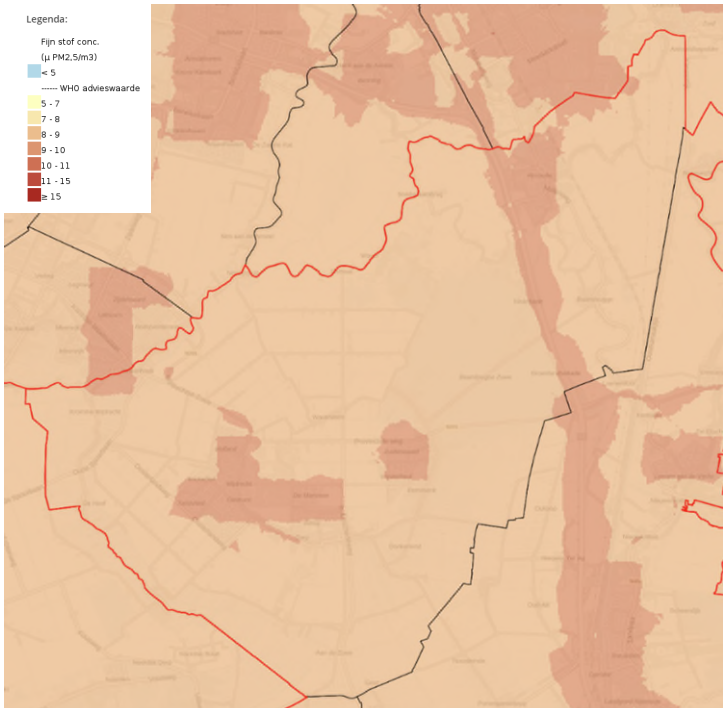

Figuur 4.3 Fijn stof conc PM2,5. (µg/m3). (RIVM, 2021)

De drie criteria voor luchtkwaliteit, NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$ zijn allen beoordeeld als redelijk in de huidige situatie. De indicator luchtkwaliteit is daarom in de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk*.**

4.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Technische innovaties die leiden tot schonere technieken en duurzame energiebronnen hebben in de toekomst naar verwachting een positief effect op de luchtkwaliteit. Zo zal een toename van emissieloos wegverkeer leiden tot een verbetering van de luchtkwaliteit. Het gebruik van duurzame energiebronnen leidt echter niet automatisch tot een verbetering. Als fossiele brandstoffen voor een groot deel door biomassa vervangen worden, blijft er sprake van uitstoot door verbranding met negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit. In de Regionale Energiestrategie (RES) die op dit moment wordt doorlopen in de regio Utrecht[1] wordt onder andere ingezet op de duurzame energieopwekking door wind- en zonne-energie. In relatie tot mobiliteit zijn er verschillende programma's waarin doelstellingen zijn opgenomen om de luchtkwaliteit te verbeteren, bijvoorbeeld het Regionaal Mobiliteitsprogramma Midden-Nederland en het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030 van de gemeente. De gemeente De Ronde Venen heeft op dit moment echter geen specifiek beleid op luchtkwaliteit. Het verloop van de luchtkwaliteit naar de toekomst is hierdoor onzeker. De autonome ontwikkeling voor luchtkwaliteit wordt daarom beoordeeld als ***redelijk*.**

[1] De RES 1.0 is opgesteld en wordt op dit moment uitgewerkt.

5 Geluid

Geluidshinder ontstaat voornamelijk in de buurt van wegen, spoorwegen, industrie en vliegvelden. Wegverkeer is de grootste veroorzaker van geluidshinder. Overlast als gevolg van geluid kan leiden tot gezondheidsklachten bij inwoners.

5.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Geluid	Europese Richtlijn wegverkeer (55 dB Lden en 50 Lnight hoogst toelaatbare geluidbelasting)	Voldoet aan Europese Richtlijn	Net boven Europese Richtlijn	Ruim boven Europese Richtlijn
	Europese Richtlijn railverkeer (55 dB Lden en 50 Lnight hoogst toelaatbare geluidbelasting)	Voldoet aan Europese Richtlijn	Net boven Europese Richtlijn	Ruim boven Europese Richtlijn
	Hinder door vliegverkeer	Minder dan 2,5% van de bevolking ervaart ernstige geluidshinder door vliegverkeer	2,5-10% van de bevolking ervaart ernstige geluidshinder door vliegverkeer	Meer dan 10% van de bevolking ervaart ernstige geluidshinder door vliegverkeer

Geluid kan ontstaan door diverse bronnen. Voor wegverkeer, railverkeer en industrie wordt het aspect geluid beoordeeld op basis van de Europese Richtlijn Omgevingslawaai. Dit wordt uitgedrukt in Lden wat staat voor Lday-evening-night. Het geeft het jaargemiddelde geluidniveau aan voor de dagperiode, avondperiode en nachtperiode. Lden kent een grenswaarde van 55 dB. Daarnaast wordt omgevingslawaai uitgedrukt in Lnight wat staat voor het jaargemiddelde geluidniveau voor de nachtperiode. Lnight heeft een Europese grenswaarde van 50 dB. De gemeente valt buiten de gemeten geluidscontouren van Schiphol Airport. Echter kan het zijn dat de plaatselijk bevolking wel hinder ervaart van het vliegveld. De mate waarin deze hinder wordt ervaren vormt het criterium voor hinder door vliegverkeer.

In bovenstaande tabel is weergegeven wanneer de geluidswaarden van wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer en industrie worden beoordeeld als goed, redelijk of slecht.

5.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator geluid. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Omgevingswet
	Meerjarenprogramma Geluidssanering Spoor – ProRail
	Meerjarenprogramma Rijkswegen
Provinciaal/regionaal	Actieplan Omgevingslawaai Provincie Utrecht (2018)
Lokaal	-

5.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Geluid wegverkeer

Door de gemeente De Ronde Venen ligt de A2, de N20 en de N212. Dit is zichtbaar in onderstaande figuren. Daarnaast liggen er ook diverse kleinere wegen in de gemeente. In deze gebieden geldt een geluidsniveau van maximaal ≥71 dB overdag. De hogere geluidswaarden vinden voornamelijk plaats rondom de wegen, de A2 en N201, die de gemeente doorkruisen. Daarnaast worden er ook verhoogde waarden (tot ≥71) rondom de Ir. Enschedeweg en de Mijdrechtse dwarsweg gemeten. Voor overige wegen geldt een maximaal geluidsniveau van 65dB. In de gemeente ervaart 2-4% van de bevolking geluidshinder van wegverkeer dat minder snel gaat dan 50 km/uur. Daarnaast ervaart tussen de 2–8% van de bevolking ernstige hinder door wegverkeer dat sneller gaat dan 50 km/uur. De mate waarin de bevolking hinder ervaart neemt toe naarmate men dichter bij de A2 woont zoals te zien is in Figuur 5.1 en 5.2.

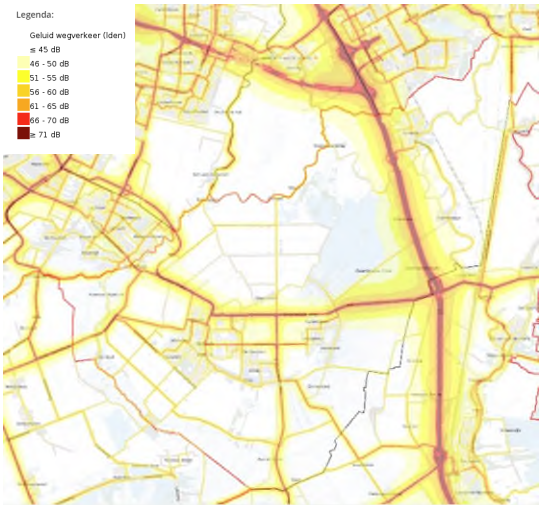

Figuur 5.1 Geluid verkeer op wegen (Lden) (RIVM

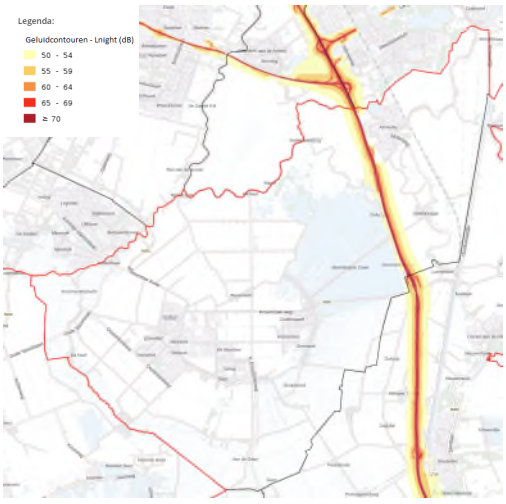

Figuur 5.2 Geluid verkeer op hoofdwegen (Lnight)

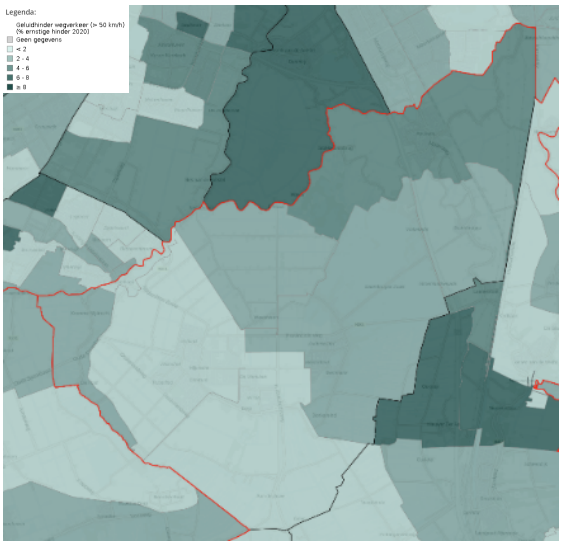

Figuur 5.3 Ernstige geluidshinder wegverkeer 2020 (>50 km/u)

Omdat een deel van de omliggende gebieden overdag geluidsmetingen boven de 55dB ervaren, wordt de huidige situatie voor geluid afkomstig van verkeer beoordeeld als ***redelijk*.**

Geluid treinverkeer

In het oosten van de gemeente De Ronde Venen loopt een treinspoor. Op en rond het spoor wordt overdag een geluidswaarde van tussen de 55dB en ≥75dB gemeten. 's Nachts liggen deze waarden tussen 50dB en 69dB. In het noordelijke deel van het treinspoor is een "gat" te zien in de geluidsmeting, dit komt door de tunnel die plaatselijk aanwezig is. In de gemeente ervaart tussen de 0 en ≥4% van de inwoners ernstige hinder aan treinverkeer. Dit geldt met name voor de woningen die in de nabijheid van het spoor liggen.

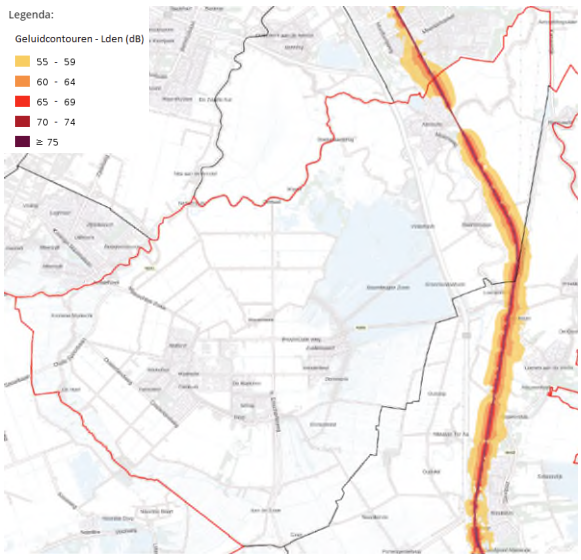

Figuur 5.4 Geluid van treinverkeer (Lden) (RIVM 2021)

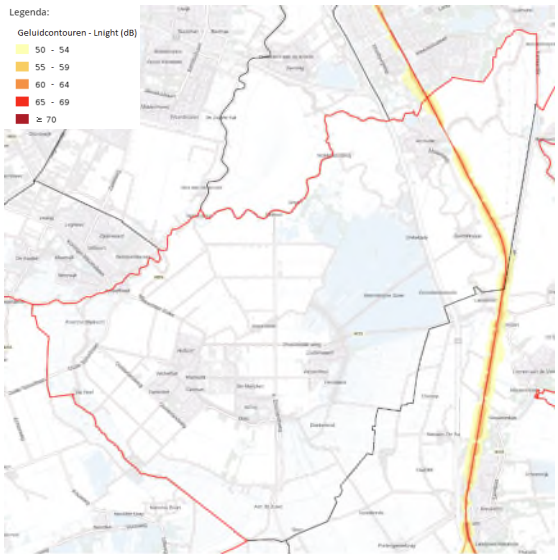

Figuur 5.5 Geluid van treinverkeer 's nachts (Lnight)

Omdat in een deel van de omliggende gebieden vooral overdag geluidsmetingen boven de 55dB worden geregistreerd, wordt de huidige situatie voor geluid afkomstig van treinverkeer beoordeeld als ***redelijk*.**

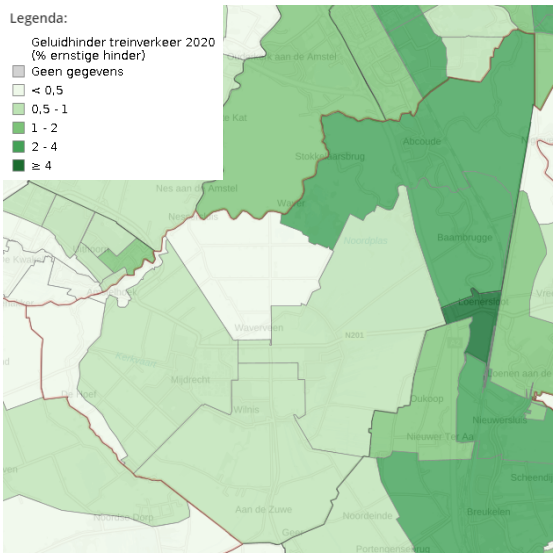

Figuur 5.6 Ernstige geluidshinder treinen (% ernstige hinder) (RIVM, 2020)

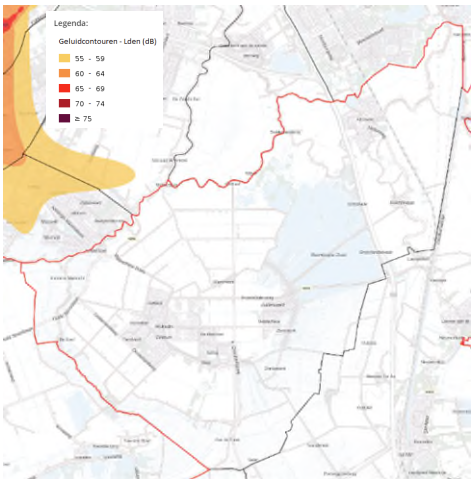

Figuur 5.7 Geluid van Schiphol (Lden) (RIVM

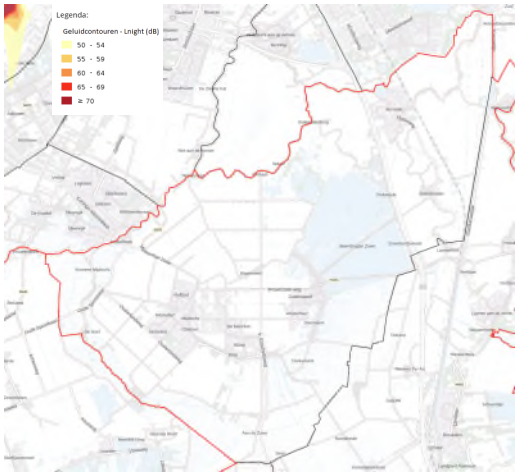

Figuur 5.8 Geluid van Schiphol 's nachts (Lnight) (RIVM, 2019)

Geluid vliegverkeer

Ondanks dat de gemeente De Ronde Venen dichtbij Schiphol ligt, zijn geen geluidswaarden gerelateerd aan Schiphol geregistreerd binnen de gemeente zelf. Dit geldt zowel overdag als 's nachts, zoals te zien is in de onderstaande figuren. Echter ervaart tussen de 2,5 en 20% van de lokale bevolking ernstige geluidshinder door vliegtuigen. Dit percentage neemt toe naarmate de woningen in de strekking van een aanvliegroute liggen.

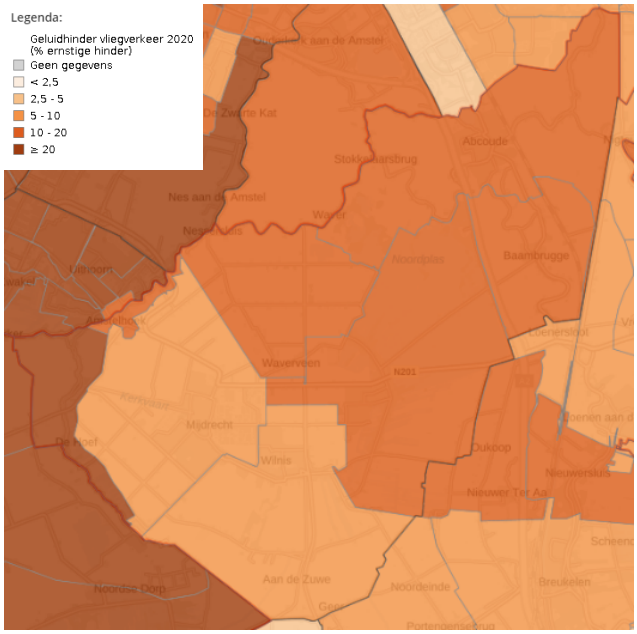

Figuur 5.9 Geluidshinder vliegverkeer 2020 (% ernstige hinder) (RIVM, 2020)

In het grootste gedeelte van de gemeente ervaart 5-10% van de bevolking ernstige hinder door geluid afkomstig van vliegverkeer. De huidige situatie voor vliegverkeer wordt daarom beoordeeld als ***redelijk*.**

Kijkend naar de specifieke criteria per geluidsbron, scoort geluid afkomstig van wegverkeer redelijk, geluid afkomstig van railverkeer redelijk en geluid afkomstig van vliegverkeer redelijk,. Hierom wordt de indicator geluid per saldo beoordeeld als ***redelijk*.**

5.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Toenemende drukte, waaronder bebouwingsverdichting en een toename van transportverkeer, kunnen leiden tot een negatieve impact op de geluidsbelasting. Woon-werkgebieden zullen naar verwachting meer blootgesteld worden aan geluidsbelasting aangezien de bebouwingsdichtheid toeneemt. Hoewel technologische vooruitgang mogelijkheden biedt om het geluid van individuele bronnen te verminderen, is het onzeker of deze ontwikkelingen opwegen tegen de toenemende geluidsbelasting. Zo vormt het geluid dat banden produceren bij hogere voertuigsnelheden een grotere factor in de totale geluidsproductie dan het geluid van een (elektrische) motor. In de gemeente wordt de ‘Hogere Waarde’ voor geluid uit de voormalige wet geluidshinder (sinds januari 2024 de Omgevingswet) aangehouden als uitgangspunt voor het beleid. Op dit moment heeft de gemeente De Ronde Venen geen concreet beleid opgenomen voor geluidsoverlast. Daarom is er nog geen concreet beeld van de mate waarin geluidsbelasting afkomstig van verschillende bronnen af zal nemen tot onder de Europese richtlijnen. Op basis van deze informatie wordt de autonome ontwikkeling van geluid beoordeeld als ***redelijk*.**

6 Externe Veiligheid

Externe veiligheid betreft omgevingsrisico's die te maken hebben met de productie, verwerking, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Concreet draait het bij externe veiligheid om risicobronnen die een potentieel gevaar voor de omgeving vormen. Hierbij gaat het om aardgasleidingen, tankstations met verkoop van LPG, vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg of over het spoor en calamiteiten van bedrijven. Activiteiten die risico's kunnen veroorzaken moeten goed afgestemd worden op andere kwetsbare functies (scholen, ziekenhuizen, kinderopvangen, woningen, etc.) om zo de risico's te beperken.

6.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Externe veiligheid	Aantal kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour 10-6 (PR)	Zeer beperkt aantal kwetsbare objecten binnen de 10-6 PR Contour	Diverse kwetsbare objecten binnen de 10-6 PR Contour	Veel kwetsbare objecten binnen de 10-6 contour.
	Aantal kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden	Zeer beperkt aantal kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden	Diverse kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden	Veel kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden

Voor de indicator externe veiligheid is gekeken naar twee criteria: het aantal kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour 10-6 en het aantal kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden. Hierbij is de kaart 'Quickscan aandachtsgebieden' van het ministerie van I&W – Register externe veiligheid (2023) als uitgangspunt genomen. Het gaat hier om een quickscan, op dit moment worden nog aanvullende berekeningen uitgevoerd.

Omgevingswet 2024

De beoordelingssystematiek voor de indicator externe veiligheid sluit aan bij de Omgevingswet die inwerking treedt op 1 januari 2024. Met de invoering van de Omgevingswet wordt het groepsrisico anders ingevuld, namelijk in de vorm van aandachtsgebieden. Dit zijn aangewezen gebieden waar potentieel levensbedreigende externe veiligheidsrisico's bestaan door warmtestraling, overdruk of een concentratie van giftige stoffen in de lucht. Binnen deze aandachtsgebieden dient het bevoegd gezag rekening te houden met het groepsrisico. Een andere verandering op het gebied van externe veiligheid is de invoering van de categorie zeer kwetsbare gebouwen afkomstig uit het Bkl. Bij zeer kwetsbare gebouwen is er sprake van een lage zelfredzaamheid van (een deel van) de aanwezige personen. Hieronder vallen bijvoorbeeld ziekenhuizen, kinderdagverblijven en gevangenissen. De overheid dient zeer kwetsbare gebouwen extra te beschermen.

6.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator externe veiligheid. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Omgevingswet – Bkl
Provinciaal/regionaal	Regeling provinciale risicokaart – Utrecht
Lokaal	Integraal veiligheidsplan De Ronde Venen (2023)
	Gemeente De Ronde Venen VTH-Beleidsplan 2023-2026

6.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Figuur 6.1 toont de aanwezige risicobronnen in de gemeente De Ronde Venen. Dit betreft hoofdzakelijk opslagtanks met gas, buisleidingen en wegen. Bij een incident of ongeluk kunnen stoffen uit deze bronnen vrijkomen en een gevaar vormen voor mens, dier en milieu. In de gemeente De Ronde Venen loopt een buisleiding en staat er een Seveso (bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken) in de buurt van Mijdrecht. Het grootste aantal aanwezige risicobronnen ligt in Mijdrecht, in de rest van de gemeente liggen voornamelijk opslagtanks met gas. De kaart toont daarnaast de kwetsbare objecten in de gemeente (groene icoontjes). Een kwetsbaar object valt binnen een risicocontour (PR 10-6). Het betreft een kantoorpand ten noordoosten van de kern Mijdrecht.

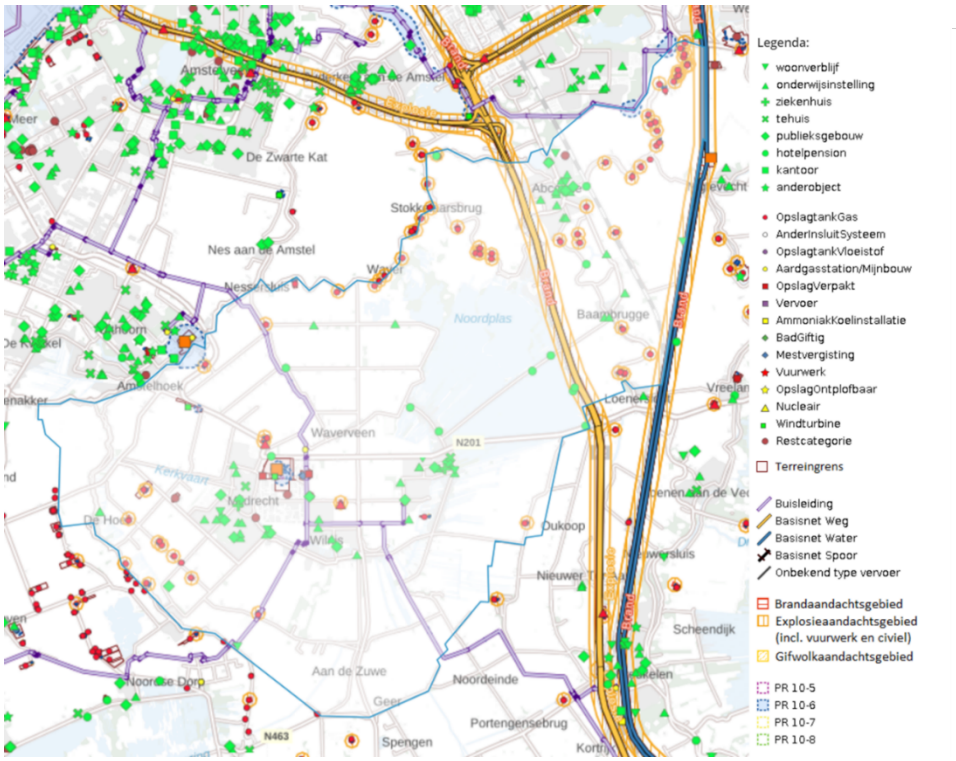

Figuur 6.1 Veiligheidsinformatie milieubelastende activiteiten en kwetsbare objecten

Op Figuur 6.2 worden de aandachtsgebieden binnen de gemeente De Ronde Venen uitgelicht. Er zijn drie soorten aandachtsgebieden, namelijk: brandaandachtsgebieden, explosieaandachtsgebieden en gifwolkaandachtsgebieden. Binnen de gemeente De Ronde Venen komen enkel de eerste twee type aandachtsgebieden voor. Deze gebieden zijn verspreid over de gemeente aanwezig met een concentratie in het zuiden van de dorpskern Mijdrecht, in het noordoosten van de dorpskern Abcoude, op de grens met de gemeente Ouder-Amstel en langs de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal. Er zijn circa vijf kwetsbare objecten die binnen een aandachtsgebied liggen. Het betreft verschillende hotelpensions en een woonverblijf.

Per saldo wordt de huidige situatie beoordeeld als **goed**. Er bevinden zich een zeer beperkt aantal kwetsbare locaties binnen de plaatsgebonden risicocontour 10-6 (PR) of binnen de nieuw vastgestelde aandachtsgebieden.

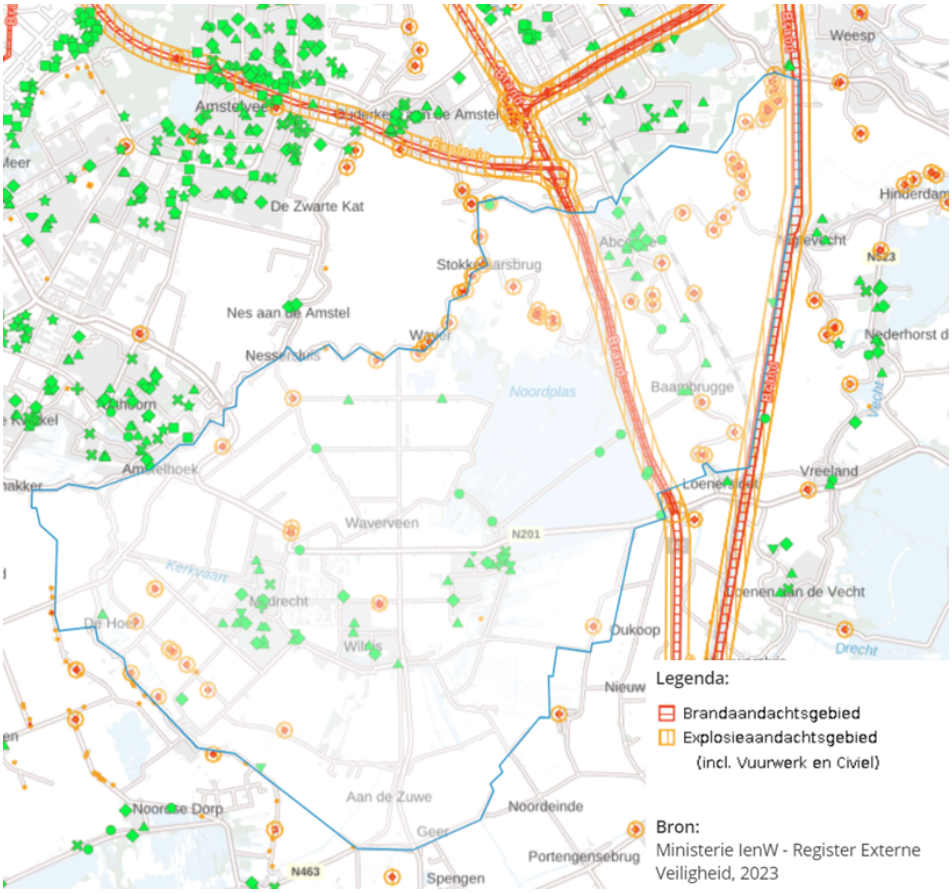

Figuur 6.2 Aandachtsgebieden en kwetsbare objecten

6.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

In Nederland zijn een aantal ontwikkelingen zichtbaar die de afstand tussen risicobronnen en kwetsbare objecten onder druk zetten. Zo neemt de bevolkingsdichtheid toe, waardoor er meer mensen in een kleiner gebied wonen en werken. Ook wordt er meer ingezet op duurzame energieopwekking, zoals zonnepanelen of waterstof. Deze brengen echter ook risico's met zich mee. Daarnaast wordt er meer gebouwd in bestaande verstedelijkte gebieden, waardoor er meer verdichting ontstaat. Ook in gemeente De Ronde Venen zijn deze landelijke trends zichtbaar. De gemeente heeft te maken met een groeiende bevolking, een ambitie om in te zetten op de energietransitie en een behoefte om meer woningen te realiseren. Deze ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat de afstand tussen risicobronnen en kwetsbare objecten afneemt, waardoor de externe veiligheid in gevaar komt. De autonome ontwikkeling wordt daarom als ***redelijk*** beoordeeld.

7 Gezondheidsbevordering

'Gezondheidsbevordering' met betrekking tot de fysieke leefomgeving gaat over het stimuleren van bewegen en sporten. Een leefomgeving die mensen uitnodigt om te bewegen, is een gezonde leefomgeving. Mogelijkheden om bewegen en sporten te stimuleren liggen in het aanbieden van plekken in de fysieke leefomgeving waar dat mogelijk is.

7.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Gezondheidsbevordering	Balans vraag en aanbod recreatieve voorzieningen buiten en binnen	Vraag en aanbod zijn in balans zowel buiten als binnen	Vraag en aanbod zijn niet volledig in balans en er is een tekort of overschot, zowel buiten als binnen	Vraag en aanbod zijn niet in balans en er is een tekort of overschot, zowel buiten als binnen

In de provincie Utrecht zijn diverse natuur- en recreatiegebieden die een belangrijke rol spelen in het recreatief gebruik van inwoners en toeristen. Ook zijn er verschillende mogelijkheden voor het beoefenen van binnensporten. Zijn vraag en aanbod van voorzieningen in de openbare ruimte en binnen in verhouding dan wordt de huidige situatie of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Sluit het aanbod voor sporten en spelen niet voldoende aan op de vraag dan wordt het beoordeeld als redelijk. Sluit het aanbod niet aan op de vraag dan wordt de huidige situatie of de autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

7.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator gezondheidsbevordering. De onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationale Sportakkoord (2018)
	Nationaal Preventieakkoord
Provinciaal/regionaal	Provinciaal Sportakkoord Utrecht
	Provincie Utrecht - Omgevingswetprogramma Recreatie _ Toerisme 2022-2025
Lokaal	Lokaal Sportakkoord 2020 – 2022
	Gezondheidsnota De Ronde Venen 2021-2025 (2021)
	Visie Recreatie en Toerisme (2020)
	Visie verblijfsrecreatie De Ronde Venen (2020)

7.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Binnen de gemeente De Ronde Venen zijn er diverse mogelijkheden om buiten te recreëren. Ten eerste is er in het noorden van de gemeente een landelijke fietsroute zoals te zien is op Figuur 7.1. Daarnaast zijn er verschillende regionale fietsroutes die tonen dat de gemeente goed verbonden is met het regionale fietsnetwerk. De gemeente biedt hiermee diverse mogelijkheden voor fietsrecreatie.

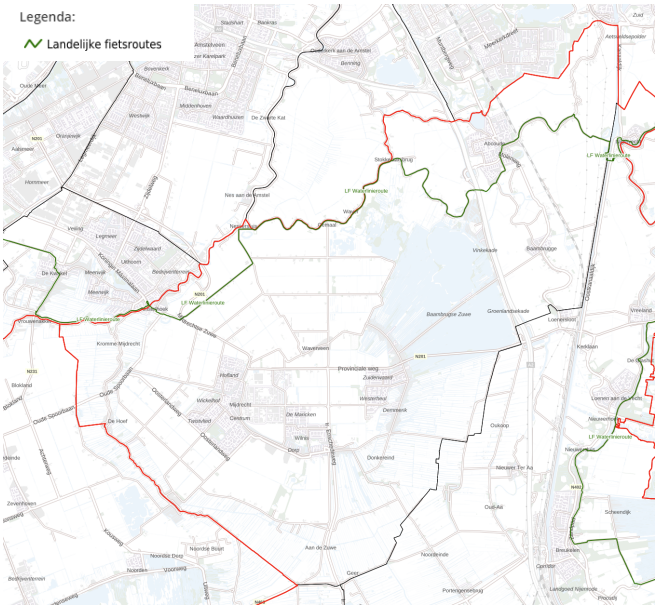

Figuur 7.1 Landelijke fietsroutes (atlas voor de leefomgeving – Stichting Landelijk Fietsplatform, 2023)

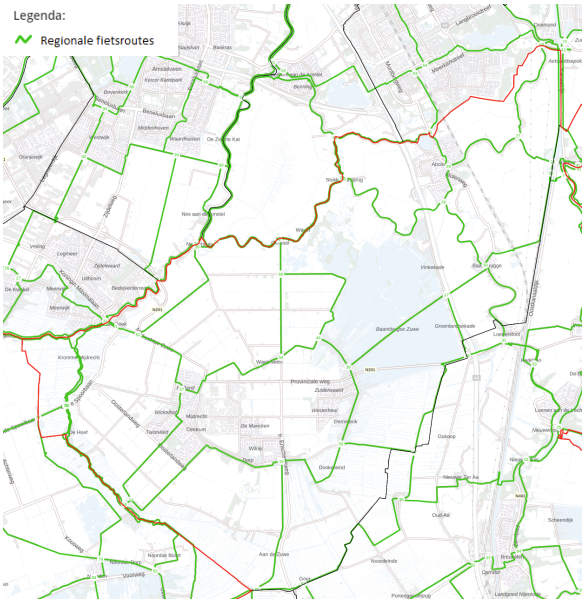

Figuur 7.2 Regionale fietsroutes (Atlas voor de Leefomgeving – Stichting Landelijk Fietsplatform, 2023)

De gemeente kent een landelijke wandelroute die grenst aan de landelijke fietsroute. Daarnaast is er een groot aantal regionale wandelroutes die ook door diverse landelijke gebieden liggen. Deze routes komen grootendeels overeen met de regionale fietsroutes in de gemeente. De landelijke en regionale wandelroutes zijn weergegeven op Figuur 7.3 en 7.4. De figuren tonen dat er in de gemeente tal van mogelijkheden zijn om buiten te wandelen en te fietsen.

Figuur 7.5 geeft de gemiddelde afstand van inwoners naar de dichstbijzijnde sportaccomodatie weer. In de gemeente is deze afstand gemiddeld tussen de 2.5 en 3.5 kilometer. Dit komt tamelijk overeen met de gemiddelde landelijke afstand tot sportaccomodaties (zie Figuur 7.6).

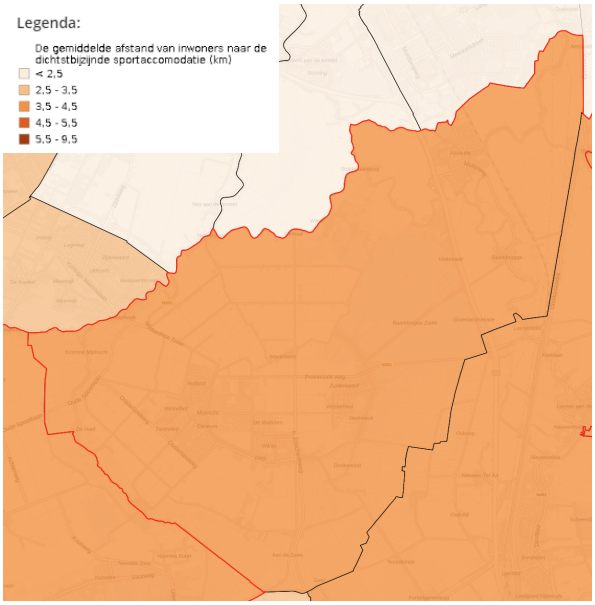

Figuur 7.5 Gemiddelde afstand tot sportaccommodaties (Atlas voor de Leefomgeving – het Mulier Instituut, 2023)

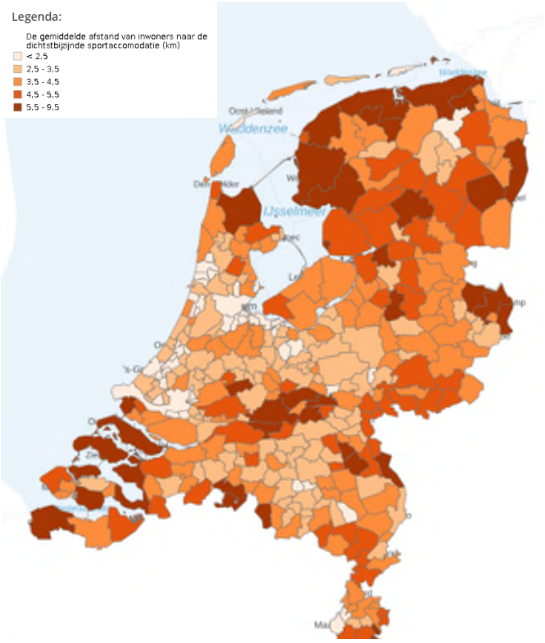

Figuur 7.6 Gemiddelde afstand tot sportaccommodaties (Atlas voor de Leefomgeving – het Mulier Instituut, 2023)

In het lokale sportakkoord 2020 – 2022 staat opgenomen dat er een knelpunt is voor binnensportlocaties. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de beperkte beschikbaarheid voor tijdelijke/ incidentele sportaccommodatie. Veel dorpskernen hebben sporthallen die worden gebruikt voor reguliere sporten die het hele jaar worden gefaciliteerd. Echter zijn er ook meer seizoensgebonden sporten waarvoor er beperkt faciliteiten zijn.

Op basis van de bovenstaande informatie wordt de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.

7.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Door de toename van vrije tijd is een trend naar een belevingseconomie waarneembaar: de behoefte aan een breed aanbod van recreatievoorzieningen groeit. Het gaat daarbij om zowel binnen- als buitenvoorzieningen. Deze beleveniseconomie gaat geleidelijk over in een betekeniseconomie, waarin mensen meer op zoek zijn naar zingeving en immateriële waarden. Recreatie en gezondheid spelen hierin een belangrijke rol.

Aansluitend hierop is er de verwachting dat de omvang van het openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied gelijk blijft of beperkt toeneemt. Daarnaast is de verwachting dat de waardering voor deze gebieden toeneemt door de verdere, voorgenomen kwaliteitsverbetering. Ook wordt verwacht dat met een toenemend inwoneraantal in gemeente De Ronde Venen, ook het aantal mensen dat aan binnensporten wil doen zal toenemen. Met name het aanbod voor binnensporten zal naar verwachting niet volledig kunnen voldoen aan de toenemende vraag. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als ***redelijk.***

8 Landschappelijke waarden

Onder landschap verstaan we de totaliteit van een gebied, de natuurlijke elementen en de historische structuurlijnen. Ze dragen bij aan de herkenbaarheid en identiteit van het landschap en gebied als geheel.

8.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Landschappelijke waarden	Status van landschappelijke waarden	Versterking van waarden	Behoud van waarden	Aantasting van waarden

Voor de indicator landschappelijke waarden is gekeken naar de belangrijkste waarden binnen de gemeente De Ronde Venen. De indicator wordt beoordeeld aan de hand van de status van de waarden van landschappelijke elementen en gebieden. Wanneer er sprake is van het versterken van de waarden wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer de bestaande waarden worden aangetast wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

8.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator landschappelijke waarden. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht – UPLG (2023)
	Beeldkwaliteitsplan Vinkeveense Plassen
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
Lokaal	Groenbeleidsplan 2017-2040 (2017)
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)
	Visie verblijfsrecreatie De Ronde Venen (2020)

8.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De landschappelijke waarden in de gemeente hebben een belangrijke recreatieve functie. De gemeente zet daarom uitgebreid in op het behoud van deze waarden. In de structuurvisie van de gemeente De Ronde Venen zijn verschillende categorieën landschappen onderscheiden van elkaar: 1. Veenweide gebieden, 2. Droogmakerijen, 3. Stroomruggen, 4. Plassen en 5. Randen en Linten. Zie Figuur 8.1 voor de locaties van deze landschappelijke categorieën. In de structuurvisie van de gemeente (2013) is per categorie landschap beleid opgesteld. Dit beleid wordt samengevat in tabel 8.1.

Tabel 8.1 Categorieën landschappelijk waarden en gekoppelde kernkwaliteiten en ambities (Structuurvisie gemeente De Ronde Venen, 2013)

Landschappelijke Categorie	Kernkwaliteiten	Ambitie/ Beleid (Uit Structuurvisie 2013)
Veenweide gebieden	De openheid van het landschap, zichtlijnen en verkavelingspatronen zijn waardevol in het veenweidegebied. Het veenweidegebied bestaat uit open polders met voornamelijk weilanden. Ten westen van de Aa en Angstel en ten zuiden van de Winkel is er meer variatie in grondgebruik, met verschillende typen graslanden en andere natuurlijke elementen zoals plassen, rietlanden en moerasbos.	De openheid van het landschap, zichtlijnen, verkavelingspatroon, andere elementen en aanwezige natuurwaarden worden beschermd. Ontwikkelingen (waaronder natuurontwikkeling) worden toegelaten wanneer deze een bijdrage leveren aan het behouden of versterken van de landschappelijke kwaliteit van deze gebieden. Uitwerking daarvan vindt onder andere plaats in het kader van gebiedsprocessen.
Droogmakerijen	De Eerste Bedijking, Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Groot Mijdrecht en Wilnis Veldzijde zijn drooggemalen en ingericht vanaf het einde van de 18e eeuw tot 1926. Alle droogmakerijen hebben een kenmerkende structuur en openheid. In alle droogmakerijen zijn zichtbare kreekruggen te vinden van het voormalige waddensysteem, die zowel landschappelijk als cultuurhistorisch van grote waarde zijn.	De mate waarin de zogenoemde rationele kavelstructuur in vaste maten nog aanwezig is, is één van deze verschillen. Behoud en versterking van deze rationele structuur wordt bij ontwikkelingen nagestreefd. Variaties in openheid door verschillen in de aanwezige functies en bebouwing, worden behouden en vormen een criterium bij ontwikkelingen (waaronder de keuzes voor wegbeplanting). Kreekruggen in de droogmakerijen zijn van grote landschappelijke waarde en worden beschermd.
Stroomruggen	Het Vecht landschap bestond uit een breed dal met meren en veenriviertjes, omringd door veen- en mosveengebieden.	Stroomruggen zijn in het landschap zichtbare restanten van riviertakken die beschermd worden om hun en landschappelijke belang.

Landschappelijke Categorie	Kernkwaliteiten	Ambitie/ Beleid (Uit Structuurvisie 2013)
	De meren werden opgevuld met slib van de Rijn en de riviertjes bouwden oeverwallen op.	Het landschap is te typeren als een combinatie van open- en beslotenheid. Belangrijk is om binnen riviervervlechtingen en meanders openheid te behouden. Behoud, bescherming en versterking van beplantingen op particuliere percelen en de openheid daar omheen.
Plassen	De Vinkeveense Plassen is het jongste verveninggebied in West-Nederland, verveend tussen circa 1840 en 1977. De stedelijke belevingswaarde van het Abcoudermeer is vergroot door bebouwing tot aan het water door te trekken en recreatieve voorzieningen toe te voegen zoals een fiets- en wandelpad aan de oostzijde.	Op en rond de Vinkeveense Plassen en het Abcoudermeer komen landschap, natuur en recreatie samen. Een goede balans tussen deze functies is uitgangspunt. De plassen zijn landschappelijk van (boven)regionaal belang door het verveninglandschap in diverse stadia. Dit landschap wordt beschermd.
Randen en Linten	Het landschap wordt doorsneden door rivieren, dijken, kaden, wegen en boerderijen, die als linten in het landschap fungeren. De rivieren in De Ronde Venen, zoals de Amstel, Kromme Mijdrecht en Waver, bieden recreatiemogelijkheden en hebben verschillende dichtheden van bebouwing en bouwblokken.	De tracés van randen en linten worden behouden en beschermd, bijvoorbeeld door instandhouding van historisch kenmerkende dijkprofielen. Bij dijkverbeteringen vertaalt het waterschap dit in landschapsvisies en/of beeldkwaliteitsplannen per project. Onder andere in de vorm van dwarsprofielen. Verdichting van rivierlinten door bebouwing of opgaande beplanting, waarmee zichtlijnen verloren gaan, wordt voorkomen.

In de Landschapsnota van de gemeente zijn de beleidsdoelstellingen uit de structuurvisie praktisch gemaakt. Zo zijn de landschapscategorieën verder uitgewerkt tot deelgebieden welke zijn weergegeven in Figuur 8.2. Daarnaast wordt gedetailleerd ingegaan op de landschappelijke waarden die moeten worden behouden of versterkt. De landschapsnota is vertaald in verschillende bestemmingsplannen waarmee de landschappelijke waarden worden beschermd. De huidige situatie voor de indicator Landschappelijk Waarden wordt beoordeeld als ***goed***.

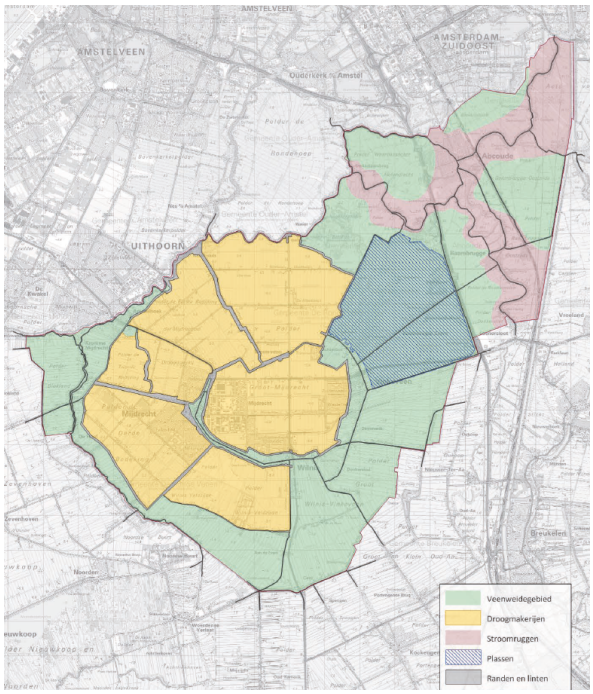

Figuur 8.1 Landschappelijke elementen (Structuurvisie De Ronde Venen, 2013)

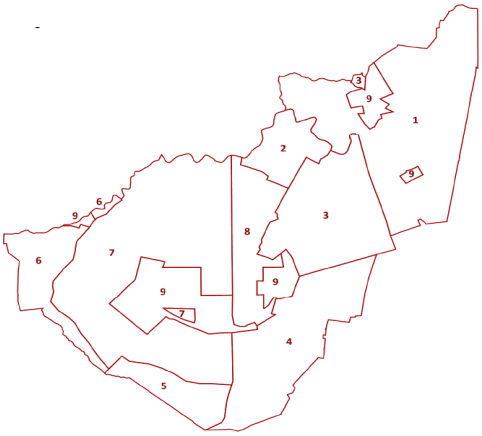

Gebied	*Landschapstype en gebruik*	*Locatie(s)*
1	Veen en Klei: landbouw.	Broekzijdse polder, Baambrugge Oostzijds, Baambrugge Westzijds, Holendrecht-Waardassacker
2	Veen: landbouw, natuur (EHS, Natura 2000)	Botshol-Nellestein
3	Plassen: recreatie en natuur	Vinkeveense Plassen (met randzones), Achterbos West, Abcoudermeer
4	Veen: landbouw, natuur (EHS)	Groot Wilnis-Vinkeveen
5	Veen: natuur (EHS)	Wilnisse Bovenlanden
6	Veen: landbouw, natuur (EHS), Groene Contour	Mijdrechtse bovenlanden en Blokland
7	Droogmakerij: landbouw	Eerste Bedijking, Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Groot Mijdrecht-west, Wilnis Veldzijde
8	Droogmakerij: natuur	Groot Mijdrecht (oostelijke delen)
9	Kernen	Abcoude, Amstelhoek, Baambrugge, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis

Figuur 8.2 Deelgebieden landschappelijke elementen (Structuurvisie De Ronde Venen, 2013)

8.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Beoogde nieuwbouwontwikkelingen, de realisatie van bedrijventerreinen, het aanleggen of aanpassen van infrastructuur of projecten in het kader van de energietransitie kunnen in potentie leiden tot aantasting van landschappelijke waarden. De ontwikkelingen tasten namelijk mogelijk de openheid van het landschappelijke karakter aan. Dijkversterkingen kunnen bijvoorbeeld lijden tot het verwijderen van bomen die niet herplant kunnen worden. Hierdoor verandert het karakteristieke beeld van het landschap. Ook landbouw- en recreatieactiviteiten veranderen het landschap en drukken er een stempel op. Als gevolg van de genoemde activiteiten en hun ruimteclaims groeit de druk op het landschap. Bepaalde gebieden binnen de gemeente De Ronde Venen vallen onder het fungerende Omgevingsplan van de gemeente. Dit stelt beperkingen aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen gebieden met landschappelijke waarden. Daarnaast worden in het Utrechts Programma Landelijk Gebied zes maatregelenpakketten genoemd: 1. Groenblauwe linten, scheggen en boerensloten; 2. Reductie broeikasgasuitstoot veenweide; 3. Landbouw; 4. Natuurdoelanalyse Natura 2000-gebieden; 5. Heuvelrug en Flanken; 6. Beekdalen. De genoemde maatregelen hebben invloed op de landschappelijke waarden in de gemeente. Wat de effectiviteit is van deze maatregelen is echter nog onduidelijk. De verwachting is dat in de autonome ontwikkeling de landschappelijke waarden ten minste worden behouden, daarom is de beoordeling van de indicator ***redelijk.***

9 Cultuurhistorische waarden

Cultuurhistorische elementen en structuren zijn belangrijke aspecten van stad en landschap. Cultuurhistorische waarden kunnen worden ingedeeld in bouwhistorische elementen, zoals historische panden en bouwwerken, en historisch-geografische elementen. Voorbeelden van historisch-geografische elementen zijn historische landschappen en infrastructuur zoals trekvaarten, dijken, wegen, kanalen, polders, steden en dorpen.

9.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Cultuurhistorische waarden	Status van cultuurhistorische waarden	Versterking van waarden	Behoud van waarden	Aantasting van waarden

Voor de indicator cultuurhistorische waarden is gekeken naar de belangrijkste waarden binnen de gemeente De Ronde Venen. De indicator wordt beoordeeld aan de hand van de status van beschermde cultuurhistorische zones, elementen en gebieden. Wanneer er sprake is van het versterken van de waarden wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer de bestaande waarden worden aangetast wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

9.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator cultuurhistorische waarden. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Provinciaal/regionaal	Uitvoeringsprogramma Hollandse Waterlinies (2021)
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
	Provincie Utrecht UPLG (2023)
	Beeldkwaliteitsplan Vinkeveense Plassen
	Omgevingswetprogramma Recreatie en Toerisme 2022 - 2025
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)
Lokaal	Pact van Ruigenroek Hollandse Waterlinies (2022)
	Erfgoed Leeft! (2023)
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)
	Groenbeleidsplan De Ronde Venen (2017)
	Archeologische Beleidskaart De Ronde Venen
	Visie Verblijfsrecreatie De Ronde Venen (2020)

9.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De gemeente kent diverse cultuurhistorische elementen, waaronder beschermde dorpsgezichten in Abcoude en Baambrugge, en tal van monumenten. In 2012 heeft gemeente De Ronde Venen onderzoek laten uitvoeren door Bureau Helsdingen naar de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente. Uit dit onderzoek blijkt dat de gemeente meerdere cultuurhistorische elementen bezit: het pre-ontginningslandschap, de ontginning, de Oude Hollandse Waterlinie, de Stelling van Amsterdam, infrastructuur, bebouwing, en kenmerken waaraan de uitbreiding van de gemeente zichtbaar is. De cultuurhistorische elementen zijn een belangrijk onderdeel van de recreatieve waarden van gemeente De Ronde Venen.

De oudste sporen van bewoning, gevonden in De Ronde Venen, bevinden zich in Baambrugge. Van het pre-ontginningslandschap zijn de kreekruggen en stroomruggen nog zichtbaar. Na de vervening en de vorming van de droogmakerijen zijn deze structuren naar de oppervlakte gekomen. De kreekruggen liggen voornamelijk in het westelijke deel van de gemeente, het overgrote deel van de bovenlagen is afgegraven tijdens de turfwinning. De stroomruggen vormden de oudste bewoonbare gebieden in een ondoordringbaar gebied.

In gemeente De Ronde Venen zijn nog steeds veel sporen te zien van de ontginning in het landschap. Zo zijn er bijvoorbeeld de hooggelegen stroomruggen, die nog boven de zeespiegel liggen en dateren uit de tijd van de eerste ontginningen. Het boerderijenlint volgt de dijken van de riviertjes die door de stroomruggen stromen. Daarnaast zijn er de blokverkavelingen. Deze worden gekenmerkt door brede percelen en relatief weinig sloten vanwege de hogere ligging.

Binnen de gemeente zijn de Oude Hollandse Waterlinies nog steeds zichtbaar. Zo is bijvoorbeeld zichtbaar hoe de inundaties in 1672 geplaatst zijn en welke kaders en dijken het inundatiegebied begrenzen. Zo goed als het hele gebied van de gemeente is onder water gezet, met uitzondering van een gebied ten oosten van Demmerik. Van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn geen elementen gevonden binnen de grenzen van de gemeente. De Waterlinies zijn in 2022 onderdeel geworden van het UNESCO werelderfgoed.

Van de Stelling van Amsterdam zijn nog onder andere de forten, de hoofdverdedigingslijn en de inundatievelden goed zichtbaar. De Stelling van Amsterdam is een hoofdweerstandslijn die diende als verdediging tegen het water. Door de inpoldering van de polder Groot Mijdrecht is een deel van de oorspronkelijke linie verloren gegaan. Echter zijn er nog diverse zichtbare elementen van de Stelling van Amsterdam. Dit betreft het Fort bij Abcoude, het Fort bij Nigtevecht, het Fort Uithoorn, het Fort Waver-Amstel, het Fort in de Botshol en het Fort aan de Winkel. Daarnaast zijn de Liniewal Greindijk – Nigtevecht en Batterijen aan het Gein ook onderdeel van de cultuurhistorische waarden van de gemeente.

Qua bebouwing en infrastructuur zijn diverse cultuurhistorische elementen behouden. Zo zijn er waterwegen uit 1413 bewaard gebleven, zoals de Route Imperiale en de Velterslaan. Qua bebouwing zijn verschillende molens, verdedigingswerken van de Stelling van Amsterdam, stations en bruggen behouden.

De verschillende cultuurhistorische waarden die zijn genoemd zijn zichtbaar op Figuur 9.1. Het formaat van originele kaart is aanzienlijk, een hogere resolutie van de kaart is daarom toegevoegd in bijlage 1.

In de verordening Fysieke Leefomgeving De Ronde Venen zijn regels opgenomen voor de bescherming van de aanwezige cultuurhistorische waarden. De Omgevingswet beschermt cultureel erfgoed. Daarnaast neemt de Provinciale Omgevingsvisie instructieregels op over de cultuurhistorische hoofdstructuur en het (beoogd) UNESCO Werelderfgoed. Gemeente De Ronde Venen is onderdeel van het Pact van Ruigenhoek, een pact waarin wordt ingezet op het behoud en verbeteren van de cultuurhistorische waarde van de Waterlinies. Via diverse thema's en onderzoeken wordt hierop ingezet. Omdat deze maatregelen zijn opgesteld voor het behoud van de cultuurhistorische waarden en de verbetering ervan, wordt de huidige situatie voor dit thema beoordeeld als ***goed.***

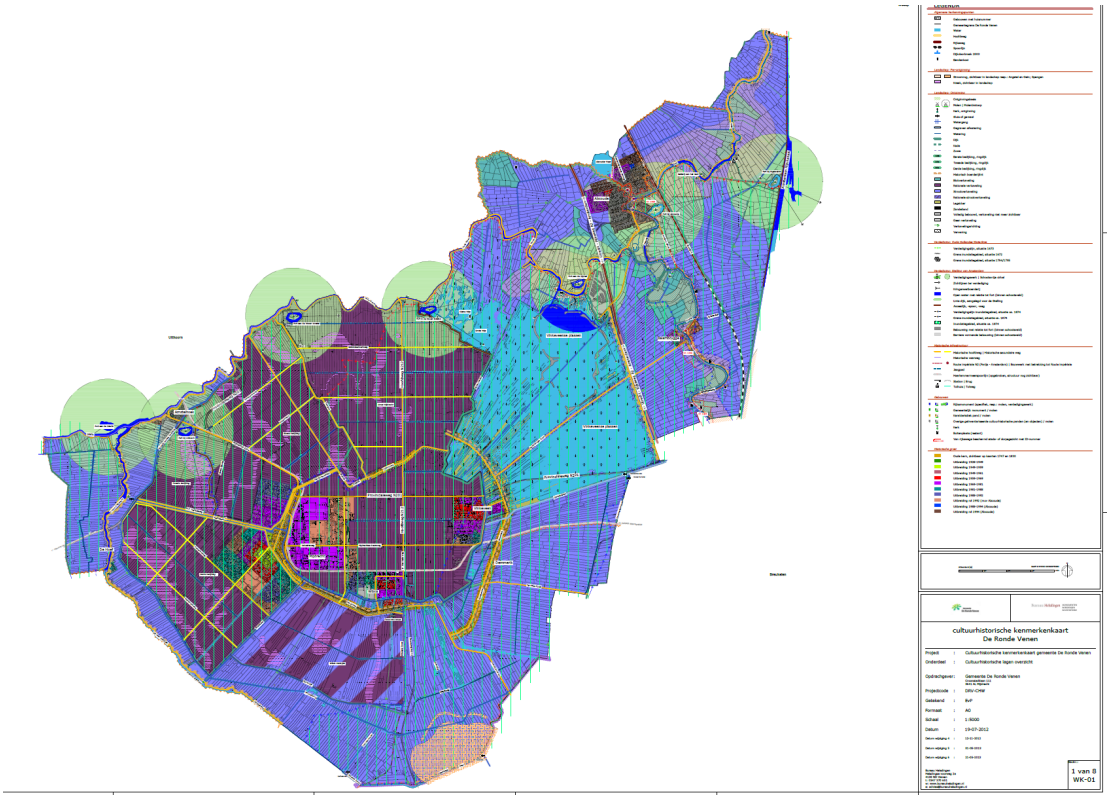

Figuur 9.1 Cultuurhistorische Waardenkaart (Bureau Helsdingen, 2012) – Zie bijlage 1 voor een hogere resolutie kaart met diverse kaartlagen

9.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling van bestaand stedelijk gebied of het uitbreiden in groene zones kan leiden tot aantasting van cultuurhistorische waarden. Binnen de gemeente De Ronde Venen zijn er verschillende ruimtelijke ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de autonome situatie. Voorbeelden zijn woningbouw, mobiliteit en de energietransitie. Als gevolg van deze ruimteclaims groeit de druk op de cultuurhistorie. Wanneer er vanuit de gemeente te weinig aandacht is voor het in stand houden of verbeteren van en cultuurhistorische waarden gaan de waarden vrijwel zeker achteruit.

Echter zijn er op provinciaal en gemeentelijk niveau initiatieven om cultuurhistorische waarden te borgen. De gemeente heeft bijvoorbeeld een beleidskader (Erfgoed Leeft!) voor het integreren van erfgoed in toekomstige plannen. Daarnaast zijn er in de provinciale Omgevingsvisie regels opgenomen. Hiermee is er een zekere mate van bescherming opgenomen doordat deze regels beperkingen stellen aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De autonome ontwikkeling wordt daarom per saldo beoordeeld als ***redelijk***.

10 Aardkundige waarden

Aardkundige waarden zijn aardkundige structuren die zorgen voor het karakter van een gebied. Deze structuren liggen in de of op de ondergrond en kunnen worden verstoord door onder andere bodemgebruik of ontgravingen. Vormen van aardkundige waarden zijn getijdekreken, stuwwallen, oeverwallen en kreekruggen.

10.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Aardkundige waarden	Status van aardkundige waarden	Versterking van waarden	Behoud van waarden	Aantasting van waarden

Voor de indicator aardkundige waarden is gekeken naar de belangrijkste gebieden met aardkundige waarden binnen de gemeentegrenzen. Wanneer er sprake is van het versterken van de waarden wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer de bestaande waarden worden aangetast wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

10.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator aardkundige waarden. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	-
Provinciaal/regionaal	-
Lokaal	Groenbeleidsplan De Ronde Venen (2017)
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)
	Archeologische beleidskaart De Ronde Venen (2017)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)

10.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De gemeente De Ronde Venen kent drie categorieën aardkundige waarden, welke zijn weergegeven in Figuur 10.1. In totaal kent de gemeente 16 gebieden met daarin aardkundige waarden. Zo zijn er gebieden met de aardkundige waarden petgaten en legakkers. De Vinkeveense plassen zijn hier een voorbeeld van: tussen de legakkers staat water, dit zorgt voor de karakteristieke uitstraling van het gebied. Ditzelfde geldt voor de Botshol. Ten noorden van de Vinkeveense plassen ligt De Waver, welke de aardkundige waarden “Oeverwallen en of oude rivierbedding” kent. De gebieden Nellestein, Waardassacker en Holendrecht en Het Hoogland vallen ook binnen deze categorie aardkundige waarden. Daarnaast liggen er enkele gebieden met de aardkundige waarden kreekruggen in het westen van de gemeente. Op dit moment worden deze aardkundige waarden niet aangetast, maar ook niet versterkt. De huidige situatie voor aardkundige waarde wordt daarom beoordeeld als ***redelijk.***

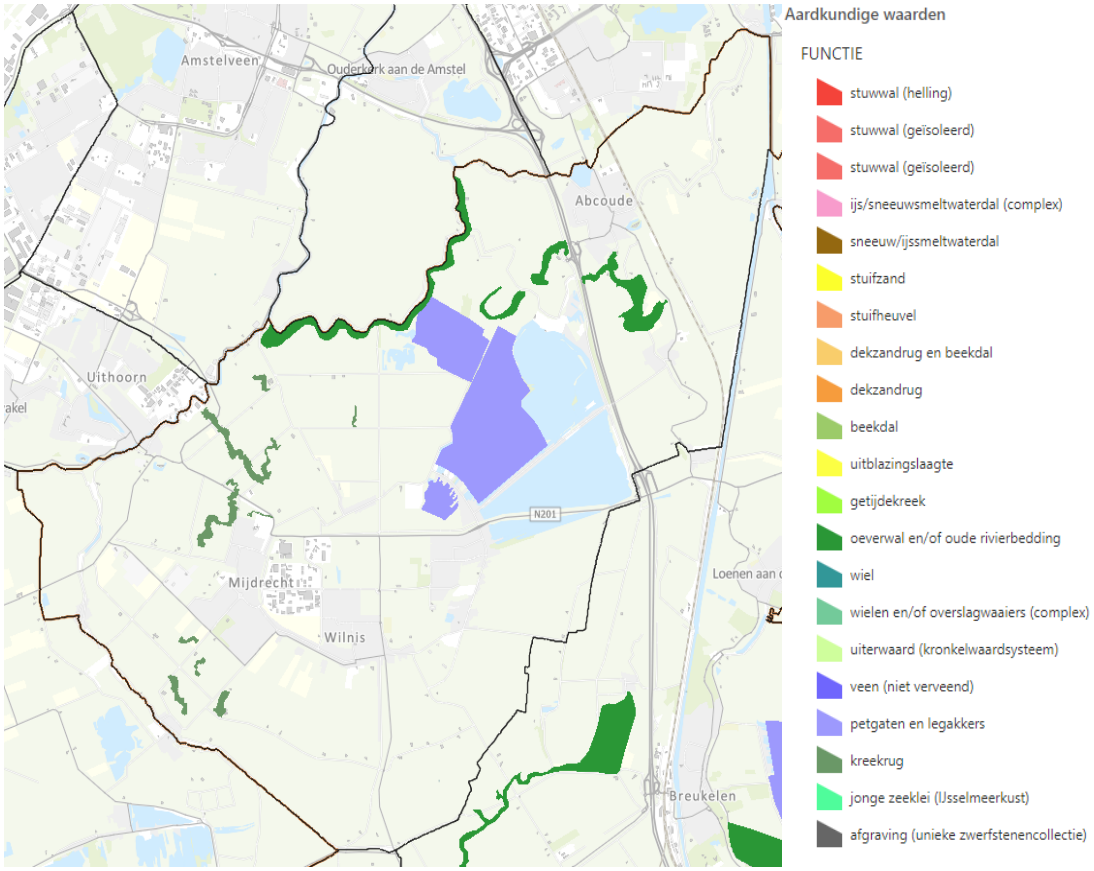

Figuur 10.1 Aardkundige waarden in de gemeente De Ronde Venen (Atlas Provincie Utrecht)

10.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Vanwege verdere verstedelijking, de energietransitie en groeiende mobiliteit zullen er nieuwe activiteiten in de bodem en ondergrond plaatsvinden. Hierdoor is de verwachting dat in de autonome ontwikkeling de aardkundige waarden in de ondergrond onder druk komen te staan. Ook spelen aardkundige waarden geen prominente rol bij planvorming, omdat ze weinig zichtbaar zijn voor inwoners en toeristen. Omdat gebieden met aardkundige waarden wel zijn aangemerkt als van belang is de verwachting dat de waarden in de autonome ontwikkeling wel behouden blijven. De autonome ontwikkeling voor de indicator aardkundige waarden wordt daarom beoordeeld als ***redelijk***.

11 Werklocaties

De indicator werklocaties heeft betrekking op de locaties en terreinen waar gewerkt wordt en werkgelegenheid wordt gecreëerd. Deze werklocaties faciliteren de creatie van productie en diensten en dragen bij aan de levendigheid en innovatie van een gemeente of regio.

11.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Werklocaties	Verhouding vraag en aanbod	Nagenoeg in verhouding	Enigszins in verhouding	Totaal niet in verhouding
	Kans op leegstand	Beperkt risico op leegstand	Gemiddeld risico op leegstand	Verhoogd risico op leegstand

Voor het aanbod van bedrijventerreinen is gekeken naar de verhouding tussen vraag en aanbod. Zijn vraag en aanbod totaal niet in verhouding dan wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling als slecht beoordeeld. Zijn vraag en aanbod nagenoeg in verhouding dan wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Daarnaast is ook gekeken naar het risico op leegstand. Het risico op leegstand geeft een beeld van het vestigingsklimaat voor ondernemers. Een onaantrekkelijk terrein voor ondernemers zorgt namelijk voor een hoger risico op leegstand. Als er een beperkt risico op leegstand is dan wordt de huidige situatie beoordeeld als goed. Als er een gemiddeld risico op leegstand is dan wordt de situatie beoordeeld als redelijk. Als er een verhoogd risico op leegstand is dan wordt de situatie beoordeeld als slecht.

11.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator werklocaties. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	De Laddertoets
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Provinciaal/regionaal	Provinciaal programma Wonen en Werken (2023)
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht (2023)
Lokaal	Economische Visie (2013)
	Nota Detailhandelsstructuur De Ronde Venen 2023-2035 (2023)

11.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Verhouding vraag en aanbod.

Gemeende De Ronde Venen kent meerdere bedrijventerreinen welke zijn verspreid over de verschillende dorpskernen van de gemeente. Dit betreft bedrijventerreinen in Mijdrecht, Spoorlaan, Voorbancken, Baambrugge Noord, Hollandse Kade en Bovenkamp. De gemeente De Ronde Venen heeft in 2019 door Stec Groep onderzoek laten uitvoeren naar de huidige stand van bedrijventerreinen. Uit het onderzoek blijkt dat de omvang van de ruimtevraag voor bedrijventerreinen 12 hectare is. Verder is gebleken dat de groei en afname van de vraag de afgelopen jaren stabiel is. Op dit moment wordt 2.5% van de voorraad aangeboden op platforms zoals Funda. Er is geen aanbod op kleinere bedrijventerreinen (Baambrugge Noord, Bovenkamp en Spoorlaan), maar op grotere terreinen is dit aanbod er wel. Toch staan de bedrijventerreinen volgens het onderzoek onder druk omdat er naar verhouding zeer beperkt aanbod is. Volgens het onderzoek van Stec Groep uit 2019 sluit ook de kwalitatieve vraag niet altijd aan op het aanbod. Hieruit wordt duidelijk dat het vestigingsklimaat niet optimaal is. Veel bedrijven zoeken namelijk een pand of kavel met voldoende opslag en een aantrekkelijke buitenruimte die de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Dit probleem doet zich voornamelijk voor bij kantoorvastgoed met een volume groter dan 500m^2. Hierom wordt de huidige situatie voor de verhouding tussen vraag en aanbod beoordeeld als ***redelijk***.

Risico op leegstand

Een van de manieren om te bepalen hoe het vestigingsklimaat er uit ziet is door te kijken naar het leegstandsrisico (Figuur 11.1). Het leegstandsrisico wordt bepaald aan de hand van het bouwjaar, het aantal adressen per pand, de gebruiksfuncties en de economische ontwikkeling van het bedrijventerrein. Hieruit blijkt dat er voor sommige bedrijventerreinen een verhoogd risico op leegstand is en voor andere een gemiddeld of beperkt risico. Gemiddeld is de kans op leegstand in de huidige situatie gemiddeld onder/ rond het frictieniveau. Hierom wordt de huidige situatie voor de kans op leegstand beoordeeld als ***slecht.***

Bedrijventerrein	Bruto omvang terrein	Leegstand	Kans op leegstand
Baambrugge Noord	3,0 hectare	geen leegstand	Verhoogd risico
Bedrijventerrein Mijdrecht	175,2 hectare	2,5%	Gemiddeld risico
Bovenkamp	2,0 hectare	geen leegstand	Verhoogd risico
Hollandse Kade	4,7 hectare	6%	Beperkt risico
Spoorlaan	4,0 hectare	geen leegstand	Verhoogd risico
Voorbancken	3,5 hectare	7%	Gemiddeld risico
Totaal	192,4 hectare	Onder/rond frictieniveau	Gemiddeld

Figuur 11.1 Overzicht van leegstandsrisico's voor bedrijventerreinen in gemeente De Ronde Venen (Stec Groep, 2019)

Omdat de verhouding tussen vraag en aanbod als redelijk is beoordeeld en het risico op leegstand slecht, wordt de indicator werklocaties per saldo beoordeeld als ***slecht.***

11.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Verhouding vraag en aanbod.
Diverse toekomstige ontwikkelingen hebben invloed op de vraag naar en het aanbod van bedrijventerreinen. De ontwikkeling van werkgelegenheid en de bijbehorende prognoses spelen daarbij een belangrijke rol. In Figuur 11.3 worden drie prognoses weergegeven: het WLO-scenario hoog, het WLO-scenario laag en een groeipercentage gebaseerd op de afgelopen 10 jaar. Op basis van deze prognoses is een indicatie gemaakt van de verwachte uitbreidingsvraag, die naar verwachting 10 hectare zal bedragen (Figuur 11.3). Daarnaast wordt er extra vraag naar ruimte verwacht vanuit de Metropoolregio Amsterdam. De verwachting is dat 20% van de overloop van de Metropoolregio Amsterdam naar buiten de regio naar gemeente De Ronde Venen zal komen. Ook kan er een vervangingsvraag ontstaan voor bedrijventerreinen, wat leidt tot een verdere toename van de ruimtebehoefte. Uit de behoefteraming van Stec Groep (2023) voor de provincie Utrecht is gebleken dat er in gemeente De Ronde Venen een vervangingsvraag van 1,8 ha is voor 2030 en een vervangingsvraag van 1,2 ha na 2030. In het Provinciaal Programma Wonen en Werken is er ruimte gemaakt voor een netto uitbreiding van 8 hectare voor het bedrijventerrein Mijdrecht. Echter, uit de passende beoordeling is gebleken dat er een aanzienlijke stikstofdepositie is berekend voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Hierdoor is de realisatie van de uitbreiding onzeker. Bovendien geldt de uitbreiding niet voor de andere bedrijventerreinen in de gemeente. De autonome ontwikkeling zorgt ervoor dat de vraag naar bedrijventerreinen het aanbod zal overstijgen. Hierom wordt de autonome ontwikkeling voor de verhouding tussen vraag en aanbod beoordeeld als ***slecht.***

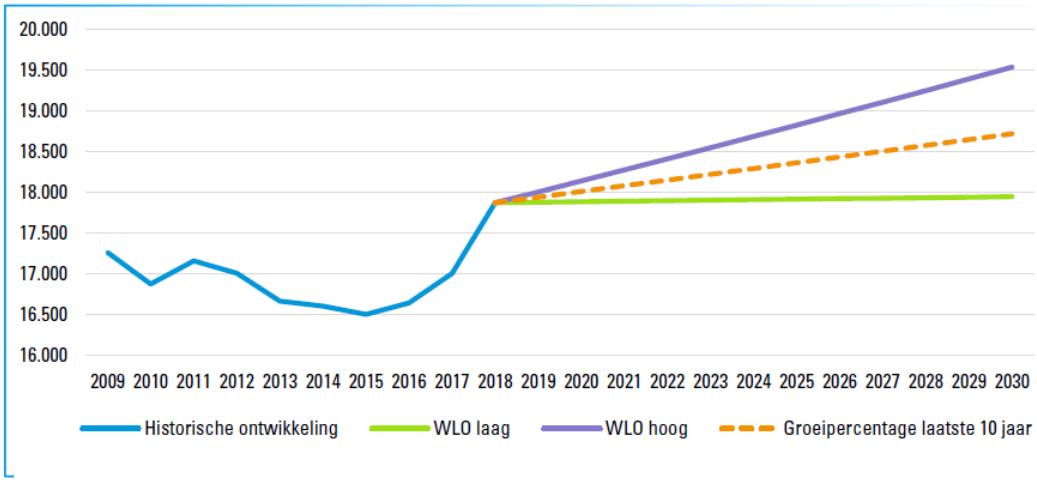

Figuur 11.2 Ontwikkeling van ruimtevraag voor bedrijventerreinen (Stec Groep, 2019)

Jaar	Werkgelegenheid			Locatietype-voorkeur	Terrein-quotiënt	Ruimtegebruik in hectare		
	WLO-laag	WLO-hoog	Groeipercentage 2009-2018			WLO-laag	WLO-hoog	Groeipercentage 2009-2018
2019	17.880	18.010	17.940	36,5%	241	157	158	158
2030	17.960	19.680	18.790	36,5%	245	161	176	168
Ruimtebehoefte (uitbreidingsvraag)						4	18	10

Figuur 11.3 Prognose voor ruimtebehoefte (Stec Groep, 2019)

Risico op leegstand

Als de bedrijventerreinen niet voldoen aan de kwalitatieve behoefte van ondernemers richting de toekomst dan zal het leegstandsrisico toenemen. Dit geldt met name voor de bedrijventerreinen waar ook een lage herontwikkelingskans voor is, zoals het geval is voor Baambrugge Noord. De herontwikkelingskans geeft aan in hoeverre een bedrijventerrein geschikt is om kwalitatief te worden verbeterd. Hiervoor wordt gekeken naar de ligging, de omgevingskwaliteit en de bouwperiode en kwaliteit van de panden. Per saldo zal zonder herontwikkeling het leegstandrisico toenemen. De autonome ontwikkeling wordt hierom beoordeeld als ***slecht.***

Per saldo wordt de autonome ontwikkeling voor werklocaties beoordeeld als ***slecht***.

12 Bereikbaarheid

Bereikbaarheid gaat over de mogelijkheden die personen hebben om op bestemmingen te komen met een verplaatsing. De mate waarin een gemeente bereikbaar is en blijft is van belang voor toenemende bevolkingsdichtheid en andere ontwikkelingen. Er wordt voor deze indicator gekeken naar de bestaande weginfrastructuur voor auto's en fietsen, maar ook naar het OV.

12.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Bereikbaarheid	Het aantal knelpunten dat optreedt voor de auto	Er is geen sprake van knelpunten	Er is sprake van een beperkt aantal knelpunten	Er is sprake van veel knelpunten
	Het aantal knelpunten dat optreedt voor de fiets	Er is geen sprake van knelpunten	Er is sprake van een beperkt aantal knelpunten	Er is sprake van veel knelpunten
	Het aantal knelpunten dat optreedt voor het OV	Er is geen sprake van knelpunten	Er is sprake van een beperkt aantal knelpunten	Er is sprake van veel knelpunten

De indicator bereikbaarheid wordt beoordeeld aan de hand van het aantal knelpunten dat aanwezig is voor verschillende vervoersmethoden. Er wordt in dit geval gekeken naar de aanwezigheid van knelpunten voor auto- en fietsverkeer en voor OV. Als er geen sprake is van knelpunten dan wordt het criterium beoordeeld als goed. Als er sprake is van een beperkt aantal knelpunten dan wordt het criterium beoordeeld als redelijk. Als er sprake is van veel knelpunten dan wordt het criterium beoordeeld als slecht.

12.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator bereikbaarheid. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Provinciaal/regionaal	Mobiliteitsvisie Provincie Utrecht 2014-2028
	Mobiliteitsprogramma 2019 - 2023
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
Lokaal	Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030
	Strategisch openbaar vervoerplan (2020)
	Plan van aanpak centrum Abcoude (2023)
	Plan van aanpak centrum Mijdrecht (2023)
	Plan van aanpak centrum Wilnis (2023)

12.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Bereikbaarheid Auto

Er lopen twee provinciale wegen door de gemeente De Ronde Venen: de N212 die in noord-zuidelijke richting loopt en de N201 die in oost-westelijke richting loopt. De N201, een belangrijke ontsluitingsweg van de gemeente, wordt intensief gebruikt als doorgaande route. Dit resulteert in een hoge verkeersintensiteit. Daarnaast loopt de snelweg A2 door de gemeente. De verschillende wegen die in de gemeente liggen zijn weergegeven in Figuur 12.1. Figuur 12.2 toont de knelpunten voor autoverkeer gedurende de avond- en ochtendspits. Zoals te zien is in het figuur liggen deze knelpunten voornamelijk op de A2 en waar de N212 en N201 de gemeente binnenkomen. De knelpunten die aandacht vragen zijn Achterbos, Herenweg, Baambrugse Zuwe, Hofland – N201, Rotonde Dukaton – Rondweg, Stationsweg, Kruispunt Pr. Margrietlaan en de rotonde N212 – Mijdrechtse dwarsweg. De knelpunten die aanwezig zijn rond de N201 en de N212 variëren qua intensiteit ten opzichte van elkaar. Daarnaast zijn de knelpunten voornamelijk relevant tijdens de spits. In de rest van de gemeente zijn deze knelpunten niet aanwezig. Hierom wordt de huidige situatie voor de bereikbaarheid voor auto's beoordeeld als ***redelijk***.

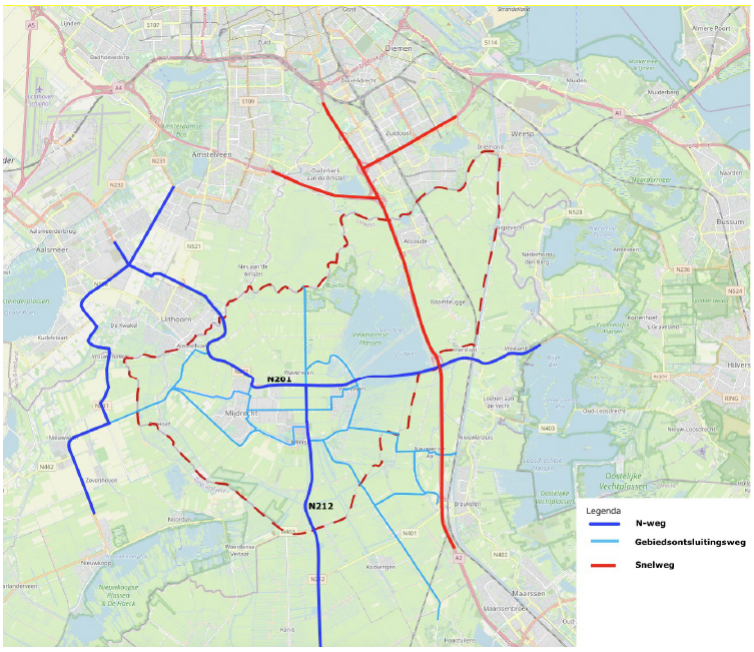

Figuur 12.1 Wegennet van gemeente De Ronde Venen (Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030, 2023)

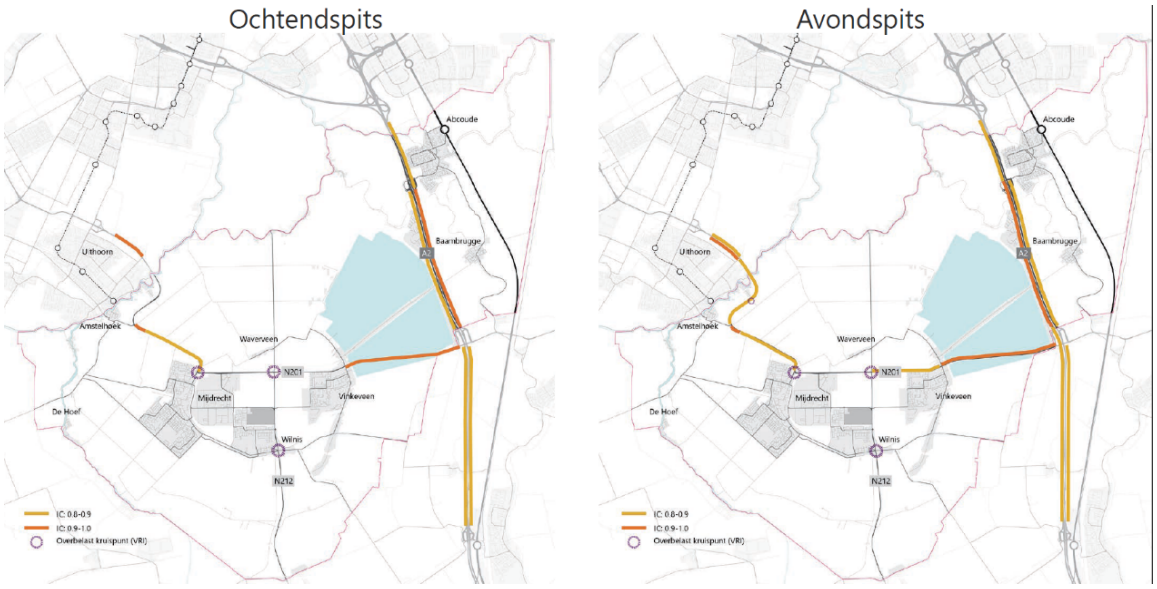

Figuur 12.2 Verkeersknelpunten in gemeente De Ronde Venen en overbelaste kruispunten. (Mobiliteitsvisie - raadbijeenkomst, 2021)

Bereikbaarheid Fiets

Het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030 noemt dat het fietsnetwerk in gemeente De Ronde Venen bestaat uit een aantal fietspaden en wegen die zijn aangesloten op het landelijke knooppuntennetwerk. Langs deze relatief drukke wegen liggen vrijliggende fietspaden. De dorpen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen liggen op fietsafstand van elkaar, wat ook geldt voor de dorpen Abcoude en Baambrugge. Met de komst van de elektrische fiets zijn de afstanden die met de fiets (in redelijkheid) kunnen worden afgelegd toegenomen. Voor afstanden tot aan 15 kilometer wordt de e-bike als meest logische vervoerskeuze gezien. Als deze afstand op maximaal 15 kilometer wordt gesteld, dan liggen delen van grote steden en belangrijke werklocaties (Amsterdam, Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer, Breukelen etc.) op (elektrische) fietsafstand (<15 km) van Abcoude, en sommige van Mijdrecht. In Figuur 12.3 zijn de gebieden binnen 15 kilometer fietsafstand van respectievelijk Mijdrecht en Abcoude weergegeven. De bestemmingen binnen deze gebieden liggen daarmee in potentie op fietsafstand, uitgaande van een elektrische fiets.

Over het algemeen wordt de fiets weinig gebruikt, maar de reden hiervoor is onduidelijk. Dit komt mogelijk door de reistijden die ook met een e-bike langer zijn dan 30 minuten. Anderzijds kan het zijn dat de kwaliteit van de fietspaden beperkend is. Echter is het relatief lage fietsgebruik indicatief voor de aanwezigheid van knelpunten. Hierom wordt de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.

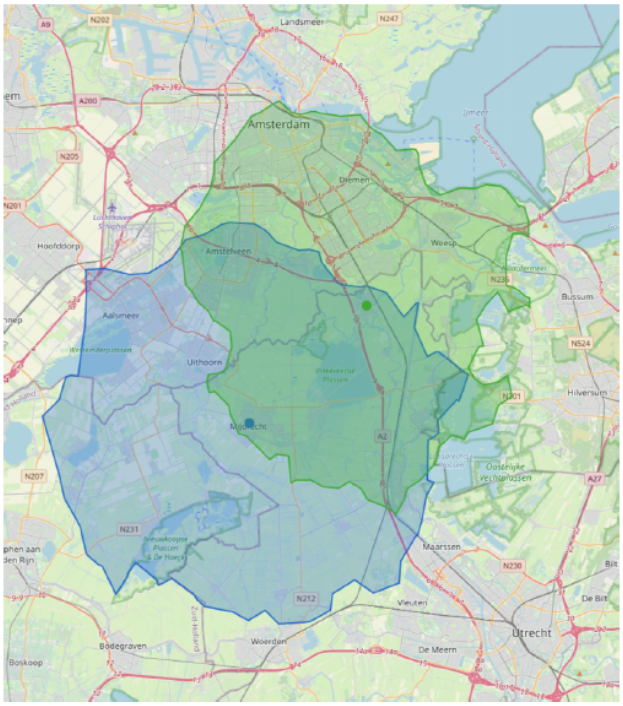

Figuur 12.3 Gebieden binnen 15 kilometer fietsafstand van Mijdrecht en Abcoude (Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030, 2023)

Bereikbaarheid OV

Inwoners van gemeente De Ronde Venen wonen gemiddeld 500 meter van een bushalte af en ruim 9 kilometer van een treinstation. Het OV-netwerk bestaat uit verschillende trein- en busverbindingen. Treinen met de (eind)bestemmingen Uitgeest, Driebergen-Zeist, Amsterdam Centraal en Utrecht Centraal passeren station Abcoude. Buslijn 120 rijdt tussen Utrecht Centraal Station en station Amsterdam Bijlmer ArenA, en verbindt binnen de gemeente Abcoude met Baambrugge. Lijn 121 verbindt Mijdrecht met Hilversum. Streekbus 123 verbindt Mijdrecht met Station Woerden, met in de ochtendspits ook aansluitingen naar Uithoorn en Oudewater. Vanaf station Woerden vertrekken Intercity's naar Leiden en Utrecht. Lijn 126 verbindt Mijdrecht met trein- en metrostation Amsterdam Bijlmer ArenA. Bus 130 verbindt Uithoorn via Mijdrecht met Station Breukelen, vanwaar sprinters vertrekken naar Amsterdam, Utrecht en Rotterdam. Daarnaast rijdt er een buurtbus tussen Uithoorn, Amstelhoek, De Hoef, Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Breukelen. En tot slot is er een vraaggestuurde dienst actief, SyntusFlex, die zonder vaste dienstregeling op afroep rijdt tussen verschillende haltes in Mijdrecht, Wilnis en Waverveen.

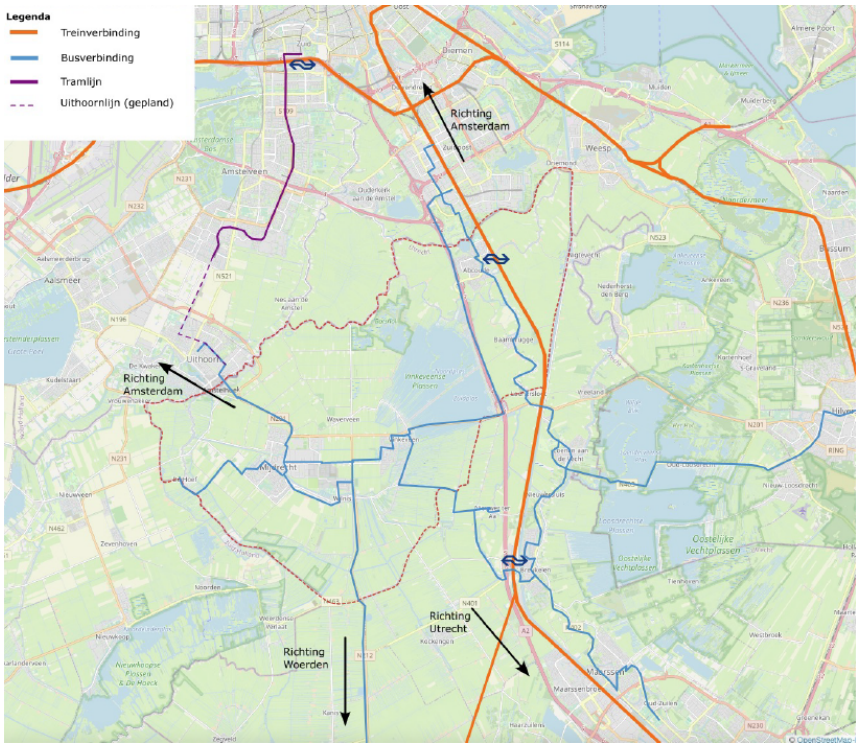

Figuur 12.4 OV-netwerk in en rondom gemeente De Ronde Venen (Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030)

In het document “Raadbijeenkomst Mobiliteitsvisie De Ronde Venen” van Goudappel staat opgenomen dat de regionale OV-capaciteit op dit moment onvoldoende is. Dit komt bijvoorbeeld doordat de reisafstanden met het OV langer zijn dan met de auto en dat de frequentie van het OV niet voldoende is. Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten is het OV gebruik in de gemeente De Ronde Venen lager. Omdat er voor het gebruik van OV-knelpunten worden ervaren is de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.
Samen wordt de indicator bereikbaarheid beoordeeld als ***redelijk.***

Ervaringen van OV-gebruikers in de gemeente De Ronde Venen.

Als onderdeel van het opstellen van de Omgevingsvisie voor de gemeente De Ronde Venen heeft het bureau RUIMTEVOLK diverse enquêtes laten invullen en straatgesprekken uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat het OV als ondermaats wordt ervaren. De frequentie van het OV is te laag, het verdwijnen van een rechtstreekse bus wordt als een gemis ervaren en de reistijd richting Amsterdam en Utrecht is voor jongeren te lang. Hoewel deze ervaringen niet officieel zijn gepubliceerd, is het toch relevant ze te noemen aangezien de ruimte voor en behoefte aan verbetering van het OV goed schetsen.

12.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Uit onderzoek dat is verricht door Goudappel is gebleken dat de toenemende woningbouw zal zorgen voor een toename van verkeersdrukte gedurende de ochtend- en avondspits (zie Figuur 12.5 en 12.6). De toenemende drukte zal ook doorwerking hebben op de knelpunten voor fietsverkeer en voor het OV. Zoals zichtbaar in de figuren zal deze drukte, voor alle scenario’s die zijn uitgewerkt, boven de huidige capaciteit van de knelpunten liggen. In de Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsvisie van gemeente De Ronde Venen worden beleidsuitgangspunten uitgewerkt om de bereikbaarheid van de gemeente te verbeteren. Ook ten aanzien van de aankomende woonopgave. Zo spreekt de gemeente de doelstelling uit om een hoogwaardig fietsnetwerk aan te leggen en wil zij het strategische OV-plan als basis nemen voor het OV-beleid. De gemeente en de provincie werken aan een versnelling van het OV bij Vinkeveen, echter zijn de maatregelen die hieruit volgen nog niet vastgesteld. Daarnaast wil de gemeente in overleg met de provincie, omliggende gemeenten en bovengemeentelijke gebruikers over het tegengaan van het doorgaande verkeer op de N201 richting de bloemenveiling en Schiphol. Ook wordt er gesproken over het strekken van de N201 waardoor de knelpunten rond deze weg verbeteren.

Een andere interessante ontwikkeling is de opkomst van deelmobiliteit. Hierbij worden auto’s, fietsen of andere vervoersmiddelen door verschillende gebruikers benut, waardoor er sprake kan zijn van efficiënter gebruik van het vervoersmiddel en de openbare ruimte. De gemeente erkent dat deelmobiliteit een belangrijke ontwikkeling is, echter wordt ook uitgesproken dat de gemeente hier een afwachtende rol in speelt en zelf geen deelmobiliteit zal realiseren.

Wat de effecten van beleidsuitgangspunten zijn op de bereikbaarheid van de gemeente De Ronde Venen zijn op dit moment niet in kaart gebracht. In combinatie met de voorspelling dat de capaciteit rondom de knelpunten wordt overschreden zorgt dit ervoor dat de autonome ontwikkeling voor de indicator bereikbaarheid wordt beoordeeld als ***redelijk***.

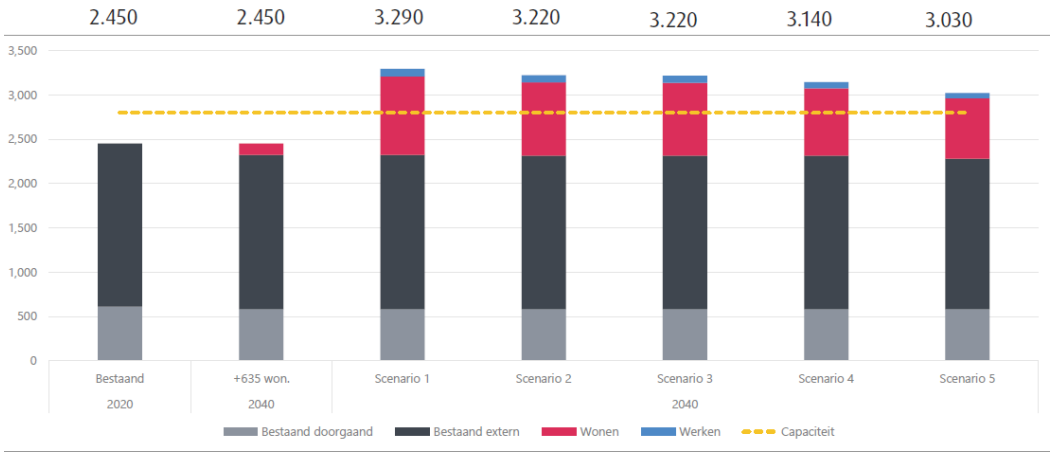

Figuur 12.5 Aantal auto's in de avondspits op knelpuntlocaties (Mobiliteitsvisie Raadsbijeenkomst, De Ronde Venen, 2023)

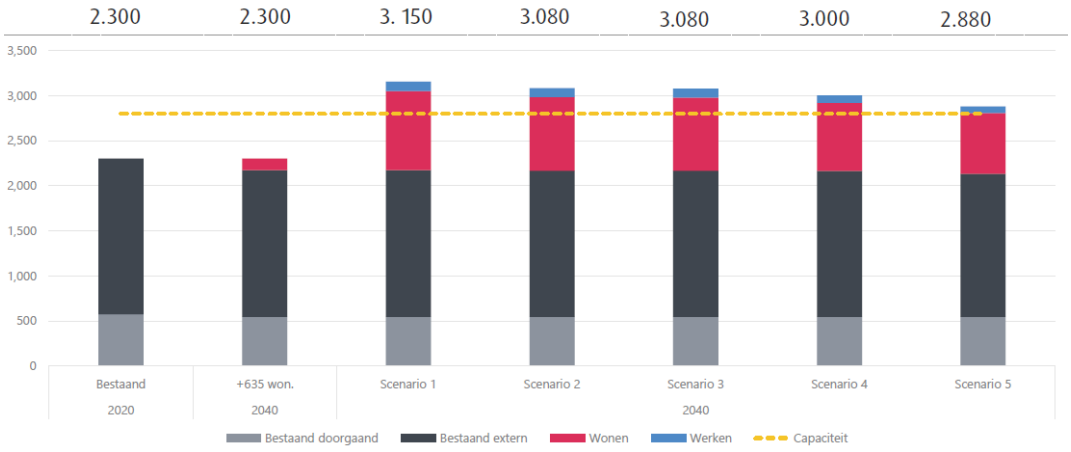

Figuur 12.6 Aantal auto's in de ochtendspits op knelpuntlocaties (Mobiliteitsvisie Raadsbijeenkomst, De Ronde Venen, 2023)

13 Modal shift

Mensen kunnen zich op allerlei manieren verplaatsen: te voet, per fiets, met de auto of het openbaar vervoer (OV). Bij een verschuiving van de vervoerswijze (modal shift) treedt er een verandering op in de manier waarop mensen zich vervoeren. Er wordt hierbij gekeken naar de verandering van vervoer per auto, fiets of met het OV.

13.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Modal Shift	Aandeel fiets en OV als vervoersmiddel	Groot aandeel fiets en OV	Redelijk aandeel Fiets en OV	Beperkt aandeel fiets en OV

Modal shift is belangrijk voor het verminderen van het vervoersmiddelen die niet of minder duurzaam zijn en de druk op de weginfrastructuur. Voor het MER worden de effecten van de modal shift bekeken aan de hand van de mate waarin de inwoners de fiets of het OV gebruiken in hun verplaatsingen. Wanneer er een groot aandeel verplaatsing plaatsvindt per fiets en OV wordt de situatie beoordeeld als goed. Wanneer er een beperkt aandeel van de verplaatsing plaatsvindt per fiets en OV wordt de situatie beoordeeld als slecht.

13.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator modal shift. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Provinciaal/regionaal	Mobiliteitsvisie Provincie Utrecht 2014-2028
	Mobiliteitsprogramma 2019 - 2023
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
Lokaal	Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030
	Strategisch openbaar vervoerplan (2020)

13.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

In de Mobiliteits- en Verkeersvisie van de gemeente De Ronde Venen wordt een modal split vermeld. Hieruit blijkt dat het aandeel autogebruik in de periode tussen 2015 en 2019 60% was. In deze periode werden verplaatsingen tot 7,5km voor 44% met de auto verricht. De modal split is weergegeven in Figuur 13.1.

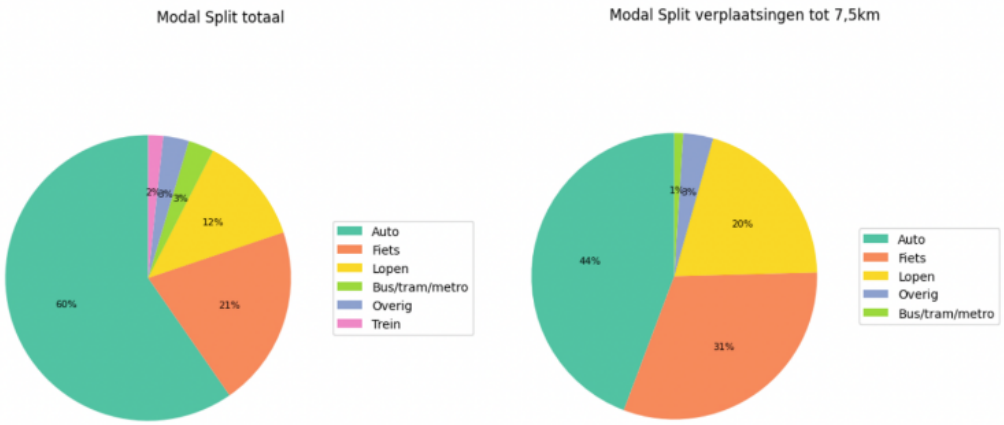

Figuur 13.1 Modal split (ODiN data 2015-2019, gehaald uit Mobiliteits- en Verkeersplan 2023-2030)

Tabel 13.1 vergelijkt de modal split van gemeente De Ronde Venen met andere vergelijkbare gemeenten. Hieruit blijkt dat er naar verhouding in de gemeente De Ronde Venen ongeveer 6% meer gebruik wordt gemaakt de auto en 6% minder met de fiets. Voor andere vervoermiddelen is dit contrast minder groot. Daarnaast neemt het verschil tussen de gemeente De Ronde Venen en andere gemeenten af als er wordt gekeken naar verplaatsingen tot 7.5km. In gemeente De Ronde Venen wordt binnen deze categorie 5% meer met de auto gereden en 5% minder met de fiets.

Tabel 13.1 Vergelijking van de Modal split tussen de gemeente De Ronde Venen en vergelijkbare gemeenten

Modal split (verdeling van vervoerswijzen)				
Modaliteit	**De Ronde Venen (totaal)**	**Vergelijkbare gemeenten (totaal)**	**De Ronde Venen (afstanden tot 7,5 km)**	**Vergelijkbare gemeenten (afstanden tot 7,5 km)**
Auto	59,6%	53,5%	44,3%	39,1%
Fiets	20,5%	26,2%	31,2%	36,3%
Lopen	12,3%	14,2%	20,2%	21,9%
BTM (bus, tram, metro)	2,9%	1,2%	1,0%	0,3%
Trein	1,7%	1,4%	-	-
Overig	2,9%	3,4%	3,4%	2,4%

Hoewel de auto over het algemeen het meest gebruikt wordt, is het contrast met vergelijkbare gemeente niet erg groot. Om deze redenen wordt de huidige situatie voor modal shift beoordeeld als ***redelijk***.

13.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

In het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan van de gemeente De Ronde Venen wordt gerefereerd naar de inzet van het STOMP-principe. Hiermee wordt actief ingezet op duurzame vormen van mobiliteit. Dit houdt in dat de gemeente allereerst inzet op stappen (S), daarna op trappen (T) en vervolgens op OV (O), mobility as a service (M) en tenslotte op de particuliere auto (P). Concreet zet de gemeente in op het realiseren van overdekte (fiets)parkeerterreinen, het realiseren van minder parkeerplaatsen bij nieuwbouw en het bieden van alternatieven zoals deelmobiliteit en het realiseren van goede fietsverbindingen richting omliggende steden om fietsgebruik te stimuleren. Daarnaast zijn er ook algemene ontwikkelingen die bijdragen aan een toenemend gebruik van alternatieven voor de auto.

Zo groeit bijvoorbeeld het aandeel elektrische fietsen in Nederland waardoor de toegankelijkheid voor het gebruik van de fiets toeneemt. Daarnaast is er ook sprake van een toename van de deeleconomie waardoor het eenvoudiger wordt om een deelfiets te gebruiken op locatie voor korte afstanden. Verder draagt de landelijke en regionale inzet op schoner vervoer bij aan een toename van alternatieve vervoerswijzen.

In het Strategisch OV-plan zijn door de raad enkele maatregelen vastgesteld. Hierin wordt omschreven dat er wordt ingezet op buslijnen met een lagere frequentie en dat er een flex-systeem wordt opgesteld. De bushalten die nog worden gebouwd worden zo ontworpen dat ze een veilige, comfortabele uitstraling hebben. Daarnaast heeft de gemeente de ambitie om in te zetten op de Amsteltram en station Loenersloot om zo de verbinding van het OV te verbeteren.

De mate waarin deze maatregelen effectief zijn voor het laten toenemen van het aandeel alternatieve vervoerswijzen is echter nog onzeker. Hierom wordt de autonome ontwikkeling voor modal shift beoordeeld als ***redelijk***.

14 Verkeersveiligheid

Deelname aan het verkeer vindt plaats in de openbare ruimte. Hoe langer of vaker men zich in het verkeer begeeft, hoe meer men zich blootstelt aan het gevaar van verkeersongelukken.

14.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Verkeersveiligheid	Aantal verkeersslachtoffers ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde	Minder slachtoffers dan het Nederlands gemiddelde	Gemiddeld aantal slachtoffers in vergelijking met het Nederlands gemiddelde	Meer aantal slachtoffers dan het Nederlands gemiddelde

Om de verkeersveiligheid te beoordelen is gekeken naar de relatieve verkeersveiligheid van de gemeente De Ronde Venen aan de hand van het aantal verkeersslachtoffers. Het aantal slachtoffers is vergeleken met het gemiddeld aantal verkeersslachtoffers in Nederland. De term verkeersslachtoffers omvat zowel gewonden als doden. De situatie wordt als goed beoordeeld als het aantal slachtoffers lager is dan het Nederlandse gemiddelde, een situatie wordt als slecht beoordeeld als er meer slachtoffers vallen dan gemiddeld in Nederland.

14.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator verkeersveiligheid. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
Provinciaal/regionaal	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
Lokaal	Mobiliteits- en verkeersveiligheidsplan (2023)

14.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030 van gemeente De Ronde Venen noemt dat het aantal verkeersongevallen is afgenomen in de periode tussen 2019 tot 2020. In de periode daarna is er sprake van een stijging van het aantal verkeersongevallen. Deze stijging is echter minder dan het gemiddelde van Nederland (zie Figuur 14.1). De stijging van het aantal verkeersongevallen is naar verhouding zeer beperkt vergeleken met het landelijke gemiddelde. De gemeente kent enkele overbelaste kruispunten, zoals zichtbaar is in Figuur 14.2. Deze kruispunten liggen bij Mijdrecht aan de N201, het trefpunt tussen de N201 en de N212, en een kruising van de N212 bij Wilnis. Deze kruispunten zijn aandachtspunten voor de verkeersveiligheid vanwege de grote drukte. Deze drukte kan mogelijk tot onveilige verkeerssituaties kan leiden. Omdat het aantal verkeersongevallen in gemeente De Ronde Venen onder het landelijke gemiddelde ligt, wordt de huidige situatie voor verkeersveiligheid beoordeeld als ***goed*.**

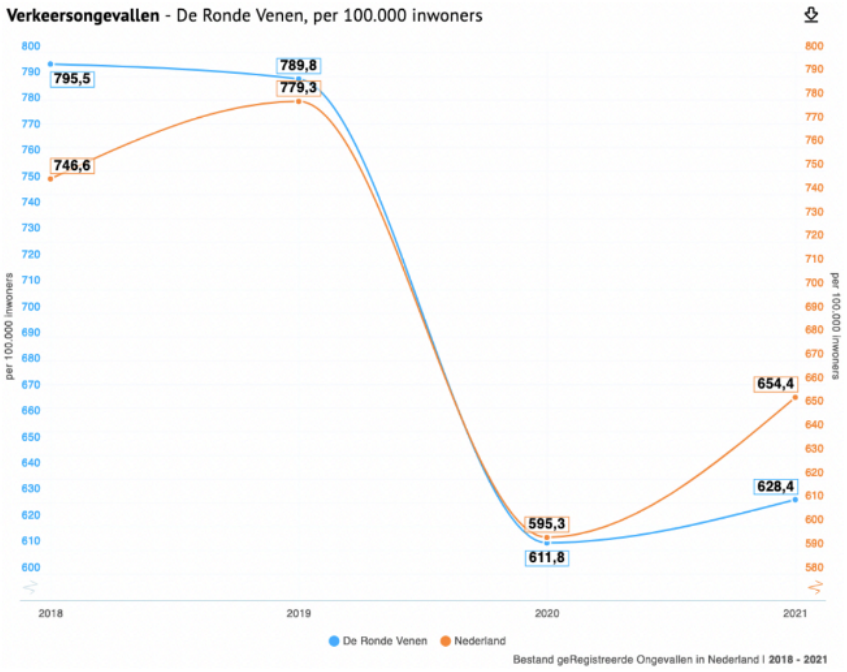

Figuur 14.1 Verkeersongevallen per 100.000 inwoners (Bestand Geregistreerde Ongevallen in Nederland, gehaald uit Mobiliteits- en Verkeersplan 2023-2030)

14.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De meeste ongelukken in het verkeer gebeuren als gevolg van menselijke fouten. Als auto's meer autonoom rijden en automatisch verbonden zijn met andere auto's en verkeersdeelnemers, dan ontstaat er een systeem waarin menselijke fouten steeds minder een rol spelen. Ook kunnen technologische ontwikkelingen zoals autonoom en 'connected' rijden leiden tot een verkleining van de verkeersruimte wat de veiligheid verbetert. In potentie kan deze verbetering ontstaan vanwege een efficiënter verkeers- en transportsysteem en het doorontwikkelen van dynamisch verkeersmanagement. Echter hoe snel dit gaat, hoe goed de technologie ongelukken kan voorkomen en in hoeverre de nieuwe vervoerssystemen een eigen infrastructuur vereisen, is nog onzeker. Innovaties kunnen ook verkeersveiligheidsrisico's met zich meebrengen. Zo leiden activiteiten als mobiel bellen, whatsappen en het instellen van het navigatiesysteem tot afleiding in het verkeer. Verkeersafleiding vormt daarom een belangrijk thema binnen verkeersveiligheid.

Een andere ontwikkeling die risico's kan vormen is de elektrische fiets. Wanneer accu's verbeteren en snelheden verhoogd worden, kan de fiets op termijn een aantrekkelijk vervoermiddel worden voor middellange afstanden. Uit onderzoek van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid blijkt dat het aantal ouderen dat een fiets gebruikt toeneemt. Een kwetsbare bevolkingsgroep waarvoor de consequenties van een fietsongeval groter worden door de hogere snelheid. Technologische ontwikkelingen zetten zich voort, maar anderzijds is er sprake van een mogelijke risicotoename. Op basis van deze trends wordt de autonome ontwikkeling voor de indicator verkeersveiligheid beoordeeld als ***redelijk***.

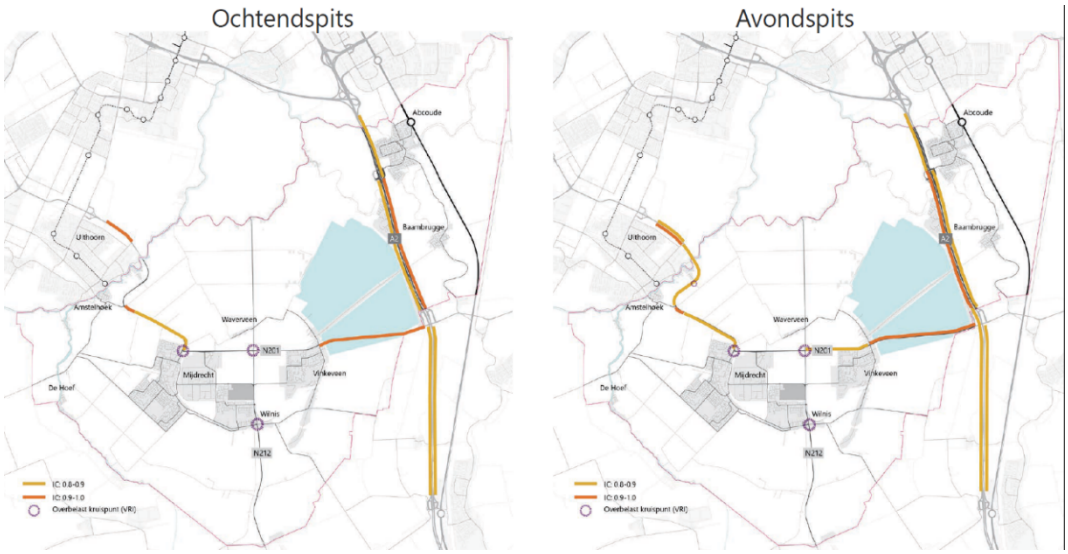

Figuur 14.2 Verkeersknelpunten in gemeente De Ronde Venen en overbelaste kruispunten. (Mobiliteitsvisie - raadbijeenkomst, 2021)

15 Energiebesparing

Om de doelen uit het klimaatakkoord te kunnen behalen is een besparing van energieverbruik essentieel. Hierdoor neemt de totale hoeveelheid benodigde energie af, waardoor er minder energieopwekking nodig is om aan de energievraag te voldoen.

15.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Energiebesparing	Vermindering van energiegebruik	Een grote afname van het totale energieverbruik	Een redelijke afname van het totale energieverbruik	Gelijk blijven of toename van het energieverbruik

Voor het beoordelen van de energiebesparing wordt gekeken naar de trend van de totale vraag naar energie. Als de vraag naar energie daalt, dan spreken we over een toenemende efficientie van energiegebruik. Een grote afname van het totale energieverbruik vergeleken met voorgaande jaren wordt beoordeeld als goed, een gelijkblijvende of toenemende vraag naar energie wordt beoordeeld als slecht.

15.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator energiebesparing. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Klimaatakkoord
Provinciaal/regionaal	RES-regio U16
Lokaal	Spoorboekje naar een klimaatneutrale gemeente (2019)
	Beleidsplan grootschalige zonnevelden De Ronde Venen (2023)
	Beleidsplan kleinschalige zonnevelden De Ronde Venen (2023)
	Strategie Warmtetransitie De Ronde Venen (2018)
	Transitievisie Warmte De Ronde Venen (2021)

15.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Gemeente De Ronde Venen wil een reductie van 35% van de totale energievraag volgens het “Spoorboekje naar een Klimaatneutrale Gemeente” (2019). Deze doelstelling is gebaseerd op de gemiddelde doelstelling van Nederland welke volgt uit internationale doelstellingen. Figuur 15.1 toont dat er een afname van het totale energieverbruik heeft plaatsgevonden. Deze afname is voornamelijk veroorzaakt door de afname van voertuigbrandstoffen. De afname van energieverbruik voor warmte en voor elektriciteit nam naar verhouding minder af. In totaal verbruikt de gemeente De Ronde Venen 3.679TJ (Klimaatmonitor Dashboard, 2021). Voor de gemeente valt te spreken over een totale afname, echter is deze afname relatief beperkt. Hierom wordt de huidige situatie voor energiebesparing beoordeeld als ***redelijk***.

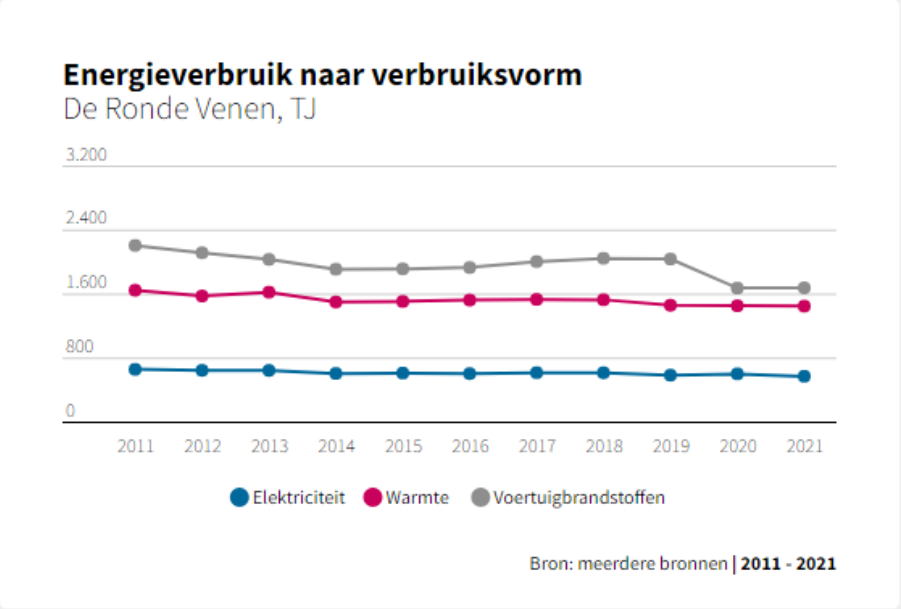

Figuur 15.1 Energieverbruik naar verbruiksvorm (Klimaatmonitor Dashboard, 2021)

15.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De gemeente heeft divers beleid om energieverbruik verder te verminderen. Een van deze documenten is de Transitievisie Warmte waarmee wordt ingezet op het verlagen van het energieverbruik van woningen voor warmtevoorzieningen. Specifiek voor het terugdringen van warmtegebruik zal de gemeente helder maken welke maatregelen passen bij verschillende type woningen en welke kosten hierbij horen zodat inwoners deze maatregelen kunnen treffen. Ook wordt toegelicht van welke subsidies inwoners gebruik kunnen maken. Verder onderzoekt de gemeente mogelijkheden voor diverse warmtenetten. Ook speelt de elektrificatie van bijvoorbeeld voertuigen een belangrijke rol voor energiebesparing. Aandrijving door elektrische motoren is namelijk aanzienlijk efficiënter dan via verbrandingsmotoren. De transitie richting bijvoorbeeld elektrische motoren zal daarom van positieve invloed zijn op energiebesparing in de gemeente. Het is aannemelijk dat de trends uit de huidige situatie zich ook voortzetten in de autonome ontwikkeling. Het is echter onduidelijk hoeveel besparing dit uiteindelijk zal opleveren. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als ***redelijk***.

16 Aandeel duurzame energie

Duurzame energie is energie die wordt opgewekt uit hernieuwbare bronnen, zoals zon, water, biomassa en aardwarmte. Deze bronnen stoten geen of weinig broeikasgassen uit en dragen bij aan de vermindering van klimaatverandering. Het aandeel duurzame energie in Nederland moet volgens het Klimaatakkoord in 2030 minstens 16 procent zijn. Om dit te bereiken, stimuleert de overheid de productie en het gebruik van hernieuwbare energie met subsidies, regelingen en projecten.

16.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Aandeel duurzame energie	Mate waarin aan de gestelde doelstelling in het klimaatakkoord wordt voldaan	Voldoet niet aan doelstelling, maar het behalen van de doelstelling is realistisch	Voldoet niet aan doelstelling, het behalen van de doelstelling is onzeker	Voldoet niet aan de doelstelling en het behalen van de doelstelling is niet realistisch.

Het aandeel duurzame energie wordt beoordeeld aan de hand van ‘de mate waarin aan de gestelde doelstelling in het Klimaatakkoord wordt voldaan’. In het Klimaatakkoord is afgesproken om ernaar te streven dat in 2030 het aandeel duurzame elektriciteit in de totale elektriciteitsproductie 70% is. Daarnaast is door de lidstaten van de Europese Unie (EU) met elkaar afgesproken dat in 2030 minimaal 32% van de in de EU opgewekte energie (elektriciteit, gas en warmte) duurzaam moet zijn opgewekt. De gemeente heeft op dit moment nog 6 jaar om toe te werken naar bovenstaande doelstelling. Het is daarom te verwachten dat de gemeente op dit moment nog niet voldoet aan de doelstelling. De situatie wordt als goed beoordeeld wanneer de gemeente nog niet voldoet aan de doelstelling, maar het behalen van de doelstelling realistisch is. Wanneer dit nog onzeker is wordt de situatie als redelijk beoordeeld. Wanneer de verwachting is dat het niet realistisch is dat de doelstelling behaald wordt, wordt de situatie als slecht beoordeeld.

16.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator aandeel duurzame energie. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Klimaatakkoord
Provinciaal/regionaal	RES-regio U16
Lokaal	Spoorboekje naar een klimaatneutrale gemeente (2019)
	Beleidsplan grootschalige zonnevelden De Ronde Venen (2023)
	Beleidsplan kleinschalige zonnevelden De Ronde Venen (2023)
	Strategie Warmtetransitie De Ronde Venen (2018)
	Transitievisie Warmte De Ronde Venen (2021)

16.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Sinds 2008 wekt de gemeente De Ronde Venen duurzame energie op. De gemeente heeft enkele doelstellingen voor 2050 met betrekking tot het aandeel duurzame energie. In het spoorboekje Klimaatneutrale Gemeente (2019) staat dat de resterende energievraag die overblijft na het optimaliseren van de energiebesparing duurzaam moet worden opgewekt.

Figuur 16.1 toont het percentage bekende hernieuwbare energie voor de gemeente. De figuur laat zien dat 16.3% van de gebruikte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen komt. Dit percentage ligt voor de andere energiethema's echter lager, namelijk tussen de 4 en 8 procent. Ondanks dat de meting enkel tot 2021 loopt is de verwachting dat de positieve trend in de jaren na 2021 is doorgezet. Het is daarom aannemelijk dat het percentage hernieuwbare energie in 2023 hoger ligt dan voorgaande jaren. Inmiddels is 0,12 TWh zon- en windenergie op land gerealiseerd en er is 0,51 TWh van de opgave in project geconcretiseerd voor de regio U16. De 0,12 TWh die nu is gerealiseerd is echter maar 6,6% van de totale opgave van 1,8TWh. De gemeente zit effectief op de helft van de te behalen doelstelling van 32% hernieuwbare energie in 2030. Het aandeel duurzame energie nam tussen 2015 en 2020 met 12% toe. Om de doelstellingen in 2030 te behalen moet het aandeel duurzame energie nog toenemen met 16%. Hoewel er veel stappen moeten worden gezet, als de gemeente eenzelfde tempo als in de periode tussen 2015 en 2021 aanhoudt, dan kunnen de doelen worden behaald. Hierom wordt de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.

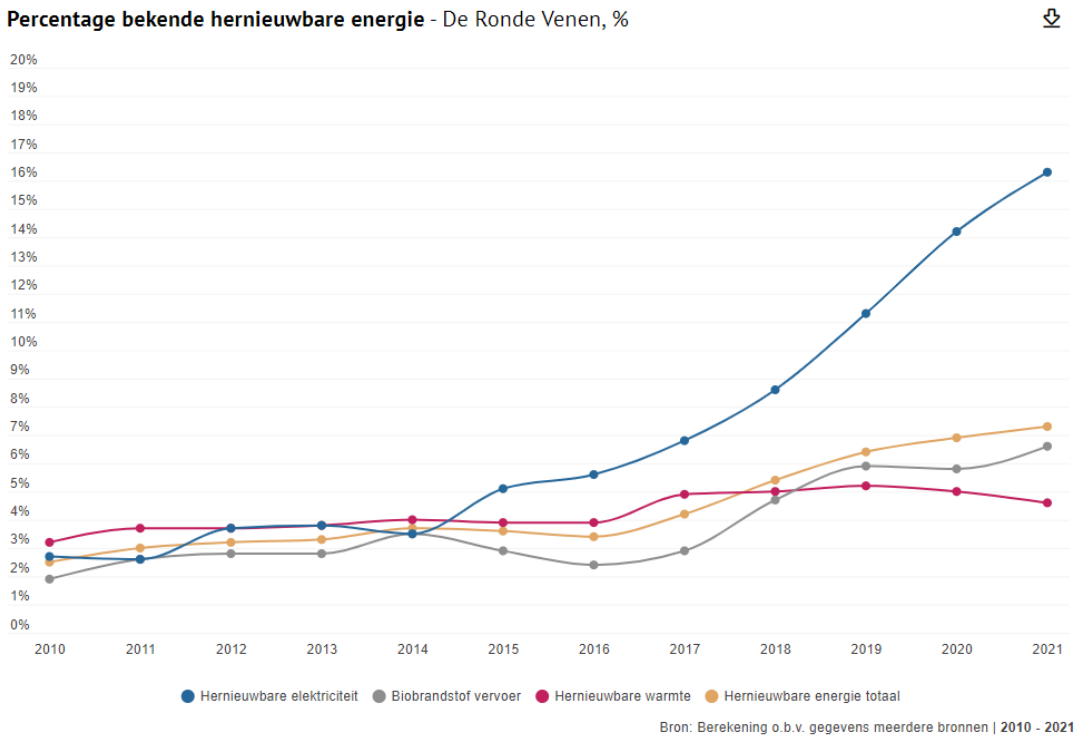

Figuur 16.1 Percentage bekende hernieuwbare energie - gemeente De Ronde Venen (Klimaatmonitor)

16.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Er zijn diverse factoren die van invloed zijn op het aandeel duurzame energie. Zo is de verwachting dat de vraag naar energie de komende jaren, onder andere door economische groei, verder groeit. Dit betekent dat meer huishoudens, bedrijven en voorzieningen energie verbruiken. Het aanbod van hernieuwbare energie hangt af van de beschikbaarheid en de kosten van verschillende technologieën, zoals zonnepanelen, warmtepompen, biomassa en geothermie. Ook de mate van participatie en acceptatie van inwoners en ondernemers speelt een rol, bijvoorbeeld door het zelf opwekken of afnemen van groene stroom of warmte.

Zoals al eerder genoemd is de gemeente onderdeel van de RES-regio U16. In de RES 1.0 van U16 wordt de doelstelling van 1,8TWh duurzaam opgewekte energie in 2030 aangehouden. Een klein deel van deze opgave is gerealiseerd, een aanzienlijk resterend deel heeft concrete borging in plannen. Een complexe opgave die hieraan is gerelateerd is netcongestie. In het voortgangsdocument van de RES U16 staat dat Stedin en TenneT in 2021 voor het eerst netcongestie hebben afgekondigd. Dit betreft hoofdzakelijk congestie bij het terugleveren van grote hoeveelheden duurzaam opgewekte energie. Deze netcongestie heeft grote gevolgen voor het kunnen uitvoeren van de ambities van de RES. Hoewel de geplande ontwikkelingen de grote knelpunten voor netcongestie op kunnen lossen, hangt de voortgang van de doelstellingen uit de RES sterk met deze ontwikkelingen samen. De gemeente heeft een beleidsplan voor groot- en kleinschalige zonnevelden. In deze stukken zijn potentiële zoekgebieden voor zon aangewezen waardoor het aandeel duurzame energie kan toenemen. Of er daadwerkelijk in deze zoekgebieden zonnevelden worden gerealiseerd is echter onduidelijk.

De gemeente De Ronde Venen heeft een Transitievisie Warmte opgesteld. Hierin wordt een koppeling gemaakt tussen verschillende woningtypes en alternatieve warmtebronnen, zoals aquathermie, geothermie, biomassa en omgevingswarmte. Er wordt op dit moment een onderzoek naar aardewarmte uitgevoerd op het bedrijventerrein van Mijdrecht.

Volgens het Klimaat- en Energieverkenning (KEV) (2023) zal het aandeel duurzame energie in Nederland in 2030 variëren tussen 35 en 45 procent, afhankelijk van de economische groei, het beleid en de technologische ontwikkelingen. Dit betekent dat de nationale doelstelling van 32 procent in het gunstigste geval behaald wordt, maar dat dit nog niet zeker is. De verwachting is dat het aandeel duurzame energie binnen de gemeente De Ronde Venen zal stijgen, maar het is onzeker of het voldoende zal zijn om de doelstelling te behalen. De autonome ontwikkeling wordt daarom als ***redelijk*** beoordeeld.

17 Landbouw

De landbouwsector is groot in de gemeente De Ronde Venen en speelt daarom een belangrijke rol. De manier waarop landbouw wordt bedreven heeft invloed op zaken zoals bodemkwaliteit, waterkwaliteit en biodiversiteit. Het Rijk vraagt om een overstap naar duurzamere landbouw. Dit is onder andere vastgelegd in het Klimaatakkoord en de Visie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Momenteel komen er veel grote vraagstukken op de landbouwsector af, waaronder de stikstofproblematiek, droogtebestrijding en het versterken en het voorkomen van verdere achteruitgang van de biodiversiteit. Deze vraagstukken hebben invloed op de bedrijfsvoering en de toekomst van agrarische bedrijven in de gemeente De Ronde Venen.

17.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Landbouw	CO_2-uitstoot	Er is een grote afname van CO_2-uitstoot afkomstig van landbouw t.o.v. voorgaande jaren	Er is een kleine afname van CO_2-uitstoot afkomstig van landbouw t.o.v. voorgaande jaren	Er is geen afname of een toename van CO_2-uitstoot afkomstig van landbouw t.o.v. voorgaande jaren
	Verbreding landbouw	Een toename van verbredingsactiviteiten	Een gelijkblijvend aantal verbredingsactiviteiten	Een afname van het aantal verbredingsactiviteiten
	Omvang areaal voor landbouwdoeleinden	Het areaal voor landbouwdoeleinden neemt af	Het areaal voor landbouwdoeleinde blijft gelijk	Het areaal voor landbouwdoeleinden neemt toe

Voor de indicator landbouw is gekeken naar verschillende aspecten die relevant zijn voor ontwikkeling van landbouwsector richting de toekomst. Daarbij wordt naar drie criteria gekeken: de CO_2-uitstoot van de landbouw, de verbreding van de landbouw en naar de omvang van het areaal dat in de gemeente wordt gebruikt voor landbouwdoeleinden. De wijze van beoordelen is opgenomen in bovenstaande tabel.

17.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator landbouw. De onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationale Omgevingsvisie
	Visie Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden
	Nationaal Strategisch Plan GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid) 2023-2027
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht UPLG
Lokaal	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Bestemmingsplan Buitengebied-West

17.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

CO_2-uitstoot

Boeren zijn in de gemeente De Ronde Venen de primaire beheerders van de landschappen van de gemeente. 70% van de gemeente is in gebruik voor agrarische doeleinden, waarvan 98% wordt gebruikt voor melkveehouderij. Daarnaast kent de gemeente één glastuinbouwconcentratiegebied, dat uit twee delen bestaat: de Tuinderlaan en de Oostlanderweg. Voor het gedeelte glastuinbouw aan de Tuinderlaan zijn vanuit de gemeente plannen om dit deel te vervangen door woningen.. Op 1 februari 2024 is de wijziging hiervan in het bestemmingsplan unaniem vastgesteld door de gemeenteraad.

Zoals zichtbaar is op Figuur 17.1 is de mate van CO2-uitstoot sinds 2010 afgenomen. De CO2-uitstoot die wordt weergegeven in Figuur 17.1 is gebaseerd op uitstoot die wordt veroorzaakt door elektriciteit en aardgas. Emissies die worden veroorzaakt door veenoxidatie zijn niet meegenomen in de berekening. In de laatste jaren is de CO2-uitstoot gefluctueerd en in 2020 zelfs toegenomen vergeleken met het voorgaande jaar. Daarom wordt het criterium verduurzaming landbouw beoordeeld als ***slecht***

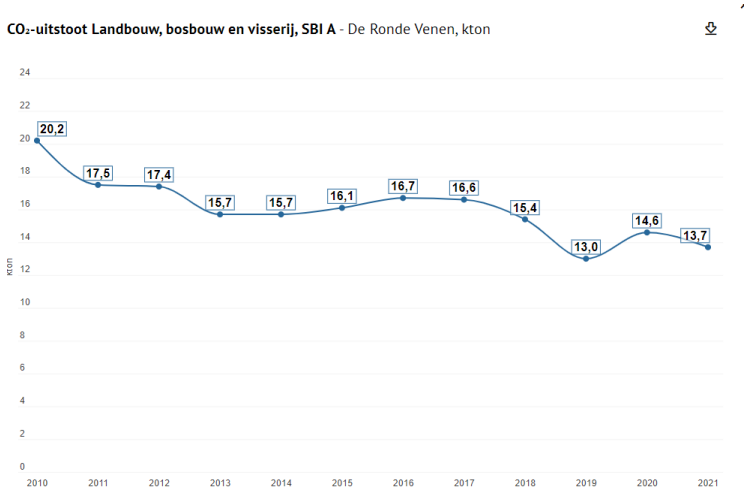

Figuur 17.1 CO_2-uitstoot Landbouw, bosbouw en visserij, SBIA (CBS, 2023)

Verbredingsactiviteiten

Een van de manieren waarop landbouwbedrijven hun toekomstbestendigheid vergroten, is door nevenactiviteiten uit te voeren. Nevenactiviteiten zijn bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer, kinderopvang en bed en breakfasts. Tabel 1 toont het aantal landbouwbedrijven met verbredingsactiviteiten voor de provincie Utrecht. Uit de tabel blijkt dat het aantal bedrijven waarvan de opbrengst van de nevenactiviteiten minder dan 10% van het totaal is afneemt. Hetzelfde geldt voor het aantal bedrijven waarvan de opbrengst van de nevenactiviteiten tussen 10-50% van de totale opbrengst is. Van 2016 tot 2020 is het aantal bedrijven waarvan de opbrengst van nevenactiviteiten meer dan 50% is toegenomen. Binnen deze categorie is er een toename van 10%. Per saldo neemt het totale aantal landbouwbedrijven af in de provincie. In 2008 waren er 3000 bedrijven, in 2023 nog maar 2269. Desondanks is het niveau van nevenactiviteiten sinds 2012 fors toegenomen, namelijk met 264%. Aangenomen dat deze provinciale trend ook geldt voor de gemeente De Ronde Venen, wordt de verbreding van de landbouw als ***goed*** beoordeeld.

Tabel 17.1 Landbouw met verbredingsactiviteiten en het percentage inkomen van het totaal voor de Provincie Utrecht (CBS, 2023)

Perioden	Totaal aantal landbouwbedrijven	Totaal aantal verbredingsactiviteiten*	Opbrengst minder dan 10% in % van bedrijven met verbreding	Opbrengst 10 - 50 % In % van bedrijven met verbreding	Opbrengst meer dan 50% In % van bedrijven met verbreding
2008	3000	864	60%	29%	11%
2009	2948	1002	58%	33%	9%
2010	2940	1409	58%	31%	11%
2011	2857	1485	58%	29%	13%
2013	2779	1429	57%	32%	11%
2016	2248	1099	58%	35%	7%
2020	2338	1940	52%	30%	18%
2023 (voorlopig)	2269	2311	55%	27%	18%

** Landbouwbedrijven kunnen meerdere nevenactiviteiten tegelijk uitvoeren, hierdoor kan het totaal aantal verbredingsactiviteiten hoger zijn dan het totale aantal landbouwbedrijven.*

Omvang areaal voor landbouwdoeleinden

Hoewel het aantal verbredingsactiviteiten toeneemt, betekent dit niet dat het areaal dat wordt gebruikt voor landbouw afneemt. Uit Figuur 17.2 blijkt dat het areaal cultuurgrond (grond gebruikt voor akkerbouw, tuinbouw en veehouderij) redelijk stabiel is gebleven na een aanzienlijke toename in 2011. Het merendeel van de cultuurgrond is grasland, met een klein deel bestemd voor groenvoedergewassen. Daarnaast laat Figuur 17.3 een toename zien van het aantal graasdieren in de gemeente De Ronde Venen. Vooral het aantal geiten is de afgelopen jaren gestegen. De figuren tonen aan dat de schommelingen in het aantal runderen parallel lopen met de schommelingen in het areaal cultuurgrond. Tussen 2020 en 2023 was er een beperkte toename van 2% van het areaal cultuurgrond. Gezien deze relatief kleine toename wordt de omvang van het areaal voor landbouwdoeleinden als **redelijk** beoordeeld.

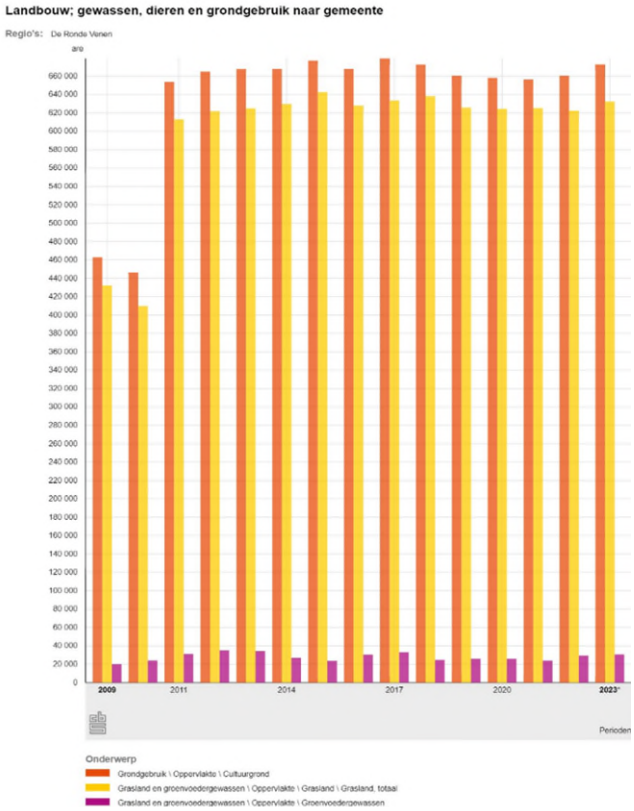

Figuur 17.2 Visuele weergave van de ontwikkeling van de oppervlakte cultuurgrond dat voor landbouwdoeleinden wordt gebruikt in gemeente De Ronde Venen (CBS, 2023)

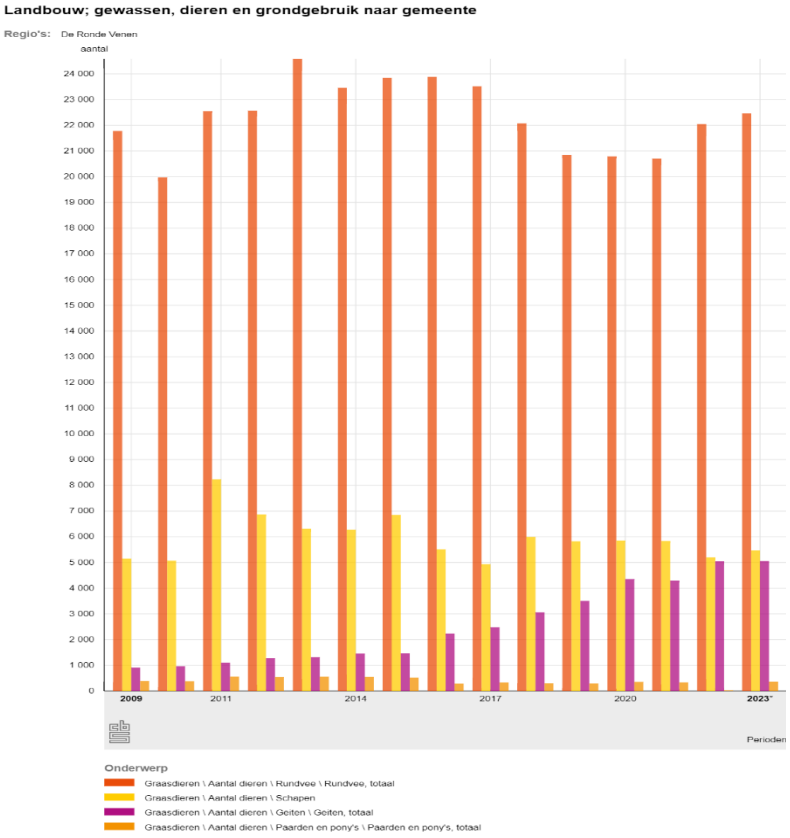

Figuur 17.3 Visuele weergave van de ontwikkeling van het aantal vee in de gemeente De Ronde Venen (CBS, 2023)

De grote toename van verbredingsactiviteiten is beoordeeld als goed. Echter is de CO_2-uitstoot afkomstig uit de gemeente De Ronde Venen beperkt afgenomen en beoordeeld als slecht. Daarnaast zijn er geen cijfers van de verbredingsactiviteiten van de gemeente De Ronde Venen zelf. Deze informatie is enkel op provinciaal niveau beschikbaar. Verder is het areaal landbouw in de afgelopen jaren licht toegenomen en is dit criterium beoordeeld als redelijk. Bij het samennemen van de criteria voor landbouw wordt de indicator landbouw per saldo beoordeeld als ***redelijk.***

17.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Landbouw in gemeente De Ronde Venen komt in toenemende mate onder druk te staan. De stikstofproblematiek speelt een grote rol en zorgt ervoor dat de noodzaak voor duurzame landbouw sterk toeneemt. Daarnaast zorgen extremere weersomstandigheden voor de agrarische sector voor een andere uitdaging. Een derde aandachtspunt is dat er in de gemeente sprake is van bodemdaling. Doordat er water uit de bodem wordt onttrokken voor landbouwdoeleinden ontstaat er bodemdaling. Bodemdaling zorgt vervolgens voor een toenemende mate van verzilting waardoor de bovenliggende landbouwgrond minder vruchtbaarder wordt. Een van de maatregelen die kan worden getroffen is om het peilniveau vast te zetten waardoor het grondwaterpeil niet verder zakt. Echter wordt hierdoor de bovenliggende grond drassiger, ten nadele van vee en landbouwvoertuigen die baat hebben bij een drogere grond.

Het huidige peilbeleid is 'peil volgt functie' wat betekent dat landbouwvoertuigen doorgaans het land op kunnen. In de regionale Veenweide Strategie van de Provincie Utrecht wordt vermeld dat het vastzetten van het peil in het peilbesluit wordt onderzocht. Of deze maatregel wordt toegepast is nog onzeker. In uit het rapport de VAB-opgave in de provincie Utrecht (Wageningen University and Research, Kadaster, 2017) wordt genoemd dat naar verwachting 40% van de agrariërs in de gemeente stopt met hun bedrijfsvoering vóór 2030. Hierdoor neemt naar verwachting de vrijkomende agrarische bebouwing toe. Toch betekent een afname van het aantal agrariërs historisch gezien niet per se een afname in het areaal dat voor landbouwdoeleinden wordt gebruikt omdat vrijkomende grond wordt overgenomen door andere agrariërs zodat zij kunnen voldoen aan hun GVE eis.

In het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) wordt het doel uitgewerkt om een circulaire, natuurinclusieve en klimaatneutrale landbouw te realiseren. Er wordt bijvoorbeeld ingezet op management en innovaties voor het verminderen van emissies, natuurinclusieve bedrijfsvoering door een grotere inzet op ecosysteemdiensten en het benutten van landelijke regelingen zoals de LBV+ en LBV-regeling. Daarnaast kan grondinstrumentarium worden ingezet in gebiedsprocessen bij stoppende bedrijven. Ook noemt het UPLG dat er een landbouwmenukaart wordt ontwikkeld waarmee agrariërs worden ondersteund bij het aanpassen van hun bedrijfsvoering. Landbouw is een complex thema en krijgt daarom veel aandacht. Het is nog onduidelijk of de ingenomen maatregelen effectief zullen zijn voor het verduurzamen van de landbouw, het vergroten van de toekomstbestendigheid en wat de effecten op de omvang van het landbouwareaal zullen zijn. Daarom wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als ***redelijk.***

18 Overstromingsrisico

Het overstromingsrisico wordt mede bepaald aan de hand van de kans dat een waterkering voor een bepaalde trajectlengte doorbreekt. De kwetsbaarheid van mensen en functies en de economische waarden in het overstromingsgebied zijn afhankelijk van de fysieke kenmerken van een overstroming, zoals diepte en snelheid.

18.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Overstromingsrisico	Aantal inwoners dat bloot wordt gesteld aan de gevolgen van een overstroming	Klein aantal inwoners	Beperkt aantal inwoners	Groot aantal inwoners

De huidige veiligheidsbenadering voor dijken en kades gaat uit van het mogelijke risico: de kans op een dijkdoorbraak in relatie tot de gevolgen van die doorbraak. Aangezien de waterkeringen aan provinciale normen moeten voldoen, wordt voor deze indicator gekeken naar het aantal inwoners dat wordt blootgesteld aan de gevolgen van een mogelijke overstroming. De keringen in de gemeente De Ronde Venen zijn weergegeven in Figuur 18.1. Echter, de gevolgen van een dijkdoorbraak kunnen verstrekkend zijn. Een overstroming kan ook gevolgen hebben voor vitale infrastructuur, bereikbaarheid van hulpdiensten, rioolgemalen en -zuiveringen.

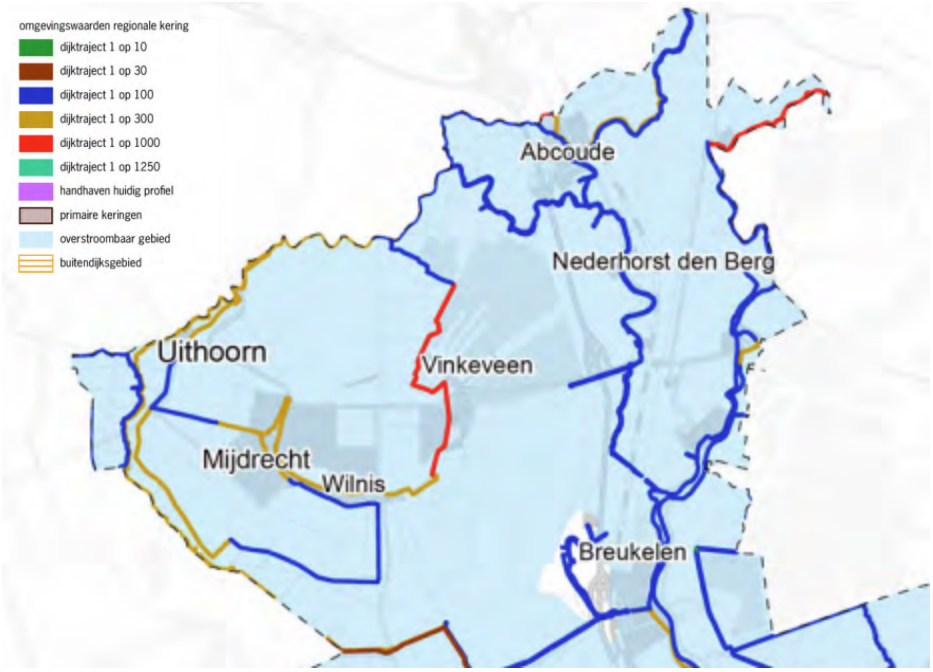

Figuur 18.1 Waterveiligheidskaart met regionale keringen. (Bodem- en waterprogramma Provincie Utrecht 2022 - 2027)

18.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator overstromingsrisico. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationaal Deltaprogramma (2023)
	Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) (2016)
	Uitvoeringsprogramma NAS (2018)
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht – Afspraken klimaatadaptief bouwen (2021)
	Geschiktheidskaard water en bodem sturend voor Woningbouw AGV (2023)
Lokaal	Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen (2023)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)

18.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Gemeente De Ronde Venen ligt in een veengebied. Hierdoor neemt het overstromingsrisico van de gemeente toe. Zoals te zien is in de onderstaande kaart (Figuur 18.2) geldt er een maximale waterdiepte bij een dijkdoorbraak tussen 2,0 tot 5,0 meter. Rondom Mijdrecht in Hofland, Proostdijland en Molenland geldt een hogere maximale diepte dan in Mijdrecht zelf. In het zuiden van Wilnis, onder de Burgemeester Padmosweg, geldt een maximale waterdiepte tussen 2,0 en 5,0 meter. Daarnaast geldt voor het gebied rondom Abcoude en Baambrugge een hogere maximale waterdiepte tussen de 1,5 en 2,0 meter. De maximale waterdiepte is voor drukbevolkte delen en dorpskernen van de gemeente redelijk beperkt. Op basis van deze informatie wordt de huidige situatie voor overstromingsrisico beoordeeld als ***redelijk***.

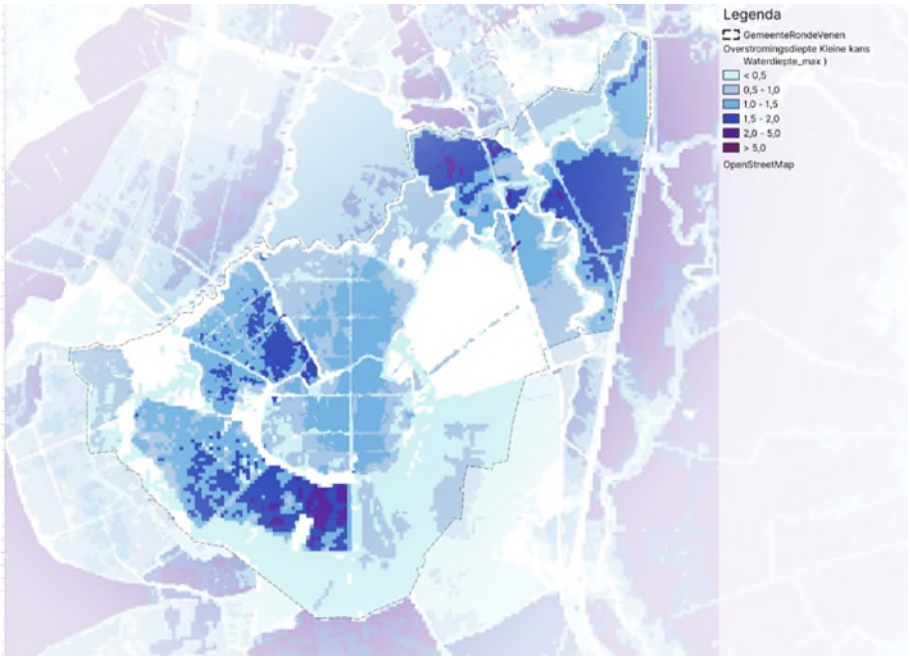

Figuur 18.2 Maximale waterdiepte bij een dijkdoorbraak – Kleine kans (LIWO/ ROR, 2021)

18.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Klimaatverandering zorgt er voor dat extremere weersomstandigheden frequenter voorkomen. Figuur 18.3 toont de plaatsgebonden overstromingskans voor norm 2050. Vergeleken met de rest van de gemeente heeft het oostelijke deel van de gemeente een verhoogd overstromingsrisico. Dit geldt met name voor de dorpskernen Abcoude, Baambrugge en Vinkeveen. De overstromingskans voor Amstelhoek, Mijdrecht en Wilnis is naar verhouding beperkter, hier geldt een zeer kleine overstromingskans. Over het algemeen is de overstromingskans in de gemeente beperkt richting de toekomst met gemiddeld een zeer kleine of kleine kans. Omdat de overstromingskans op de drukbevolkte plaatsen in de gemeente klein is, wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als ***redelijk.***

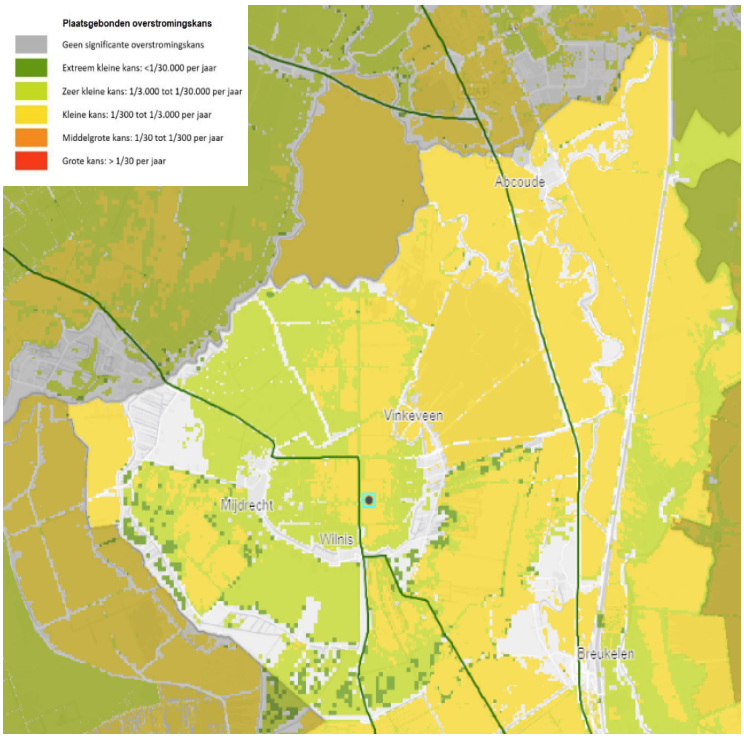

Figuur 18.3 Plaatsgebonden overstromingskans >20cm - scenario Hoog (Klimaateffectatlas, LIWO, 2022)

19 Wateroverlast

Wateroverlast ontstaat wanneer regenwater bij hevige neerslag niet voldoende kan worden afgevoerd, geborgen kan worden op een plek waar het geen problemen oplevert, of kan wegzakken in de bodem. Wateroverlast kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting en economische-, ecologische- en gezondheidsschade.

19.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Wateroverlast	De waterdiepte bij een hevige bui	Er is beperkte waterdiepte bij een hevige bui. (Minder dan 10 cm)	Er is redelijke waterdiepte bij een hevige bui (Tussen 10 en 25 cm)	Er is een grote waterdiepte bij een hevige bui (Meer dan 25 cm)

De indicator wateroverlast wordt beoordeeld aan de hand van de waterdiepte bij een hevige bui van 60mm in 1 uur. Wanneer er sprake is een waterdiepte van meer dan 25 cm bij een hevige bui van 60mm in 1 uur, wordt de situatie als slecht beoordeeld. Wanneer er sprake is een waterdiepte van minder dan 10 cm bij een hevige bui van 60mm in 1 uur, wordt de situatie als goed beoordeeld. Als er sprake is van een waterdiepte tussen 10 en 25 cm bij een hevige bui van 60mm in 1 uur, wordt de situatie beoordeeld als redelijk.

19.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator wateroverlast. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationaal Deltaprogramma (2023)
	Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) (2016)
	Uitvoeringsprogramma NAS (2018)
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht – Afspraken klimaatadaptief bouwen (2021)
	Geschiktheidskaard water en bodem sturend voor Woningbouw AGV (2023)
	Programma Op weg naar een klimaatbestendig Utrecht 2020-2023
Lokaal	Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen (2023)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)

19.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Onderstaand figuur toont dat de waterdiepte bij een hevige bui van 60mm/1 uur in De Ronde Venen op sommige locaties aanzienlijk is, maar over het algemeen vrij diffuus. Voornamelijk in de bebouwde dorpskernen (met name ten zuiden van de Vinkeveense Plassen) en op plekken langs de A2 kan >25 centimeter optreden (Figuur 19.1). Ten zuiden van de Vinkeveense Plassen is de waterdiepte ook hoger dan in andere locaties. Het westen van de gemeente is deze waterdiepte een stuk beperkter. Uit de klimaatstresstest van waterschap Amstel, Gooi en Vecht is gebleken dat diverse straten in de Proosdijland Zuid last kunnen hebben van wateroverlast. Voor de gemeente De Ronde Venen geldt dat er in de huidige situatie geen grote gebieden gevoelig zijn voor wateroverlast. Daarom wordt de huidige situatie beoordeeld als ***goed***.

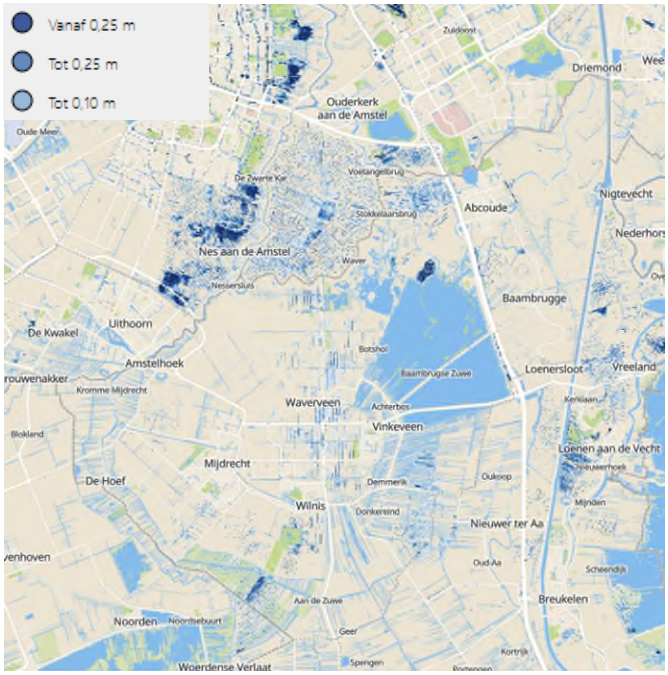

Figuur 19.1 Waterdiepte bij hevige bui – 60mm/ 1 uur. (Waterschap Amstel Gooi en Vecht)

19.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Naar verwachting treedt wateroverlast door hevige regenbuien, als gevolg van klimaatverandering, in de toekomst vaker op. Daarnaast neemt de intensiteit van deze buien toe. Figuur 19.2 toont de waterdiepte bij een hevige bui van 75 mm/ 1 uur. In de figuur is zichtbaar op welke plekken de intensiteit toeneemt ten opzichte van Figuur 19.1. Met name in de dorpskernen van Waverveen en Wilnis neemt de waterdiepte toe. Echter neemt over het geheel de waterdiepte beperkt toe. Hierom wordt de autonome ontwikkeling van wateroverlast beoordeeld als ***redelijk***.

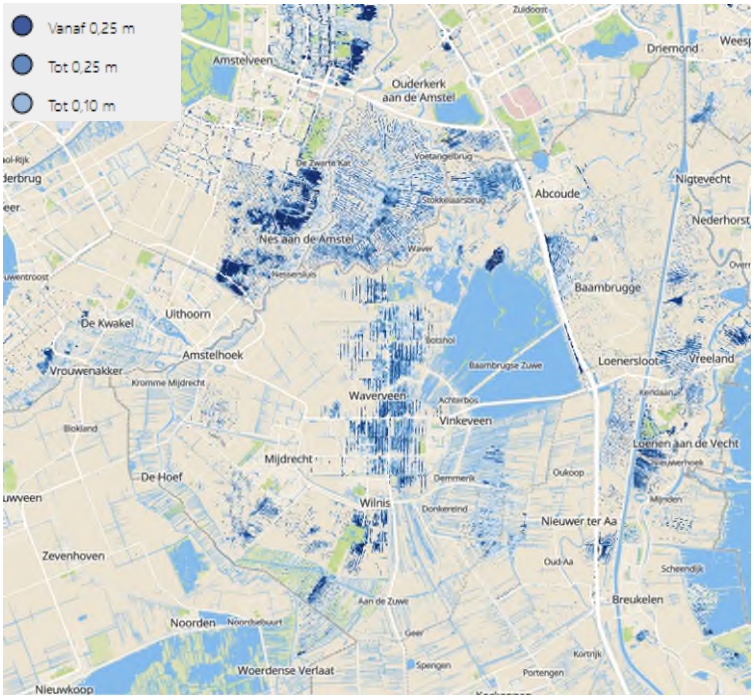

Figuur 19.2 Waterdiepte bij hevige bui – 75mm/ 1 uur. (Waterschap Amstel Gooi en Vecht)

20 Hittestress

Door klimaatverandering stijgt de temperatuur op aarde. Vanaf begin vorige eeuw is de temperatuur 2,1 graden gestegen in Nederland. In de wereld is dat 1,2 graden. Daarnaast stijgt het aantal tropische dagen. Wanneer temperaturen boven een bepaalde waarde komen kan dit hittestress tot gevolg hebben. Naast temperatuur spelen ook schaduw, ventilatie (wind) en luchtvochtigheid een belangrijke rol bij hittestress. Hittestress uit zich in diverse lichamelijke klachten. Als het gaat over het inzichtelijk maken van de leefbaarheid van een stad of gemeente is hittestress een steeds vaker gebruikte indicator. Ruimtelijke ordening kan invloed hebben op de temperatuur in de stad. Zo hebben groen- en blauwstructuren een verkoelend effect.

20.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Hittestress	De mate waarin hittestress wordt ervaren in de gemeente	Zeer klein deel van de inwoners ervaart hittestress	Een aanzienlijk deel van de inwoners ervaart hittestress	Een groot deel van de inwoners ervaart hittestress

De indicator hittestress wordt beoordeeld aan de hand van de mate waarin hittestress wordt ervaren in de gemeente. Wordt er op veel plekken hittestress ervaren dan wordt de situatie beoordeeld als slecht. Als maar een zeer klein deel van de gemeente hittestress ervaart wordt de situatie beoordeeld als goed.

20.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator hittestress. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationaal Deltaprogramma
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
	Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) (2016)
	Uitvoeringsprogramma NAS (2018)
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht – Afspraken klimaatadaptief bouwen (2021)
	Geschiktheidskaard water en bodem sturend voor Woningbouw AGV (2023)
	Programma Op weg naar een klimaatbestendig Utrecht 2020-2023
Lokaal	Lokaal hitteplan 1.0 De Ronde Venen (2023)
	Groenbeleidsplan De Ronde Venen (2017)
	Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen (2023)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)

20.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Figuur 20.2 toont de gevoelstemperatuur in de gemeente. In en rondom Mijdrecht en de andere dorpskernen ligt de gevoelstemperatuur tussen de 37 en 42 graden. In de overige delen van de gemeente De Ronde Venen, de landelijke gebieden, ligt de gevoelstemperatuur lager, namelijk tussen de 31 en 37 graden. Deze temperatuurverschillen zijn onder andere te verklaren door de mate van verharding. Op de linker kaart (Figuur 20.1) is te zien dat er rondom de dorpskernen Mijdrecht en Wilnis meer hittestress door warme nachten wordt ervaren vergeleken met de rest van de gemeente. Ditzelfde geldt voor de kern van Abcoude. Voor deze dorpskernen geldt dat er gemiddeld tussen 1 dag en 1 week achtereenvolgend hittestress door warme nachten wordt ervaren. In verhouding tot de hele gemeente is de hittestress beperkt tot de dichtbebouwde dorpskernen, waar echter de meerderheid van de mensen woont. Hierom wordt hittestress beoordeeld als ***redelijk***.

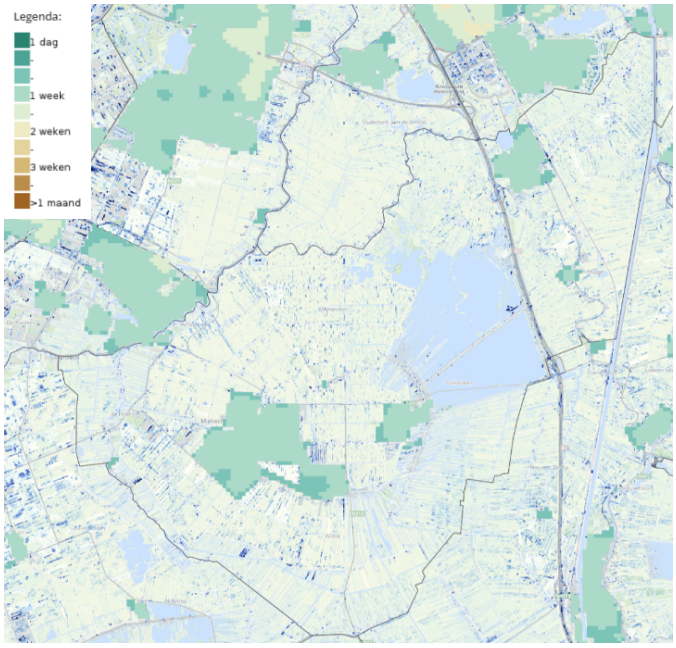

Figuur 20.1 Hittestress door warme nachten – Huidig 2020 (Klimaateffectatlas)

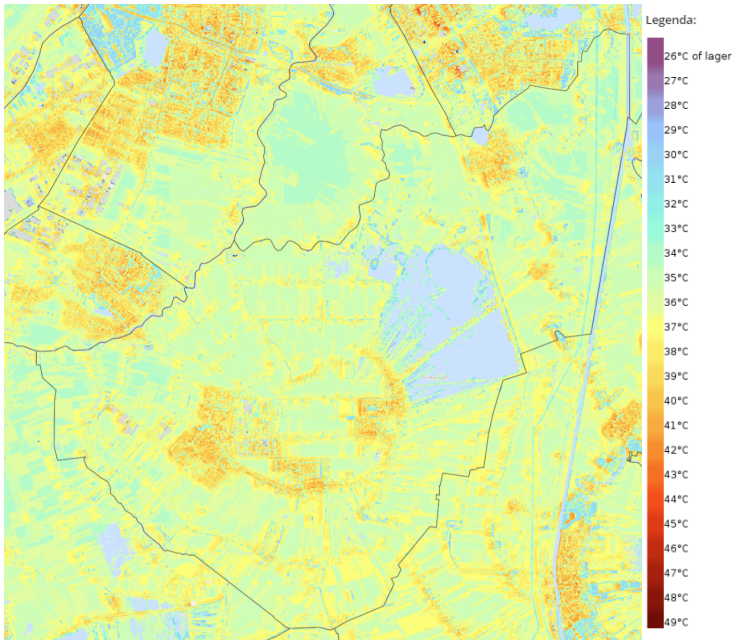

Figuur 20.2 Hittekaart gevoelstemperatuur - Huidig (Klimaateffectatlas)

20.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De verwachting is dat klimaatverandering zal resulteren in verder oplopende temperaturen. Hittestress zal vooral tijdens warme nachten in de dorpskernen toenemen, van gemiddeld 1 dag tot 1 week per jaar in 2020 (Figuur 20.1), naar 2 tot 3 weken per jaar in 2050 (Figuur 20.3). Daarnaast neemt ook de gevoelstemperatuur aanzienlijk toe, in 2020 hoogstens 40 graden Celsius (Figuur 20.2), en in het scenario hoog voor 2050 maximaal 46 graden Celsius (Figuur 20.4). De omliggende landelijke gebieden blijven naar verhouding koel wat ook positieve effecten heeft op de plekken waar het relatief heet is. De gemeente heeft een lokaal hitteplan opgesteld (februari 2023) waarin diverse sociale maatregelen worden genoemd om de effecten van hitte te beperken. Echter worden hierin geen maatregelen getroffen voor de fysieke leefomgeving. Door een toename van het aantal kwetsbare gebieden en de toename van het aantal warme dagen, zal het aantal gehinderde personen toenemen, met name in de dorpskernen. Op basis van bovenstaande argumenten, wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als ***slecht***.

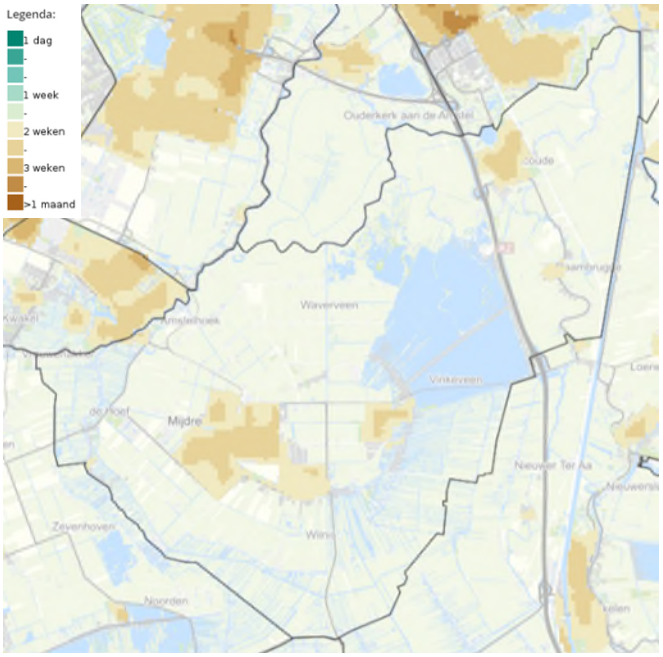

Figuur 20.3 Hittestress door warme nachten – Scenario Hoog 2050 (Klimaateffectatlas)

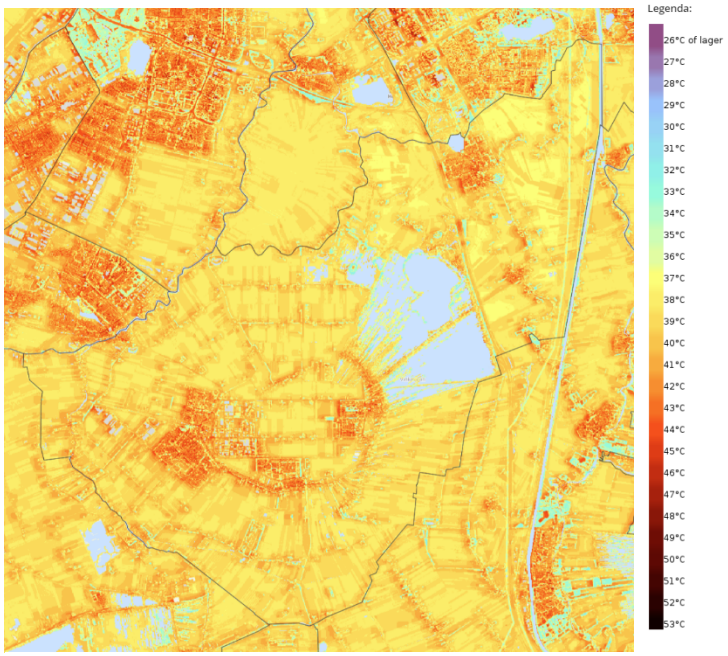

Figuur 20.4 Hittekaart gevoelstemperatuur - 2050 scenario Hoog (Klimaateffectatlas, Witteveen + Bos 2021)

21 Droogte

Droogte hangt samen met het veranderende klimaat. Tijdens de zomerperiode neemt de kans op droogte toe door een combinatie van factoren: een tekort aan neerslag, meer verdamping en een afname in de aanvoer van rivieren. Deze droogte kan negatieve gevolgen hebben voor de natuur, de landbouw, onze drinkwatervoorziening en bebouwing. Bovendien vergroot droogte het risico op natuurbranden.

21.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Droogte	Risico droogtestress	Laag risico droogtestress	Beperkt risico droogtestress	Hoog risico droogtestress

De indicator droogte wordt beoordeeld aan de hand van het risico op droogtestress. Dit wordt veelal bepaald door de grondwaterstanden en de risico's die hieraan kleven in het geval er langdurig geen regenval optreedt. De situatie wordt als goed beoordeeld wanneer er sprake is van een laag droogterisico, als redelijk wanneer er sprake is van een beperkt droogterisico en als slecht wanneer er een groot risico is op droogte.

21.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator droogte. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationaal Deltaprogramma
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
	Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) (2016)
	Uitvoeringsprogramma NAS (2018)
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht – UPLG (2023)
	Provincie Utrecht – Afspraken klimaatadaptief bouwen (2021)
	Geschiktheidskaard water en bodem sturend voor Woningbouw AGV (2023)
	Programma Op weg naar een klimaatbestendig Utrecht 2020-2023
Lokaal	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)

21.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De onderstaande figuur (21.1) geeft de droogtestress (opbrengstderving van gras) weer voor de gemeente De Ronde Venen. In de huidige situatie kan in het slechtste scenario een matige derving van de jaarlijkse grasopbrengst optreden, variërend van 10 tot 20%. Een van de oorzaken voor deze derving is een tekort aan water. Droogtestress is voornamelijk geconcentreerd in het noordoosten van de gemeente, met name rond Abcoude en Baambrugge. Ook links van Proostdijland richting de Hoef wordt een hogere droogtestress ervaren. De gemeente De Ronde Venen is omringd door veengrond. Deze grondsoort, die zacht van aard is en veel water bevat, is bijzonder gevoelig voor droogte. In feite versnelt droogte het proces van bodemdaling in deze gebieden, wat een extra uitdaging vormt voor de gemeente.

Op Figuur 21.2 is weergegeven welke natuurgebieden gevoelig zijn voor droogte, hierop worden de Vinkeveens plassen en de Botshol goed weergegeven. Sommige delen van deze gebieden zijn zelfs zeer gevoelig voor droogte. Figuur 21.3 toont dat er geen tekort is aan oppervlaktewater in een extreem droog jaar. Omdat het merendeel van de gemeente in de huidige situatie een lage mate van droogtestress ervaart, hoogstens een matige droogtestress, en geen oppervlaktewater tekorten heeft gedurende een extreem droog jaar wordt de huidige situatie beoordeeld als ***goed*.**

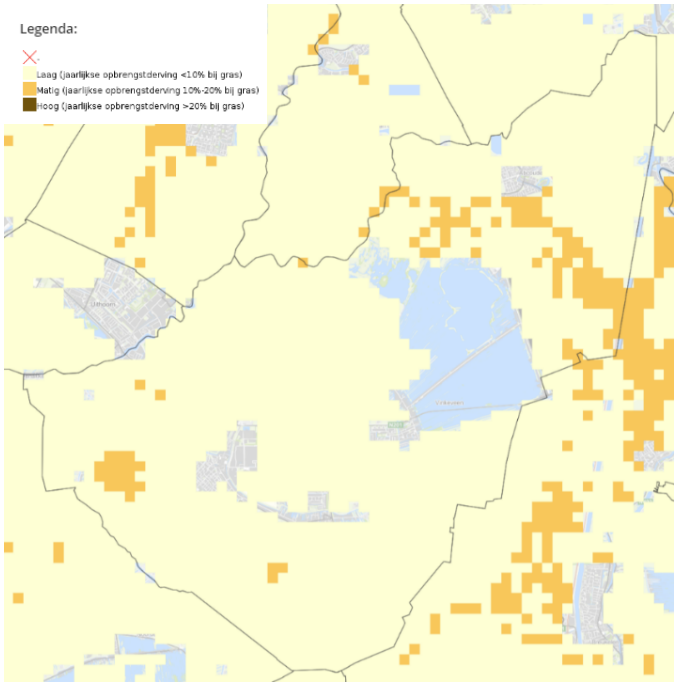

Figuur 21.1 Risico Droogtestress – Huidig (Klimaateffectatlas, KWR water, 2017)

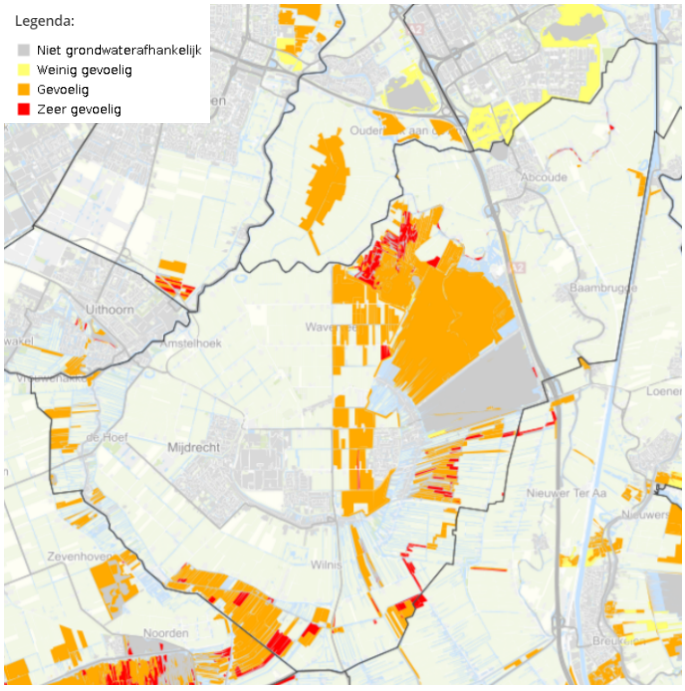

Figuur 21.2 Droogtegevoeligheid Grondwaterafhankelijke Natuur (Klimaateffectatlas, KWRT & FWE, 2021)

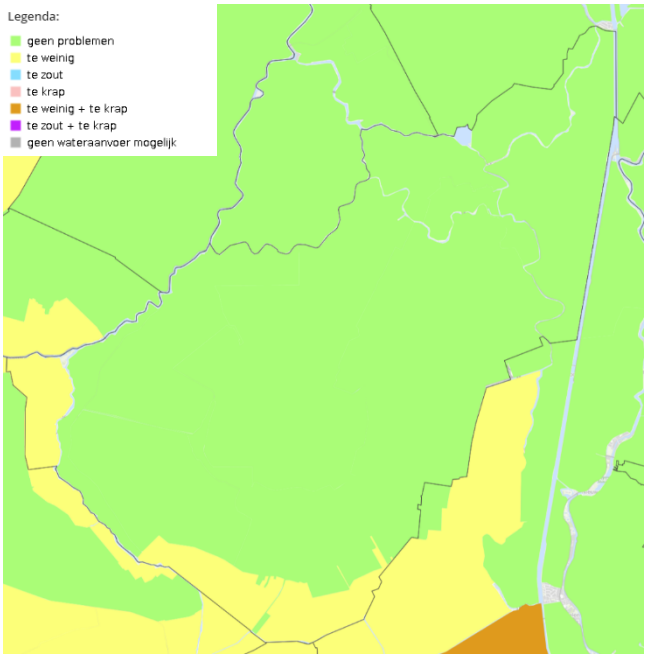

Figuur 21.3 Tekort oppervlaktewater extreem droog jaar - Huidig (Klimaateffectatlas, 2019)

21.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De verwachting is dat door klimaatverandering droogteperiodes vaker zullen voorkomen, veroorzaakt door piekbuien en langere perioden van droogte. De gebieden waar in de huidige situatie matige kans is op droogte, zullen zonder maatregelen groter worden en toenemen in aantal. De droogtegevoelige gebieden die zijn getoond in Figuur 21.1 zullen meer op de proef worden gesteld. Figuur 21.4 toont de toename aan gebieden die worden blootgesteld aan droogtestress. De toename geldt voornamelijk rondom Abcoude en Baambrugge. Gemiddeld genomen blijft de droogtegevoeligheid voor de hele gemeente beperkt. In een extreem droog jaar zal er echter te weinig oppervlaktewater zijn, zie Figuur 21.5. Dit tekort geldt niet voor een gemiddeld jaar, zie Figuur 21.6. Op basis van deze ontwikkelingen wordt de autonome ontwikkeling voor de indicator droogte beoordeeld als ***redelijk***.

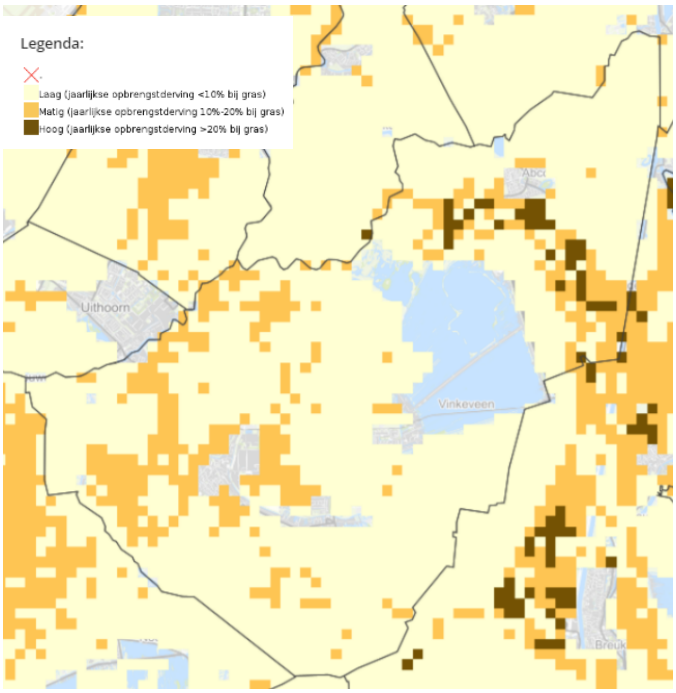

Figuur 21.4 Risico Droogtestress – Scenario Hoog 2050
(Klimaateffectatlas, KWR water, 2017)

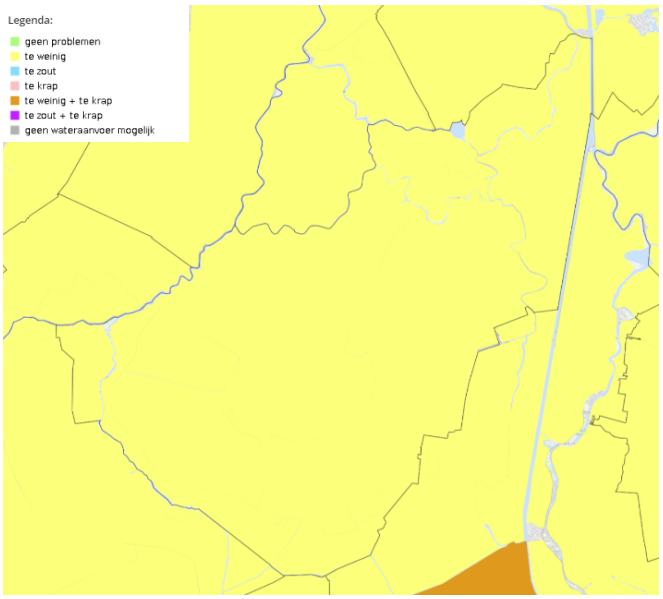

Figuur 21.5 Tekort oppervlaktewater extreem droog jaar – scenario 2050 Hoog (Klimaateffectatlas, 2019)

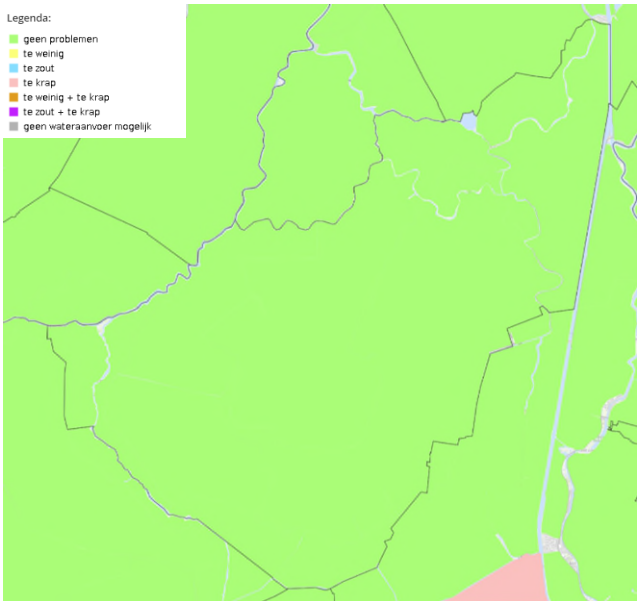

Figuur 21.6 Tekort oppervlaktewater gemiddeld jaar – scenario 2050 Hoog (Klimaateffectatlas, 2019)

22 Biodiversiteit

Biodiversiteit gaat over de variatie in levende organismen die worden aangetroffen in een bepaald gebied. Biodiversiteit heeft een dempende werking op factoren die een gebied onder druk zetten, zoals plagen, vervuiling en klimaatverandering.

22.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Biodiversiteit	Aantal Rode-Lijstsoorten	Het aantal Rode-Lijstsoorten is zeer beperkt	Het aantal Rode-Lijstsoorten is redelijk	Het aantal Rode-Lijstsoorten is groot

Voor het criterium biodiversiteit is gekeken naar de omvang van de biodiversiteit en specifiek het aantal Rode-Lijstsoorten. De Rode Lijst betreft een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Wanneer er sprake is van een toename van het aantal Rode-Lijstsoorten zijn deze soorten beter beschermd en wordt de biodiversiteit beoordeeld als goed. Wanneer er sprake is van een afname van de omvang van de biodiversiteit en er rode weinig lijstsoorten aanwezig zijn wordt het criterium biodiversiteit in de huidige situatie of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

22.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator biodiversiteit. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Wet natuurbescherming
	Deltaplan Biodiversiteit
Provinciaal/regionaal	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
	Provincie Utrecht – UPLG (2023)
	Provincie Utrecht – Regionale Veenweidestrategie
	Provincie Utrecht – Afspraken klimaatadaptief bouwen (2021)
	Beeldkwaliteitsplan Vinkeveense Plassen (2021)
Lokaal	Groenbeleidsplan De Ronde Venen
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)
	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)

22.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De achteruitgang van biodiversiteit is samen met klimaatverandering één van de meest dringende problemen van de huidige tijd. Verschillende knelpunten dragen bij aan de achteruitgang van de biodiversiteit. Verarming, vermesting, verzuring en verdroging van de bodem, verstoring door recreatie en versnippering van leefgebieden hebben een negatieve invloed op de leefomstandigheden van verschillende soorten.

Op basis van de kaarten van de provincie Utrecht wordt inzichtelijk welke soortcategorieën binnen de gemeente De Ronde Venen op de Rode Lijst staan en in hoeverre deze soorten worden bedreigd. Hierin valt een onderscheid te maken tussen flora (bloemen, mossen, bomen, ect.) en fauna (insecten, zoogdieren, vogels ect.).

In en nabij Botshol zijn er tussen de 41 en 52 fauna soorten die op de Rode Lijst staan. In dit gebied zijn er 38 bedreigde broedvogelsoorten (Figuur 22.1). Ook ten zuiden van de Vinkeveense plassen is er een landelijk gebied met daarin 17 bedreigde broedvogelsoorten. Verder is het aantal Rode-Lijstsoorten in de Vinkeveense plassen zelf tamelijk beperkt (tussen de 1 en 5 soorten). Ook in het landelijk gebied zijn Rode-Lijstsoorten aanwezig. Rond de polder Groot Mijdrecht bevinden zich tussen de 6 en 9 bedreigde fauna soorten en rond Amstelhoek tussen de 1 en 8 soorten.

Voor flora is de hoogste concentratie Rode-Lijstsoorten in de Botshol (tussen de 18 en 25 soorten). Het aantal Rode-Lijstsoorten voor flora is beperkt in de hele gemeente. Het overgrote deel kent tussen de 1 en 4 Rode-Lijstsoorten, bijvoorbeeld rond Mijdrecht en De Hoef. Rond Abcoude, Demmerik en Wilnis ligt het aantal Rode-Lijstsoorten voor flora tussen de 1 en 10 soorten. Bij het samennemen van zowel het aantal Rode-Lijstsoorten voor Flora en Fauna, wordt de huidige situatie voor biodiversiteit beoordeeld als ***redelijk***.

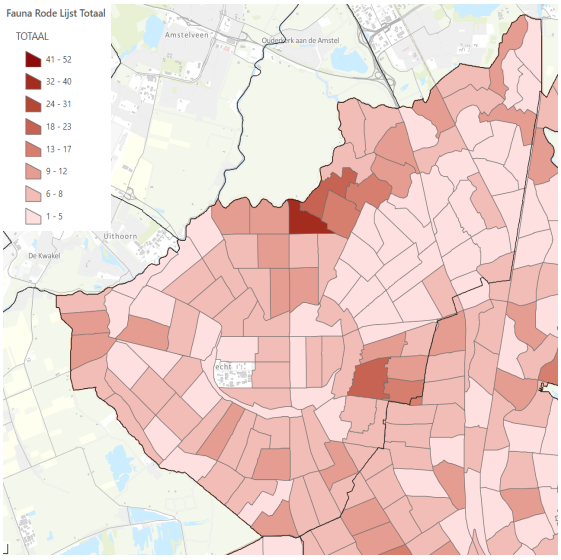

Figuur 22.1 Fauna Rode Lijst Totaal (atlas provincie Utrecht, 2022)

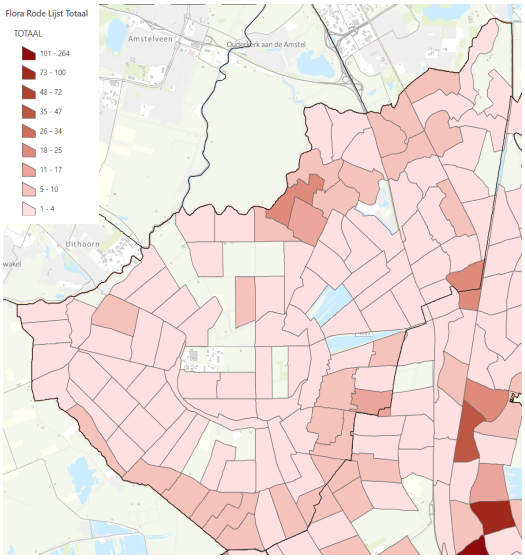

Figuur 22.2 Flora Rode Lijst Totaal (atlas provincie Utrecht, 2022)

22.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Verschillende ontwikkelingen zijn van invloed op de biodiversiteit. Zo heeft klimaatverandering een negatieve impact op de biodiversiteit en is de verwachting dat dit verder zal toenemen. Ook de impact van intensieve landbouw, verstedelijking en stikstofdepositie hebben negatieve gevolgen. De gemeente heeft in 2015 een groenbeleidsplan opgesteld met daarin maatregelen die zijn uitgewerkt voor de diverse dorpskernen van de gemeente. Op dit moment heeft de gemeente geen specifiek beleid om de biodiversiteit in de gemeente te bevorderen. Echter is biodiversiteit wel samenhangend met maatregelen die worden getroffen voor klimaatadaptatie of het behoud van landschappelijke waarden. Het effect van deze maatregelen op het bevorderen van biodiversiteit is onzeker en het is aannemelijk dat de negatieve effecten van klimaatverandering, stikstofdepositie en verstedelijking de overhand nemen. De autonome ontwikkeling voor biodiversiteit wordt hierom beoordeeld als ***slecht*.**

23 Gebruik ondergrond

Ten behoeve van allerlei verschillende opgaven is de bovenste anderhalve meter van de ondergrond de laatste 50 jaar intensief gebruikt. De ondergrond ligt vol met water- en gasleidingen, elektriciteits- en telecomkabels en het rioolstelsel. In veel gevallen zijn deze kabels en leidingen echter niet geordend aangelegd. In sommige gevallen is het zelfs niet precies bekend waar de kabels en leidingen liggen. De drukte die daardoor is ontstaan is, brengt grote uitdagingen met zich mee en resulteert steeds vaker in schade of hoge kosten.

23.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Gebruik ondergrond	Intensiviteit gebruik ondergrond	Geen tot zeer beperkte drukte in de ondergrond	Beperkte tot redelijke drukte in de ondergrond	Grote drukte in de ondergrond

De indicator gebruik ondergrond wordt beoordeeld aan de hand van de mate van intensiviteit van het gebruik van de ondergrond. Wanneer er sprake is van geen tot zeer beperkte drukte wordt de situatie als goed beoordeeld. Bij grote drukte in de ondergrond en de aanwezigheid van mogelijke knelpunten wordt de situatie als slecht beoordeeld.

23.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator gebruik ondergrond. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Basisregistratie Ondergrond (Bro)
	Rijksvisie op het duurzaam gebruik van de ondergrond
	Beleidsbrief Water en bodem sturend (2022)
Provinciaal/regionaal	Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022 – 2027 (2022)
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
Lokaal	-

23.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Met name in de stedelijke gebieden in Nederland wordt het belang van de ondergrond steeds groter. In verschillende situaties biedt de ondergrond economische en ruimtelijke voordelen ten opzichte van de bovengrond. In de huidige situatie wordt de ondergrond van de gemeente De Ronde Venen gebruikt voor kabels en leidingen, voor wateropslag, onttrekkingen, koude-warmte levering, functies zoals ondergrondse parkeergarages en andere vormen van utiliteitsbouw. Hoewel de precieze drukte in de ondergrond niet bekend is, is de verwachting dat er voornamelijk knelpunten optreden in de verstedelijkte gebieden, zoals de dorpskernen Mijdrecht, Vinkeveen, Baambrugge en Abcoude. De drukte in de groene gebieden is naar verwachting lager. Per saldo wordt de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.

23.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Door de intensivering van het ruimtegebruik boven de grond, worden naar verwachting in de autonome ontwikkeling steeds meer nieuwe functies aan de ondergrond toegevoegd. Zo vereisen de energietransitie en maatregelen voor klimaatadaptatie ruimte. Het gebruik van de ondergrond wordt daardoor intensiever. Met name in de dorpskernen neemt de druk op de beschikbare ruimte in de ondergrond verder toe. Door de indicator ondergrond vroeg in het planproces mee te nemen en ook te kijken naar diepere lagen van de ondergrond zou de toename in drukte beperkt kunnen worden. De bereidheid om dieper te graven en geordend kabels en leidingen te leggen is echter laag vanwege de hogere kosten. De verwachting is dat de drukte in de ondergrond verder zal toenemen. De autonome ontwikkeling wordt daarom als ***slecht*** beoordeeld.

24 Bodemkwaliteit

Bodemkwaliteit bestaat uit diverse aspecten zoals draagkracht en bodemleven. De eigenschappen van de bodem en ondergrond bepalen of een plek geschikt is voor bepaalde functies, zoals woningbouw, landbouw of een waterberging. De kwaliteit van de bodem is dus een randvoorwaarde voor ontwikkelingen boven de grond.

24.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Bodemkwaliteit	Aantal bodemverontreinigingen	Geen verontreinigde locaties	Enkele verontreinigde locaties	Veel verontreinigde locaties

In het kader van deze leefomgevingsfoto wordt bodemkwaliteit beoordeeld aan de hand van de aanwezigheid van bodemverontreinigingen binnen de gemeentegrenzen. Wanneer er geen bodemverontreinigingen aanwezig is wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer er veel bodemverontreiniging aanwezig is wordt de huidige situatie en/of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

24.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator bodemkwaliteit. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Wet Bodembescherming
	Aanvullingswet bodem
	Besluit bodemkwaliteit
	Grondwaterrichtlijn
Provinciaal/regionaal	Bodem en Water Programma provincie Utrecht 2022-2027
Lokaal	-

24.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Zichtbaar in de figuren 24.1 en 24.2 is dat de bodemkwaliteit niet overal gelijk is. Het grootste aandeel bestaat uit landbouw/natuur, waar de bodemkwaliteit over het algemeen als redelijk kan worden ervaren. Dit geldt voornamelijk voor de kwaliteit van de ondergrondse bodem. Voor de bovengrondse bodemkwaliteit geldt in het zuiden van de gemeente de klasse “Wonen met LMW”. In industriegebied is door bedrijvigheid vaak een slechte bodemkwaliteit, deze kwaliteitsklasse geldt alleen in Mijdrecht, voor zowel de boven- als ondergrond. In woongebieden is de kwaliteit van de bodem redelijk goed, gezien er voor de start van de woningbouw gesaneerd wordt. De classificatie wonen geldt met name in de dorpskernen.

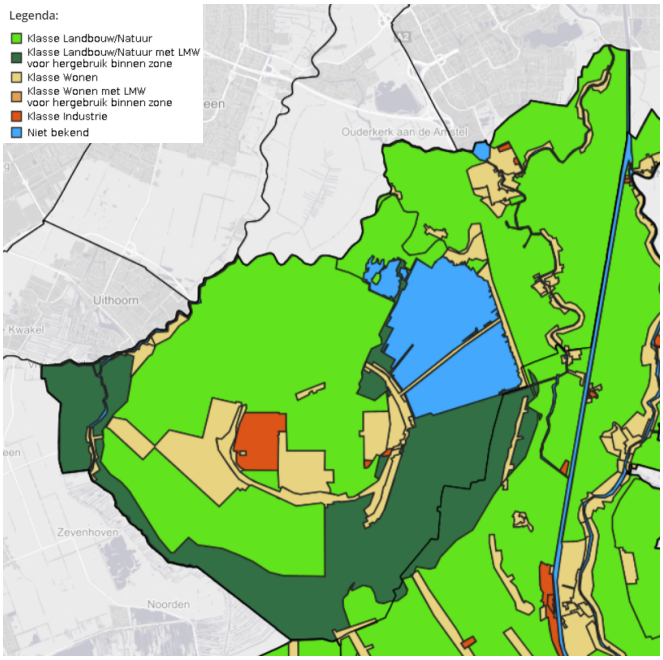

Figuur 24.1 Gebiedsspecifieke toepassingskaart ondergrond. (ODRU, 2022)

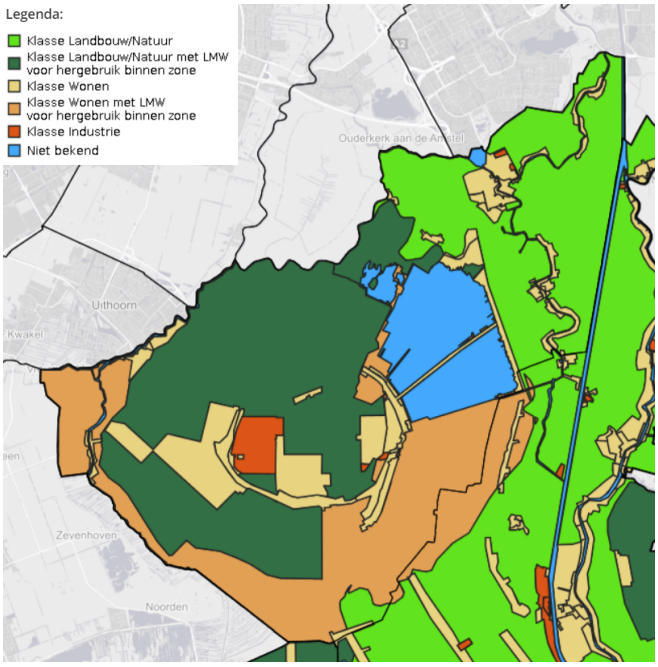

Figuur 24.2 Gebiedsspecifieke toepassingskaart bovengrond. (ODRU, 2022)

Figuur 24.3 toont de plaatsen in de gemeente De Ronde Venen waar onderzoek naar de bodemkwaliteit is verricht of locaties waar de bodem is gesaneerd. Deze saneringen hebben plaatsgevonden in Abcoude, in Mijdrecht en ten zuiden van Mijdrecht. De locaties in Mijdrecht waar is gesaneerd komen overeen met de kwaliteitskaarten van de bodem en bovengrond. Langs het spoor en de A2 in het oosten van de gemeente is voldoende onderzoek gedaan naar de bodem en is er geen sanering nodig geweest. Per saldo is het aantal verontreinigde locaties in de gemeente beperkt, hierom wordt de indicator bodemkwaliteit beoordeeld als ***redelijk***.

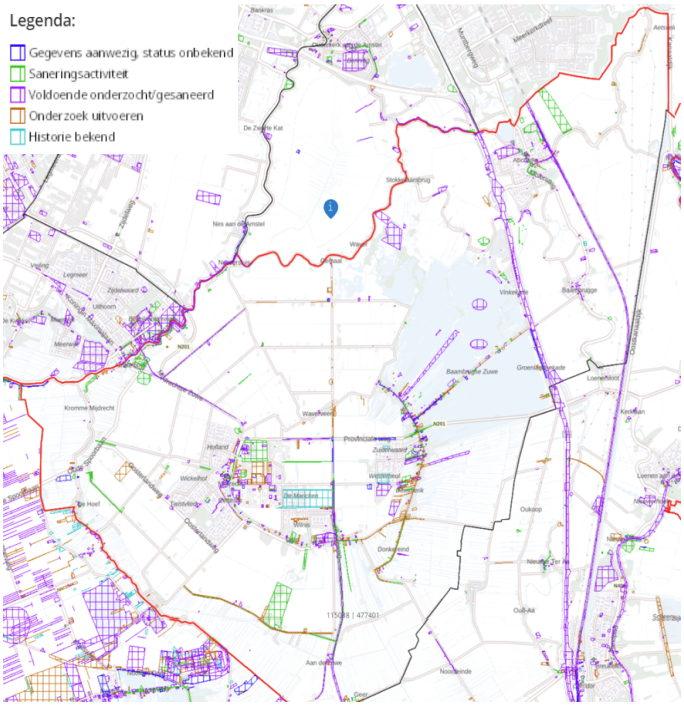

Figuur 24.3 Bodemverontreiniging en sanering (Atlasleefomgeving 2022)

24.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Door de intensivering van het ruimtegebruik boven de grond worden er steeds meer nieuwe functies aan de ondergrond toegevoegd. Denk aan ondergronds bouwen maar ook de toepassing van systemen om bodemenergie op te wekken via geothermie of op te slaan in bijvoorbeeld een warmte/koudeopslag. Door intensivering van ruimtegebruik zal meer verontreiniging worden aangetroffen maar ook meer worden gesaneerd. Dit gebeurt als gevolg van wetgeving over de bouw van woningen en de benodigde kwaliteit van de bodem. Tegelijkertijd draagt de grote woonopgave naar verwachting bij aan het verbeteren van de bodemkwaliteit. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen hebben dus zowel een negatieve als positieve invloed op de aanwezigheid van verontreinigde grond. Echter zal er altijd een beperkte mate van bodemverontreiniging aanwezig blijven. Per saldo wordt de autonome ontwikkeling daarom beoordeeld als ***redelijk.***

25 Bodemdaling

Het zakken van de bovenste bodemlaag gebeurt vooral in het westen van Nederland. Hier bestaat de bodem vaak uit veen of klei. Bodemdaling kan leiden tot schade aan gebouwen, bijvoorbeeld door scheuren en/ of verzakkingen. Verzilting, een ander gevolg van bodemdaling, belemmert gewasgroei en vermindert de leefbaarheid voor diersoorten. Deze problemen spelen vooral op plaatsen waar de bodem daalt doordat het zoete grondwater niet meer op kan tegen het indringende zoute water. Zowel bodemdaling als verzilting worden in dit hoofdstuk besproken.

25.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Bodemdaling	Mate waarin de gemeente bodemdalingsgevoelig is	Een beperkt deel van de gemeente is niet of licht bodemdalings-gevoelig	Een groot deel van de gemeente is licht bodemdalingsgevoelig of een klein deel van de gemeente is sterk bodemdalings-gevoelig	Een groot deel van de gemeente is sterk bodemdalings-gevoelig
	Mate van verzilting tot onder het maaiveld	Geen verzilting, meer dan 25 meter onder het maaiveld.	Beperkte verzilting, tussen de 25 en 10 meter onder het maaiveld.	Veel verzilting, tussen de 10 en 0 meter onder het maaiveld.

Bodemdaling wordt bepaald door de ondergrond en de mate waarin deze bodemdalingsgevoelig is. Wanneer een beperkt deel van de gemeente niet of licht bodemdalingsgevoelig is wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer een groot deel van de gemeente sterk bodemdalingsgevoelig is, wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht.

De mate van verzilting wordt bepaald aan de hand van het niveau van het verzilte water ten opzichte van het maaiveld. Hoe korter de afstand tot het maaiveld, des te meer er sprake is van verzilting. Als het zoute water tussen de 10 en 0 meter onder het maaiveld komt, dan wordt de situatie beoordeeld als slecht. Als het zoute water tot 25 meter onder het maaiveld ligt wordt de situatie beoordeeld als goed.

25.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator bodemdaling. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	-
Provinciaal/regionaal	Bodem en Water Programma provincie Utrecht 2022-2027
	Omgevingsvisie Provincie Utrecht
	Regionale Veenweide Strategie (RVS)
	Uitvoeringsprogramma bodemdaling 2020 – 2023 (2020)
	U16 Gemeenten – Integraal ruimtelijk perspectief
	Provincie Utrecht - Afspraken klimaatadaptief bouwen
Lokaal	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Concept Erfgoedbeleid 2024-2028 (2023)

25.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

De gevoeligheid van de gemeente voor bodemdaling wordt met name bepaald door de ondergrond. Zo zijn zandgronden minder vatbaar voor bodemdaling dan zachte bodems zoals veen. Onderstaande kaart toont dat de gemeente De Ronde Venen bodemdaling kent. Zo toont de kaart dat de er significante bodemdaling is, met name in het oosten van de gemeente. De daling in deze gebieden komt overeen met de kalkloze poldervaaggronden die in het groen zijn weergegeven in Figuur 25.2. De maximale daling die plaats heeft gevonden in 2019 is volgens Figuur 25.1 meer dan 5 mm per jaar, rond dorpen Baambrugge en Abcoude. Voor het overige deel van de gemeente ligt deze daling tussen de 0 en 0.3 mm per jaar. In Mijdrecht en Waverveen is er vrijwel geen bodemdaling. Om deze reden wordt de huidige situatie beoordeeld als ***redelijk***.

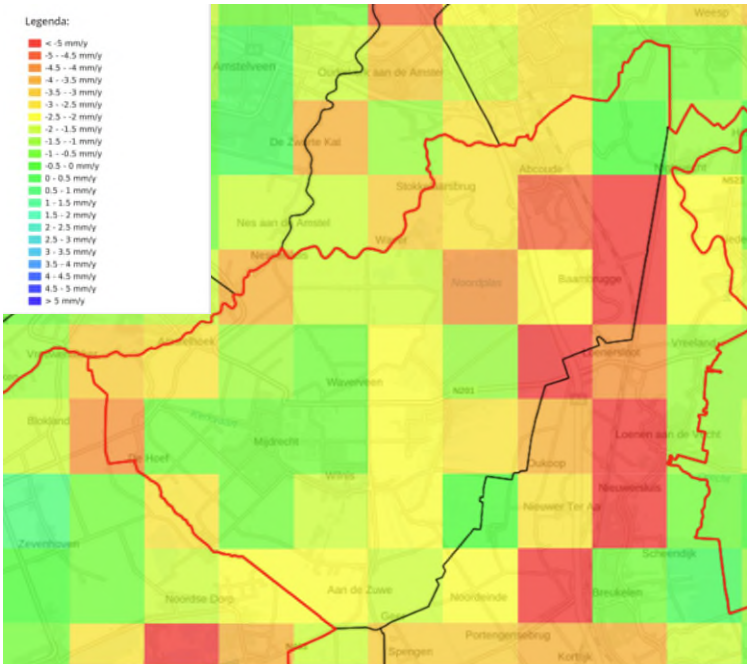

Figuur 25.1 Bodemdaling kaart (Atlas Leefomgeving, 2019)

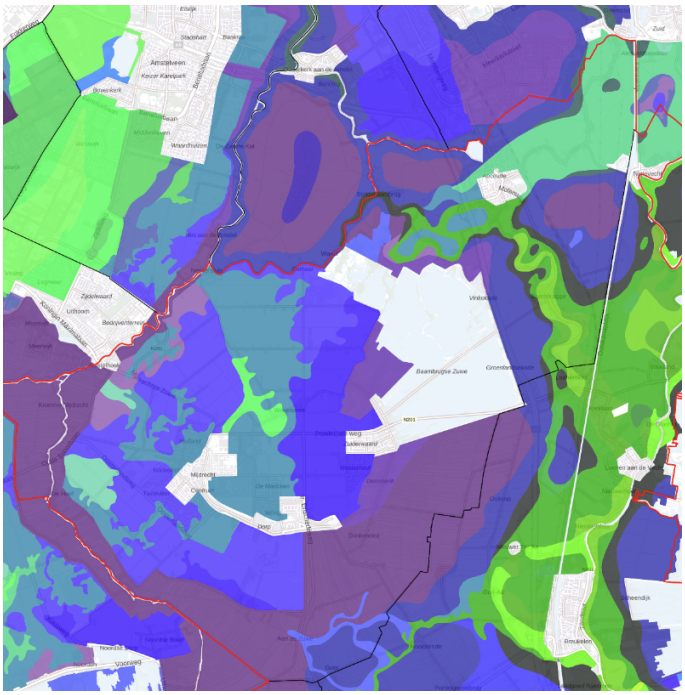

Figuur 25.2 Bodemkaart van NL (Wageningen University and Research, 2021) – De legenda voor deze kaart is te uitgebreid om op te nemen in de figuur. Zie de link om de legenda te bekijken.

Verzilting

De gemeente De Ronde Venen heeft, zoals eerder toegelicht, te maken met significante bodemdaling en aansluitend ook met verzilting. In Figuur 25.3 is deze verzilting weergegeven. Hierop is zichtbaar dat er sterke verzilting is in de polder Groot-Mijdrecht. Hier reikt het water tot 0 meter onder het maaiveld, en om deze kern heen tot tussen de 25 en 50 meter onder het maaiveld. Daarnaast is er ook een mate van verzilting ter plaatse van Abcoude, deze reikt hier tot tussen de 10 en 25 meter in de kern. Omdat de gemeente in de polder Groot-Mijdrecht te maken heeft met een ernstige mate van verzilting wordt de huidige situatie beoordeeld als ***slecht***.

De huidige situatie voor bodemdaling is beoordeeld als redelijk en verzilting als slecht. Omdat bodemdaling voor een groter deel van de gemeente als thema speelt, wordt de indicator per saldo beoordeeld als ***redelijk.***

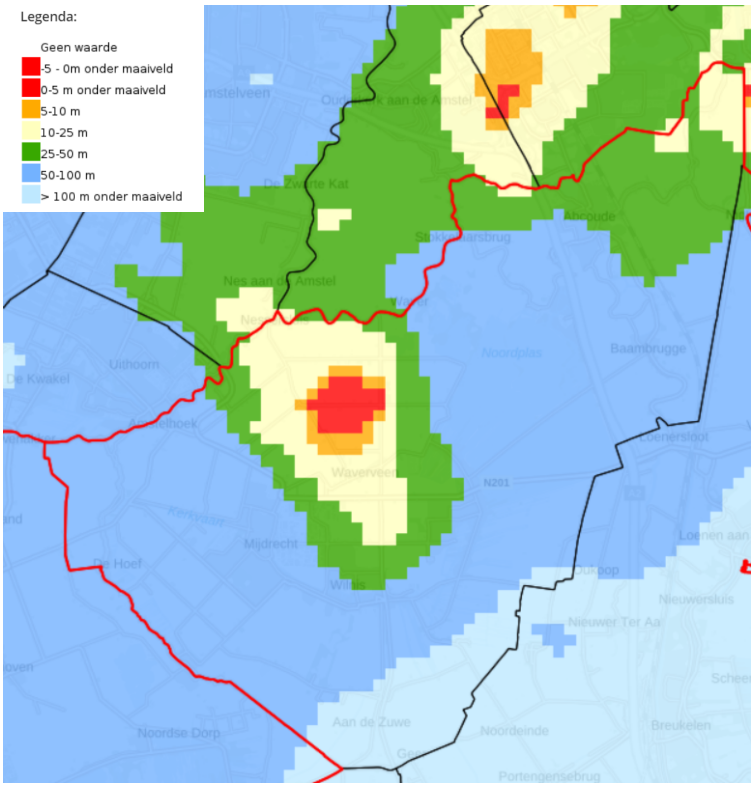

Figuur 25.3 Verzilting van het grondwater (Deltares, 2015)

25.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Door toenemende droogte en hitte zal de bodemdaling in de gemeente De Ronde Venen toenemen. Figuur 25.4 toont dat de gevoeligheid voor bodemdaling voornamelijk geldt voor de koopveengrond op bosveen (paars in Figuur 25.2) en de vlierveengronden op rietveen (blauw in Figuur 25.2). Voor de hele gemeente geldt een voorspelde bodemdaling tussen de 10 en 60 cm in de periode 2020 – 2050. De provincie Utrecht kent veel bodemdalingsgevoelige veenweidegebieden. Hiervoor heeft de provincie de Regionale Veenweide Strategie opgesteld welke is vastgesteld door de Provinciale Staten in 2022. Hieruit volgt het Uitvoeringsprogramma Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse Veenweiden (2023-2024) waarin diverse maatregelen worden genoemd om bodemdaling tegen te gaan. Zo is bijvoorbeeld in het gebied Groot Wilnis Vinkeveen 160 ha passieve waterinfiltratie aangelegd. Voor het omliggende gebied is een subsidie aangevraagd om dezelfde maatregel te treffen. Figuur 25.4 toont echter dat het gehele gebied erg bodemdalingsgevoelig blijft richting de toekomst, met de verwachting dat hier matige tot zeer sterke bodemdaling zal plaatsvinden naar aanleiding van klimaatverandering. Deze sterke bodemdaling zal ook de verzilting van het gebied verergeren, hierom wordt de autonome ontwikkeling per saldo beoordeeld als ***slecht***.

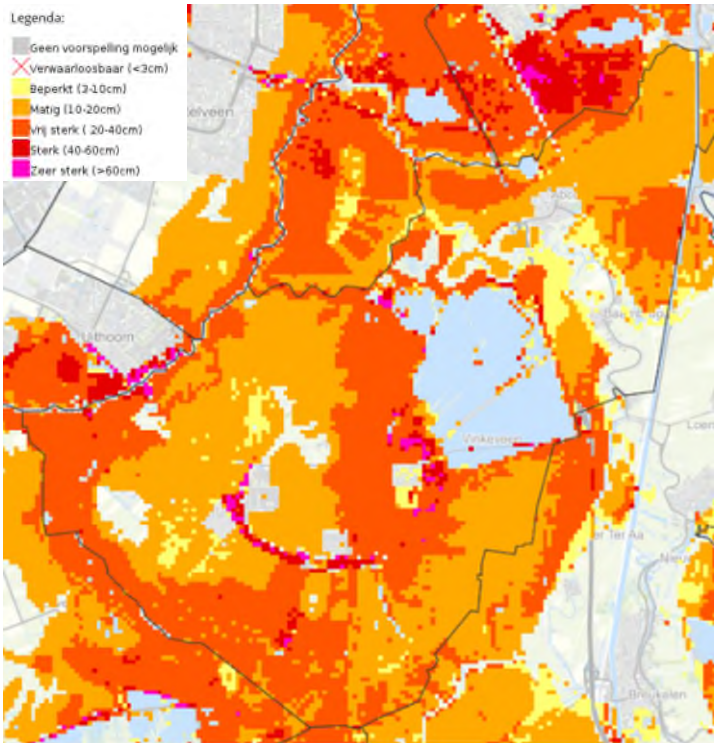

Figuur 25.4 Bodemdaling 2020 - 2050 - Scenario Hoog (Deltares, WEnR & TNO, 2021, Klimaateffectatlas)

26 Natura 2000

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. Landen wijzen beschermingszones aan en stellen een beheerplan op om de natuurwaarden in deze natuurgebieden te behouden, te vergroten of te verbeteren. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen onder meer veroorzaakt worden door verstoring door licht en geluid, verdroging van de bodem, verzuring en stikstofdepositie.

26.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Natura 2000	Staat van instandhouding soorten en habitattypen	Behoud of versterking	Beperkte aantasting	Aanzienlijke aantasting

Voor de indicator Natura 2000 is gekeken naar de staat van instandhouding van deze gebieden. Wanneer er sprake is van behoud of versterking van de kwaliteiten en de instandhoudingsdoelen wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer er sprake is van beperkte of aanzienlijke aantasting, wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als respectievelijk redelijk of slecht.

26.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator Natura 2000. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Wet Natuurbescherming
Provinciaal/regionaal	Provincie Utrecht - UPLG concept (2023)
Lokaal	-

26.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Rondom en in gemeente De Ronde Venen bevinden zich enkele Natura 2000-gebieden. Figuur 26.1 toont een overzicht van de aanwezige gebieden: Botshol (218 ha), de Nieuwkoopse Plassen & De Heack (2008 ha) en de Oostelijke Vechtplassen (6475 ha). Het gebied de Botshol ligt in de gemeente, de overige gebieden liggen aan de gemeentelijke grenzen. Het is hierom aannemelijk dat activiteiten in de gemeente verstorend kunnen zijn voor deze natuurgebieden. Deze gebieden worden hier individueel omschreven en toegelicht.

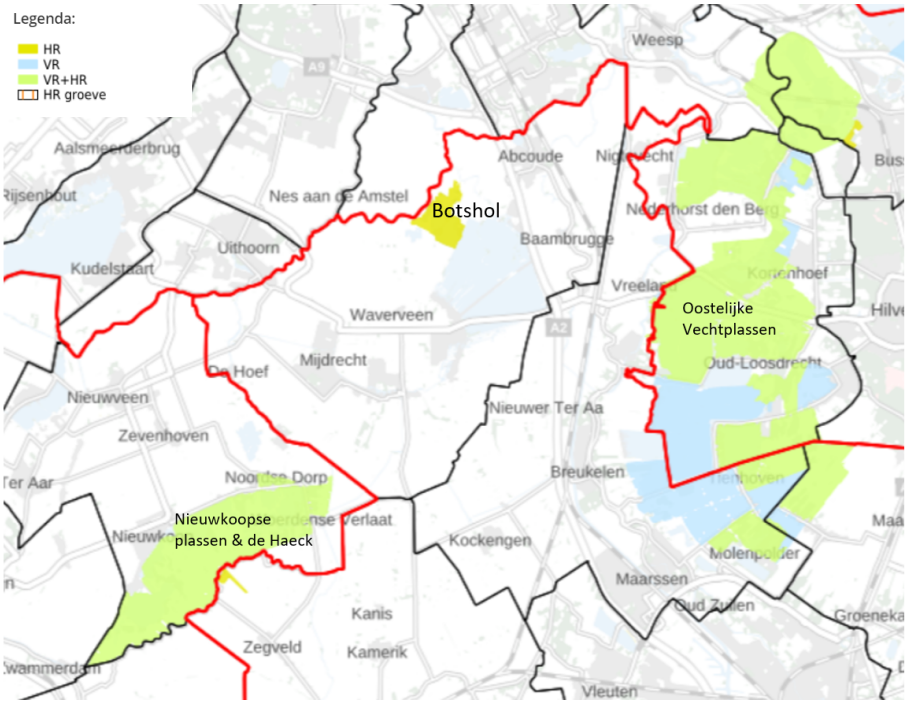

Figuur 26.1 Overzichtskaart van Natura 2000-gebieden die aan de gemeente De Ronde Venen grenzen (Atlas voor de leefomgeving, 2018)

Botshol

Het Natura 2000-gebied 'de Botshol' is aangewezen als habitatrichtlijngebied. Het volledige gebied ligt in de gemeente De Ronde Venen, het grondgebied grenst niet aan andere gemeenten. Het gebied bevindt zich in de Polder Botshol of Noorderpolder. Het gebied grenst in het oosten aan de polder Nellestein en de Vinkeveense Plassen en in het zuiden aan de droogmakerij polder Groot Mijdrecht. Aan de west- en noordzijde van het gebied liggen de graslanden van polder de Ronde Hoep, polder Waardassacker en Holendrecht, gescheiden door de veenriviertjes de Oude Waver en de Winkel.

In het beheerplan de Botshol zijn enkele instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Deze doelstellingen zijn afgestemd op de verschillende habitattypen. In totaal omvat het beheerplan acht instandhoudingsdoelstellingen, zes voor habitattypen en twee voor soorten. De SvI (Staat van instandhouding) geeft een indicatie van hoe een specifiek type of soort er landelijk aan toe is. Voor het gros van de gebieden en soorten geldt een ongunstige SvI, voor kanswierwateren zelfs een zeer ongunstige SvI. Voor ruitgen en zomen, hoogveenbos en de kleine modderkruiper geldt een gunstig SvI. Over het algemeen geldt dat voor habitattypen en habitatrichtlijnsoorten de landelijke instandhouding matig ongunstig tot zeer ongunstig is.

De gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied de Botshol noemt de volgende stikstofgevoelige leefgebieden: kranswierwateren, meren met krabbenscheer, ruigten en zomen, veenmosrietlanden, galigaanmoerassen en hoogveenbossen. Het duurzame behoud van deze habitatsoorten wordt bedreigd door stikstofdepositie uit de lucht. Uit een analyse met Aerius M16L blijkt dat, ondanks de verwachte afname van stikstofdepositie in de komende jaren, er tot 2030 nog steeds sprake zal zijn van een overschrijding van de stikstofdepositie. Dit geldt in mindere mate voor galigaanmoerassen en in grotere mate voor veenmosrietlanden. In de natuurdoelanalyse van de Provincie Utrecht wordt genoemd dat ondanks de al uitgevoerde maatregelen en nog geplande maatregelen, de gunstige instandhouding van de habitattypen en habitatrichtlijnsoorten niet wordt behaald. Om de doelstellingen te behalen zijn aanvullende maatregelen nodig.

Oostelijke Vechtplassen
De Oostelijke Vechtplassen vormen een laagveengebied op de grens van de provincie Noord-Holland en de provincie Utrecht, gelegen tussen de Vecht en de Utrechtse Heuvelrug. Het gebied kenmerkt zich door de vergraving van veen op veel plaatsen, wat heeft geleid tot een afwisseling van land en water met grote plassen, sloten, rietlanden, moerassen, graslanden en bossen. Het Natura 2000-gebied De Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als vogel- en habitatrichtlijngebied. Hoewel het gebied hoofdzakelijk in de gemeente Wijdemeren ligt en deels in de gemeente Stichtse Vecht, kunnen de activiteiten van de gemeente De Ronde Venen van invloed zijn op dit gebied (zie Figuur 26.1 met de stikstofgevoeligheidscontour).

In het beheerplan van de Oostelijke Vechtplassen van de provincie Noord-Holland zijn instandhoudingsdoelen van habitattypen, habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten opgenomen. In beheerplan staan uitbreiding, verbetering en behoud van de soorten en gebieden centraal. In het beheerplan staan tien instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen, elf voor habitatsoorten, negen voor broedvogels, en acht voor niet-broedvogel opgenomen, in totaal 38.

In het beheerplan van de provincie Noord-Holland worden trends van de verschillende soorten en habitattypen beschreven. Het merendeel van de soorten en habitattypen kent een negatieve trend. Uitzondering hierop zijn de ruigten en zomen, de gestreepte waterroofkever, de grote modderkruiper, de kleine modderkruiper, de bittervoorn, de ijsvogel en voor de niet-broedvogels. Voor de meervleermuis, de purperreiger, de snor en de rietzanger zijn de trends onbekend. Voor de overige habitattypen en soorten geldt een negatieve trend waarvoor het van belang is maatregelen te treffen.

Het natuurgebied 'Oostelijke Vechtplassen' is aangewezen als leefgebied voor verschillende stikstofgevoelige habitattypen, waaronder kranswierwateren, meren met krabbenscheer, veenmosrietlanden, galigaanmoerassen en hoogveenbossen. De duurzame instandhouding van deze habitattypen wordt bedreigd door de depositie van stikstof uit de lucht. Een analyse met behulp van Aerius M16L wijst uit dat ondanks een afname in depositie, er tot 2030 nog steeds sprake zal zijn van een overschrijding van de stikstofdepositie. Net als voor natuurgebied “de Botshol” is deze overschrijding voor veenmosrietlanden significant groter dan voor galigaanmoerassen. In de natuurdoelanalyse van de provincie Zuid-Holland staat dat voor het merendeel van de habitatsoorten een onbekende/negatieve trend hebben. Voor broedvogels en niet-broedvogels is over het algemeen een positieve trend zichtbaar. Verder blijkt uit de analyse dat voor het behalen van de instandhoudingsdoelen er aanvullende maatregelen nodig zijn, de vastgestelde maatregelen zijn niet voldoende om de doelen te behalen. Uitzondering hierop zijn de Hoogveenbossen en Zeggekorfslak waarvoor geldt dat de bestaande maatregelen voldoende zijn mits er op lange termijn aanvullende maatregelen worden getroffen.

Nieuwkoopse Plassen & de Haeck
Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haeck ligt in de gemeente Nieuwkoop, ten zuidwesten van de gemeente De Ronde Venen. In de Nieuwkoopse Plassen en De Haeck komen veel zeldzame en kwetsbare dier- en plantensoorten voor. Het uitgestrekte natuurgebied bestaande uit rietlanden, plassen en moerassen omvat een grote verscheidenheid. Zo bevat dit gebied de op één na grootste kolonie purperreigers van Europa en groeit er zeldzaam veenmos. Vanwege deze bijzondere kenmerken is het gebied in 2008 aangewezen als Natura 2000-gebied.

In het beheerplan van de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck van de provincie Zuid-Holland zijn instandhoudingsdoelen van habitattypen, habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten opgenomen. In het beheerplan staan uitbreiding, verbetering en behoud van de soorten en gebieden centraal. In het beheerplan staan negen instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-waarde, acht voor habitatrichtlijn, zes voor broedvogels en vier voor niet-broedvogels opgenomen, in totaal 27. In sommige gevallen zijn deze doelen gericht op behoud, in andere gevallen op behoud en uitbreiding of verbetering. Het fungerende beheerplan was oorspronkelijk opgesteld voor de periode 2015-2021, maar is verlengd tot 2025.

Uit de gebiedsanalyse van de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck blijkt dat de belangrijkste factoren die schadelijk zijn voor het natuurgebied verdroging, verzuring en stikstofdepositie zijn. Deze factoren vormen knelpunten voor de instandhouding van het habitattype 'Vochtige heide' en 'Kranswierwateren'. De analyse benadrukt dat hydrologische maatregelen op korte termijn meer natuurwinst opleveren dan depositiebeperkende maatregelen. Deze effecten worden opnieuw erkend als primaire schadelijke factoren in de natuurdoelanalyse Natura 2000 die door de provincie Zuid-Holland is uitgevoerd. Uit de natuurdoelenanalyse van de provincie Zuid-Holland blijkt dat voor de Nieuwkoopse Plassen en de Haeck de trends voor de aanwezige soorten over het algemeen positief zijn. De Zeggekorfslak, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Zwarte stern en de Kolgans hebben een negatieve trend. Voor deze soorten moeten nog maatregelen worden genomen. Daarnaast is er voor alle habitattypen nog een restopgave qua kwaliteit. Uitzondering hierop zijn de Veenmosrietlanden, Blauwgraslanden en Hoogveenbossen. Voor het Hoogveenbos, de Blauwgraslanden en Overgangs- en trilvenen kunnen de theoretische doelstellingen niet worden behaald, omdat er onvoldoende ruimte beschikbaar is binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied.

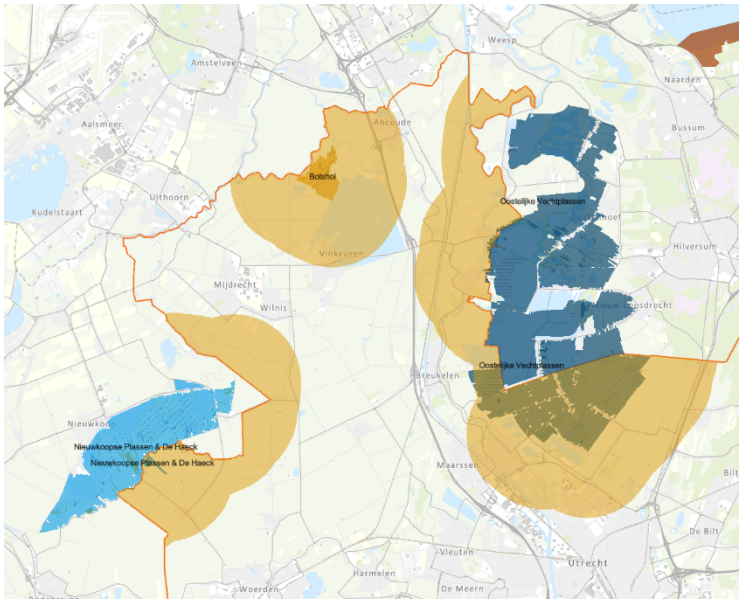

Figuur 26.1 Natura 2000 gebieden en stikstofgevoeligheidscontouren (Provincie Utrecht)

Conclusie huidige situatie Natura 2000-gebieden

Voor zowel de Botshol als de Oostelijke Vechtplassen geldt dat het gros van de habitattypen en soorten onder druk staan. Met name stikstofdepositie vormt een bedreiging voor alle gebieden en de bijbehorende habitattypen en soorten. Uit de natuurdoelanalyses van de verschillende provincies blijkt dat voor elk gebied de huidige maatregelen over het algemeen onvoldoende zijn om de doelen van de beheerplannen te behalen. Hieruit volgt dat de huidige staat van de Natura 2000-gebieden niet op het niveau van instandhouding is wat aangeeft dat de gebieden niet van voldoende kwaliteit zijn. Om deze rede wordt de huidige situatie voor de indicator Natura 2000 beoordeeld als ***slecht***.

26.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Voor de verschillende Natura 2000-gebieden zijn en worden uitgebreide beheersmaatregelen opgenomen in de betreffende beheerplannen. Daarnaast blijkt uit de Natuurdoelanalyses dat aanvullende maatregelen benodigd zijn voor alle genoemde de gebieden. Deze worden geborgd in de uitwerking van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De opgenomen maatregelen zijn zowel gericht op het behouden van oppervlakte en kwaliteit als het uitbreiden van oppervlak en het verhogen van de kwaliteit. De betreffenden maatregelen die zijn opgenomen in de PPLG'en worden gezien als autonome ontwikkeling. Er worden diverse maatregelen getroffen, maar de resultaten en uitvoering daarvan staan nog niet vast. Ook is het waarschijnlijk dat niet alle maatregelen worden uitgevoerd of dat zij op tijd worden uitgevoerd. De verwachting is dat dit leidt tot een beperkte aantasting of op sommige plekken tot een verslechtering. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als ***slecht.***

27 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland. Doel hiervan is bestaande natuurgebieden met elkaar verbinden. Het netwerk helpt te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Vanaf 2014 zijn provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurwerk.

27.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Natuurnetwerk Nederland	Oppervlak samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden	Behoud of versterking	Beperkte aantasting	Aanzienlijke aantasting

Voor de indicator Natuurnetwerk Nederland is gekeken naar het oppervlak, de samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die onder het NNN vallen in gemeente De Ronde Venen. Wanneer er sprake is van behoud of versterking van het oppervlak, de samenhang en de wezenlijke kenmerken en waarden wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als goed. Wanneer er sprake is van aanzienlijke of beperkte aantasting wordt de huidige situatie en of autonome ontwikkeling beoordeeld als slecht of redelijk.

27.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator natuurnetwerk Nederland. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
Provinciaal/regionaal	Omgevingsverordening
	Natuurbeheerplan 2021
Lokaal	Omgevingsplan

27.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van beschermde natuurgebieden in Nederland. Het netwerk helpt te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Vanaf 2014 zijn provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurwerk. Het NNN bestaat uit de Natura 2000-gebieden, aangevuld met natuurgebieden daarbuiten, zoals belangrijke weidevogelleefgebieden en natuur- en bosgebieden. De gebieden worden onderling verbonden door ecologische verbindingszones.

Binnen de provincie Utrecht ligt ongeveer 30.000 hectare van het totale NNN. In 2011 heeft de provincie de ambitie vastgesteld om hier 4.570 hectare natuur aan toe te voegen. 1.570 hectare van deze te-realiseren natuur is onderdeel van het NNN, ongeveer de helft hiervan is inmiddels gerealiseerd. De verdere ontwikkeling wordt vertraagd door onder andere beperkte grondmobiliteit. De overige 3000 ha zijn onderdeel van de Groene Contour welke grenst aan het oorspronkelijke NNN. In de gemeente De Ronde Venen zijn er diverse deelgebieden van het NNN onderdeel van het hoofdgebied de Venen en Vechtvallei. Dit betreft onder andere de Vinkeveense Plassen, Grote Wije, Kleine Wije, De Bovenlanden, Kromme Mijdrecht, Polder Blokland, Polder Groot Wilnis-Vinkeveen en nog enkele kleinere deelgebieden (zie ook Figuur 27.1.).

Figuur 27.1 Nederlandse Natuur Netwerken, Toponiemenkaart. (Provincie Utrecht)

Waterpeilbeheer blijft een grote uitdaging in het landelijke gebied van de gemeente. Waar de landbouwsector belang heeft bij lage waterpeilen, is de veenweidenatuur gebaat bij een hoog waterpeil. Het kunstmatig verlagen van het waterpeil leidt tot verdroging, waardoor de omvang en kwaliteit van de weidevogelhabitat achteruitgaat.

Naast het waterpeilbeheer is ook de waterkwaliteit op veel plekken in het gebied een knelpunt. De aanwezigheid en/of inlaat van nutriëntenrijk water in natuurgebieden als Botshol doen afbreuk aan de ecologische kwaliteit, waardoor het areaal aan kranswieren, krabbenscheer en galigaan afneemt of dreigt te verdwijnen. Ook leidt verlaging van het waterpeil tot veenoxidatie in het veenweidegebied, wat resulteert in CO2-emissie en bodemdaling. Verdroging, verzuring, bemesting en depositie van stikstof zijn de voornaamste knelpunten voor een goede waterkwaliteit.

Kenmerkend voor de Vinkeveense Plassen is de aanwezigheid van historische legakkers. Veel van deze legakkers lijden onder oeverafkalving. Voortzetting hiervan kan op termijn leiden tot afname van het oppervlak aan legakkers en het verdwijnen van soortspecifieke biotopen. Zo vormen de oevers van legakkers een schuilplaats voor kwabaal. Behoud van structuurrijke oevers is belangrijk voor deze soort. Omdat er wettelijke kaders zijn voor de verdere inperking van NNN-gebieden, wordt de huidige situatie voor NNN-gebieden beoordeeld als ***redelijk.***

27.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

De verwachting is dat de NNN gebieden verder worden ingericht en beheerd. Knelpunten zoals onvoldoende waterkwaliteit, verzuring of verdroging zijn echter zorgelijk en worden naar verwachting nog versterkt door klimaatverandering. Ook bodemdaling en stikstof kunnen mogelijk negatieve effecten veroorzaken voor NNN-gebieden, waardoor het aantal en de diversiteit aan natuurwaarden mogelijk worden aangetast of zelfs afnemen. Verder is het niet duidelijk welke grote functies een grote claim op de ruimte gaan leggen en op welke plekken. Deze ruimtelijke claim kan nadelige gevolgen hebben voor de nog te-realiseren NNN-opgave. Dit zou ten koste kunnen gaan van de natuuropgave. Tegelijkertijd blijft het NNN beschermd en uitspraken van de Raad van State wijzen erop dat het oppervlak niet achteruit mag gaan. De provincie Utrecht zet in op het uitbreiden van de NNN-gebieden in de provincie en heeft hiervoor een realisatiestrategie opgesteld. Echter wordt de verdere ontwikkeling van het NNN vertraagd door onder andere beperkte grondmobiliteit. Op basis van deze argumenten wordt de autonome ontwikkeling voor NNN-gebieden als ***redelijk*** beoordeeld.

28 Waterkwaliteit

De chemische waterkwaliteit is een belangrijke voorwaarde voor het ecologisch functioneren van het watersysteem en voor de kwaliteit van de leefomgeving van planten, dieren en mensen. De chemische waterkwaliteit wordt bepaald door de stoffen (bijvoorbeeld stikstof, fosfaat en bestrijdingsmiddelen) in het water.

28.1 Beoordelingskader en systematiek

Indicator	Criterium	Goed	Redelijk	Slecht
Waterkwaliteit	Kwaliteit van het oppervlaktewater (Toxiciteit)	Geen tot geringe toxiciteit	Matige toxiciteit	Hoge tot zeer hoge toxiciteit
	Mate waarin wordt voldaan aan de KRW-criteria	Voldoet aan de KRW-criteria	Voldoet aan de meeste KRW-criteria	Voldoet niet aan de KRW-criteria

De indicator waterkwaliteit wordt beoordeeld aan de hand van de kwaliteit van het oppervlaktewater, daarbij wordt met name de toxiciteit van het water in acht genomen. Tot deze toxische stoffen behoren vijf stofgroepen: ammonium ((NHx), metalen, PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen), gewasbeschermingsmiddelen en overige organische milieuverontreiniging. Is er geen tot geringe toxiciteit in het oppervlaktewater dan wordt de situatie beoordeeld als goed. Is er hoge tot zeer hoge toxiciteit in het oppervlaktewater dan wordt de situatie beoordeeld als slecht.

De gemeente De Ronde Venen kent diverse KRW lichamen: Polder Demmerik, Groot Wilnis-Vinkeveen Zuid, Vaarten Groot Mijdrecht, de Vinkeveense Plassen, Botshol, Tusseboesem Vinkeveen, en de Mijdrechtse Bovenlanden. De "Factsheet KRW - Behorende bij Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027" van waterschap Amstel Gooi en Vecht (2023) omschrijft de doelstellingen en kwaliteit van deze lichamen. De beoordeling hiervan wordt meegenomen in deze HSAO. Als de waterlichamen voldoen aan de KRW doelstellingen, dan wordt het criterium beoordeeld als goed. Als aan het merendeel van de doelstellingen wordt voldaan dan geldt een redelijke beoordeling. Als niet wordt voldaan aan de KRW doelstellingen, dan wordt het criterium beoordeeld als slecht.

28.2 Beleidskader

Op verschillende niveaus is beleid opgesteld voor de indicator waterkwaliteit. Onderstaande tabel toont een overzicht van de beleidsdocumenten.

Beleidsniveau	Beleidsdocument
Landelijk	Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)
	Beleidslijn grote rivieren
	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
	Beleidsbrief Bodem en Water sturend (2022)
	Kader Richtlijn Water (2000)
Provinciaal/regionaal	Bodem en Water Programma provincie Utrecht 2022-2027
	Provincie Utrecht - Regionale Veenweiden Strategie (2022)
	Beeldkwaliteitsplan Vinkeveense Plassen (2021)
	Provincie Utrecht - Uitvoeringsprogramma Hollandse Waterlinies 2021-2024
	U16 Gemeenten - Integraal Ruimtelijk Perspectief
Lokaal	Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023-2027 (2023)
	Structuurvisie De Ronde Venen (2013)
	Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen (2022)
	Landschapsnota De Ronde Venen (2014)

28.3 Beschrijving en beoordeling huidige situatie

Toxiciteit

Figuur 28.1 geeft een beeld van de toxische druk van giftige stoffen en stoffenmengsels in het oppervlaktewater. Hoe hoger de druk, hoe meer het leven in en rond het water wordt belemmerd. Hierop is te zien dat meerdere plekken binnen de gemeente blauw kleuren, wat betekent dat er een geringe mate van toxiciteit is. Deze geringe toxiciteit bevindt zich hoofdzakelijk rondom de Botshol en richting Abcoude. In de dorpskernen Mijdrecht, Wilnis en De Hoef zijn ook diverse locaties met hoge niveaus van toxiciteit en in Vinkeveen een locatie met zeer hoge toxiciteit. Concluderend is er binnen de gemeente De Ronde Venen op verschillende locatie sprake van een hoog toxiciteitniveau. De huidige situatie wordt daarom beoordeeld als ***slecht***.

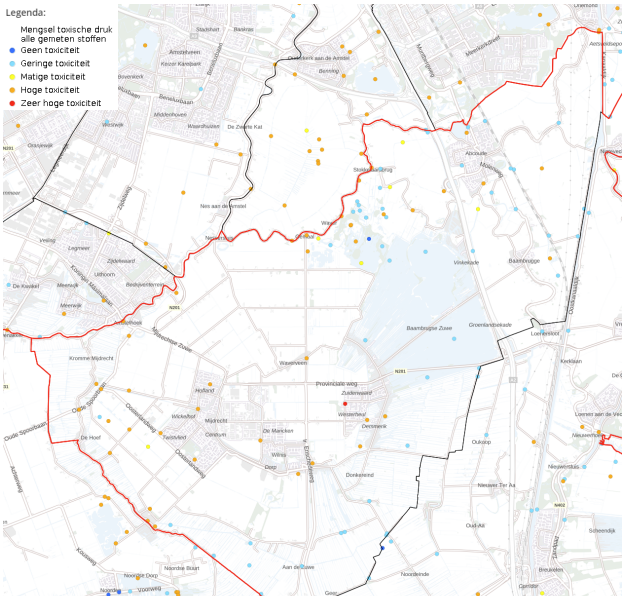

Figuur 28.1 Kwaliteit oppervlaktewater, toxische druk (Atlas voor de Leefomgeving – Stowa, 2018)

KRW-doelstellingen

Samengevat geldt voor de KRW-lichamen de volgende beoordeling. Voor de ecologische kwaliteit is gekeken naar het gehalte van fysische stoffen zoals fosfor, stikstof en zout, maar ook naar de temperatuur en de zuurstofverzadiging. Voor de ecologische kwaliteit is gekeken naar onder andere de aanwezigheid van fytoplankton en vissen. De ecologische kwaliteit is beoordeeld op basis van een vijf-puntenschaal: zeer goed, goed, matig, ontoereikend en slecht. De chemische kwaliteit van de KRW-lichamen wordt in de factsheet gemeten door te kijken naar specifieke verontreinigende stoffen (ammonium, arseen, kobalt) en de chemische toestand (ubiquitaire stoffen en niet-ubiquitaire stoffen). De chemische kwaliteit is in de factsheet als “voldoet” of “voldoet niet” beoordeeld. In de onderstaande tabel blijkt dat geen van de KRW-lichamen voldoet aan de KRW doelstellingen voor chemische kwaliteit. Daarnaast geldt voor het merendeel van de KRW-lichamen dat de ecologische kwaliteit ontoereikend is en in veel gevallen ten opzichte van 2021 is verslechterd. Op basis hiervan wordt het criterium KRW-doelstellingen beoordeeld als ***slecht***.

De huidige situatie voor waterkwaliteit wordt daarom per saldo beoordeeld als ***slecht***.

Tabel 28.1 Overzicht van de beoordelingen van de KRW-lichamen in de gemeente De Ronde Venen (Factsheet KRW – Amstel, Gooi en Vecht, 2023)

KRW Waterlichaam	Chemie totaal (2021)	Chemie totaal (2023)	Ecologie totaal (2021)	Ecologie totaal (2023)
Polder Demmerik	Voldoet niet	Voldoet niet	Matig	Ontoereikend
Groot Wilnis-Vinkeveen Zuid	Voldoet niet	Voldoet niet	Matig	Ontoereikend
Vaarten Groot Mijdrecht	Voldoet niet	Voldoet niet	Ontoereikend	Ontoereikend
De Vinkeveense Plassen	Voldoet niet	Voldoet niet	Matig	Ontoereikend
Botshol	Voldoet niet	Voldoet niet	Slecht	Slecht
Tussenboezem Vinkeveen	Voldoet niet	Voldoet niet	Matig	Matig
Mijdrechtse Bovenlanden	Voldoet niet	Voldoet niet	Ontoereikend	Ontoereikend

28.4 Beschrijving en beoordeling autonome ontwikkeling

Voor een gezonde waterkwaliteit geldt dat de gemeente op regionaal niveau afhankelijk is van internationale en lokale maatregelen. De verwachting is dat door langere droge zomers en hoge temperaturen de kwaliteit van water verslechtert naar een wisselend niveau in de autonome ontwikkeling. Door maatregelen van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en haar Europese verplichting aan de KRW te voldoen is de verwachting dat op termijn de waterkwaliteit verbetert tot op het gewenste KRW-niveau. Dit gaat enkel op voor de KRW-lichamen. Aanpassingen in de landbouw en ruimtegebruik kunnen door onttrekkingen of diffuse verspreiding van fosfaat en stikstof in het watersysteem wel tot verslechtering leiden. In het Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023-2027 wordt omschreven hoe de gemeente samenwerkt met het waterschap om de waterkwaliteit zo goed mogelijk te houden, bijvoorbeeld door het aanleggen van gescheiden rioolstelsels. Ook zijn er bergbezinkbassins aangelegd, zodat rioolwater tijdelijk kan worden opgeslagen om de druk op het rioolstelsel te verminderen. Middels het provinciale uitvoeringsprogramma Bodemdaling van de provincie Utrecht wordt gekeken naar maatregelen om de waterkwaliteit in de provincie te verbeteren. Op basis van deze ontwikkelingen wordt de autonome ontwikkeling voor waterkwaliteit beoordeeld als ***redelijk***.

Kenmerk R002-1292474DJB-V01-agv-NL

Bijlage 1 Cultuurhistorische kaart

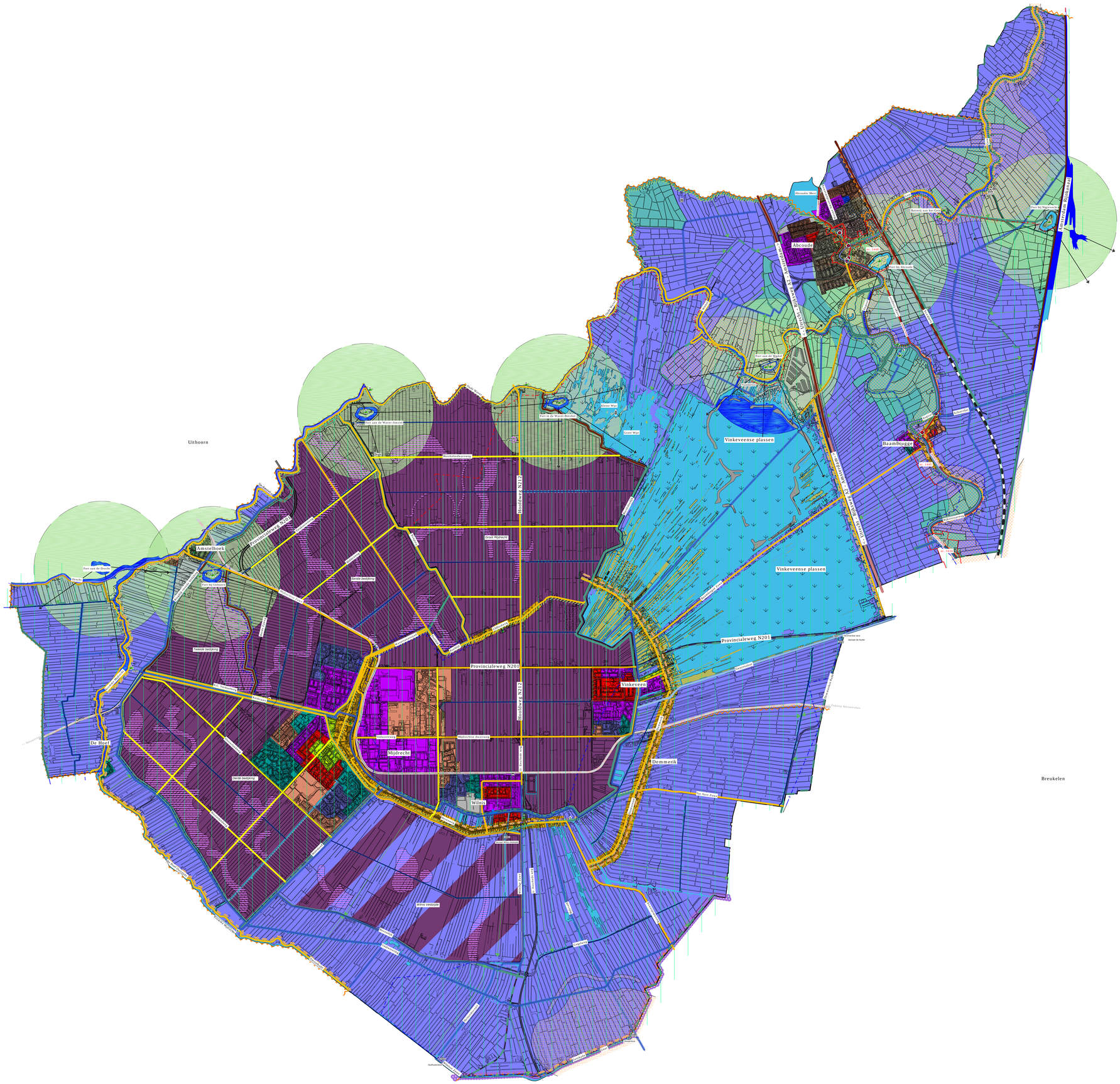
Weesp
Uithoorn
Breukelen
Amstelhoek
Abcoude
Baambrugge
Vinkeveen
Demmerik
Mijdrecht
Wilnis
De Hoek
Vinkeveense plassen
Provincialeweg N201
Hoofdweg N212
Amstelscheidingsweg N524
Uitweg
Dijk
Kade
Zuwe
Eerste bedijking
Tweede bedijking
Derde bedijking
Fort aan de Ouderkerkerdijk
Fort bij Abcoude
Fort aan de Ster
Fort aan de Waver-Amstel
Fort bij Uithoorn
Fort aan de Drecht
Fort bij Nigtevecht
Fort bij Vreeland
Fort aan de Klaver
Fort aan de Angstel
Fort aan de Gein
Fort aan de Liede
Fort aan de Over-Angstel
Fort aan de Winkel
Fort aan de Aetsveldse Dijk
Fort aan de Nieuwe Ronde Hoep
Fort aan de Nieuwersluis
Fort aan de Oude Ronde Hoep
Fort aan de Over-Vecht
Fort aan de Vuntusdijk
Fort aan de Wijde Ronde Hoep
Fort bij Loenen
Fort bij Nieuwersluis
Fort bij Oud-Loosdrecht
Fort bij Vreeland
Fort bij Weesp
Fort bij Wijdenes
Fort bij Wijk aan Zee
Fort bij Wijkersloot
Fort bij Zuilen
Fort bij Zuilen-Oost
Fort bij Zuilen-West
Fort bij Zuilen-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Oost
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-Zuid-West
Fort bij Zuilen-Zuidwest-Zuid

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 4 Raamwerk De Ronde Venen 2040

RU IMTE VOLK

Gemeente De Ronde Venen

RAAMWERK DE RONDE VENEN 2040

KWALITEITEN, OPGAVEN EN ONTWIKKELINGEN IN BEELD

COLOFON

Dit Raamwerk is tot stand gekomen in samenwerking met gemeente De Ronde Venen en opgesteld door bureau RUIMTEVOLK en TAUW. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid of juistheid van de gegeven informatie.

Versie: maart 2024

Anne Seghers
Gido van Os
Pieternella Aten

INHOUD

4 1 INLEIDING

6 2 SAMENVATTING

10 3 HET DNA VAN DE RONDE VENEN
11 3.1 Ruimtelijke karakteristiek
14 3.2 De Ronde venen in de regio
16 3.3 Luistervinken

22 4 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN
23 4.1 Wonen en voorzieningen
28 4.2 Gezondheid
32 4.3 Recreatie en erfgoed
36 4.4 Werken
40 4.5 Mobiliteit
44 4.6 Energie
48 4.7 Landbouw
52 4.8 Klimaat
57 4.9 Natuur

61 5 BELEIDSINVENTARISATIE

64 6 BRONVERMELDING

1 INLEIDING

Als gemeente De Ronde Venen werken we aan onze omgevingsvisie. Dit is een belangrijk hulpmiddel voor de toekomst van onze gemeente. Het is een visie voor de lange termijn, waarin we aangeven wat we belangrijk vinden in de omgeving waarin we wonen, werken en onze vrije tijd besteden. Onderwerpen als woningbouw, natuur, klimaat, water, landbouw, mobiliteit, energie, recreatie, erfgoed, gezondheid en economie komen hierin aan bod. In de omgevingsvisie staan onze ambities voor de toekomst en wat dit betekent voor de dorpen, het buitengebied en de bedrijventerreinen. Ook bevat de omgevingsvisie de kaders en uitgangspunten voor nieuwe initiatieven en plannen.

Gedurende drie fasen werken we naar de omgevingsvisie toe: we starten met het verdiepen van de opgave, vervolgens bepalen we de koers en ten slotte gaan we over tot het opstellen van de omgevingsvisie. Het voorliggende document, het Raamwerk De Ronde Venen 2040, is het resultaat van de eerste fase, de verdiepingsfase. In dit document brengen we de kwaliteiten van De Ronde Venen in beeld, analyseren we de belangrijkste trends en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en duiden we de belangrijkste kansen en opgaven. Hiermee vormt het Raamwerk het fundament onder de keuzes die straks in de omgevingsvisie gemaakt gaan worden.

Hoewel we aan het begin staan van het ontwikkelen van onze omgevingsvisie, beginnen we niet bij nul. De omgevingsvisie van De Ronde Venen staat niet op zichzelf, maar valt in een context van meerdere bestaande beleidsstukken en visies. Daarnaast is er beleid in ontwikkeling of in de maak. We realiseren ons dan ook dat dit Raamwerk 2040, een momentopname is. Gelukkig is de omgevingsvisie een dynamisch instrument binnen de Omgevingswet. Dit maakt het mogelijk om de komende jaren regelmatig doelen en ambities bij te stellen wanneer dit nodig blijkt te zijn.

LEESWIJZER

Dit Raamwerk De Ronde Venen 2040 start met een samenvatting van de belangrijkste, integrale kansen en opgaven voor de gemeente, waarvoor de omgevingsvisie in de toekomst een koers moet bieden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige waarden en ruimtelijke karakteristieken van De Ronde Venen. Dit is beschreven op basis van bestaande (beleid)stukken, maar ook met behulp van de inbreng van inwoners via de online enquête en de straatgesprekken. Hoofdstuk 4 beschrijft verschillende ontwikkelingen die we zien gebeuren op de 9 relevante thema's voor gemeente De Ronde Venen, met daarbij de belangrijkste opgaven en kansen voor de omgevingsvisie. Ten slotte brengt de beleidsinventarisatie bondig in hoofdstuk 5 in beeld wat de bestaande beleidsuitgangspunten zijn voor de fysieke leefomgeving in gemeente De Ronde Venen.

In dit Raamwerk wordt elk hoofdstuk afgesloten met een samenvatting van de belangrijkste of meest opvallende bevindingen uit de HSAO (zie kader). Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen we naar het achtergronddocument.

OMGEVINGSEFFECTEN IN BEELD

Met de totstandkoming van de omgevingsvisie wordt tegelijkertijd ook een milieu-effectenscreening (m.e.r.) uitgevoerd. Als de omgevingsvisie straks gereed is, brengt deze screening in beeld wat de effecten van het beleid uit de omgevingsvisie zijn op verschillende milieu- en omgevingsthema's. Daarvoor is het van belang om op deze thema's te weten hoe De Ronde Venen er nu voor staat. Het beleid van de omgevingsvisie wordt straks afgezet tegen deze referentiesituatie. De referentiesituatie (HSAO) wordt gevormd door een beoordeling van de huidige situatie (HS) van een thema, samen met de autonome ontwikkeling (AO). De autonome ontwikkeling is de verwachte

toekomstige situatie indien er geen koerswijzigingen zouden optreden. Al het reeds vastgestelde beleid, de lopende ontwikkelingen of de geplande projecten behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit is geen uitputtende analyse die *alle* effecten volledig in beeld brengt. Het is bedoeld als een onderzoek naar de meest relevante thema's. Voor de thema's zijn indicatoren geselecteerd die het meest relevant zijn voor De Ronde Venen. Per indicator is het kwaliteitsniveau van de referentiesituatie in beeld gebracht, via een beoordeling over de toestand van de indicator: *goed, redelijk* of *slecht*.

2 SAMEN-VATTING

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN OP EEN RIJ

FUNDAMENTELE OPGAVEN EN KOPPELKANSEN

Dit Raamwerk De Ronde Venen geeft een beschrijving van de situatie in de gemeente in 2023, inclusief de belangrijkste (toekomstige) ontwikkelingen, en de kansen en uitdagingen die hieruit voortkomen. Hoewel de verschillende thema's in dit document sectoraal staan uitgesplitst, zijn ze nauw verbonden en beïnvloeden ze elkaar. Duidelijk is dat alle afzonderlijke ruimteclaims – zoals de woningbouwopgave, economische ontwikkeling, gezondheidsdoelstellingen, wateropgave, verduurzaming, klimaatadaptatie, natuurbehoud, recreatie – niet naast elkaar passen. Het is daarom van belang om straks, in de omgevingsvisie, op zoek te gaan naar slimme verbindingen en meervoudig gebruik van ruimte. Soms zijn er duidelijke koppelkansen tussen opgaven, maar soms vragen opgaven om tegenstrijdige oplossingen. Om doelen en ambities richting 2040 te realiseren, is het duidelijk dat er scherpe keuzes nodig zijn. Bij het maken van deze keuzes is het belangrijk om steeds te schakelen tussen de korte en lange termijn: dit helpt om nú goede afwegingen te kunnen maken voor de opgaven van de toekomst.

Dit Raamwerk De Ronde Venen is een belangrijk fundament onder de omgevingsvisie. Het geeft aan op welke opgaven en dilemma's de omgevingsvisie een antwoord moet geven en schetst tegelijkertijd waar de ontwikkelrichting al redelijk scherp is en waar nog ruimte zit om als gemeente aanvullende of nieuwe beleidskeuzes te maken richting de toekomst.

Net als andere gemeenten schaakt De Ronde Venen op meerdere speelborden tegelijk, op verschillende schaalniveaus. Dit maakt dat de bewegingsruimte en zeggenschap van de gemeente op bepaalde thema's soms beperkt wordt door afhankelijkheden van andere overheden. Eigen, lokale ambities zijn soms sterk afhankelijk van ambities op andere schaalniveaus – regionaal maar ook nationaal of zelfs Europees.

Deze samenvatting laat zien welke opgaven randvoorwaardelijk zijn voor een toekomstbestendige gemeente De Ronde Venen en welke koppelkansen er liggen om deze opgaven integraal op te pakken.

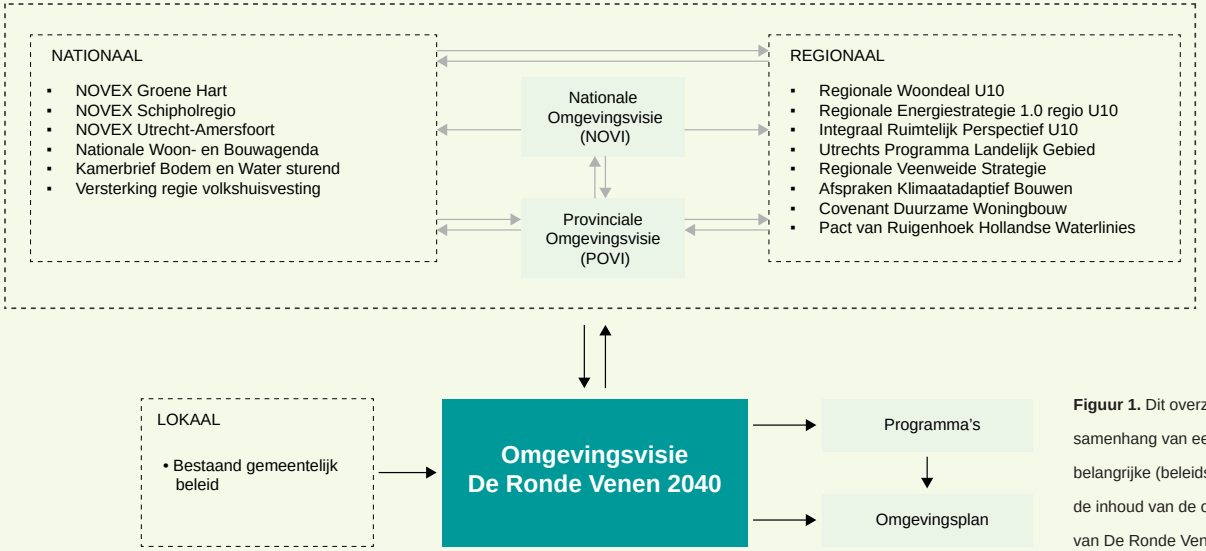

Figuur 1. Dit overzicht toont de samenhang van een aantal belangrijke (beleids)stukken die de inhoud van de omgevingsvisie van De Ronde Venen voeden.

GROEIEN MET KWALITEIT

De komende jaren heeft De Ronde Venen de uitdaging om voldoende woningen toe te voegen. Hierbij ligt een opgave om te voorzien in de lokale behoefte, maar ook een ambitie om in te spelen op de regionale woningzoeker. Hiertoe zullen er tot 2040 circa 4.800 nieuwe woningen worden toegevoegd voor verschillende doelgroepen. Deze moeten ook betaalbaar, levensloopbestendig en duurzaam zijn. Tot 2030 zijn de locaties al goed in beeld, maar richting de verdere toekomst moeten er nog belangrijke keuzes gemaakt worden over de locaties van woningbouwprojecten. Moeten deze woningbouwlocaties bijvoorbeeld vooral gericht zijn op het versterken van de 4 grote dorpen – Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude – of juist inzetten op spreiding over alle dorpen? Niet alleen de aantallen woningen zijn belangrijk, maar minstens zo belangrijk is de beoogde kwaliteit van de woningen én de woonomgeving. Hieronder valt bijvoorbeeld het voorzieningenniveau en maatschappelijk vastgoed, dat enerzijds moet meebewegen met een veranderende bevolkingssamenstelling en dat zich anderzijds steeds meer zal clusteren in de 4 grote dorpen. Ook de koppeling tussen woningbouw en mobiliteit vraagt om keuzes: laten we de groei van de gemeente sterk verbinden aan de OV-bereikbaarheid of grijpen we nieuwbouwontwikkelingen aan om meer actieve en duurzame mobiliteitsopties te stimuleren, zoals de fiets of de elektrische auto? Maar denk ook aan het versterken van de basis onder bestaande voorzieningen. Specifiek voor de kleinere dorpen in De Ronde Venen ligt er immers een opgave om de leefbaarheid en vitaliteit van de gemeenschappen op peil te houden. Hieraan zou woningbouw ook een bijdrage kunnen leveren. Bij nieuwbouw liggen er kansen om gelijktijdig maatregelen te nemen op het gebied van verduurzaming, het versterken van de gezonde leefomgeving en klimaatadaptatie. Onderdeel van een kwalitatieve woonomgeving vormt ook een sterke openbare ruimte, waar ruimte is voor sport, bewegen en ontmoeten. Vergroening van de openbare ruimte kan hierbij verbindend werken om al deze functies een plek te geven. Dat is belangrijk, want er zijn steeds meer functies die een plek zoeken in de openbare ruimte, dus het inzetten op combinaties van functies is nodig. Vergroening biedt daarvoor tal van mogelijkheden en heeft tevens een positieve invloed op de (mentale en fysieke) gezondheid van bewoners. Met name in het kader van de toenemende vergrijzing en het dalend aantal mantelzorgers is dit essentieel.

WERKEN AAN EEN HERKENBAAR, WEERBAAR EN TOEKOMSTBESTENDIG BUITENGEBIED

Met het herkenbare veenweidelandschap dat grotendeels voor melkveehouderijen wordt gebruikt, ligt er in het buitengebied van De Ronde Venen een belangrijke opgave om de transitie naar een duurzamere en klimaatrobuuste landbouw een plek te geven. Daaronder valt ook het verlagen van de milieudruk op de omliggende beschermde natuurgebieden, zoals Botshol, maar ook het tegengaan van bodemdaling en veenoxidatie, het omgaan met verzilting en het halen van waterkwaliteitsdoelen. Ook zijn er andere opgaven die ruimte vragen in het buitengebied, zoals natuurontwikkeling, woningbouw en duurzame energieopwek. Deze ontwikkelingen en opgaven vragen daarom om een integrale afweging – keuzes in de aanpak van bodemdaling hebben invloed op woningbouwontwikkelingen, en vice versa. In De Ronde Venen is de agrariër van oudsher een zeer belangrijke landschapsbeheerder. Het bieden van voldoende ruimte om deze omslag te maken is dan ook een wezenlijke opgave. Tegelijkertijd liggen hier koppelkansen met andere opgaven, zoals het versterken van recreatieve mogelijkheden, het toevoegen van bijzondere woonmilieus, het beter uitdragen van de cultuurhistorische verhaallijnen in het gebied, het vergroten van de landschapsbeleving en het invullen van vrijkomende agrarische bebouwing. Richting de toekomst valt nog een belangrijke keuze te maken in welke gebieden, en eventueel onder welke voorwaarden, welke vorm van agrarische bedrijvigheid het beste aansluit bij het halen van deze doelen.

BORGEN AANTREKKELIJKHEID OP WERELDSCHAAL ÉN LOKAAL PROFIJT

Het buitengebied van De Ronde Venen is een parel van wereldformaat. Met het werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies, de Vinkeveense Plassen en het turfontginningslandschap met de legakkers is de recreatieve aantrekkingskracht van de gemeente zeer groot. Samen met de beschermde dorpsgezichten van Baambrugge en Abcoude en de buitenplaatszone is De Ronde Venen belangrijk recreatief uitloopgebied voor de steden Amsterdam en Utrecht. Tegelijkertijd brengen deze kwaliteiten ook verplichtingen en kosten met zich mee, evenals een recreatiedruk die op

plekken schuurt met natuurdoelstellingen en een druk legt op de bereikbaarheid en toegankelijkheid. Richting de toekomst ligt er een uitdaging in het duiden van de positie van het landschap. Is het bijvoorbeeld een recreatiegebied waar ook natuur te vinden is, of vice versa? Daarnaast ligt er een belangrijke kans om investeringen in landschapsbeleving en recreatieve voorzieningen nadrukkelijk ook ten goede te laten komen aan de lokale behoefte van inwoners. Denk hierbij ook aan het verbeteren van de (openbare) toegankelijkheid van de Vinkeveense Plassen voor bewoners.

VERSTEVIGEN ECONOMISCH PROFIEL

Voor De Ronde Venen liggen er kansen om het economisch profiel richting de toekomst te versterken. Sectoren zoals de (maak)industrie, vervoer, bouw en groothandel zijn van oudsher belangrijke pijlers voor de lokale economie, maar de afgelopen jaren is dit verbreed. Zo is de laatste jaren de dienstverlening sterk in opkomst, wat andere voorwaarden stelt aan werklocaties. Het versterken en toekomstbestendig maken van het economische profiel en de bijbehorende (werk)locaties is een belangrijke opgave richting de toekomst. Daarbij hoort onder andere het beter benutten van de ruimte op bedrijventerreinen, maar ook vergroening, de opwekking van duurzame energie en het op peil houden van de bereikbaarheid. Hiermee kunnen we lokale ondernemers aan ons blijven binden en hun ruimtevraag faciliteren. Verder is de clustering van detailhandel in de centrumgebieden belangrijk voor het versterken van het economisch profiel, net als het laten groeien van de recreatieve potentie tot volwaardige pijler onder de economie van De Ronde Venen. Daarmee vallen ook goede koppelingen te leggen met lokale meerwaarde op het gebied van leefbaarheid, vitaliteit en een gezonde leefomgeving.

MULTIMODALE BEREIKBAARHEID ALS SMEERMIDDEL VAN ONTWIKKELINGEN

Het borgen van de bereikbaarheid blijft een belangrijke voorwaarde voor geplande ontwikkelingen in De Ronde Venen. Knelpunten op het wegennet – in combinatie met de bescheiden OV-bereikbaarheid van de gemeente – kunnen de ontwikkelmogelijkheden op het gebied van woningbouw, werklocaties en recreatieve voorzieningen in de toekomst beperken. Daarnaast zetten ze ook de leefbaarheid en verkeersveiligheid onder druk. Daarom is het belangrijk om hier tijdig en strategisch op te anticiperen en fietsen en openbaar vervoer tot aantrekkelijke alternatieven voor de auto te maken. Denk hierbij aan het verbeteren van de OV-bereikbaarheid op de lange termijn, het investeren in duurzame en beweegvriendelijke infrastructuur, zoals een fijnmazig fietsnetwerk en het introduceren van nieuwe vormen van (deel)mobiliteit. Zo blijft De Ronde Venen bereikbaar voor zowel bewoners als bezoekers en werkenden en kan de gemeente haar strategische ligging tussen twee belangrijke metropoolregio's optimaal benutten.

3

HET DNA VAN DE RONDE VENEN

3.1 RUIMTELIJKE KARAKTERISTIEK

→ Het landschap van gemeente De Ronde Venen is een veenweidelandschap. Het is een karakteristiek open, Hollands polderlandschap, met smalle percelen, lintbebouwing en veel sloten en weteringen. De Ronde Venen is onderdeel van het Nationaal Landschap het Groene Hart. Als open groen gebied tussen de omliggende grote steden, zoals Utrecht en Amsterdam, is het niet alleen een gebied met een duidelijke agrarische identiteit, maar ook voor veel mensen een plek om te recreëren. Mensen waarderen met name de ruimte voor natuur en de openheid van het landschap. Daarnaast kent het landschap de cultuurhistorisch waardevolle ontginningsstructuren, militair verdedigingslandschap en watersystemen.[2]

→ Het gebied De Ronde Venen is ontstaan door de veenafgraving en inpoldering. De kenmerkende stervormige verkaveling komt voort uit de manier waarop het landschap is ontgonnen. Rond het gebied liggen de rivieren de Kromme Mijdrecht, de Amstel, de Waver, de Winkel, de Angstel en de Aa. Deze wateren vormen een bijna gesloten, ronde cirkel. Het veengebied werd ontgonnen vanuit een centraal groot veeneiland. Zo ontstond een cirkelvormige verkavelingsstructuur, met kavels in de vorm van pizzapunten. Na het afgraven van het veen ontstonden er veenplassen, zoals de Vinkeveense Plassen.[3]

→ De Hollandse Waterlinie (Stelling van Amsterdam) loopt aan de noordzijde door gemeente De Ronde Venen en is UNESCO Werelderfgoed. Deze waterlinie was een vernuftige verdedigingslinie waarbij met sluizen, dijken en inundatiegebieden de vijand op afstand gehouden werd. Dit weerspiegelt zich in een strategisch landschap dat nog steeds herkenbaar is – open en groen – met her en der militaire werken, zoals de forten bij Botshol, Waverveen en Abcoude.[4]

→ De grotere dorpen van De Ronde Venen liggen verspreid in het open polderlandschap. Mijdrecht en Wilnis vormen hierin een dubbelnederzetting, ontstaan als agrarische nederzettingen tijdens de ontginningen. Mijdrecht is ongeveer 3 keer zo groot als Wilnis – met respectievelijk 16.000 en 5.000 inwoners – maar ze zijn door de jaren aan elkaar gegroeid via de oude ontginningsas langs de Herenweg. Mijdrecht is van oudsher het bestuurscentrum, en functioneert tegenwoordig nog steeds als het dorp met het grootste aanbod aan voorzieningen in de gemeente.

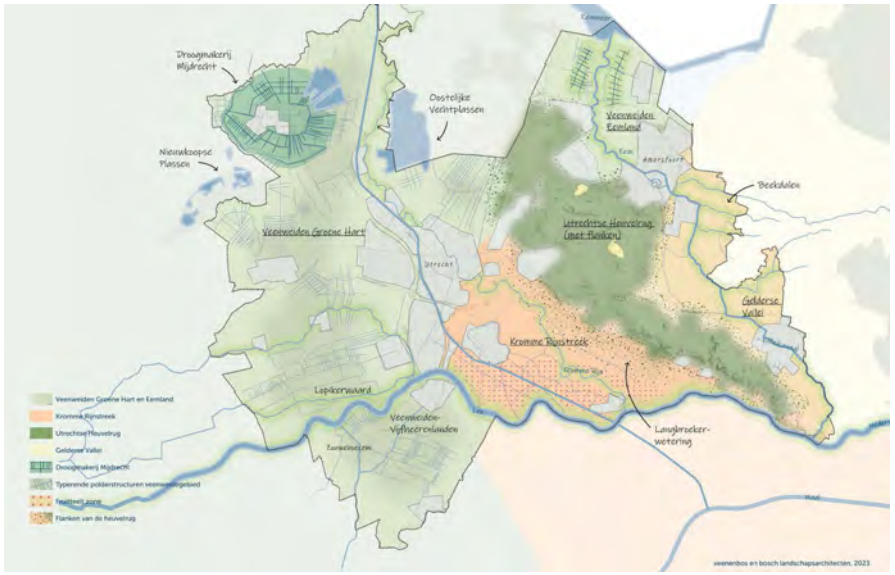

Figuur 2. Schetsmatige landschappenkaart uit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). De droogmakerijen, veenweidelandschappen en de typische verkvalingen van De Ronde Venen zijn hierop zichtbaar.

In Wilnis, Vinkeveen en Abcoude zijn ook verschillende (dagelijkse) voorzieningen aanwezig. Abcoude is vanaf de Middeleeuwen ontstaan door bewoning op de oeverwallen van de Angstel. Het heeft daardoor een historische dorpskern met tegenwoordig een beschermd dorpsgezicht.[47]

→ De kleine dorpen Amstelhoek, De Hoef, Waverveen en Baambrugge zijn uniek op hun eigen manier. Het pittoreske Amstelhoek, met haar imposante Fort bij Uithoorn en de Kruiskerk. De Hoef, met haar unieke ligging aan de Kromme Mijdrecht. Het kleine Waverveen, omringd door de uitgestrekte weilanden en weidevogels. Baambrugge, met haar karakteristieke gevels, oude panden en buitenplaatsen, die het dorp de status van beschermd dorpsgezicht hebben gegeven, net als Abcoude. Ondanks het feit dat geen van deze dorpen meer dan 1.500 inwoners telt, draagt elk dorp op haar eigen manier bij aan de ruimtelijke karakteristiek van de gemeente.

→ **Alles bij elkaar biedt De Ronde Venen een uniek ruimtelijk aanbod**: de legakkers van de Vinkeveense Plassen, het agrarische erfgoed, het veenweidelandschap en de historische linten en dorpskernen. Bijzonder zijn de buitenplaatsen en de Hollandse Waterlinie als UNESCO Werelderfgoed.

1. Gezicht op de Herenweg te Wilnis, ca. 1915 - 1919. Bron: Het Utrechts Archief.
2. Fort bij Uithoorn. © Hanno Lans onder https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/.
3. Markt in Mijdrecht.
4. Agrarische bedrijvigheid nabij Abcoude.
5. Zijgevel van een boerderij met hooiberg, ca. 1897. Bron: Het Utrechts Archief.
6. Wonen aan het water in Wilnis.
7. Gezicht op de Rijksstraatweg met tol en de Angstel te Baambrugge, ca. 1890 - 1895. Bron: Het Utrechts Archief.
8. Buitenplaats te Baambrugge. © Martin de Lusenet onder https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/.

3.2 DE RONDE VENEN IN DE REGIO

→ Gemeente De Ronde Venen ligt tussen 2 metropoolregio's: Metropoolregio Amsterdam (MRA) en Metropoolregio Utrecht (MRU). Deze strategische ligging is aantrekkelijk voor veel inwoners. Ondanks de ligging binnen de provincie Utrecht, heeft de gemeente een relatief sterke binding met de MRA. Zo is 40% van het woon-werkverkeer van en naar Amsterdam, verhuizen relatief veel mensen tussen de MRA-gemeenten en De Ronde Venen, en zijn veel inwoners qua voorzieningen en relaties sterk georiënteerd op de hoofdstad.[6]

→ Binnen de provincie Utrecht behoort De Ronde Venen tot de U10-regio. De U10 is een netwerkorganisatie waarin 16 gemeenten samenwerken als antwoord op grote maatschappelijke thema's en uitdagingen, rondom thema's zoals mobiliteit, duurzaamheid en economische ontwikkeling. De Ronde Venen is in 2021 tot de U10 toegetreden. Het samenwerkingsverband heeft haar ruimtelijke doelen recent vastgelegd in het Integraal Ruimtelijk Perspectief 2021-2040. Dit omvat een gezamenlijk perspectief op de aanpak van verschillende opgaven in de regio.

→ Gemeente De Ronde Venen werkt samen met een aantal belangrijke regionale ketenpartners. De meest relevante voor de omgevingsvisie zijn onder andere de GGD Regio Utrecht (GGDRU), de

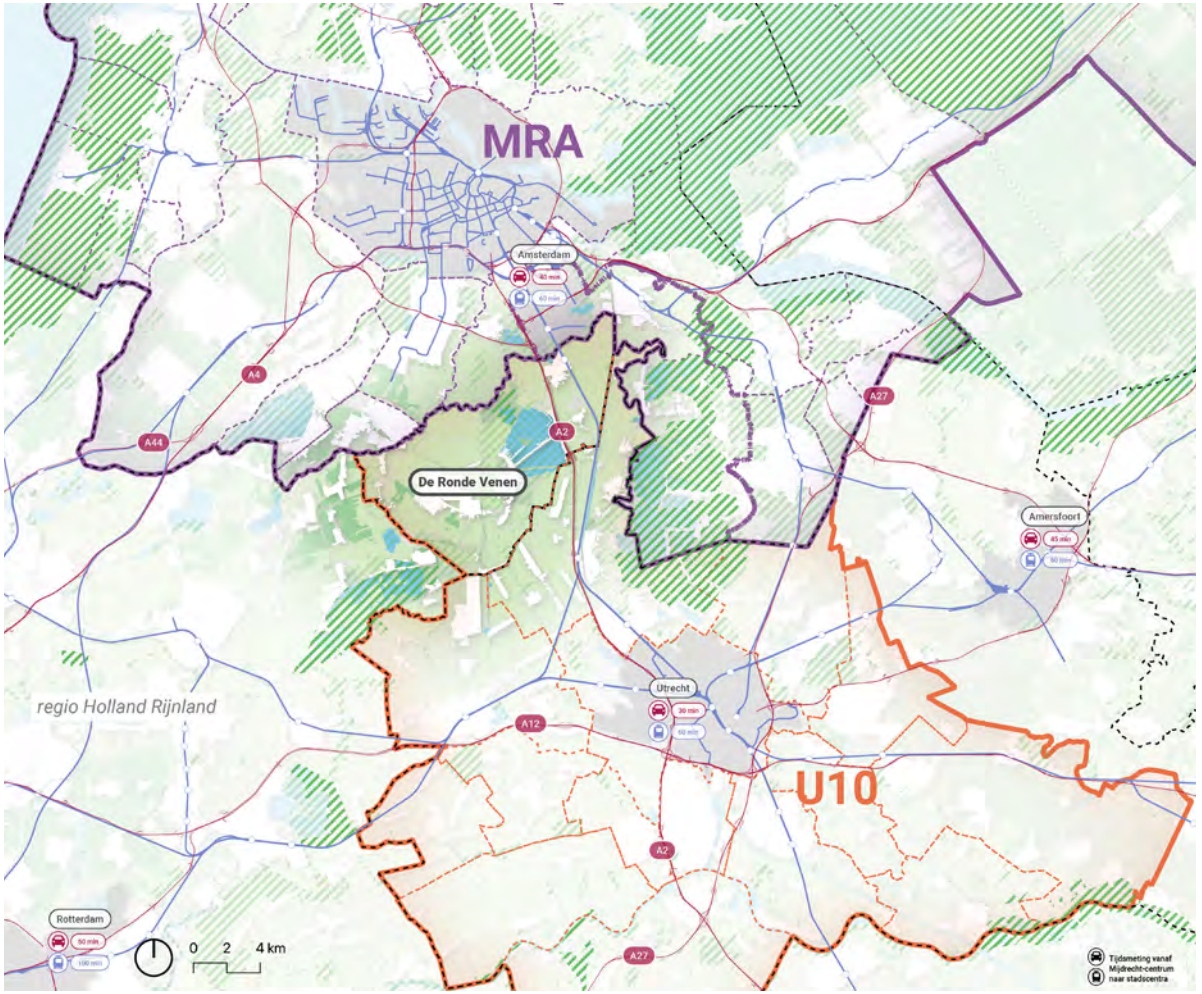

Veiligheidsregio Utrecht (VRU), het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) en de Omgevingsdienst Regio Utrecht.

→ Het grondgebied van gemeente De Ronde Venen valt onder drie NOVEX-gebieden: de MRU, de Schipholregio en het Groene Hart. Het eerste NOVEX-programma geeft in het ontwikkelperspectief ‘Utrecht Nabij’ aan dat de MRU een regio wil zijn waarin alle belangrijke functies dicht bij elkaar zijn. Nabijheid als leidend principe legt de focus op binnenstedelijk bouwen en transformeren, met duidelijke koppelingen met mobiliteit en de gezonde leefomgeving. De lokale centrumfunctie van MIjdrecht, maar ook de stationsomgeving van Abcoude, spelen hierin een rol. Het tweede NOVEX-programma – die van de Schipholregio – is erop gericht om een nieuwe balans te vinden tussen het belang van een internationale luchthaven voor Nederland en de kwaliteit van de leefomgeving rond de luchthaven, waartoe De Ronde Venen behoort. Binnen dit programma worden afspraken gemaakt over vermindering van emissies zoals stikstof en geluid, maar ook over nieuwe ontwikkelingen in woningbouw, natuur, infrastructuur en het elektriciteitsnet. Het derde NOVEX-programma schetst het toekomstperspectief voor Groene Hart in 2050. Opgaven op het gebied van bodem, water, klimaat en erfgoed krijgen hierin prioriteit. Voor De Ronde Venen vertaalt dit zich onder andere in de aanpak van bodemdaling en (grond) wateroverlast, maar ook in het ruimte bieden voor woningbouw en toekomstbestendige landbouw.

3.3 LUISTERVINKEN

Via een **online peiling** en via **straatgesprekken** in de dorpen zijn inwoners en ondernemers gevraagd naar de kernkwaliteiten van hun gemeente en hun ideeën voor de toekomst. Tussen 26 oktober en 12 november 2023 vulden 1.674 mensen de peiling in. Daarnaast zijn straatgesprekken gevoerd met 101 inwoners. In dit hoofdstuk volgt een samenvatting van de resultaten van de online peiling en straatgesprekken op hoofdlijnen.

METHODOLOGIE EN RESPONS

Voor de online peiling is de webapp swipocratie gebruikt. Dit is een tool die respondenten op een simpele, intuïtieve manier keuzes en dilemma's voorlegt. Respondenten worden gevraagd om tussen 2 opties te kiezen (zie Figuur 4). Deze keuze impliceert daardoor vaak een afruil: *kiest u voor parkeren voor de deur, of toch liever groen voor de deur?* In de vraagstelling is geprobeerd om deze afruil zo scherp mogelijk te formuleren. Het is hierbij belangrijk om te melden dat dit een peiling blijft, en dat de realiteit altijd complexer is. Desalniettemin bieden de antwoorden op de gestelde vragen inzicht op opvattingen en standpunten van inwoners, zeker met zo'n hoge respons als de voorliggende peiling en in combinatie met de kwalitatieve input die de straatgesprekken bieden.

Voor een goede duiding van resultaten zijn niet alleen de antwoorden op de vragen van belang, maar ook wie deze vragen heeft beantwoord. Om de representativiteit te borgen is er een zo breed mogelijke groep inwoners benaderd om mee te doen aan de online peiling. Via social media zijn er gerichte advertenties uitgezet. Hiermee kon onder andere gestuurd worden op woonplek en leeftijd. Daarnaast zijn er flyers verspreid en posters in het straatbeeld opgehangen om de peiling onder de aandacht te brengen. Ten slotte is de enquête aangekondigd op de gemeentewebsite en tijdens de straatgesprekken.

In totaal hebben **1.674 mensen** de peiling ingevuld. Met dit aantal respondenten kan met een **betrouwbaarheid van 99%** en een foutmarge van 4% uitspraken worden gedaan over de hele populatie van gemeente De Ronde Venen.

De groep respondenten was niet alleen omvangrijk, maar ook divers. De verdeling in leeftijdsgroepen laat een herkenbaar beeld zien, zoals te zien op de infographic op pagina 20 en 21. De leeftijdscategorie 30-55 jaar is evenredig verdeeld naar de bevolkingsopbouw van de gemeente. De groep tot 30 jaar is ondervertegenwoordigd in relatie tot de bevolkingsopbouw, maar dit valt mee wanneer de leeftijdscategorie 0-15 jaar uit de data wordt gefilterd. De groep 55-plussers is lichtelijk oververtegenwoordigd in de peiling. Dit is een herkenbaar beeld voor participatieve trajecten. Ruimtelijk zijn de respondenten goed naar verhouding verdeeld. De grote kernen Mijdrecht, Vinkeveen, Wilnis en Abcoude hebben daarom meer respondenten dan de kleinere kernen Amstelhoek, Baambrugge, De Hoef en Waverveen. Zo zijn alle dorpen naar proportie vertegenwoordigd.

Naast de online peiling hebben op 26 oktober en 4 november 2023 straatgesprekken plaatsgevonden in De Ronde Venen. Deze gesprekken zijn van tevoren aangekondigd via verschillende kanalen, inclusief tijd en locatie. Het doel van deze gesprekken was om mensen fysiek te bereiken en om meer kwalitatieve input op te halen (quotes, verhalen). Een gesprek leent zich ook om door te vragen *waarom* mensen iets vinden. De straatgesprekken vonden plaats in Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude. Op ontmoetingsplekken in de openbare ruimte – zoals het lokale winkelcentrum, een hondenuitlaatplek of het dorpsplein – werden mensen aangesproken en geïnterviewd. In totaal zijn er 101 straatgesprekken gevoerd met dorpsbewoners, variërend in leeftijd, geslacht en woonplaats.

DE VINKEVEENSE PLASSEN ALS MOOISTE PLEK, OOK DE NATUURGEBIEDEN, HET BUITENGEBIED EN HISTORISCHE DORPSKERNEN SCOREN HOOG

In de straatgesprekken kwam één gebied duidelijk naar voren als ‘mooiste plek’ in gemeente De Ronde Venen: de **Vinkeveense Plassen**. Het is een bron van trots en herkenbaarheid voor de gemeente en hun inwoners. Daarnaast werden **natuurgebieden** vaak genoemd – met name het Botshol en ‘t Gein – en werd de schoonheid van het **buitengebied** benadrukt. De poldergebieden met de rust en ruimte worden door veel inwoners als een kernkwaliteit ervaren. Ten slotte wordt er veel waardering uitgesproken voor de **dorpskernen**: Abcoude en Wilnis vooral vanwege hun historische karakter, Mijdrecht vooral vanwege de dynamiek en het goede voorzieningenaanbod. Hierin is wel een ruimtelijk verschil zichtbaar: inwoners van Abcoude noemen hun eigen dorp vaak als mooiste plek, evenals het recreatiegebied direct grenzend aan de kern (‘t Gein). Aan de westkant van de A2 zijn bewoners daarentegen meer gericht op Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen.

OPGAVEN VOOR DE TOEKOMST: WONINGEN, VOORZIENINGEN, OPENBAAR VERVOER EN GROEN

Wat vinden bewoners van De Ronde Venen de grootste opgaven voor hun gemeente in de aanloop naar 2040? Ondanks dat hier tijdens de straatgesprekken vrij diffuus op gereageerd werd, kwamen een **aantal belangrijke opgaven** steeds duidelijk terug: het bouwen van genoeg woningen (met name betaalbaar, en voor starters en ouderen), het behoud van voorzieningen en activiteiten in de dorpen, het verbeteren van het openbaar vervoer, het verbeteren en onderhouden van groen in de openbare ruimte, het verbeteren van verkeersveiligheid en -overlast en meer natuur.

Bovenstaande opgaven worden grotendeels bevestigd door de uitkomsten van de online peiling. Zo vindt 63% van de respondenten dat **nieuwe woningen** er gewoon moeten komen, ook al wordt het nog drukker op de weg, of desnoods op plekken waar lichte geluidsoverlast is (73%). Hierbij gaat de voorkeur uit naar een rijtjeswoning (62%) met een privé tuin (71%). Toch zou 38% van de respondenten wel in een appartement in De Ronde Venen willen wonen – met name ouderen – maar dan niet hoger dan 4 verdiepingen. Deze woningen moeten volgens het merendeel van de respondenten worden gebouwd in elk dorp, niet enkel in de grotere dorpen. Over de levensloopbestendige woningen zijn de meningen verdeeld. Zo zou de helft van de respondenten liever zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, en de andere helft het liefst naar een seniorenwoning verhuizen.

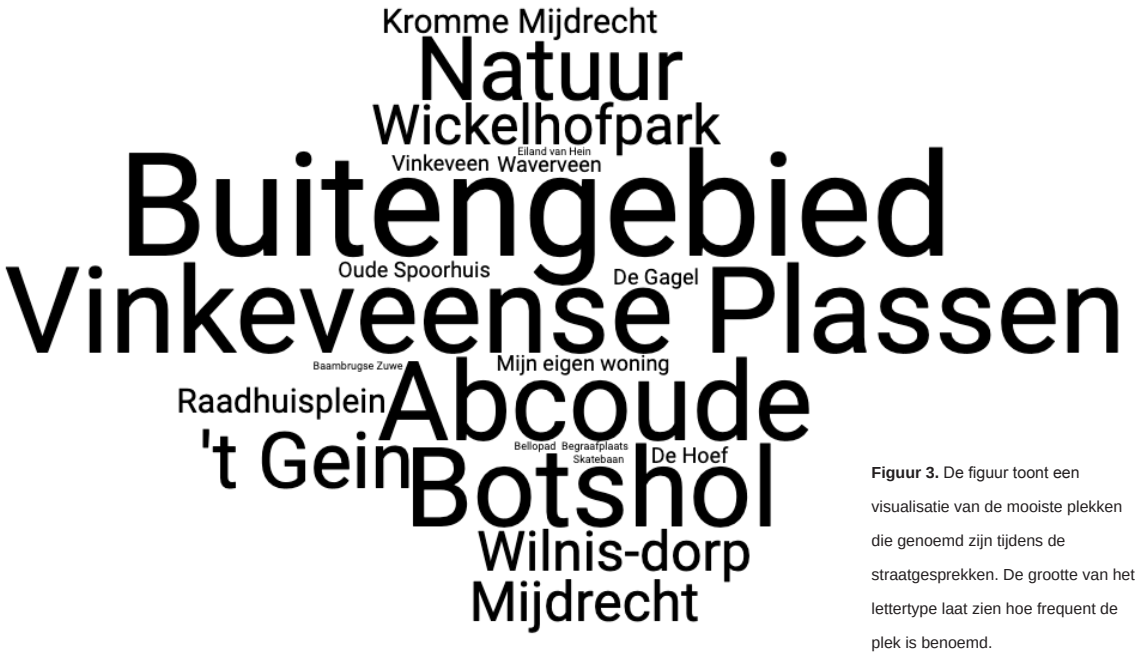

Figuur 3. De figuur toont een visualisatie van de mooiste plekken die genoemd zijn tijdens de straatgesprekken. De grootte van het lettertype laat zien hoe frequent de plek is benoemd.

Over de **spreiding van voorzieningen** zijn de meningen ook verdeeld: ongeveer de helft heeft liever een breed aanbod in een groot dorp, en de andere helft heeft een beperkt aanbod verspreid over alle dorpen. Dit is wel deels afhankelijk van de woonplaats van respondenten. Inwoners van Mijdrecht geven vaker voorkeur aan een breed aanbod in hun eigen dorp, terwijl inwoners van de kleinere dorpen liever voorzieningen verspreid zien.

Net als in de straatgesprekken, benadrukken mensen via de peiling het belang van **groen** in de wijken, zowel in de openbare ruimte (groen toevoegen in woonwijken, 93%, en op bedrijventerreinen, 69%) en in de privéruimte (groene tuin, 80%). Echter, wanneer de afruil wordt gemaakt met **parkeerruimte** ontstaat er een tweedeling; ongeveer de helft van de respondenten heeft liever groen voor de deur, de andere helft heeft liever een parkeerplek voor de deur. In het buitengebied van De Ronde Venen wordt groen gezien als een kernkwaliteit, vaak in combinatie met de ruimte en de openheid. Echter, dit hoeft niet altijd een grasweide te zijn. Als boeren stoppen, kan volgens 73% van de respondenten het vrijkomende weiland ook gebruikt worden voor natuur, wonen en recreatie.

Het **openbaar vervoer** moet volgens inwoners ook verbeterd worden: 70% van de respondenten geeft aan dat ze het openbaar vervoer vaker zouden gebruiken met een goede bus- of fietsverbinding naar een tram- en/of treinstation. Bij jongeren is dit percentage nog hoger (79% van de groep onder de 30 jaar). Daarnaast zien mensen kansen in meer **fietsmobiliteit**, 57% zou de fiets vaker pakken voor

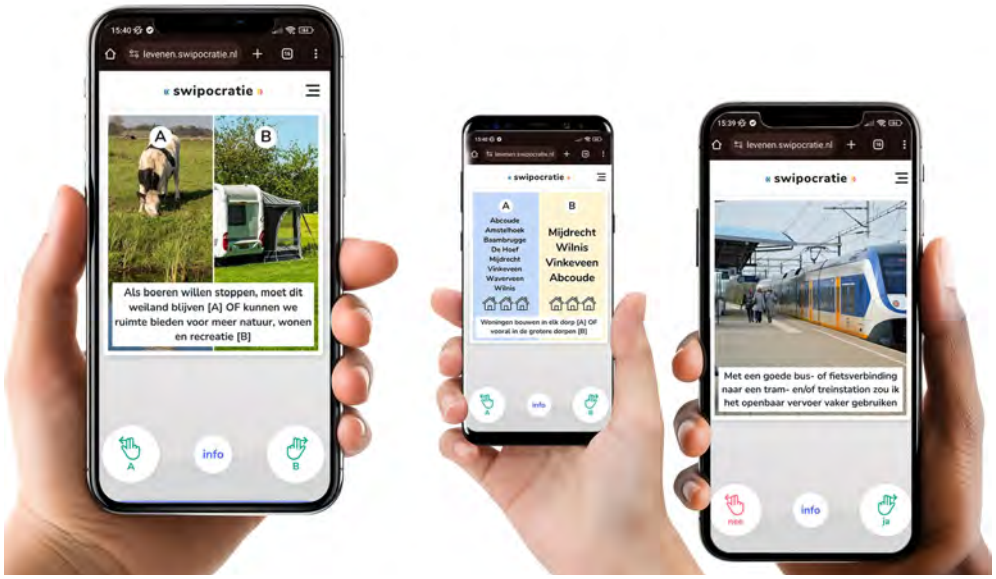

Figuur 4. Impressie van de vragen die via Swipocratie gesteld zijn.

korte ritjes als er betere verbindingen zijn. Ten slotte geeft ongeveer 1 op de 5 respondenten aan dat ze gebruik zouden maken van een **deelauto** als er een in de buurt zou staan. Onder jongeren is dit percentage duidelijk hoger (31% van de groep onder de 30 jaar).

CULTUREEL ERFGOED, RECREATIE EN DUURZAAMHEID

Naast de bovenstaande opgaven zijn er nog andere thema's waar ook veel belang aan gehecht wordt. Zo blijkt uit de peiling dat het **cultureel erfgoed** en de kwaliteit van het **landschap** van De Ronde Venen ook een kernkwaliteit is, die beschermd moet worden. Het belang van conservering van erfgoed is significant groter onder ouderen (90%) dan bij jongeren (62%). Daarnaast zien inwoners meer kansen en mogelijkheden in **recreatie** in De Ronde Venen: meer recreatieve wandelroutes (73%) en recreatieve fietsroutes (64%) in het landschap. De recreatieve parels van de gemeente – Vinkeveense Plassen, de natuurgebieden – worden immers ook het meest genoemd als mooiste plek, en de recreatiedruk wordt hier (nog) niet als te hoog ervaren. Ten slotte nog het thema **duurzaamheid**. In de straatgesprekken was dit – net als in het nationale debat – een polariserend onderwerp. Zo benadrukten sommige mensen de omslag naar duurzame energie en warmte, terwijl andere mensen dit het belang hiervan compleet verwerpen. Uit de peiling blijkt in elk geval dat 68% van de respondenten hun woning in 2040 graag duurzaam wil verwarmen, en dat 60% geen probleem heeft met zonnevelden in het buitengebied, mits deze goed worden ingepast in het landschap.

1674 inwoners over
De toekomst van De Ronde Venen

In de herfst van 2023 gaven inwoners via de webapp Swipocratie hun mening over de toekomst van De Ronde Venen. Onderstaand de resultaten.

Waar komen de deelnemers vandaan.

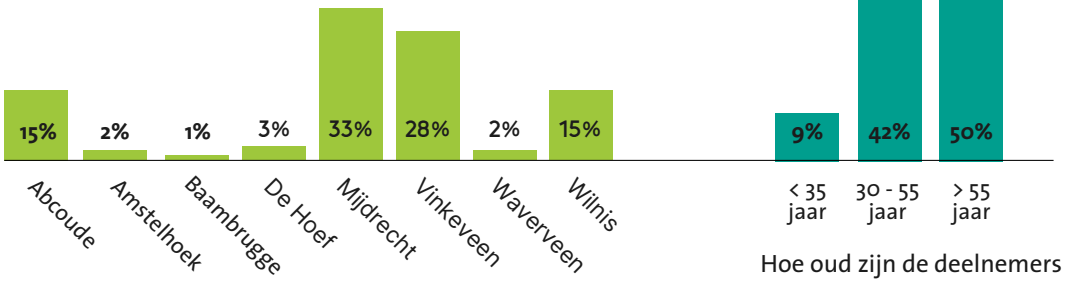

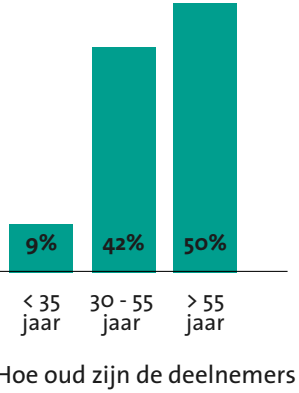

Hoe oud zijn de deelnemers

Wat vinden inwoners belangrijk?

94% vindt het belangrijk dat er bij nieuwe woonwijken altijd groen wordt toegevoegd

83% vindt het belangrijk cultureel erfgoed en monumenten goed te beschermen

73% vindt het belangrijk dat er meer recreatieve wandelroutes in het landschap komen

69% vindt het belangrijk dat er op bedrijventerreinen genoeg groen is

68% vindt het belangrijk dat in 2040 mijn woning duurzaam verwarmd wordt

64% vindt het belangrijk dat er meer recreatieve fietsroutes in het landschap komen

Overige stellingen

zou vaker **de fiets pakken voor korte ritjes**, als er betere fietsverbindingen zouden zijn

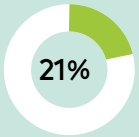

zou **gebruik maken van een deelauto** als er 1 in buurt staat

vindt **zonnevelden geen probleem**, als ze goed worden ingepast in het landschap

komt minder vaak dan hij/zij zou willen in de **Vinkeveense plassen**, omdat ze te druk zijn

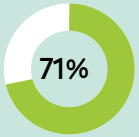

vindt dat er in de buurt genoeg mogelijkheden om te **wandelen en te spelen in het groen** zijn

vindt dat we **verbeteringen** moeten maken aan de **provinciale wegen**, ook als dat ten koste gaat van het landschap

zou het **openbaar vervoer vaker gebruiken** met een goede bus- of fietsverbinding naar een tram- en/of treinstation

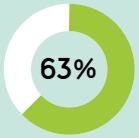

vindt dat **nieuwe woningen en extra bedrijfsruimten** er gewoon moeten komen, ook al wordt het daardoor nog drukker op de weg

vindt dat we desnoods ook moeten **bouwen op plekken waar lichte geluidsoverlast is**, om het woningtekort op te lossen

Gemeente De Ronde Venen

Dilemma's

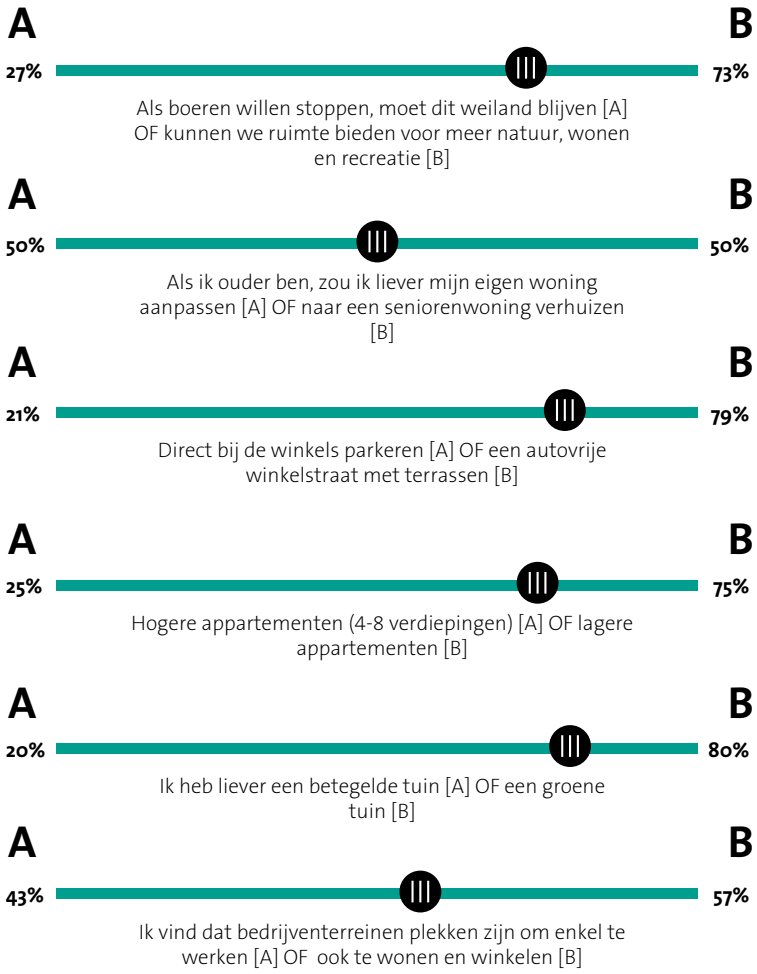
A
27%
B
73%
Als boeren willen stoppen, moet dit weiland blijven [A] OF kunnen we ruimte bieden voor meer natuur, wonen en recreatie [B]
A
50%
B
50%
Als ik ouder ben, zou ik liever mijn eigen woning aanpassen [A] OF naar een seniorenwoning verhuizen [B]
A
21%
B
79%
Direct bij de winkels parkeren [A] OF een autovrije winkelstraat met terrassen [B]
A
25%
B
75%
Hogere appartementen (4-8 verdiepingen) [A] OF lagere appartementen [B]
A
20%
B
80%
Ik heb liever een betegelde tuin [A] OF een groene tuin [B]
A
43%
B
57%
Ik vind dat bedrijventerreinen plekken zijn om enkel te werken [A] OF ook te wonen en winkelen [B]

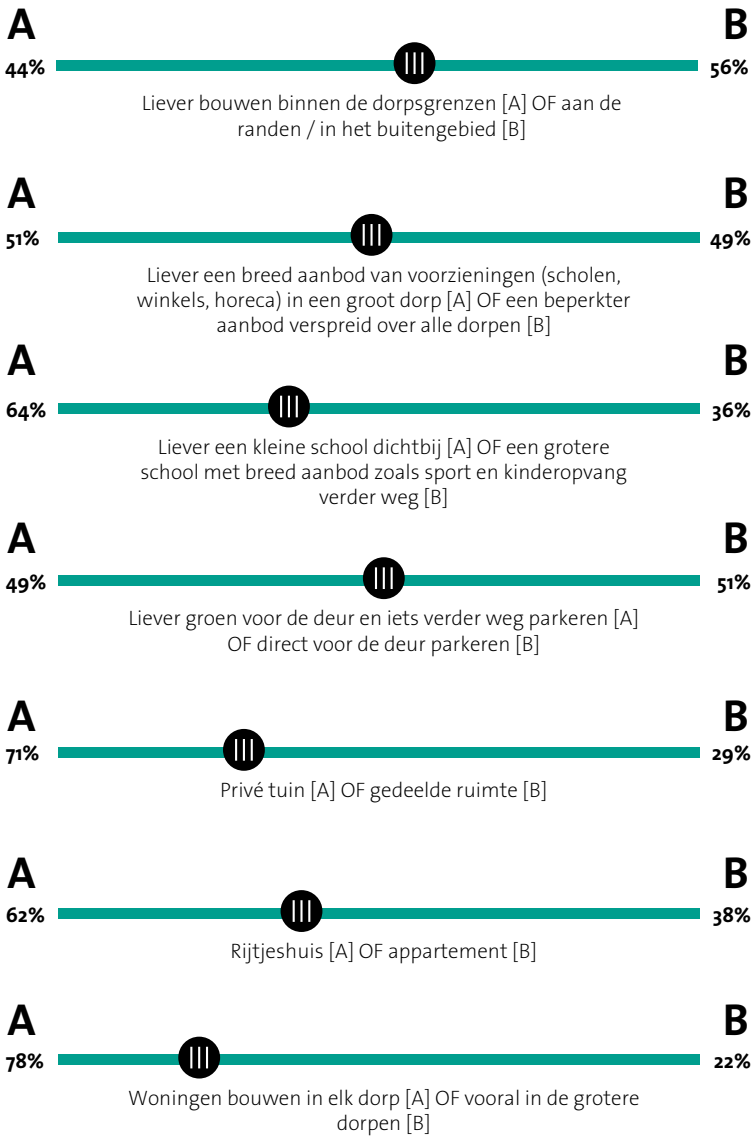
A
44%
B
56%
Liever bouwen binnen de dorpsgrenzen [A] OF aan de randen / in het buitengebied [B]
A
51%
B
49%
Liever een breed aanbod van voorzieningen (scholen, winkels, horeca) in een groot dorp [A] OF een beperkter aanbod verspreid over alle dorpen [B]
A
64%
B
36%
Liever een kleine school dichtbij [A] OF een grotere school met breed aanbod zoals sport en kinderopvang verder weg [B]
A
49%
B
51%
Liever groen voor de deur en iets verder weg parkeren [A] OF direct voor de deur parkeren [B]
A
71%
B
29%
Privé tuin [A] OF gedeelde ruimte [B]
A
62%
B
38%
Rijtjeshuis [A] OF appartement [B]
A
78%
B
22%
Woningen bouwen in elk dorp [A] OF vooral in de grotere dorpen [B]

4

TRENDS EN ONTWIKKE-LINGEN

4.1 WONEN EN VOORZIENINGEN

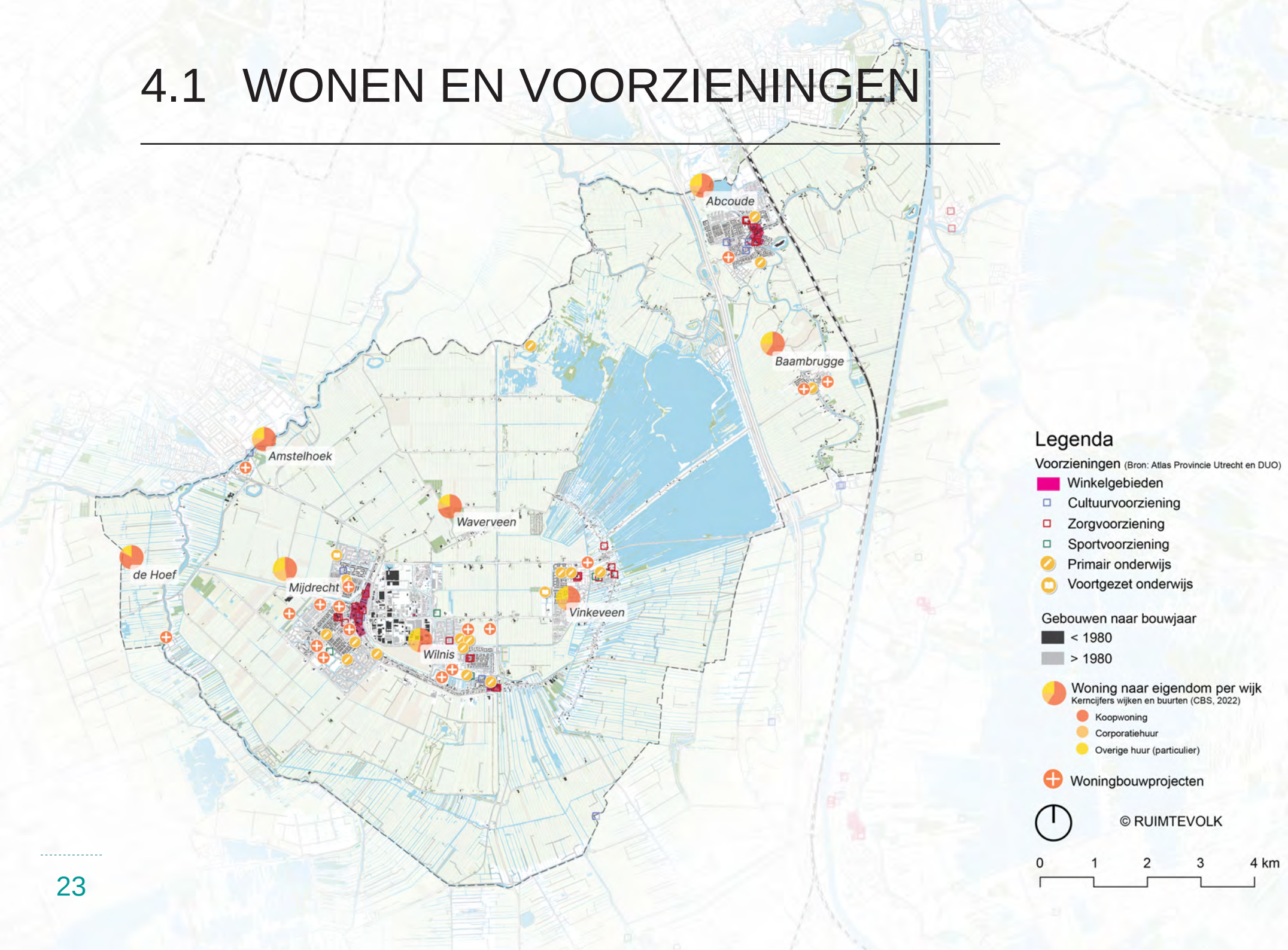

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Net zoals de andere gemeenten in de regio kampt De Ronde Venen met een **woningtekort**. Prognoses laten zien dat **2.800 woningen** nodig zijn tot 2040 om de lokale woonbehoefte te voorzien.[6, 13]

→ In alle kernen van de U10-gemeenten is **doorstroming** op de woningmarkt een knelpunt, waardoor het moeilijk is om jonge **starters** aan te trekken en langer thuiswonende **senioren** passende huisvesting te bieden, ook in De Ronde Venen. De huizenprijzen liggen in de regio hoger dan het landelijk gemiddelde, wachttijden voor een sociale huurwoning liggen regionaal rond de 11 jaar en de gemeente kent relatief veel goedkope scheefwoners.[6, 28, 39]

→ De Ronde Venen wordt daarnaast ervaren als een **aantrekkelijke woongemeente** door zijn eigen inwoners: het aantal kopers afkomstig uit de eigen gemeente ligt hoger dan het landelijke gemiddelde.[46]

→ Om een antwoord te bieden aan woningtekort hebben de U10-gemeenten en de provincie Utrecht afgesproken dat tot 2030 wordt gestuurd op **30% overprogrammering** voor de realisatie van de lokale én regionale woningbouwopgave.[28]

→ Om als gemeente De Ronde Venen in te zetten op **betaalbaarheid** moet elk nieuwbouwplan minimaal twee derde uit betaalbare woningen bestaan. Dan gaat het om een goede mix tussen sociale huur, middenhuur en betaalbare koop.

→ De thema's wonen en duurzaamheid zijn sterk aan elkaar verbonden. Gemeente De Ronde Venen heeft het **Convenant Duurzame Woningbouw** ondertekend. Dit convenant brengt de belangrijkste duurzaamheidsthema's samen en biedt een kader om de duurzaamheidsambities in de woningbouwopgave te integreren. Het convenant richt zich op circulariteit, energie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, natuurinclusiviteit en gezondheid.[50, 52]

→ **Vergrijzing** is een grote uitdaging in de regio, ook gelet op het landelijk gebied en de kleinere kernen binnen de gemeente. Vergrijzing zal daarnaast niet alleen de woonvraag veranderen, maar het zal ook leiden tot een hogere zorgvraag, een kleinere beroepsbevolking en andere eisen voor de leefomgeving, bereikbaarheid en voorzieningen. De afgelopen jaren is een groot aantal nieuwbouwprojecten in de gemeente gerealiseerd, wat heeft gezorgd voor een **verjonging** van de inwoners: De Ronde Venen kent relatief veel huishoudens met kinderen.[29, 41]

→ De ligging van de afzonderlijke kernen in de gemeente zorgt ervoor dat veel inwoners **gericht zijn op de eigen kern of meest dichtbijgelegen kern**. Met aan de ene kant onderscheid en saamhorigheid als resultaat, maar vraagt aan de andere kant ook een bepaalde zelfstandigheid van de kernen.[33]

→ Om voor de inwoners van De Ronde Venen een **passend voorzieningsniveau** te blijven bieden wordt ingezet op concentratie van detailhandel, daghoreca en het behoud van maatschappelijke voorzieningen in Mijdrecht, Vinkeveen, Abcoude en Wilnis. Er is wel sprake van een hiërarchie: Mijdrecht heeft hierin een centrumfunctie.[35]

→ Ook op gebied van **cultuurbeleving** zet gemeente De Ronde Venen in op de fysieke toegankelijkheid en vindt het aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten zo veel mogelijk in eigen omgeving plaats.[26]

→ In de Woonstrategie wordt per kern een aantal strategische keuzes voor 2040 op tafel gelegd. Deze keuzes worden opnieuw tegen het licht gehouden in de ontwikkeling van een nieuwe **woonzorgvisie**, waarmee de gemeente in 2024 van start gaat.[6]

KANSEN EN OPGAVEN

→ Door in te spelen op de groei van zowel Amsterdam en Utrecht kan De Ronde Venen een **aantrekkelijk alternatief bieden voor gezinnen** en zo een antwoord bieden op de vergrijzing. Gemeente De Ronde Venen heeft daarom de ambitie 2.000 woningen te bouwen, bovenop de woningen voor de lokale behoefte. De woningvoorraad en planningslijst kennen relatief veel eengezinswoningen, terwijl er ook veel behoefte is aan (grote en/of betaalbare) levensloopbestendige appartementen, ook in combinatie met zorg. Het voldoen in deze grote vraag – via de juiste kwalitatieve programmering, in nabijheid van voorzieningen – bevordert de **doorstroom van senioren**, waardoor er eengezinswoningen vrijkomen.[6, 27]

→ Binnen de U10-gemeenten worden **OV-knooppunten, uitbreidingen bij kleinere kernen en binnenstedelijke locaties** benut als woningbouwlocaties voor de woonopgave. Voor De Ronde Venen landt deze opgave aan de randen van alle kernen – circa 3.000 woningen tot 2040 – en bij transformatie/verdichting in de bestaande kernen. Op het gebied van bouwen bij OV-knooppunten liggen er in de gemeente kansen bij het NS-station Abcoude, maar ook langs de nieuwe OV-lijn tussen Uithoorn en Mijdrecht.[6, 28]

→ Er ligt een belangrijke kans in het hand in hand laten gaan van de groei van het aantal woningen in De Ronde Venen met een groei in landschappelijke kwaliteit én kwantiteit. Hier liggen kansen om de uitloop van het woongebied naar het buitengebied te verbeteren, onder andere via ommetjes. Onder het motto **Groen Groeit Mee** benoemt de U10-regio versterking van de landschappelijke kwaliteit van het groene en blauwe netwerk voor natuur en recreatie als randvoorwaarde voor verstedelijking.[45]

→ Door in te zetten op **woon-werkmilieus**, wonen boven winkels en een mix van functies aan de randen van bedrijventerreinen, liggen er niet alleen kansen om bij te dragen aan de woningbouwopgave, maar ook aan de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de bedrijventerreinen en de winkelcentra. Daarnaast liggen er veel kansen om **erfgoed** beter te integreren in de woningbouwopgave, vanwege het grote aanbod aan erfgoed binnen de gemeente.[29]

→ De woningbouwopgave kan voorzien in **nieuwe en vernieuwende woonmilieus** als aanvulling op de

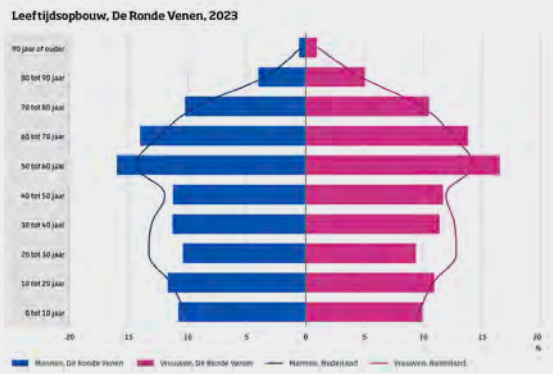

Figuur 5. De figuur toont de leeftijdsopbouw in De Ronde Venen en laat grotere uitschieters zien op het gebied van vergrijzing dan het landelijke beeld. Bron: CBS, 2023.

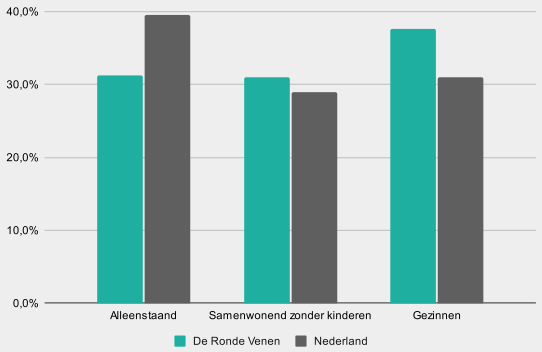

Figuur 6. De figuur toont dat er in De Ronde Venen relatief meer huishoudens met kinderen wonen. Bron: CBS, 2023, bewerking RUIMTEVOLK.

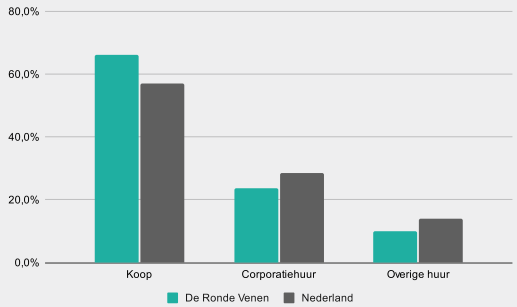

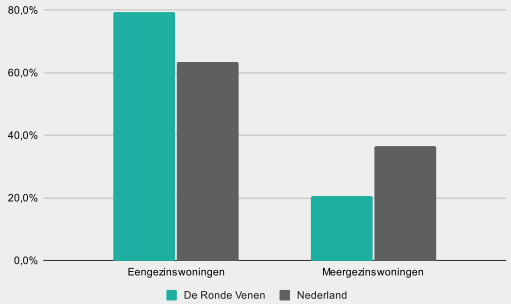

Figuur 7. De figuren laten zien dat het woonaanbod in De Ronde Venen wordt gekenmerkt door relatief veel eengezinswoningen en koopwoningen. Bron: BAG/ABF, 2023 en Syswov, 2022, bewerking RUIMTEVOLK.

bestaande dorpen, die veelal een eenzijdig aanbod kennen met relatief veel eengezinswoningen. Uit woonbehoefteonderzoek blijkt dat relatief veel mensen in De Ronde Venen interesse hebben in innovatieve woonconcepten, met name voor senioren.[6, 40]

→ Om **maatschappelijke voorzieningen** in de gemeente overeind te houden, liggen er kansen om in te zetten op cross-overs tussen de 4 kernen: hoe kan het aanbod in de kernen elkaar aanvullen?

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling.

Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **wonen** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Er is een grote behoefte aan woningen voor starters, ouderen en gezinnen. In 2019 heeft gemeente De Ronde Venen onderzoek uit laten voeren naar de lokale woningbehoefte. Uit dit onderzoek bleek dat er tussen 2005 en 2018 een toename van 9% was van het aantal huishoudens. De grootst groeiende groep huishoudens was in de leeftijdscategorie tussen 65 en 75. In deze categorie nam namelijk het aantal eenpersoonshuishoudens het meeste toe. Ook kent de gemeente een positief migratiesaldo.

Daarnaast geldt er voor de provincie Utrecht een tekort aan 19.351 woningen ten opzichte van de woningbehoefte in de periode 2020-2024. Ongeveer 66% van de woningen in de gemeente is een koopwoning. De druk op de woningmarkt is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Dat geldt ook voor gemeente De Ronde Venen. Ten opzichte van 2015 zijn huizenprijzen gestegen met ongeveer 99%. Ter vergelijking: de gemiddelde landelijke prijsstijging is ongeveer 44%. Deze hogere vraagprijzen beperken de mogelijkheden voor huishoudens met een lager inkomen die een woning willen kopen in de gemeente. Vooral jonge starters op de koopmarkt zien hun mogelijkheden afnemen.

Evenals bij veel andere gemeenten geldt voor gemeente De Ronde Venen dat door de toenemende vraag de huizenprijzen flink zijn gestegen en tevens dat door de stijgende bouwkosten het aanbod achterblijft. In de huidige situatie is het aanbod omtrent woningen niet in balans met de vraag. Zowel de balans in vraag en aanbod, als een passende woningvoorraad per doelgroep wordt in de huidige situatie beoordeeld als **slecht**, omdat beide factoren niet in overeenstemming zijn en er sprake is van een tekort.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Er wordt uitgegaan van een groei tot 51.058 personen in gemeente De Ronde Venen. De verwachting is dat aansluitend hierop de woningvraag toeneemt en dat het aantal eenpersoonshuishoudens binnen de leeftijdscategorie 65-75 verder zal toenemen doordat het aantal mensen in deze leeftijdscategorie toeneemt. Monitor Wonen van de provincie Utrecht toont de diverse woningen die gepland staan om gebouwd te worden. Hieruit blijkt dat het aantal geplande koopwoningen in de dure klasse het grootste is, op de onbekende categorie na, en voor huurwoningen het grootste aandeel sociale huur wordt gebouwd.

Verder staan er in de periode 2023-2024 467 woningen gepland en in de periode 2025 – 2029 3.209 woningen. Echter verschilt de concreetheid van de plannen aanzienlijk. Qua planstatus geldt voor 163 van de geplande woningen een harde planstatus, voor 819 een zachte planstatus, voor 2.048 een zacht indicatieve planstatus en voor 1.956 woningen een onbekende planstatus. In het Provinciaal Programma Wonen en Werken van de provincie Utrecht staat dat er in gemeente De Ronde Venen tussen 2022 en 2030 2.950 woningen worden gerealiseerd.

Om de toenemende woningbehoefte tegemoet te komen moet bouwtempo omhoog. Gezien de onzekerheid met betrekking tot de stikstofcrisis is dit een lastige opgave. Bovendien moet het aanbod van de woningvoorraad aansluiten op de vraag van verschillende doelgroepen. Op basis van de bovenstaande argumenten over de kwalitatieve en kwantitatieve woningbehoefte voor gemeente De Ronde Venen is op korte termijn de verwachting dat het woningtekort binnen gemeente de komende jaren wordt ingelopen. Echter zijn factoren zoals stikstofuitstoot beperkend voor het het tempo van de realisatie van woningen. De autonome ontwikkeling wordt zodanig beoordeeld als **redelijk**.

4.2 GEZONDHEID

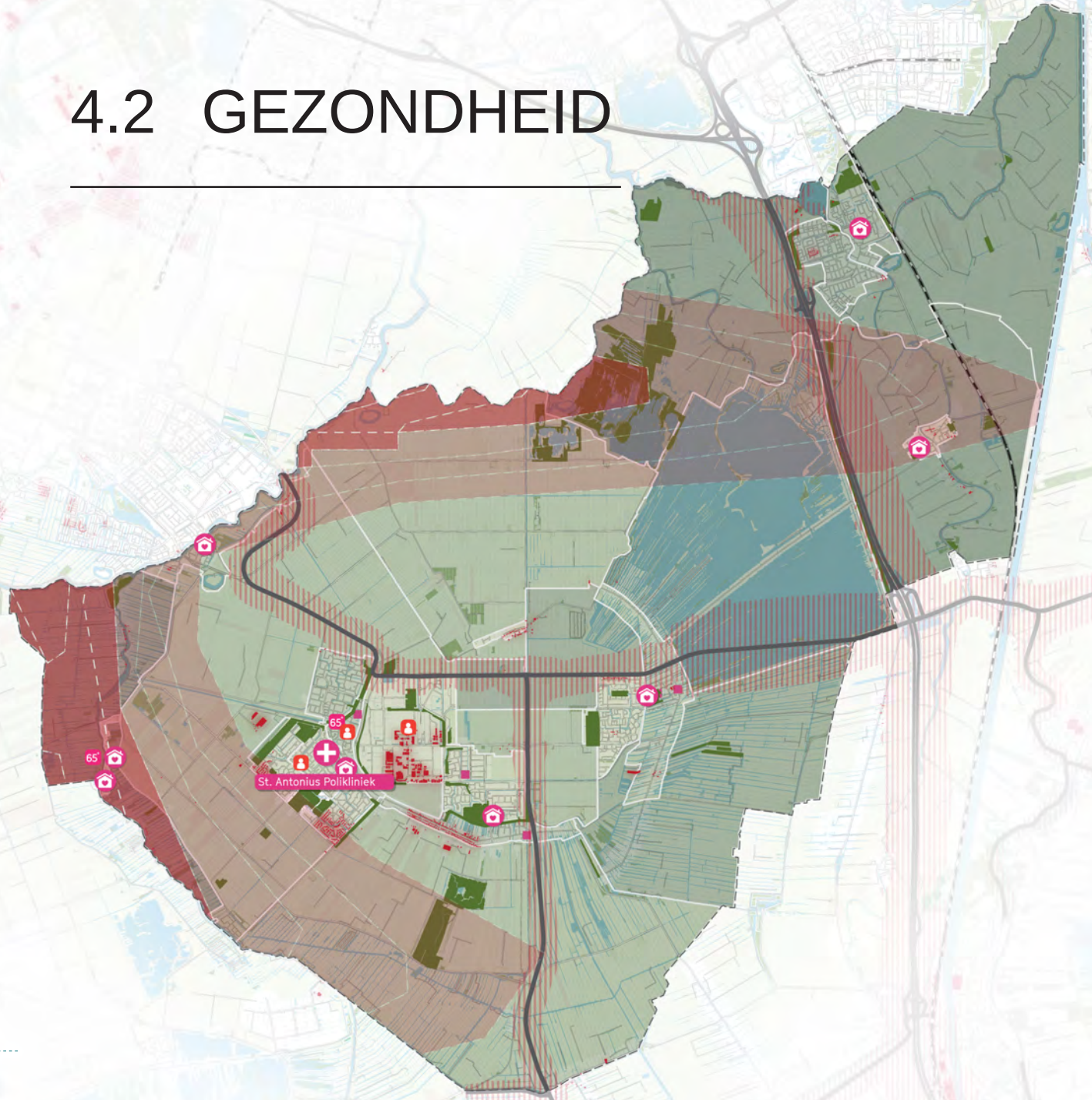

Legenda

- Zorg
- Groenvoorziening (park, plantsoen, volkstuin, sportterrein)
- Buurthuis/buurtkamer
- Hoog aandeel 65+ 'ers per buurt
  bron: CBS, 2021
- Ernstige eenzaamheid (10-13%)
  bron: RIVM, 2020

Leefbarometerklasse, buurtscore
De Leefbaarometer geeft informatie over de leefbaarheid in alle buurten en wijken, waarbij leefbaarheid is gedefinieerd als de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften die er door de mens aan worden gesteld.
bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2020

- Ruim voldoende
- Goed
- Zeer goed
- Uitstekend

Afstand tot koelte
bron: TAUW & Hogeschool van Amsterdam (HvA), 2021

- > 500 meter

GES contouren vliegverkeer
bron: Provincie Utrecht, 2020

- Zeer matig (5/8)
- Matig (4/8)
- Geluidoverlast wegen

© RUIMTEVOLK

0 1 2 3 4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De Ronde Venen ligt onder de huidige **aanvliegroutes** naar de Aalsmeerbaan, Buitenveldertbaan & Zwanenburgbaan. Inwoners van gemeente De Ronde Venen ervaren daardoor **geluidhinder**, met name het westelijke en noordwestelijke deel van de gemeente.[42]

→ Om **geluidshinder voor omwonenden terug te dringen** moet Schiphol op termijn krimpen: het aantal vluchten per jaar moet omlaag en nachtelijke vluchten moeten worden beperkt. Momenteel speelt hierover een juridische strijd over de termijn waarop en de mate waarin deze krimp zal plaatsvinden. Gemeente De Ronde Venen maakt zich in verschillende overlegstructuren hard voor het verminderen van de geluidshinder en heeft zich aangesloten bij een burgermeetnetwerk om de ervaren overlast van de inwoners te kunnen onderbouwen.

→ Het noordelijke en westelijke deel van de gemeente valt onder **categorie 5 van het Luchthavenindelingsbesluit (LIB) van Schiphol**. Hierin staan regels om de geluidshinder te beperken en de veiligheid van omwonenden te borgen. Voor De Ronde Venen betekent dit dat in deze contour niet buiten bestaand stedelijk gebied gebouwd mag worden en bij nieuwbouw rekening gehouden moet worden met de geluidsproductie van Schiphol.[21]

→ Rond de dorpen in De Ronde Venen en de A2 is sprake van **lichthinder** (zie Figuur 9). Nachtelijke lichtemissie heeft een negatief effect op de slaapkwaliteit en daarmee de gezondheid van inwoners. De Ronde Venen heeft relatief weinig lichtvervuiling, zeker in vergelijking met buurgemeenten Aalsmeer in Uithoorn, waar de glastuinbouw een grote bron van nachtelijke verlichting is.[54]

→ De Ronde Venen **scoort vrij hoog op de leefbaarometer**, een indicator voor mate waarin de omgeving aansluit bij de voorwaarden en de behoefte van inwoners. Alle buurten scoren minimaal een ‘ruim voldoende’ met positieve uitschieters in het buitengebied van Abcoude, Baambrugge en Vinkeveen. Voor de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen scoren vrijwel alle buurten negatief ten opzichte van het landelijk gemiddelde.[22]

→ De komende jaren zet de **vergrijzing** verder door. Het aandeel inwoners met (ernstige) eenzaamheid en dementie zal toenemen. Het is van belang dat in de toekomst voldoende mantelzorgers, wijkverpleging en levensloopbestendige woningen beschikbaar zijn en zorgaanbieders bereikbaar blijven om de grotere zorgvraag op te vangen. Maar ook de sociale netwerken in de wijken en buurten worden belangrijker. De wijk Mijdrecht-Dorp kent in de huidige situatie al een hoog aandeel 65-plussers en de wijken Proostdijland en Mijdrecht-Dorp kennen relatief meer inwoners met (ernstige) eenzaamheid.[23]

→ In de 4 grote dorpen zet De Ronde Venen in op **Servicepunten**: een fysiek loket, dichtbij inwoners, waar inwoners terecht kunnen met hun vragen.[24]

→ Een gezonde leefomgeving wordt steeds belangrijker. Hiertoe zet De Ronde Venen in op **beweegvriendelijke woon- en werkgebieden**. Ook zet gemeente De Ronde Venen samen met sportclubs, maatschappelijke organisaties en zorgprofessionals in op o.a. inclusief sporten en bewegen en het stimuleren van dubbelgebruik van sportfaciliteiten.[25]

KANSEN EN OPGAVEN

→ Een **toegankelijke en uitnodigende omgeving** waar ontmoeten en bewegen wordt gestimuleerd draagt bij aan preventieve maatregelen in de zorg en het welbevinden van inwoners. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar buurten met veel inwoners met een lagere Sociaal Economische Status (SES), zoals bepaalde wijken in Mijdrecht. Dit betekent aantrekkelijk groen met voldoende schaduw, beweegvriendelijke wijken die contacten tussen bewoners stimuleren en laagdrempelige sport- en beweeggelegenheden. In het realiseren van aantrekkelijke groene ruimtes die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten ligt een waardevolle koppelkas met het inspelen op klimaatopgaven.[36]

→ **Ouderen langer thuis laten wonen** vraagt om een aanpassing van zowel de woningvoorraad als de leefomgeving. Woning en wijk zelfredzaam inrichten betekent aandacht voor nabijheid en goede bereikbaarheid van voorzieningen, voldoende groen in de openbare ruimte, het inrichten van wonen met zorgcombinaties en het faciliteren van voldoende ontmoetingsplekken en activiteiten in de strijd tegen eenzaamheid.

→ Om in te spelen op voorzieningen nabij, heeft gemeente De Ronde Venen de ambitie om de **maatschappelijke voorzieningen** in de kernen Abcoude, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis te blijven aanbieden. Op dit moment wordt maatschappelijk vastgoed niet intensief gebruikt, waardoor er kansen liggen om dubbelgebruik mogelijk te maken.[43]

Figuur 8. De figuur toont de beperkingen voor bebouwing door het vliegverkeer van Schiphol. De noordelijke en westelijke rand van de gemeente vallen in categorie 5: in deze zone mag niet buiten het bestaand stedelijk gebied gebouwd worden en bij het ontwerp van de woningen wordt rekening gehouden met de geluidsproductie van Schiphol. Bron: Luchthavenindelingsbesluit 2021, geraadpleegd van mijnoverheid.nl

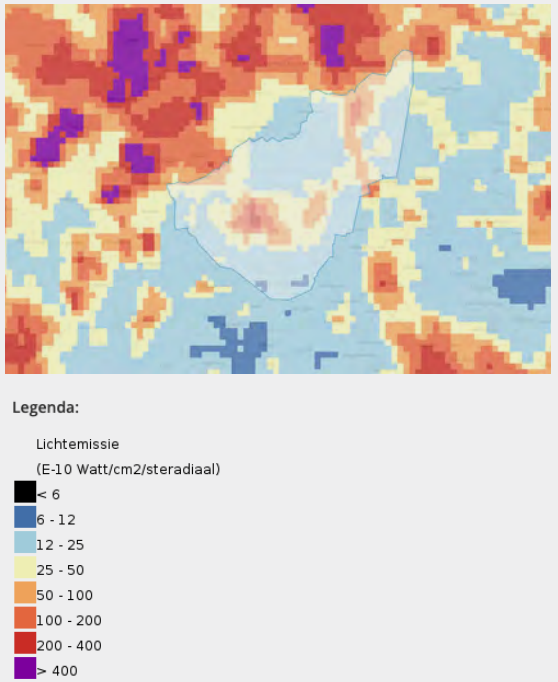

Figuur 9. Het kaartbeeld toont de lichtemissie in de regio.
Bron: RIVM, 2022

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling.

Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **gezondheid** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Geluid

Door de gemeente De Ronde Venen ligt de A2, de N201 en de N212. In de gemeente ervaart 2% tot 4% van de bevolking geluidshinder van wegverkeer dat minder snel gaat dan 50 km/uur. Daarnaast ervaart tussen de 2 en 8% van de bevolking ernstige hinder door wegverkeer dat sneller gaat dan 50 km/uur. In de gemeente ervaart tussen de 0 en ≥4% van de gemeente ernstige hinder aan treinverkeer. Dit geldt met name voor de woningen die in de nabijheid van het spoor liggen. Onder de inwoners van de gemeente De Ronde Venen ervaart tussen de 2,5% en 20% van de lokale bevolking ernstige geluidshinder door vliegtuigen. Dit percentage neemt toe naarmate de woningen in de strekking van een aanvliegroute liggen. Het thema geluid is per saldo beoordeeld als **redelijk** in de huidige situatie.

Maatschappelijke voorzieningen

De dichtheid van maatschappelijke voorzieningen is voornamelijk beperkter voor de kleinere dorpskernen in het buitengebied. Mijdrecht is de grootste kern in de gemeente, hierdoor is de dichtheid van het aantal voorzieningen ook hoger en vrijwel altijd onder het gemiddelde van de gemeente. Op basis van de bevindingen wordt de huidige situatie van de indicator voorzieningen in de gemeente De Ronde Venen beoordeeld als **slecht**. De gemiddelde afstand tot (basis)voorzieningen ligt veelal boven het Nederlandse gemiddelde.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Geluid

Toenemende drukte, waaronder bebouwingsverdichting en een toename van transportverkeer, kunnen leiden tot een negatieve impact op de geluidsbelasting. Hoewel technologische vooruitgang mogelijkheden biedt om het geluid van individuele bronnen te verminderen, is het onzeker of deze ontwikkelingen opwegen tegen de toenemende geluidsbelasting. Op basis van deze informatie wordt de autonome ontwikkeling van geluid beoordeeld als **redelijk**.

Maatschappelijke voorzieningen

De beschikbaarheid van sociale voorzieningen staat onder druk, zeker in de kleinere dorpskernen van de gemeente. De verwachting is dat deze druk in de toekomst alleen maar toeneemt. Deze ontwikkeling is bekend bij de gemeente, in diverse onderzoeken wordt uitgelicht dat het belangrijk is het voorzieningenniveau te verbeteren. Echter is het onzeker of de vraag voldoende groot is om voorzieningen in de (kleine) dorpskernen in stand te houden. Naar verwachting stijgt het aantal inwoners van de gemeente De Ronde Venen waardoor de vraag naar voorzieningen toeneemt. Indien geen nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd, zal de druk op de bestaande voorzieningen verder toenemen. De autonome ontwikkeling wordt per saldo beoordeeld als **slecht**.

4.3 RECREATIE EN ERFGOED

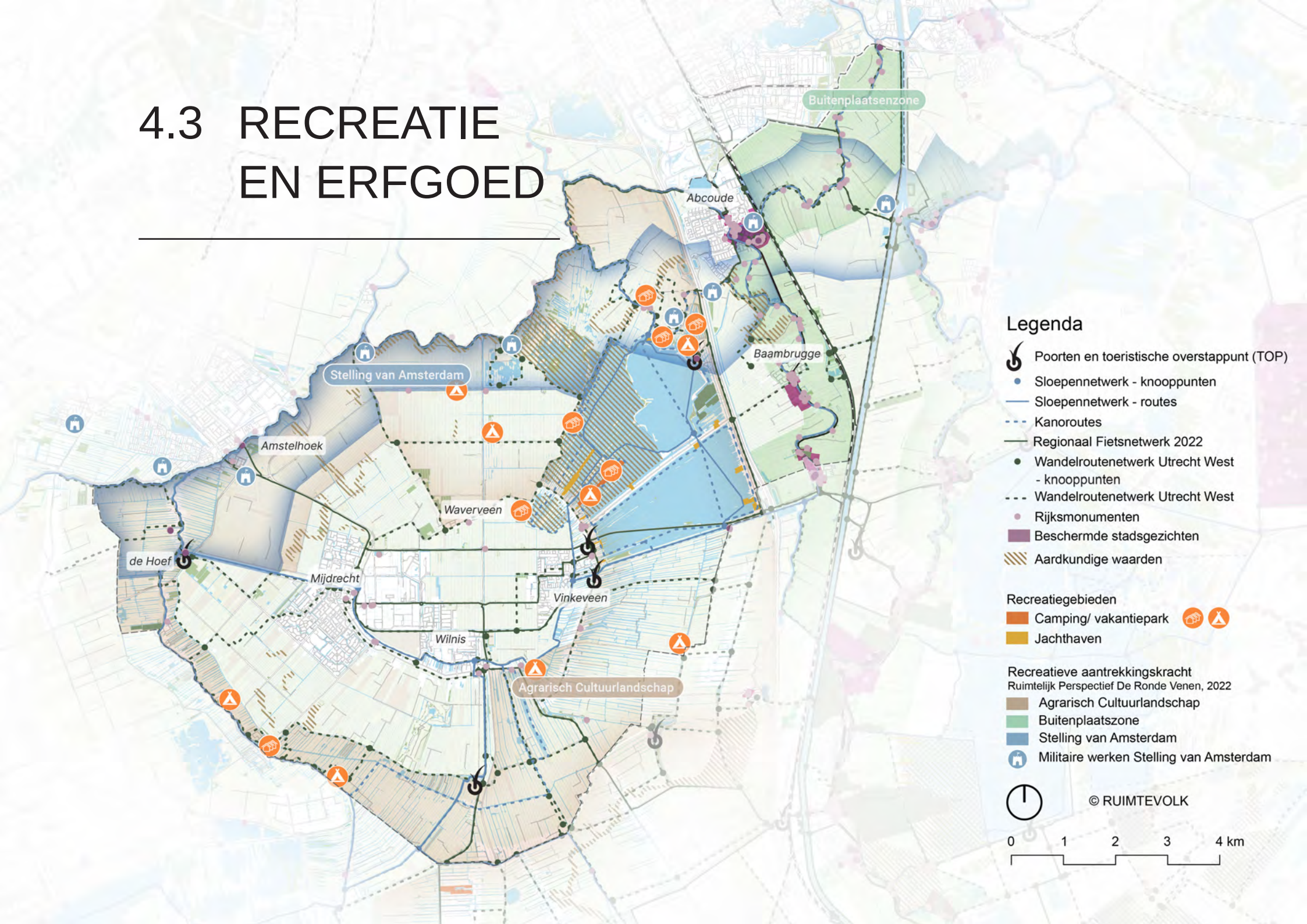

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De Vinkeveense Plassen, het cultureel erfgoed van de Stelling van Amsterdam en de rust en ruimte van het veenweidelandschap maken De Ronde Venen voor zowel inwoners als bezoekers uit omliggende regio's aantrekkelijk. De **recreatieve druk** is hoog.[6]

→ Het plassengebied met de unieke legakkers biedt een tal van mogelijkheden voor recreatie. Tegelijkertijd staat de **aantrekkelijkheid van dit gebied onder druk** gezien de beperkte (OV) bereikbaarheid en het onderhoud. Het is steeds lastiger om de structurele kosten voor het beheer en onderhoud van de Plassen dekkend te krijgen - zeker nadat Amsterdam zich in 2018 terugtrok uit de samenwerking die hiervoor aan de lat staat.

→ De Ronde Venen heeft een sterke recreatieve aantrekkingskracht, maar de **openbare toegankelijkheid** is een aandachtspunt. Dit is belangrijk voor de gebruiksmogelijkheden voor bewoners. Zo zijn de legakkers particulier eigendom, waar ook recreatiewoningen worden verhuurd – soms in strijd met de regels. De zandeilanden zijn wel openbaar toegankelijk, maar niet allemaal vanaf de weg te bereiken.

→ **Erfgoed** neemt een belangrijke plek in en is een drager van de identiteit van de gemeente. Van archeologische waarden tot gemeentelijke monumenten of de relicten van de Stelling van Amsterdam. Van de beschermde dorpsgezichten van Abcoude en Baambrugge tot het turfwinningslandschap als een van de oudste Europese cultuurlandschappen, dat in De Ronde Venen nauwelijks is aangepast en nog goed afleesbaar is.[7]

→ De **Stelling van Amsterdam**, onderdeel van de Hollandse Waterlinies, is een militair verdedigingswerk bestaande uit 42 forten, 4 batterijen en een ingenieus waterbouwkundig systeem van inundatievelden, dijken en sluizen. Sinds 1996 het UNESCO Werelderfgoed. Op het gebied van zichtbaarheid en beleefbaarheid van het verdedigingsnetwerk in De Ronde Venen is veel te behalen: de forten en batterijen zijn lastig te vinden en/of ontoegankelijk en het bijbehorend landschap van polders en inundatievelden is moeilijk afleesbaar.[37]

→ De grote ruimtelijke opgaven waar Nederland voor staat hebben invloed op het erfgoed. Zo is het erfgoed in De Ronde Venen gevoelig voor **klimaatschade**. Bodemdaling en paalrot bij droogte leiden tot verzakkingen en scheuren in monumenten met hoge kosten. Ook oefent het veranderende klimaat druk uit op de verschijningsvorm van de cultuurlandschappen.[7]

→ Het waterrijke landschap en de Vinkeveense Plassen zijn een bron voor **recreatieve buitenactiviteiten**. Daarbij valt op dat het buitengebied niet overal even goed dooraderd is voor wandelen en fietsen. Vooral de dijken en linten zijn in trek, maar verder is het landschap grofmazig beleefbaar voor wandelaars en fietsers.

→ Ook de inzet op meer **duurzame recreatie** is een opgave in De Ronde Venen. Dit vraagt aandacht en inzet voor het verkleinen van de ecologische voetafdruk en aandacht voor onder andere lokale werkgelegenheid.[44]

KANSEN EN OPGAVEN

→ Het beschikken over **UNESCO Werelderfgoed** in de gemeente brengt ook verplichtingen met zich mee: de universele waarde moet behouden en beschermd worden. Gemeente De Ronde Venen ziet echter ook een kans om – net als het Noord-Hollandse deel – de Stelling te ontwikkelen tot een **aantrekkelijk recreatief netwerk**. Dit sluit aan bij de regionale ambitie om in te zetten op de Blauwe Krans: het ontwikkelen van de landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam tot een regionale groenblauwe verbinding in de vorm van een landschapspark.[37, 45]

→ Een duurzame en toekomstbestendige omgang met erfgoed vraagt **keuzes naar de toekomst**: het is van belang om erfgoed levend te houden door het te ontwikkelen wanneer dit nodig is. Ook draagt het vroegtijdig integreren van erfgoed in ruimtelijke ontwikkelingen bij aan een kwalitatief, levend en toekomstbestendig landschap.[7]

→ Er ligt een opgave om de **routenetwerken voor fietsers en wandelaars** te optimaliseren. Zo ligt er specifiek een opgave voor de bereikbaarheid van de zuidkant van de Vinkeveense Plassen. Daarnaast liggen er kansen voor het aanleggen van routes in nieuwe natuurgebieden als de Wilnisse Bovenlanden, de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en de polders Groot Mijdrecht Noord en Zuid. Ook op het water zijn er

kansen voor de optimalisatie van **routenetwerken voor kleine toervaart**. Denk aan de verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en de Amstel, de Loosdrechtse Plassen en een verbeterde doorvaart bij het lint van Vinkeveen.

→ Er liggen kansen om de OV-verbindingen in te zetten als **groene poorten** in de regio. Bezoekers kunnen dan vanaf treinstation Abcoude en de tramhalte Amstelhoek op de fiets het landschap van de gemeente verkennen.[6]

→ Er liggen kansen om de recreatiedruk beter verspreiden over alle seizoenen, wat piekbelasting op de natuur en het verkeersnet zal verlichten. Daarnaast kan de regionale recreatiebehoefte ook slimmer worden ingezet als verdienmodel benut worden om te **investeren in de (belevings)kwaliteit van het landschap**. Hierbij liggen ook koppelkansen om te investeren in de recreatieve behoefte van de eigen inwoner, zoals lokale ommetjes en speelvoorzieningen.

Figuur 10. Populaire fiets- en wandelroutes en populaire gebieden voor watergebonden activiteiten. Rode lijnen geven vaakgebruikte routes aan, de blauwtinten zijn indicatoren voor minder drukke plekken.
Linksboven: fietsen
Linksonder: wandelen en hardlopen
Rechtsboven: watergebonden activiteiten
Bron: Strava Heatmap, 2023.

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **recreatie** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Het thema recreatie is beoordeeld in de HSAO met de thema's *beweegvriendelijkheid, landschappelijke, cultuurhistorische* en *aardkundige waarden*. Binnen De Ronde Venen zijn er diverse mogelijkheden om buiten te recreëren. Er lopen landelijke en regionale fietsroutes door de gemeente, die tonen dat de gemeente relatief goed verbonden is met het regionale fietsnetwerk. Ook is er een groot aantal regionale wandelroutes die door diverse landelijke gebieden liggen. Deze criteria zijn beoordeeld als **redelijk** in de huidige situatie.

De landschappelijke waarde in de gemeente hebben een belangrijke recreatieve functie. De gemeente zet daarom ook uitgebreid in op het behoud van deze waarden, onder andere via de structuurvisie en de landschapsnota. De Ronde Venen heeft verschillende cultuurhistorische elementen die ook samenhangen met de landschappelijke waarden: het pre-ontginningslandschap, de ontginning, de Hollandse Waterlinies, diverse infrastructuur en bebouwing, en kenmerken waaraan de uitbreiding van de gemeente zichtbaar is. De cultuurhistorische indelingen zijn een belangrijk onderdeel van de recreatieve waarde van De Ronde Venen. Via diverse thema's en onderzoeken wordt ingezet op het behoud en verbeteren van cultuurhistorische waarden. Hierom wordt de huidige situatie voor deze thema's beoordeeld als **goed**.

Gemeente De Ronde Venen kent 3 categorieën aardkundige waarden. Zo zijn er gebieden met de petgaten en legakkers – de Vinkeveense plassen en de Botshol zijn hier voorbeelden van. Daarnaast kent het landschap van De Waver de aardkundige waarden "oeverwallen en of oude rivierbedding". Ook liggen er kreekruggen in het westen van de gemeente. Op dit moment worden deze aardkundige waarden niet aangetast en spelen ze geen grote rol bij ontwikkelingen, omdat ze weinig zichtbaar zijn voor bijvoorbeeld bezoekers en inwoners De huidige situatie voor aardkundige waarde wordt daarom beoordeeld als **redelijk**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

De behoefte aan een breed aanbod van recreatievoorzieningen groeit, zowel binnen als buiten. Aansluitend hierop is er de verwachting dat de omvang van het openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied gelijk blijft of beperkt toeneemt. Ook verwachten we dat met een toenemend inwoneraantal in gemeente De Ronde Venen, ook het aantal mensen dat aan binnensporten wil doen zal toenemen. Met name het aanbod voor binnensporten zal naar verwachting niet volledig kunnen voldoen aan de toenemende vraag. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als **redelijk**.

Beoogde ruimtelijke ontwikkelingen kunnen in potentie leiden tot aantasting van landschappelijke- en cultuurhistorische waarden. Ook landbouwactiviteiten en recreatieactiviteiten veranderen het landschap en drukken er een stempel op. Als gevolg van diverse ruimteclaims groeit de druk op het landschap. Wanneer er vanuit de gemeente te weinig aandacht voor is voor het in stand houden of verbeteren van cultuurhistorische waarden, gaan de waarden vrijwel zeker achteruit. Echter zijn er op provinciaal en gemeentelijk niveau tal van initiatieven om cultuurhistorische en landschappelijke waarden te borgen. De autonome ontwikkeling wordt daarom per voor beide thema's beoordeeld als **redelijk**.

Vanwege verdere verstedelijking, de energietransitie en groeiende mobiliteit zullen er nieuwe activiteiten in de bodem en ondergrond plaatsvinden. Hierdoor is de verwachting dat de aardkundige waarden in de ondergrond onder druk komen te staan. Omdat dergelijke gebieden wel zijn aangemerkt als van belang is de verwachting dat de aardkundige waarden in de autonome ontwikkeling behouden blijven. De aardkundige waarden in de autonome ontwikkeling worden beoordeeld als **redelijk**.

4.4 WERKEN

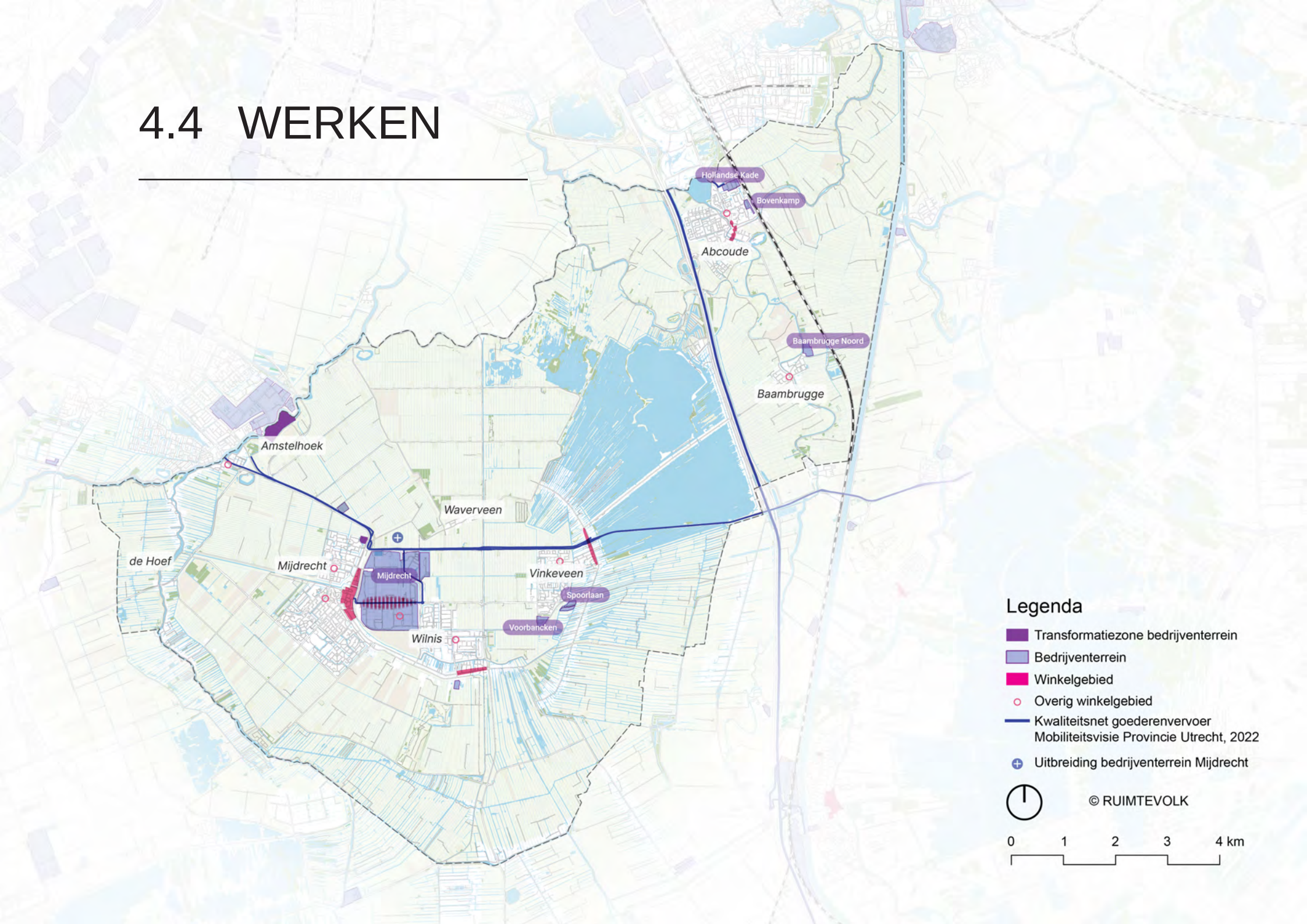
Hollandse Kade
Bovenkamp
Abcoude
Baambrugge Noord
Baambrugge
Amstelhoek
Waverveen
de Hoef
Mijdrecht
Mijdrecht
Vinkeveen
Spoorlaan
Voorbancken
Wilnis
Legenda
Transformatiezone bedrijventerrein
Bedrijventerrein
Winkelgebied
Overig winkelgebied
Kwaliteitsnet goederenvervoer Mobiliteitsvisie Provincie Utrecht, 2022
Uitbreiding bedrijventerrein Mijdrecht
© RUIMTEVOLK
0
1
2
3
4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De Ronde Venen heeft een **diverse economie**, die steunt op sterke bedrijventerreinen, commerciële en niet-commerciële voorzieningen in de kernen, het buitengebied en sterke groei aan thuiswerkers. Sectoren zoals de (maak)industrie, vervoer, bouw en groothandel zijn belangrijke pijlers voor de lokale economie.[33]

→ Met een **groei in dienstverlening**, lijkt de arbeidsmarkt 'stedelijker te worden' en verkleuren de bedrijventerreinen. Zo zijn ook in De Ronde Venen de dienstverlenende sectoren voornamelijk gegroeid (zie Figuur 12). Hierdoor verkleuren de randen van bedrijventerreinen. Om verdere groei van hoogwaardige dienstverlening mogelijk te maken, moet onder andere de OV-bereikbaarheid verbeterd worden.[34, 38]

→ Desondanks zijn **bedrijventerreinen** nog altijd belangrijke economische dragers voor De Ronde Venen en voorzien de terreinen in 36% van de lokale werkgelegenheid. De bedrijven op deze terreinen zijn goed aangehaakt op de kernen en hebben daarmee een stevige sociaaleconomische waarde. De sectoren (maak)industrie, vervoer, opslag en groothandel zijn sterk vertegenwoordigd, met het Bedrijventerrein Mijdrecht als visitekaartje. De terreinen huisvesten een belangrijk deel van het lokale MKB, maar ook grote internationale spelers.[33, 34]

→ De markt voor nieuwe bedrijfsruimtes in de gemeente is vrij krap. De Ronde Venen speelt in op deze vraag door een **uitbreiding van het Bedrijventerrein Mijdrecht**, waar in kan worden gezet op intensivering en concentratie van bedrijvigheid. De provincie Utrecht heeft deze uitbreiding in 2 fases toegezegd: 4 hectare voor 2030, 4 hectare na 2030. Deze uitbreiding richt zich op het bieden van ruimte voor lokale bedrijvigheid.[6, 33, 38]

→ In de kernen Abcoude, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis wordt ingezet op aantrekkelijke en **geconcentreerde centrumgebieden** om voor te sorteren op de trend van een afnemend aanbod aan winkels voor de niet-dagelijkse boodschappen. Een meer geconcentreerd centrumgebied heeft een positieve invloed op het functioneren van winkels en horeca.[35]

KANSEN EN OPGAVEN

→ In De Ronde Venen liggen kansen om, naast de uitbreiding van Bedrijventerrein Mijdrecht, de bestaande bedrijventerreinen op verschillende plekken samen met ondernemers te **herstructureren** en **revitaliseren** en daarmee een **kwaliteitsimpuls** te geven. Hiermee wordt bestaande ruimte optimaal gebruikt, en kunnen tegelijkertijd opgaven op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie worden aangepakt. Op sommige locaties liggen ook kansen in functiemenging en transformatie, mits er voldoende ruimte blijft voor lokale bedrijvigheid elders in de gemeente.[34]

→ Economisch liggen er kansen om het landschap van De Ronde Venen in te zetten ten behoeve van werkgelegenheid in **recreatie en horeca**. Het buitengebied van De Ronde Venen is ontwikkeling, waarbij de groeiende vraag naar recreatiemogelijkheden in de gemeente kansen biedt. De bereikbaarheid van recreatieve hotspots in de gemeente zoals de Vinkeveense Plassen vormt echter wel een opgave om gehoor te geven aan deze (regionale) recreatieve vraag.

→ Met de **toenemende digitalisering** van werk – en door de versnelling in de populariteit van thuiswerken sinds de corona pandemie – kan De Ronde Venen een uitvalsbasis zijn voor hoogwaardige werkgelegenheid in de dienstensector, denk aan flexwerkers en zelfstandigen.[33, 53]

→ De vergrijzing vraagt om een **veranderend zorgaanbod**. Hierin liggen kansen voor De Ronde Venen om te investeren in nieuwe initiatieven in zorg of zakelijke dienstverlening.[33]

→ De **bereikbaarheid van het Bedrijventerrein Mijdrecht** speelt een belangrijk aandachtspunt voor de groei (lokaal of regionaal) van het terrein. Een eerste stap wordt gezet door de nieuwe routing van de N201 rondom het bedrijventerrein.

→ Bovenop de beperkte ruimte voor uitbreidingen van bedrijventerreinen vraagt het inspelen op de **circulaire economie** ook ruimte op de bedrijventerreinen.

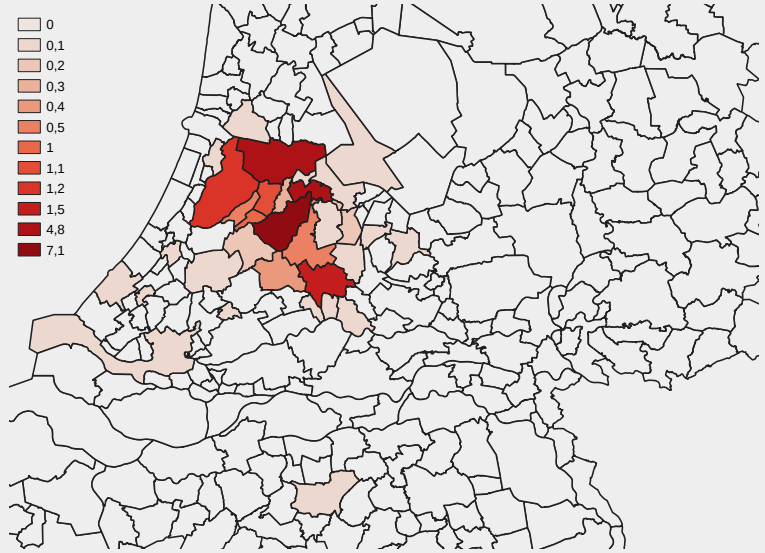

Figuur 11. De figuur toont het aantal mensen uit de gemeente Ronde Venen dat werkt in een bepaalde gemeente (x 1,000). Te zien is dat de meeste mensen werken in De Ronde Venen zelf, daarna volgen Amsterdam en Utrecht.

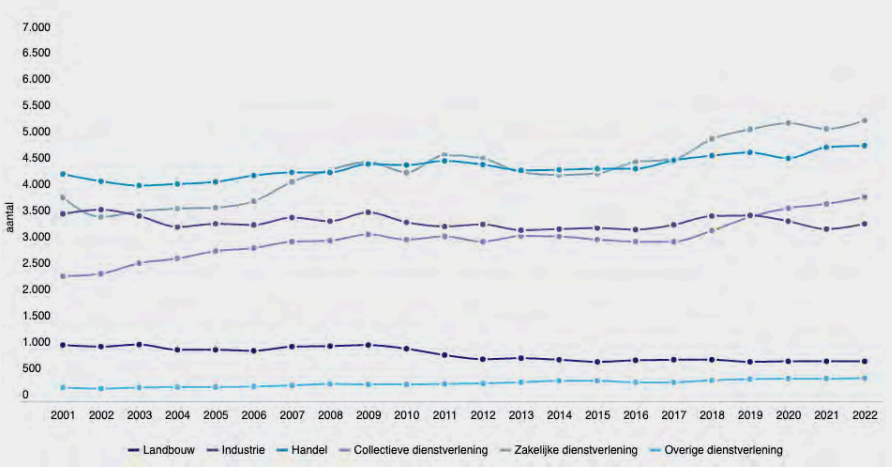

Figuur 12. De figuur toont het aantal banen in de Ronde Venen per sector. Net zoals de landelijke trend laat De Ronde Venen vooral een groei zien in de dienstverlenende sectoren
Bron: Werkegelengeidsregister LISA, 2023

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **werken** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

In de HSAO is het thema werken beoordeeld met de verhouding tussen vraag en aanbod van werklocaties. Gemeente De Ronde Venen kent meerdere bedrijventerreinen die zijn verdeeld in de verschillende dorpskernen van de gemeente. De gemeente De Ronde Venen heeft in 2019 door Stec Groep onderzoek laten uitvoeren naar de huidige stand van bedrijventerreinen. Dit onderzoek is verricht om beeld te krijgen van de huidige stand van zaken in relatie tot de vraag en het aanbod van de bedrijventerreinen. Hieruit bleek dat de groei en afname van vraag de afgelopen jaren stabiel is. Op dit moment wordt 2.5% van de voorraad aangeboden op platforms zoals Funda. Er is geen aanbod op kleinere bedrijventerreinen (Baambrugge Noord, Bovenkamp en Spoorlaan), maar op grotere terreinen is dit aanbod er wel. Toch staan de bedrijventerreinen volgens het onderzoek onder druk, omdat er zeer beperkt aanbod is en de kans op leegstand gemiddeld onder het frictieniveau ligt. Er ligt een netto vraag van 12 hectare aan bedrijventerrein. Hierom wordt de huidige situatie voor de verhouding tussen vraag een aanbod beoordeeld als **slecht**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Diverse toekomstige ontwikkelingen zijn van invloed op de vraag en het aanbod van bedrijventerreinen. Hiervoor is de ontwikkeling van werkgelegenheid en de prognose hiervan een belangrijke factor. Op basis van de WLO-scenario prognoses is een indicatie gemaakt van de uitbreidingsvraag, die naar verwachting 10 hectare zal zijn. Daarnaast wordt er extra vraag naar ruimte verwacht vanuit de MRA. De overloop van de MRA naar buiten de regio wordt geschat op 20%, een deel waarvan ook naar gemeente De Ronde Venen zal komen. De autonome ontwikkeling zorgt ervoor dat de vraag naar bedrijventerreinen het aanbod zal overstijgen. Hierom wordt de autonome ontwikkeling voor de verhouding tussen vraag en aanbod beoordeeld als **slecht**.

4.5 MOBILITEIT

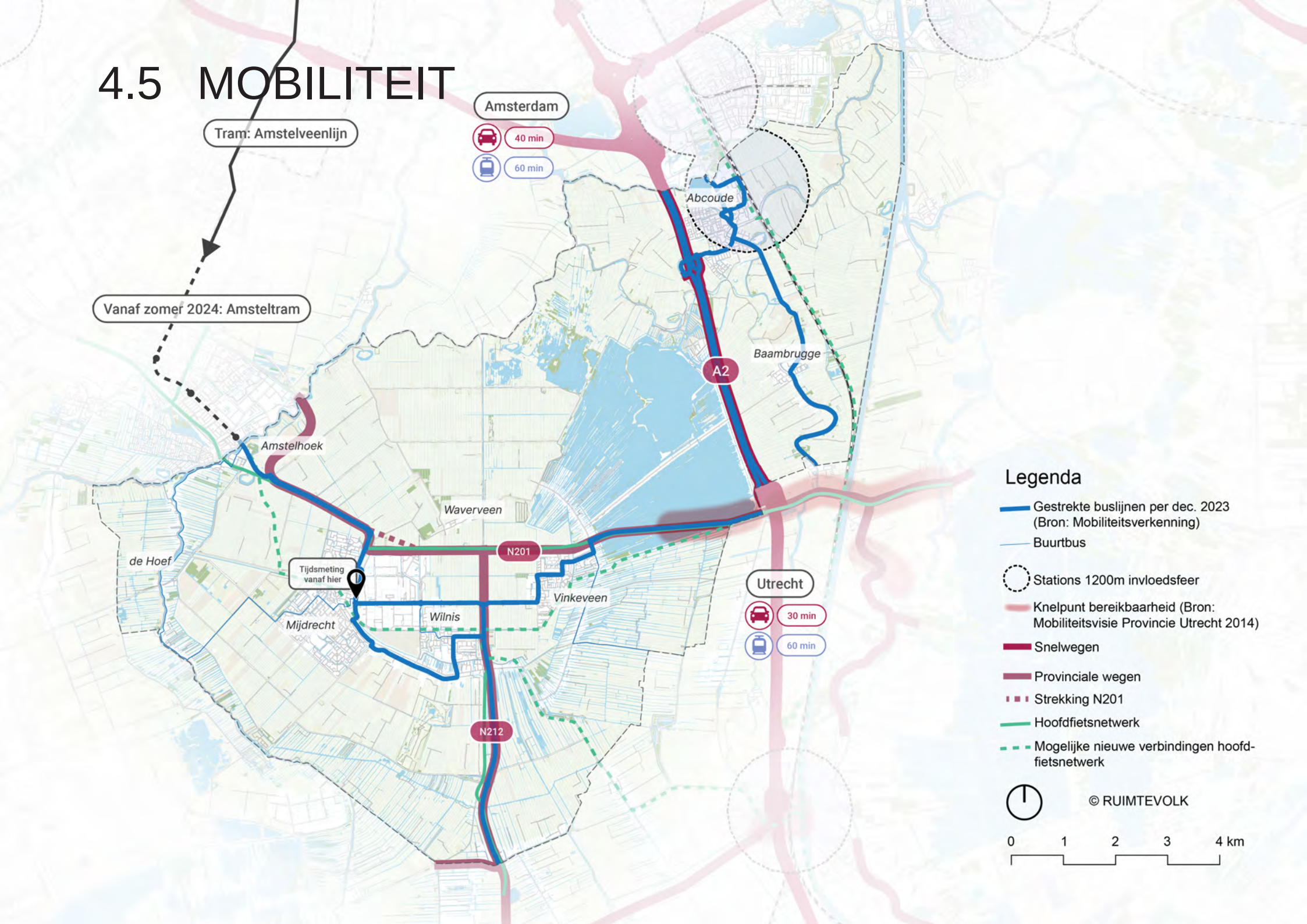

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Er lopen twee **provinciale wegen** door de gemeente: de N212 en de N201. De N201 heeft een hoge verkeersintensiteit met veel doorgaand verkeer, doordat de weg een belangrijke ontsluitingsweg van de gemeente is. Daarnaast loopt **snelweg** de A2 door de gemeente.

→ De **verkeersdruk** op het wegennet van De Ronde Venen is hoog. Zo passeren op de N201 ongeveer 20.000 tot 25.000 voertuigen per dag, met name regionaal (vracht)verkeer. Tevens is de N201 één van de grootste doorstromingsknelpunten in de provincie Utrecht, ondanks diverse maatregelen in het verleden. Geplande aanpassingen – zoals het doortrekken van de bocht ter hoogte van Mijdrecht – zullen de doorstroom bevorderen. Tegelijkertijd bestaan er zorgen over de mogelijke aanzuigende werking voor regionaal verkeer door de aanpassingen. Zonder verregaande maatregelen zijn er in 2030 extra knelpunten op de Industrieweg, Mijdrechtse Dwarsweg en de Hofland.[6, 11, 48]

→ De Ronde Venen heeft een **strategische ligging** tussen de metropoolregio's van Amsterdam en Utrecht. In beide metropoolregio's vindt de komende jaren een verdere groei plaats, waardoor de druk op het mobiliteitssysteem naar de toekomst toe verder oploopt. Beide regio's zetten daarom in op een **mobiliteitstransitie**: van minder auto naar duurzamere en gezondere alternatieven, zoals openbaar vervoer en fiets. Dit is ook een ambitie in het Integraal Ruimtelijk Perspectief van de U10.[12, 45]

→ De Ronde Venen is een **autoafhankelijke gemeente**. Bij verplaatsingen van meer dan 15 kilometer is de auto bij de inwoners van De Ronde Venen verreweg het belangrijkste vervoermiddel. Ook voor korte ritten – van minder dan 7,5 kilometer – wordt de auto veel gebruikt in vergelijking met soortgelijke gemeenten (zie Figuur 13). De verwachting is dat de auto de komende jaren nog steeds een belangrijke plaats in het mobiliteitssysteem blijft innemen. Het aantal **deelauto's** in De Ronde Venen is nog beperkt. Het is onzeker hoe de ontwikkeling hiervan in de gemeente gaat verlopen. De landelijke groei hiervan wordt vooral getrokken door de grotere steden.[11, 12, 49]

→ Hoewel De Ronde Venen een degelijk **fietsnetwerk** kent, waarmee vanuit bijna alle dorpen de belangrijkste winkel- en werkgebieden binnen 15 minuten te bereiken zijn, blijft het fietsgebruik achter, ook op korte afstanden.[11]

→ Binnen de gemeentegrenzen heeft Abcoude een **treinstation**. Vanaf hier rijden treinen naar belangrijke bestemmingen als Amsterdam, Utrecht en Rotterdam. Daarnaast rijden er verschillende **(streek) bussen**: lijn 120 tussen Utrecht en Amsterdam, lijn 121 tussen Mijdrecht en Hilversum, lijn 123 tussen Mijdrecht en Woerden, lijn 126 tussen Mijdrecht en Amsterdam en lijn 130 van Uithoorn via Mijdrecht naar treinstation Breukelen. Dit busnetwerk vormt de basis van het openbaar vervoer in de gemeente. Ter aanvulling is er vraaggestuurd vervoer beschikbaar. Toch is de OV-bereikbaarheid in De Ronde Venen momenteel niet goed, zeker in vergelijking met de omliggende regio's. Vanuit verschillende dorpen zijn de reistijden substantieel langer dan met de auto, waardoor het openbaar vervoer vaak geen passend alternatief biedt. In het Strategisch OV-plan zet gemeente De Ronde Venen op een aantal maatregelen, zoals de invoer van **gestrekte OV-lijnen**, wat winst oplevert voor de gemiddelde reistijd.[14, 49]

KANSEN EN OPGAVEN

→ Een goede bereikbaarheid van de gemeente is in de toekomst niet vanzelfsprekend. Ambities zoals het bijbouwen van woningen of het uitbreiden van het Bedrijventerrein Mijdrecht leiden zonder maatregelen tot verdere knelpunten in de autobereikbaarheid, maar zetten ook de leefbaarheid en verkeersveiligheid onder druk. Het is voor De Ronde Venen daarom van belang om te werken aan **multimodale bereikbaarheid**, waarbij fietsen en OV volwaardige alternatieven voor de auto zijn. Dit is een belangrijk uitgangspunt voor het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan van de gemeente.[49]

→ In relatie tot de **woningbouwopgave** ligt er een opgave om ontwikkellocaties slim te kiezen – bijvoorbeeld in de buurt van OV-lijnen – om het overbelaste wegennet niet verder te belasten. Extra woningen mag idealiter niet leiden tot extra knelpunten. Daarnaast liggen er kansen om in te zetten op actieve en duurzame mobiliteit, maar ook in het faciliteren van deelmobiliteit.[13]

→ Er ligt een grote opgave om de **bereikbaarheid per openbaar vervoer** in de toekomst op peil te krijgen. Het inzetten op snelle en frequente verbindingen met de OV-knooppunten Breukelen, Bijlmer Arena en Uithoorn – met een onderliggend, flexibel netwerk – biedt potentie voor de toekomst. Hierbij is het van belang dat de OV-haltes zelf ook aantrekkelijk en goed bereikbaar zijn. Er liggen kansen om Mijdrecht-Centrum te laten uitgroeien tot een mobiliteitsknooppunt in de gemeente, waar meerdere vervoersstromen samenkomen.[49]

→ Het realiseren van een **fijnmazig fietsnetwerk** – door ontbrekende schakels aan te leggen – is van belang om het fietsgebruik in De Ronde Venen te stimuleren. Daarbij kan de aantrekkelijkheid worden vergroot door verkeersveilige routes en goede stallingsvoorzieningen bij centra en OV-haltes. Zo is er een noodzaak om een snel en veilig hoofdfietsnetwerk te realiseren, tussen Uithoorn via Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen naar de Dom tot Dam route, inclusief een aftakking van Wilnis naar Breukelen. Op bestemmingen tot en met 15 kilometer biedt de opkomst van de elektrische fiets kansen in de duurzame bereikbaarheid van de gemeente.[11, 49]

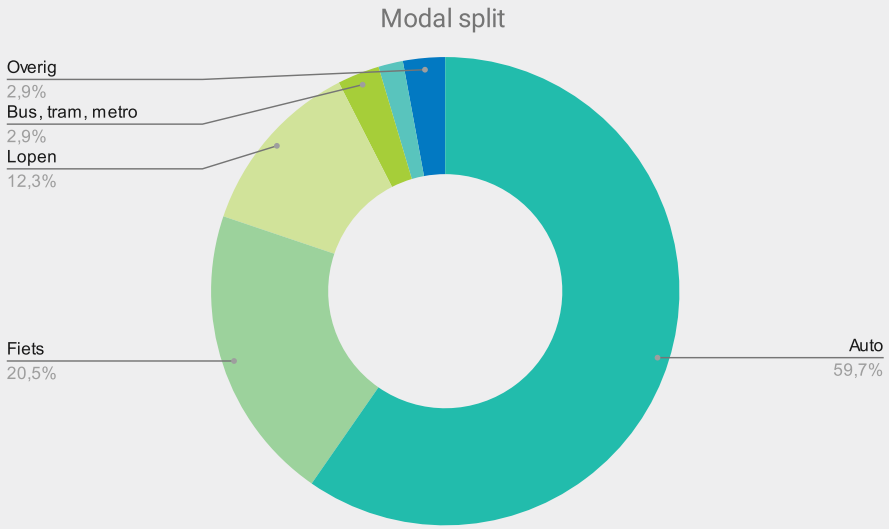

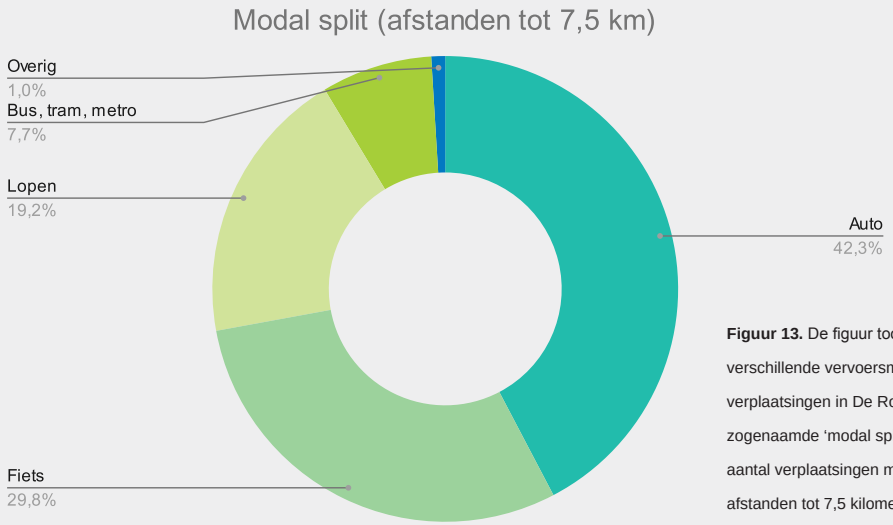

Figuur 13. De figuur toont de verdeling over de verschillende vervoersmogelijkheden voor verplaatsingen in De Ronde Venen, de zogenaamde 'modal split'. Opvallend is het aantal verplaatsingen met de auto voor korte afstanden tot 7,5 kilometer. Bron: ODiN, 2019, bewerking RUIMTEVOLK.

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **mobiliteit** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Bereikbaarheid auto

De N201 heeft een hoge verkeersintensiteit doordat de N201 als doorgaande route gebruikt en een belangrijke ontsluitingsweg van de gemeente is. Daarnaast loopt de snelweg de A2 door de gemeente. De verkeersknelpunten liggen voornamelijk op de A2 en waar de N201 de gemeente binnen komt. De knelpunten die aandacht vragen zijn Achterbos, Herenweg, Baambrugse Zuwe, Hofland – N201, Rotonde Dukaton – Rondweg, Stationsweg, Kruispunt Pr. Margrietlaan en de rotonde N212 – Mijdrechtse dwarsweg. Omdat de gemeente een redelijk aantal knelpunten ervaart met autovervoer, wordt de huidige situatie voor de bereikbaarheid voor auto's beoordeeld als **redelijk**.

Bereikbaarheid Fiets

Het Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan (MVP) noemt dat het fietsnetwerk in De Ronde Venen bestaat uit een aantal fietspaden en wegen die zijn aangesloten op het landelijke knooppuntennetwerk. Langs deze relatief drukke wegen liggen vrijliggende fietspaden. Over het algemeen zijn de afstanden tussen de dorpskernen van de gemeente tamelijk lang, waardoor de fiets weinig wordt gebruikt. Dit komt vooral door de reistijden die ook met een e-bike langer zijn dan 30 minuten. De relatief lange afstanden zorgen voor een knelpunt voor fietsgebruik, hierom wordt de huidige situatie beoordeeld als **redelijk**.

Bereikbaarheid OV

Inwoners van gemeente De Ronde Venen wonen gemiddeld 500 meter van een bushalte af en ruim 9 kilometer van een treinstation. Toch is de regionale OV-capaciteit momenteel onvoldoende. Dit komt bijvoorbeeld doordat de reisafstanden met het OV langer zijn dan met de auto en dat de frequentie van het OV niet voldoende is. Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten is het OV-gebruik in de gemeente De Ronde Venen lager. Omdat er voor het gebruik van OV knelpunten worden ervaren is de huidige situatie beoordeeld als **redelijk**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Uit onderzoek blijkt dat de toenemende woningbouw zorgt voor een toename van verkeersdrukte gedurende de ochtend- en avondspits. De toenemende drukte zal ook doorwerken op de knelpunten voor fietsverkeer en voor het openbaar vervoer. In het MVP worden beleidsuitgangspunten uitgewerkt om de bereikbaarheid van de gemeente te verbeteren, ook in relatie tot de woonopgave. Voor Mijdrecht, Wilnis en Abcoude zijn plannen van aanpak opgesteld waarin enkele doelstellingen zijn opgenomen gerelateerd aan fietsgebruik. Bijvoorbeeld het verbeteren van de stallingsmogelijkheden en maatregelen voor het verbeteren van de parkeerdruk. Aan deze acties is de status "nog niet gestart" toegekend, hierom is het onzeker wat de effecten zijn van de maatregelen.

Een andere interessante ontwikkeling is de opkomst van deelmobiliteit. Hierbij worden auto's, fietsen of andere vervoersmiddelen via een systeem door verschillende gebruikers benut, waardoor er sprake kan zijn van efficiënter gebruik van het vervoersmiddel en de openbare ruimte. De gemeente erkent dat deelmobiliteit een belangrijke ontwikkeling is, echter wordt ook uitgesproken dat de gemeente hier een afwachtende rol in speelt en zelf geen deelmobiliteit zal realiseren. Het effect hiervan is echter nog onduidelijk. Dit samen met de voorspelling dat de capaciteit rondom de knelpunten zal worden overschreden, zorgt ervoor dat de autonome ontwikkeling voor de indicator bereikbaarheid wordt beoordeeld als **redelijk**

4.6 ENERGIE

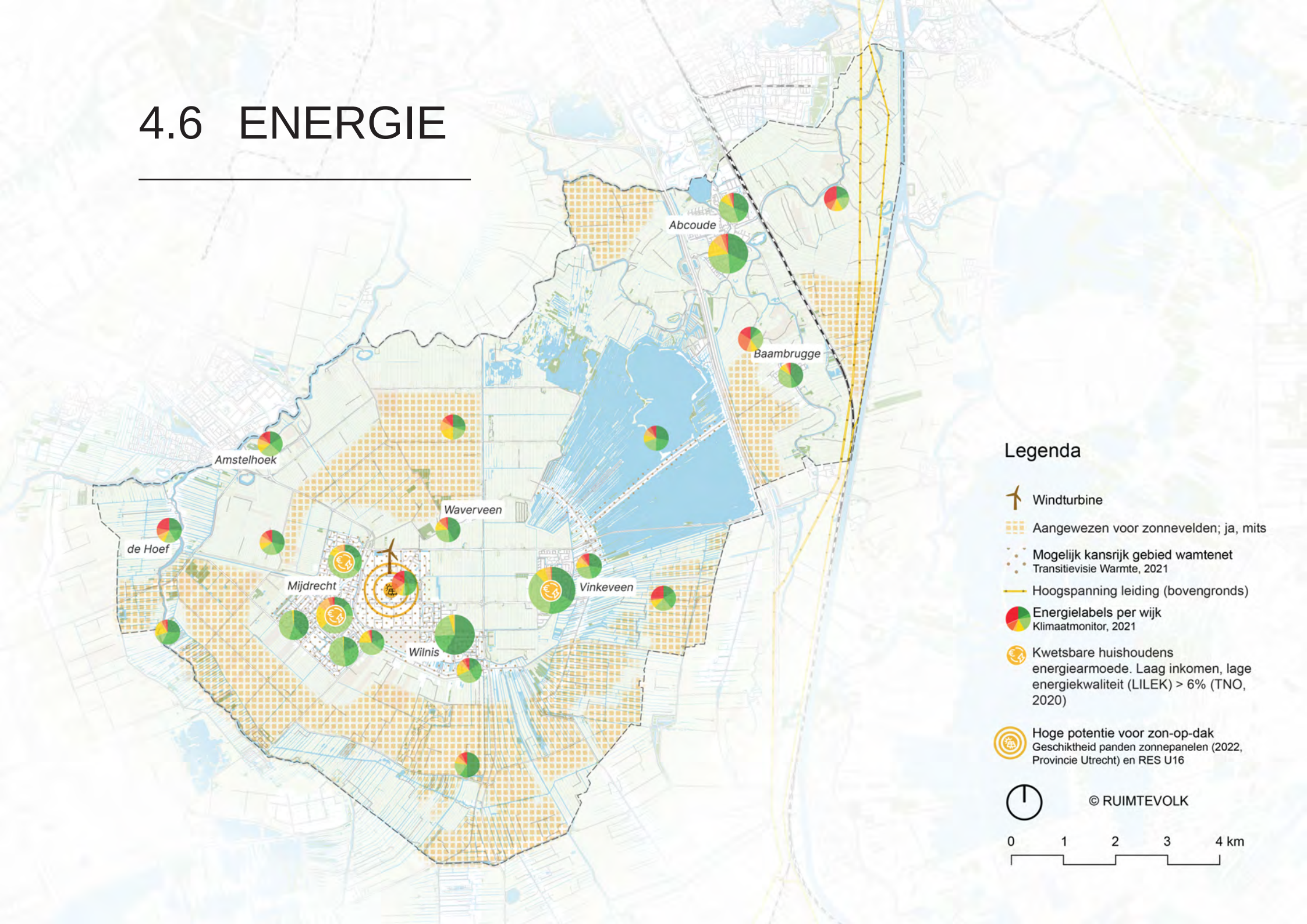
Abcoude
Baambrugge
Amstelhoek
Waverveen
de Hoef
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Legenda
Windturbine
Aangewezen voor zonnevelden; ja, mits
Mogelijk kansrijk gebied wamtenet
Transitievisie Warmte, 2021
Hoogspanning leiding (bovengronds)
Energielabels per wijk
Klimaatmonitor, 2021
Kwetsbare huishoudens energiearmoede. Laag inkomen, lage energiekwaliteit (LILEK) > 6% (TNO, 2020)
Hoge potentie voor zon-op-dak
Geschiktheid panden zonnepanelen (2022, Provincie Utrecht) en RES U16
© RUIMTEVOLK
0
1
2
3
4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Gemeente De Ronde Venen heeft de ambitie om **in 2050 klimaatneutraal** te zijn. Een groot deel van deze ambitie valt of staat bij de omslag van fossiele energie naar duurzame energie. In de toekomst zal de vraag naar elektriciteit vanwege elektrificering verder toenemen. In het Spoorboekje naar een klimaatneutrale gemeente wordt uitgegaan van een energievraag van 2662 TJ in 2040 (inmiddels 2050). Hiervan moet 1412 TJ uit duurzame warmte bestaan, en 1251 TJ (0,347 TWh) uit duurzame elektriciteit.[16, 17]

→ **Netcongestie** is een significant probleem in De Ronde Venen. Dit heeft impact op de huidige energievraag, maar vooral op het slagen van de energietransitie richting de toekomst. Momenteel is er op het lokale elektriciteitsnet geen ruimte meer voor nieuwe aansluitingen voor het transport van opgewekte energie. Daarnaast is de verwachting dat er tussen 2028 en 2033 geen nieuwe woningen kunnen worden aangesloten op het energienet.

→ Vanwege de netcongestie zet de gemeente in op het faciliteren van **netverzwaring**, met als belangrijkste maatregelen de zoektocht naar locaties voor 160 nieuwe transformatorhuisjes in de wijken en 2 grote onderstations van Stedin. Deze netverzwaring opgave betreft een **grote ruimtevraag**, zowel boven- als ondergronds. Om de tijd te overbruggen wordt vooral voor grootverbruikaansluitingen ingezet op energiehubs (vraag- en aanbod van energie op verschillende tijdstippen goed afstemmen en eventueel aanvullen met accuopslag).

→ De aanpak van De Ronde Venen op het gebied van de **warmtetransitie** focust met name op het verlagen van energieverbruik van woningen via isolatie. In de overstap naar duurzame warmtevoorzieningen wordt er ingezet op individuele oplossingen: (hybride) warmtepompen en “een mix van verschillende bronnen en technieken”. Met betrekking tot warmtenetten wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden op het Bedrijventerrein Mijdrecht en voor Zuiderwaard-Westerheul. Daarnaast loopt er een initiatief in Achter de Kerken in Abcoude.[19]

→ In 2020 was bij 3,5% van de huishoudens in De Ronde Venen sprake van **energiearmoede**, blijkt uit onderzoek van TNO. Door de verhoogde energieprijzen en de inflatie is dit percentage in 2022 gestegen tot 4,3%. Toch is het aantal kwetsbare huishoudens in gemeente De Ronde Venen lager dan het landelijk gemiddelde. Energiearme huishoudens hebben een laag inkomen in combinatie met een hoge energierekening (en vaak een slecht geïsoleerde woning). Uit gemeentelijk onderzoek blijkt dat Proostdijland, Zuiderwaard-Westerheul en Hofland de meest kwetsbare wijken voor energiearmoede zijn.[30]

→ In gemeente De Ronde Venen heeft ongeveer 60% van de woningen een geregistreerd **energielabel**. Van deze woningen heeft 80% het label C of hoger (zie Figuur 14). Hiermee doet De Ronde Venen het beter dan het landelijk gemiddelde (73% label C of hoger). Opvallend in de gemeente is het relatief hoge aandeel C-labels. Deze woningen hebben over het algemeen een hoge potentie omgezet te worden naar A-labels.[31]

KANSEN EN OPGAVEN

→ De Ronde Venen committeert zich conform de **RES 1.0** aan een opwek van **0,35 TWh** duurzame energie in 2040. Dit RES-bod moet volledig door grote en kleinschalige zonnevelden en zon op dak worden ingevuld; de optie van windenergie is door het huidige college uitgesloten.[15, 16]

→ Tot 2030 ligt er een opgave om circa **95 hectare zon op land** te realiseren. In het Beleidsplan Grootschalige Zonnevelden specificeert de gemeente hoe, en waar, de opgave het beste kan worden ingepast in het landschap, rekening houdend met de Voorkeursvolgorde Zon van de provincie Utrecht. Zo zijn er stevige beperkingen in (a) kernen en kernrandzones, (b) weidevogelgebieden, (c) de Stelling van Amsterdam en (d) NNN en Natura-2000 gebieden. In principe moet er genoeg ruimte zijn in de gemeente om de opgave in te vullen, en dit beleidsplan geeft duidelijke ruimtelijke kaders en randvoorwaarden mee voor initiatiefnemers. Er liggen koppelkansen om – via slim meervoudig ruimtegebruik – dit in samenhang op te pakken met andere opgaven zoals veenoxidatie en waterberging.[16, 32]

→ Uit de RES 1.0 blijkt dat **zonne-energie op daken** een grote kans is voor gemeente De Ronde Venen. Uit de RES-analyse blijkt dat De Ronde Venen van de 16 Utrechtse gemeenten de grootste onbenutte potentie van zon-op-dak heeft. Slechts 5% van de daken heeft een PV-installatie (> 15kWP). Specifiek op het Bedrijventerrein Mijdrecht is slechts 3% van het dakoppervlak benut. De gemeente zet in op het stimuleren van zon op dak; netcongestie is hierin een beperkende factor.[15]

→ De **warmtetransitie** in de gebouwde omgeving is een grote opgave. De focus ligt de komende jaren op individuele oplossingen – met name isolatie, maar ook hybride warmtepompen – omdat er slechts beperkte kansen liggen in warmtenetten. Deze opgave vraagt ruimte in de ondergrond, maar ook om tijdige regie en sturing van de gemeente. Het overkoepelende doel van een klimaatneutrale gemeente hangt voor een groot deel ook af van het slagen van de warmtetransitie. De visie op deze opgave vraagt om aanscherping en het toevoegen van een uitvoeringsperspectief.

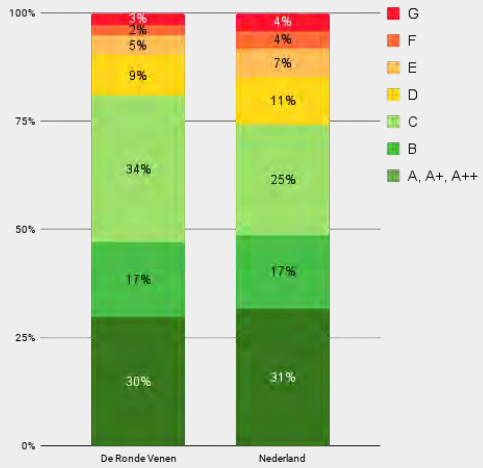

Figuur 14. Energielabels woningen in De Ronde Venen.
Bron: Regionale Klimaatmonitor, 2023, bewerking RUIMTEVOLK.

Figuur 15. Kansenkaart voor zonne-energie op land. Op de kaart staan de aangewezen gebieden (ja-mits) voor zonnevelden (vastgesteld door de gemeenteraad in 2021), samen met de uitgesloten gebieden en de aandachtsgebieden. Bron: gemeente De Ronde Venen, 2023.

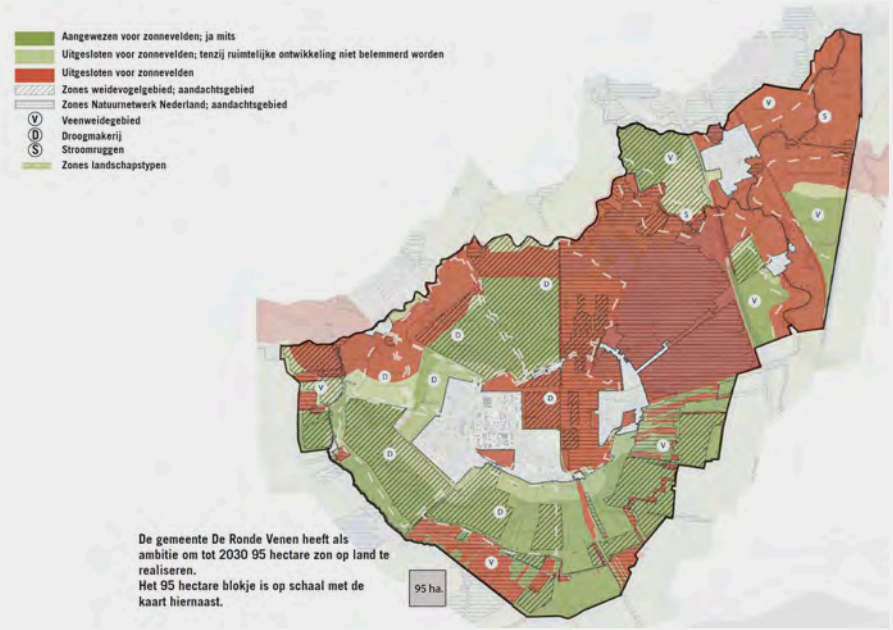

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **energie** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Energiebesparing

Gemeente de Ronde Venen wil een afname van 35% van de totale energievraag volgens het "Spoorboekje naar een Klimaatneutrale Gemeente". Tot nu toe is er een beperkte afname zichtbaar, met name vanwege de afname van voertuigbrandstoffen. De afname van energieverbruik voor warmte en voor elektriciteit nam naar verhouding minder af. In totaal verbruikt de gemeente de Ronde Venen 3.679 TJ aan energie

Hierom wordt de huidige situatie voor energiebesparing beoordeeld als **redelijk**.

Aandeel duurzame energie

Sinds 2008 wordt er in De Ronde Venen duurzame energie opgewekt en gebruikt. De gemeente heeft de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn. In het Spoorboekje staat dat de resterende energievraag die overblijft na het optimaliseren van de energiebesparing duurzaam moet worden opgewekt. Momenteel komt 16% van de gebruikte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Dit percentage ligt voor de andere energiethema's echter lager, namelijk tussen de 4% en 8%. De gemeente zit effectief op de helft van de te behalen doelstelling van 32% hernieuwbare energie in 2030. Om de doelstellingen in 2030 te behalen moet het aandeel duurzame energie nog toenemen met 16%. Hoewel er veel stappen moeten worden gezet, als de gemeente eenzelfde tempo als in de periode tussen 2015 en 2020 aanhoudt dan kunnen de doelen worden behaald. Hierom wordt de huidige situatie beoordeeld als **redelijk**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Energiebesparing

De gemeente heeft divers beleid om het energieverbruik verder te verminderen. Een van deze documenten is de Transitievisie Warmte, waarmee wordt ingezet op het verlagen van het energieverbruik van warmtevoorzieningen in woningen. Specifiek voor het terugdringen van warmtegebruik zal de gemeente passende maatregelen per woningtype helder maken en bestaande subsidieregelelingen goed toelichten. Verder onderzoekt de gemeente mogelijkheden voor warmtenetten. Het is aannemelijk dat de trends uit de huidige situatie zich ook voortzetten in de autonome ontwikkeling. Het is echter onduidelijk hoeveel besparing dit uiteindelijk zal opleveren. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als **redelijk**.

Aandeel duurzame energie

Er zijn diverse factoren die van invloed zijn op het aandeel duurzame energie. Zo is de verwachting dat de vraag naar energie de komende jaren verder groeit. Een klein deel van de RES-opgave is momenteel gerealiseerd in De Ronde Venen, maar een aanzienlijk deel heeft een concrete borging in plannen. Een complexe opgave die hieraan is gerelateerd, is netcongestie. Dit betreft hoofdzakelijk congestie bij het terugleveren van grote hoeveelheden duurzaam opgewekte energie. De gemeente heeft een beleidsplan voor groot- en kleinschalige zonnevelden. Of er daadwerkelijk op de zoekgebieden in de plannen zonnevelden worden gerealiseerd is echter onduidelijk. Daarnaast heeft de gemeente een Transitievisie Warmte opgesteld. De verwachting is dat het aandeel duurzame energie binnen de gemeente De Ronde Venen zal stijgen, maar het is erg onzeker of het voldoende zal zijn om de doelstelling te behalen. De autonome ontwikkeling wordt daarom als **redelijk** beoordeeld.

4.7 LANDBOUW

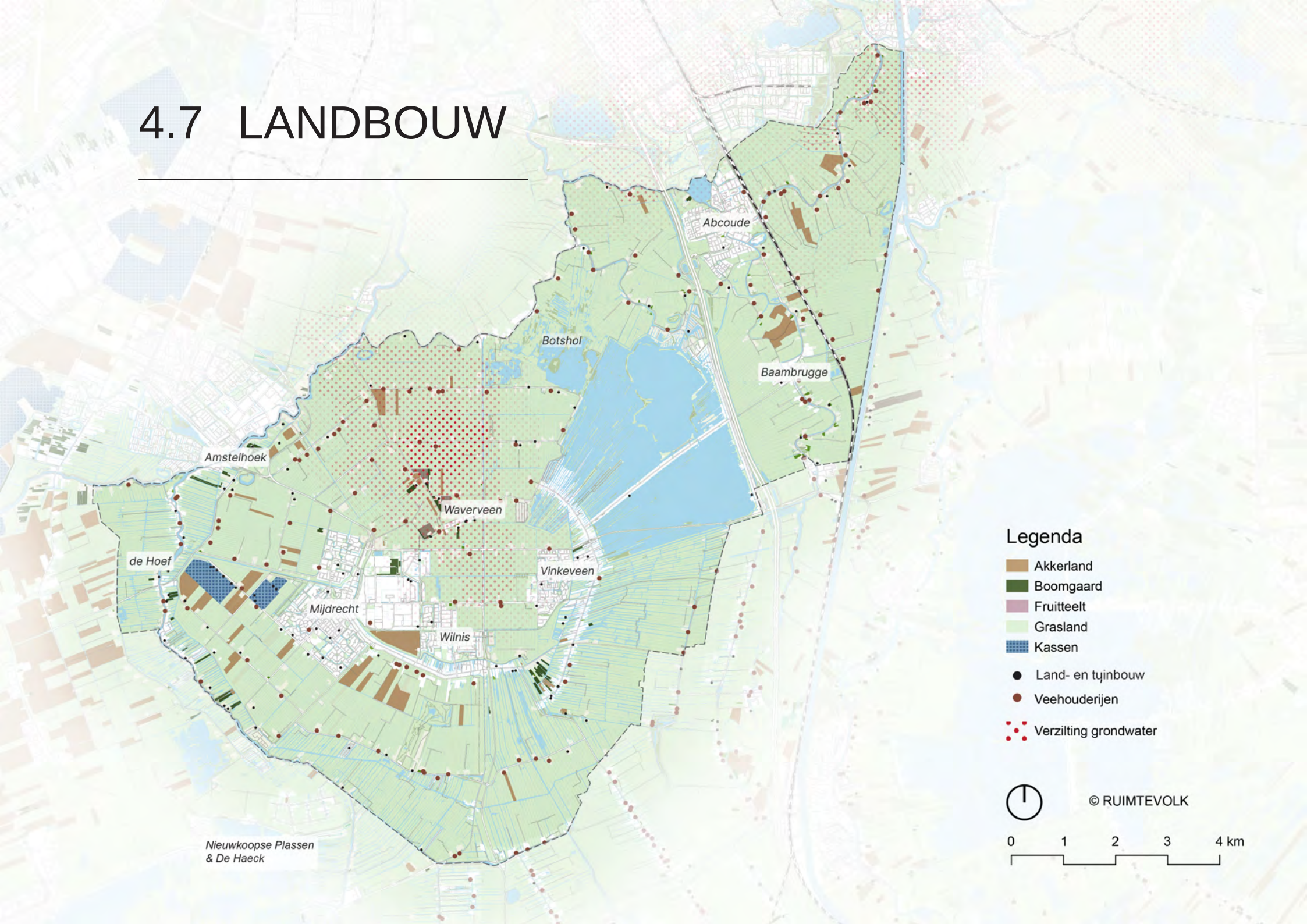
Abcoude
Botshol
Baambrugge
Amstelhoek
Waverveen
de Hoef
Vinkeveen
Mijdrecht
Wilnis
Nieuwkoopse Plassen
& De Haeck
Legenda
Akkerland
Boomgaard
Fruitteelt
Grasland
Kassen
Land- en tuinbouw
Veehouderijen
Verzilting grondwater
© RUIMTEVOLK
0
1
2
3
4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De Ronde Venen kent een **uitgestrekt landelijk gebied**: 70% van de gemeentelijke grond is in gebruik door boeren, waarvan 98% melkveebedrijven. Zij vormen, kleuren en beheren het landschap. Tegelijkertijd is de landelijke trend dat steeds meer gebruikers het landelijk gebied betreden: er wordt niet alleen geboerd, maar ook gewoond, gewerkt, gerecreëerd en natuur ontwikkeld. Dit vraagt om een evenwichtige balans in het ruimtegebruik.[6]

→ Naast de melkveehouderijen huisvest de gemeente ook een **glastuinbouwconcentratiegebied** in de Polder De Derde Bedijking.[6]

→ Landbouwbedrijven in de Utrechtse veenweidegebieden – waartoe De Ronde Venen behoort – zijn **gemiddeld kleiner** dan het landelijk gemiddelde als we kijken naar oppervlakte, de omvang van de veestapel en de intensiteit (productie per hectare).[1]

→ De landbouw staat voor een **omslag** als gevolg van verschillende ontwikkelingen: een beperkte verdiencapaciteit onder agrariërs, een gebrek aan bedrijfsopvolgers (vóór 2030 is circa 40% van de huidige Rondeveense boeren gestopt), maatregelen tegen bodemdaling en emissiereductiedoelen rondom CO_2, stikstof en methaan om overbelasting van de natuur tegen te gaan. Specifiek voor melkveehouders in een veenweidegebied als De Ronde Venen staat het **toekomstperspectief onder druk**. Er wordt ingezet op een hoger grondwaterpeil om veenoxidatie en bodemdaling tegen te gaan. Maar voor melkveehouders levert een nattere ondergrond slechtere condities om te boeren.[2]

→ Vanuit het **Utrechts Programma Landelijk Gebied** wordt ingezet op overgangszones rond Natura 2000-gebieden. Hier zijn de reductiedoelen strikter dan daarbuiten, met als doel om robuustheid te creëren voor de aanwezige habitattypen en doelsoorten in het Natura 2000-gebied. De exacte omvang van deze overgangsgebieden is nog niet duidelijk, maar de indicatie is dat dit een straal van circa 1 kilometer beslaat.[2] In De Ronde Venen ligt een aantal veehouderijen binnen de beoogde **overgangszone** rondom Natura 2000-gebied Botshol, dat een flinke stikstofoverbelasting kent. Mogelijk landt een deel van de overgangszone rond de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck ook in De Ronde Venen. Het toekomstperspectief en verdienmodel van de daar aanwezige boeren zal een andere richting krijgen dan boeren die verder buiten de overgangszone hun bedrijf voeren. Maar ook buiten de overgangszones is een **transitie** van de landbouw onvermijdelijk, vanwege de impact van de sector op **bodem** (verzuring, verdroging), **water** (uitspoeling stoffen) en **gezondheid** (fijnstof, geuroverlast).

→ Ook is er een beweging in gang gezet naar een volledig **grondgebonden melkveehouderij**, vanuit de nationale Nitraatrichtlijn. De invulling hiervan - de hoeveelheid dieren per hectare - is nog niet duidelijk.

→ Bovengenoemde ontwikkelingen hebben niet alleen effect op de bedrijfsvoering van boeren maar kennen ook een **ruimtelijke impact**. Boerenbedrijven zullen hun grond anders – vooral extensiever – gaan gebruiken, waardoor per melkveehouder meer grond nodig is voor een gezonde bedrijfsvoering.

→ **Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** is een grote opgave in het landelijk gebied van De Ronde Venen. De verwachting is dat dit de komende jaren op grote schaal gaat spelen, zowel in aantal stoppende agrariërs als in landoppervlakte. In sommige gevallen kan er een nieuwe bestemming komen in dit vastgoed, maar niet overal zal een nieuwe invulling gevonden worden. Dit kan mogelijk leegstand en verloedering tot gevolg hebben. Om die reden gaat de gemeente in 2024 een visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing opstellen.

KANSEN EN OPGAVEN

→ Het veenweidegebied, in al zijn facetten, is een belangrijke **drager van de identiteit** in de gemeente. Voor inwoners is het buitengebied een waardevolle plek die bijdraagt aan de kwaliteit van hun leefomgeving. Agrariërs zijn hier belangrijke **landschapsbeheerders**. De omslag die in de agrarische sector in beweging is, heeft duidelijke invloed op de agrariërs, maar ook op de **verschijningsvorm** van het buitengebied en de wijze waarop het buitengebied ook door inwoners en bezoekers gebruikt kan worden. Daarmee is het een belangrijke opgave om scherp te stellen wat voor buitengebied De Ronde Venen naar de toekomst voor zich ziet en welke keuzes daarbij horen.

→ De transitie naar een **duurzamere landbouw** dient meerdere doelen: de natuur kan zich herstellen en verder ontwikkelen, water wordt beter

vastgehouden en geborgen in het gebied en de biodiversiteit neemt toe. Ook past dit in het provinciale Utrechtse profiel van een gezonde leefomgeving.

→ De benodigde vernatting om bodemdaling tegen te gaan, dwingt agrariërs te zoeken naar **andere of aanvullende verdienmodellen**. Binnen gemeente De Ronde Venen en breder binnen het veenweidegebied wordt hiermee al volop geëxperimenteerd. Hier liggen tegelijkertijd ook kansen. Als dit opschaalbaar blijkt, is er voor een grote groep melkveehouders een interessant toekomstperspectief te realiseren en kunnen zij zich hiermee profileren als 'veenweideboeren van de toekomst'.

→ Relatief veel boeren – vooral melkveehouders – in Utrecht-West hebben al een verbrede bedrijfsvoering, wat een aanvullende inkomstenbron oplevert. Deze uitgangspositie biedt kansen om verder uit te breiden en aan te vullen, zoals met bijvoorbeeld **nieuwe (collectieve) woonzorgconcepten**. Daarmee wordt ook direct een koppeling gelegd met de woon-zorgopgave.

→ Het is van belang om voldoende richting te geven aan de mogelijkheden voor **vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** in De Ronde Venen. Mogelijke nieuwe functies moeten in samenhang worden bezien met de bereikbaarheid van voorzieningen en belastbaarheid van de aanwezige infrastructuur.

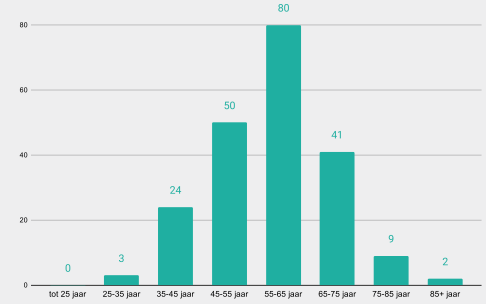

Figuur 16. De figuur toont de leeftijdsopbouw onder agrariërs in gemeente De Ronde Venen in 2018. Het grootste deel van de agrariërs bevindt zich in de leeftijd tussen de 55 en 65 jaar. Binnen nu en 10 jaar valt hierdoor een 'golf' aan stoppende boeren te verwachten. Bron: CBS landbouwtelling, 2018.

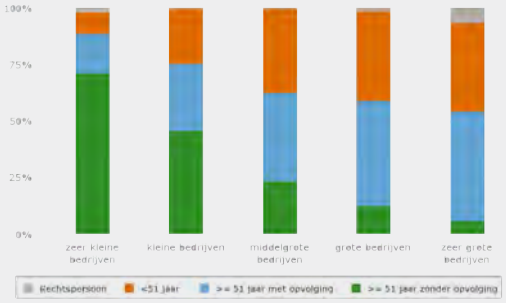

Figuur 17. Voor de melkveesector is te zien dat voor zeer grote bedrijven vaker een opvolger in beeld is dan voor kleinere bedrijven. De Ronde Venen kent relatief veel kleinere melkveehouderijen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Bron: Agrimatie, 2020.

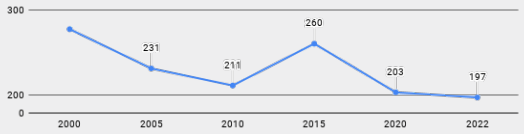

Figuur 19. In lijn met de landelijke trend neemt het aantal landbouwbedrijven in De Ronde Venen stelselmatig af. De piek wordt verklaard doordat de gemeente Abcoude in 2011 bij de gemeente De Ronde Venen is gevoegd; desondanks zet de dalende trend voort. Bron: CBS Landbouwtelling, 2023.

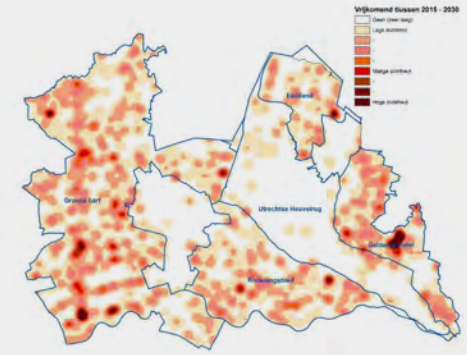

Figuur 18. De figuur toont een hittekaart van de verwachte VAB-opgave tot 2030. Met name aan de westkant van De Ronde Venen is de verwachte opgave het grootst. Bron: WUR en Kadaster, 2017

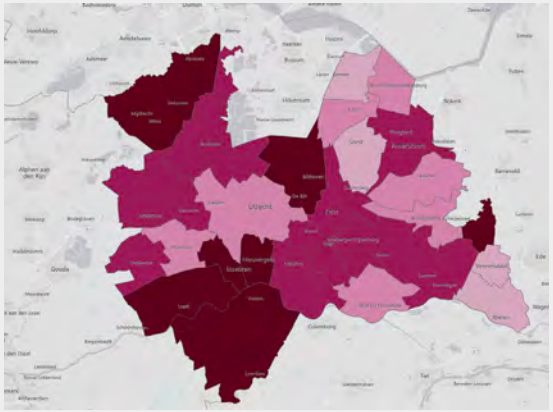

Figuur 20. Het kaartbeeld geeft per gemeente aan wat het percentage agrariërs ouder dan 60 jaar is. De logische verwachting is dat deze agrariërs binnen een aantal jaren het bedrijf overdragen aan een opvolger of stoppen. Gemeente De Ronde Venen kent een relatief hoog vergrijsde populatie agrariërs, namelijk 47%. Bron: VABviewer Provincie Utrecht, obv. BAB-gegevens uit 2021.

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **landbouw** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Verduurzaming landbouw

Boeren zijn in de gemeente De Ronde Venen de primaire beheerders van de landschappen van de gemeente. Ook kent de gemeente een glastuinbouwconcentratiegebied. Om de clustering van glastuinbouw te behouden, heeft de provincie Utrecht 2 glastuinbouwconcentratiegebieden aangewezen. Hiervan de Polder De Derde Bedijking er één van. De mate van CO_2-uitstoot is sinds 2010 afgenomen, echter in de laatste jaren weer gefluctueerd en in 2020 zelfs toegenomen t.o.v. het jaar ervoor. Hierom wordt het criterium verduurzaming landbouw beoordeeld als **slecht**.

Nevenactiviteiten

Een van de manieren waarop landbouwbedrijven verduurzamen is door nevenactiviteiten op te stellen, bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer. Het aantal bedrijven dat in de provincie Utrecht verbredingsactiviteiten hebben die voor minder dan 10% van het totale inkopen zorgen neemt af. Ditzelfde geldt voor het aantal bedrijven waarvan de opbrengst van de nevenactiviteiten tussen 10% en 50% van de opbrengst is. Van 2016 tot 2020 is het aantal bedrijven waarvan de opbrengst van nevenactiviteiten meer dan 50% is toegenomen met 10%. Per saldo neemt het totaal aantal landbouwbedrijven ook af, in 2008 waren dit 3.000 bedrijven, in 2023 nog maar 2.269. Toch is het totale niveau van nevenactiviteiten fors toegenomen sinds 2012, met maar liefst 264%. Aannemend dat de provinciale trend ook geldt voor gemeente De Ronde Venen, wordt de verbreding van landbouw daarom beoordeeld als **goed**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Landbouw in gemeente de Ronde Venen komt in toenemende mate onder druk te staan. De stikstofproblematiek speelt een grote rol en zorgt ervoor dat de noodzaak voor duurzame landbouw sterk toeneemt. Daarnaast zorgen extremere weersomstandigheden voor de agrarische sector een andere uitdaging. Een derde aandachtspunt is dat er in de gemeente sprake is van bodemdaling, dat ontstaat vanwege het ontrekken van water uit de bodem voor landbouwdoeleinden. Dit zorgt vervolgens voor een toenemende mate van verzilting waardoor de bovenliggende landbouwgrond onvruchtbaarder wordt. Een van de maatregelen die kan worden getroffen is om het peilniveau vast te zetten. Hierdoor kan het grondwaterpeil niet verder daalt. Echter, hierdoor wordt de bovenliggende grond drassiger, ten nadele van vee en landbouwvoertuigen die baat hebben bij een drogere grond. Of deze maatregel wordt toegepast is nog onzeker.

In het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) wordt het doel uitgewerkt om tot een circulaire, natuur inclusieve en klimaatneutrale landbouw. Er wordt onder andere ingezet op innovaties voor het verminderen van emissies, natuurinclusieve bedrijfsvoering door een grotere inzet op ecosysteemdiensten en het benutten van landelijke regelingen (zoals de LBV+ en LBV regeling). Daarnaast kan grondinstrumentarium worden ingezet in gebiedsprocessen bij stoppende bedrijven. Daarnaast noemt het UPLG dat er een landbouwmenukaart wordt ontwikkeld, waarmee agrariërs worden ondersteund bij het aanpassen van hun bedrijfsvoering. Landbouw is een complex thema en krijgt hierom veel aandacht vanuit de provincie. Het is echter nog onduidelijk of de ingenomen maatregelen effectief zullen zijn voor het verduurzamen van de landbouw. Hierom wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als **redelijk**.

4.8 KLIMAAT

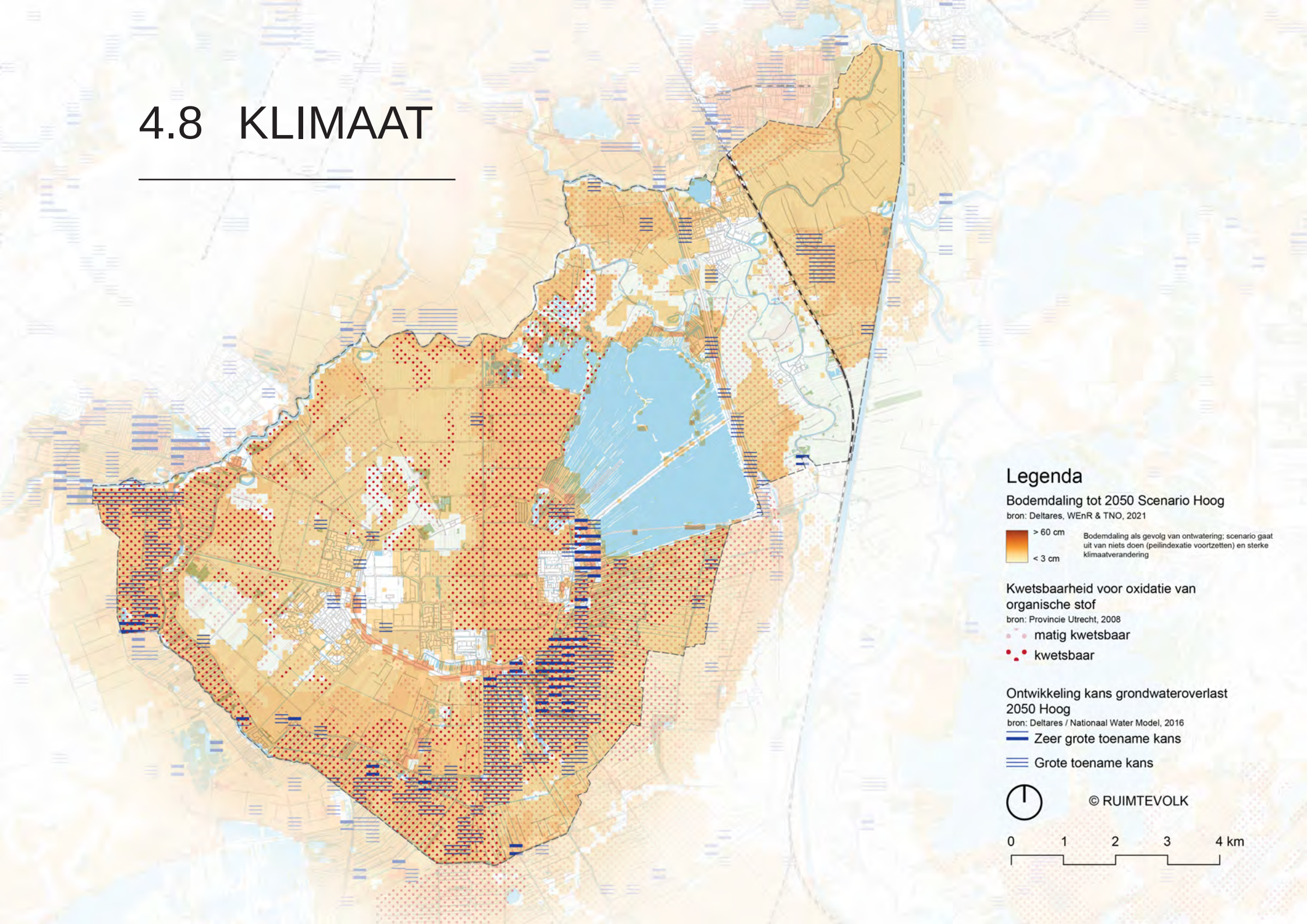
Legenda
Bodemdaling tot 2050 Scenario Hoog
bron: Deltares, WEnR & TNO, 2021
> 60 cm
< 3 cm
Bodemdaling als gevolg van ontwatering; scenario gaat uit van niets doen (peilindexatie voortzetten) en sterke klimaatverandering
Kwetsbaarheid voor oxidatie van organische stof
bron: Provincie Utrecht, 2008
matig kwetsbaar
kwetsbaar
Ontwikkeling kans grondwateroverlast 2050 Hoog
bron: Deltares / Nationaal Water Model, 2016
Zeer grote toename kans
Grote toename kans
© RUIMTEVOLK
0
1
2
3
4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ Het **klimaat verandert**: we krijgen te maken met hetere zomers en extremere piekbuien. Dit heeft effect op tal van ruimtelijke functies zoals natuur, landbouw, wonen, industrie en het watersysteem.

→ Dit vormde eind 2022 aanleiding voor het kabinet om het **bodem- en watersysteem sturend** te laten zijn bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. In een landschap van droogmakerijen met zogenaamde moerige gronden, zoals in het westelijke deel van de gemeente, levert dat zeer specifieke wateropgaven op. De inzet op een hoger grondwaterpeil om veenoxidatie tegen te gaan is een belangrijke maatregel, evenals het zoeken naar waterbergingsmogelijkheden in de diepste delen van de polders. In het kader van het Utrechts Programma Landelijk Gebied is het belangrijk om rekening te houden met de doelstellingen rondom waterberging in lage delen van de provincie tijdens piekbuien. Dit is juist in het veenweidegebied ingewikkeld, omdat de vernatting en verhoging van de grondwaterstanden ten behoeve van de bodemdalingsopgave het risico op wateroverlast vergroten.[5, 9]

→ **Bodemdaling** is in De Ronde Venen een urgent probleem. Veenoxidatie, waarbij CO_2 vrijkomt, is hiervan de voornaamste structurele oorzaak. Ook spelen seizoenseffecten een rol: het ‘zetten’ en ‘klinken’ door gewichtstoename op veen en klei en ‘krimp’ en ‘zwel’ door vernatting in de winter. In de droogmakerij valt de bodemdaling mee, in de gebieden daarbuiten treedt de bodemdaling harder op.[1]

→ Het **nat houden van het veenweidegebied** is een belangrijke maatregel om veenoxidatie – en daarmee bodemdaling – tegen te gaan. Veengebieden en waterkeringen zitten voor in de verdringingsreeks. Dit is een reeks die aangeeft hoe het beschikbare water verdeeld wordt in tijden van schaarste. Dit maakt dat De Ronde Venen in de basis in een gunstige positie verkeert om natte condities te creëren of te behouden, om bodemdaling tegen te gaan. Desalniettemin is de **beschikbaarheid van zoet water** in de toekomst niet vanzelfsprekend. Daarmee wordt het nathouden van de veengebieden steeds moeilijker in langere perioden van droogte.

→ De Ronde Venen kent van alle gemeenten in het Utrechtse veenweidegebied het grootste oppervlakte aan puur veen. Dit kan tot wel 8 meter dik zijn en is nauwelijks vermengd met klei. Daaromheen is ook kleiig veen te vinden, waar de klei als het ware is bijgemengd in de bovenste laag veen. De klei dient daarmee als een soort beschermingslaag tegen oxidatie. Al met al zorgt deze bodemsamenstelling ervoor dat in De Ronde Venen – in vergelijking met de andere Utrechtse gemeenten – door verdroging de **hoogste jaarlijkse bruto broeikasgasuitstoot** wordt gemeten.[1]

→ Het Utrechts Programma Landelijk Gebied voorziet om bepaalde delen van het veenlandschap, met name de dikke veenlagen, op termijn in te richten als **moeras en natuurlijke klimaatbuffer**. Op die manier wordt er weer CO_2 vastgehouden in het veen, in plaats van uitgestoten.[2]

→ Een andere opgave is **verzilting**. Doordat de bodem laag ligt en slap is, dringt brak water door tot op polderniveau. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van het water: steeds meer gronden raken ongeschikt voor landbouw. Vooral in het oostelijk deel van Polder Groot-Mijdrecht speelt dit, wat reden is om hier vooral in te zetten op natuurherstel en -ontwikkeling. In het zuidoostelijke deel van de polder wordt natuurgebied Marickenland gerealiseerd, waar tegelijkertijd ruimte voor waterberging komt.[6]

→ Hoewel het tegenstrijdig klinkt in een nat landschap, is **droogte** en de uitdaging om **voldoende water vast te houden** in het gebied ook voor De Ronde Venen een stevige opgave. Droogte heeft diverse gevolgen: een slechtere waterkwaliteit, verzakking van gebouwen (funderingsproblematiek), beperktere opbrengsten van grasland en achteruitgang van natuurkwaliteit. Ook ‘**te nat**’ vormt een probleem. In perioden van overmatige regen moet er rondom de dichtstbevolkte woongebieden ruimte zijn om **overtollig regenwater op te vangen**.

→ Tot slot zijn er ook in de **gebouwde omgeving** ingrepen nodig om om te gaan met **wateroverlast en hitte**. In bebouwd gebied treedt het hitte-eiland effect op; dit veroorzaakt gezondheidsrisico’s bij kwetsbare ouderen. Een belangrijke ingreep tegen hitteoverlast is het toevoegen van groen: hiermee wordt enerzijds meer water toegelaten tot de bodem, anderzijds zorgt het voor koelte op hete dagen. Daarnaast zet gemeente De Ronde Venen in bebouwd gebied in op een duurzame omgang met hemelwater volgens de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Het apart afvoeren van het hemelwater in de openbare ruimte – dus niet afvoeren op het riool – en ruimte voor waterberging bij nieuwe ontwikkeling zijn belangrijke uitgangspunten.

KANSEN EN OPGAVEN

→ Het aanpakken van de **bodemdalingsopgave** waarbij vernatting een structurele ingreep vormt, is een grote opgave. Tegelijkertijd liggen hier koppelkansen met andere opgaven, zoals de transitie van de landbouw (een omslag naar extensievere vormen van landbouw en eventueel nattere teelten met nieuwe verdienmodellen), recreatie en wonen (aantrekkelijke en bijzondere woonmilieus, zoals drijvend bouwen, op palen en terpen). Het landschap biedt daarbij een bruikbare onderlegger die tot variatie in het landgebruik leidt, rekening houdend met de behoefte aan zoet water.

→ **Water** is misschien wel één van de meest urgente transitieopgaven, maar levert tegelijkertijd kansen op voor verschillende ambities van de gemeente. Denk aan het uitbreiden van waterrijke natuur met bijbehorende soorten en daarmee het versterken van de biodiversiteit, het verder uitbreiden van het recreatieve profiel – als regionale trekpleister op het gebied van waterrecreatie – en de koppeling met de historische inundatiegebieden van de Stelling van Amsterdam.

→ Niet alleen in het buitengebied, maar ook in de **bebouwde omgeving** van De Ronde Venen ligt een opgave om deze **klimaatbestendig** te maken. Dit gaat enerzijds over de openbare ruimte – bijvoorbeeld het toevoegen van (schaduwrijk) groen of het verminderen van verharding – maar ook over het stimuleren van inwoners om hun tuinen te vergroenen en het regenwater af te koppelen.

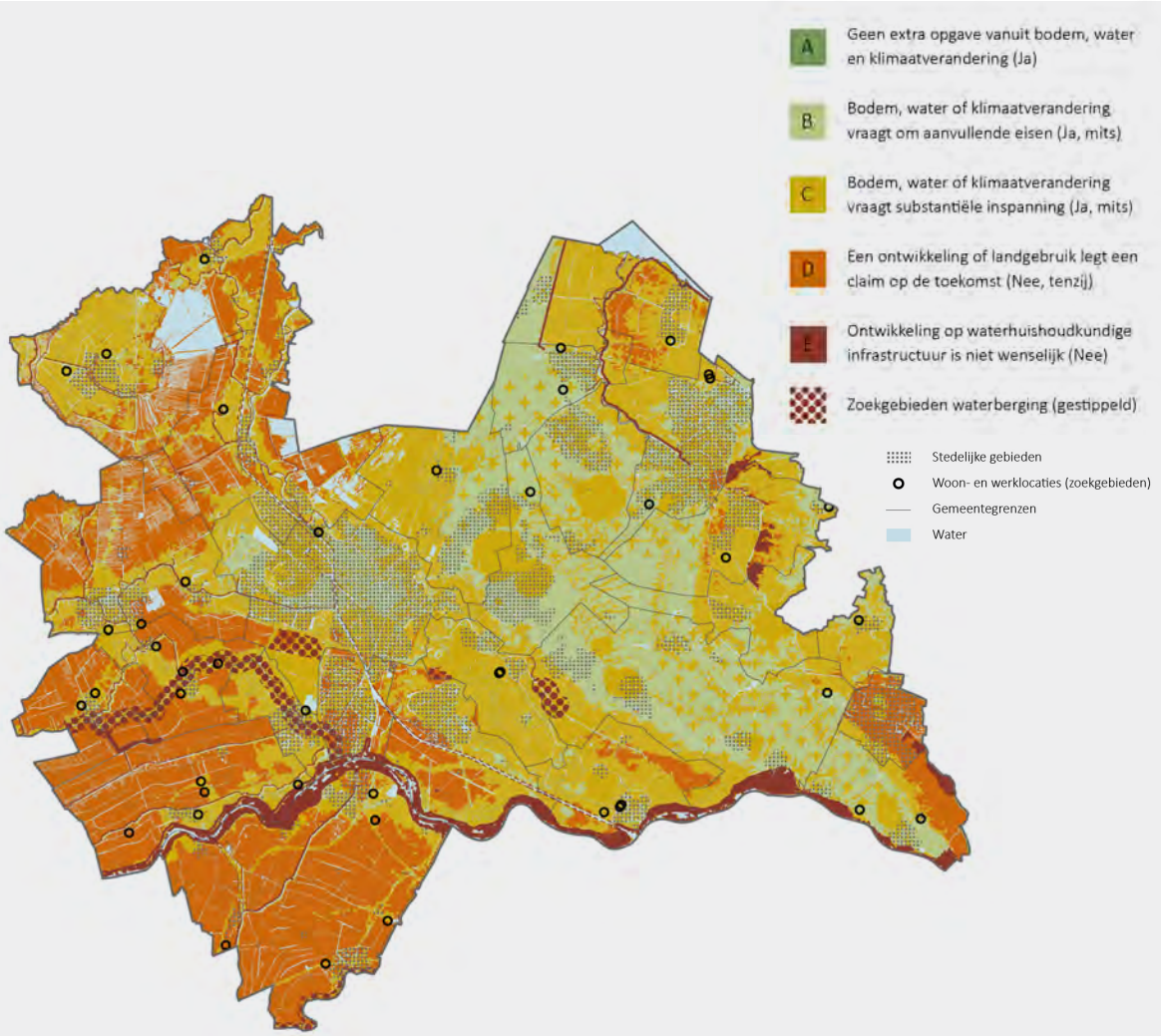

Figuur 21. Dit kaartbeeld is opgesteld door de Utrechtse waterpartners. Het toont de geschiktheid van de bodem voor woon- en werklocaties, gezien vanuit het perspectief van bodem, water en klimaatverandering. Het grondgebied van De Ronde Venen vraagt ofwel om een substantiële inspanning bij ontwikkelingen (ja-mits), ofwel om terughoudendheid vanwege een grote claim op de toekomst (nee-tenzij). Bron: Defacto Stedenbouw, 2023.

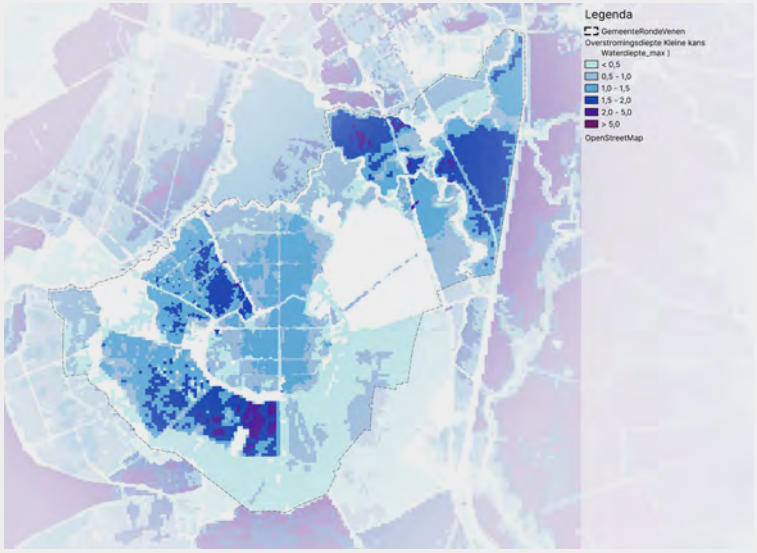

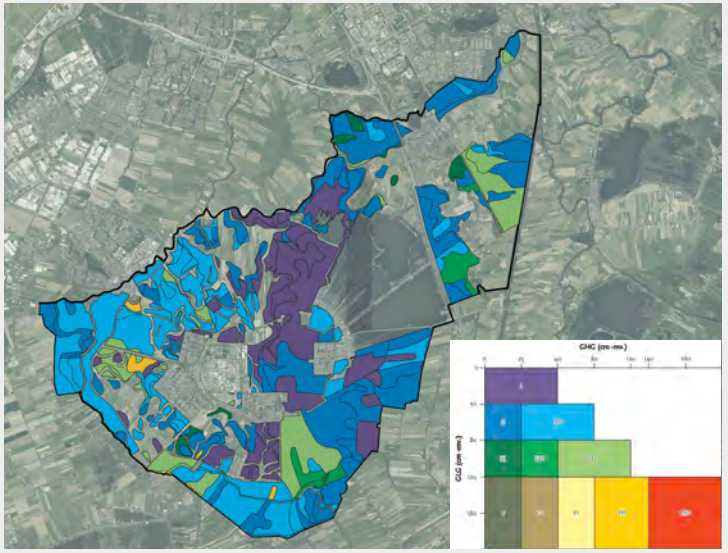

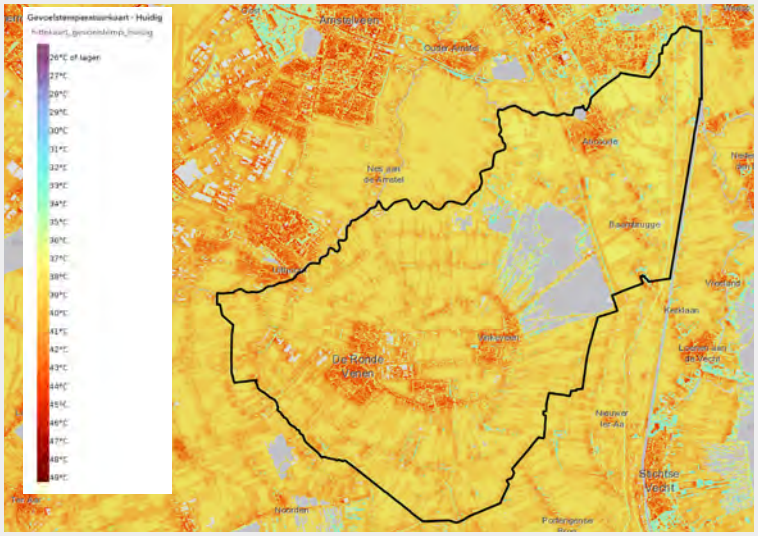

Figuur 22. Rechtsboven. Het kaartbeeld toont de grondwatertrappen van De Ronde Venen. Een grondwatertrap geeft een indicatie van de absolute grondwaterstand en de fluctuatie hiervan. De trappen zijn gedefinieerd op basis van de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG), zie legenda. Het bovenstaande kaartbeeld geeft een inzicht in de historische bodemstructuur van De Ronde Venen, die nog steeds invloed heeft op het huidige watersysteem. Deze dataset van de provincie Utrecht toont enkel de veenweidegebieden.
Bron: Provincie Utrecht, 2023.

Figuur 23. Linksboven. Dit kaartbeeld toont de maximale waterdiepte bij een overstroming. Het gaat om een overstroming met een kleine kans.
Bron: Klimaateffectatlas, 2023.

Figuur 24. Linksonder. Dit kaartbeeld toont de gemiddelde gevoelstemperatuur tijdens een hete zomermiddag: in het bebouwd gebied van De Ronde Venen lopen deze gevoelstemperaturen op tot ruim boven de 40 graden, uitgaande van het klimaatscenario ‘Hoog 2040’.
Bron: Klimaateffectatlas, 2023.

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **klimaat** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Overstroming

Gemeente De Ronde Venen ligt in een veengebied. Hierdoor neemt het overstromingsrisico van de gemeente toe. In de gemeente geldt een maximale waterdiepte bij een dijkdoorbraak van >5 meter. Rondom Mijdrecht in Hofland, Proostdijland en Molenland geldt een hogere maximale diepte dan in Mijdrecht zelf. Ten zuiden van Wilnis, onder de Burgemeester Padmosweg, geldt een maximale waterdiepte 1,8 meter. Daarnaast geldt voor het gebied rondom Abcoude en Baambrugge een hogere maximale waterdiepte tussen de 1,5 en 2,0 meter. De maximale waterdiepte is voor drukbevolkte delen en dorpskernen van de gemeente redelijk beperkt. Op basis van deze informatie wordt de huidige situatie voor overstromingsrisico beoordeeld als **redelijk**.

Hitte

In en rondom Mijdrecht en de andere dorpskernen ligt de gevoelstemperatuur tussen de 37 en 42 graden. In de overige delen van de gemeente De Ronde Venen, de landelijke gebieden, ligt de gevoelstemperatuur lager, namelijk tussen de 31 en 37 graden. Deze temperatuurverschillen zijn onder andere te verklaren door de mate van verharding. In Mijdrecht, Wilnis en Abcoude wordt er meer hittestress door warme nachten ervaren vergeleken met de rest van de gemeente. Voor deze dorpskernen geldt dat er gemiddeld tussen 1 dag en 1 week aan achtereenvolgende warme nachten wordt ervaren. Relatief gezien is de hittestress beperkt tot de dichtbebouwde dorpskernen, echter wonen hier wel de meeste mensen. Hierom wordt hittestress beoordeeld als **redelijk**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Overstroming

Klimaatverandering zorgt voor extremere weersomstandigheden die frequenter voorkomen. Vergeleken met de rest van de gemeente heeft het oostelijke deel een verhoogd overstromingsrisico. Dit geldt met name voor Abcoude, Baambrugge en Vinkeveen. De overstromingskans voor Amstelhoek, Mijdrecht en Wilnis is naar verhouding beperkter, hier geldt een zeer kleine overstromingskans. Omdat de overstromingskans op de drukbevolkte plaatsen in de gemeente klein is, wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als **redelijk**.

Hitte

Ondanks dat er enkele aanwijsbare problemen zijn voor hittestress binnen gemeente De Ronde Venen, dient in de autonome ontwikkeling wel rekening gehouden te worden met de gevolgen van het klimaat. De verwachting is dat klimaatverandering zal resulteren in verder oplopende temperaturen. Hittestress zal vooral tijdens warme nachten in de dorpskernen toenemen: van gemiddeld 1 dag tot 1 week per jaar in 2020, naar 2 tot 3 weken per jaar in 2050. Daarnaast neemt ook de gevoelstemperatuur aanzienlijk toe: in 2020 hoogstens 40 graden Celsius en in het scenario hoog in 2050 maximaal 46 graden Celsius. De omliggende landelijke gebieden blijven naar verhouding koel wat ook positieve effecten heeft op de plekken waar het relatief heet is. De gemeente heeft een lokaal hitteplan opgesteld waarin diverse sociale maatregelen worden genoemd om de effecten van hitte te beperken. Echter worden hierin geen maatregelen getroffen voor de fysieke leefomgeving. Door een toename van het aantal kwetsbare gebieden en de toename van het aantal warme dagen, zal het aantal gehinderde personen toenemen, met name in de dorpskernen. Op basis van bovenstaande argumenten, wordt de autonome ontwikkeling beoordeeld als **slecht**.

4.9 NATUUR

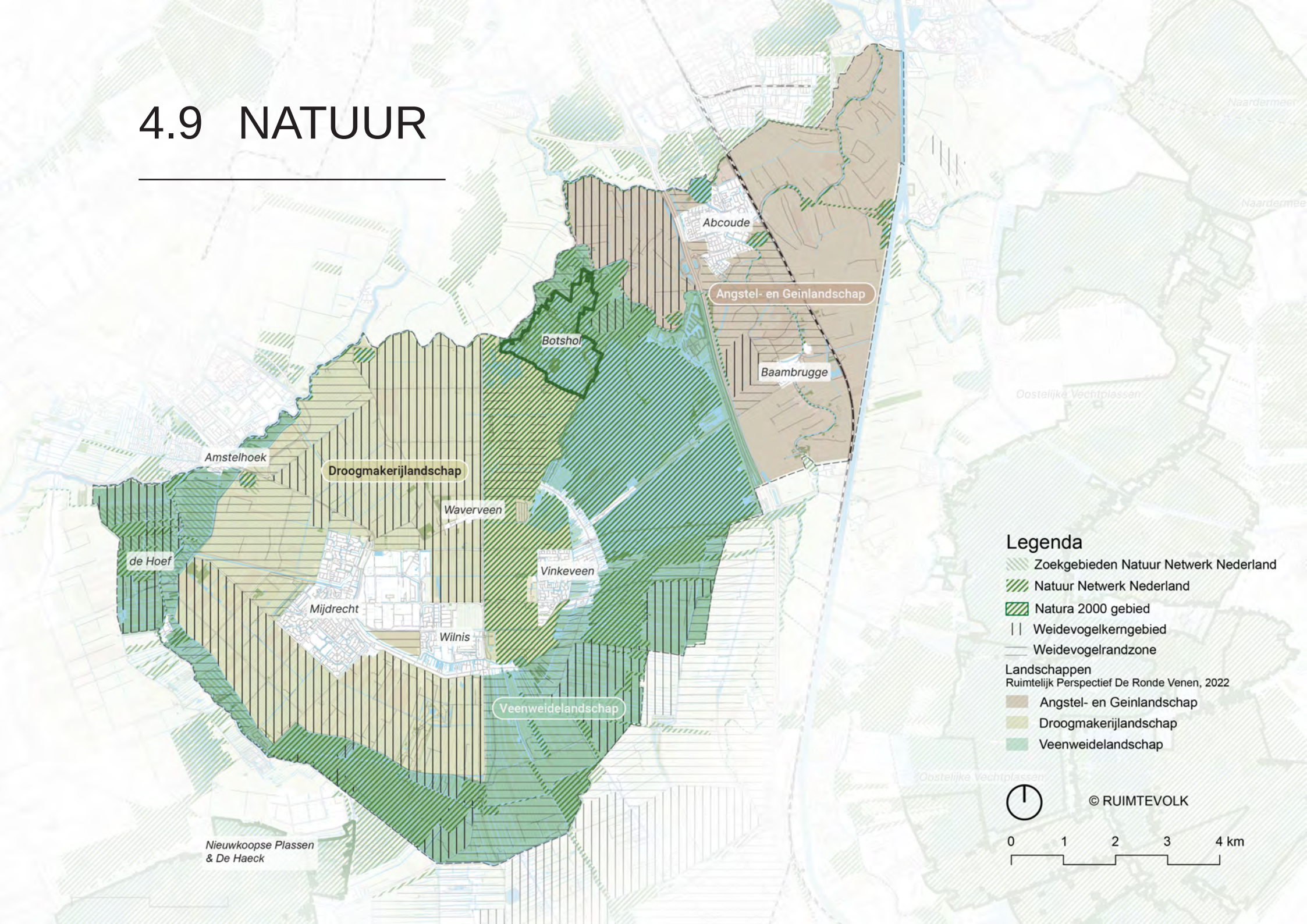
Abcoude
Angstel- en Geinlandschap
Botshol
Baambrugge
Amstelhoek
Droogmakerijlandschap
Waverveen
de Hoef
Vinkeveen
Mijdrecht
Wilnis
Veenweidelandschap
Nieuwkoopse Plassen
& De Haeck
Legenda
Zoekgebieden Natuur Netwerk Nederland
Natuur Netwerk Nederland
Natura 2000 gebied
Weidevogelkerngebied
Weidevogelrandzone
Landschappen
Ruimtelijk Perspectief De Ronde Venen, 2022
Angstel- en Geinlandschap
Droogmakerijlandschap
Veenweidelandschap
© RUIMTEVOLK
0
1
2
3
4 km

WAT ZIEN WE GEBEUREN?

→ De kwaliteit van de natuur staat onder druk. De provincie Utrecht moet de kwaliteit van de natuur verbeteren, onder andere via structurerende principes voor **toekomstbestendige natuur**. Voor natuur gaat dit om diverse natuuropgaven, zoals Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Vogel- en habitatrichtlijn, Bossenstrategie en Groenblauwe Dooradering.[2]

→ **Natuurgebied Botshol** wordt beschermd onder de vlag van Natura 2000-netwerken: vegetatietypen zoals rietland, bos en struweel komen voor. Dit gebied kent de hoogste soortendiversiteit van de gemeente (zie Figuur 25). De kwaliteit van dit natuurgebied staat echter onder druk als gevolg van overbelasting door de landbouw (fijn- en stikstofemissies). Om de natuurdoelen in het gebied te halen is het belangrijk dat de fijnstof- en stikstofneerslag door landbouw, verkeer en industrie uit de omliggende gebieden vermindert. Maar ook is het nodig om met vernatting veenoxidatie tegen te gaan: als het veen te droog wordt, komen nutriënten vrij die het water te voedselrijk maken.[1, 6]

→ De **Vinkeveense Plassen** worden beschermd onder het Natuurnetwerk Nederland, mede vanwege de ligging tussen Botshol en de Nieuwkoopse Plassen, waardoor het gebied als **corridor** functioneert. Er groeit een aantal zeldzame waterplanten en bovendien zijn de kenmerkende legakkers van cultuurhistorisch belang.

→ Rond Natura 2000-gebieden worden **overgangszones** ingericht, waar maatregelen worden genomen om natuurdoelen te halen. De exacte omvang van deze overgangsgebieden is nog niet duidelijk. Het overgangsgebied rond Botshol zal nat ingericht worden in het kader van de benodigde groenblauwe dooradering. Afhankelijk van de uiteindelijke omvang van overgangsgebieden overlapt een deel van het overgangsgebied rond de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck het grondgebied van gemeente De Ronde Venen.[2]

→ In De Ronde Venen lopen verschillende **gebiedsprocessen** om opgaven voor natuur, stikstof, water, klimaat en de energietransitie in samenhang op te pakken, zoals het lopende gebiedsproces Waardassacker, Botshol en Nellestein. Daarnaast zijn er in polder Groot Mijdrecht Noord-Oost al twee moerasblokken gerealiseerd. De provincie werkt samen met de gebiedspartijen, het waterschap, Natuurmonumenten en de gemeente aan de planvorming voor het derde moerasblok. In het Pact van Poldertrots staan afspraken over de ontwikkeling van de moerasblokken en de realisatie van kruiden- en faunarijk grasland.

→ In 2027 moeten alle Europese lidstaten voldoen aan de chemische en ecologische kwaliteitsdoelen uit de **Kaderrichtlijn Water (KRW)**. Deze richtlijn is opgesteld om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren. Op viskwaliteit scoren de waterlichamen van De Ronde Venen relatief goed, maar op chemische kwaliteit wordt niet voldaan aan de richtlijn (zie Figuur 26 voor het eindoordeel). Het behalen van deze doelen is een belangrijke opgave voor het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.[5, 51]

KANSEN EN OPGAVEN

→ Vanuit het Utrechts Programma Landelijk Gebied heeft het **herstel van Natura 2000-gebieden** op de korte termijn prioriteit Dat wil zeggen dat in de nog nader aan te duiden overgangsgebieden rond Natura 2000-gebieden natuurherstel prioriteit heeft. Dit is een forse provinciale opgave, ook rondom Botshol in De Ronde Venen. In het gebied loopt een gebiedsproces waarin agrariërs samen met gebiedspartijen werken aan toekomstbestendige oplossingen voor de bedrijven in de polders.[2]

→ Het werken aan meer **groenblauwe dooradering** van het buitengebied van De Ronde Venen, een doel uit het Utrechts Programma Landelijk Gebied, biedt veel kansen voor een koppeling met andere doelen. Denk aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, natuurinclusieve landbouw, het verbeteren van de waterkwaliteit of het verminderen van broeikasgassen. Maar denk ook aan versterking van de landschappelijke kwaliteiten en de mogelijkheden voor recreatie en klimaatadaptatie.[2]

→ Het **vernatten van de veengebieden** (zie ook het hoofdstuk Klimaat) leidt ertoe dat het veen minder CO_2-uitstoot, maar biedt kansrijke koppelingen om tegelijkertijd de ecologische kwaliteit van de natuurgebieden en het watersysteem te verbeteren. Met name aan de noordzijde van de gemeente, in de zone rond de Stelling van Amsterdam, liggen kansen om natuurdoelen te verbinden met erfgoed, recreatie, biodiversiteit, landbouwtransitie en waterberging.

→ Rond de Vinkeveense Plassen **schuren de doelen voor natuurbehoud- en ontwikkeling** met de recreatieve aantrekkingskracht van de plassen: er wordt volop gevaren en er zijn vakantiehuisjes ontwikkeld - sommige in strijd met juridische regels en in afwachting van een gemeentelijk bestemmingsplan voor het gebied.

→ Er liggen kansen in het steviger **verbinden van de verschillende natuurgebieden** in de gemeente. Hierdoor worden de aanwezige habitattypen en doelsoorten robuuster en beter bestand tegen externe invloeden. Bovendien ontstaat er zo een rijk en gevarieerd landschap, waar ook recreatief van geprofiteerd kan worden. Hierbij liggen expliciete koppelkansen voor de ontwikkeling van de Stelling van Amsterdam als groenblauwe krans.

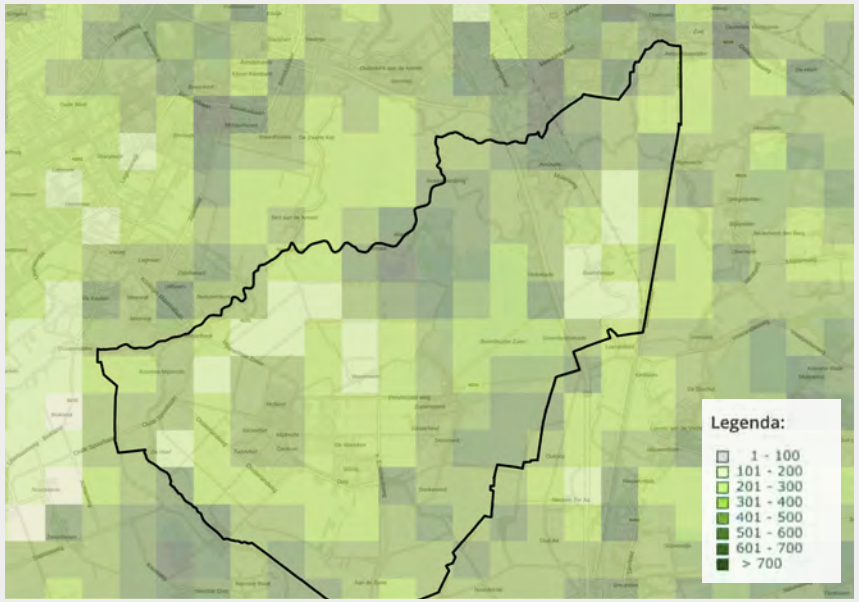

Figuur 25. Biodiversiteit in De Ronde Venen: het kaartbeeld toont de geschatte soortendiversiteit van Rode Lijstsoorten. Er is een relatief hoge soortendiversiteit in en rond Natura 2000-gebieden, maar een lage soortendiversiteit in agrarisch productielandschap. Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 2017.

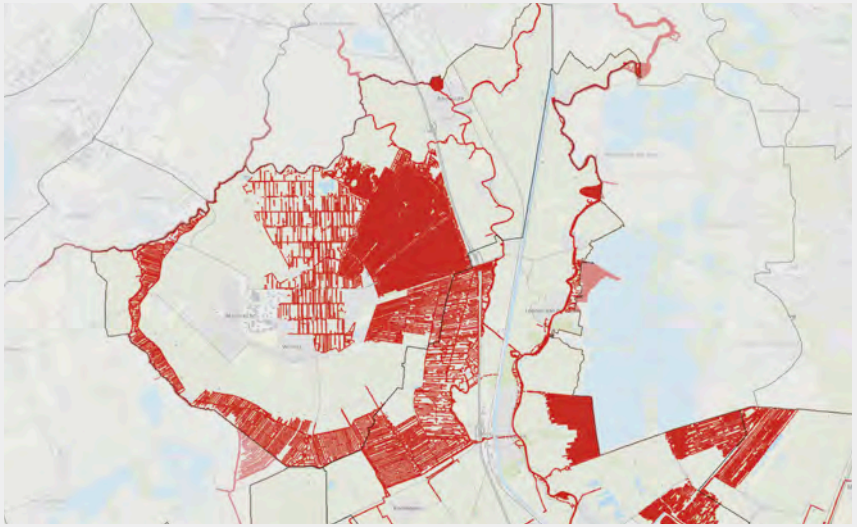

Figuur 26. Deze figuur toont het eindoordeel voor de oppervlaktewateren in het kader van de KRW. Opvallend is dat in De Ronde Venen veel sloten en kleinere watergangen ook onder de KRW vallen. Alle wateren in de KRW voldoen niet op dit moment. Bron: Provincie Utrecht

Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **natuur** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

HUIDIGE SITUATIE (HS)

Natura-2000

Rondom en in gemeente De Ronde Venen bevinden zich enkele Natura 2000-gebieden: Botshol (218 ha), de Nieuwkoopse Plassen & De Heack (2.008 ha) en de Oostelijke Vechtplassen (6.475 ha). Botshol ligt in de gemeente, de overige gebieden liggen tegen de gemeentegrenzen. Het is hierom aannemelijk dat activiteiten in de gemeente verstorend kunnen zijn voor deze natuurgebieden. Voor zowel de Botshol als de Oostelijke Vechtplassen geldt dat het gros van de habitattypen en soorten onder druk staan. Met name stikstofdepositie vormt een bedreiging voor alle gebieden en de bijbehorende habitattypen en soorten. Uit de natuurdoelanalyses van de verschillende provincies blijkt dat voor elk gebied de huidige kwaliteit van gebieden op dit moment niet voldoet aan de instandhoudings-doelstellingen. Hieruit volgt dat de Natura 2000-gebieden niet in stand gehouden worden op basis van de bestaande maatregelen. Om deze reden wordt de huidige situatie voor de indicator Natura 2000 beoordeeld als **slecht**.

NNN

Binnen de Provincie Utrecht ligt ongeveer 30.000 ha van het totale NNN. In 2011 heeft de provincie de ambitie vastgesteld om hier 4.570 ha natuur aan toe te voegen, waarvan 1.570 ha NNN. Inmiddels is de helft van deze doelstelling behaald. Verdere ontwikkeling wordt vertraagd door onder andere beperkte grondmobiliteit. In de Ronde Venen zijn er diverse deelgebieden van de NNN onderdeel van het hoofdgebied de Venen en Vechtvallei. Veel van de historische legakkers aan de Vinkeveense Plassen lijden onder oeverafkalving. Voortzetting hiervan kan op termijn leiden tot afname van het oppervlak aan legakkers en het verdwijnen van soortspecifieke biotopen. Omdat er wettelijke kaders zijn aan de verdere inperking van NNN gebieden, wordt de huidige situatie beoordeeld als **redelijk**.

AUTONOME ONTWIKKELING (AO)

Natura 2000

Voor de verschillende Natura 2000-gebieden worden uitgebreide beheersmaatregelen opgenomen in de betreffende beheerplannen. Daarnaast blijkt uit de Natuurdoelanalyses dat aanvullende maatregelen benodigd zijn voor alle drie de gebieden. Deze worden geborgd in de uitwerkingen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. De maatregelen zijn zowel gericht op het behouden van oppervlakte en kwaliteit als het uitbreiden van oppervlak en het verhogen van de kwaliteit. De resultaten en uitvoering daarvan staan nog niet vast. Ook is het waarschijnlijk dat niet alle maatregelen worden uitgevoerd, of dat sommige te laat worden uitgevoerd. De verwachting is dat dit leidt tot een beperkte aantasting of op sommige plekken tot een verslechtering. De autonome ontwikkeling wordt daarom beoordeeld als **slecht**.

NNN

De verwachting is dat de NNN gebieden verder worden ingericht en beheerd. Knelpunten zoals onvoldoende waterkwaliteit, verzuring of verdroging zijn echter zorgelijk en worden naar verwachting nog versterkt door klimaatverandering. Ook bodemdaling en stikstof kunnen mogelijk negatieve effecten veroorzaken voor NNN-gebieden. Hierdoor kan het aantal en de diversiteit aan natuurwaarden aangetast worden. Verder is het niet duidelijk welke grote functies op welke plekken een grote claim op de ruimte gaan leggen. Tegelijkertijd blijft het NNN beschermd; uitspraken van de Raad van State wijzen erop dat het oppervlak niet achteruit mag gaan. De provincie zet in op het uitbreiden van de NNN gebieden in de provincie en heeft hiervoor een realisatiestrategie opgesteld. Echter wordt verdere ontwikkeling van het NNN vertraagd door onder andere beperkte grondmobiliteit. De autonome ontwikkeling voor NNN-gebieden als **redelijk** beoordeeld.

5

BELEIDSIN-VENATARI-SATIE

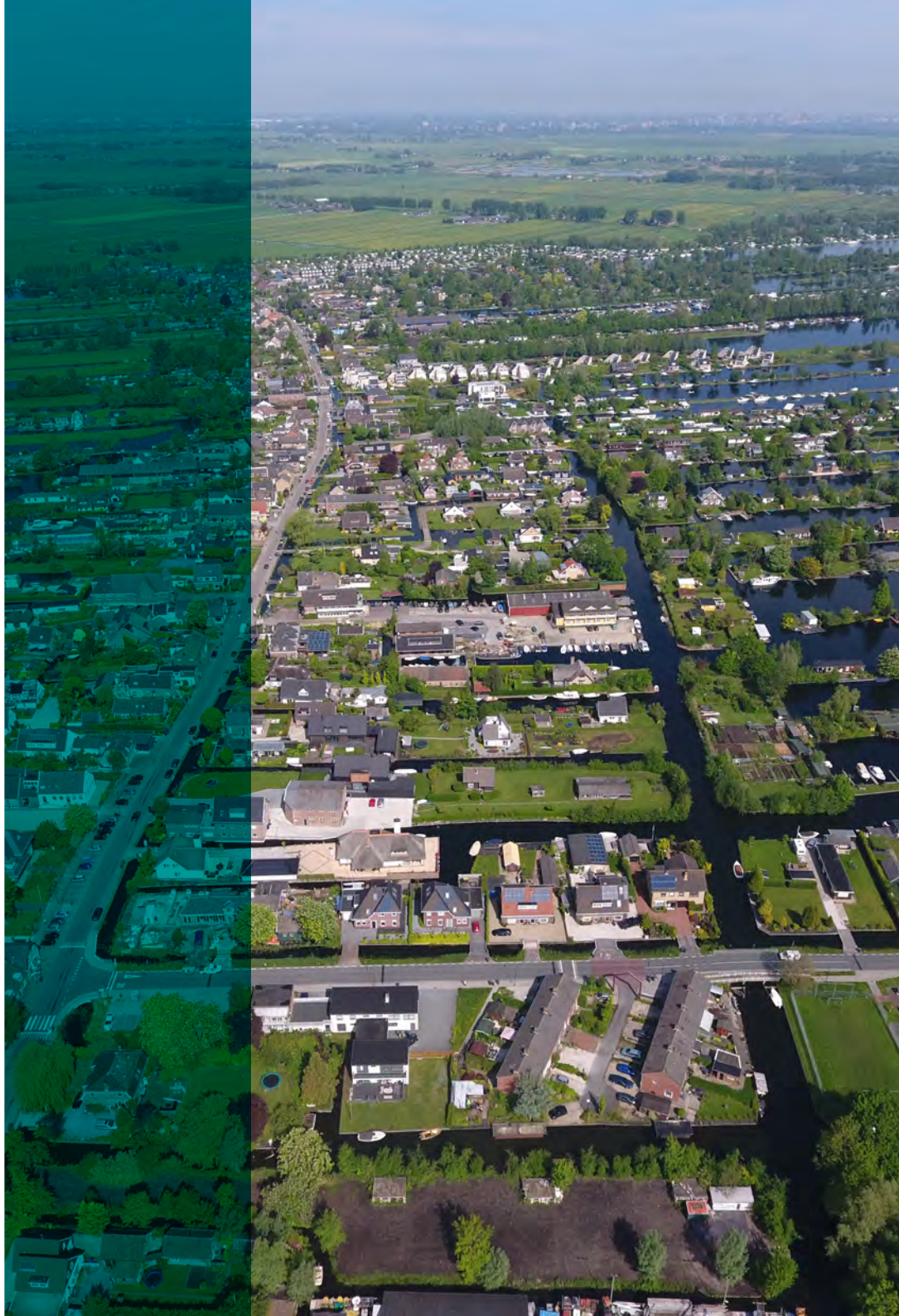

Bij de start van het proces om tot een omgevingsvisie te komen voor De Ronde Venen is in beeld gebracht wat de bestaande beleidsuitgangspunten zijn voor de fysieke leefomgeving - in brede zin. Daartoe is een beleidsinventarisatie uitgevoerd van strategische visie- en beleidsdocumenten. Hierbij is ook gekeken naar hoe het huidige beleid binnen de gemeente zich op hoofdlijnen verhoudt tot nieuwe ontwikkelingen en thema's en de doelen van de Omgevingswet (integraliteit, actualiteit, gebiedsgericht, participatie en samenwerking). Bestaand beleid vormt vooralsnog het vertrekpunt van de omgevingsvisie van De Ronde Venen. Tegelijkertijd laat deze inventarisatie ook zien op welke thema's de komende jaren nog aanvullende aandacht nodig is.

Op de onderstaande thema's is het beleid van De Ronde Venen (geclusterd) geïnventariseerd:

- → Wonen
- → Gezondheid
- → Sociaal Domein
- → Recreatie
- → Erfgoed
- → Economie
- → Mobiliteit
- → Duurzaamheid
- → Klimaatadaptatie
- → Groen
- → Stedenbouw
- → Inrichting en beheer openbare ruimte

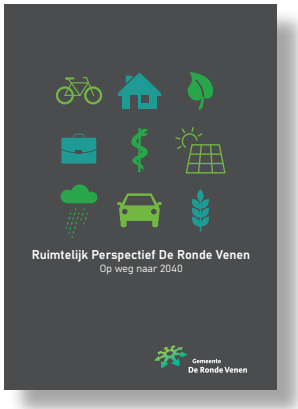

BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN

ACTUALITEIT VAN HET BELEID

Een groot deel van het gemeentelijk beleid van De Ronde Venen is actueel. Waar dit niet het geval is, zijn bepaalde onderdelen al in ontwikkeling of worden ze op relatief korte termijn herzien. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Economische Visie, de Visie Recreatie en Erfgoed of de Woonzorgvisie. Voor een aantal beleidsstukken is een herziening gewenst, zoals het spoorboekje klimaatneutrale gemeente (strategie voor warmte/elektriciteit) of de dorpsvisies. Wat verder opvalt aan het huidige beleid is dat er veel aandacht is voor cultuurhistorie, erfgoed en recreatie, maar dat gemeentelijk beleid voor het buitengebied ontbreekt en dat de aandacht van het gemeentelijk beleid op het gebied van klimaatadaptatie zich richt op het bebouwd gebied, terwijl de gemeente ook grote klimaatopgaven kent in het buitengebied.

KANSEN VOOR INTEGRALE EN GEBIEDSGERICHTE UITWERKING

De omgevingsvisie heeft een integrale blik maar zal ook thematische en gebiedsgerichte keuzes gaan maken, zoals dat in een deel van het gemeentelijk beleid al is gedaan. Kijkend naar de integraliteit van het gemeentelijk beleid, dan valt op dat hier nog een slag te slaan is. Het integraal denken en werken is nog geen vanzelfsprekendheid: soms is er sprake van een sectorale stapeling van ambities die elkaar soms in de weg zitten. Dit is bijvoorbeeld te zien bij de thema's wonen en sociaal domein. Tegelijkertijd is te zien dat het beleid voor de thema's erfgoed en recreatie juist een duidelijke integrale insteek is gehanteerd, evenals voor beleid op de thema's duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Het gros van de beleidsthema's kent gebiedsgerichte uitwerkingen. Dit geldt logischerwijs voor de dorpsvisies en voor de bedrijventerreinstrategie Mijdrecht. Maar ook voor beleid dat de blik richt op de hele gemeente zijn gebiedsgerichte uitwerkingen beschikbaar, zoals voor de thema's duurzaamheid (zonnevelden en warmte) en klimaatadaptatie. Daarbij worden vaak uitwerkingen gemaakt voor gebiedstypen en niet zozeer voor concrete locaties. Voor een aantal thema's is aangegeven dat er nog een slag te slaan valt, zoals voor het thema wonen, of dat de gebiedsgerichte vertaling plaatsvindt in de programmatische uitwerking of in de uitvoering, wat bijvoorbeeld geldt voor het mobiliteitsplan. Daar liggen kansen: het traject van de omgevingsvisie kan gebruikt worden om te verkennen waar en welke gebiedsgerichte uitwerkingen gewenst zijn. Een belangrijk voordeel van gebiedsgericht denken en werken is dat dit de integraliteit van beleid ten goede komt.

VORMGEVEN AAN PARTICIPATIE EN SAMENWERKING

De recente beleidsstukken zijn veelal in samenspraak met bewoners en belanghebbenden tot stand gekomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de dorpsvisies en de plannen van aanpak voor de centra van Mijdrecht, Abcoude en Wilnis, maar ook voor het beleidskader cultuurhistorie, beleid voor zonnevelden of het groenbeleidsplan. Voor ouder beleid is dit veelal niet gebeurd of is het soms niet bekend of dit is gebeurd.

De gemeente De Ronde Venen is goed aangetakt op regionale beleidsontwikkelingen of -trajecten, maar dat de ontwikkeling van lokaal beleid (of het lokaal positie innemen) nog aandacht vraagt. Bijvoorbeeld op het thema wonen/verstedelijking of voor ontwikkelingen in het buitengebied wordt geleund op de regionale beleidstrajecten, zoals in het Integraal Regionaal Perspectief (IRP). Omdat in regionale trajecten vaak beperkte (lokale) participatie heeft plaatsgevonden, is dit een aandachtspunt. Ook hier liggen kansen in het traject van de omgevingsvisie. Enerzijds ligt er een uitdaging om in de gemeentelijke omgevingsvisie duidelijke keuzes te maken en positie te kiezen en dit zo goed mogelijk te verknopen aan regionale opgaven en ambities. Anderzijds ligt er een kans om regionale keuzes ook participatief te verankeren in de omgevingsvisie. Zo kunnen ambities uit de regio landen in de gemeente en kan de gemeente richting geven aan keuzes in de regio.

6 BRONVER-MELDING

BRONNENLIJST

1. Provincie Utrecht. (2022). Regionale Veenweide Strategie.
2. Provincie Utrecht. (2023). Concept Utrechts Programma Landelijk Gebied 1.0.
3. Steenhuis Meurs. (2021). Het Groene Hart: landschapsbiografie en cultuurhistorisch waardering.
4. Stichting Werelderfgoed Nederland. (n.d.). Hollandse Waterlinies. Geraadpleegd via www.werelderfgoed.nl/nl/werelderfgoed/hollandse-waterlinies.
5. Provincie Utrecht. (2023). Concept Utrechts Programma Landelijk Gebied 1.0 bijlagen.
6. Gemeente De Ronde Venen. (2022). Ruimtelijke Perspectief De Ronde Venen 2040.
7. Gemeente De Ronde Venen. (2023). Erfgoed leeft!
8. Provincie Utrecht. (2022). Landbouwviewer.
9. Ministerie I&W. (2022). Kamerbrief Water en Bodem Sturend.
10. Gemeente De Ronde Venen. (2022). Water- en Rioleringsplan De Ronde Venen 2023-2027.
11. Mobycon. (2023). Scenariostudie stedelijke ontwikkeling en mobiliteit De Ronde Venen.
12. Goudappel. (2021). Mobiliteitsvisie De Ronde Venen.
13. Stec groep. (2019). Woonstrategie gemeente De Ronde Venen
14. Gemeente De Ronde Venen. (2020). Strategisch OV-plan.
15. Regio U10. (2021). Regionale Energie Strategie 1.0.
16. Gemeente De Ronde Venen. (2022). Coalitieakkoord 2022-2026: In het hart.
17. Gemeente De Ronde Venen. (2019). Spoorboekje naar een klimaatneutrale gemeente in 2040.
18. Rho Adviseurs. (2023). Beleidsplan Grootschalige Zonnevelden De Ronde Venen.
19. Gemeente De Ronde Venen. (2021). Transitievisie Warmte.
20. Gemeente De Ronde Venen. (2020). Visie recreatie en toerisme.
21. Ministerie I&W. (2021). Luchthavenindelingsbesluit.
22. Ministerie BZK. (2020). Leefbaarometer.
23. RIVM. (2021). Eenzaamheid: cijfers en context oorzaken en gevolgen.
24. Gemeente De Ronde Venen. (2021). Toegang 2.1
25. Ministerie VWS. (2020). Lokaal Sportakkoord 2020-2022.

26. Gemeente De Ronde Venen. (2023). Startnotitie beleidsplan Kunst en Cultuur.

27. Gemeente De Ronde Venen. (2020). Verkenning Ruimte en Wonen.

28. Regio U10. (2022). Woondeal 2022-2030.

29. Gemeente De Ronde Venen. (2017). Woonvisie 2025.

30. TNO. (2022). Monitor Energiearmoede.

31. Regionale Klimaatmonitor. (2023). Energielabels woningen.

32. Provincie Utrecht. (2023). Memo aan Staten: vervolg bestuurlijke afspraken voorkeursvolgorde zon.

33. Gemeente De Ronde Venen. (2013).Ontwikkelen vanuit het hart: economische visie 2025.

34. Stec groep. (2019). Inzicht in de ruimtebehoefte van bedrijven in De Ronde Venen.

35. Gemeente De Ronde Venen. (2023). Nota detailhandelstructuur 2023-2035.

36. De Ronde Venen. (2021). Gezondheidsnota 2021-2025.

37. Boom Landscape. (2023). Kansenatlas Stelling van Amsterdam De Ronde Venen.

38. LISA. (2023). Werkegelengeidsregister.

39. Woonbond, Aedes, VNG, G4, G40. (2021). Lokale Monitor Wonen: De Ronde Venen.

40. BAG/ABF. (2023). Woningen naar type.

41. CBS. (2023). Huishoudensamenstelling.

42. Provincie Utrecht. (2020). GES-contouren geluid vliegverkeer.

43. Gemeende De Ronde Venen. (2023). Beleidsinventarisatie.

44. Gemeende De Ronde Venen. (2020). Visie verblijfsrecreatie.

45. U10. (2021). Integraal Ruimtelijk Perspectief.

46. Kadaster. (2022). Kopers uit eigen gemeente.

47. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. (n.d.). Panorama Landschap - De Venen.

48. U Ned. (2020). Ontwikkelperspectief Utrecht Nabij.

49. Gemeente De Ronde Venen. (2023). Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan 2023-2030.

50. Provincie Utrecht. (2022). Covenant Toekomstbestendige Woningbouw.

51. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. (2022). Waterbeheerprogramma Amstel, Gooi en Vecht 2022-2027.

52. Provincie Utrecht. (2021). Afspraken Klimaatadaptief Bouwen Utrecht.

53. TNO & CBS. (2023). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden.

54. RIVM. (2022). Lichtemissie.

RUIMTE
VOLK

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 5 Drie ontwikkelsporen voor De Ronde Venen

Drie ontwikkelsporen voor De Ronde Venen

19 februari 2024

Het Raamwerk De Ronde Venen 2040 was het resultaat van de eerste, verdiepende fase. Hierin zijn de opgaven, kansen en ontwikkelingen voor de toekomst van De Ronde Venen uiteen gezet. Nu gaan we nu van start met de tweede fase: *koers bepalen*. In deze fase bepalen we welke strategische keuzes het fundament vormen van de omgevingsvisie. Wat voor gemeente wil De Ronde Venen in 2040 zijn? Wat betekent dit voor de acht kernen? Hoe ziet het buitengebied eruit? Welke activiteiten vinden daar plaats? Hoe kijken we naar de (nieuwe) woon- en werkgebieden? Als hulpmiddel om tot antwoorden te komen op dit soort vragen, maken we gebruik van drie ontwikkelsporen. Met deze drie sporen brengen we de bandbreedte van ruimtelijke keuzes in beeld - op het schaalniveau van de hele gemeente

In deze notitie zijn de contouren van drie sporen voor De Ronde Venen te vinden:

1. Lokaal en verbonden
2. Op eigen kracht
3. Dynamische schakel in de regio

Ontwikkelsporen als instrument om tot keuzes te komen

Om dit gesprek over de toekomst van De Ronde Venen goed te kunnen voeren en om inzicht te hebben in de verschillende keuzes, consequenties en (omgevings)effecten die daarmee gepaard gaan, zetten we in deze fase ontwikkelsporen in. In deze drie ontwikkelsporen wordt de diversiteit aan opgaven in samenhang bekeken. Ze zetten het denken over mogelijke en wenselijke ‘toekomsten’ op scherp. De sporen zijn bewust verschillend van elkaar; dit helpt om in de gesprekken de juiste scherpte te vinden en te onderstrepen dat keuzes maken nodig is.

Wel geldt dat voor alle drie de sporen een set vaste uitgangspunten is gehanteerd: dit betreffen (ruimtelijke) keuzes die De Ronde Venen sowieso wil/gaat maken richting de toekomst. Deze staan dan ook niet ter discussie in de sporen. Vervolgens is in de sporen afgetast waar nog wel bewegingsruimte zit om nieuwe of aanvullende keuzes te maken en welke ruimtelijke consequenties dit dan oplevert. Hierdoor variëren de sporen duidelijk ten opzichte van elkaar en brengen ze een bandbreedte aan keuzes in beeld. Het werken met deze sporen dient ertoe om in diverse gesprekken – met ambtenaren, college, raadsleden en de samenleving – tot concrete bouwstenen te komen voor de koersbepaling van de omgevingsvisie. Het is dus nadrukkelijk niet de bedoeling om een van de sporen te kiezen; de sporen brengen een palet aan mogelijke en voorstelbare toekomstrichtingen in beeld, inclusief de consequenties voor de kernen, het landelijk gebied, bedrijventerreinen etc.

Gevoed door de uitkomsten van de gesprekken over de drie sporen stellen we uiteindelijk een Toekomstbeeld De Ronde Venen 2040 op. Dit is een samenhangend, integraal verhaal over hoe De Ronde Venen er in 2040 uitziet en welke keuzes dan gemaakt zijn. Dit toekomstverhaal werken we uit in (thematische) strategische keuzes voor de hele gemeente. Dit werken we in de derde fase van de omgevingsvisie uit tot een volwaardige en volledige omgevingsvisie.

RUIMTE VOLK

UITGANGSPUNTEN

In het huidige gemeentelijke beleid en het Ruimtelijk Perspectief zijn al veel ruimtelijke keuzes voor de toekomst gemaakt. Dit zijn keuzes die vastliggen en daarmee in principe niet meer ter discussie staan in de omgevingsvisie. Daarom vormen deze keuzes de uitgangspunten voor *alle drie* de sporen. Per spoor zijn vervolgens accenten gelegd, steeds vanuit een andere verhaallijn voor de toekomst.

Thema	**Uitgangspunt**	**Bron**
Wonen en voorzieningen	De bouw van in elk geval **4.800 woningen** tot 2040 in De Ronde Venen. Hiervan moet elk nieuwbouwplan uit **twee derde betaalbaar** bestaan. Tot 2030 zijn er al veel locaties bekend, voor ongeveer 3.000-3.200 woningen (zie kaartbeeld).	Woonstrategie DRV (2019) Ruimtelijk perspectief (2022) Woondeal U10 (2022) Besluit gemeenteraad (2020)
Wonen en voorzieningen	**Concentratie** van detailhandel, daghoreca en maatschappelijke voorzieningen in Mijdrecht, Vinkeveen, Abcoude en Wilnis. Mijdrecht heeft hier de **centrumfunctie**.	Nota detailhandelsstructuur (2023)
Gezondheid	Vasthouden aan **positieve gezondheid** als uitgangspunt. Hierbinnen streven we naar een **gezonde leefomgeving**: “een openbare ruimte die ontmoeting, ontspanning en bewegen stimuleert".	Gezondheidsnota (2021)
Recreatie en erfgoed	Regie voeren op het beschermen van **cultureel erfgoed**, in het bijzonder wanneer het om herbestemming, erfdelen of transformatie gaat. Monumenten worden zoveel mogelijk in stand gehouden	Beleidskader cultuurhistorie en monumenten (2023)
Werken	**Uitbreiding van Bedrijventerrein Mijdrecht** van 12 hectare. In de provinciale programmering is nu 2 x 4 hectare opgenomen, maar de ambitie is om daar nog minimaal 4 hectare bij te voegen.	Onderzoek ruimtebehoefte bedrijventerreinen DRV (2019) Besluit provincie Utrecht (2023)
Mobiliteit	Het mobiliteitssysteem van 2040 in DRV moet **duurzaam** en **toegankelijk** zijn. Inzet op de **mobiliteitstransitie** / modal shift: een verschuiving in gebruik van voornamelijk autovervoer naar andere vervoerskeuzes zoals wandelen, fietsen en OV.	Mobiliteits- en Verkeersveiligheidsplan (2023)
Energie	**Klimaatneutraal** in 2050, behalen van de **RES-doelen**, de gebouwde omgeving volledig duurzaam verwarmen, verlagen van energiegebruik, verhogen van duurzame opwekking.	Spoorboekje (2019) RES 1.0 (2021) Transitievisie Warmte (2021)
Energie	Opwek duurzame energie (RES-doelen) volledig invullen via **zon-op-dak** en **zon-op-land**. Zoekgebieden vastgesteld door de raad. Windenergie uitgesloten.	Beleidsplan groot- en kleinschalige zonnevelden (2023) Zoekgebieden zon- en wind, vastgesteld door de raad (2021) Coalitieakkoord (2022)
Landbouw	Stappen zetten in de **landbouwtransitie** in lijn met de provinciale doelstelling van het UPLG en conform de landelijke lijn van ‘bodem en water sturend’.	UPLG (2023) Kamerbrief bodem en water sturend (2022)
Natuur, klimaat, landschap	Versterken van natuur in lijn met de **provinciale doelstellingen** evenals het behalen van de **(inter)nationale richtlijnen** (o.a. KRW).	Regionale Veenweide Strategie (2022), UPLG (2023)

SPOOR 1 - LOKAAL EN VERBONDEN

Kernwoorden: *samen, lokale behoefte, behoud voorzieningen, sociale cohesie, leefbaarheid, gezonde leefomgeving, brede welvaart*

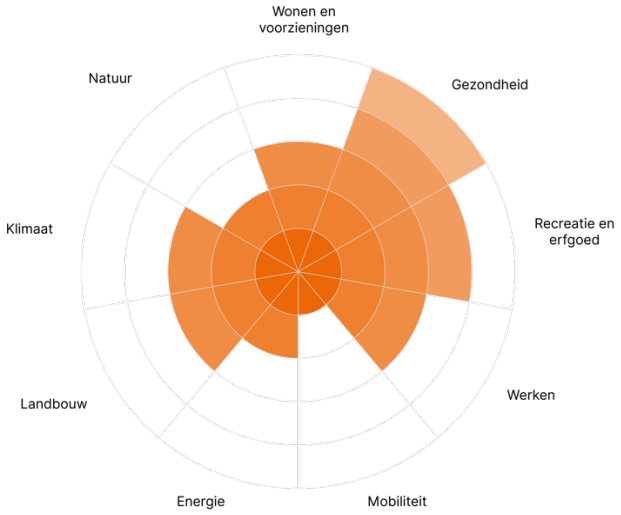

- In dit spoor zetten we in op het toevoegen van **4.800 woningen** in de gemeente tot 2040. Hiermee wordt primair voorzien in de **lokale behoefte** van De Ronde Venen. We zetten vooral in op het behoud van de huidige inwoners, met een focus op woningen voor **doorstromers** en **starters** uit de eigen dorpen. Daarnaast zetten we met een relatief kleiner deel van de nieuwbouw in op het aantrekken van bewoners van buiten.

- De woningbouwlocaties liggen zoveel mogelijk evenredig **verspreid over alle dorpen**, passend bij de schaal en de identiteit van de lokale context. We kiezen voor kleinschalige uitbreidingen in het groen, het ‘straatje erbij’. Hiermee zijn we zuinig op de bestaande groene ruimten en ontmoetingsplekken binnen de dorpen.

- Het woningaanbod in dit spoor is vrij homogeen. De focus op de starter en doorstromer (senior / empty-nester) betekent **kleinere en levensloopbestendige woningen**. Met name appartementen, maar ook kleine grondgebonden woningen. We bouwen in lage dichtheden en sluiten aan op wat we hebben.

- Met leefbaarheid als speerpunt zetten we zoveel mogelijk in op het **behoud van het huidige voorzieningenniveau.** Hierbij worden de voorzieningen verspreid over de vier grote kernen, maar we investeren ook – waar nodig – in een aantal voorzieningen in de kleine kernen. Dit gaat vooral over maatschappelijke voorzieningen (zorg, onderwijs), maar ook over de dagelijkse boodschappen. Extra aandacht gaat uit naar het instandhouden van bewonersinitiatieven en vrijwilligers, waarop de voorzieningen in de kleinere kernen leunen.

Daarbovenop streven we naar **minimaal één ontmoetingsplek** in elke kern.

- ➔ In dit spoor krijgt het uitgangspunt van 'Positieve Gezondheid' topprioriteit. Daarom zetten we in op **kleinschalige groene ontmoetingsplekken** verspreid over de wijken en dorpen. Hierbij hebben we ook aandacht voor sportplekken in alle dorpen. Het succes hiervan is wel in hogere mate afhankelijk van de inzet van lokale vrijwilligers. Daarnaast kiezen we voor het oplossen van bestaande knelpunten op het gebied van leefbaarheid, zoals geluidsoverlast en (verkeers)onveilige situaties.

- ➔ Recreatie en landschap zetten we in dit spoor vooral in voor de lokale behoefte van inwoners. De verbindingen tussen de kernen en het buitengebied worden verbeterd en er worden meer **kwalitatief goede ommetjes** en rustplekken toegevoegd. We koesteren ons **erfgoed** en investeren hierin. De cultuurhistorische waarden van de monumenten, beschermde dorpsgebieden en werelderfgoed zijn leidend voor toekomstige ontwikkelingen.

- ➔ De uitbreiding van het Bedrijventerrein Mijdrecht van 12 hectare wordt expliciet aangegrepen om het **lokale MKB** meer uitbreidingsmogelijkheden te geven. Door het opstellen van kwalitatieve kaders zetten we het juiste lokale bedrijf op de juiste plek; in het kader van gezondheid en leefbaarheid laten we geen bedrijven met hoge milieudruk (geur, geluid) toe. We zorgen dat de uitbreiding van het bedrijventerrein goed is aangehaakt op de kernen via veilige fietsverbindingen en we verbeteren de ruimtelijke kwaliteit op de Industrieweg.

- ➔ Op het gebied van mobiliteit zetten we in dit spoor in op het **verbeteren van de lokale bereikbaarheid**. Om de eigen inwoners te stimuleren om de auto te laten staan en vaker de fiets te pakken, breiden we ons lokale fietsnetwerk uit. Dit leidt tot verbeteringen in de **verkeersveiligheid** en het verhoogt de **toegankelijkheid** van het mobiliteitssysteem. We investeren in de fijnmazigheid van het openbaar vervoer, ook in de kleinere kernen. De vraaggestuurde flexbus krijgt hier meer plek, maar leunend op vrijwilligers.

- ➔ Voor de opwek van duurzame energie is **lokaal draagvlak altijd leidend.** Een groter aandeel wordt via dit spoor dus in de wijken opgewekt, op de daken van particuliere- en corporatiewoningen. Bewoners verenigen zich in lokale **energiecoöperaties**. We proberen dit soort bottom-up initiatieven zo veel mogelijk te faciliteren, maar het initiatief ligt bij de inwoners. In dit spoor is het nog steeds – in kleinere mate – noodzakelijk om zonnevelden op landbouwgronden toe te voegen, dan wel landschappelijk ingepast.

- ➔ Het uitgangspunt van de verduurzamingsslag in het vastgoed ligt in dit spoor op het **verminderen van energiearmoede** in kwetsbare wijken zoals Proostdijland, Zuiderwaard-Westerheul en Hofland. Woningcorporaties gaan daarom stevig investeren in het isoleren van sociale huurwoningen. Daarnaast bieden we financiële ondersteuning voor woningeigenaren bij het zelfstandig verduurzamen van hun woning (bijvoorbeeld via een

uitbreiding van de Lokale Aanpak Isolatie).

- ➔ De landbouwsector blijft de **identiteitsdrager** van het buitengebied. Er blijft veel ruimte voor het productielandschap. De agrariër krijgt de ruimte om zelf invulling te geven aan het halen van de doelen. Dit betekent waarschijnlijk veel toepassingen van **high-tech systemen, monitoring, sensoring en innovatie.** Op een aantal cruciale plekken vindt sturing plaats op transitie, bijvoorbeeld door druk van bovenaf (provincie) of doordat de leefbaarheid van kernen in het geding komt (geuroverlast). **Vrijkomende agrarische bebouwing** zetten we in voor de lokale behoefte, bijvoorbeeld woon-zorgcomplexen voor de sterk vergrijzende bevolking.

- ➔ Op het gebied van klimaat en water zetten we in dit spoor vooral in op **waterberging en vergroening binnen de dorpen**. Dit voorkomt hittestress en wateroverlast. We prioriteren de plekken waar meer kwetsbare huishoudens wonen – bijvoorbeeld zorgclusters – en hebben daar aandacht voor schaduwrijke plekken. Verder gaan we samen met bewoners in gesprek over het vergroenen van de openbare ruimte, maar ook van privétuinen.

Kanttekeningen:

- ➔ In dit spoor ligt de focus zeer sterk op de lokale context. Daarmee ligt versnippering op de loer. Dit is problematisch voor het oplossen voor systeemopgaven, zoals het woningtekort, de mobiliteitsopgave, de energietransitie en de transitie in het buitengebied.
- ➔ De bestaande infrastructuur krijgt geen grote investeringen (wegen, openbaar vervoer, energievoorzieningen). De fijnmazigheid van het openbaar vervoer staat op gespannen voet met frequentie en snelheid.
- ➔ Vergrijzing heeft een grote impact op de kernen. Het in stand houden van de voorzieningen in alle kernen vraagt daarom om grote financiële investeringen. Daarnaast is het welzijn van ouderen in de (kleinere) kernen afhankelijk van een sterk sociaal dorpsnetwerk voor voldoende werknemers en vrijwilligers in (mantel)zorg, sociaal contact en vervoer. Hiervoor staat de gemeente niet altijd aan de lat; de verantwoordelijkheid voor het slagen van doelen in dit spoor ligt in grote mate ook bij de lokale gemeenschap.
- ➔ Door de afwezigheid van een duidelijke gemeentelijke visie op de opgaven in het buitengebied, loopt de gemeente het risico dat besluiten van bovenaf opgelegd gaan worden (vanuit de provincie of het Rijk).
- ➔ De financiële haalbaarheid van de combinatie van ambities in dit spoor is onzeker.

SPOOR 2 - OP EIGEN KRACHT

Kenmerken: *aanpakken klimaatopgave, omslag naar toekomstbestendige landbouw, vitaal landelijk gebied, behoud landschappelijke waarden, in harmonie met de natuurlijke onderlaag, circulaire economie*

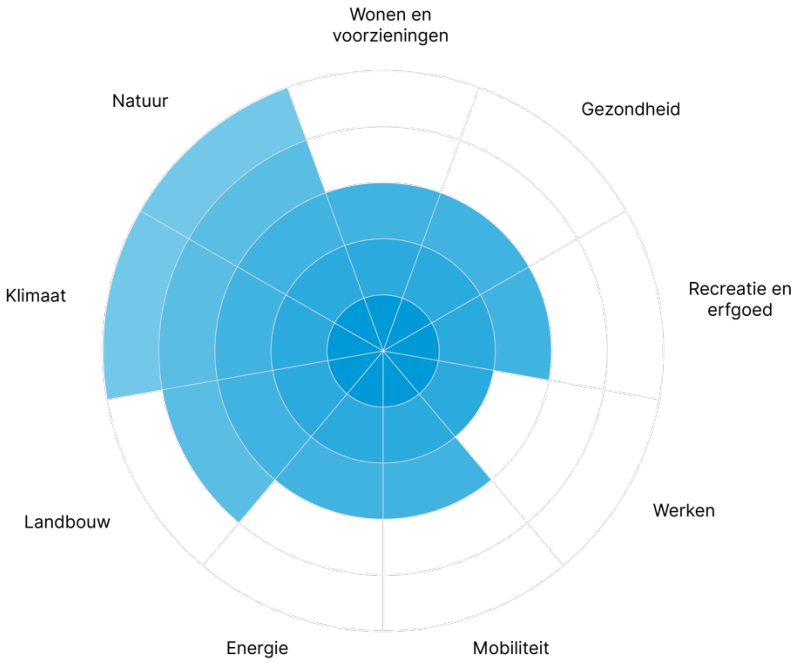

- ➔ In dit spoor wordt gewerkt aan het toevoegen van **4.800 woningen** tot 2040. Dit getal is een stip op de horizon, maar geen doel op zich. Woningbouw vindt in dit spoor zoveel mogelijk **in harmonie met water- en bodemomstandigheden**.

- ➔ Het zwaartepunt van de woningbouw ligt in dit spoor op het bouwen langs de OV-as in de grote dorpen. De gestrekte OV-lijn, die van Amstelhoek via Mijdrecht richting Vinkeveen loopt, vormt hiervoor de ruggengraat. Daarnaast benutten we de resterende binnenstedelijke locaties en zetten in op het transformeren van bedrijventerreinen naar gemengde woon-werkgebieden. Ook zoeken we meer oplossingen in **splitsen, optoppen en erfdelen**.

- ➔ De woonmilieus zijn **compact**, **klimaat inclusief,** en worden **circulair** gebouwd. Door in hogere dichtheden te bouwen, hoeven we minder ruimteclaims te maken op het buitengebied. Zo gaan we slim met de beschikbare ruimte om en blijft de kernkwaliteit van de gemeente – de openheid van het landschap – goed beschermd. We focussen op kleinere woningen voor de lokale starter en de senior, wat de doorstroom op gang brengt. Het toevoegen van (grote) grondgebonden eengezinswoningen gebeurt beperkt. Daarnaast zetten we in op Groen Groeit Mee: bij het bouwen in het groen versterken we de bodem- en

waterkwaliteit en is landschappelijke inpassing altijd randvoorwaardelijk. In de directe nabijheid van primaire OV-knooppunten (NS-station Abcoude, tramstation Uithoorn bij Amstelhoek) zetten we specifiek in op betaalbare appartementen voor jonge starters en studenten uit de gemeente en de regio.

➔ Als gemeente sturen we sterk op het **behoud van het huidige voorzieningenniveau**. We concentreren en specialiseren het aanbod over twee clusters. Enerzijds vormen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen één stedelijk gebied met diverse functies en goede onderlinge verbindingen. Anderzijds vormt Abcoude een apart voorzieningencluster. Deze twee stedelijke gebieden zijn gelijkwaardig aan elkaar.

➔ De **gezonde leefomgeving** krijgt in dit spoor veel extra aandacht. Niet alleen vanwege de positieve gezondheidseffecten, maar ook vanwege het legio van koppelkansen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. We zetten in op **grotere, robuuste groenstructuren**; deze verbinden de kernen met een gezond, beleefbaar en toegankelijk buitengebied. Op het gebied van leefbaarheid (met name geluidsoverlast) accepteren we de bestaande knelpunten, maar deze zullen we niet laten verslechteren. Soms doen we concessies ten behoeve van andere doelen, zoals woningbouw.

➔ In dit spoor maken we een duidelijke zonering tussen rust en reuring. Recreatie, landschap en erfgoed zetten we in om de **beleefbaarheid** (voor de mens) en de **kwaliteit van de natuur** (voor plant en dier) **i**n het buitengebied te verbeteren. Landschapsbeleving en historisch erfgoed zoals de Stelling van Amsterdam koppelen we aan natuurherstel en de klimaatopgave in de vorm van waterberging. Agrariërs zijn in dit spoor – naast producenten van voedsel – ook belangrijke landschapsbeheerders.

➔ Aan de 12 hectare uitbreiding van **Bedrijventerrein Mijdrecht** worden stevige ontwikkelkaders meegegeven. Op het nieuwe terrein komt veel ruimte voor klimaatadaptatie. Het gebied wordt in de markt gezet als “**het groenste bedrijventerrein tussen de MRA en MRU**” en trekt daarmee vooral **duurzame en circulaire bedrijvigheid** aan. Hier wordt de benodigde ruimte voor gereserveerd. Op het huidige bedrijventerrein versnellen we de verduurzaming – zowel klimaatadaptatie als de energietransitie – en vindt er aan de randen steeds meer **verkleuring** plaats, van werkfuncties naar woonfuncties.

➔ We focussen ons op de omslag naar **duurzame mobiliteit.** Zo zetten we op het gebied van openbaar vervoer maximaal in op frequent vervoer langs de **gestrekte OV-as** en brengen we de HOV-lijn naar Utrecht terug. Dit zorgt voor een forse vermindering in reistijd naar omliggende stedelijke kernen met het OV. Daarnaast rollen we het aanbod van **deelmobiliteit** sneller uit in de wijken, met name in nieuwbouwprojecten. De **parkeernormen** gaan – waar mogelijk – omlaag om meer ruimte te houden voor groen en horeca; de parkeerplaatsen die we wel toevoegen zijn altijd gecombineerd met groen. Dorpscentra worden in sommige straten autoluw ten behoeve van de leefbaarheid, **verkeersveiligheid** en vergroening. Het fietsnetwerk wordt uitgebreid, gericht op gebruik

door eigen inwoners.

- ➔ **Zon-op-land** op voormalige landbouwgronden worden altijd **landschappelijk ingepast** en er is altijd sprake van **meervoudig ruimtegebruik**. Zo wordt de energietransitie aangegrepen om de biodiversiteit te verbeteren en de bodemdalingsopgave aan te pakken. De locatiekeuze is altijd in harmonie met bodem- en wateromstandigheden. Om deze reden is energieopwek geclusterd op een beperkt aantal plekken. Uiteraard zetten we ook vol in op zon-op-dak, met name op de bedrijventerreinen.

- ➔ De verduurzaming van het vastgoed gaat altijd hand in hand met de **verduurzaming van de openbare ruimte**; vergroening ten behoeve van klimaatadaptatie. Hiervoor stellen we samen met bewoners een **wijkgerichte aanpak** op. Voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving onderzoeken we de kansen in grootschalige oplossingen zoals warmtenetten op geothermie.

- ➔ We kiezen er als gemeente voor om in lijn met provinciale en landelijke doelen duidelijke regie te voeren op het gebied van de **landbouwtransitie**, onder andere via zonering in het buitengebied. In dit spoor vindt extensivering van de veehouderij plaats, maar er zijn ook veel regelingen om te verduurzamen en te experimenteren. Daarnaast verbreden agrarische ondernemingen hun verdienmodel door **nevenactiviteiten** te starten (recreatie, horeca, landschapsbeheer, energieopwek); dit wordt door de gemeente maximaal gefaciliteerd. De agrariërs van De Ronde Venen benutten alle ruimte voor innovatie en nevenactiviteiten en zijn hiermee het trotse voorbeeld van de manier waarop de sector – ook in veenweidegebieden met bodemdaling – een **toekomstbestendig verdienmodel** kan creëren.

- ➔ **Vrijkomende agrarische bebouwing** transformeert ten behoeve van **landschapsversterking** en **natuurherstel**. Op plekken waar geen toekomstperspectief is voor herbestemming, passen we sloopregelingen en groen-voor-rood regelingen toe.

- ➔ Natuur, klimaat en landschap krijgen prioriteit in dit spoor. We nemen stevig de regie om de **transitie in het buitengebied** vorm te geven. Door scherpe keuzes op grondgebruik werken we enerzijds aan opgaven zoals bodemdaling, waterkwaliteit en het halen van natuurdoelen, anderzijds bieden we agrariërs langjarige duidelijkheid over waar ze aan toe zijn. We creëren **robuuste groenblauwe structuren** en dooradering, **verbinden natuurgebieden** met ecologische zones (Botshol naar Nieuwkoopse Plassen), zetten in op **vernatting** en benutten het waterbergend vermogen van de diepste delen van de poldergebieden.

Kanttekeningen:

- ➔ Dit spoor vraagt om een omslag van agrarische bedrijvigheid. Het draagvlak onder agrarische ondernemers is een stevig aandachtspunt. Daarnaast leunt de financiële

haalbaarheid van deze transitie op politieke keuzes en steun vanuit het Rijk. Dit is in de huidige politieke context onzeker.

- ➔ De omslag naar duurzame mobiliteit vraagt om een gedragsverandering van de inwoners van De Ronde Venen. Indien de transitie van auto naar fiets en OV niet wordt gemaakt, blijven er knelpunten in het huidige mobiliteitssysteem, met name op het gebied autobereikbaarheid.
- ➔ Dit spoor zet volledig in op het oplossen van systeemopgaven op de lange termijn (woningtekort, energietransitie, transitie buitengebied, mobiliteitstransitie), maar dit zal door inwoners vaak niet zo ervaren worden.
- ➔ Vanwege de hogere duurzaamheidseisen van de woningbouw in dit spoor zijn er risico's dat de beoogde aantallen niet gehaald worden.

SPOOR 3 - DYNAMISCHE SCHAKEL IN DE REGIO

Kenmerken: *stevige groei, verbreding economisch profiel, duurzame economische ontwikkeling, regionale bereikbaarheid, modal shift*

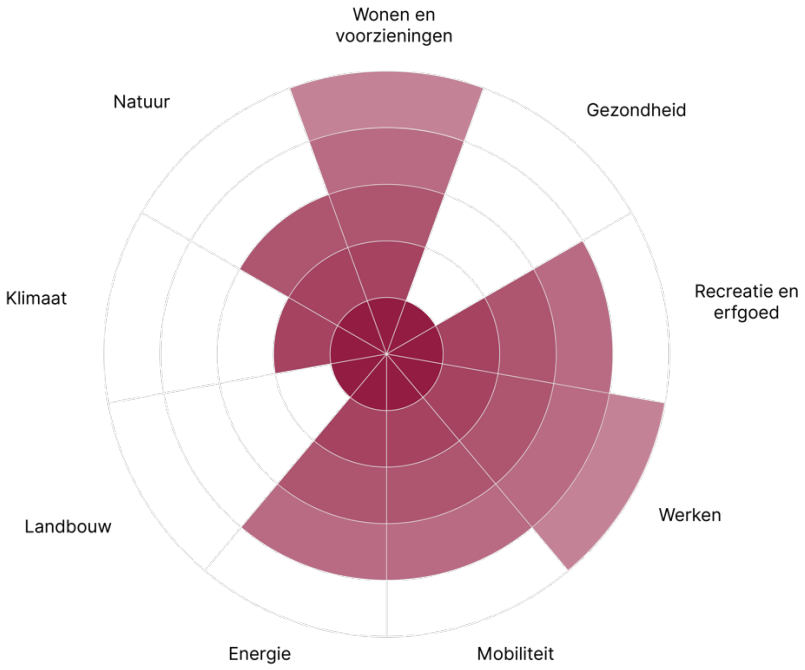

➔ Dit spoor gaat uit van extra groei, ook in de woningbouwopgave. Zo groeit de totale voorraad tot 2040 met **minimaal 4.800 woningen, plus [...]**. Deze extra woningbouwambitie zetten we met name in om extra mensen van buitenaf aan te trekken (jonge gezinnen, starters). Hiermee spelen we in op de regionale groei van de MRA en MRU en het stevige aanhoudende woningtekort in deze regio's. Het aantrekken van extra inwoners biedt meer draagvlak voor voorzieningen en is goed voor de vitaliteit van de gemeente.

➔ Om de hoge aantallen woningbouw te kunnen realiseren, zetten we in op **zowel inbreiding als uitbreiding**. De bestaande binnenstedelijke locaties benutten we optimaal in hoge dichtheden. Het zwaartepunt van de nieuwbouwontwikkeling ligt echter op de **uitleglocaties rond Mijdrecht** en de bouw van een **nieuw dorp in de A2-corridor**. In deze woonmilieus kunnen regionale starters ruim, groen en bijzonder wonen.

➔ We zetten in dit spoor in op het **uitbreiden van het voorzieningenniveau**. Door de stevige groei van het aantal inwoners wordt het draagvlak van deze voorzieningen vergroot. Er ontstaat een nieuwe hiërarchie tussen de kernen. Met de nieuwe ontwikkelingen krijgt Mijdrecht duidelijk een centrumfunctie, het dorp zal daarmee meer hoogwaardige voorzieningen aantrekken op het gebied van **cultuur**, **detailhandel** en **horeca**. Naast

Mijdrecht is ook Abcoude een hoofdkern. De versteviging van de huidige structuur zorgt voor een kwaliteitsimpuls. We zorgen voor een optimale bereikbaarheid vanuit de andere dorpen.

➔ Om de ambities rond de **gezonde leefomgeving** te realiseren zetten we in op een berperkt aantal maar grotere groenvoorzieningen met zeer hoge kwaliteit, die gekoppeld worden aan het versterken van **regionale profilering** en de toeristisch-recreatieve kracht van onze gemeente. We voegen hiervoor een aantal mooie faciliteiten toe, maar deze zijn soms enkel betaald toegankelijk. Daarnaast blijft milieuhinder (geur, geluid) binnen de normen, doen we op verschillende plekken wel concessies om andere ontwikkelingen mogelijk te maken (woningbouw, bedrijvigheid).

➔ Recreatie en erfgoed zetten we in om op regionale – of zelfs nationale – schaal mensen naar onze gemeente te trekken. We profileren ons als de groene achtertuin van Amsterdam en Utrecht en pakken verschillende kansen om dit waar te maken. Zo zetten we in op de realisatie van de **blauwe krans** rond de Stelling van Amsterdam, de uitbreiding van **verblijfsrecreatie** en **watergebonden recreatie** op de Vinkeveense Plassen, de toevoeging van meer **recreatieve fiets- en wandelroute**s met betere aantakkingen op het regionale netwerk en het creëren van de **Groene Poort** van NS-station Abcoude en de tramhalte bij Amstelhoek.

➔ We versterken het Bedrijventerrein Mijdrecht als **regionaal economisch cluster**. Het terrein blijft hoofdzakelijk een werklocatie, met eventueel zeer beperkte transformatie aan de randen. Naast de 12 hectare uitbreiding van Bedrijventerrein Mijdrecht zoeken we na 2030 nog naar **extra ruimte** aan de oostzijde van het huidige terrein. Deze ontwikkeling grijpen we aan om meer groen-blauwe kwaliteiten toe te voegen. Naast het MKB komen er ook meer (inter)nationale spelers op het bedrijventerrein, wat een impuls geeft in de werkgelegenheid in onze gemeente.

➔ We focussen ons op het verbeteren van **regionale bereikbaarheid,** zowel voor de auto, OV als fiets. De ontwikkelingen in dit spoor (wonen en werken) zorgen voor extra verkeersbewegingen en maken verdere **aanpassingen aan de N201** daarom noodzakelijk. Tegelijkertijd zetten we ook in op **hoogfrequent openbaar vervoer** naar OV-knooppunten – Uithoorn, Abcoude en Breukelen – zodat de aansluiting op de MRA en MRU verbetert. Het **fietsnetwerk** wordt beter aangehaakt op het regionale netwerk (o.a. Dam tot Dom route).

➔ In dit spoor zetten we in op het **versneld halen van de RES-doelen en klimaatneutraliteit,** maar grote ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken zorgen ook voor een nieuw **energievraagstuk.** Samen met de ondernemers op het bedrijventerrein Mijdrecht creëren we daarom een **lokale energiehub,** waarbij verbruik, opwekking en opslag van duurzame energie op elkaar wordt afgestemd. Zo benutten we de volle potentie van zon-op-dak op bedrijfspanden. Tevens ontwikkelen we landschappelijk ingepaste zonnevelden op voormalige landbouwgronden, waar mogelijk in combinatie met energieopslag om

netcongestie te voorkomen.

- ➔ In dit spoor focussen we ons op het vergroenen en **verduurzamen van de bedrijventerreinen**, hier is immers veel klimaatwinst te halen. Daarnaast grijpen we het hoge aantal nieuwbouwontwikkelingen aan om als gemeente een grote slag te slaan in de gemiddelde energetische kwaliteit van al het vastgoed in de gemeente.

- ➔ De **landbouwsector** blijft op veel plekken voortbestaan in de huidige vorm. Tegelijkertijd pakt de agrarische sector kansen om mee te liften op de regionale profilering van onze gemeente als recreatieve trekpleister; agrariërs **verbreden hun verdienmode**l onder andere via (verblijfs)recreatie, horeca en andere activiteiten voor bezoekers. Ook vrijkomende agrarische bebouwing wordt hier volop voor benut.

- ➔ Op het gebied van natuur wordt **werk met werk gemaakt**. Urgente klimaatopgaven, zoals waterberging, **worden gekoppeld aan de grote ontwikkelingen** die binnen dit spoor plaatsvinden. Zo worden de nieuwbouwwijken en de aanvullende uitbreiding van het bedrijventerrein Mijdrecht heel nat en duurzaam. Dit gebeurt ook vanuit kostenoogpunt; het is beter om nu te investeren om hoge kosten door noodzakelijke verbouwingen in de toekomst te voorkomen.

Kanttekeningen:

- ➔ De nieuwe uitleglocaties, het nieuwe dorp in de A2-corridor en het uitbreiden van het bedrijventerrein zijn ongunstig vanuit het perspectief van bodem-water sturend, ondanks het inzetten op klimaatinclusieve uitbreiding. Daarnaast wordt de kernkwaliteit van het landschap van De Ronde Venen – de openheid – in dit spoor aangetast.
- ➔ Door alle nieuwe ontwikkelingen (woningen, verkeer, bedrijvigheid) is het onvermijdelijk dat op sommige plekken de milieu-effecten niet verbeteren, of dat ze zelfs verslechteren. Deze overlast moet in sommige gevallen geaccepteerd worden.
- ➔ De gemeente De Ronde Venen heeft nu al te maken met netcongestie. Het realiseren van de ambitieuze doelen in dit spoor vraagt om extra stevige investeringen in de energie infrastructuur.

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 6 Effectbeoordeling sporen Omgevingsvisie

Plan-MER Omgevingsvisie De Ronde Venen

Effectbeoordeling sporen Omgevingsvisie

16 december 2024

Kenmerk R003-1292474DJB-V01-efm-NL

Verantwoording

Titel	Plan-MER Omgevingsvisie De Ronde Venen
Opdrachtgever	RUIMTEVOLK B.V.
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Daan Berkhout
Tweede lezer	Marieke van der Linde – van Persie
Kenmerk	R003-1292474DJB-V01-efm-NL
Aantal pagina's	26
Datum	16 december 2024
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R003-1292474DJB-V01-efm-NL

Inhoud

1 Introductie 4

2 Methode 5

3 Effectbeoordeling 7

3.1 Spoor 1: Lokaal en verbonden 8

3.2 Spoor 2: Op eigen kracht 13

3.3 Spoor 3: Dynamische schakel in de regio 20

4 Kanttekeningen 26

1 Introductie

Na het opstellen van de leefomgevingsfoto (HSAO) is het onder de mer-plicht noodzakelijk om als onderdeel van de plan-MER varianten, in dit geval sporen, te beoordelen. De plan-MER beoordeelt de sporen kwalitatief en geeft milieu-informatie die van belang is bij het maken van de ruimtelijke keuzes. Figuur 1 toont de wisselwerking tussen de Omgevingsvisie en de plan-MER. Voorliggend document volgt op de ontwikkeling van de sporen in het kader van de Omgevingsvisie. Deze sporen worden middels een kwalitatieve effectbeoordeling met elkaar vergeleken. De gemeente De Ronde Venen heeft drie sporen uitgewerkt, elk met een eigen focus en impact op de leefomgeving. Deze sporen brengen de bandbreedtes van ruimtelijke keuzes in beeld en vormen het fundament van de nieuwe Omgevingsvisie.

De drie sporen zijn:

1. Lokaal en verbonden
2. Op eigen kracht
3. Dynamische schakel in de regio

In dit document worden de sporen beoordeeld aan de hand van een selectie indicatoren uit het beoordelingskader. Op deze manier wordt duidelijk wat de effecten van de sporen zijn op de leefomgeving van de gemeente en kunnen de sporen onderling worden vergeleken op basis van milieueffecten.

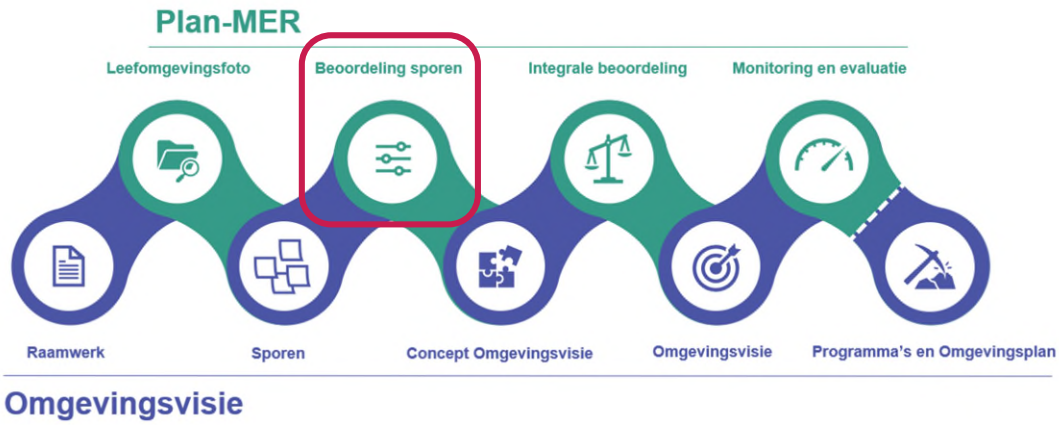

Figuur 1: Wisselwerking tussen plan-MER en Omgevingsvisie met daarin de stap 'beoordeling sporen' omcirkeld

2 Methode

Bij het beoordelen van de milieueffecten worden de effecten van de sporen in relatie tot de referentiesituatie (HSAO) onderzocht. Voor elke indicator uit het beoordelingskader worden de milieueffecten inzichtelijk gemaakt. Hierbij is gebruikgemaakt van een vijfpuntschaal welke hieronder wordt toegelicht.

Positieve invloed

Voornamelijk positieve invloed en beperkt negatieve invloed

Geen of neutrale invloed

Voornamelijk negatieve invloed en beperkt positieve invloed

Negatieve invloed

Voor het beoordelen van de drie sporen is een selectie gemaakt van indicatoren uit het beoordelingskader. Onderstaande tabel toont een overzicht van de indicatoren en beschrijft wanneer sprake is van een positief, neutraal of negatief effect.

Milieu-indicator	Positief	Neutraal	Negatief
Woningvoorraad	Een goede invloed op de verhouding tussen vraag en aanbod van woningen	Niet tot nauwelijks invloed op de verhouding tussen vraag en aanbod van woningen	Een verslechterende invloed op de verhouding tussen de vraag en aanbod van woningen
Niveau Voorzieningen	Een goede invloed op de aanwezigheid van voorzieningen	Niet tot nauwelijks invloed op de aanwezigheid van voorzieningen	Een verslechterende invloed op de aanwezigheid van voorzieningen

Milieu-indicator	Positief	Neutraal	Negatief
Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming	Een goede invloed op de balans tussen vraag en aanbod van recreatieve voorzieningen buiten en een goede invloed op de gezondheidsbescherming (licht, luchtkwaliteit, geluid)	Niet tot nauwelijks invloed op de balans tussen vraag en aanbod van recreatieve voorzieningen buiten en niet tot nauwelijks invloed op de gezondheidsbescherming (licht, luchtkwaliteit, geluid)	Een slechte invloed op de balans tussen vraag en aanbod van recreatieve voorzieningen buiten en een slechte invloed op de gezondheidsbescherming (licht, luchtkwaliteit, geluid)
Cultuurhistorische waarden	Een goede invloed op het behoud en de versterking van cultuurhistorische waarden	Niet tot nauwelijks invloed op het behoud en de versterking van cultuurhistorische waarden	Een verslechterende invloed op het behoud en de versterking van cultuurhistorische waarden
Werklocaties	Een goede invloed op de verhouding tussen vraag en aanbod van werklocaties	Niet tot nauwelijks invloed op de verhouding tussen vraag en aanbod van werklocaties	Een verslechterende invloed op de verhouding tussen vraag en aanbod van werklocaties
Bereikbaarheid	Een goede invloed op de bereikbaarheid	Niet tot nauwelijks invloed op de bereikbaarheid	Een verslechterende invloed op de bereikbaarheid
Aandeel duurzame energieopwekking	Goede invloed op het aandeel duurzame energieopwekking	Niet tot nauwelijks invloed op de duurzame energieopwekking	Slechte invloed op het aandeel duurzame energieopwekking
Landbouw	Een goede invloed op de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de landbouwsector	Niet tot nauwelijks invloed op de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de landbouwsector	Een slechte invloed op de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de landbouwsector
Wateroverlast	Er wordt geanticipeerd op klimaatverandering en bestrijdt een toename van wateroverlast	Niet tot nauwelijks invloed op de wateroverlast	Er wordt niet geanticipeerd op klimaatverandering
Hittestress	Er wordt geanticipeerd op klimaatverandering door maatregelen ter	Niet tot nauwelijks invloed op de lengte van het aantal tropische nachten	Er wordt niet geanticipeerd op stijging van de

Milieu-indicator	Positief	Neutraal	Negatief
	voorkoming van een hogere gevoelstemperatuur		gevoelstemperatuur als gevolg van klimaatverandering
Beschermde natuurgebieden	De kwaliteit van de NNN- en Natura 2000-gebieden verbetert	Niet tot nauwelijks effect op de kwaliteit van de NNN- en Natura 2000-gebieden.	De kwaliteit van de NNN- en Natura 2000-gebieden verslechtert

3 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de effectbeoordeling beschreven. Na een toelichting op de beoordeling wordt de kaart weergegeven die door RUIMTEVOLK is opgesteld. Hierdoor ontstaat er een beter beeld van de ontwikkelingen waar de sporen voor zorgen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de beoordelingen per spoor en indicator.

Milieu-indicator	Spoor 1	Spoor 2	Spoor 3
Woningvoorraad			
Voorzieningenniveau			
Gezondheidsbevordering			
Cultuurhistorische waarden			
Werklocaties			
Bereikbaarheid			
Aandeel duurzame energieopwekking			
Landbouw			
Wateroverlast			
Hittestress			
Beschermde natuurgebieden			

3.1 Spoor 1: Lokaal en verbonden

De focus van dit spoor ligt op de het verbeteren van lokale context en behoefte.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
Woningvoorraad		(+) Het toevoegen van 4.800 woningen heeft een positief effect op de woningvoorraad. (+) De focus op doorstromers en starters zorgt voor beter kwalitatief aanbod. Kleine en levensloopbestendige woningen passen bij de lokale behoefte van de gemeente, wat een positief effect heeft op de woningvoorraad. (+) Verspreid bouwen over de dorpen zorgt voor behoud van het lokale aanbod. Elke dorpskern krijgt in dit spoor aandacht. Dit heeft een positief effect op het kwalitatieve aanbod.
Voorzieningenniveau		(+) Behoud van bestaand aanbod van voorzieningen verspreid over alle dorpskernen is het uitgangspunt. Met name in Abcoude, Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen. In de kleinere dorpskernen wordt waar nodig geïnvesteerd. (-) Verbetering van bestaande kwaliteit, maar niet van de voorzieningendichtheid. Door het toevoegen van 4.800 woningen zorgt ervoor dat de druk op voorzieningen toeneemt.
Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming		(+) Het uitgangspunt 'Positieve Gezondheid' krijgt in dit spoor een hoge prioriteit. Dit betekent dat er kleinschalige groene ontmoetingsplekken worden gerealiseerd, met name in Mijdrecht en Vinkeveen. Dit zorgt een verbeterde toegankelijkheid van buitenrecreatie en gezondheid. (+) Iedere dorpskern wordt omringd met goed toegankelijk buitengebied. Dit is ten voordele van buitenrecreatie. (+) De bestaande fietsinfrastructuur verbetert waardoor buitenrecreatie toegankelijker wordt gemaakt. (+) Bestaande knelpunten op het gebied van leefbaarheid worden opgelost.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(+) Bedrijven met een hoge milieucategorie worden geweerd. Wanneer landbouwbedrijven zorgen voor geuroverlast stuurt de gemeente aan op transitie.
Cultuurhistorische waarden		(+) Lokale recreatie wordt gestimuleerd doordat er rustplekken worden toegevoegd. Hierdoor verbetert de beleving van cultuurhistorische waarden. (+) De gemeente investeert in erfgoed, dit is ten voordele van de cultuurhistorische waarden. (+) Cultuurhistorische waarden zijn leidend voor toekomstige ontwikkelingen. Er wordt minimaal ingezet op het behoud van de waarden. (-) Het uitbreiden van woningbouw en het zonneveld in het landelijke gebied kan de cultuurhistorische waarden aantasten.
Werklocaties		(+) De 12 ha uitbreiding wordt expliciet aangegrepen voor ondersteuning van lokaal uitbreidingsvermogen. Ontwikkelingen vinden hoofdzakelijk in Mijdrecht, het zuiden van Vinkeveen en het noorden van Abcoude. Dit zorgt voor een positief effect op de werklocaties. (+) Aandacht voor kwalitatief aanbod dat aansluit op de lokale uitbreidingsvraag wordt genoemd, ten voordele van de indicator werklocaties.
Bereikbaarheid		(+) Het vergroten van de fijnmazigheid van het OV wordt in dit spoor benoemd als maatregel om de bereikbaarheid te verbeteren. (+) Het fietsnetwerk wordt verbeterd waardoor inwoners gestimuleerd worden om minder gebruik te maken van de auto. Doordat er minder auto's gebruik maken van de wegen zal de druk op de bestaande weginfrastructuur afnemen. Dit zorgt voor een positief effect op de bereikbaarheid.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(+) Iedere dorpskern krijgt in dit spoor een goede toegang tot een flexbus waardoor de bereikbaarheid van de kernen wordt vergroot. (-) Een toename van de fijnmazigheid staat op gespannen voet met de snelheid van het OV. Een afname van de snelheid van het OV leidt tot een negatief effect op de bereikbaarheid. (-) Er worden geen grote investeringen in de weg/ bestaande infrastructuur gedaan binnen dit spoor. De toename van het aantal woningen en de uitbreiding van het bedrijventerrein zal zorgen voor meer druk op het bestaande wegennet in de gemeente. Hierdoor ontstaat er een negatief effect op de bereikbaarheid.
Aandeel duurzame energieopwekking		(+) Initiatieven van bewoners worden gefaciliteerd door de gemeente, wat een positief effect heeft. (+) Zonnevelden op landbouwgronden zijn onderdeel van het spoor, op de kaart is één plek aangewezen. (-) De rol vanuit de gemeente is afwachtend.
Landbouw		(+) Op cruciale plekken wordt gestuurd op verduurzaming als deze voor (geur) overlast veroorzaakt. (=) In dit spoor ligt het initiatief bij de agrariër om invulling te geven aan doelstellingen. (=) In dit spoor blijft de landbouwsector identiteitsdrager. Er blijft veel ruimte voor het productielandschap. Echter wordt er niet actief ingezet op het toekomstbestendig maken van de verdienmodellen van agrariërs.
Wateroverlast		(+) De gemeente zet in op kleinschalige groene ontmoetingsplekken verspreid over wijken en dorpen. (+) De prioriteit voor vergroening en het creëren van waterberging ligt bij kwetsbare huishoudens. In de rest van de gemeente gaat wordt het gesprek met bewoners gevoerd over vergroening.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(-) De woningbouw die onderdeel is van dit spoor zorgt voor meer verharding in de gemeente. Daarnaast zorgt een toename van het bedrijventerrein hier ook voor. Hierdoor neemt de infiltratie van water af en neemt de potentiële wateroverlast toe.
Hittestress		(+) De prioriteit voor vergroening ligt bij kwetsbare huishoudens. In de gehele gemeente gaat de gemeente samen met bewoners in gesprek over het vergroenen van de openbare ruimte en tuinen. (+) De gemeente zet in op kleinschalige groene ontmoetingsplekken verspreid over wijken en dorpen. Wanneer op deze locaties voldoende schaduw wordt gecreëerd kunnen deze locaties fungeren als koele plek tijdens een warme periode. (-) Doordat er meer bedrijventerrein en woningen worden toegevoegd is er meer totaal verhard oppervlakte. Dit zorgt ervoor dat hittestress toeneemt doordat verhardde oppervlakte meer warmte vasthouden.
Beschermde natuurgebieden		(-) In dit spoor wordt door de gemeente niet duidelijk ingezet op het behoud van natuur of het ondersteunen of onderhouden van de beschermde natuurgebieden.

Kaart spoor 1:
Lokaal en verbonden

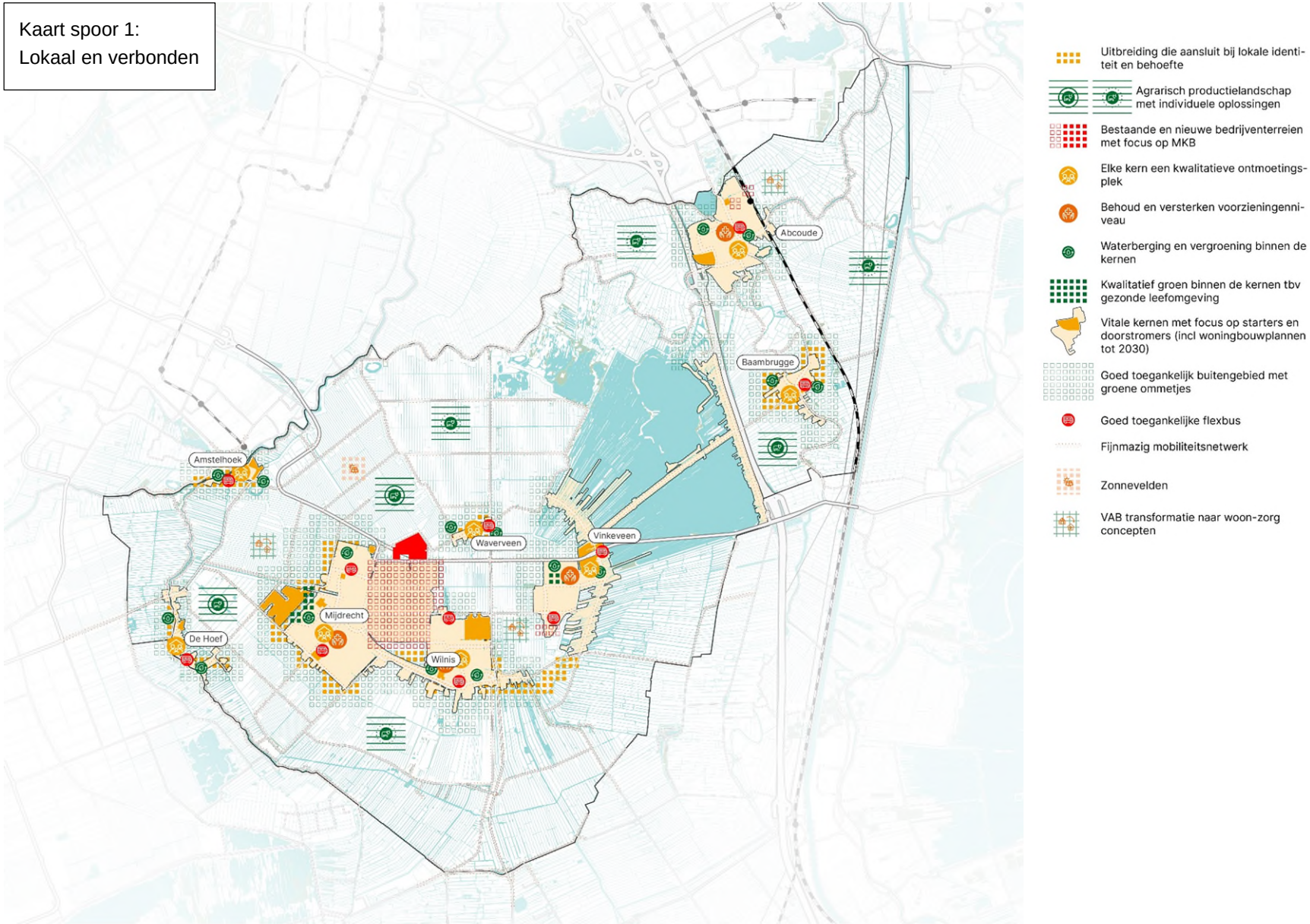

3.2 Spoor 2: Op eigen kracht

Het aangaan van lange termijn opgave staat in dit spoor centraal.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
Woningvoorraad		(+) Er wordt gewerkt aan het toevoegen van 4.800 woningen. Dit is een stip op de horizon in dit spoor in plaats van een doel. Vooralsnog zal dit een positief effect op de woningvoorraad hebben. (+) Een deel van de bedrijventerreinen wordt getransformeerd naar gemengd woon-werkgebieden. (+) Binnen dit spoor wordt gekeken naar optoppen, splitsen en erfdelen voor het realiseren van de woonopgave. (+) De resterende binnenstedelijke locaties worden optimaal gebruikt voor woningbouw, met name in Mijdrecht, Abcoude en Amstelhoek. De nadruk ligt in dit spoor op inbreiding. (+) Kwalitatief wordt er ingezet op kleine starterswoningen en levensloopbestendige woningen. (-) Omdat er aan de woningbouw veel duurzame eisen zijn gekoppeld, kan het lastig worden de beoogde aantallen te realiseren.
Voorzieningenniveau		(=) Er wordt ingezet op het behoud van het bestaande voorzieningenniveau. Dit heeft beperkt invloed op een toename van het voorzieningenniveau. (=) Dit spoor noemt geen uitbreiding van voorzieningen, maar wel het concentreren en specialiseren van aanbod in twee gelijkwaardige clusters: 1. Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen; 2. Abcoude. Per saldo is de invloed op het voorzieningenniveau neutraal. (-) Doordat het voorzieningen voornamelijk in de clusters wordt geconcentreerd, is er beperkt aandacht aan het voorzieningenniveau in de kleinere dorpskernen.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming		(+) In dit spoor wordt ingezet op grotere, robuuste groenstructuren, op deze manier wordt groen toegankelijker voor recreatieve doeleinden. Dit is ten voordele van de gezondheid. (+) Door de landschappelijke invulling "Groen Groeit Mee" zal groen in Vinkeveen, Mijdrecht, Abcoude en Wilnis bereikbaarder worden waardoor het aanbod van groenvoorzieningen toeneemt. (-) Bestaande knelpunten op het gebied van leefbaarheid (met name geluidsoverlast) en milieu worden geaccepteerd. Concessies zijn mogelijk in het kader van andere doelen.
Cultuurhistorische waarden		(+) Er wordt vooral gewerkt aan de koppeling tussen natuurherstel rondom historisch erfgoed. De Stelling van Amsterdam wordt hiervoor gebruikt. Dit kan een positief effect hebben op de beleving van de cultuurhistorische waarden. (+) Agrariërs in de gemeente worden ingezet als landschapsbeheerders waardoor de kwaliteit van de cultuurhistorische waarden worden behouden en mogelijk worden versterkt. (=) Bij bouwprojecten die plaatsvinden in het groen is landschappelijke inpassing voorwaardelijk. Cultuurhistorische waarden zullen hierdoor worden behouden, maar waarschijnlijk niet worden versterkt. (-) Energieopwekking wordt geclusterd op enkele locaties in het landelijke gebied, zoals bij De Hoef, ten zuiden van Mijdrecht, Waverveen en Baambrugge. Afhankelijk van de locatie kan dit de aantasting van zichtbaarheid en leefbaarheid van de aanwezige cultuurhistorische waarden beperken. Het zal de cultuurhistorische waarden echter niet versterken.
Werklocaties		(+) De 12 ha uitbreiding voor bedrijventerreinen wordt gerealiseerd wat zorgt voor een positief effect.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(-) Aan de randen van bedrijventerreinen wordt een transitie van werk- naar woonfuncties gefaciliteerd. Dit zorgt voor een negatief effect op de beschikbare ruimte voor werkfuncties. Daarnaast neemt het aantal type bedrijven dat zich hier kan vestigen af. Vooral zwaardere bedrijven kunnen zich niet of beperkter op deze bedrijventerrein vestigen doordat er eisen worden gesteld aan bedrijven dicht bij woningen. Huidige bedrijvigheid moet door de transitie mogelijk verplaatsen. (-) Doordat er strenge klimaatadaptieve maatregelen worden gekoppeld aan de ontwikkeling van de bedrijventerreinen kan het lastig worden deze te realiseren, bijvoorbeeld in termen van kosten en doorlooptijd. Daarnaast is het nodig om voor klimaatadaptieve maatregelen ruimte vrij te maken, wat ten koste gaat van de grootte van percelen.
Bereikbaarheid		(+) De woningbouw wordt om de gestrekte OV-lijn gerealiseerd dit heeft een positief effect op de bereikbaarheid. (+) Er komen in Abcoude, Vinkeveen, Wilnis en Mijdrecht kleinere OV-hubs die voor verdichting van het OV-netwerk zorgen. (+) Er wordt ingezet op duurzame mobiliteit doordat bijvoorbeeld deelmobiliteit wordt gekoppeld aan nieuwbouw en op versneld tempo wordt uitgerold door de gemeente. (+) De HOV-lijn naar Utrecht komt terug, ten voordele van de reistijd. (+) Er komen snelle fietsverbindingen naar de OV-punten. (+) De fietsinfrastructuur wordt uitgebreid waardoor deze aantrekkelijker wordt. Doordat meer gebruik wordt gemaakt van de fiets zal de druk op de autowegen afnemen en de bereikbaarheid toenemen. (=) Een toename van het aantal woningen, en in het bijzonder inbreiding, zorgt voor een toename van de druk op bestaande (weg) infrastructuur. Door een toenemende verkeersdichtheid

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		kan de bereikbaarheid voor auto's afnemen. Tegelijkertijd kan inbreiding een positief effect hebben op de bereikbaarheid voor fietsers en wandelaars, aangezien inbreiding leidt tot een grotere nabijheid van voorzieningen. (-) Het aantal parkeerplaatsen neemt af en sommige straten in de dorpscentra worden autoluw. Dit heeft een negatief effect op de bereikbaarheid van de gemeente.
Aandeel duurzame energieopwekking		(+) Er wordt voor warmte op wijkniveau gekeken naar alternatieven voor fossiele brandstoffen, zoals geothermie en warmtebronnen. Zon-op-land is ook onderdeel van het spoor (echter niet aangegeven op kaart). (+) In dit spoor wordt ook expliciet ingezet op het zo veel mogelijk inzetten van zon-op-dak op bedrijventerreinen. Dit heeft een positief effect op het aandeel duurzame energieopwekking. (-) Netcongestie is een uitdaging voor het opwekken van grote hoeveelheden elektriciteit.
Landbouw		(+) Agrariërs die nevenactiviteiten willen realiseren worden maximaal gefaciliteerd door de gemeente. Bijvoorbeeld doordat Agrariërs naast producenten van voedsel ook belangrijke landschapsbeheerders zijn. (+) Extensivering van landbouw rondom de Botshol zal voor een afname van uitstoot zorgen. Het spoor noemt ook dat er veel regelingen zijn om te verduurzamen en experimenteren. Dit heeft een positief effect op landbouw.
Wateroverlast		(+) De bijkomende 12 ha bedrijventerrein worden gerealiseerd met tal van klimaatadaptieve maatregelen. (+) De woningopgave wordt binnen dit spoor in harmonie met water- en bodemomstandigheden gerealiseerd. (+) Rond de stelling van Amsterdam worden inundatiegebieden gerealiseerd voor de klimaatopgave.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(+) Parkeernormen worden waar mogelijk omlaag bijgesteld zodat hier klimaatadaptieve maatregelen kunnen worden geïmplementeerd. (+) Verduurzaming van het vastgoed gaat in dit spoor hand in hand met verduurzaming van de openbare ruimte ten behoeve van klimaatadaptatie. Dit gebeurt op basis van een wijkgerichte aanpak samen met bewoners zodat de maatregelen aansluiten op de lokale context. (+) Het spoor zorgt voor de creatie van robuuste groenblauwe structuren en dooradering, verbinden van natuurgebieden met ecologische zones, inzet op vernatting en het benutten van waterbergend vermogen. (=) Binnenstedelijke inbreiding zorgt voor meer verdichting en dus ook meer verharding. Hierdoor neemt water infiltrerend en waterbergend vermogen af. Voor woningbouw wordt echter ook gekeken naar erfdelen, optoppen en splitsen van bestaande bebouwing. Hierdoor blijft de toename van de hoeveelheid verharding beperkt.
Hittestress		(+) Doordat er wordt ingezet op vernatting, robuuste groenblauwe structuren en dooradering, zorgt dit voor een positief effect. (+) Dit spoor noemt diverse klimaatadaptieve maatregelen en vergroening, bijvoorbeeld door verduurzaming openbare ruimte en het verlagen van de parkeernormen. (=) Op bedrijventerreinen is het plaatsen van verkoelende maatregelen zoals bomen lastig doordat dit verplaatsingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld vrachtwagens op die terreinen beperkt. (=) Voor woningbouw wordt gekeken naar erfdelen, optoppen en splitsen van bestaande bebouwing. Hierdoor blijft de toename van de hoeveelheid verharding beperkt.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(-) Binnenstedelijke verdichting zorgt voor minder groen in de dorpskernen en meer verharding. Dit versterkt het Urban Heat Island effect.
Beschermde natuurgebieden		(+) In dit spoor krijgt natuur en landschap, zoals groenblauwe dooradering prioriteit. (+) Natuurgebieden worden verbonden met ecologische zones. (+) Doordat er in dit spoor voornamelijk wordt ingezet op inbreiding, is het ruimtebeslag in de nabijheid van natuurgebieden lager. (+) Vrijkomende landbouwgrond wordt gebruikt voor landschapsversterking en natuurherstel. Dit is ten voordele van de NNN en Natura 2000-gebieden en zorgt voor een positief effect.

Kaart spoor 2:
Op eigen kracht

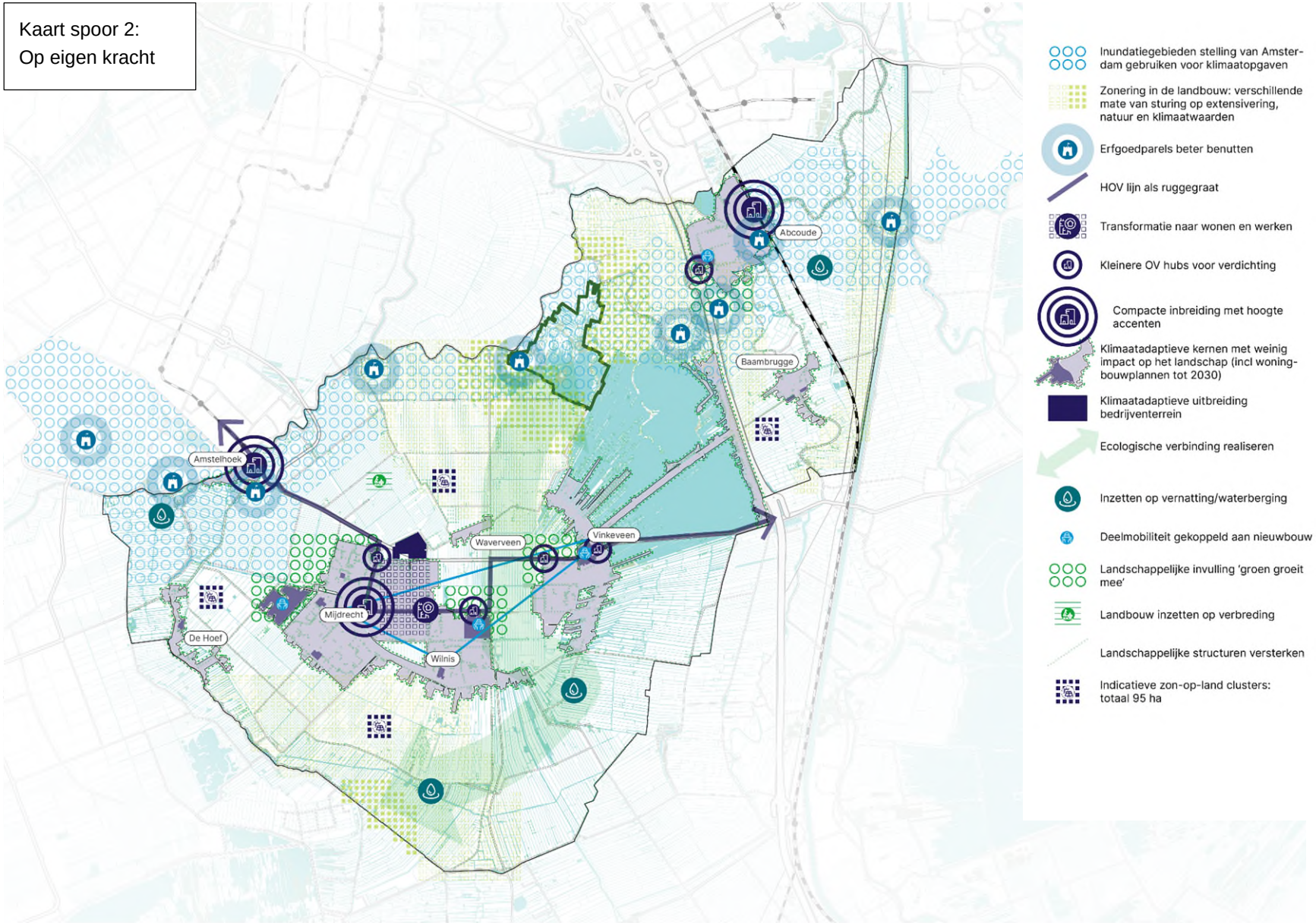

3.3 Spoor 3: Dynamische schakel in de regio

In dit spoor worden wonen en werken geprioriteerd.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
Woningvoorraad		(+) Dit spoor heeft een positieve bijdrage aan de woningvoorraad doordat deze verder reikt dan 4.800 woningen. (+) Het spoor zet in op het regionale woningtekort, en doelt erop een deel hiervan op te vangen, via zowel maximale in-, en uitbreiding. (+) Ook in het buitengebied wordt op enkele locaties woningbouw gerealiseerd. (+) Het aantrekken van jonge gezinnen is in dit spoor een aandachtspunt. Ook de kwalitatieve aspecten van de woningvoorraad worden in dit spoor geborgd. (+) Ten zuiden van Baambrugge wordt een nieuw dorp gerealiseerd en ten westen van Mijdrecht worden ook veel woningen toegevoegd. (+) Een deel van Bedrijventerrein Mijdrecht wordt zeer beperkt aan de randen woningbouw gerealiseerd.
Voorzieningenniveau		(+) Er wordt in dit spoor ingezet op de uitbreiding van het voorzieningenniveau. (+) Het spoor trekt hoogwaardige voorzieningen aan en maakt zowel Mijdrecht als Abcoude hoofdkernen.
Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming		(+) Buitenrecreatie krijgt in dit spoor veel aandacht, bijvoorbeeld doordat er een blauwe krans rond de stelling van Amsterdam wordt gerealiseerd. Er worden ook recreatieve wandel- en fietsroutes toegevoegd. Recreatie wordt gedurende het hele jaar mogelijk gemaakt in het buitengebied. (=) Er wordt in dit spoor beperkt ingezet op groenvoorzieningen. De groenvoorzieningen die wel worden gerealiseerd in iedere dorpskern zijn van hoge kwaliteit en versterken het regionale profiel. De toegankelijkheid van groen verandert beperkt.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(-) Doordat dit spoor inzet op uitbreiding, zal er meer beslag worden gedaan op landschappelijk gebied. Het volume aan toegankelijk groen neemt hierdoor af. (-) De druk op de leefomgeving neemt flink toe, door de nieuwbouw verbeteren de milieueffecten niet op sommige plekke, of dat ze zelfs verslechteren. Dit heeft een negatief effect op gezondheid. (-) Bestaande knelpunten op het gebied van leefbaarheid en milieu worden geaccepteerd. Concessies zijn mogelijk in het kader van andere doelen.
Cultuurhistorische waarden		(+) Dit spoor zet nadrukkelijk in op het uitbreiden van recreatie en het realiseren van bijvoorbeeld de blauwe krans rondom de Stelling van Amsterdam. (-) Er worden Energiehubs geplaatst in het landelijke gebied. Dit heeft mogelijk een negatief effect op de cultuurhistorische waarden. (-) Doordat dit spoor inzet op uitbreiding, komen landschappelijke en cultuurhistorische waarden op verschillende plaatsen onder druk te staan.
Werklocaties		(+) Naast de 12 ha uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht zet dit spoor in op het zoeken naar extra ruimte. Dit zal met name richting het oosten van Mijdrecht plaatsvinden. (+) Dit spoor zet het meeste in op het toevoegen van werklocaties. Bedrijventerrein Mijdrecht wordt een regionaal economisch cluster, ook om (inter-)nationale bedrijven aan te trekken en hiermee de werkgelegenheid in de gemeente te bevorderen.
Bereikbaarheid		(+) Regionale bereikbaarheid staat centraal in dit spoor. In Mijdrecht, Amstelhoek en Abcoude wordt aandacht besteed aan een goede verbinding met het OV.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		(+) Het spoor noemt verbeterende aanpassingen aan de N201 waardoor de verbinding met bijvoorbeeld Amsterdam verbetert. Er wordt ingezet op hoogfrequent openbaar vervoer. (+) Om de toename van voorzieningen in de hoofdkernen Mijdrecht en Abcoude te ondersteunen, wordt de bereikbaarheid vanuit de andere dorpen verbeterd. (+) Het spoor zet in op het versterken van de regionale fietsroutes. Hierdoor is er betere aantakking op het regionale netwerk. Dit heeft een positief effect op de bereikbaarheid. (-) Doordat er fors wordt ingezet op woningbouw en werklocaties, zal de druk op het wegennet aanzienlijk toenemen. Hierdoor neemt de druk op het wegennet toe en kan er meer congestie ontstaan. Dit heeft een negatief effect op de bereikbaarheid voor auto's. Het is onzeker of de benoemde maatregelen voldoende zijn om deze effecten op te vangen.
Aandeel duurzame energieopwekking		(+) In dit spoor wordt ingezet op het versneld halen van de RES-doelen en klimaatneutraliteit. Hierdoor ontstaat er een positief effect op het aandeel duurzame energieopwekking. (+) Om de toename van woningen in dit spoor op te vangen, wordt er gewerkt aan een lokaal energiehub in Mijdrecht. De energiehubs zorgen ervoor dat het aandeel duurzame energie kan toenemen. (+) Zon-op-dak wordt optimaal ingezet op bedrijfspanden en zon-op-land wordt landschappelijk ingepast. Dit vindt plaats ten noorden en westen van Mijdrecht in het landelijke gebied. Hierdoor neemt het aandeel duurzame energie toe. (+) Energieopslag wordt georganiseerd om netcongestie op te vangen, ten voordele van het aandeel duurzame energie. (-) Netcongestie blijft een uitdaging voor het opwekken van grote hoeveelheden elektriciteit, ondanks dat hier middels energiebesparing naar wordt gehandeld.

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
Landbouw		(+) Er wordt ingezet op verbreding van landbouw voor toekomstbestendige inkomens. Dit brengt de beperkte afname van uitstoot enigszins in balans. (-) Ook zal het areaal dat wordt gebruikt voor landbouwdoeleinden niet afnemen. (-) Landbouw blijft in dit spoor op veel plekken op dezelfde wijze bestaan. Dit geldt met name in het zuidelijke deel van de gemeente. Hierdoor zal de CO2-uitstoot afkomstig van landbouw niet verder afnemen.
Wateroverlast		(+) Bij de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht worden groenblauwe kwaliteiten toegevoegd. (+) De gemeente profileert zich in dit spoor als groene achtertuin van Amsterdam en realiseert hiervoor de blauwe krans rond de Stelling van Amsterdam. Hierdoor neemt het waterbergend vermogen toe. (+) Nieuwbouw van woningen en bedrijventerreinen wordt op klimaatinclusieve en duurzame wijze gerealiseerd. (-) De toename van het aantal woningen zal zorgen voor meer verharding waardoor water minder goed kan infiltreren. Daarnaast vindt deze verharding ook plaats in het landelijke gebied omdat wordt ingezet op uitbreiding. (-) Doordat het spoor inzet op de uitbreiding bedrijventerreinen, zorgt dit voor meer verharding wat een negatief effect heeft.
Hittestress		(+) Bij de uitbreiding van bedrijventerrein Mijdrecht worden groenblauwe kwaliteiten toegevoegd. (+) In dit spoor worden hoogwaardige groene structuren toegevoegd. Dit werkt verkoelend wat een positief effect heef. (-) De toename van het aantal woningen zal zorgen voor meer verharding waardoor het Urban Heat Island versterkt. Daarnaast

Milieu-indicator	Bijdrage van spoor op indicator	Toelichting
		vindt deze verharding ook plaats in het landelijke gebied omdat wordt ingezet op uitbreiding. (-) Doordat het spoor inzet op de uitbreiding bedrijventerreinen, zorgt dit voor meer verharding wat een negatief effect heeft.
Beschermde natuurgebieden		(-) Doordat dit spoor inzet op uitbreiding in het landelijke gebied zal de druk op natuurgebieden toenemen. De uitbreiding in het oosten van de gemeente vindt deels plaats binnen de stikstofgevoeligheidscontour van de Natura 2000-gebieden. (-) In dit spoor is geen aandacht voor het ondersteunen of verbeteren van de kwaliteit van natuur. De kwaliteit van de NNN-gebieden verslechtert als deze niet expliciet wordt onderhouden of verbeterd.

Kaart spoor 3:
Dynamische Schakel in de Regio

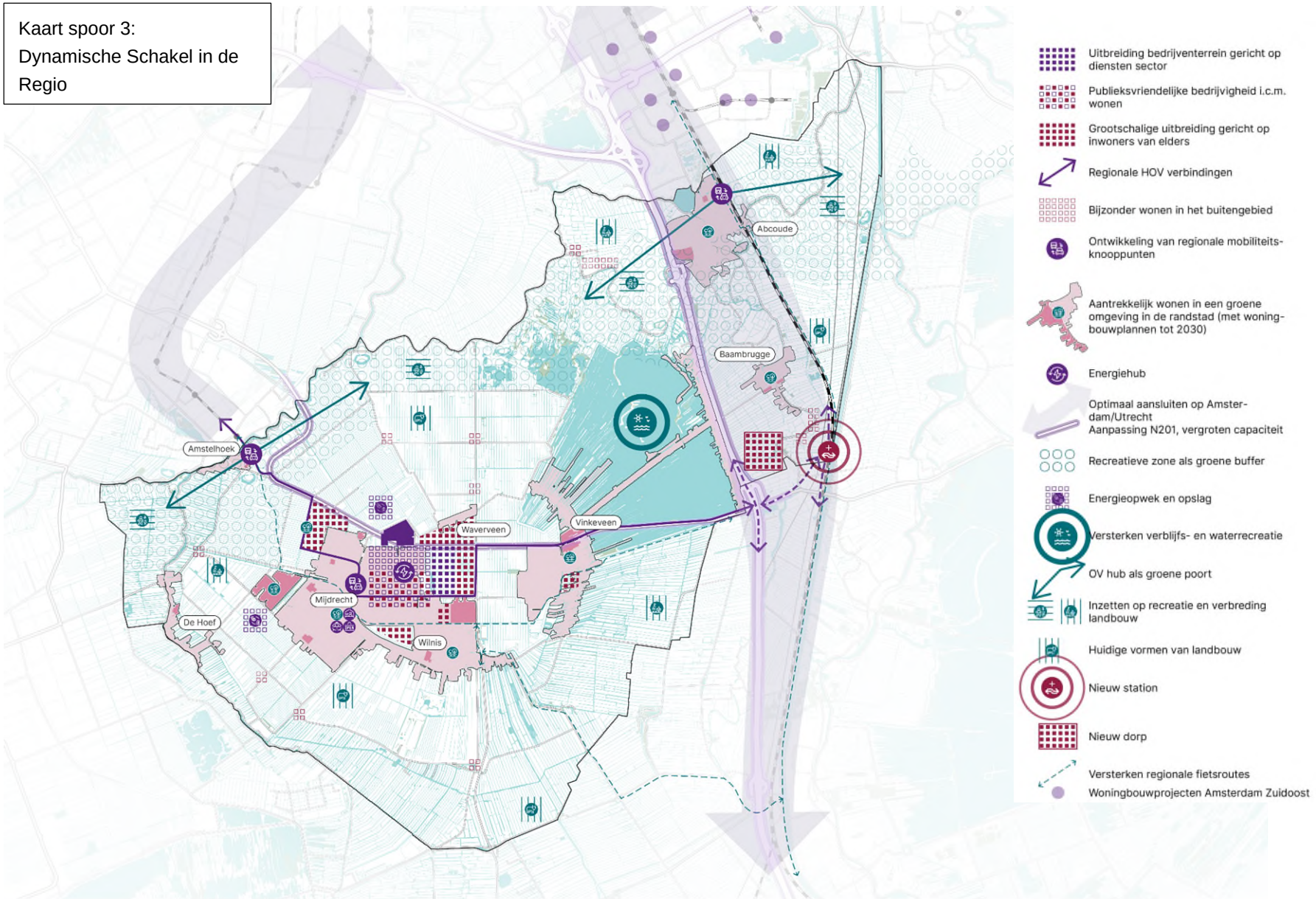

4 Kanttekeningen

Spoor 1:

- Een toename van het aantal woningen draagt bij aan de woningvoorraad. Tegelijkertijd zorgt deze toename voor meer druk op de bestaande infrastructuur. Deze toename wordt niet opgevangen omdat er geen investeringen in de bestaande wegen worden gedaan
- Woningbouw leidt tot meer verharding, waardoor het infiltrerend vermogen van water afneemt. Daarnaast zorgt meer verharding ook voor hogere temperaturen, wat kan leiden tot hittestress
- Er wordt in dit spoor niet expliciet ingezet op het behoud of versterking van de beschermde natuurgebieden. Hierdoor neemt de kwaliteit van deze gebieden potentieel verder af
- Initiatieven voor duurzame energieopwekking worden gefaciliteerd. De rol van de gemeente is echter afwachtend

Spoor 2:

- Inbreiding zorgt voor meer verdichting en verharding, wat nadelige gevolgen kan hebben voor de hittestress en wateroverlast, ondanks dat er veel wordt ingezet op klimaatadaptieve maatregelen
- In dit spoor ontstaan er twee clusters waarbinnen het voorzieningenniveau wordt geconcentreerd. Dit kan een negatief effect hebben op het voorzieningenniveau in andere dorpskernen
- Gemengde woon-werkgebieden kunnen spanningen veroorzaken tussen bewoners en bedrijven, bijvoorbeeld vanwege geluidsoverlast of verkeersbewegingen
- Strenge klimaatadaptieve maatregelen kunnen de realisatie van bedrijventerrein lastig maken. Daarnaast worden de vestigingsmogelijkheden op bedrijventerreinen beperkt door de transformatie naar woon-werkgebieden

Spoor 3:

- De grote toename van woningen en voorzieningen kan leiden tot congestie op wegen en druk op openbaar vervoer
- De aanzienlijke uitbreiding zorgt voor een grote toename van verharding, waardoor het risico op wateroverlast en hittestress toeneemt
- De uitbreiding van woningen vindt deels plaats in het landelijke gebied, wat de landschappelijke en cultuurhistorische waarden binnen de gemeente aan kan tasten
- In dit spoor is geen expliciete aandacht voor het behouden of versterken van beschermde natuurgebieden. Daarnaast valt een deel van de uitbreiding binnen de stikstofgevoeligheid contouren van Natura 2000-gebieden. Dit kan resulteren in aantasting van de beschermde gebieden

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 7 Beleidsmatrix

Gebiedstypen	Deelgebied	Thema	Toelichting ambitie	Woningvoorraad	Voorzieningenniveau	Luchtkwaliteit	Geluid	Externe Veiligheid	Gezondheidsbevordering	Landschappelijke waarden	Cultuurhistorische waarden	Aardkundige waarden	Werklocaties	Bereikbaarheid	Modal-Shift	Verkeersveiligheid	Energiebesparing	Aandeel duurzame energie	Landbouw	Overstromingsrisico	Wateroverlast	Hittestress	Droogte	Biodiversiteit	Gebruik ondergrond	Bodemkwaliteit	Bodemdaling	Natura-2000	Natuurnetwerk Nederland	Waterkwaliteit
ALLEMAAL	**ALLEMAAL**	**Klimaat**	Onze ambitie is om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn																											
Dorpen	**Alle dorpen**	**Duurzaam**	Het doel is om in 2050 een aardgasvrije bebouwde omgeving te hebben.																											
Dorpen	**Alle dorpen**	**Wonen**	Een belangrijke opgave die in alle dorpen speelt, is het bieden van *voldoende ruimte* voor het inpassen van de woningbouwopgave. Voor de hele gemeente is immers de inzet tot 2040 om 4.800 woningen toe te voegen.	+		-	-			-	-	-		-			-			-	-	-	-	-	-		-	-	-	
Dorpen	**Alle dorpen**	**Wonen**	Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe *'water en bodem sturend'* het vertrekpunt.	-						+		+								+	+	+	+	+			+			
Dorpen	**Alle dorpen**	**Wonen**	Elk nieuwbouwplan moet uit *tweederde betaalbaar* woningaanbod bestaan. Hieronder verstaan we 30% sociale huur en 36% betaalbare koop of middeldure huur. Op grotere ontwikkellocaties realiseren we altijd een mix van woningtypen en prijsklassen voor verschillende leeftijdsgroepen, huishoudenstypen en inkomensgroepen. Zo werken we aan *evenwichtige wijken*. Bij het sleutelen aan de woningvoorraad in De Ronde Venen is het vertrekpunt dat nieuwbouw helpend moet zijn voor *lokale woningzoekenden* uit De Ronde Venen. Hiertoe nemen we als gemeente in onze huisvestingsverordening voorrangsregels op voor woningzoekenden met binding aan de gemeente of dorp. Daarnaast is de inzet dat nieuwe woningen bijdragen aan de *doorstroming*. Door aantrekkelijke woningen toe te voegen voor ouderen die nu in een grote woning wonen, kan een verhuisketen op gang komen, waardoor er vervolgens woningen voor gezinnen en starters op de markt komen. In de vier grote dorpen kiezen we voor een *divers woningbouwprogramma* dat aansluit op de wensen en behoeften van verschillende doelgroepen: gezinnen, starters en ouderen. Daarnaast laten we de opgave om *zorggeschikte woningen* toe te voegen in De Ronde Venen landen in de vier grote dorpen, vanwege het aanwezige voorzieningenniveau. Zo faciliteren we dat inwoners *zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen* in hun eigen vertrouwde omgeving. We werken hieraan door in te zetten op voldoende *passende en toegankelijke woningen* en *geclusterde woonvormen* voor senioren en mensen met een zorgvraag, waarbij de nodige zorg- en ondersteuningsdiensten lokaal beschikbaar zijn.	+-																											
Dorpen	**Alle dorpen**	**Wonen**	Het toevoegen van woningen dient altijd te gebeuren met oog voor de geldende eisen voor *duurzaamheid en circulariteit*. Hierbij volgen we het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. Daarnaast dienen nieuwe (gebieds)ontwikkelingen gepaard te gaan met een versterking van de *kwaliteit en gebruikswaarde van het landschap*, de *identiteit en ruimtelijke samenhang* in de dorpen en de *gezondheid en het welzijn* van inwoners.	-					+									+	+													
Dorpen	**Alle dorpen**	**Energie**	We maken ons energiesysteem qua netcapaciteit gereed voor de toekomst. We zorgen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen inspelen op het optimaliseren van het energiesysteem, bijvoorbeeld door zoveel mogelijk energie lokaal op te wekken en lokaal te gebruiken.														+	+													
Dorpen	**Alle dorpen**	**Wonen**	Naast nieuwbouw gaan we aan de slag met de *bestaande woningvoorraad*. Dit doen we in samenwerking met onze bewoners en woningcorporaties. Er ligt een stevige opgave in kwaliteitsverbetering, verduurzaming en energiebesparing. Daarom zetten we in op het *toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad*. Ook zien we in de bestaande woningvoorraad kansen voor verdichting. Daarom bieden we mogelijkheden om *woningen toe te voegen binnen de bestaande voorraad*, bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan woningdelen, woningsplitsen, optoppen of transformeren.	+													+							-						

Positief | Negatief | Positief en negatief | Neutraal | Onduidelijk

Dorpen	**Alle dorpen**	**Gezondheid**	We zetten ons in voor een openbare ruimte die *ontmoeting, ontspanning en bewegen* stimuleert. Bij de inrichting van onze leefomgeving kiezen we voor ontwikkelingen die een gezonde en veilige leefomgeving versterken en gezondheidsschade en veiligheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen.					+	+																													
Dorpen	**Alle dorpen**	**Verkeer**	Bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen hanteren we het *STOMP-principe*: we kijken eerst naar de mogelijkheden voor de voetganger (Stappen) en vervolgens de fietser (Trappen), OV en MaaS (Mobility as a Service: deelmobiliteit) en als laatste de privé-auto. Hieraan gekoppeld investeren we met prioriteit in het *verbeteren van het fietsnetwerk* in onze gemeente. We zorgen voor snelle, veilige en toegankelijke fietsverbindingen tussen de dorpen en naar de ov-haltes, en voorzien deze haltes van veilige stallingsplekken. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor goede flexbus-aantakkingen op de ov-haltes, voor mensen die minder goed ter been zijn. (Knooppuntontwikkeling - zie pagina 15 bovenste bullet)				+	+		+						+	+	+																				
Dorpen	**Alle dorpen**	**Verkeer**	We faciliteren *elektrische mobiliteit* en zetten daarom in alle dorpen in op een toereikende laadinfrastructuur, zowel voor de auto als de fiets.				+	+									+		-																		
Dorpen	**Alle dorpen**	**Energie**	We stimuleren duurzame energieopwekking via *lokale initiatieven*, bijvoorbeeld via energiecoöperaties.						-									+																		
Dorpen	**Alle dorpen**	**Gezondheid**	We zetten in op een *veilige en gezonde leefomgeving* volgens de geldende normen. Zo houden we in gebiedsontwikkelingen - bijvoorbeeld via zonering - slim rekening met geluidsoverlast door (lucht)verkeer om kwetsbare groepen te ontzien. Daarnaast nemen we bij nieuwbouw (op plekken waar dit speelt) extra maatregelen om de bestaande loodverontreiniging aan te pakken.				+	+	+	+																													
Dorpen	**Alle dorpen**	**Klimaat**	We zetten in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Waarbij de nadruk ligt op *waterberging en het vergroenen* van de dorpen, ter voorkoming van hittestress en wateroverlast. Hiertoe zullen we, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen, inzetten op het verwijderen van onnodige verharding en toezien op het creëren van voldoende schaduwrijke plekken. Vanuit gezondheidsoogpunt (*tegengaan van hittestress*) geven we hierbij extra prioriteit aan buurten met kwetsbare ouderen en aan gebieden met zorggeschikte- en geclusterde woningen.				+																		+	+	+	+		+	+							
Dorpen	**Grote dorpen**	**Wonen**	We kiezen voor *groei* van de vier dorpen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude. Tot 2030 staan er voor de vier grote dorpen reeds woningbouwontwikkelingen gepland. We kiezen ervoor om deze eerst verder uit te werken. Voor de woningbouwopgave ná 2030 spannen we ons maximaal in om deze eerst zoveel mogelijk een plek te geven binnen bestaand stedelijk gebied. Goed bereikbare locaties in de buurt van voorzieningen genieten de voorkeur. Daartoe zetten we in op *verdichting* en *transformatie* in *Mijdrecht-centrum, Vinkeveen-centrum* en in *Abcoude*. Waar mogelijk kijken we ook naar *'middenbouw'*: gestapelde bouw met compacte woonvormen die past bij de schaal van De Ronde Venen. We weten dat een aanzienlijk deel van de woningopgave voor de periode na 2030 niet past binnen bestaande dorspcontouren. Voor de *resterende opgave na 2030* kiezen we voor een *clustering* van *beperkte dorpsuitbreidingen* rond de dorpen: *Mijdrecht en Abcoude*.	+						-															-	+	+	-	-								
Dorpen	**Grote dorpen**	**Uitbreiding?**	Nieuwe ontwikkelingen - denk aan nieuwbouw, inbreiding of transformatie, *versterken het karakter* van Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude als meer dynamische en *dorps-stedelijke woonmilieus*.	?	?																																
Dorpen	**Grote dorpen**	**Groen-blauw**	Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe *'water en bodem sturend'* het vertrekpunt. Dat betekent dat we bij de locatiekeuze zeer kwetsbare gebieden voor overstroming en bodemdaling zoveel mogelijk mijden. Indien mijden echt niet kan, treffen we maatregelen om de negatieve effecten van de water en bodemvraagstukken tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan het bouwen op een terp of het zettingsarm maken van de ondergrond. Dit leidt bijvoorbeeld tot de keuze om het gebied tussen Wilnis en Vinkeveen niet verder te bebouwen.	-																+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

Buitengebied	**Droogmakerijen**	**Cultuurhistorie**	De *kreegruggen* in de droogmakerijen zijn van dermate hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde dat we kiezen voor *(blijvende) bescherming* zoals dit reeds in onder andere het Bestemmingsplan Buitengebied-West is vastgelegd. Dit betekent onder andere dat op deze ruggen geen nieuwbouw mag plaatsvinden, tenzij deskundig kan worden aangetoond dat dit de *landschappelijke kwaliteit* niet onevenredig schaadt. Daarnaast zijn activiteiten als vergraven, afgraven, egaliseren of ophogen omgevingsvergunningplichtig.	-						+	+	+																							
Buitengebied	**Droogmakerijen**	**Natuur**	Aan de noord- en oostrand van de droogmakerijen werken we, in samenwerking met andere overheden en partijen, aan *natuurontwikkeling en wateropvang*. a. In het oosten van polder Groot Mijdrecht werken we samen met de provincie Utrecht aan de ontwikkeling van *natuurgebied Marickenland*. Het vormt een nieuwe ecologische verbinding in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en ons eigen Natura2000 gebied Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. Met de provincie werken we hier zowel aan *biodiversiteit* als aan *verbetering van de waterkwaliteit*. Dit gaat hand in hand met (deels reeds gerealiseerde) uitbreiding van recreatieve mogelijkheden in het gebied. We voeren de ontwikkeling gefaseerd uit in twee deelgebieden, waarbij deelgebied 1 in 2025 wordt gestart met de uitvoering. Deelgebied 2 volgt later wanneer er voldoende aangesloten oppervlakte kan worden heringericht. Met de provincie, huidige agrariërs en grondbezitters in het gebied kijken we naar de mogelijkheden voor deze herinrichting. b. Aan de noordrand van polders Tweede Bedijking, Derde Bedijking en Groot Mijdrecht West werken we aan de *Blauwe Krans*, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te *combineren met waterberging, recreatie en vergroten van natuurwaarden*. Dit draagt eveneens bij aan het ontwikkelen van een natuurverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen (gemeente Wijdemeren) en de Vinkeveense Plassen. Hierbij worden ook de recreatieve verbindingen in het gebied uitgebreid en de beleefbaarheid van de historische verdedigingslinie vergroot. In deze gebieden verkennen we *samen met agrariërs, grondeigenaren en de andere betrokken gemeenten* de mogelijkheden																			+		+	+				+	+	+				
Buitengebied	**Droogmakerijen**	**Industrie**	We kiezen voor een duidelijke *clustering van kassen in het glastuinbouwconcentratiegebied* in Polder Derde Bedijking. Binnen het concentratiegebied bieden we mogelijkheden aan uitbreiding en nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, door ze te clusteren kunnen zowel *economische als milieutechnische voordelen* ontstaan a. Dit betekent dat *buiten de concentratiegebieden geen mogelijkheden* worden geboden voor uitbreiding of nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, met oog op de landschappelijke kwaliteit en de genoemde voordelen van clustering. b. Wanneer de behoefte ontstaat om het economisch profiel van het glastuinbouwconcentratiegebied te verbreden en *verruiming van de activiteiten* in het gebied toe te staan, worden samen met de provincie Utrecht de mogelijkheden onderzocht.							+							?		?						-									
Buitengebied	**Veenweidelandschap**	**Landschap**	We kiezen voor een veenweidelandschap waarvan de karakteristiek nadrukkelijk wordt bepaald door de *afwisseling van en symbiose tussen natuur en landbouw*. Gezamenlijk vormen zij de drager van het landschap, waarbij we op strategische plekken kiezen voor iets meer nadruk op natuur om *robuuste natuurlijke verbindingen* te realiseren. a. In de *Wilnisse Bovenlanden* werken we samen met de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer, agrariërs en grondeigenaren aan natuurontwikkeling om de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Eerder werd 330 hectare getransformeerd naar natuur: we kiezen voor de verdere realisatie van *de resterende 100 hectare* in het gebied. b. In het gebied komt *bodemdaling* voor. Natuurontwikkeling wordt daarom, waar zinvol, gekoppeld aan vernatting om een bijdrage te leveren aan het tegengaan hiervan.							+									+			+	+	+	+				+	?	+			

Buitengebied	**Veenweidelandschap**	**Landschap**	We zetten in op een *zorgvuldige bescherming* van het karakteristieke landschap van het veenweidelandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen, waaronder ook natuurontwikkeling, alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de *landschappelijke kwaliteit*. Dit betekent ook dat we agrariërs (planologische) ruimte bieden om te werken aan een toekomstbestendig en duurzaam buitengebied, maar wel binnen de landschappelijke kaders. a. *Schaalvergroting en nieuwvestiging* zijn daarom in beginsel *niet mogelijk* in het veenweidelandschap. Uitzonderingen en maatwerk zijn uitsluitend mogelijk wanneer een andere agrariër in het gebied stopt. Hierbij ligt echter de voorkeur voor grondovername bij de huidige agrarische ondernemers in het gebied, bijvoorbeeld om extensivering van de veehouderijen in dit gebied te faciliteren. b. In het kader van *alternatieve of aanvullende verdienmodellen* en *vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)* wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die geen afbreuk doen aan het landschappelijk karakter en bij voorkeur bevorderlijk zijn voor de natuurwaarden en/of klimaatopgaven (zoals bodemdaling) in het gebied. Ook de productie van duurzame energie behoort hierbij tot de mogelijkheden wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast, bijvoorbeeld om bij te dragen aan het (financieel) mogelijk maken van extensivering. Daarnaast liggen er in het gebied veel kansen voor recreatieve nevenfuncties en landschappelijk wonen. Op locaties nabij de dorpen met goede bereikbaarheid ten opzichte van de voorzieningen liggen mogelijkheden voor transformatie naar woon-zorgconcepten. c. In het gebied komt *bodemdaling* voor. Maatregelen die dit tegengaan, zoals *vernatting*, worden aangemoedigd en waar mogelijk						+								-		+		+				+		-	
Buitengebied	**Veenweidelandschap**	**Recreatie**	In het gebied kiezen we voor het beter benutten van de *recreatieve potentie*. De natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het gebied maken het een aantrekkelijk gebied om te recreëren. We zetten ons daarom in op het verbeteren van de recreatieve verbindingen in het gebied, bijvoorbeeld van en naar het Plassengebied. Ook zien we kansen voor het aanleggen van wandel-, fiets- en vaarroutes in (nieuwe) natuurgebieden als de Wilnisse Bovenlanden, de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en de polders Groot Mijdrecht Noord en Zuid. Zo bieden we de mogelijkheden om de recreatie beter te *spreiden* over de gemeente en bieden we agrariërs mogelijkheden om als alternatief verdienmodel (zie ook hierboven) recreatieve activiteiten te ontplooien. Dit is in het bijzonder kansrijk in de directe nabijheid van het Plassengebied, maar zeker ook rond de Wilnisse Bovenlanden en de Kromme Mijdrecht. Ook voor recreatieve voorzieningen geldt dat dit dient te passen binnen het landschappelijk karakter en dat een *goede balans tussen rust en reuring*, voor inwoner, agrariër en recreant, wordt bewaakt.						+	+			+	+			+					-					?	-	
Buitengebied	**Veenweidelandschap**	**Landschap**	We kiezen in de *bebouwingslinten* en rivierlinten in het veenweidelandschap (Demmerik (zuidelijk deel), Donkereind en Oudhuijzen, Geerkade, Veenkade, Demmeriksekade en Geuzensloot), in het Angstel-en Geinlandschap (langs de Angstel en het Gein) en plassengebied (Baambrugse Zuwe, Vinkekade en Groenlandsekade) voor het *behouden en versterken van de relatie* tussen het bebouwingslint, het veenweidelandschap en de nabijgelegen grotere dorpen. Dit betekent het *voorkomen van verdere verdichting* van de linten en het beschermen van de *zichtlijnen* over de watergangen naar het omliggend landschap, een *zorgvuldige inpassing* van eventuele nieuwe bebouwing en functies zodat deze geen afbreuk doet aan deze kwaliteiten en het inzetten op *goede, veilige verbindingen* van de linten naar de voorzieningen in grotere dorpen Vinkeveen en Wilnis. Daarnaast wordt in het lint ingezet op een goede kwaliteit van leven en een gezonde omgeving waarin men rustig kan wonen. We werken dit nader uit in een (nieuwe) Lintenvisie.	-	-				+				+		+												
Buitengebied	**Angstel- en Geinlandschap**	**Landbouw, cultuurhistorie en recreatie**	We kiezen voor een Angstel-en Geinlandschap waarin *landbouw, cultuurhistorie en recreatie* hand in hand gaan. De rivieren en stroomruggen zijn de belangrijkste aders en landschappelijke dragers van het gebied, vanaf waar historische linten met een rijkdom aan historische buitenplaatsen, boerderijen, molens en forten. Vanuit de halfopen linten kan het omliggende open weidelandschap goed beleefd worden.						?	?	?						?										

| | | |

Buitengebied	**Angstel- en Geinlandschap**	**Cultuurhistorie**	In het gebied liggen veel *cultuurhistorische waarden*. We kiezen nadrukkelijk voor de bescherming hiervan en dragen waar dit kan de bijzondere historie van het gebied nadrukkelijker uit. a. Voor de *landgoederenzone* geldt dat deze wisselend herkenbaar is in het Angstel- en Geinlandschap. We kiezen daarom voor het *versterken van de herkenbaarheid en allure* van de landgoederenzone en faciliteren (recreatieve) initiatieven die ervoor zorgen dat (voormalige) buitenplaatsen beter zichtbaar worden in het landschap of weer publiek toegankelijk worden. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze zone mogen geen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarden in het gebied en deze waarden bij voorkeur versterken. Hierbij gaat het om monumentale waarden van historische bebouwing, maar bijvoorbeeld ook het behoud van historische zichtlijnen.						+	+																								
Buitengebied	**Plassengebied**	**Landschap en natuur**	We zetten in op het *in stand houden* van de *karakteristieken*, de *landschappelijke kwaliteit* en *de natuurwaarden* van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Hiertoe gaan we in samenwerking met Recreatieschap Stichtse Groenlanden en de provincie Utrecht actief aan de slag met het *beschermen van de legakkers* tegen afkalving en het naar *boven halen van verzonken legakkers*. --- Om de instandhouding van de cultuurhistorische legakkerstructuur te borgen, kiezen we ervoor op basis van het Bestemmingsplan Plassengebied een *bepaalde mate van ruimte* te bieden wat betreft *bebouwing en het gebruik van de legakkers*, om ervoor te zorgen dat eigenaren de legakkers goed beheren en instandhouden. Hiervoor gelden op basis van het Bestemmingsplan Plassengebied gebiedsspecifieke regels voor de zones I, II en III om ervoor te zorgen dat de bebouwing passend is bij het karakter van de legakkers en er kwaliteit aan toevoegt.						+	+	+									+	+	+	+					+	+
Buitengebied	**Plassengebied**	**Recreatie**	Richting de toekomst *versterken* we het *diverse recreatieve profiel* van de Vinkeveense Plassen. a. We spannen ons ervoor in om de *kwaliteit* in het aanbod aan *recreatieve voorzieningen* (dag- en verblijfsrecreatie) te behouden en versterken. Hierbij gaat het om het *verbeteren van de kwaliteit van verblijfsaccommodaties* en het toevoegen van kwalitatieve dagrecreatie. Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld recreatieve functies met maatschappelijke betekenis, zoals de verkoop van lokale souvenirs en streekproducten. b. Bij horeca zetten we ons in voor meer *jaarrond aanbod* dat ook aantrekkelijk is voor onze inwoners. Hierbij zien we kansen om dit te koppelen aan versterking van het voorzieningenniveau van Vinkeveen. c. We maken werk van *promotie en marketing* van de Vinkeveense Plassen om daarmee ook *nieuwe doelgroepen* recreanten en toeristen aan te trekken. We positioneren de Vinkeveense Plassen als als veelzijdig recreatief gebied waar het goed toeven is voor diverse doelgroepen: de stijlzoeker, de rustzoeker, inzichtzoeker en de zakelijke bezoeker zoals beschreven in de Visie Recreatie en Toerisme 2025-2035. Dit betekent een aantrekkelijk plassengebied voor *waterrecreatie*, maar ook voor *natuur, cultuurhistorie en erfgoed*. d. We zetten in op het *verbeteren kleine toervaartroutes* vanuit Vinkeveense Plassen richting *Amstel en Loosdrechtse Plassen*. e. Voor zowel de gebiedsmarketing als het versterken van de recreatieve voorzieningen werken we onder andere samen met acht andere 'Hollandse Plassengemeenten' in het kader van de *Samenwerkingsovereenkomst Hollandse Plassen*.		+			+															-	-		-	-	-

Buitengebied	**Plassengebied**	**Verkeer**	We zetten in op het *verbeteren van de bereikbaarheid* van de Vinkeveense Plassen, waarbij we expliciet kijken naar mogelijkheden om de *recreatiedruk te spreiden* door *verschillende 'bronpunten'* te versterken. Zo zetten we ons in om bezoekers te verleiden om met het *openbaar vervoer en de fiets* te komen. Hiertoe richten we ons op het *opwaarderen van de ov-halte* in Vinkeveen tot mobiliteitshub, maar vooral ook de ontwikkeling van twee volwaardige *buitenpoorten* aan de oostzijde van de plas: één nabij The Harbour Club en één bij Zandeiland 1. a. De buitenpoort bij The Harbour Club ligt aan de gestrekte OV-as tussen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Breukelen en vormt daarmee dé buitenpoort voor reizigers die *met het OV naar de plassen komen*. We onderzoeken of het mogelijk is om in het hoogseizoen vanaf deze buitenpoort bezoekers per *pendelboot* verder het gebied in te brengen, bijvoorbeeld naar een van de Zandeilanden. b. Zandeiland 1 is juist goed bereikbaar per auto dankzij de parkeervoorzieningen in de Winkelpolder, waar zich ook al een *Toeristisch Overstap Punt* bevindt. Vanaf hier kunnen Zandeilanden 1 en 2 gemakkelijk per voet bereikt worden en takt de locatie aan op diverse wandel-en fietsroutes. We koesteren deze goede ontsluiting en breiden deze waar nodig uit, bijvoorbeeld door vervoersvormen als *deelmobiliteit* toe te voegen. We hebben hierbij oog voor het waar mogelijk minimaliseren van overlast voor de bewoners van de Vinkekade en Plaswijk.			-	-							+	+															
Buitengebied	**Plassengebied**	**Rust**	Om de *balans tussen rust en reuring* richting de toekomst te bewaken, kiezen we op en rond de Vinkeveense Plassen voor een *zonering in intensievere recreatie en meer rustzoekende recreatie*, in lijn met het Bestemmingsplan Plassengebied. Voor intensievere recreatie zien we mogelijkheden op het noordoostelijk deel van de Noordplas (rond de zandeilanden en de recreatieparken en havens ten noorden hiervan), het oostelijk deel van de Zuidplas en rond Vinkeveen (zones I, X en Z in het bestemmingsplan). Rustzoekende recreatie, met respect voor flora, fauna en cultuurhistorie, zien we vooral op de meer westelijke delen van de plassen, tussen Vinkeveen en Botshol, in het westelijk deel van de Zuidplas.							+												+				+	+	
Buitengebied	**Plassengebied**	**Natuur**	We zetten in op het *versterken en uitbreiden van de natuurwaarden* van de Vinkeveense Plassen. Dit betekent op de legakkers het inzetten op meer *inheemse beplantingssoorten* en het *verminderen van de hoeveelheid bomen*, zoals beschreven in het Bestemmingsplan Plassengebied. Langs de Baambrugse Zuwe en de N201 zetten we in op het *minimaliseren van de barrièrewerking* voor fauna.							+												+				+	+	
Buitengebied	**Botshol**	**Natuur en cultuurhistorie**	Gezien de grote natuurwaarden en cultuurhistorische waarden in Botshol, zijn *ruimtelijke ontwikkelingen* in het gebied *niet mogelijk*. De Natura 2000-bescherming die Botshol geniet, bestendigt dit. In de gebieden die aan Botshol grenzen houden we rekening met de aanwezigheid van het natuurgebied en zorgen we dat ontwikkelingen op deze plekken de natuurwaarden van Botshol bij voorkeur ten goede komen, of op zijn minst niet schaden.							+												+				+	+	
Buitengebied	**Botshol**	**Recreatie**	We herkennen de recreatieve aantrekkingskracht van Botshol en werken nauw samen met Natuurmonumenten om ervoor te zorgen dat de *recreatieve druk* op het gebied niet te groot wordt. Dit uit zich onder andere in de ambitie om de recreatieve waarden in de andere deelgebieden te vergroten en zo de recreatie in de gemeente beter te spreiden. Daarnaast monitoren we met Natuurmonumenten of ruimtelijke ontwikkelingen of recreatieve druk in de directe omgeving van Botshol geen negatieve effecten teweegbrengen op de natuurwaarden.																			+				+	+	

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 8 Visiekaart De Ronde Venen 2040

MIJDRECHT

VINKEVEEN

WILNIS

ABCOUDE

AMSTELHOEK

BAAMBRUGGE

DE HOEF

WAVERVEEN

Per dorp is met iconen weergegeven welke keuzes de omgevingsvisie maakt qua functies, voorzieningen en mogelijkheden richting de toekomst.
De betekenis van deze iconen is terug te vinden in de legenda.

Amsterdam-Zuidoost
Abcoude
Angstel- en Geinlandschap
Botshol
Baambrugge
Plassengebied
Uithoorn
Amstelhoek
Droogmakerij
Waverveen
Vinkeveen
Mijdrecht
De Hoef
Wilnis
Veenweidelandschap
Droogmakerij
Veenweidelandschap
Breukelen

0 1 2 3 4 km

LEGENDA

WONEN EN VOORZIENINGEN

- Grote dorpen ('voorzieningenkern')
- Kleine dorpen ('dorpse woonkern')
- Woningbouwlocaties tot 2030
- Onderzoeken mogelijkheden voor inbreiding
- Onderzoeken mogelijkheden voor 'straatje erbij' (na 2030)
- Onderzoeken mogelijkheden voor uitbreiding inclusief 'Groen Groeit Mee' (indicatief na 2030)
- Focus op (hoger) voorzieningenniveau in voorzieningenkernen
- Centrumgebieden met voorzieningen
- Voorzieningencluster
- Dorpslint met (verspreide) voorzieningen

GEZONDHEID

- Zorghub/servicepunt
- Inzetten op minimaal één ontmoetingsplek
- Inzetten op een gemeenschapscentrum
- Vergroenen rond zorgcomplexen t.b.v voorkomen hittestress

WERKEN

- Bedrijventerrein Mijdrecht
- Uitbreiding bedrijventerrein Mijdrecht met focus op lokaal MKB
- Glastuinbouwconcentratiegebied
- Lokale bedrijventerreinen
- Onderzoeken transformatiemogelijkheden

ERFGOED EN RECREATIE

- UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies (Stelling van Amsterdam)
  Bron: RCE
- Hoofdverdedigingslijn Stelling van Amsterdam (koppelen aan fietsverbinding)
- Forten en vestingwerken
- Beschermd dorpsgezicht
  Bron: RCE

MOBILITEIT

- Ontwikkelen gestrekte OV-as
- Tracé rond Mijdrecht West indicatief
- Bushaltes gestrekte OV-as (bestaand en nieuw, indicatief)
- (Door)ontwikkelen recreatieve Buitenpoorten (huidig/nieuw)
- Mobiliteitshub (bovenlokaal)
- Mobiliteitshub (lokaal)
- 'Strekken' van bocht N201

Investeren in goede, veilige fietsroutes (indicatief)

- Regionale fietsroutes
- Secundair fietsnetwerk buitengebied
- Interlokaal fietsnetwerk

ENERGIE

- Zoekgebied grootschalige zonnevelden
  'Ja, mits...' uit Beleidsplan grootschalige zonnevelden De Ronde Venen
- Onderzoeken ontwikkeling energiehubs op bedrijventerreinen
- (Verdere) verduurzaming woningvoorraad
- (Toekomstige) inpassing hoogspanningsstation
  150 kV (Bedrijventerrein Mijdrecht), 50-21 kV (Baambrugge)

NATUUR EN LANDSCHAP

- Veenweidelandschap
- Droogmakerijen
- Kreekruggen
  Bron: Provincie Utrecht
- Angstel-en Geinlandschap
- Stroomruggen
  Bron: Gemeente De Ronde Venen
- Vinkeveense Plassen
- Botshol (Natura2000-gebied)
  Bron: Provincie Utrecht
- Natuur Netwerk Nederland (NNN)
  Bron: Provincie Utrecht
- Weidevogelkerngebied
  Bron: Provincie Utrecht (Omgevingsvisie)
- Stelling van Amsterdam: verkennen ontwikkeling Blauwe Krans
- (Door)ontwikkelen ecologische verbindingszone en natuurgebieden Marickenland, Groot Mijdrecht Noord Oost en Het Meertje
- Verhelpen knelpunt in ecologische verbinding

Dorpsgroenvoorzieningen

- Huidig
- Te ontwikkelen

- Vergroenen van bebouwd gebied t.b.v. gezondheid en biodiversiteit
- Vergroten wateropvangend vermogen bebouwd gebied

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 9 Gebiedsgerichte tegels omgevingsvisie De Ronde Venen

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: BUITENGEBIED

GEBIEDSSPECIFIEKE KEUZES VOOR HET HELE BUITENGEBIED

→ We kiezen voor een **toekomstbestendig, robuust buitengebied**, waarin water en bodem maar ook het **(agrarisch) cultuurhistorisch landschap** leidend zijn bij ruimtelijke keuzes. Dit betekent in een indeling met **gebiedsspecifieke keuzes voor de vijf deelgebieden** in het buitengebied met ieder een eigen ontstaansgeschiedenis, karakter en waarden: de droogmakerijen, het veenweidelandschap, het Angstel- en Geinlandschap, het plassengebied en Botshol. Zo sluiten we aan op het bestaande karakter en versterken we het onderscheid tussen de deelgebieden. Eventuele ruimtelijke ontwikkelingen sluiten hierbij aan.

→ In meerdere deelgebieden van het buitengebied liggen gebieden die binnen de begrenzing van de **Stelling van Amsterdam** (dus inclusief de inundatiegebieden) zijn gelegen. We kiezen hier voor **beperkte ontwikkelruimte**. We kiezen nadrukkelijk voor de bescherming van de unieke cultuurhistorische waarden van het gebied. Ontwikkelingen in het gebied mogen alleen doorgang vinden wanneer deze geen afbreuk doen (of, bij voorkeur, ten goede komen) aan de zogeheten **Outstanding Universal Values (OUV)** van de Hollandse Waterlinies/Stelling van Amsterdam, zoals beschreven in het kader van de UNESCO werelderfgoedstatus. Bij ontwikkelingen met een mogelijk grote impact op de cultuurhistorische waarden wordt een Heritage Impact Assessment (HIA) uitgevoerd.

→ In het gehele buitengebied geldt dat we met onze ondernemers, inwoners en ketenpartners **samen aan de slag** gaan met de ruimtelijke opgaven die er spelen. We zoeken nadrukkelijk de samenwerking op, omdat we ons bewust zijn dat we veel keuzes niet alleen (kunnen) maken.

→ Voor de opwek van duurzame energie in de vorm van **zonnevelden** volgen we de redeneerlijn van het Beleidsplan grootschalige zonnevelden De Ronde Venen en het Beleidsplan kleinschalige zonnevelden De Ronde Venen. Voor grootschalige zonnevelden schrijft het beleidsplan voor waar deze wel en niet ingepast mogen worden, met weidevogelgebieden en NNN-gebieden als **bijzondere aandachtsgebieden**. Voor zowel kleinschalige als grootschalige zonnevelden worden **richtlijnen m.b.t. de inpassing** gegeven: bij grootschalige zonnevelden zijn deze specifiek gemaakt voor verschillende landschapstypen. Hierbij geldt in ieder geval dat we zonnevelden bij voorkeur clusteren en dat de landschappelijke structuur altijd de basis vormt voor goede inpassing.

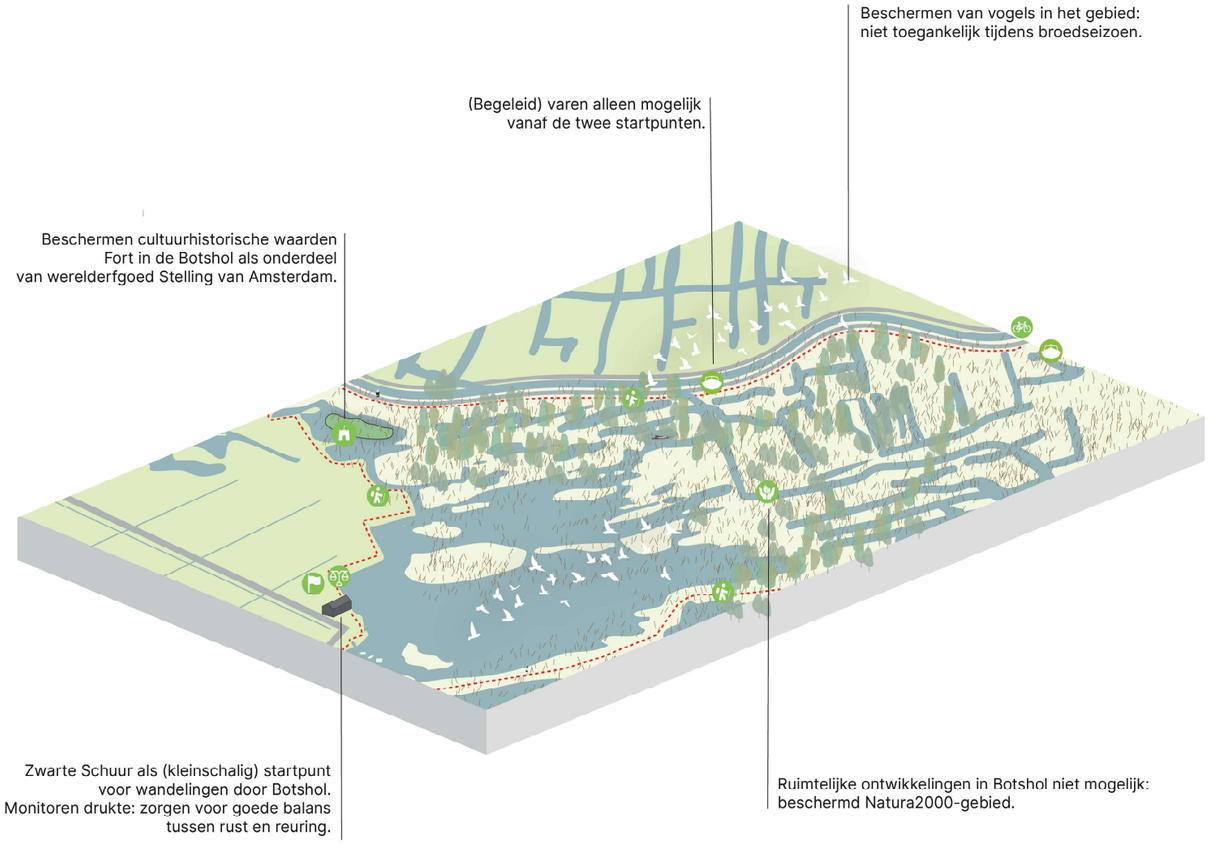

BOTSHOL

→ Gezien de grote natuurwaarden en cultuurhistorische waarden in Botshol, zijn **ruimtelijke ontwikkelingen** in het gebied **niet mogelijk**. De Natura 2000-bescherming die Botshol geniet, bestendigt dit. In de gebieden die aan Botshol grenzen houden we rekening met de aanwezigheid van het natuurgebied en zorgen we dat ontwikkelingen op deze plekken de natuurwaarden van Botshol bij voorkeur ten goede komen, of op zijn minst niet schaden.

→ We herkennen de recreatieve aantrekkingskracht van Botshol en werken nauw samen met Natuurmonumenten om ervoor te zorgen dat de **recreatieve druk** op het gebied niet te groot wordt. Dit uit zich onder andere in de ambitie om de recreatieve waarden in de andere deelgebieden te vergroten en zo de recreatie in de gemeente beter te spreiden. Daarnaast monitoren we met Natuurmonumenten of ruimtelijke ontwikkelingen of recreatieve druk in de directe omgeving van Botshol geen negatieve effecten teweegbrengen op de natuurwaarden.

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: BUITENGEBIED

DROOGMAKERIJEN

- Gezien de relatief gunstige condities en historische rol van de landbouw in de droogmakerij, kiezen we voor een voortzetting van de **landbouw als voornaamste drager** van het landschap, met de veehouderijen en haar graslanden als grootste sector.

- We bieden agrariërs de (planologische) ruimte om te werken aan een meer **toekomstbestendig, duurzaam buitengebied**. We ondersteunen het **verbreden van verdienmodellen**, innovatie en experiment, maar kijken hierbij ook goed naar hoe zich dit verhoudt tot de landbouw in de omgeving.
  - **Schaalvergroting** [in de droogmakerijen is mogelijk wanneer de landschappelijke impact beperkt blijft en de functionele noodzaak aantoonbaar is. Schaalvergroting moet daarnaast gepaard gaan met een **verduurzamingsslag** en mag niet leiden tot een grotere milieu-impact.
  - Er wordt gestreefd naar een **goede balans** tussen eventuele nieuwe activiteiten en het voorkomen van eventuele overlast hiervan voor de agrariërs in het gebied en vice versa.
  - In het kader van **alternatieve of aanvullende verdienmodellen** en **vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** betekent dit dat we in de eerste plaats activiteiten toestaan die **goed samengaan met agrarisch gebruik**, zoals activiteiten die direct gekoppeld kunnen worden aan agrarische activiteiten (zoals boerderijwinkels), (kleinschalige) transformatie tot woonfunctie of woon-zorgconcepten dichterbij Mijdrecht, Wilnis of Vinkeveen. Ook de productie van duurzame energie behoort hierbij tot de mogelijkheden wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast, bijvoorbeeld om bij te dragen aan het (financieel) mogelijk maken van extensivering. Om onze agrariërs genoeg mogelijkheden te geven wat betreft alternatieve verdienmodellen, zijn we in dit deelgebied bereid om landschappelijke consequenties, tot op bepaalde hoogte, te accepteren. Op locaties nabij de dorpen met goede bereikbaarheid ten opzichte van de voorzieningen liggen mogelijkheden voor transformatie naar woon-zorgconcepten.
  - In het gebied komt **bodemdaling** voor. Maatregelen die dit tegengaan, zoals **vernatting**, worden aangemoedigd en waar mogelijk ondersteund.

- De **kreekruggen** in de droogmakerijen zijn van dermate hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde dat we kiezen voor **(blijvende) bescherming** zoals dit reeds in onder andere het Bestemmingsplan Buitengebied-West is vastgelegd. Dit betekent onder andere dat op deze ruggen geen nieuwbouw mag plaatsvinden, tenzij deskundig kan worden aangetoond dat dit de **landschappelijke kwaliteit** niet onevenredig schaadt. Daarnaast zijn activiteiten als vergraven, afgraven, egaliseren of ophogen omgevingsvergunningplichtig.

- Aan de noord- en oostrand van de droogmakerijen werken we, in samenwerking met andere overheden en partijen, aan **natuurontwikkeling en wateropvang**.
  - In het oosten van polder Groot Mijdrecht werken we samen met de provincie Utrecht aan de ontwikkeling van **natuurgebied Marickenland**. Het vormt een nieuwe ecologische verbinding in het natuurnetwerk tussen de Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop) en ons eigen Natura2000 gebied Botshol, onder andere via de Wilnisse Bovenlanden. Met de provincie werken we hier zowel aan **biodiversiteit** als aan **verbetering van de waterkwaliteit**. Dit gaat hand in hand met (deels reeds gerealiseerde) uitbreiding van recreatieve mogelijkheden in het gebied. We voeren de ontwikkeling gefaseerd uit in twee deelgebieden, waarbij deelgebied 1 in 2025 wordt gestart met de uitvoering. Deelgebied 2 volgt later wanneer er voldoende aangesloten oppervlakte kan worden heringericht. Met de provincie, huidige agrariërs en grondbezitters in het gebied kijken we naar de mogelijkheden voor deze herinrichting.
  - Aan de noordrand van polders Tweede Bedijking, Derde Bedijking en Groot Mijdrecht West werken we aan de **Blauwe Krans**, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te **combineren met waterberging, recreatie en vergroten van natuurwaarden**. Dit draagt eveneens bij aan het ontwikkelen van een natuurverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen (gemeente Wijdemeren) en de Vinkeveense Plassen. Hierbij worden ook de recreatieve verbindingen in het gebied uitgebreid en de beleefbaarheid van de historische verdedigingslinie vergroot. In deze gebieden verkennen we **samen met agrariërs, grondeigenaren en de andere betrokken gemeenten** de mogelijkheden om concreter vorm te geven aan de Blauwe Krans.
  - In en rond deze natuurontwikkelingszones zien we in het kader van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) meer mogelijkheden voor omschakeling naar **recreatieve functies of natuur** en bieden daarvoor de (planologische) ruimte.

- We kiezen voor een duidelijke **clustering van kassen in het glastuinbouwconcentratiegebied** in Polder Derde Bedijking. Binnen het concentratiegebied bieden we mogelijkheden aan uitbreiding en nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, door ze te clusteren kunnen zowel **economische als milieutechnische voordelen** ontstaan
  - Dit betekent dat **buiten de concentratiegebieden geen mogelijkheden** worden geboden voor uitbreiding of nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven, met oog op de landschappelijke kwaliteit en de genoemde voordelen van clustering.
  - Wanneer de behoefte ontstaat om het economisch profiel van het glastuinbouwconcentratiegebied te verbreden en **verruiming van de activiteiten** in het gebied toe te staan, worden samen met de provincie Utrecht de mogelijkheden onderzocht.

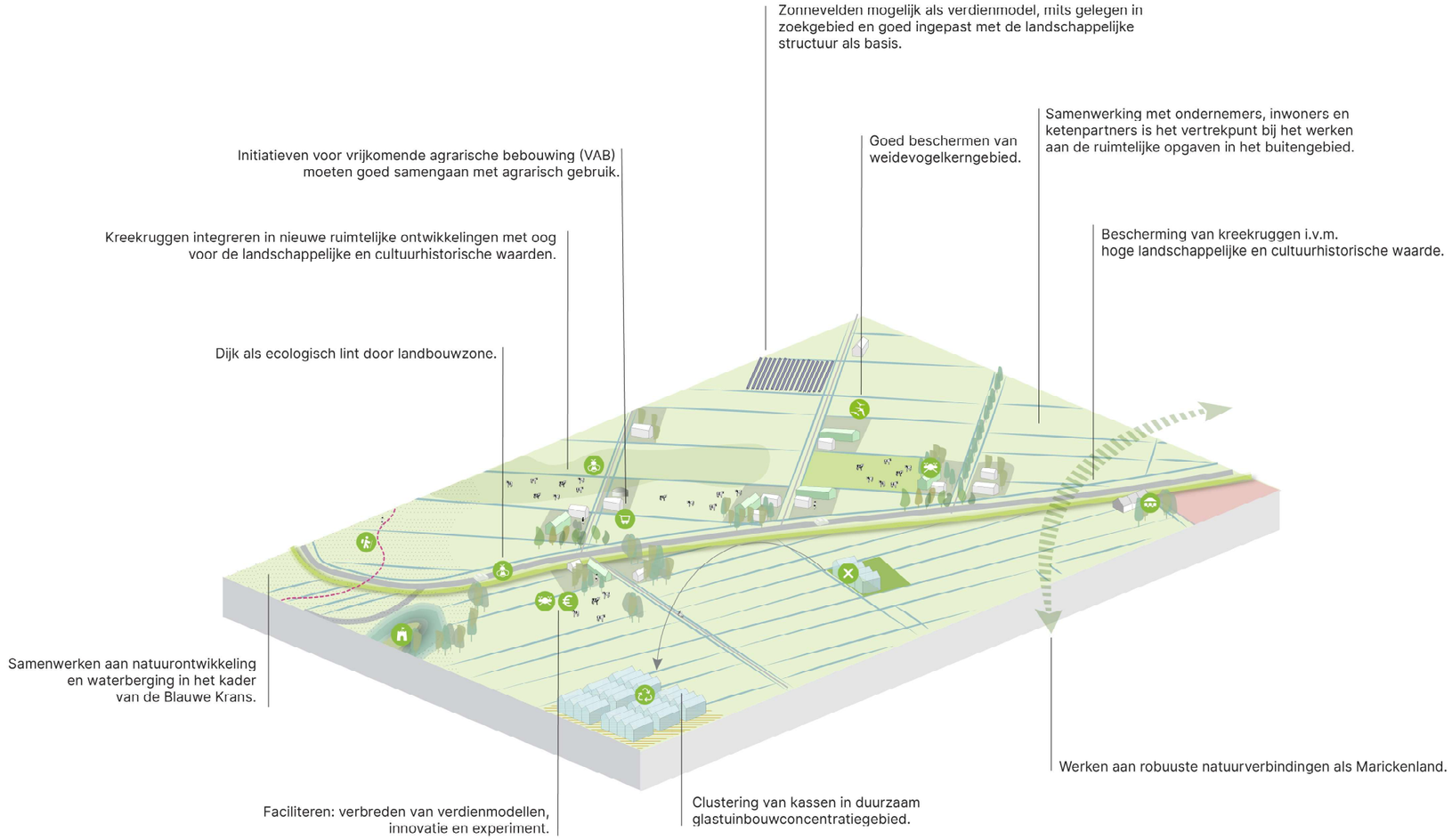

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: BUITENGEBIED

VEENWEIDELANDSCHAP

→ We kiezen voor een veenweidelandschap waarvan de karakteristiek nadrukkelijk wordt bepaald door de **afwisseling van en symbiose tussen natuur en landbouw**. Gezamenlijk vormen zij de drager van het landschap, waarbij we op strategische plekken kiezen voor iets meer nadruk op natuur om **robuuste natuurlijke verbindingen** te realiseren.
  → In de **Wilnisse Bovenlanden** werken we samen met de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer, agrariërs en grondeigenaren aan natuurontwikkeling om de ecologische verbinding tussen de Vinkeveense Plassen en Nieuwkoopse Plassen (gemeente Nieuwkoop). Eerder werd 330 hectare getransformeerd naar natuur: we kiezen voor de verdere realisatie van **de resterende 100 hectare** in het gebied.
  → In het gebied komt **bodemdaling** voor. Natuurontwikkeling wordt daarom, waar zinvol, gekoppeld aan vernatting om een bijdrage te leveren aan het tegengaan hiervan.

→ We zetten in op een **zorgvuldige bescherming** van het karakteristieke landschap van het veenweidelandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen, waaronder ook natuurontwikkeling, alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de **landschappelijke kwaliteit**. Dit betekent ook dat we agrariërs (planologische) ruimte bieden om te werken aan een toekomstbestendig en duurzaam buitengebied, maar wel binnen de landschappelijke kaders.
  → **Schaalvergroting en nieuwvestiging** zijn daarom in beginsel **niet mogelijk** in het veenweidelandschap. Uitzonderingen en maatwerk zijn uitsluitend mogelijk wanneer een andere agrariër in het gebied stopt. Hierbij ligt echter de voorkeur voor grondovername bij de huidige agrarische ondernemers in het gebied, bijvoorbeeld om extensivering van de veehouderijen in dit gebied te faciliteren.
  → In het kader van **alternatieve of aanvullende verdienmodellen** en **vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die geen afbreuk doen aan het landschappelijk karakter en bij voorkeur bevorderlijk zijn voor de natuurwaarden en/of klimaatopgaven (zoals bodemdaling) in het gebied. Ook de productie van duurzame energie behoort hierbij tot de mogelijkheden wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast, bijvoorbeeld om bij te dragen aan het (financieel) mogelijk maken van extensivering. Daarnaast liggen er in het gebied veel kansen voor recreatieve nevenfuncties en landschappelijk wonen. Op locaties nabij de dorpen met goede bereikbaarheid ten opzichte van de voorzieningen liggen mogelijkheden voor transformatie naar woon-zorgconcepten.
  → In het gebied komt **bodemdaling** voor. Maatregelen die dit tegengaan, zoals **vernatting**, worden aangemoedigd en waar mogelijk ondersteund.

→ In het gebied kiezen we voor het beter benutten van de **recreatieve potentie**. De natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het gebied maken het een aantrekkelijk gebied om te recreëren. We zetten ons daarom in op het verbeteren van de recreatieve verbindingen in het gebied, bijvoorbeeld van en naar het Plassengebied. Ook zien we kansen voor het aanleggen van wandel-, fiets- en vaarroutes in (nieuwe) natuurgebieden als de Wilnisse Bovenlanden, de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en de polders Groot Mijdrecht Noord en Zuid. Zo bieden we de mogelijkheden om de recreatie beter te **spreiden** over de gemeente en bieden we agrariërs mogelijkheden om als alternatief verdienmodel (zie ook hierboven) recreatieve activiteiten te ontplooien. Dit is in het bijzonder kansrijk in de directe nabijheid van het Plassengebied, maar zeker ook rond de Wilnisse Bovenlanden en de Kromme Mijdrecht. Ook voor recreatieve voorzieningen geldt dat dit dient te passen binnen het landschappelijk karakter en dat een **goede balans tussen rust en reuring**, voor inwoner, agrariër en recreant, wordt bewaakt.

→ We kiezen in de **bebouwingslinten** in het veenweidelandschap (Demmerik (zuidelijk deel), Donkereind en Oudhuijzen, Geerkade, Veenkade, Demmeriksekade en Geuzensloot) voor het **behouden en versterken van de relatie** tussen het bebouwingslint, het veenweidelandschap en de nabijgelegen grotere dorpen. Dit betekent het **voorkomen van verdere verdichting** van de linten en het beschermen van de **zichtlijnen** over de watergangen naar het omliggend landschap, een **zorgvuldige inpassing** van eventuele nieuwe bebouwing en functies zodat deze geen afbreuk doet aan deze kwaliteiten en het inzetten op **goede, veilige verbindingen** van de linten naar de voorzieningen in grotere dorpen Vinkeveen en Wilnis. Daarnaast wordt in het lint ingezet op een goede kwaliteit van leven en een gezonde omgeving waarin men rustig kan wonen. We werken dit nader uit in een (nieuwe) Lintenvisie.

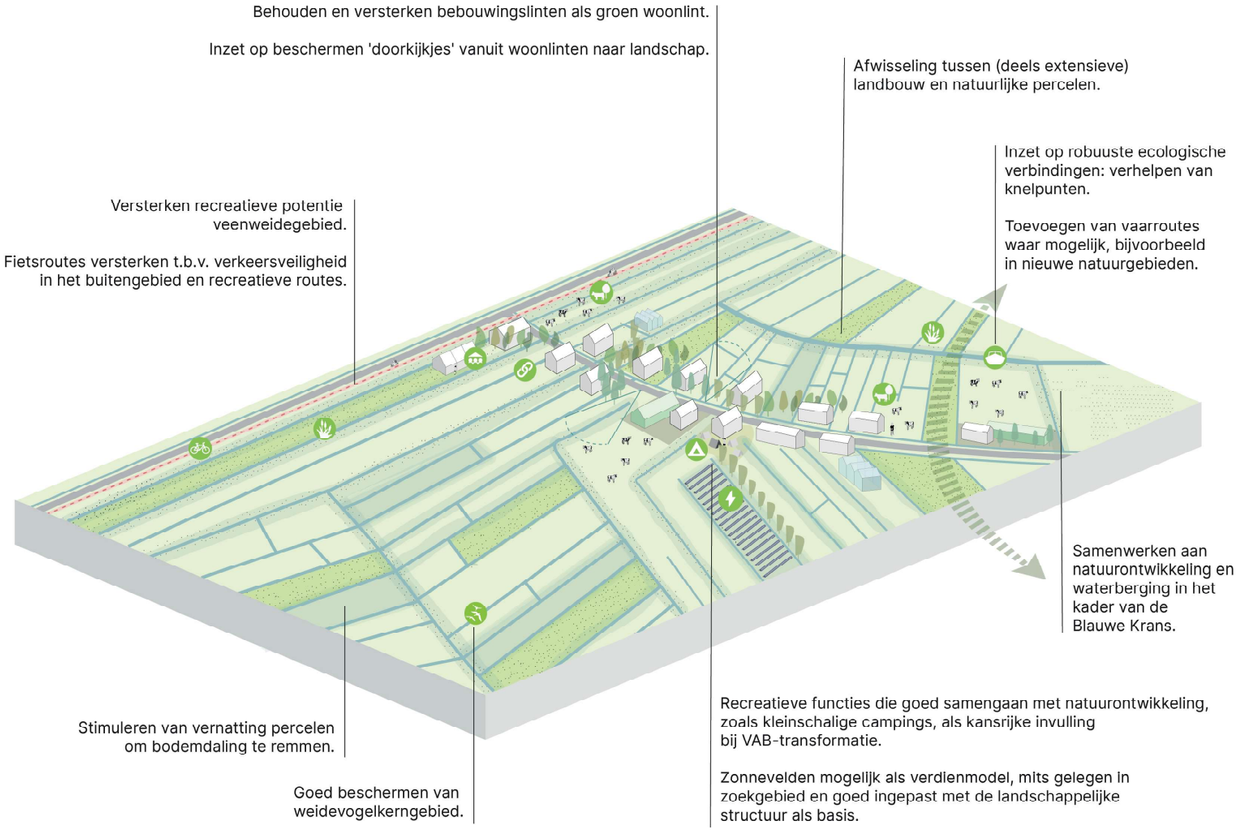

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: BUITENGEBIED

ANGSTEL- EN GEINLANDSCHAP

→ We kiezen voor een Angstel-en Geinlandschap waarin **landbouw, cultuurhistorie en recreatie** hand in hand gaan. De rivieren en stroomruggen zijn de belangrijkste aders en landschappelijke dragers van het gebied, vanaf waar historische linten met een rijkdom aan historische buitenplaatsen, boerderijen, molens en forten. Vanuit de halfopen linten kan het omliggende open weidelandschap goed beleefd worden.

→ We kiezen in de rivierlinten in het Angstel-en Geinlandschap (langs de Angstel en het Gein) voor het **behouden en versterken van de relatie** tussen het bebouwingslint, het weidegebied en de nabijgelegen grotere dorpen. Dit betekent het **voorkomen van verdere verdichting** van de linten en het beschermen van de **zichtlijnen** vanaf de stroomruggen en dijken naar het omliggend landschap, een **zorgvuldige inpassing** van eventuele nieuwe bebouwing en functies zodat deze geen afbreuk doet aan deze kwaliteiten en het inzetten op **goede, veilige verbindingen** van de linten naar de voorzieningen in grotere dorpen Abcoude en Baambrugge. Daarnaast wordt in het lint ingezet op een goede kwaliteit van leven en een gezonde omgeving waarin men rustig kan wonen. We werken dit nader uit in een (nieuwe) Lintenvisie.

→ We zetten in op een **zorgvuldige bescherming** van het karakteristieke landschap van het Angstel- en Geinlandschap. Dit betekent dat ontwikkelingen alleen worden toegelaten wanneer deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de **landschappelijke kwaliteit**. Dit betekent ook dat we agrariërs (planologische) ruimte bieden om te werken aan een toekomstbestendig en duurzaam buitengebied, maar wel binnen de landschappelijke kaders.

→ **Schaalvergroting en nieuwvestiging** zijn daarom in beginsel **niet mogelijk** in het Angstel- en Geinlandschap. Uitzonderingen en maatwerk zijn uitsluitend mogelijk wanneer een andere agrariër in het gebied stopt. Hierbij ligt echter de voorkeur voor grondovername bij de huidige agrarische ondernemers in het gebied, bijvoorbeeld om extensivering van de veehouderijen in dit gebied te faciliteren.

→ In het kader van **alternatieve of aanvullende verdienmodellen** en **vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** wordt alleen medewerking verleend voor activiteiten die geen afbreuk doen aan het landschappelijk karakter en bij voorkeur bevorderlijk zijn voor de cultuurhistorische en recreatieve waarden van het gebied, zoals kleinschalige verblijfsmogelijkheden, horecafaciliteiten of bijvoorbeeld vergaderlocaties. Ook de productie van duurzame energie behoort hierbij tot de mogelijkheden wanneer dit landschappelijk goed wordt ingepast, bijvoorbeeld om bij te dragen aan het (financieel) mogelijk maken van extensivering. Daarnaast leent het gebied zich goed voor VAB-transformatie naar landschappelijk wonen en liggen op locaties nabij de dorpen met goede bereikbaarheid ten opzichte van de voorzieningen mogelijkheden voor transformatie naar woon-zorgconcepten.

→ In het gebied komt (lichte) **bodemdaling** voor. Maatregelen die dit tegengaan, zoals **vernatting**, worden aangemoedigd en waar mogelijk ondersteund.

→ We zetten ons in om in het Angstel-en Geinlandschap waar mogelijk de **natuurwaarden te vergroten**.

→ In het gebied ten zuiden van Abcoude en rond het Gein werken we aan de **Blauwe Krans**, een landschappelijke zone rond de Stelling van Amsterdam waar in de voormalige inundatiegebieden van de Stelling kansen worden aangegrepen om agrarische activiteiten te **combineren met waterberging, recreatie en vergroten van natuurwaarden**. Dit draagt eveneens bij aan het ontwikkelen van een natuurverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen (gemeente Wijdemeren) en de Vinkeveense Plassen. Hierbij worden ook de recreatieve verbindingen in het gebied uitgebreid en de beleefbaarheid van de historische verdedigingslinie vergroot. In deze gebieden verkennen we **samen met agrariërs, grondeigenaren en de andere betrokken gemeenten** de mogelijkheden om concreter vorm te geven aan de Blauwe Krans.

→ Daarnaast zien we kansen om de **stroomruggen en dijken** in het gebied (verder) te benutten als **ecologische verbindingen**. We faciliteren initiatieven op dit vlak en werken hiervoor samen met bijvoorbeeld Waterschap Amstel, Gooi en Vecht of particuliere initiatiefnemers.

→ De cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten maken het Angstel-en Geinlandschap een aantrekkelijk gebied om in te recreëren. We zetten daarom in op het vergroten van de **recreatieve potentie**.

→ We zetten ons in op het verbeteren van de **recreatieve verbindingen** in het gebied ten behoeve van zowel de eigen inwoner als recreanten van buiten de gemeente. De aantrekkelijkste recreatieve routes lopen parallel aan de rivieren en worden gedeeld met automobilisten. We zetten ons in om de **veiligheid** voor fietsers en wandelaars te vergroten: waar mogelijk en nodig zetten we daarom in op losliggende fietspaden of verkeersremmende maatregelen. Hierbij vormt met name de verkeersdruk op Gein Noord en Gein Zuid een aandachtspunt.

→ Rond station Abcoude wordt ingezet op het ontwikkelen van een **buitenpoort**: een OV-knooppunt met verschillende vervoersopties vanuit waar men makkelijk toegang heeft tot het Angstel-en Geinlandschap. Hiermee moedigen we bezoekers aan om met het OV naar het gebied te komen en het vervolgens per fiets te verkennen.

→ We bieden meer ruimte voor (kleinschalige) **recreatieve voorzieningen** wanneer dit past binnen het landschappelijk karakter en een **goede balans tussen rust en reuring** voor inwoner, agrariër en recreant wordt bewaakt. We zien in het bijzonder kansen voor het verbinden van meer recreatieve functies aan de **(voormalige) buitenplaatsen**.

→ In het gebied liggen veel **cultuurhistorische waarden**. We kiezen nadrukkelijk voor de bescherming hiervan en dragen waar dit kan de bijzondere historie van het gebied nadrukkelijker uit.

→ Voor de **landgoederenzone** geldt dat deze wisselend herkenbaar is in het Angstel- en Geinlandschap. We kiezen daarom voor het versterken van de herkenbaarheid en allure van de landgoederenzone en faciliteren (recreatieve) initiatieven die ervoor zorgen dat (voormalige) buitenplaatsen beter zichtbaar worden in het landschap of weer publiek toegankelijk worden. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze zone mogen geen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarden in het gebied en deze waarden bij voorkeur versterken. Hierbij gaat het om monumentale waarden van historische bebouwing, maar bijvoorbeeld ook het behoud van historische zichtlijnen.

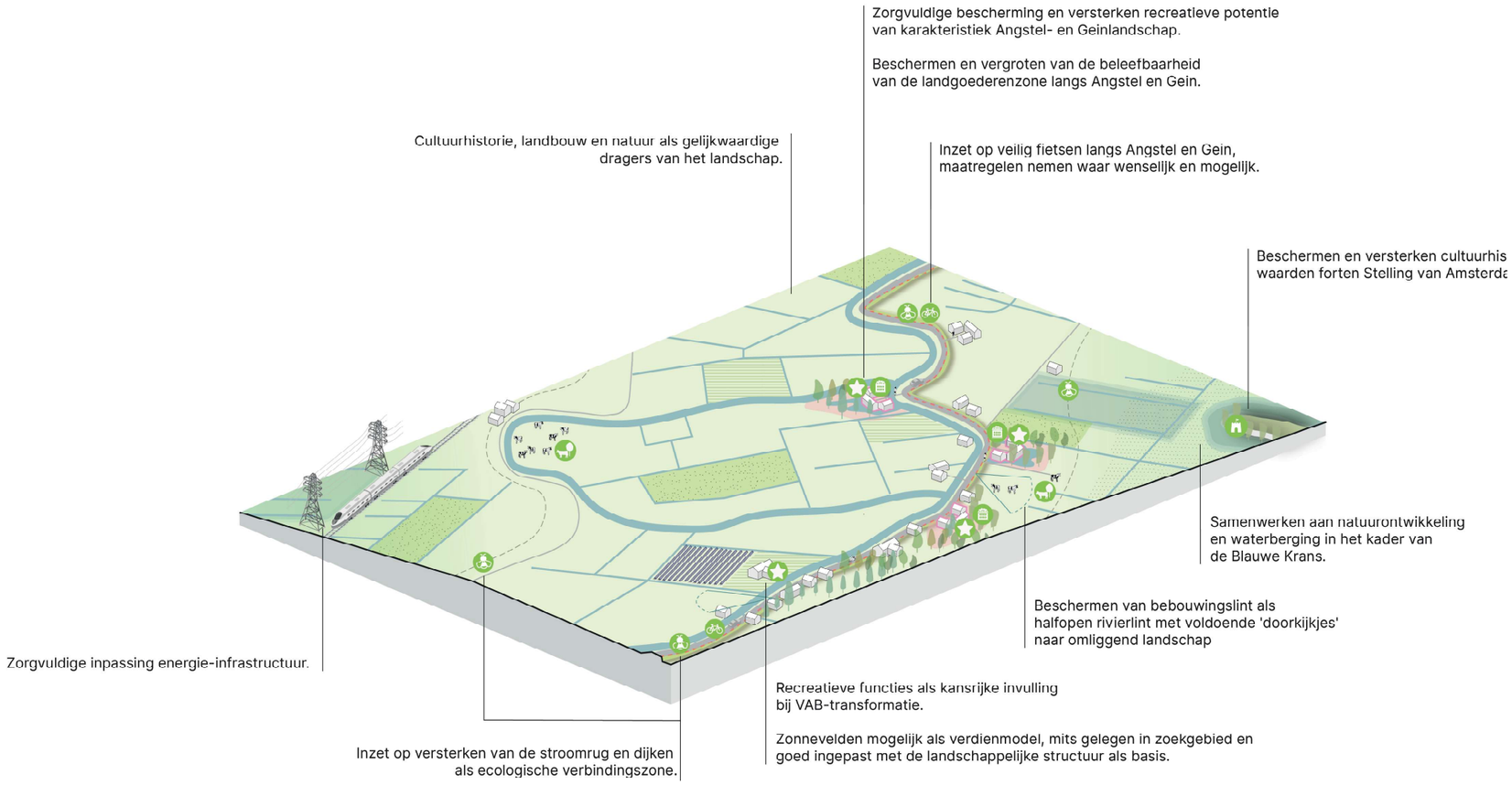

PLASSENGEBIED

→ We zetten in op het **in stand houden** van de **karakteristieken**, de **landschappelijke kwaliteit** en **de natuurwaarden** van het KRW-oppervlaktewater en het (NNN-)plassengebied richting de toekomst. Hiertoe gaan we in samenwerking met Recreatieschap Stichtse Groenlanden en de provincie Utrecht actief aan de slag met het **beschermen van de legakkers** tegen afkalving en het naar **boven halen van verzonken legakkers**.

→ Richting de toekomst **versterken** we het **diverse recreatieve profiel** van de Vinkeveense Plassen.

→ We spannen ons ervoor in om de **kwaliteit** in het aanbod aan **recreatieve voorzieningen** (dag- en verblijfsrecreatie) te behouden en versterken. Hierbij gaat het om het **verbeteren van de kwaliteit van verblijfsaccommodaties** en het toevoegen van kwalitatieve dagrecreatie. Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld recreatieve functies met maatschappelijke betekenis, zoals de verkoop van lokale souvenirs en streekproducten.

→ Bij horeca zetten we ons in voor meer **jaarrond aanbod** dat ook aantrekkelijk is voor onze inwoners. Hierbij zien we kansen om dit te koppelen aan versterking van het voorzieningenniveau van Vinkeveen.

→ We maken werk van **promotie en marketing** van de Vinkeveense Plassen om daarmee ook **nieuwe doelgroepen** recreanten en toeristen aan te trekken. We positioneren de Vinkeveense Plassen als als veelzijdig recreatief gebied waar het goed toeven is voor diverse doelgroepen: de stijlzoeker, de rustzoeker, inzichtzoeker en de zakelijke bezoeker zoals beschreven in de Visie Recreatie en Toerisme 2025-2035. Dit betekent een aantrekkelijk plassengebied voor **waterrecreatie**, maar ook voor **natuur, cultuurhistorie en erfgoed**.

→ We zetten in op het **verbeteren kleine toervaartroutes** vanuit Vinkeveense Plassen richting **Amstel en Loosdrechtse Plassen**.

→ Voor zowel de gebiedsmarketing als het versterken van de recreatieve voorzieningen werken we onder andere samen met acht andere 'Hollandse Plassengemeenten' in het kader van de **Samenwerkingsovereenkomst Hollandse Plassen**.

→ We zetten in op het **verbeteren van de bereikbaarheid** van de Vinkeveense Plassen, waarbij we expliciet kijken naar mogelijkheden om de **recreatiedruk te spreiden** door verschillende 'bronpunten' te versterken. Zo zetten we ons in om bezoekers te verleiden om met het **openbaar vervoer en de fiets** te komen. Hiertoe richten we ons op het **opwaarderen van de ov-halte** in Vinkeveen tot mobiliteitshub, maar vooral ook de ontwikkeling van twee volwaardige **buitenpoorten** aan de oostzijde van de plas: één nabij The Harbour Club en één bij Zandeiland 1.

→ De buitenpoort bij The Harbour Club ligt aan de gestrekte OV-as tussen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Breukelen en vormt daarmee dé buitenpoort voor reizigers die **met het OV naar de plassen komen**. We onderzoeken of het mogelijk is om in het hoogseizoen vanaf deze buitenpoort bezoekers per **pendelboot** verder het gebied in te brengen, bijvoorbeeld naar een van de Zandeilanden.

→ Zandeiland 1 is juist goed bereikbaar per auto dankzij de parkeervoorzieningen in de Winkelpolder, waar zich ook al een **Toeristisch Overstap Punt** bevindt. Vanaf hier kunnen Zandeilanden 1 en 2 gemakkelijk per voet bereikt worden en takt de locatie aan op diverse wandel- en fietsroutes. We koesteren deze goede ontsluiting en breiden deze waar nodig uit, bijvoorbeeld door vervoersvormen als **deelmobiliteit** toe te voegen. We hebben hierbij oog voor het waar mogelijk minimaliseren van overlast voor de bewoners van de Vinkekade en Plaswijk.

→ Om de **balans tussen rust en reuring** richting de toekomst te bewaken, kiezen we op en rond de Vinkeveense Plassen voor een **zonering in intensievere recreatie en meer rustzoekende recreatie**, in lijn met het Bestemmingsplan Plassengebied. Voor intensievere recreatie zien we mogelijkheden op het noordoostelijk deel van de Noordplas (rond de zandeilanden en de recreatieparken en havens ten noorden hiervan), het oostelijk deel van de Zuidplas en rond Vinkeveen (zones I, X en Z in het bestemmingsplan). Rustzoekende recreatie, met respect voor flora, fauna en cultuurhistorie, zien we vooral op de meer westelijke delen van de plassen, tussen Vinkeveen en Botshol, in het westelijk deel van de Zuidplas.

→ Om de instandhouding van de cultuurhistorische legakkerstructuur te borgen, kiezen we ervoor op basis van het Bestemmingsplan Plassengebied een **bepaalde mate van ruimte** te bieden wat betreft **bebouwing en het gebruik van de legakkers**, om ervoor te zorgen dat eigenaren de legakkers goed beheren en instandhouden. Hiervoor gelden op basis van het Bestemmingsplan Plassengebied gebiedsspecifieke regels voor de zones I, II en III om ervoor te zorgen dat de bebouwing passend is bij het karakter van de legakkers en er kwaliteit aan toevoegt.

→ We zetten in op het **versterken en uitbreiden van de natuurwaarden** van de Vinkeveense Plassen. Dit betekent op de legakkers het inzetten op meer **inheemse beplantingssoorten** en het **verminderen van de hoeveelheid bomen**, zoals beschreven in het Bestemmingsplan Plassengebied. Langs de Baambrugse Zuwe en de N201 zetten we in op het **minimaliseren van de barrièrewerking** voor fauna.

→ We kiezen in de linten in het plassengebied (Baambrugse Zuwe, Vinkekade en Groenlandsekade) voor het behouden en versterken van de **relatie tussen het bebouwingslint, de plassen en de nabijgelegen grotere dorpen**. Dit betekent het voorkomen van verdere verdichting van de linten en het beschermen van de zichtlijnen naar de plassen, een **zorgvuldige inpassing** van eventuele nieuwe bebouwing en functies zodat deze geen afbreuk doet aan deze kwaliteiten en het inzetten op **goede, veilige verbindingen** van de linten naar de voorzieningen in Vinkeveen. Daarnaast wordt in het lint ingezet op een goede kwaliteit van leven en een gezonde omgeving waarin men rustig kan wonen. We werken dit nader uit in een (nieuwe) Lintenvisie.

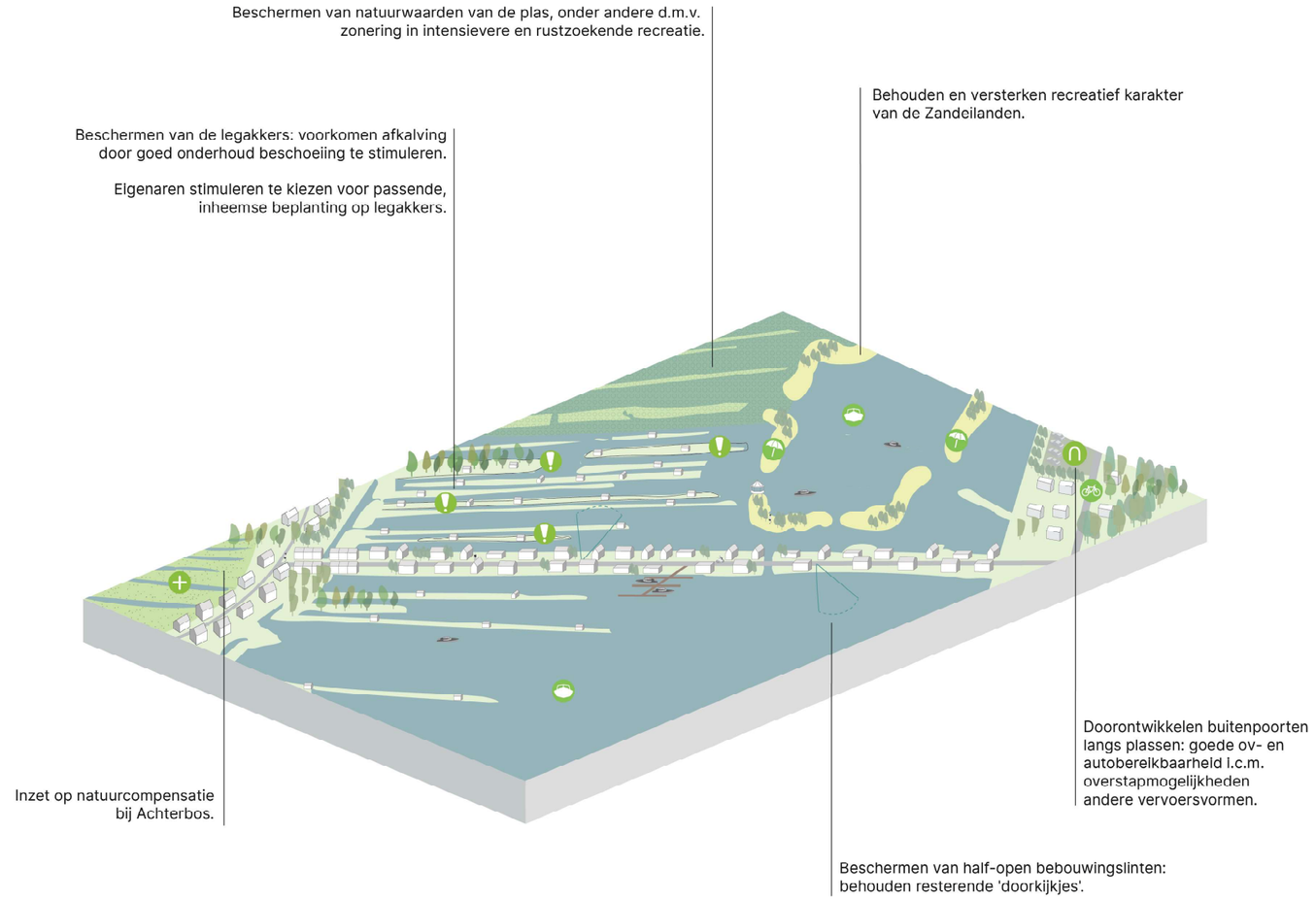

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: DORPEN

GEBIEDSSPECIFIEKE KEUZES VOOR ALLE DORPEN

- Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe '**water en bodem sturend**' het vertrekpunt.
- Elk nieuwbouwplan moet uit **tweederde betaalbaar** woningaanbod bestaan. Hieronder verstaan we 30% sociale huur en 36% betaalbare koop of middeldure huur.
- Op grotere ontwikkellocaties realiseren we altijd een mix van woningtypen en prijsklassen voor verschillende leeftijdsgroepen, huishoudenstypen en inkomensgroepen. Zo werken we aan **evenwichtige wijken**.
- Bij het sleutelen aan de woningvoorraad in De Ronde Venen is het vertrekpunt dat nieuwbouw helpend moet zijn voor **lokale woningzoekenden** uit De Ronde Venen. Hiertoe nemen we als gemeente in onze huisvestingsverordening voorrangsregels op voor woningzoekenden met binding aan de gemeente of dorp. Daarnaast is de inzet dat nieuwe woningen bijdragen aan de **doorstroming**. Door aantrekkelijke woningen toe te voegen voor ouderen die nu in een grote woning wonen, kan een verhuisketen op gang komen, waardoor er vervolgens woningen voor gezinnen en starters op de markt komen.
- Het toevoegen van woningen dient altijd te gebeuren met oog voor de geldende eisen voor **duurzaamheid en circulariteit**. Hierbij volgen we het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. Daarnaast dienen nieuwe (gebieds) ontwikkelingen gepaard te gaan met een versterking van de **kwaliteit en gebruikswaarde van het landschap**, de **identiteit en ruimtelijke samenhang** in de dorpen en de **gezondheid en het welzijn** van inwoners.
- We maken ons energiesysteem qua netcapaciteit gereed voor de toekomst. We zorgen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen inspelen op het optimaliseren van het energiesysteem, bijvoorbeeld door zoveel mogelijk energie lokaal op te wekken en lokaal te gebruiken.
- Naast nieuwbouw gaan we aan de slag met de **bestaande woningvoorraad**. Dit doen we in samenwerking met onze bewoners en woningcorporaties. Er ligt een stevige opgave in kwaliteitsverbetering, verduurzaming en energiebesparing. Daarom zetten we in op het **toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad**. Ook zien we in de bestaande woningvoorraad kansen voor verdichting. Daarom bieden we mogelijkheden om **woningen toe te voegen binnen de bestaande voorraad**, bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan woningdelen, woningsplitsen, optoppen of transformeren.
- We zetten ons in voor een openbare ruimte die **ontmoeting, ontspanning en bewegen** stimuleert. Bij de inrichting van onze leefomgeving kiezen we voor ontwikkelingen die een gezonde en veilige leefomgeving versterken en gezondheidsschade en veiligheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen.
- Bij nieuwe ontwikkelingen in de dorpen hanteren we het **STOMP-principe**: we kijken eerst naar de mogelijkheden voor de voetganger (Stappen) en vervolgens de fietser (Trappen), OV en MaaS (Mobility as a Service: deelmobiliteit) en als laatste de privé-auto. Hieraan gekoppeld investeren we met prioriteit in het **verbeteren van het fietsnetwerk** in onze gemeente.
- We faciliteren **elektrische mobiliteit** en zetten daarom in alle dorpen in op een toereikende laadinfrastructuur, zowel voor de auto als de fiets.
- We stimuleren duurzame energieopwekking via **lokale initiatieven**, bijvoorbeeld via energiecoöperaties.
- We zetten in op een **veilige en gezonde leefomgeving** volgens de geldende normen. Zo houden we in gebiedsontwikkelingen - bijvoorbeeld via zonering - slim rekening met geluidsoverlast door (lucht)verkeer om kwetsbare groepen te ontzien. Daarnaast nemen we bij nieuwbouw (op plekken waar dit speelt) extra maatregelen om de bestaande loodverontreiniging aan te pakken.

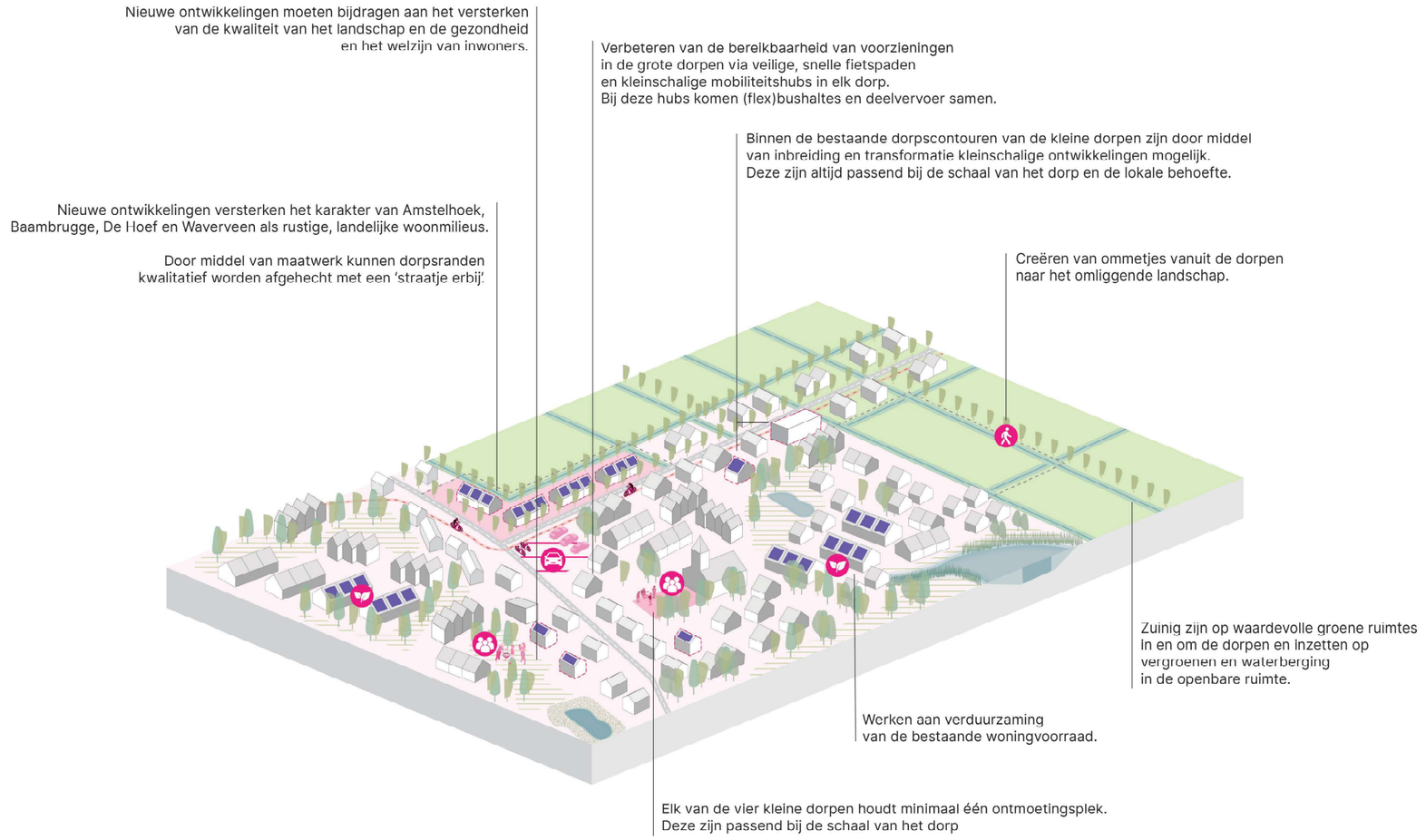

KLEINE DORPEN

- We kiezen voor **kleinschalige groei** in de vier kleine dorpen om bij te dragen aan de vitaliteit van de gemeenschap. We maken daarom **kleinschalige ontwikkelingen** mogelijk, passend bij de schaal van het dorp en de lokale behoefte. Hierbij kijken we eerst naar mogelijkheden voor **inbreiding en transformatie** binnen bestaande dorpscontouren. Daarnaast is er via maatwerk de mogelijkheid voor het **kwalitatief afhechten van de dorpsranden** via een 'straatje erbij'. Specifiek voor Amstelhoek geldt dat we inzetten op **enigszins grootschaligere uitbreiding**, vanwege de strategische ligging aan de gestrekte ov-as met de nabijheid van de tramhalte Uithoorn. Hiervoor zullen we nauwe afstemming zoeken met de gemeente Uithoorn. Omdat Amstelhoek zelf over relatief weinig voorzieningen beschikt, ligt hier de focus hoofdzakelijk op doelgroepen die goed in staat zijn om gebruik te maken van voorzieningen elders, zoals in Uithoorn. Grote inzet op ouderenhuisvesting ligt daarom hier niet voor de hand.
- Nieuwe ontwikkelingen - denk aan nieuwbouw, inbreiding of transformatie, **versterken het karakter** van Amstelhoek, Baambrugge, De Hoef en Waverveen als **rustige, landelijke woonmilieus**.
- In Amstelhoek zetten we in op het nadrukkelijker meeprofiteren van de nabijgelegen tramhalte Uithoorn-centrum en de verbinding van de Uithoornlijn met Amstelveen en Amsterdam-Zuid. We zoeken de samenwerking op met de gemeente Uithoorn om te werken aan het **opwaarderen van de tramhalte tot ov-knooppunt** rond de busbrug Uithoorn en het ontwikkelen van een **buitenpoort voor de regio** vanuit waar recreanten kunnen overstappen op andere vervoersvormen om de nabijgelegen Stelling van Amsterdam en haar forten te verkennen.
- Voor Amstelhoek, Baambrugge, De Hoef en Waverveen zetten we in op het **verbeteren van de bereikbaarheid en nabijheid** van voorzieningen in de vier grote dorpen via veilige, snelle fietspaden en **kleinschalige mobiliteitshubs** in elk dorp. Bij deze hubs komen (flex)bushaltes en deelvervoer samen.
- Elk van de vier kleine dorpen houdt **minimaal één ontmoetingsplek per dorp**, passend bij de schaal van het dorp – bijvoorbeeld groene zitplekken in de openbare ruimte, een kleinschalige sportaccommodatie of een dorpshuiskamer. Hierbij vormen de inzet en draagkracht van vrijwilligers en het daadwerkelijk gebruik ervan belangrijke randvoorwaarden.
- We zetten in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Waarbij de nadruk ligt op **waterberging en het vergroenen** van de dorpen, ter voorkoming van hittestress en wateroverlast. Hiertoe zullen we, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen, inzetten op het verwijderen van onnodige verharding en toezien op het creëren van voldoende schaduwrijke plekken.
- In alle dorpen geldt dat we inzetten op het behoud van de **cultuurhistorische waarden** en een zorgvuldige omgang hiermee bij eventuele ontwikkelingen. Dit geldt in het bijzonder voor Baambrugge, waarvan een groot deel is aangewezen als **beschermd dorpsgezicht**. We zetten in op '**behoud door ontwikkeling**'. We geven historische bebouwing bestaansrecht door nieuwe functies toe te staan wanneer dit nodig is, zolang deze geen afbreuk doen aan de historische waarden. Hierbij onderscheiden we, in het geval van Baambrugge, het deel van het beschermd dorpsgezicht dat in de dorpskern is gelegen en het deel dat gelegen is in het landelijk gebied.

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: DORPEN

GROTE DORPEN

→ We kiezen voor **groei** van de vier dorpen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude. Tot 2030 staan er voor de vier grote dorpen reeds woningbouwontwikkelingen gepland, zoals Oosterland (Mijdrecht), Maricken II (Wilnis), Centrumplan (Vinkeveen) en de Bon-gronden (Abcoude). We kiezen ervoor om deze eerst verder uit te werken. Voor de woningbouwopgave ná 2030 spannen we ons maximaal in om deze eerst zoveel mogelijk een plek te geven binnen bestaand stedelijk gebied. Goed bereikbare locaties in de buurt van voorzieningen genieten de voorkeur. Daartoe zetten we in op **verdichting** en **transformatie** in **Mijdrecht-centrum, Vinkeveen-centrum** en in **Abcoude**. Waar mogelijk kijken we ook naar **'middenbouw'**: gestapelde bouw met compacte woonvormen die past bij de schaal van De Ronde Venen.

→ We weten dat een aanzienlijk deel van de woningopgave voor de periode na 2030 niet past binnen bestaande dorspcontouren. Voor de **resterende opgave na 2030** kiezen we voor een **clustering** van **beperkte dorpsuitbreidingen** rond de dorpen: **Mijdrecht en Abcoude**.
  → In Mijdrecht zetten we voor de periode na 2030 in op een uitbreidingslocatie aan de westzijde van het dorp bij Hofland.
  → Bij Abcoude verkennen we de mogelijkheden voor uitbreidingslocaties rond Abcoude-Zuidwest voor de periode na 2030.

→ In de vier grote dorpen kiezen we voor een **divers woningbouwprogramma** dat aansluit op de wensen en behoeften van verschillende doelgroepen: gezinnen, starters en ouderen. In het bijzonder gaat aandacht uit naar de realisatie van **betaalbare woningen**, het faciliteren van **doorstroming** voor ouderen en het **ruimte bieden aan nieuwe gezinnen**. Daarnaast laten we de opgave om **zorggeschikte woningen** toe te voegen in De Ronde Venen landen in de vier grote dorpen, vanwege het aanwezige voorzieningenniveau. Zo faciliteren we dat inwoners **zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen** in hun eigen vertrouwde omgeving. We werken hieraan door in te zetten op voldoende **passende en toegankelijke woningen** en **gecluster woonvormen** voor senioren en mensen met een zorgvraag, waarbij de nodige zorg- en ondersteuningsdiensten lokaal beschikbaar zijn.

→ Nieuwe ontwikkelingen - denk aan nieuwbouw, inbreiding of transformatie, **versterken het karakter** van Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude als meer dynamische en **dorps-stedelijke woonmilieus**.

→ Bij de locatiekeuze voor woningbouw en het opstellen van kaders voor woningbouwontwikkelingen is het principe **'water en bodem sturend'** het vertrekpunt. Dat betekent dat we bij de locatiekeuze zeer kwetsbare gebieden voor overstroming en bodemdaling zoveel mogelijk mijden. Indien mijden echt niet kan, treffen we maatregelen om de negatieve effecten van de water en bodemvraagstukken tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan het bouwen op een terp of het zettingsarm maken van de ondergrond. Dit leidt bijvoorbeeld tot de keuze om het gebied tussen Wilnis en Vinkeveen niet verder te bebouwen.

→ We **koesteren het groen-blauwe karakter** in en om de dorpen, ook - of juist - met het oog op de toenemende woningdruk. Zo zetten we in op het **behouden van het bestaande, open landschap tussen Wilnis en Mijdrecht**, benutten we dit als groene buffer tussen de dorpen met een eigen identiteit en vergroten we hier de recreatieve gebruiksmogelijkheden. Daarnaast zijn we zuinig op de waardevolle groene ruimtes binnen de dorpen, zoals Park De Meijert en Wickelhofpark in Mijdrecht, het Speelwoud in Wilnis en het Zwanenpark in Vinkeveen. Maar ook kleinere groene plekken hebben onze aandacht. We focussen bij het groen niet alleen op kwantiteit, maar ook op **kwaliteit**, waarbij we extra aandacht besteden aan hoe het groen ook daadwerkelijk door bewoners gebruikt kan worden.

→ We zetten maximaal in op frequent vervoer langs de **gestrekte ov-as** die vanuit Uithoorn, via Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen naar Breukelen en Amsterdam Bijlmer Arena loopt. Deze as is te zien als hoofdader van onze gemeente waarlangs we wonen, werken en voorzieningen zoveel mogelijk bij elkaar brengen.

→ We verbeteren de **fietsbereikbaarheid** van en naar de grote dorpen.
  → Enerzijds investeren we in het fietsnetwerk naar de **regionale (ov-)knopen**. Hiertoe zetten we in op het comfortabel, aantrekkelijk en veilig maken van de volgende regionale fietsroutes:
    → Mijdrecht - Uithoorn: via Kerkvaart - Derde Zijweg - Mijdrechtse Zuwe.
    → Vinkeveen - Bijlmer Arena: als onderdeel van de 'Dam tot Dom - route', via Herenweg - Baambrugse Zuwe - Zuwe - Rijksstraatweg - Achtervlietpad.
    → Wilnis/Vinkeveen - Breukelen: via Oudhuijzerweg - Korenmolenweg - Portengen - Portengense Zuwe - Oude Aa.
    → Wilnis - Woerden: via Wilnisse Zuwe - Kamerikse Wertering.
  → Anderzijds investeren we in het onderlinge **fietsnetwerk tussen de (grote) dorpen** waarbij we zoeken naar alternatieven voor de route via de oude spoordijk. Hiertoe zetten we in het op het comfortabel, aantrekkelijk en veilig maken van de volgende fietsroutes:
    → Vinkeveen - Mijdrecht, via Mijdrechtse Dwarsweg - Industrieweg.
    → Wilnis - Mijdrecht: via Pastoor Kannelaan - Veenweg - Energieweg
    → Vinkeveen - Mijdrecht: via Demmerik - Uitweg - Oudhuijzerweg - Herenweg - Bozenhoven.
    → Mijdrecht - De Hoef: via de Schattekerkerweg.

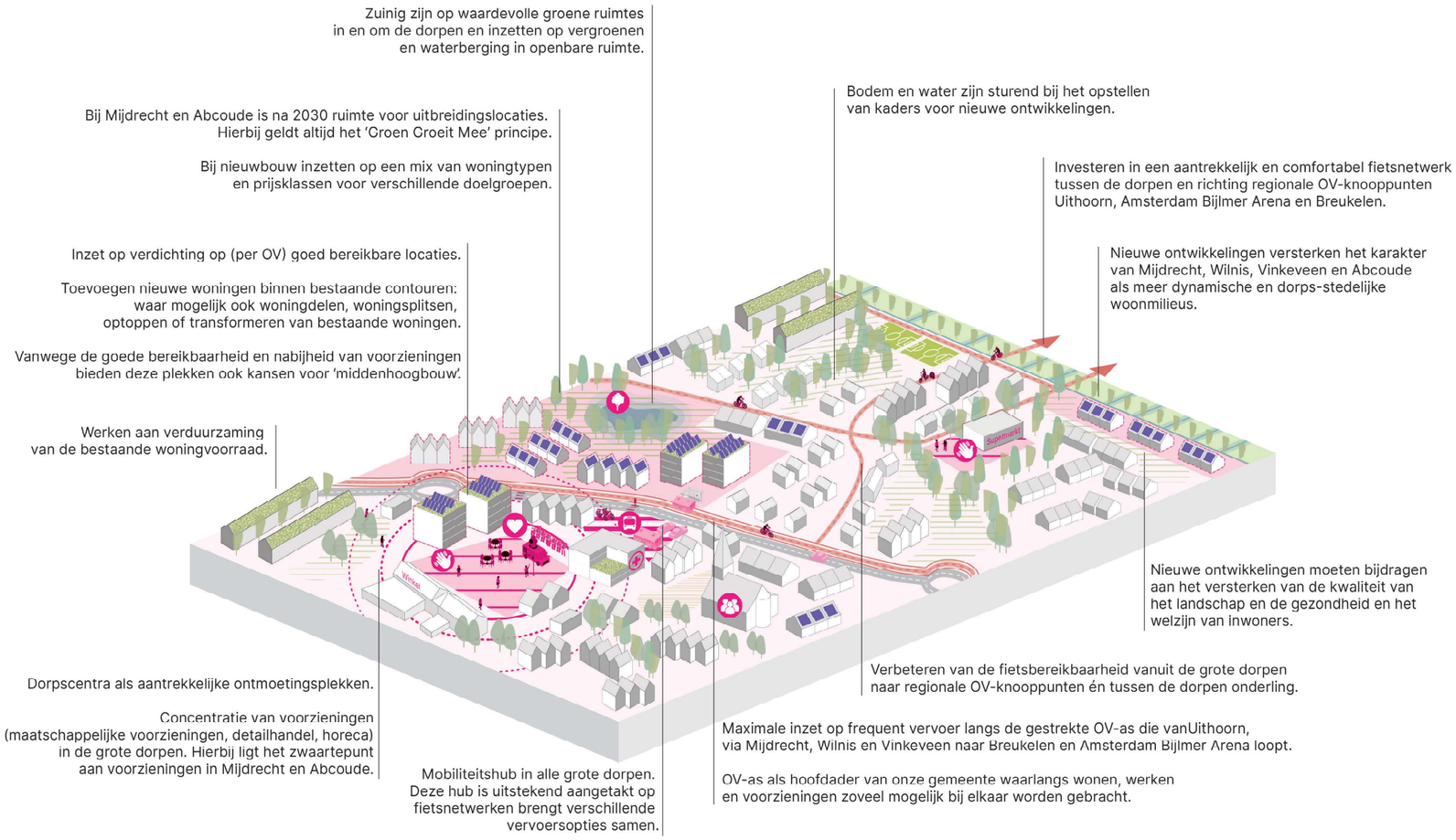

→ In elk van de vier dorpen zetten we in op een **mobiliteitshub** die past bij de maat, doelgroep en het voorzieningenaanbod van de kern. Deze plek is uitstekend aangetakt op het fietsnetwerk en hier komen verschillende modaliteiten samen, zoals (flex)bushaltes, deelvervoer, veilige stallingsmogelijkheden en oplaadpunten voor e-bikes. Specifiek voor Abcoude kiezen we voor het ontwikkelen van het **stationsgebied tot buitenpoort** voor de regio. Specifiek voor Vinkeveen kiezen we voor een meer lokale mobiliteitshub die vooral bijdraagt aan de bereikbaarheid voor de eigen inwoners.

→ Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Abcoude zijn de voorzieningenkernen in onze gemeente. Richting 2040 zetten we in op verdere **concentratie van voorzieningen** (maatschappelijke voorzieningen, detailhandel, horeca) in Mijdrecht, Vinkeveen, Abcoude en Wilnis. Hierbij ligt het zwaartepunt aan voorzieningen in Mijdrecht en Abcoude. In de vier grote dorpen zetten we ons in om een zogeheten dorpshuis of 'Multifunctionele Accommodatie' te faciliteren.

→ We zetten in op een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Waarbij de nadruk ligt op **waterberging en het vergroenen** van de dorpen, ter voorkoming van hittestress en wateroverlast. Hiertoe zullen we, ook bij verdichtingsprojecten, zuinig zijn op de bestaande groenstructuren in de dorpen, inzetten op het verwijderen van onnodige verharding en toezien op het creëren van voldoende schaduwrijke plekken. Vanuit gezondheidsoogpunt (**tegengaan van hittestress**) geven we hierbij extra prioriteit aan buurten met kwetsbare ouderen en aan gebieden met zorggeschikte- en gecluserde woningen.

→ We koesteren en versterken de monumenten en het erfgoed in de dorpen. We zoeken hierbij de koppeling met de verduurzamings- en verdichtingsopgave. Voor het **beschermd dorpsgezicht Abcoude** geldt dat we kiezen voor een strategie van **behoud door ontwikkeling**. We zetten de toekomst niet op slot maar zoeken naar manieren om via het inpassen van nieuwe en eigentijdse functies bij te dragen aan het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten.

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: WERKLOCATIES

GEBIEDSSPECIFIEKE KEUZES VOOR ALLE WERKLOCATIES

- We zetten in op het **behouden van voldoende, passende ruimte** op de werklocaties zodat er ook in de toekomst ruimte is om te (blijven) ondernemen in De Ronde Venen. We kiezen voor het **toekomstbestendig maken** van onze bestaande bedrijventerreinen en het duurzaam ontwikkelen van nieuw bedrijventerreinareaal op bedrijventerrein Mijdrecht. Hierbij zetten we in op het verduurzamen van onze bedrijventerreinen, borgen we dat de energievoorziening betrouwbaar blijft in de toekomst en zetten we in op het beter benutten van de bouwvlakken, bouwhoogtes en milieuruimte. Hiertoe stellen we als gemeente randvoorwaarden op, per bedrijventerrein.
- We zetten in op **kwaliteitsverbetering** van alle bedrijventerreinen in De Ronde Venen door aan de slag te gaan met **herstructurering, revitalisering, vergroening en verblauwing**.
- Als gemeente zetten we in op een **betere fiets- en ov-bereikbaarheid** van de werklocaties. Hiertoe stimuleren we als gemeente **initiatieven voor deelmobiliteit** op de werklocaties. Daarnaast kiezen we voor het **verbeteren van de verkeersveiligheid** op de terreinen voor fietsers en wandelaar. Dit werken we nader uit in een uitvoeringsplan mobiliteit.
- Met het oog op de transitie naar **duurzame mobiliteit** werken we aan een toereikende **laadinfrastructuur** op de werklocaties, zowel voor de (vracht)auto als voor de fiets.
- We staan **geen nieuwe bedrijfswoningen** toe op onze bedrijventerreinen.

LOKALE BEDRIJVENTERREINEN

- Voor de lokale bedrijventerreinen kiezen we voor het verder **uitbouwen van een eigen profiel**, passend bij de context, maat en schaal van het terrein.
  - Op **bedrijventerrein Bovenkamp** in Abcoude zetten we in op de **transformatie tot een gemixt woon-werkgebied**. De ligging nabij het station maakt het een aantrekkelijke locatie voor woningbouw. Menging met functies zoals sport, maatschappelijke voorzieningen en lichte bedrijvigheid zonder omgevingshinder zijn hier goed denkbaar. Richting de toekomst kijken we samen met bedrijven die niet goed binnen dit profiel passen of een alternatieve locatie te vinden is.
  - Voor het **bedrijventerrein Hollandse Kade** in Abcoude kiezen we voor het **behouden en vasthouden** van de huidige ruimte voor en profiel van bedrijvigheid.
  - Voor **bedrijventerrein Baambrugge Noord** zetten we richting de toekomst in op het **vasthouden** van de huidige ruimte en het **huidige profiel** van het terrein.
  - Voor het **bedrijventerrein Spoorlaan** geldt dat de toekomstbestendigheid onder druk staat. Het voorzetten van het huidige profiel lijkt lastig haalbaar. We zetten daarom in op **transformatie** om zo ook ruimte te maken voor woningen.
  - Het Vinkeveense **bedrijventerrein Voorbancken** functioneert momenteel naar behoren maar wel geldt dat de toekomstbestendigheid aandacht vraagt. Op de lange termijn willen we samen met de ondernemers het **toekomstbeeld opnieuw bepalen** en mogelijkheden voor **transformatie en functiemenging** verkennen.
- Ook op de lokale bedrijventerreinen zetten we in op het ontwikkelen van **(kleinschaligere) energiehubs** - als daar vanuit ondernemers vraag naar is - om te voldoen aan onze duurzaamheidsambities en om netcongestie voor gebruikers van het bedrijventerrein tegen te gaan.

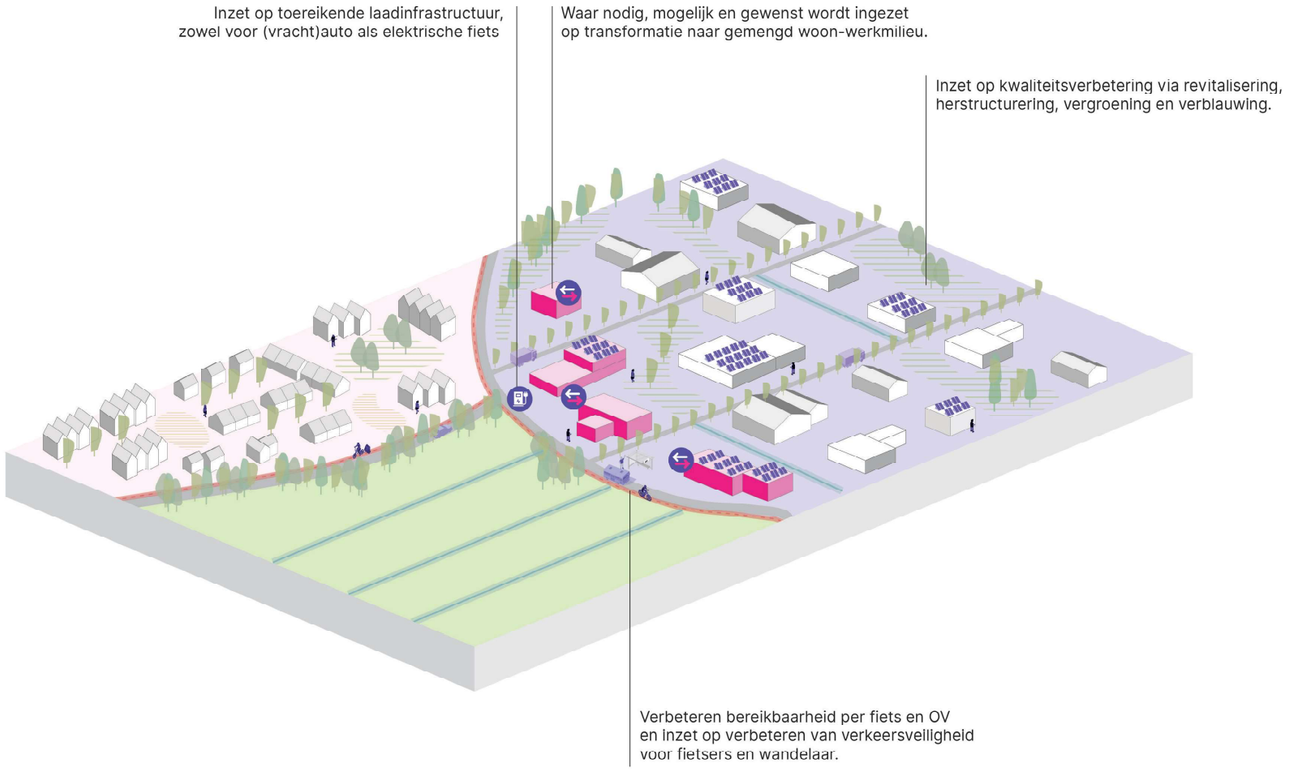

GEBIEDSGERICHTE UITWERKINGEN: WERKLOCATIES

BEDRIJVENTERREIN MIJDRECHT

→ We zetten in op versterking van bedrijventerrein Mijdrecht tot **hét economisch cluster** van de gemeente met de focus op **het lokale MKB**. Daarbij geven we als gemeente prioriteit aan het faciliteren van (circulaire) bedrijven met een lokale binding of oorsprong en/of bedrijven die lokale ketens versterken. We stimuleren samenwerking tussen ondernemers en gebouweigenaren op het bedrijventerrein om de kansen te vergroten richting de overstap naar aardgasvrij en een circulaire economie. Ook maken we de bijdrage aan het beoogde profiel, onder andere wat betreft de beoogde types bedrijvigheid, van bedrijventerrein Mijdrecht en de lokale meerwaarde tot onderdeel van het afwegingskader.

→ We kiezen voor **uitbreiding** van het bedrijventerrein **met 12 hectare netto**, onder de noemer **De Bocht**. Deze ruimte is nodig om te voorzien in doorgroeimogelijkheden van huidige, lokale bedrijven en voor het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid binnen het beoogde profiel van de economie. Voor deze uitbreiding kijken we primair naar ruimte aan de noordzijde van het huidige bedrijventerrein, tussen het huidige bedrijventerrein en het toekomstige tracé van de omgelegde N201. Bij uitgifte van deze nieuwe kavels geven we duidelijke kaders mee op het gebied van **duurzaamheid, circulariteit, vergroening en waterberging**. Dit laatste vergroot niet alleen de landschappelijke kwaliteit van het bedrijventerrein maar draagt ook positief bij aan klimaatadaptatie.

→ Op bedrijventerrein Mijdrecht zien we nog onbenutte ruimte. Dit betreft met name onbenutte bouwhoogte. Om het bedrijventerrein naar de toekomst toe beter te benutten, kiezen we voor een **strategie van intensiveren**. Hiertoe zullen we met ondernemers het gesprek aan gaan.

→ We koppelen het sleutelen aan bedrijventerrein Mijdrecht (zowel qua uitbreiding als de inzet op herstructureren, revitaliseren, vergroenen en verblauwen) aan het **verbeteren** van de **ruimtelijke kwaliteit** van het bedrijventerrein tot **aantrekkelijke entree van het dorp** bij de Mijdrechtse Dwarsweg/Industrieweg.

→ We zetten op bedrijventerrein Mijdrecht in op het **behouden van de huidige milieuruimte**. We stimuleren dat het **juiste bedrijf op de juiste locatie** terecht komt. Hiervoor zoeken we de samenwerking met ondernemers op. Dit werkt twee kanten op. Enerzijds borgen we dat bedrijven met een hoge milieucategorie zich op meer afstand van de woongebieden (gaan) bevinden. Anderzijds stimuleren we bedrijven die hun milieuruimte nu niet gebruiken – bijvoorbeeld doordat ze meer kantoorfuncties herbergen of een sportschool - te verplaatsen naar plekken in het dorpscentrum, zodat deze ruimte op het bedrijventerrein benut kan worden voor de bedrijven die die (milieu)ruimte echt nodig hebben.

→ We maken bedrijventerrein Mijdrecht ook energetisch klaar voor de toekomst. Om te voldoen aan onze duurzaamheidsambities en om netcongestie voor gebruikers van het bedrijventerrein tegen te gaan, zetten we in op het **toevoegen van een 150KV-station** bij De Bocht. Daarnaast werken we samen met de ondernemers aan het ontwikkelen van een **energiehub** op bedrijventerrein Mijdrecht. Hierbij wordt een uitwisseling mogelijk gemaakt tussen lokale opwek en opslag van duurzame energie. Ook zetten we in op het vergroten van het oppervlak aan zon-op-dak op het bedrijventerrein. Hierbij moedigen we zowel nieuwe als bestaande bedrijven aan om **zonnepanelen op daken toe te voegen**.

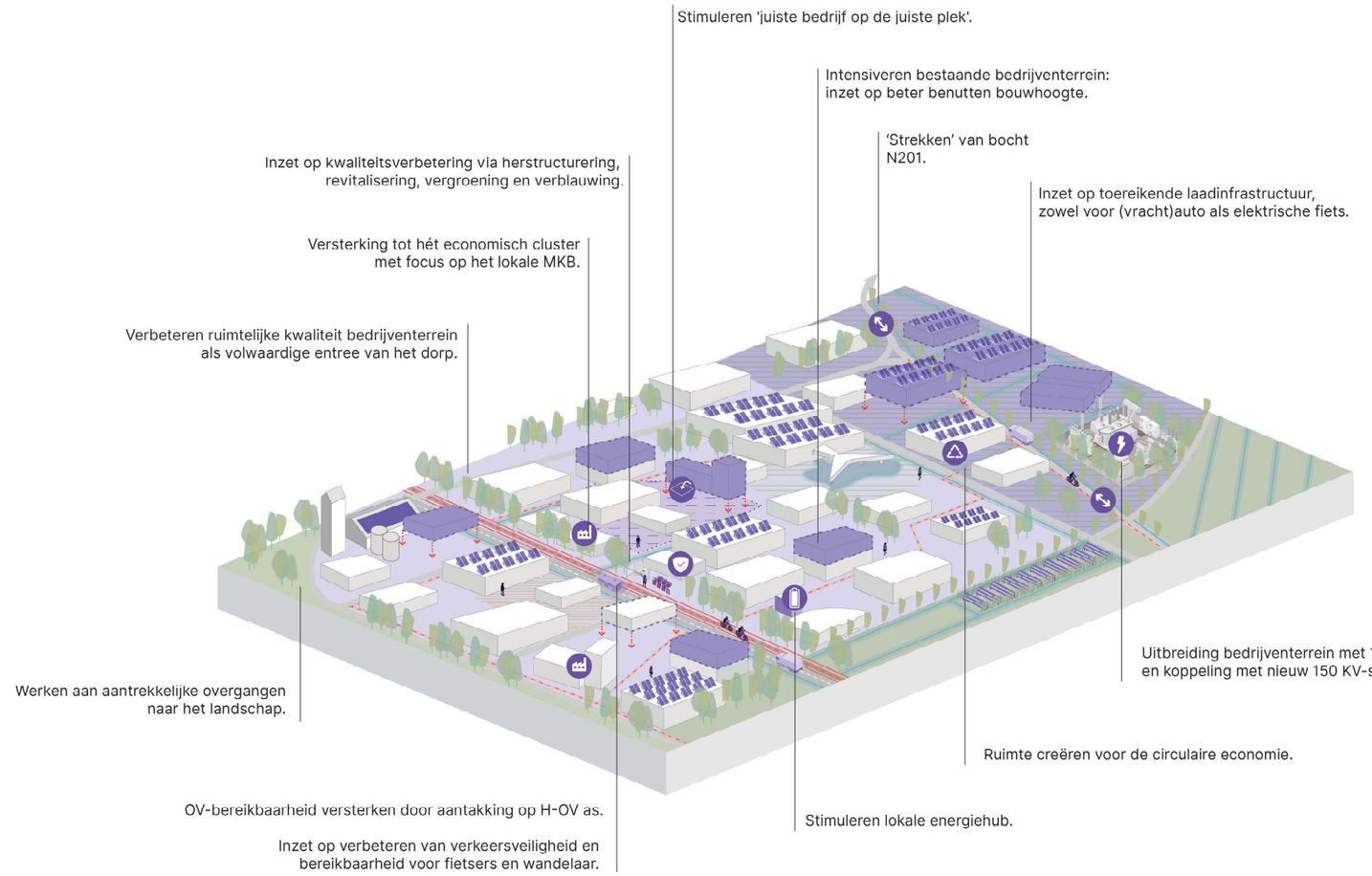

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 10 Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden

1 Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck betreft een laagveengebied met veenplassen. In het gebied is een grote oppervlakte aan overgangsveen en moerasheide aanwezig. In het basenrijk overgangsveen zijn goed ontwikkelde vegetaties aanwezig. Het gebied vormt belangrijk leefgebied voor watergebonden diersoorten en broedgebied voor moeras- en watervogels (www.natura2000.nl).
Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is aangewezen als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. In tabel B10.1, B10.2, B10.3 en B10.4 zijn de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied opgenomen.

Tabel B10.1 Habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (www.natura2000.nl) (=behoud, >uitbreiding)

Habitattype	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3140 - Kranswierwateren	>	>
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>
H4010B - Vochtige heiden	>	>
H6410 - Blauwgraslanden	>	>
H6430A - Ruigten en zomen	=	=
H6430B - Ruigten en zomen	=	=
H7140A - Overgangs- en trilvenen	>	>
H7140B - Overgangs- en trilvenen	>	>
H7210* - Galigaanmoerassen	=	=
H91D0* - Hoogveenbossen	=	=

* Prioritair habitattype

Tabel B10.2 Habitatrichtlijnsoorten met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (www.natura2000.nl) (=behoud, >uitbreiding)

Habitatrichtlijnsoorten	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1016 - Zegge-korfslak	=	=	=
H1082 - Gestreepte waterroofkever	>	>	>
H1134 - Bittervoorn	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 - Beek/Rivierdonderpad	=	=	=
H1318 - Meervleermuis	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	=	=	=
H1903 - Groenknolorchis	=	=	=
H4056 - Platte schijfhoren	=	=	=

* Prioritaire soort

Tabel B10.3 Aangewezen broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (www.natura2000.nl) (=behoud), >uitbreiding)

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
A021 - Roerdomp	>	>	6
A029 - Purperreiger	=	=	120
A176 - Zwartkopmeeuw	=	=	9
A197 - Zwarte stern	>	>	115
A292 - Snor	=	=	25
A295 - Rietzanger	=	=	680

Tabel B10.4 Aangewezen niet-broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (www.natura2000.nl) (=behoud), >uitbreiding)

Niet-broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
A027 - Grote zilverreiger	=	=	60
A041 - Kolgans	=	=	3000
A050 - Smient	=	=	3500
A051 - Krakeend	=	=	90

2 Oostelijke Vechtplassen

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen betreft een laagveengebied met diverse meren en plassen. Door de aanwezige zandondergrond in een merendeel van de meren en plassen en de rivierinvloeden is een rijke moerasvegetatie ontstaan. De gradiënten van meer gesloten gebied (noord) naar meer open landschap (zuid) en de toenemende kwel van west naar oost zorgt voor veel variatie in het gebied. Het gebied vormt belangrijk leefgebied voor watergebonden diersoorten en broedgebied voor moeras- en watervogels (www.natura2000.nl).

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. In tabel B10.5, B10.6, B10.7 en B10.8 zijn de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied opgenomen.

Tabel B10.5 Habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (www.natura2000.nl) (=behoud, >uitbreiding)

Habitattype	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3140 - Kranswierwateren	>	>
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>
H4010B - Vochtige heiden	=	=
H6410 - Blauwgraslanden	=	>
H6430A - Ruigten en zomen	=	=

Habitattype	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H6430B - Ruigten en zomen	=	=
H7140A - Overgangs- en trilvenen	>	>
H7140B - Overgangs- en trilvenen	>	>
H7210* - Galigaanmoerassen	>	>
H91D0* - Hoogveenbossen	=	=

* Prioritair habitattype

Tabel B10.6 Habitatrichtlijnsoorten met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (www.natura2000.nl) (=behoud, >uitbreiding)

Habitatrichtlijnsoorten	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1016 - Zegge-korfslak	=	=	=
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>
H1082 - Gestreepte waterroofkever	>	>	>
H1134 - Bittervoorn	=	=	=
H1145 - Grote modderkruiper	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 - Beek/Rivierdonderpad	=	=	=
H1318 - Meervleermuis	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	>	>	>
H1903 - Groenknolorchis	=	=	=
H4056 - Platte schijfhoren	=	=	=

* Prioritaire soort

Tabel B10.7 Aangewezen broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (www.natura2000.nl) (=behoud), >uitbreiding)

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
A021 - Roerdomp definitief	>	>	5
A022 - Woudaap	>	>	10
A029 - Purperreiger	=	=	50
A119 - Porseleinhoen	=	=	8
A197 - Zwarte stern	>	>	110
A229 - IJsvogel	=	=	10
A292 - Snor	=	=	150
A295 - Rietzanger	=	=	880
A298 - Grote karekiet	=	=	50

Tabel B10.8 Aangewezen niet-broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (www.natura2000.nl) (=behoud), >uitbreiding)

Niet-broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
A017 - Aalscholver	=	=	behoud
A041 - Kolgans	=	=	920
A043 - Grauwe gans	=	=	1200
A050 - Smient	=	=	2800
A051 - Krakeend	=	=	40
A056 - Slobeend	=	=	80
A059 - Tafeleend	=	=	120
A068 - Nonnetje	=	=	20

Kenmerk R004-1292474TKH-V01-agv-NL

Bijlage 11 Overzicht aanpassingen na plan-MER

Overzicht aanpassingen o.b.v. plan-MER

27-3-2025

Aanbevelingen visie

- In het buitengebied is veel **loodverontreiniging** door het toemaakdek, maar dit wordt niet benoemd in de visie. Het is aan te bevelen om hierover iets op te nemen in de visie, net zoals dat bij de dorpen is gedaan.
    - Overgenomen bij Buitengebied (algemeen)
- Uit de beschrijving van de referentiesituatie blijkt dat in het gebied ten noorden van Waverveen **verzilting** plaatsvindt op 0-5 meter onder het maaiveld. Aanbevolen wordt om hier – net als bij bodemdaling – specifiek aandacht aan te besteden in de visie over hiermee wordt omgegaan bij ruimtelijke keuzes.
    - Niet overgenomen omdat dit met name wordt veroorzaakt/versterkt door onttrekkingen vanuit landbouw > wordt zout water naar boven getrokken. Daarnaast speelt dit met name in polder Groot Mijdrecht, in de delen waar reeds natuur wordt gerealiseerd.
    - Wel noemen als meekoppelkans op plekken waar natuur wordt gerealiseerd, om daar ook de verzilting mee aan te pakken.
- Op de visiekaart wordt een **knelpunt in de ecologische verbindingszone** aangegeven (oostelijke bebouwing van Wilnis). In de visie wordt in de tekst momenteel niets geschreven over hoe de gemeente dit knelpunt aan wil gaan pakken.
    - Overgenomen bij Grote dorpen / Wilnis. Hier keuze toegevoegd.
- Het verdient aanbeveling om het **Convenant Toekomstbestendig Bouwen** meer integraal op te nemen/eraan te refereren in de visie. Momenteel wordt hier alleen naar verwezen in het kader van het toevoegen woningen, namelijk dat dit dient te gebeuren met inachtneming van de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit. Het Convenant gaat echter ook over Duurzame mobiliteit, Klimaatadaptatie, Natuurinclusiviteit en biodiversiteit en Gezonde leefomgeving.
    - Overgenomen: bij kernambitie 1 (Groen en gezond wonen ..) is de strategische keuze uitgebreid:
      We kiezen voor: … Een stevige koppeling van de woningbouwopgave met andere opgaven, zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en biodiversiteit, gezonde leefomgeving en water en bodem sturend. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. In alle nieuwbouwprojecten integreren we de ambities van het Convenant, waarbij we minimaal streven naar ambitieniveau brons (m.u.v. de ambities rond de parkeernorm uit het Convenant). [Ter info: Uit het Mobiliteitsplan Verkeer (2023): We gaan **niet** uit van het ambitieniveau ‘brons’ uit het convenant Duurzame Woningbouw van provincie Utrecht met een reductie van 10% van de parkeernorm als een nieuwbouwontwikkeling zich in de nabijheid van een HOV-halte bevindt en er aanvullende fietsmaatregelen worden genomen.]
    - Bij 5.1 (keuzes voor alle dorpen) is daarnaast het ambitieniveau brons (m.u.v. de ambities rond de parkeernorm uit het Convenant) toegevoegd bij het Convenant

Toekomstbestendig Bouwen.

- Omdat er maar beperkte plek is voor inbreiding worden er ook beperkte dorpsuitbreidingen toegestaan, onder andere in de vorm van clusteringen rond grote dorpen met koppelkansen met klimaatadaptatie en ov-bereikbaarheid. Er wordt aanbevolen om deze **koppelkansen** in de visie nog meer te **concretiseren** (hoe gaat dit vorm en invulling krijgen?), want dit blijft nu beperkt.
    - Deels overgenomen:
    - De koppelkans met ov-bereikbaarheid is reeds goed belegd, dus deze aanbeveling is niet overgenomen. De nieuwe uitbreidingen komen te liggen op plekken die nu al goed bereikbaar zijn met het ov (zoals in Abcoude) of op plekken waar de nieuwbouw wordt gekoppeld aan een investering in het openbaar vervoer (zoals op de visiekaart te zien is met het indicatief tracé van de ov-as langs de uitbreiding aan de westzijde van Mijdrecht, of in Amstelhoek, door hier te investeren in betere verbindingen met de tramhalte in Uithoorn, waardoor die opgewaardeerd kan worden tot ov-hub).
    - Bij 5.1 (keuzes voor alle dorpen) is een aanvulling opgenomen: hier wordt expliciet gerefereerd aan het volgen van de afspraken uit het kader Klimaatadaptief Bouwen Utrecht, voor bestaande en nieuwe woningen, waarmee de koppelkans met klimaatadaptatie geconcretiseerd wordt.
- Op de visiekaart staat de 'Hoofdverdedigingslijn Stelling van Amsterdam (**koppelen aan fietsverbinding**)', maar deze koppeling wordt verder niet uitgewerkt in de visie. Er wordt aanbevolen om dit punt te benoemen in de visie en ook de koppeling te maken met de fietsverbinding.
    - Overgenomen: bij Droogmakerijen, Veenweidegebied en Angstel- en Geinlandschap is de koppeling van de hoofdverdedigingslijn aan een fietsverbinding expliciet benoemd.
- Op de visiekaart staat **''Strekken' van bocht N201'**, dit wordt verder in de tekst van de visie niet nader toegelicht of uitgewerkt. Aanbevolen wordt om dit alsnog op te nemen in de visie.
    - Overgenomen: toelichting opgenomen bij gebiedsgerichte keuzes bij Bedrijventerrein Mijdrecht: De uitbreiding van bedrijventerrein De Bocht wordt gekoppeld aan het strekken van de huidige bocht in de N201, wat de doorstroming, leefbaarheid en verkeersveiligheid bevordert.
- Er wordt aanbevolen om de **overbelaste kruispunten**, N212-Oudhuijzerweg-Dorpsstraat, N201-Hofland en N201-N212, aan te pakken om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren en hierover iets op te nemen in de visie.
    - Niet overgenomen: de huidige keuze die gemaakt is, is om met andere maatregelen (investeren in STOMP, investeren in betere ov- en fietsbereikbaarheid en investeren in het verbeteren van de doorstroming voor ov op de N201) bestaande knelpunten niet verder te belasten.
- Er wordt aanbevolen om de **parkeernorm** naar beneden te brengen om zo autogebruik verder te ontmoedigen en tegelijkertijd ruimte vrij te maken voor andere functies.
    - Niet overgenomen
- In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 'Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied' de ambitie 'Het realiseren van de noodzakelijke natuurontwikkeling, in lijn met landelijke en provinciale doelstellingen'. Wanneer in de visie niet alleen noodzakelijke natuurontwikkelingen gerealiseerd worden, maar de gemeente ook nog **andere**

natuurontwikkelingen realiseert, dan wordt aanbevolen om deze ook mee te nemen en te benoemen in de visie.
    - Overgenomen: Gemeentelijke projecten zijn de natuurontwikkeling van 't Meertje in Vinkeveen als compensatie voor de bebouwing op de legakkers op de Plassen. En de natuurontwikkeling van de dijksterreinen in het kader van het Centrumplan Vinkeveen, wat ook een gemeentelijk project is.
      Beide projecten worden waarschijnlijk een combi van natuur en recreatie.
    - Aanvullend kan gemeentelijke natuurontwikkeling ook nog voortkomen uit Groen Groeit Mee, bij woningbouwontwikkeling, of bij compensatie door ontwikkelingen in het weidevogelkerngebied. In dat kader kan het wel nodig zijn om natuurontwikkelingen door de gemeente te initiëren.
- De visie draagt momenteel weinig bij aan de waterkwaliteit in de gemeente. Simpele maatregelen kunnen soms al de **waterkwaliteit verbeteren**, bijvoorbeeld door bepaalde onderhoudsmaatregelen, de inrichting van de openbare ruimte, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, baggerwerkzaamheden en het reguleren van afstromend water van wegen en daken. Aanbevolen wordt om in de visie concreter (voor alle deelgebieden) te beschrijven hoe de gemeente gaat werken aan - het verbeteren of handhaven van - de waterkwaliteit.
    - Niet overgenomen: We houden vast aan de lijn in het Water- en Rioleringsplan 2023-2027. Eventuele uitwerkingen voor het verbeteren van de waterkwaliteit worden opgepakt met het waterschap, maar niet in deze omgevingsvisie opgenomen.
- In de visie spreekt de gemeente van 'een geregisseerde groei met kwaliteit', het is echter onduidelijk wat deze kwaliteit inhoudt. Er wordt aanbevolen om te **specificeren** wat de gemeente verstaat onder **'groei met kwaliteit'**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden.
    - Niet overgenomen: de specifieke zinsnede waarnaar wordt verwezen is bij het herschrijven verplaatst naar de bijlage. Tegelijkertijd is deze uitleg van 'groei met kwaliteit' al goed belegd: bij de gebiedsspecifieke keuzes voor alle dorpen is dit uitgelegd: "Daarnaast dienen nieuwe (gebieds)ontwikkelingen gepaard te gaan met een versterking van de kwaliteit en gebruikswaarde van het landschap (Groen Groeit Mee), de identiteit en ruimtelijke samenhang in de dorpen en de gezondheid en het welzijn van inwoners."
- In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 'Lokaal sterk in een dynamische regio' de ambitie 'Het toebewegen naar klimaatneutraliteit en circulariteit in 2050, via slimme strategieën in energieopwek, -opslag en -verbruik'. Het wordt in de visie niet duidelijk wat wordt bedoeld met 'toebewegen naar'. Dit kan betekenen een paar kleine stappen in de goede richting maar kan ook betekenen dat de gemeente het doel bijna of zelfs helemaal wil behalen. Er wordt aanbevolen om in de visie duidelijker te **definiëren** wat wordt verstaan onder **'toebewegen naar'**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden.
    - Overgenomen: Sterker geformuleerd: de ambitie van De Ronde Venen is om in 2050 een klimaatneutrale en circulaire gemeente te zijn.
- In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 'Lokaal sterk in een dynamische regio' de ambitie 'Het clusteren van duurzame energieopwek op grote daken en in het buitengebied, maar ook voor het faciliteren van bottom-up initiatieven vanuit de dorpen'. Deze ambitie is erg onduidelijk en er wordt daarom aanbevolen om meer **duiding en invulling te geven aan deze ambitie**. Beter gedefinieerde ambities kunnen ook beter gemonitord worden.

- Overgenomen: Bij de gebiedsspecifieke keuzes voor alle bedrijventerreinen is de keuze aangescherpt. Hier is opgenomen dat er in de toekomst duidelijke kaders worden opgesteld (bijvoorbeeld in een programma of ontwikkelkader) voor het benutten van de daken.

- In de visie staat onder hoofdstuk 3.1 Groen en gezond wonen in levendige en betrokken dorpen' de ambitie 'Het koesteren en versterken van ons erfgoed, zowel gebouwd als landschappelijk'. Er wordt aanbevolen om deze **subambitie op te knippen** in 'Het koesteren en versterken van ons gebouwd erfgoed' onder kernambitie 1 en 'Het koesteren en versterken van ons landschappelijk erfgoed' onder kernambitie 3. Op die manier is het beter navolgbaar per deelgebied wat de ambitie is en wat de daarbij behorende maatregelen zijn.
  - Overgenomen

0.1.2 Aanbevelingen uitwerking

- In de visie wordt wel een en ander geschreven over beschermde dorpsgezichten, maar de visie geeft misschien nog te weinig houvast over hoe initiatieven kunnen bijdragen aan het versterken van de identiteit van dorpen zonder zo'n beschermde status. Daarom is het aan te bevelen om in de uitvoering vervolgstappen op te nemen die meer **duiding** geven aan de **waarden en ruimtelijke eigenschappen** die de **identiteit van de dorpen** vormen.
  - Overgenomen : in de omgevingsvisie is in hoofdstuk 6.3, in de lijst met uitvoeringsplannen/beleidskaders opgenomen dat er een Ruimtelijk kwaliteitskader voor de hele gemeente wordt opgesteld. Dit is inclusief handvatten/visie voor de linten, landgoederen, identiteitsversterkende ontwikkelprincipes voor verdichting in de dorpen e.d.
- Er wordt aanbevolen om **randvoorwaarden** op te stellen voor de **bedrijven** bij uitbreiding 'de Bocht' voor wat betreft typen bedrijven en milieucontouren om zo geluidhinder te voorkomen en de externe veiligheid te waarborgen. Dit kan goed gekoppeld worden aan het uitgifteprotocol dat de gemeente aan het opstellen is.
  - Overgenomen
- Het toevoegen van woningen dient altijd te gebeuren met oog voor de geldende eisen voor duurzaamheid en circulariteit, waarbij het Convenant Toekomstbestendig Bouwen wordt gevolgd. Aanbevolen wordt om in dat kader ook **randvoorwaarden** op te stellen voor **bedrijven**, namelijk dat nieuwe bedrijven o.a. energieneutraal gebouwd moeten worden.
  - Overgenomen
- Aanbevolen wordt om een programma of strategie op te stellen om het **gebruik** van (en de druk op) de **ondergrond** beter te kunnen sturen. Uit de effectbeoordeling is namelijk gebleken dat de druk op de ondergrond alleen maar verder gaat toenemen. Het is belangrijk om te zorgen dat de impact op en ruimte in de ondergrond wordt meegenomen in toekomstige plannen en ontwikkelingen.
  - Niet overgenomen: in De Ronde Venen werken we met de AVOI, vastgesteld in november 2024 door de gemeenteraad. We gaan hier geen apart beleid of programma voor opstellen de komende tijd.
- Er vindt **bodemdaling** plaats in de gemeente, daarom wordt aanbevolen om **randvoorwaarden/eisen** mee te geven bij de bouw van woningen in gebieden waar er een risico op bodemdaling is.
  - Niet overgenomen: al voldoende belegd bij gebiedsspecifieke keuze 6 bij grote dorpen.

- In de visie wordt benoemd dat de gemeente zuinig is op de waardevolle groene ruimtes binnen de dorpen. Het zou goed zijn om dit verder te duiden. Verder is in gesprek met de gemeente aangegeven dat openbaar groen nog wel eens verkocht wordt en dat dit een belangrijke inkomstenbron is voor de gemeente. Er wordt daarom aanbevolen om een **integraal groenbeleid** op te stellen waarin wordt beschreven hoe wordt omgegaan met verkoop, behoud (zeker ook in relatie tot inbreiding) en aanleg van openbaar groen.
    - Niet overgenomen; al voldoende belegd in groenbeleidsplan 2017-2040.
- Het **zoekgebied** voor **grootschalige zonneweide** overlapt met het **weidevogelkerngebied**. Mocht een zonneweide daadwerkelijk in een weidevogelkerngebied komen te liggen, moet dit gecompenseerd worden door beheermaatregelen elders te verbeteren.
    - In hoofdstuk 6.3 is wel een herijking/verdieping van het beleidsplan 'kleinschalige en grootschalige zonnevelden' opgenomen om goed te kijken of/waar gemaakte keuzes nog passend zijn. Aanvullend wordt hier een correctie doorgevoerd op de kaart: er zijn in De Ronde Venen geen NNN gebieden die in aanmerking komen voor zonnevelden.
- Aanbevolen wordt om ook een **visie voor de landgoederenzone** op te stellen waarin de ruimtelijke kwaliteiten ervan vastgelegd kunnen worden, zodat die ook beter meetbaar en duidelijk zijn.
    - Overgenomen [als onderdeel van het voorgestelde ruimtelijk kwaliteitskader]
- In de visie staat onder hoofdstuk 3.2 'Lokaal sterk in een dynamische regio' de ambitie 'Het verbreden van het economisch profiel door meer in te zetten op recreatie en toerisme, maar met oog op een balans tussen de economie, ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid voor zowel inwoners als bezoekers'. Momenteel is het echter nog onduidelijk wat deze **balans** inhoudt en hoe deze ook bewaakt gaat worden. Er wordt aanbevolen om dit uit te werken in bijvoorbeeld een **omgevingsprogramma recreatie**.
    - Niet overgenomen: er is een recente visie op recreatie en toerisme, er worden geen aanvullende uitvoeringsstappen opgenomen.
- In de visie wordt omschreven dat de gemeente in 2050 circulair wil zijn. Er wordt aanbevolen om concrete doelen en bijbehorend beleid rondom circulariteit uit te werken, bijvoorbeeld in een **programma circulaire economie**, om zo de juiste stappen te zetten richting 2040 en 2050. Maak concreet voor bijvoorbeeld afvalstromen, materiaalgebruik en de gemeentelijke organisatie wat het doel is en waar de gemeente zelf aan gaat werken. Maak daarnaast verder concreet wat een circulaire economie inhoudt voor De Ronde Venen en wat de ambities (circulair bouwen en een circulaire inrichting van de openbare ruimte) op dit vlak betekenen qua ruimtelijke impact en qua benodigde milieu-ruimte. Dit komt nog niet tot uiting in de visie terwijl de ruimteclaim mogelijk wel van invloed is op andere ambities binnen de gemeente.
    - Niet overgenomen
- Aanbevolen wordt om een visie op de (transitie) van het landelijk gebied op te stellen met daarin bijvoorbeeld beschreven welke ruimte agrariërs moeten of mogen krijgen om nevenactiviteiten te ontwikkelen. Het verdient aanbeveling om dit in het vervolg op de visie uit te werken in bijvoorbeeld een **integraal programma landelijk gebied**.
    - Niet overgenomen
- In de visie staat onder hoofdstuk 3.3 'Een beleefbaar, veerkrachtig en toekomstbestendig buitengebied' de ambitie 'Het ontwikkelen van een strategie van vernatting en waterberging op plekken waar dat het hardste nodig is'. In de visie staat echter niks benoemd over de daadwerkelijke ontwikkeling van een **strategie voor vernatting en waterberging**. Er wordt aanbevolen om deze strategie wel op te stellen voor het vervolg.

    - Niet overgenomen: is reeds belegd bij gebiedsspecifieke keuzes voor de verschillende deelgebieden in het buitengebied
- In het algemeen wordt aanbevolen om een **programma/actieplan op te stellen voor klimaatadaptatie**, o.a. voor hittestress, wateroverlast en droogte. Daarin kan bijvoorbeeld worden ingezet op het verkleinen van de kans op overstromingen, maar ook op het beperken van de gevolgen ervan (meerlaagsveiligheid). Voorbeelden hiervan zijn noodplannen, een andere ruimtelijke inrichting of aangepast bouwen. Eventueel kan hierin ook beleid worden opgenomen om de overstromingsgevoeligheid op bestaande bedrijventerreinen te verminderen. Verder is het buitengebied gevoelig voor zware regenval: herbestemmen voor natuurontwikkeling zou schade aan agrarische functies kunnen voorkomen. Dit zou ook weer bij kunnen dragen aan verduurzaming van landbouwgronden.
    - Niet overgenomen